This PDF you are browsing now is a digitized copy of rare books and manuscripts from the Jnanayogi Dr. Shrikant Jichkar Knowledge Resource Center Library located in Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University Ramtek, Maharashtra.

KKSU University (1997- Present) in Ramtek, Maharashtra is an institution dedicated to the advanced learning of Sanskrit.
The University Collection is offered freely to the Community of Scholars with the intent to promote Sanskrit Learning.

Website
https://kksu.co.in/

Digitization was executed by NMM

https://www.namami.gov.in/

Sincerely,

Prof. Shrinivasa Varkhedi
Hon'ble Vice-Chancellor

Dr. Deepak Kapade
Librarian

Digital Uploaded by eGangotri Digital Preservation Trust, New Delhi
https://egangotri.wordpress.com/

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

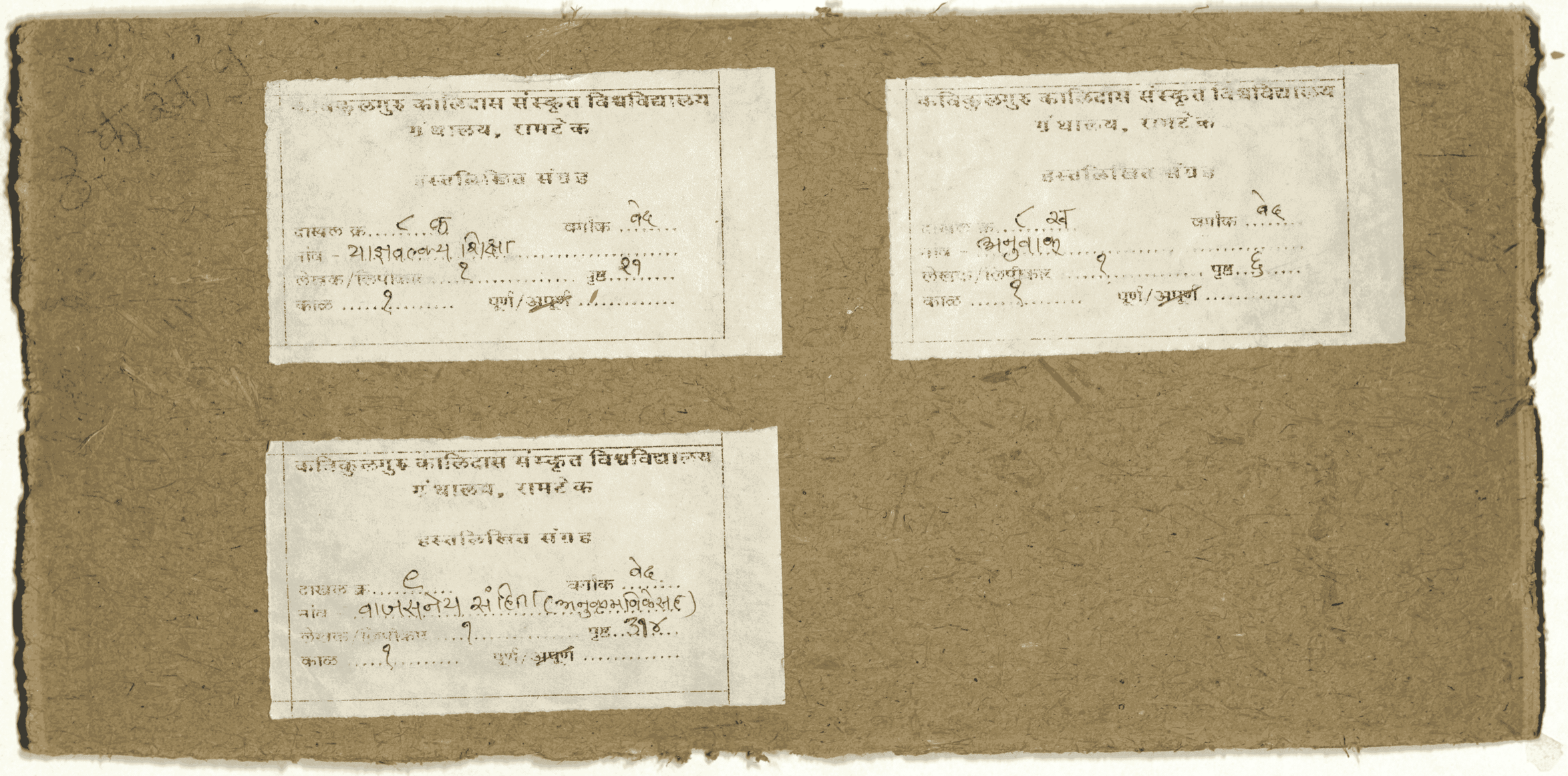

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

प्रतीकाः।	अध्यायाङ्काः।	मंत्राङ्काः।
अग्नेत्वम्	१५	४८
[illegible]यमग्निः	१५	५३
अयन्ते	१५	५६
अद्धयवोचत्	१६	५
असौयस्ताम्रो	१६	६
असौयोवसर्पति	१६	७
अवतत्यधनुः	१६	१३
असंख्यातासहस्राणि	१६	५४
अस्मिन्महत्य	१६	६५
अश्मन्वूर्जम्	१७	१
अपामिद	१७	७
अग्नेपावक	१७	८
अग्निस्तिग्मेन	१७	१६

प्रतीकाः।	अध्यायांकाः।	मंत्रांकाः।
अभिगोत्राणि	१७	३९
अस्माकमिन्द्रः	१७	४३
अमीषांचित्तम्	१७	४४
अवसृष्टापरा	१७	४५
असौयासेनामरुतः	१७	४७
अग्नेप्रेहि	१७	६९
अग्नेसहस्राक्ष	१७	७१
अग्नेतम्	१७	७७
अभिप्रवन्त	१७	९६
अब्भ्यर्षत	१७	९८
अश्माचमे	१८	१३
अग्निश्चमऽआपश्चमे	१८	१४
अग्निश्चमऽइन्द्रश्चमे	१८	१६

प्रतीकाः	अध्यायांकाः।	मंत्रांकाः।
अर्ठ०शुश्चमे	१८	१९
अग्निश्चमेघर्मश्च	१८	२२
अग्निर्ग्युनज्जिम	१८	५१
अग्निरास्मिजन्म	१८	६६
अश्यामतम्	१८	७४
अर्द्धऽऋचैरुक्तानाम्	१९	२५
अश्विभ्याम्प्रातःसवनम्	१९	२६
अग्नऽआयूंष्यषिपव	१९	३८
अङ्गिरसोनः	१९	५०
अग्निष्ष्वात्ताःपितरः	१९	५९
अग्निष्ष्वात्तानृतुमतः	१९	६१
अधायथानः	१९	६९
अपांफेनेन	१९	७१

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
अद्भ्यः क्षीरम्	१९	७३
अन्नात्परिस्रुतः	१९	७५
अभ्यिश्वांचक्षुः	१९	८९
अविर्न्नमेषः	१९	९०
अङ्गान्यात्मान्	१९	९३
अपोअद्यान्वचा	२०	२२
अभ्यादधामि	२०	२४
अर्ठ०शुनाते	२०	२७
अद्भ्र्य्योऽअद्रिभिः	२०	३१
अश्विनकृतस्यते	२०	३५
अ श्विनानमुचेः	२०	५९
अ.श्विनाभेषजम्	२०	६४
अ[illegible]दवि	२०	६७

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
अश्विनागोभिः	२०	७३
अहाव्यग्ने	२०	७९
अश्विनातेजसाचक्षुः	२०	८०
अश्विनापिबताम्	२०	९०
अग्निमद्य	२०	५९

आ.

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
आधत्तपितरः	२	३३
आयङ्गौःपृश्निः	३	६
आगन्न्माविश्ववेदस	३	३८
आनऽएतुमनः	३	५४
आपोअस्मान्	४	२
आवोदेवास	४	५

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
आकूत्यैप्रयुजे	४	७
आपतयेत्वा	५	५
आवायोभूषशुचिपा	७	७
आत्मनेमे	७	२८
आघाये अग्निमिन्धते	७	३२
आतिष्ठवृत्रहन्नथम्	८	३३
आजिघ्रकलशम्	८	४२
आपवस्वहिरण्य	८	६३
आमावाजस्य	९	१९
आपयेस्वाहा	९	२०
आयुर्यज्ञेन	९	२१
आविर्म्मर्य्याः	१०	९
आगत्यवाजी	११	१८

॥ ३ ॥

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
आक्रम्यवाजिन्	११	१९
आत्वाजिघर्म्मि	११	२३
आविश्वतः	११	२४
आपोहिष्ठा	११	५०
आकूतिभग्निम्	११	६६
आपोदेवीप्रति गृब्भ्णीत	१२	३५
आत्वाहार्षमन्तर	१२	११
आतम्भजसौ	१२	२७
आप्यायस्व	१२	११२
आप्यायस्वमदिन्तम	१२	११४
आतेवत्सोमनो	१२	११५
आदित्यंगर्भम्	१३	४१
आयुर्मेपाहिज्योतिर्म्मेयच्छ	१४	१७

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
आशुस्त्रिवृत	१४	२३
आच्छच्छन्दः	१५	५
आवाचोमध्य	१५	५१
आयोष्ट्रा	१५	६३
आशुःशिशानो	१७	३३
आजुह्वानः	१७	७३
आग्रयणश्चमे	१८	२०
आयुर्यज्ञेनकल्पताम्	१८	२९
आतिथ्यरूपम्	१९	१४
आसन्दीरूपम्	१९	१६
आश्रावयेति	१९	२४
आहम्पितृन्	१९	५६
आयन्तुनःपितरः	१९	५८

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
आच्च्याजानु	१९	६२
आसीनासोऽअरु	१९	६३
आन्त्राणिस्थाली	१९	८६
आत्मन्नुपस्थे	१९	९२
आयातु	२०	४७
आनऽइन्द्रोदूरा	२०	४८
आनऽइन्द्रोहरि	२०	४९
आमन्द्रैरिन्द्र	२०	५३
आजुह्वाना	२०	५८

इ.

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
इषेत्वोर्ज्जेत्त्वा	१	१
इन्धानास्त्वा	३	१८

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
इडऽएहि	३	२७
इयन्तेयज्ञिया	४	१३
इन्द्रघोषस्त्वावसुभिः	५	११
इदम्विष्णुः	५	१५
इरावतीधेनुमती	५	१६
इन्द्रस्यस्यूरासि	५	३०
इदमापः	६	१७
इन्द्रायत्वाव्वसुमते	६	३२
इन्द्रव्वायूऽइमे	७	८
इन्द्राग्नीऽआगतम्	७	३१
इन्द्रमरुत्वऽइहपाहि	७	३५
इन्द्रमिद्धरीव्वहतो	८	३५
इन्द्रश्चसम्म्राड्वरुणश्च	८	३७
इडेरन्तेहव्व्येकाम्ये	८	४३
इहारितिरिह	८	५१
इन्द्रश्चमरुतश्च	८	५५
इन्द्रस्यव्वज्रः	९	५
इमन्देवाऽअसपत्नम्	९	४०
इमन्देवाऽअसत्नम्	१०	१८
इन्द्रस्यव्वज्रः	१०	२१
इयदस्यायु	१०	२५
इमन्नोदेवसवितर्य्यज्ञम्	११	८
इडामग्ने	१२	५१
इन्द्रंव्विश्वाऽअवी	१२	५६
इष्कृतिर्नाम	१२	८३
इषमूर्ज्जम्	१२	१०५
इरज्यन्नग्ने	१२	१०९
इष्कर्तारमद्धरस्य	१२	११०
इषेराये	१३	३५
इमम्माहिर्ठ०	१३	४७
इमम्माहिर्ठ०गौरमारण्य	१३	४८
इमर्ठ०साहस्रम्	१३	४९
इममूर्णायुम्	१३	५०
इदमुत्तराव्	१३	५७
इयमुपरि	१३	५८
इन्द्राग्नीऽअव्यथमानाम्	१४	११
इषश्चोर्जश्च	१४	१६
इन्द्रम्व्विश्वाऽअवीवृधम्	१५	६१
इमारुद्राय	१६	४८

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
इमामेऽअग्न	१७	२
इन्द्रऽआसान्नेता	१७	४०
इन्द्रस्यवृष्णो	१७	४१
इन्द्रेमम्	१७	५१
इन्द्रंविश्वा०रथीतमम्	१७	६१
इन्द्रन्दैवीर्व्विशो	१७	८६
इमऽस्तनमूर्ज	१७	८७
इषिरोव्विश्वव्व्यचा	१८	४१
इमोतोपक्षा	१८	५२
इन्दुर्दक्षः	१८	५३
इष्टोयज्ञो	१८	५६
इष्टोऽअग्निः	१८	५७
इडाभिर्भक्षान्	१९	२९
इदर्ठ०हविः	१९	४८
इदम्पितृभ्यो	१९	६८
इन्द्रःसुत्रामा	१९	८५
इन्द्रस्यरूपमृषभो	१९	९१
इन्द्रन्दुरः	२०	४०
इन्द्रःसुत्रामा	२०	५१
इन्द्रायेन्दुर्ठ०	२०	५७
इन्द्रायाहिचित्रभानो	२०	८७
इन्द्रायाहिधिये	२०	८८
इन्द्रायाहितूतुजा	२०	८९
ईदङ्नान्या	१७	८१
ईदक्षासऽएता	१७	८४
ईडितोदेवै	२०	३८

उ.

उपहूतोद्यौः	२	११
उपप्रयन्तोऽअद्धरम्	३	११
उभावाम्	३	१३
उपहूताऽइहगाव	३	४३
उस्रावेतन्धूर्षाहौ	४	३३
उद्दीवछ्स्त	५	२७
उशिगसि	५	३२
उरुव्विष्णो	५	३८
उरुव्विष्णो	५	४१

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
उपावीरासि	६	७
उपयामगृहीतोसि	७	४
उपयामगृहीतोसि०पाहि यज्ञम्	७	२०
उपयामगृहीतोसि०यत्तऽइन्द्र	७	२२
उपयामगृहीतोसि० ध्रुवोऽसि	७	२५
उपयामगृहीतोसि० हसस्पतयेत्वा	७	३०
उदुत्यञ्जातवेदसम्	७	४१
उपयामगृहीतोस्यादित्येभ्यस्त्वा	८	१
उपयामगृ०जिन्वयज्ञञ्जिन्व	८	७
उपयामगृ०व्विश्वेभ्यस्त्वा देवेभ्य	८	८
उपयामगृहीतोसि-बृहस्पति	८	९
उपयामगृहीतोसिहरिरसि	८	११
उत्तिष्ठन्नोजसासहपीत्वी	८	३९
उदुत्यञ्जा०उपयाम गृहीतोसि	८	४१
उपयामगृहीतोस्यग्नयेत्वा	८	४७
उशित्तकन्देवसोमाग्नेः	८	५०
उतस्मास्यद्रवतस्तु	९	१५
उदीचीमारोह	१०	१३
उत्काममहते	११	२१
उदक्रमीद्रविणो	११	२२
उदुतिष्ठस्वद्धरा	११	४१
उखाङ्कणोतु	११	५७
उत्थायबृहती	११	६४
उदेषाम्बाहू	११	८२
उदुत्तमंव्वरुण	१२	१२
उशिक्पावकोऽरतिः	१२	२४
उदुत्वाव्विश्वेदेवा	१२	३१
उच्छुष्म्माओषधी	१२	८२
उदग्नेतिष्ठप्रत्या	१३	१२
उभेशुश्चन्द्र	१५	४३
उद्बुध्यस्वाग्ने	१५	५४
उषज्मन्नुपवे	१७	६
उद्धऽऋषयमघवन्ना	१७	४२
उदेनमुत्तरा	१७	५०
उदुत्वाव्विश्वेदेवा	१७	५३
उक्षासमुद्रो	१७	६०
उद्वाभश्च	१७	६४
उद्बुध्यस्वाग्ने	१८	६१
उपयामगृहीतोसि० एषतेयोनि	१९	८
उभाभ्यान्देव	१९	४३
उदीरिता	१९	४९
उपहूताःपितरः	१९	५७
उशन्तस्त्वा	१९	७०
उद्वयन्तमसस्परिस्वः	२०	२१
उपयामगृहीतो	२०	३३
उषासानक्ताबृहती	२०	४१
उषासानक्तमश्विना	२०	६२

ऊं.

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
ऊर्ज्जव्वहन्तीः	२	३४
ऊर्ग्गसि	४	१०
ऊर्द्धामारोह	१०	१४
ऊर्द्धऽऊषुणः	११	४२
ऊर्ज्नोनपाद्	१२	१०८
ऊर्द्धोभव	१३	१३
ऊर्द्धमे	१८	९

ऋ.

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
ऋक्सामयोःशिल्पे	४	९
ऋतर्द्ध०सत्यमृतम्	११	४७
ऋतावानम्महिषम्	१२	१११
ऋचेत्वारुचेत्वा	१३	३९
ऋतवंस्थऽऋता	१७	३
ऋतश्चसत्यश्च	१७	८२
ऋतजिच्चसत्यजिच्च	१७	८३
ऋतञ्चमे	१८	६
ऋताषाड्तधामाग्नि	१८	३८
ऋचोभामास्मि	१८	५७
ऋतुथेन्द्रो	२०	६५

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
ए.		
एतन्तेदेवसवितः	२	१२
एषातेऽअग्ने	२	१४
एषतेरुद्रभागः	३	५७
एतत्तेरुद्रावसन्तेन	३	६१
एदमगन्म्मदेवयजनम्	४	१
एषातेशुक्रतनूः	४	१७
एषतेगायत्रोभाग	४	२४
एजतुदशमास्योगर्भो	८	२८
एषावःसासत्या	९	१२
एषस्यबाजीक्षिपणिम्	९	१४
एषतेनिर्ऋतेभागः	९	३५
एकयास्तुवत	१४	२८
एवश्छन्दः	१५	४
एनाबोऽअग्निन्नमसो	१५	३२
एभिर्नोऽअर्कैः	१५	४६
एताऽअर्षन्ति	१७	९३
एकाचमे	१८	२४
एतर्ठ०सधस्थपारिते	१८	५९
एतञ्जानाथ	१८	६०
एतावद्रूपम्	१९	३१
एधोस्येधिषीमहि	२०	२३
एवेदिन्द्रम्	२०	५४
ऐ.		
ऐन्द्रःप्राणः	६	२०
ओ.		
ओमासश्चर्षणीधृतः	७	३३
ओषधयप्रतिगृब्भ्णी	११	४८
ओषधीःप्रतिमो	१२	७७
ओषधीरिति	१२	७८
ओषधयःसम्	१२	९६
ओजश्चमे	१८	३
क.		
कस्त्वाव्विमुञ्चति	२	२३
कदाचन	३	३४
कदाचनस्तरी	८	२
कदाचनप्रयुच्छस्युभे	८	३

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
ककुभर्ठ०रूपम्	८	४९
कन्याऽइवव्वहतुमे	१७	९७
कवष्योन	२०	६०
कार्षिरासि	६	२८
कमङ्कामदुघे	१२	७२
काण्डात्काण्डात्	१३	२०
किंस्विदासी	१७	१८
किंस्विद्वनम्	१७	२०
कुक्कुटोसि	१	१६
कुविदङ्गयवमन्तो	१०	३२
कुलायिनीघृतवती	१४	२
कुविदङ्ग	१९	६
कुम्भोव्वनिष्ठुः	१९	८७
कृष्णोसि	२	१
कृणुष्वपाज	१३	९
कोसिकतमोसि	७	२९
कोदात्कस्माऽअदात्	७	४८
कोसिकतमोसि	२०	४
क्षपोराजन्	१५	३७
क्षत्रस्योल्वम्	१०	८
क्षत्रस्ययोनिरसि	२०	१
क्रमध्वमग्निनाक	१७	६५
ग		
गन्धर्व्वस्त्वा	२	३
गर्ब्भोऽअस्योषधी	१२	३७
गायत्रेणत्वा	१	२७
गृहामाबिभीतमावे	३	४१
गोत्रभिदङ्गोविदम्	१७	३८
गोभिर्न्नसोम	२०	६६
गोमदूषुणासत्या	२०	८१
ग्रहाऽऊर्ज्जाहुतयः	९	४
घ		
घृताच्च्यसि	२	६
घृताचीस्थः	२	१९
घृतेनाक्तौ	६	११
घृतङ्घृतपावानः	६	१९

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
घृतेनसीता	१२	७०
घृतम्मिमिक्षे	१७	८८
च		
चतुस्त्रिंठ०शतन्तवः	८	६१
चक्षुषःपिता	१७	२५
चत्वारिशृङ्गा	१७	९१
चतस्रश्चमे	१८	२५
चित्पतिर्म्मा	४	४
चिदसिमनासिधीः	४	१९
चित्रन्देवानाम्	७	४२
चिदसितयादेवतया	१२	५३
चित्रन्देवानाम्	१३	४६
चित्यञ्जुहोमि	१७	७८

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
चोदयित्रीसूनृतानाम्	२०	८५
ज		
जनयत्यैत्वा	१	२२
जवोयस्ते	९	९
जनस्यगोपाः	१५	२७
जिह्वामेभद्रंवाङ्हो	२०	६
जुषाणोवर्हिः	२०	३९
ज्यैष्ठ्यञ्चमम	१८	४
ज्योतिरसिविश्वरूपम्	५	३५
त		
तन्त्वासमिद्धिः	३	४
तनूपाऽअग्ने	३	१७

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
तन्त्वाशोचिष्ठ	३	३६
तत्सवितुः	३	३५
तस्यास्तेसत्यसवसः	४	१८
तप्तायनीमे	५	९
तद्विष्णोःपरमम्	६	५
तम्मत्नथा	७	१२
तमुत्त्वादध्यङ्ङृषिः	११	३३
तमुत्त्वापत्थयो	११	३४
तस्माऽअरम्	११	५२
तवभ्रमासः	१३	१०
तन्तुनारायस्पोषेण	१५	७
तम्पत्नीभिः	१५	५०

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
तपश्चतपस्यश्च	१५	५७
तऽआयजन्त	१७	२८
तमिद्गर्भम्	१७	३०
तत्वायामिब्रह्मणा	१८	४९
तदस्यरूपममृत	१९	८१
तदाश्विना	१९	८२
तस्यव्वयर्ठ०	२०	५२
तनूपाभिषजा	२०	५६
तमिन्द्रम्पशवः	२०	७९
ताऽअस्यसूददो	१२	५५
ताऽअस्यसूददोहसः	१५	६०
ताᳬसवितुर्वरेण्यस्य	१७	७४
तानासत्वा	२०	७४

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
ताभिषजा	२०	७५
तानऽआवो	२०	८३
तिस्रोदेवीः	२०	४३
तिस्रस्रेधा	२०	६३
तुभ्यन्ताऽअङ्गिरस्ता	१२	११६
तेहिपुत्रासो	३	३३
तेनोऽअर्व्वन्तो	९	१७
तेजोसितेजोमयिधेहि	१९	९
तेजःपशूनाम्	१९	९५
त्रयादेवाः	२०	११
त्र्यम्बकंय्यजामहे	३	६०
त्र्यविश्वमे	१८	२६
त्र्यायुषंजमदग्नेः	३	६२

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
त्रातारमिन्द्रम्	२०	५०
त्रिवृदसि	१५	९
त्रिर्ठ०शद्धा	३	८
त्रिधाहितम्	१७	९२
त्रिन्तसमुद्रान्	१३	३१
त्वमग्नेव्व्रतपा	४	१६
त्वमङ्गप्रशर्ठ०	६	३७
त्वमग्नेद्युभिस्त्वमा	११	२७
त्वमुत्तमा	१२	१०१
त्वञ्अविष्ठ	१३	५२
त्वञ्अविष्ठ	१८	७७
त्वर्ठ०सोमप्रचिकितो	१९	५२
त्वयाहिनः	१९	५३

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
त्वर्ठ०सोमपितृभिः	१९	५४
त्वमग्नऽईडितः	१९	६६
त्वष्टादधत्	२०	४४
त्वामग्नेयजमाना	१२	२८
त्वाङ्गन्धर्वाः	१२	९८
त्वामग्नेपुष्करा	१५	२२
त्वामग्नेऽअङ्गिरसो	१५	२८
त्वाश्विश्रवस्तम	१५	३१
द		
दक्षिणामोरोह	१०	११
दंष्ट्राभ्याम्मलिम्लून्	११	७८
दिविव्विष्णुः	२	२५
दिवोवाव्विष्ण	५	१९
दिवोमूर्द्धासि	१८	५४
दीर्घायुस्ते	१२	१००
दीक्षायैरूपर्ठ०	१९	१३
दर्ठ०हस्वदेवि	११	६९
दृशानोरुक्मऽउर्व्या	१२	१
दृशानोरुक्मऽउर्व्या	१२	२५
दृष्ट्वारूपे	१९	७७
दृष्ट्वापरिस्रुतः	१९	७९
देवस्यत्वासवितुः	१	१०
देवस्यत्वासवितुः	१	२१
देवस्यत्वासवितुः	१	२४
देहिमेददामिते	३	५०
देवश्रुतौदेवेषु	५	१७
देवस्यत्वा०आददे	५	२२
देवस्यत्वा०यवोसि	५	२६
देवसवितरेषते	५	३९
देवस्यत्वा०यवोसि	६	१
देवस्यत्वा०अग्नीषोमा	६	९
देवीरापः	६	१३
देवीरापः०तन्देवेभ्यः	६	२७
देवस्यत्वा०आददेरावासि	६	३०
देवकृतस्यैनसोवयजनमसि	८	१३
देवागातुविदोगातुम्	८	२१
देवीरापऽएषवोगर्भः	८	२६
देवान्दिवमगन्यज्ञस्ततो	८	६०
देवसवितःप्रसुवयज्ञम्	९	१

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
देवस्या०हर्ठ०सवितुः	९	१०
देवस्याहर्ठ०सवितुःसवे	९	१३
देवस्यत्वा०सरस्वत्यै	९	३०
देवस्यत्वा०उपाꣳशो	९	३८
देवसवितःप्रसुवयज्ञम्	११	७
देवस्यत्वा०आददेगायत्रेण	११	९
देवस्यत्वा०पृथिव्याः	११	२८
देवस्त्वासवितोद्वपतु	११	६३
देवहूर्यज्ञ	१७	६२
वेदस्यत्वा०सरस्वत्यै	१८	३७
देवायज्ञमतन्वत	१९	१२
देवस्यत्वासवितुः	२०	३
दैव्यायधर्त्रे	१७	५६
दैव्यामिमाना	२०	४२
द्याम्मालेखीः	९	४३
द्यौस्तेपृष्ठम्पृथिवी	११	२०
द्रप्नःसपिरासुतिः	११	७०
द्रप्सश्चस्कन्द	१३	५
द्रुपदादिवमुमुचान	२०	२०
द्रापेऽअन्धसस्पते	१६	४७
द्वेसृतीऽअसृणवम्	१९	४०
ध		
धान्यमसि	१	२०
धातारातिः सविते	८	१७
धामन्ते व्विश्वम्	१७	९९
धामच्छदग्निरिन्द्रो	१८	७६
धानाः करम्भः	१९	२१
धानानाꣳरूपम्	१९	२२
धानावन्तङ्करम्भिण	२०	२८
धूरसिधूर्वधूर्व्वन्तम्	१	८
धृष्टिरसि	१	१७
ध्रुवोसिपृथिवीम्	५	१३
ध्रुवासिध्रुवोयम्	५	२८
ध्रुवसदन्त्वा	९	२
ध्रुवासिधरुणा	१३	१६
ध्रुवासिधरुणे	१३	३४

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
ध्रुवक्षितिर्ध्रुवयोनिः	१४	१
न		
नमोवः पितरः	२	३२
नहितेषाम्	३	३२
नमोमित्रस्य	४	३५
नक्तोषासासमनसा	१२	२
नमः सुतेतिनिर्ऋते	१२	६३
नमोस्तुसर्पेभ्यः	१३	६
नभश्च नभस्यश्च	१४	१५
नवभिरस्तुवत	१४	२९
नवदशभिरस्तुवत	१४	३०
नवविर्ठ०शत्यास्तुवत	१४	३१
नमस्तेरुद्रमन्यव	१६	१
नमोस्तुनीलग्रीवाय	१६	८
नमस्तऽआयुधाया	१६	१४
नमोहिरण्यवाहवे	१६	१७
नमोवम्लुशाय	१६	१८
नमोरोहिताय	१६	१९
नमःकृत्स्नायतया	१६	२०
नमोव्वश्चते	१६	२१
नमऽउष्णीषिणे	१६	२२
नमोव्विसृजद्यो	१६	२३
नमःसभाभ्यः	१६	२४
नमोगणेभ्यो	१६	२५
नमःसेनाभ्यः	१६	२६
नमस्तक्षभ्यः	१६	२७
नमःश्वभ्यः	१६	२८
नमः कपर्दिने	१६	२९
नमोहस्वाय	१६	३०
नमऽआसवे	१६	३१
नमोज्येष्ठाय	१६	३२
नमःसोभ्याय	१६	३३
नमोव्वक्ष्याय	१६	३४
नमोव्विल्मिने	१६	३५
नमोघृष्णवे	१६	३६
नमःघृत्याय	१६	३७
नमःकूप्याय	१६	३८
नमोव्वात्याय	१६	३९
नमःशङ्गवे	१६	४०
नमःशम्भवाय	१६	४१
नमःपार्य्याय	१६	४२
नमःसिकत्याय	१६	४३
नमोव्रज्याय	१६	४४
नमः शुष्क्याय	१६	४५
नमः पर्णाय	१६	४६
नमोस्तुरुद्रेभ्योयेदिवियेषाम्	१६	६४
नमोस्तुरुद्रेभ्योयेन्तरिक्षे	१६	६५
नमोस्तुरुद्रेभ्योपृथिव्याम्	१६	६६
नमस्तेहरसे	१७	११
नतंव्विदाथय	१७	३१
नक्तोषासा	१७	७०
नराशंठ०सः	२०	३७
नयत्परो	२०	८२
नाभापृथिव्याः	११	७६
नाशयित्री	१२	९१
नानाहिवान्देव	१९	७
नाभिर्मेचित्तम	२०	९
निषसादाधृतव्रतो	१०	२७
निहोताहोतृषदने	११	३६
निवेशनःसङ्गमनः	१२	६६
निषसादधृतव्रतो	२०	२
नीलग्रीवाः क्षिति	१६	५६
नीलग्रीवाः सर्वाऽअधः	१६	५७
नृषदेवट्	१७	१२
प		
पवित्रेस्थोव्वैष्णव्यौ	१	१२
परितेदूडभो	३	३६
परिमाग्नेदुश्चरिताद्दा	४	२८
परित्वागिर्व्वणो	५	२९
परिवीरसि	६	६
परमेष्ठ्यभिधीः	८	५४
पवित्रेस्थः	१०	६

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
परिवाजपति	११	२५
परित्वाग्ने	११	२६
परस्याऽअधि	११	७१
परमस्याःपरावतः	११	७२
परमेष्ठीत्वा	१५	५८
परमेष्ठीत्वा	१५	६४
परितेधन्वना	१६	१२
परितोरुद्रस्येहति	१६	५०
परोदिवा	१७	२९
पश्चादिशो	१७	५४
पष्ठवाड्भ्मे	१८	२७
पयः पृथिव्याम्	१८	३६
परीतोषिञ्चता	१९	२
पशुभिः पशून्	१९	२०
पयसोरूपम्	१९	२३
पवित्रेणपुनीहि	१९	४०
पवमानःसो	१९	४२
पयसाशुक्रममृतम	१९	८४
पावकव्वर्च्चाः	१२	१०७
पावकयायः	१७	१०
पातन्नोऽअश्विना	२०	६२
पावकानःसरस्वती	२०	८४
पितृभ्यःस्वधायिभ्यः	१९	३६
पुराक्रूरस्य	१	२८
पुनर्न्नःपितरः	३	५५
पुनर्म्मनः	४	१५
पुरुदस्मोव्विषुरूपः	८	३०
पुत्रमिवपितरौ	१०	३४
पुरीष्योसिव्विश्वभरा	११	३२
पुनरूर्जानिवर्तस्व	१२	९
पुनरासद्यसदन	१२	३९
पुनरूर्ज्जानिवर्त्तस्व	१२	४०
पुनस्त्वादित्यारुद्रा	१२	४४
पुरीष्यासोऽअग्नयः	१२	५०
पुनातितेपरि	१९	४
पुनन्तुमापितरः	१९	३७
पुनन्तुमादेवजनाः	१९	३९

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
पुत्रमिवपितरौ	२०	७७
पूर्णादर्वि	३	४९
पूषापञ्चाक्षरेण	९	३२
पृथिविदेवयजनि	१	२५
पृथिव्याःसधस्थात	११	१६
पृथिव्याःपुरीषम्	१४	४
पृथिवीछन्द	१४	१९
पृथिव्याऽअहम्	१७	६७
पृथिवीचम	१८	१८
पृष्ठीर्म्मेराष्ट्र	२०	८
प्रत्युष्टृर्ठ०रक्षः	१	७
प्रत्युष्टृर्ठ०रक्षः	१	२९
प्रघासिनोहवामहे	३	४४
प्रतिपन्थाम्	४	२९
प्रतद्विष्णुस्तवते	५	२०
प्रनोयच्छत्वर्यमा	९	२९
प्रतीचीमारोह	१०	१२
प्रपर्वतस्य	१०	१९
प्रजापतेन	१०	२०
प्रतूर्त व्वाजिनम्	११	१२
प्रथमाद्वितीयै	२०	१२
प्रतिक्षत्रेप्रति	२०	१०
प्रतूर्वन्नेहि	११	५१
प्रप्रायमग्निर्भरतस्य	१२	३४
प्रतिस्पशः	१३	११
प्रजापतिष्ट्वा	१३	१७
प्रतिपदसि	१५	८
प्रमुञ्चधन्व	१६	९
प्रजापतिर्व्विश्वकर्मा	१८	४३
प्रस्तरेण	१८	६३
प्रष्टोदिविपृष्टो	१८	७३
प्रागपागुदग धराक्	६	३६
प्राणायमे	७	२७
प्राणंमेपाह्यपानमे	१४	८
प्राणपामे	२०	३४
प्राणदाऽअपानदा	१७	१५

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

प्रतीकाः।	अध्यायाङ्काः।	मंत्राङ्काः।
प्राचीमनु	१७	६६
प्राणश्चमे	१८	२
प्रेदग्नेज्योतिष्मा	१२	३२
प्रेताजयता	१७	४६
प्रेद्धोऽअग्ने	१७	७६
प्रेतुव्वादी	११	४६
प्रेषेभिःप्रेषान्	१९	१९
प्रोह्यमाणः सोम	८	५६
प्रोथदश्वः	१५	६२
ब		
बर्हिषदःपितरः	१९	५५
बाहूमेबल मिन्द्रियंठ	२०	७
बृहदिन्द्राय	२०	३०
बोधामेऽअस्य	१२	४२
ब्रह्मयज्ञानम्	१३	३
ब्रह्मक्षत्रम्पवते	१९	५
ब्राह्मण मद्य	७	४६
भ		
भद्रोमे सिप्मच्यवस्व	४	३४
भवतन्नः समनसौ	५	३
भवतन्नः समनसौ	१२	६०
भद्रोनोऽअग्निः	१५	३८
भद्राउतप्रशस्तयो	१५	३९
भुवोयज्ञस्य	१३	१५
भुवोयज्ञस्य	१५	२३
भुन्युः सुपर्ण्णो	१८	४२
भूतायत्त्वा	१	११
भूर्भूवःस्वः सुप्रजाः	३	३७
भूरसिभूमिरस्य	१३	१८
भेषजमसि	३	५९
म		
मथीदम्	२	१०
मनोजूतिः	२	१३
महित्रीणाम्	३	३१
मनोन्वाह्वामहे	३	५३
महीनाम्पयः	४	३

प्रतीकाः।	अध्यायांकाः।	मंत्रांकाः।
मनस्तऽआप्यायताम्	६	१५
मनोमेतर्प्पयत	६	२१
मधुमत्तीर्नः	७	२
मनोतयेषुहवनेषु	७	१७
मरुत्वन्तं वृषभम्	७	३६
मरुत्वाँ २॥ऽइन्द्र	७	३८
महाँ २॥ऽइन्द्रः	७	३९
महाँ २॥ऽइन्द्रोयऽओजसा	७	४०
मरुतो यस्यहिक्षये	८	३१
महीद्यौःपृथिवीचनः	८	३२
मयिगृह्णामि	१३	१
मधुश्चमाधवश्च	१३	२५
मधुव्वाताऽऋतायते	१३	२७
मधुनक्तम्	१३	२८
मधुमान्नः	१३	२९
महीद्यौः	१३	३२
मर्म्माणिते	१७	४९
महोऽअर्ण्णः	२०	८६
मावोरिषत्खनिता	१२	९५
मामाहि ठं.	१२	१०२
माच्छन्दः	१४	१८
मानोमहान्त	१६	१५
मानस्तोके	१६	१६
माभेर्म्मासंविक्था	१	२३
मानःसठं.सो	३	३०
माहिर्भूर्म्मा	६	१२
मापोमौषधीहिम्	६	२२
माभेर्म्मासंव्विक्था	६	३५
माहिर्ब्भूर्म्मापृदाकुः	१०	२२
मातऽइन्द्रतेव्वयन्तु	११	६८
मासुभित्था	१२	६१
मातेव पुत्रम्पृथिवी	१२	६१
मित्रोनऽएहि	४	२७
मित्रस्यमा	५	३४
मित्राव्वरुणाभ्यान्त्वा	७	२३
मित्रोनवाक्षरेण	९	३३

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
मित्रः स ठ. सृज्य	११	५३
मित्रस्यचर्षणी भृतः	११	६२
मित्रश्चम	१८	१७
मीढुष्टम शिवतम	१६	५१
मुञ्चन्तुमा	१२	९०
मुख ठ. सदस्य	१९	५५
मूर्द्धानन्दिवः	७	२४
मूर्द्धाव्वयः प्रजापति	१४	९
मूर्द्धासि	१४	२१
मृगोनभीमः	१८	७१
मोषुणः	३	४६

य

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
यम्परिधिम्	२	१७
यद्वामेयदरण्ये	३	४५
यमग्ने पृत्सुमर्त्य	६	२९
यत्ते सोमदिविज्योति	६	३३
यस्ते द्रप्सस्कन्दति	७	२६
यज्ञो देवानाम्	८	४
यस्तेऽअश्वसनिर्भक्षो	८	१२
यज्ञयज्ञञ्च्छ	८	२२
यस्मिन्नश्वासः	२०	७८
यऽइन्द्रऽइन्द्रियम्	२०	७०
यमश्विना	२०	६
यत्रेन्द्रश्चव्वायुश्च	२०	२६
यत्रब्रह्मच	२०	२५
यस्यैते यज्ञियोगर्भो	८	२९
यस्मान्नजातः	८	३६
यज्ञस्यदोहोव्विततः	८	६२
यस्यप्रयाणम्	११	६
यदग्नेकानिकानि	११	७३
यदत्युपनिह्विका	११	७४
यस्तेऽअद्यकृणव	१२	२६
यस्यास्तेघोर	१२	६४
यन्तेदेवी निर्ऋति	१२	६५
यत्रौषधीः	१२	८०

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
यदिमाव्वाजयन्	१२	८५
यस्यौषधीः	१२	८६
यन्त्रीराट्	१४	२२
यवानाम्भागोस्य	१४	२६
यऽएतावन्तश्च	१६	६३
यऽइमाव्विश्वा	१७	१७
यत्रबाणाः	१७	४८
यस्यकुर्मो	१७	५२
यन्ताचमे	१८	७
यदाकूतात्	१८	५८
यदत्तम्	१८	६४
यत्रधारा	१८	६५
यदापिपेष	१९	११
यजुर्भिराप्यन्ते	१९	२८
यस्तेरसः	१९	३३
यमश्विना	१९	३४
यदत्रारिष्टठ०	१९	३५
यन्तेपवित्र	१९	४१
यमग्नेकव्यव्वाहन	१९	६४
यद्देवादेवहेड	२०	१४
यदिदिवा	२०	१५
यदिजाग्रद्यदि	२०	१६
यद्वामेयदरण्ये	२०	१७
यदापः	२०	१८
याते धामानिहविषा	४	३७
यातेऽअग्नेयः	५	८
यातेधामान्युशमसि	६	३
यावाङ्कशा	७	११
याँ२॥ ऽआवहऽउशतो	८	१९
याःसेनाऽअभीत्वरी	११	७७
याऽओषधीः	१२	७५
याः फलिनीर्या	१२	८९
याऽओषधीः सोमराज्ञी	१२	९२
याऽओषधी० बृहस्पति	१२	९३
याश्चेदमुपशृण्वन्ति	१२	९४
याऽइषवः	१३	७
याशतेन	१३	२१
यास्तेऽअग्ने	१३	२२
यावोदेवाः	१३	२३

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
यातेरुद्र	१६	२
यामिषुम्	१६	३
यातेहेतिर्मीढुष्ट	१६	११
यातेरुद्रशिवातनूः	१६	४९
यातेधामानि	१७	२१
यास्तेऽअग्ने	१८	४६
यावोदेवाः	१८	४७
याव्याग्रंव्विषूचिको	१९	१०
युष्म्माऽइन्द्रः	१	१३
युञ्जतेमनः	५	१४
युक्ष्वाहिकेशिना	८	३४
युवन्तमिन्द्रा	८	५३
युवर्ठ०सुमम्	१०	३३
युञ्जानः प्रथमम्	११	१
युक्तेनमनसा	११	२
युक्त्वायसविता	११	३
युञ्जतेमनः	११	४
युजेवांब्रह्मपूर्व्यम्	११	५
युञ्जाथाऽरासभम्	१	१३
युनक्तसीरव्वि	१२	६८
युक्ष्वाहिदेव	१३	३७
युवर्ठ०सुरामम्	२०	७६
येरूपाणि प्रतिमुञ्च	२	३०
येषामध्येति	३	४२
येदेवासः	७	१९
येदेवाऽअग्निनेत्राः	९	३६
येजनेषुमलिम्लवस्ते	११	७९
येवामीरोचने	१३	८
येनासमत्सु	१५	४०
येनऽऋषयः	१५	४९
येनव्वहसिसहस्रम्	१५	५५
येव्वृक्षेषु	१६	५८
येभूतानामधि	१६	५९
येपथाम्पथि	१६	६०
येतीर्थानि	१६	६१
येन्येषु	१६	६२
येदेवादेवानाम्	१७	१३
येदेवादेवेष्व	१७	१४
येनव्वहसि	१८	६२
येसमानाः तेषांलोकः	१	४५
येसमानाः तेषाऽश्री	१९	४६
येनपूर्वेपितरः	१९	५१
येऽअग्निष्वात्ताये	१९	६०
ये चेहपितरो	१९	६७
योरेवान्	३	२९
योगेयोगेतवस्वम्	११	१४
योवःशिवतमो	११	५१
योऽअस्मभ्यम्	११	५०
योऽअग्निरग्ने	१३	४५
योतःपिताजनिता	१७	२७
योऽअग्निःकव्यवाहनः	१९	६५
योभूतानामधिपति	२०	३२

र.

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
रक्षोहणव्वलगहनम्	५	२३
रक्षोहणोवः	५	२५
रक्षसाम्भागोसि	६	१६
रश्मिनासत्त्याय	१५	६
रयिश्चमे	१८	१०
राजन्तमद्धराणाम्	३	२३
रायाव्वयम्	७	१०
राज्ञसिप्राची	१४	१३
राज्ञसिप्राची	१५	१०
रुद्राःसर्ठ०सृज्य०	११	५४
रुचन्नोधेहि	१८	४८
रूपेणवः	७	४५
रेवतीरमद्धम्	३	२१
रेवतीरमद्धम्	६	८
रेतोमृत्रम्	१९	७६

ल

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
लाङ्गलम्पवीरवत्	१२	७१
लोकम्पृणच्छिद्र	१२	५४
लोकम्पृणच्छिद्रम्	१५	५९
लोमानिप्रयतिः	२०	१३

व.

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
व्वसोः पवित्रम्	१	२
व्वसोःपवित्रम्	५	३

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
व्वसुब्भ्यस्त्वा	२	१६
व्वय ठं. सोमव्व्रते	३	५४
व्वस्यसि	४	२१
व्वनेषुव्वि	४	३१
व्वरुणस्योत्तम्	४	८
व्वय ठं. हित्त्वाप्मयति	१८	२०
व्वसवस्त्वयो दशाक्षरेण	९	३४
व्वसवस्त्वा कृण्वन्तु	११	५८
व्वसवस्त्वाधूपयन्तु	११	६०
व्वसवस्त्वाच्छृन्दन्तु	११	६५
व्वरूत्रीन्त्वष्टुः	१३	४४
वसूनाम्भागोसि	१४	२५
व्वलविज्ञा	१७	३७
व्वयन्नाममत्र	१७	९०
व्वसुचमे	१८	१५
व्वयन्तेऽअद्यररिमा	१८	७५
व्वनस्पतिरवसृष्टः	२०	४५
वरुणःक्षत्रमिन्द्रिय	२०	७२
व्वाचन्तेशुन्धामि	६	१४
व्वाचस्पतये	७	१
व्वाममद्यसवितर्व्वाम	८	६
व्वाचस्पतिम्	८	४५
व्वातोवामनोवा	९	७
व्वातर ठं०	९	८
व्वाजेवाजेवत	९	१८
व्वाजस्येमंप्रसवः	९	२३
व्वाजस्येमांप्रसवः	९	२४
व्वाजस्यनुप्रसव	९	२५
व्वावस्यजूतिम्	१३	४२
व्वाचस्पतिम्	१७	२३
व्वाजस्यमा	१७	६३
व्वाजश्चमे	१८	१
व्वाजायस्वाहा	१८	२८
व्वाजस्यनुप्रसवे	१८	३०
व्वाजोनः सप्तमदिशः	१८	३२
व्वाजोनोऽअद्यप्रसु	१८	३३
व्वाजः पुरस्तात्	१८	३४

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
वार्त्रहत्याय	१८	६८
व्वायोः पूत	१९	३
व्वायव्यैर्व्वायव्यानि	१९	२७
व्विश्वोदेवस्य	४	३६
व्विष्णोर्न्नुकम्	५	१८
व्विष्णोरराटम्	५	२१
व्विभूरसिप्रवाहणो	५	३१
व्विष्णोःकर्म्माणि	६	४
विश्वेदेवासऽआगत	७	३४
व्विवस्वन्नादित्यैषते	८	५
व्विनऽइन्द्रमृधो	८	४४
व्विश्वकर्म्मन्हविषा	८	४६
व्विश्वेदेवाऽअर्ठ०	८	५७
व्विश्वेदेवाश्चमसे	८	५८
व्विपाजसा	११	४९
व्विश्वोदेवस्य	११	६७
व्विश्वारूपाणिप्रति	१२	३
व्विष्णोःक्रमोसि	१२	५
व्विद्मातेऽअग्ने	१२	१९
विश्वस्यकेतुर्भुव	१२	२३
विमुच्यध्वम्	१२	३७
व्विश्वस्मैभाणाय	१३	१९
व्विराड्ज्योति	१३	२४
व्विश्वोःकर्माणि	१३	३३
व्विश्वकर्मात्वा	१४	१२
व्विश्वकर्मात्वा० वायुष्टे-धिपतिः	१४	१४
व्विराडसि दक्षिणा	१५	११
व्विश्वस्यदूतममृतम	१५	३३
व्विज्ज्यन्धनुः	१६	१०
व्विकिरिद्रविलोहित	१६	५२
व्विश्वतश्चक्षुरुत	१७	१९
व्विश्वकर्मन्ह विषावावृधानः	१७	२२
व्विश्वकर्मन्हविषावर्द्धनेन	१७	२४
व्विश्वकर्माविमना	१७	२६

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
व्विश्वकर्माह्यज	१७	३२
व्विमानऽएषः	१७	५९
व्विधेमतेपरमे	१७	७५
व्वित्तश्चमे	१८	११
व्विश्वेऽअद्य	१८	३१
व्विश्वस्यमूर्द्धन्	१८	५५
व्विनऽइन्द्रमृधो	१८	७०
व्वीतिहोत्रन्त्वा	२	४
व्वीतर्ठ०हविः	१७	५७
वृहस्पतेव्वाजञ्जय	९	११
वृष्णऽऊर्मिः	१०	२
वृहस्पतेपरि	१७	३६

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
व्वेदोसियेनत्वम्	२	२१
व्वेद्याव्वेदिः	१९	१७
व्वेदेनरूपे	१९	७८
व्वैश्वानरोन	१८	७२
व्वैश्वदेवी	१९	४४
व्रतङ्कृणुतः	४	११
व्रतश्चमऽ	१८	४८
व्रतेनदीक्षा	१९	३०
व्रीहियश्चमे	१८	१२
व्रशीनान्त्वा	८	२३

श.

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
शर्म्मासि	१	१४
शर्म्मासि	१	१९
शन्नोभवन्तु व्वाजिनो	९	१६
शर्म्मचस्थो	११	३०
शतम्वोऽअम्वधामानि	१२	७६
शश्चमे	१८	८
शिवोनाम	३	६३
शिवोभवमजाभ्यो	११	४५
शिवोभूत्वामह्य	१२	१७
शिवेनव्वचसा	१६	४
शिरोमेश्रीर्य्यशो	२०	५
शुक्रन्त्वाशुक्रेण	४	२६
शन ठ० सुफाला	१२	६९

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
शुक्रश्च शुचिश्च	१४	६
शुक्रज्योतिश्च	१७	८०
श्वात्रास्थ वृत्रतुरो	६	३४
श्रीणामुदारः	१२	२२

ष.

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
षोडशीस्तोमऽओजो	१५	३

स.

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
सवितुस्त्वा	१	३१
समिदसि	२	५
सर्ठ०स्रवभागास्थे	२	१८
सम्ब्बर्हिरङ्काऽहविः	२	२२
सम्वर्चसा	२	२४

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
समिधाग्निम्	३	१
सजूर्देवेन	३	१०
सन्त्वमग्ने	३	१९
सर्ठ०हितासि	३	२२
सनःपितेव	३	२४
समक्ख्ये देव्याधिया	४	२३
समुद्रोसिव्विश्वव्यचा	५	३३
सन्तेमनोमनसा	६	१८
समुद्रङ्गच्छ	६	२१
सम्प्रथमोबृहस्पति	७	१५
संजोषाऽइन्द्र	७	३७
संव्वर्चसापयसा	८	१४
समिन्द्रणोमनसाने	८	१५

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः
संव्वर्चसापयसा	८	१६
समुद्रेतेहृदयमप्स्वन्तः	८	२५
सत्रस्यऽऋद्धिरस्य	८	५२
सन्नःसिन्धुः	८	५९
सवितात्वा	९	३९
सधमा दोद्युम्निनी	१०	७
सवित्राप्रसवित्रा	१०	३०
संव्वसाथाम्	११	३१
स ठ० सीदस्व	११	३७
सन्तेव्वायुर्मातरिश्वा	११	३९
सजातोगर्भो	११	४३
स ठ० सृष्टाव्वसुभि	११	५५
स ठ० शितम्मे	११	८१

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
सहरय्यानिवर्तस्वाग्ने	१२	१०
समुद्रेत्वानृमणा	१२	२०
समिधाग्निन्दुवस्य	१२	३०
सबोधिसूरिर्मघवा	१२	४३
संज्ञानमसि	१२	४६
समित र्ठ० सङ्कल्प्ये	१२	५७
संव्वाम्मना छ्सि	१२	५८
सजूरब्दोऽअयवोभिः	१२	७४
सहस्वमेऽअरातीः	१२	९९
सन्तेपयाछ्सि	१२	११३
सम्यक्स्रवन्तिसरितोन	१३	३८
सजूर्ऋतुभिः	१४	७
सहश्च	१४	२७
सहसाजातान्	१५	२
सम्भ्राडसि प्रतीची	१५	१२
सखायसम्वः	१५	२९
सर्ठ०समित्	१५	३०
सदुद्रवत्स्वाहुतः	१५	३४
सऽइधानो	१५	३६
सम्पच्च्यवद्ध्व	१५	५३
सहस्रस्यप्रमासि	१५	६५
सहस्राणि सहस्रशः	१६	५३
समुद्रस्यत्वावकयाग्ने	१७	४
सनःपावक	१७	८
सङ्कन्दनेनानिमिषेण	१७	३४
सऽइषुहस्तैः	१७	३५
समिद्धेऽअग्नावधिमा	१७	५५
सप्ततेऽअग्नेसमिधः	१७	७९
समुद्रादूर्म्मिर्म्मधुमाम	१७	८९
सम्यक्स्रवन्ति	१७	९४
सत्यश्चमे	१८	५
सम्मासृजामि	१६	३५
सर्ठ०हितोविश्वसामा	१८	३९
सनोभुवनस्यपते	१८	४४
समुद्रोसिनभस्वा	१८	४५
सहदानुम्पुरुहूत	१८	६९
सरस्वतीमनसा	१९	८३
सरस्वती योन्यामा	१९	९४
समुद्रेते	२०	१९

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
समिद्धऽइन्द्रः	२०	३६
समिद्धोऽअग्नि	२०	५५
सबिताव्वरुणः	२०	७१
साव्विश्वायुः	१	४
साकंयक्ष्म	१२	८७
सिर्ठ०ह्यसि सपत्नसाही	५	१०
सिर्ठ०ह्यसि स्वाहा	५	१२
सिनीवाली सुकपर्दा	११	५६
सिन्धोरिवप्राध्वने	१७	९५
सिञ्चन्ति परिषिञ्च	२०	२८
सीदहोतः	११	३५
सीदत्वमात्वम्मातु	१२	१५
सीरायुञ्जन्तिकवयो	१२	६७
सीसेनतन्त्रम्	१९	८०
सुसमिद्धा यशोचिषे	३	२
सुषुम्णःसूर्य्यरश्मिः	१८	४०
सुरावन्तम्	१९	३२
सुसंदृशंत्वा	३	५२
सुवीरोव्वीरान्	७	१३
सुप्रजाः सञ्ग्मानो	७	२८
सुगावोदेवाः	८	१८
सुजातो ज्योतिषा	११	४०
सुपर्णोसि०गरुत्मान्	१२	४
सुपर्णोसि भासाऽअरिक्ष	१७	७२
सूर्य्यस्यचक्षु	४	३२
सूर्य्यत्वचसस्थ	१०	४
सूर्य्यरश्मि	१७	५८
सोमार्ठ०स्वरणम्	३	२८
सोमोराजन्	६	२६
सोमःपवते	७	२१
सोमर्ठ०राजानम्	९	२६
सोमस्यत्विषिः	१०	५
सोमस्यत्विषिः०मृत्योः पाह्यचो	१०	१५
सोमस्यत्वाद्युम्ने	१०	१७
सोऽअग्निः	१५	४२
सोमस्यरूपम्	१९	१५
सोमोराजामृतर्ठ०	१९	७२

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

प्रतीकाः।	अध्यायांकाः।	मंत्रांकाः।
सोममद्यो	१९	७४
स्तोकानामिन्दुम्	२०	४६
स्थिरोभव	११	४४
स्योनासिसुषदासि	१०	२६
स्रुचश्चमे	१४	३
स्वयम्भूरसि	२	२६
स्वराडसि सपत्नहा	५	२४
स्वराडस्युदीची	१५	१३
स्वर्यन्तो	१७	६८
स्वतवांश्च	१७	८५
स्वाहायज्ञं	४	६
स्वात्राःपीताः	४	१२

प्रतीकाः।	अध्यायांकाः।	मंत्रांकाः।
स्वाङ्कृतोसिविश्वेब्भ्यः	७	३
स्वांकृतोसि०उदानायत्वा०	७	६
स्वाद्वीन्त्वा	१९	१
स्वैर्दक्षैः	१८	२१
स्वर्णघर्म्मस्वाहा	१८	५०

ह.

हविष्मतीरिमा	६	२३
हर्ठ०सः शुचिषत्	१०	२४
हस्तऽआधाय	११	११
हर्ठ०सःशुचिषत्	१२	१४
हविर्द्धानयत्	१९	१८
हिरण्यरूपाऽउषसः	१०	१६

प्रतीकाः।	अध्यायांकाः।	मंत्रांकाः।
हिरण्यगर्भःसमवर्त्तताग्रे	१३	४
हिमस्यत्वानरायुणाग्रे	१७	५
हृदेत्वामनसेत्त्वा	६	२५

अ. उत्तरार्द्ध

अग्नि मद्यहोता	२१	५९
अभिधाऽअसि	२२	३
अग्निन्दूतम्पुरोदधे	२२	१७
अजीजनोहिपवमा	२२	१८
अग्नयेस्वाहासोमायस्वा-हापाम्मोदाय	२२	६
अद्भ्यः स्वाहावार्भ्यः	२२	२५
अग्नयेस्वाहासोमायस्वा-हेन्द्राय	२२	२७

प्रतीकाः।	अध्यायांकाः।	मंत्रांकाः।
असवे स्वाहाव्वसवे	२२	३०
अग्निः पशुरा	२३	१७
अर्द्धमासाः	२३	४१
अपि तेषुत्रिषु	२३	५०
अजारेपिशङ्गिला	२३	५६
अश्वस्तूपरः	२४	१
अग्नयेनीकवते	२४	१६
अग्नयेकुटरून्	२४	२३
अह्नेपारावतान्	२४	२५
अन्यवापोर्द्धमासाना	२४	३७
अग्नेः पक्षतिर्व्वायो	२५	४
अदितिद्यौरदिति	२५	२३
अग्नेत्वन्नोऽअन्तम	२५	४७

प्रतीकाः।	अध्यायांकाः।	मंत्रांकाः।
आग्निश्चपृथिवीच	२६	१
अग्निर्ऋषिः पवमानः अनुवीरैरनुपुष्पा	२६	१९
अग्नेपत्नीरिहा	२६	२०
अभिय ज्ञंड्गृणीहि	२६	२१
अमेवनः सुहवा	२६	२४
अतिनिहोऽअति	२७	६
अनाधृष्योजातवेदा	२७	७
अमुत्रभूयादध	२७	९
अच्छायमेति	२७	१४
अग्नेस्वाहा कृणुहि	२७	२२
अभित्त्वाशूरनो	२७	३५
अभीषुणः	२७	४१

प्रतीकाः।	अध्यायांकाः।	मंत्रांकाः।
अग्नि मद्यहोतारम्	२८	२३
अग्निमध्वहोतारम्० सूपस्था०	२८	४६
अन्तरामित्राव्वरुणा	२९	६
अश्श्वोघृतेनत्मन्या	२९	१०
असियमोऽअस्यादित्यो	२९	१४
अत्रातेरूपमुत्त	२९	१८
अनुत्वारथोऽअनु	२९	१९
अहिरिव भोगैः पर्ये	२९	५१
अग्नयेनीकवते	२९	५९
अग्नयेगायत्राय	२९	६०
अर्म्मेभ्योहस्तिपञ्चवा	३०	११
अक्षराजाय कितवङ्कृ	३०	१८
अग्नयेपीवानम्पृथिव्यै	३०	२१

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
अथैतानष्टैविरूपा	३०	२२
अद्यः सम्भृतः	३१	१७
अस्या जरासो	३२	१
अयमिहप्रथमोधायि	३२	६
अग्निर्वृत्राणिजङ्घन	३२	९
अग्नेश्रद्धमहतो	३२	१२
अद्यादेवाऽउदिता	३२	४२
अधीनऽइन्द्रैषाम्	३२	४७
अग्नऽइन्द्रवरुण	३२	४८
अस्मेरुद्रामेहना	३२	५०
अर्वाञ्चोऽअद्या	३२	५१
अनुतेशुष्मन्तु	३२	६७
अदब्धेभिः सवितः	३३	६९
अनुत्तमातेमघव	३३	७९
अयर्ठ०सहस्रमृषिभिः	३३	८३
अदब्धेभिः सवितः	३३	८४
अपाधमदभि	३३	९५
अस्योदिन्द्रोव्वावृधे	३३	९७
अन्विदनुमतेत्व	३४	८
अनुनोद्यानुमती	३४	९
अषाढंयुत्सुपृतना	३४	२०
अष्टौव्यख्यत्ककुभः	३५	२४
अप्प्रस्वतीमश्विना	३४	२९
अश्वावतीर्गोमती	३४	४०
अपेतोयन्तु	३५	१
अश्वत्थेवोनिषदनम्	३५	४
अश्मन्वतीरीयते	३५	१०
अपाघमपकिल्बिष	३५	११
अनड्वाहमन्वार	३५	१३
अग्नऽआयूंषि	३५	१६
अस्मात्त्वमधि	३५	२२
अभीषुणः सखीना	३६	६
अहानिशम्भवन्तुनः	३६	११
अश्वस्यत्वाव्वृष्णः	३७	९
अनाधृष्टापुरस्तादग्ने	३७	१२
अपश्यङ्गोपामनि	३७	१७
अहः केतुनाजुषताᳬ	३७	२१
अदित्यैरास्नासीन्द्रा	३९	३
अश्विभ्याम्पिन्वस्व	३८	४

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
अश्विनाघर्म्ममपातर्ठ०	३८	१२
अपातामश्विनाघर्म्म	३८	१३
अभीमम्महिमादिवम्	३८	१७
अचिक्रदद्वृषाहरि	३८	२२
अग्निर्ठ०हृदयेन	३९	८
असुर्य्यानामतेलोका	४०	३
अनेजदेकम्मनसो	४०	४
अन्धंतमः प्रविशन्तिये सम्भूति	४०	९
अन्यदेवाहुः सम्भुवा	४०	१०
अन्धंतमः प्रविशन्तिये	४०	१२
अन्यदेवाहुर्व्विद्यायाः	४०	१३
अग्नेनयसुपथा	४०	१६

आ.

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
आनोमित्रावरुणा	२१	८
आब्रह्मन्ब्राह्मणो	२२	२२
आयुर्यज्ञेन कल्पतार्ठ०	२२	३३
आनोभद्राःक्रतवो	२५	१४
आपोहयद्बृहती	२७	२५
आनोनियुद्भिः	२७	२८
आदित्यैर्नोभारती	२९	८
आत्मानन्ते	२९	१७
आजुव्हानऽईड्यो	२९	२८
आसुष्वयन्ती	२९	३१
आनोयज्ञम्भारती	२९	३३
आजंघन्ति	२९	५०
आक्रन्दयबल	२९	५६
आमूरज	२९	५७
आग्नेयः कृष्णग्रीवः	२९	५८
आयदिषे नृपतिन्तेज	३३	११
आपश्चित्पिप्युस्त	३३	१८
आसुतेसिञ्चत	३३	३१
आतिष्ठन्तम्परि	३३	३२
आतत्तऽइन्द्रायव	३३	३८
आनऽइडाभिर्व्विद	३३	३४
आकृष्णेनरजसा	३३	४३
आतूनऽइन्द्रवृत्रहन	३३	३८
आरोदसीऽअपृणदा	३३	७५
आनोयज्ञन्दिवि	३३	८५

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

प्रतीकाः।	अध्यायांकाः।	मंत्रांकाः।
आयातमुपभूष	३३	८८
आकृष्णेनरजसा	३४	३१
आरात्रिपार्थिवर्ठ०	३४	३२
आनासत्या	३४	४७
आयुष्यंव्वर्चस्यर्ठ०	३४	५०
आयुष्मानग्ने	३५	१७
आपोहिष्ठामयोभुव	३६	१४
आयासायस्वाहा	३९	११
इ.		
इमम्मेव्वरुण	२१	१
इडाभिरग्निरीड्यः	२१	१४
इमामगृब्म्णान्नशना	२२	२
इयंव्वेदिः	२३	६२

प्रतीकाः।	अध्यायांकाः।	मंत्रांकाः।
इन्द्राग्न्योः पक्षतिः	२५	५
इन्द्रस्यक्रोडोदित्यै	२५	८
इमानुकम्भुवना	२५	४६
इन्द्रगोमन्निहा	२६	४
इन्द्रायाहिव्वित्र	२६	५
इहैवाग्नेऽअधि	२७	४
इमातेव्वाजिन्नव	२९	१६
इन्द्रस्यव्वज्रोमरुतामनीकम्	२९	५४
इदम्मेब्रह्मच	३२	१६
इन्द्रेहिमत्स्यन्धसो	३३	२५
इन्द्रोवृत्रमवृणो	३३	२६
इमान्तेधियम्	३३	२९

प्रतीकाः।	अध्यायांकाः।	मंत्रांकाः।
इन्द्रवायूबृहस्पतिम्	३३	४५
इन्द्राग्नी मित्रावरुणा	३३	४९
इन्द्रवायूऽइमे	३३	५६
इमाऽउत्वापुरूवसो	३३	८१
इन्द्रवायूसुसन्दृशा	३३	८६
इन्द्राग्नीऽअपादि	३३	९३
इडायास्त्वापदे	३४	१६
इच्छान्तित्वासोम्यासः	३४	१८
इमागिरऽआदित्येभ्यो	३४	५४
इमऋीवेभ्यः	३४	१५
इन्द्रोव्विश्वस्यराजाति	३६	८
इयत्यग्रऽआसीन्मखस्य	३७	५
इन्द्रस्यौजस्त्थ	३७	६

प्रतीकाः।	अध्यायांकाः।	मंत्रांकाः।
इडऽएह्यदित	३८	२
इन्द्रायत्त्वाव्वसमते	३८	८
इषेपिन्वस्वोर्जेपि	३८	१४
ई.		
ईशानायपरस्वतः	२४	२८
ईड्यश्वासिव्वन्द्य	२९	३
ईर्मान्तासः	२९	२१
ईशाव्वास्यमिदर्ठ०	४०	१
उ.		
उषेयह्वी सुपेशसा	२१	१७
उपयामगृहीतोसि० यस्तहन्त्संव्वत्सरे०	२३	२

प्रतीकाः।	अध्यायांकाः।	मंत्रांकाः।
उपयामगृही० यस्तेरात्रौ	२३	४
उत्सक्थ्याऽअव	२३	१२
उन्नतऽऋषभः	२४	७
उक्ताःसञ्चराऽएताऽऐन्द्राग्नाः कृष्णाव्वारुणाः	२४	१५
उक्ताःसञ्चराऽएताऽऐन्द्राग्नाःप्रा-शृङ्गा	२४	१७
उक्ताःसञ्चराऽएताःशुना-सीरीयाः	२४	१९
उपप्रागात्सुमाम्ने	२५	३०
उपह्वरेगिरीणार्ठ०	२६	१५
उच्चातेजातमन्धसो	२६	१६

प्रतीकाः।	अध्यायांकाः।	मंत्रांकाः।
उद्वयन्तमसस्प्प	२७	१०
उपप्प्रागाच्छसनं	२९	२३
उपप्प्रागात्परमय्य	२९	२४
उपावसृजन्मन्न्या	२९	३५
उपश्वासय	२९	५५
उत्सादेब्म्यःकुञ्जम्प्रमुदे	३०	१०
उदुत्यञ्जातवेद	३३	३१
उग्राविघनिना	३३	६१
उपास्मैगायतानरः	३३	६२
उक्थेभिर्व्वृत्रहन्तमा	३३	७६
उपनःसूनवोगिरः	३३	७७
उत्तानायामवभरा	३४	१४
उभापिबतमश्विनो	३४	२८

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
उषस्तच्चित्र	३४	३३
उतेदानिम्भगवन्तः	३४	३७
उतनोहिर्बुध्न्यः	३४	५३
उत्तिष्ठब्रह्मणस्पते	३४	५६
उद्वयन्तमसस्परिस्वः	३५	१४
उद्वयन्तमसस्परिस्वः	३८	२४
उग्रश्चभीमश्च	३९	७
उग्रंल्लोहितेन	३९	९
ऊ.		
ऊर्द्धमेनामुच्छ्रापयगिरौ	२३	२६
ऊर्द्धमेनमुच्छ्रयताद्गिरौ	२३	२७
ऊर्द्धाऽअस्यसमिधो	२७	११
ऊर्ज्जोनपतर्ठ०	२७	४४

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
ऋ.		
ऋतवस्तऽऋतुथा	२३	४०
ऋतावानंव्वैश्वानर	२६	६
ऋतवस्तेयज्ञंव्वि	२६	१४
ऋजतिपरि	२९	४९
ऋतयेस्तेनहृदये	३०	१३
ऋधगित्थासमर्त्य	३३	८७
ऋचंव्वाचम्प्रपद्ये	३६	१
ऋजवेत्वासाधवेत्वा	३७	१०
ए.		
एकस्मैस्वाहाद्वाभ्यार्ठ०	२२	३४
एताऽऐन्द्राग्नाः	२४	८
एण्यह्नोमण्डको	२४	३६

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
एषच्छागःपुरोऽअश्वे	२५	२६
एकस्त्वष्टुरश्वस्या	२५	४२
एहिएह्यूषुब्रवाणि	२६	१३
एनाव्विश्वान्यर्य्य	२६	१८
एकयाचदशभुभिश्च	२७	३३
एताऽउवःसुभगा	२९	५
एतावानस्य	३१	३
एषोहदेवाः	३२	४
एषवस्तोमो	३४	४८
एधोस्योधिषीमहि	३८	२५
क.		
कःस्विदेकाकी	२३	९

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
कःस्विदेकाकी	२३	४५
कस्त्वाच्छयति	२३	३९
कत्यस्यविष्ठाः	२३	२७
कयानश्चित्रऽआभुवदूती	२७	३९
कस्त्वासत्योमदाना	२७	४०
कल्पन्तान्ते	३५	९
कस्त्वासत्योमदाना	३६	५
कयात्वन्नऽऊत्या	३६	७
कायस्वाहा	३२	२०
कास्विदासीत्	२३	११
कास्विदासीत्	२३	५३
काईमरेपिशङ्गिला	२३	५५
काव्ययो राजानेषु	३३	७२

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
किंश्स्वित्सूर्यसमऋयोति	२३	४७
कुविदङ्ग	२३	३८
कुतरुवमिन्द्र	३३	२७
कुर्व्वन्नेवेह कर्माणि	४०	२
कृष्णग्रीवाऽआग्नेयाः शिति ब्भ्रवो	२४	६
कृष्णग्रीवाऽआग्नेयाबब्भ्रवः	२४	९
कृष्णाभौमाः	२४	१०
कृष्णग्रीवाऽआग्नेयावब्भ्रवः सौम्याऽउपद्धस्ताः	२४	१४
केष्वन्तः पुरुषः	२३	५१
केतुंकृण्वन्नकेतवे	२९	३७
कोऽअस्यव्वेद	२३	५९

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
कव्यादमग्निम्	३५	१९
क्षत्रेणाग्नेस्वायः	२७	५
क्षत्रस्यत्त्वापरस्याय	३८	१९
ख.		
खड्गोव्वैश्वदेव	२४	४०
ग.		
गणानान्त्वागणपतिर्ठ०	२३	१९
गर्भोदेवानाम्पिता	३७	१४
गायत्रीत्रिष्टुब्ज	२३	३३
गावऽउपावता	३३	१९
गावऽउपावतावतम्	३३	७१
गायत्रन्छन्दोसि	३८	६

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
ग्रष्मेणऽऋतुना	२१	२४
घ.		
घर्म्मैतत्तेपुरीषन्ते	३८	२१
घृतेनाञ्जन्	२९	२
घृतवती भुवनाना	३४	४५
च.		
चतुस्त्रिंठ०शद्वाजिनो	२५	४१
चन्द्रमामनसो	३१	१२
चन्द्रमाऽअप्स्वन्तरा	३३	९०
चतुस्त्रक्तिनाभि	३८	२०
ज.		
जनिष्ठाऽउग्रः	३३	६४
जीमूतस्येवभवति	२९	३८
त.		
तत्वायामिब्रह्मणा	२१	२
तनूनपाच्छुचिव्रतः	२१	१३
तत्सवितुर्वरेण्यम्	२२	९
तन्नोव्वातोमयोभू	२५	१७
तमीशानञ्जगत	२५	१८
तंव्वोदस्ममृतीष	२६	११
तवाय ठं० सोमस्त्वमे	२६	२३
तनूनपादसुरो	२७	१२
तन्नस्तुरीपम	२७	२०
तबव्वायवृतस्पते	२७	३४
तवशरीरम्पतयि	२९	२२
तनूनपात्पथ	२९	२६
तत्सवितुर्व्वरेण्यम्	३०	२
तपसेकौलालम्भायायै	३०	७
ततोव्विराडजायत	३१	५
तस्माद्यज्ञात्सर्व्व	३१	६
तस्माद्यज्ञात्सर्वहुतऽऋचः	३१	७
तस्मादश्वाऽअजायन्त	३१	८
तञ्जम्बर्हिषिमौक्ष	३१	९
तदेवाग्निस्तदादित्य	३२	१
तरणिर्विश्वदर्शतो	३३	३६
तत्सूर्यस्यदेवत्वम्	३३	३७
तन्मित्रस्यव्वरुणस्या	३३	३८
तादिदासभुवनेषु	३३	८०
तेऽआचरन्ती	२९	४१
त्र्यवयोगायत्र्यै	२४	१२
त्रिपादूर्द्धऽउदैत्पु	३१	४
त्रीणितऽआहुर्दिवि	२९	१५
त्रीसहस्राण्यग्नि	३३	७
त्रीणिपदाव्विचक्रमे	३४	४३
त्वन्नोऽअग्ने	२१	३
त्वष्टातुरीपो	२१	२०
त्वष्टाव्वीरन्देवकाम	२९	९
त्वमिन्द्रप्रतूर्तिष्व	३३	६६
त्वमग्नेप्रथमो	३४	१२
त्वन्नोऽअग्नेतव	३४	१३
त्वमिमाऽओषधीः	३४	२२
त्वामद्यऽऋष	२१	६१
त्वामग्नेव्वृणते	२७	३
त्वामिद्धिहवामहे	२७	३७
त्वाष्ट्रहिमन्द्रतम	३३	१३
त्वेऽअग्नेसाहुत	३३	१४
द.		
दधिक्राव्णोऽअकारिषञ्जि	२३	३२
दस्रायुवाकवः	३३	५८
दिवःपृथिव्याः	२९	५३
दिविपृष्ठोऽअरोचता	३३	९२
दिविधाऽइमंयज्ञे	३८	११
दिग्भ्यःस्वाहाचन्द्राय	३९	२
दुरोदेवीर्दिशो	२१	१६

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
तद्विप्रासोविपन्यवो	३४	४४
तस्माऽअरङ्गमामवो	३६	१६
तच्चक्षुर्देवहितम्पुर	३६	२४
तपसेस्वाहा	३९	१२
तदेजतितन्नैजति	४०	५
तावुभौचतुरः	२३	२०
तान्पूर्वयानिविदाहूमहे	२५	१६
तिस्रऽइडा	२१	१९
तिस्रोदेवीर्ब्बर्हि	२७	१९
तिरश्चीनोव्विततो	३३	७४
तीव्रान्घोषान्कृण्वते	२९	४४
तेजोसिशुक्रममृत	२२	१
तेऽअस्ययोषणे	२७	१७
तेऽआचरन्ती	२९	४१
त्र्यवयोगायत्र्यै	२४	१२
त्रिपादूर्द्धऽउदैत्पु	३१	४
त्रीणितऽआहुर्दिवि	२९	१५
त्रीसहस्राण्यग्नि	३३	७
त्रीणिपदाव्विचक्रमे	३४	४३
त्वन्नोऽअग्ने	२१	३
त्वष्टातुरीपो	२१	२०
त्वष्टाव्वीरन्देवकाम	२९	९
त्वमिन्द्रप्रतूर्तिष्व	३३	६६
त्वमग्नेप्रथमो	३४	१२
त्वन्नोऽअग्नेतव	३४	१३
त्वमिमाऽओषधीः	३४	२२
त्वामद्यऽऋष	२१	६१
त्वामग्नेव्वृणते	२७	३
त्वामिद्धिहवामहे	२७	३७
त्वाष्ट्रहिमन्द्रतम	३३	१३
त्वेऽअग्नेसाहुत	३३	१४
द.		
दधिक्राव्णोऽअकारिषञ्जि	२३	३२
दस्रायुवाकवः	३३	५८
दिवःपृथिव्याः	२९	५३
दिविपृष्ठोऽअरोचता	३३	९२
दिविधाऽइमंयज्ञे	३८	११
दिग्भ्यःस्वाहाचन्द्राय	३९	२
दुरोदेवीर्दिशो	२१	१६

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
हतेहर्ठ०हमामित्रस्य	३६	१८
हतेहर्ठ०हमाज्योक्ते	३६	१९
देवानाम्भद्रा	२५	१५
देवम्बर्हिःसरस्वती	२१	४८
देवीर्द्वारो	२१	४९
देवीऽउषासावश्विना	२१	५०
देवीष्ट्री	२१	५१
देवीऽऊर्जाहुती	२१	५२
देवादेवानाम	२१	५३
देवीस्तिस्रः	२१	५४
देवऽइन्द्रः	२१	५५
देवोदेवैः	२१	५६
देवम्बर्हिर्व्वारितो	२१	५७

प्रतीकाः ।	अध्यायाङ्काः ।	मंत्राङ्काः ।
देवोऽग्निःस्विष्टकृद्देवा	२१	५८
देवस्यचेततो	२१	११
देवस्यसवितुर्म्मति	२२	१४
देवम्बर्हिरिन्द्रर्ठ०	२८	१२
देवीर्द्वाऽइन्द्रर्ठ०	२८	१३
देवीऽउषासानक्तेन्द्रम	२८	१४
देवीजोष्ट्री	२८	१५
देवीऽऊर्जाहुती	२८	१६
देवादैव्याहोतारादेव	२८	१७
देवीतिस्रस्तिस्रो	२८	१८
देवऽइन्द्रोनरासर्ठ०	२८	१९
देवोदेवैर्व्वनस्पतिः	२८	२०
देवम्ब्वर्हिर्व्वारितिना	२८	२१

प्रतीकाः ।	अध्यायाङ्काः ।	मंत्राङ्काः ।
देवोऽअग्निःस्विष्टृ	२८	२२
देवम्बर्हिर्व्वयोधस	२८	३५
देवीर्द्वासेव्वयोधसर्ठ०	२८	३६
देवीऽउषासानक्ता	२८	३७
देवीजोष्ट्री० बृहत्त्या०	२८	३८
देवीऽऊर्जाहुतीपंक्त्या	२८	३९
देवादैव्या०त्रिष्टुभा	२८	४०
देवीस्तिस्रः० जगत्त्या	२८	४१
देवोनरासर्ठ०	२८	४२
देवोव्वनस्पतिः	२८	४३
देवम्ब्वर्हिर्व्वारि०ककुभा०	२८	४४
देवोऽ अग्नि०अतिच्छंदसा	२८	४५
देवसवितः	३०	१

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
देवेभ्योहिप्रथम	३३	५४
देवन्देवंव्वो	३३	९१
देवासोहिष्मा	३३	९३
देवेननोमनसा	३४	२३
देवस्यत्वासवितुः	३७	१
देवीद्यावापृथिवी	३७	३
देव्योव्वम्योभूतस्य	३७	४
देवस्यत्वासवितुः	३८	१
दैव्याहोतारा	२१	१८
दैव्याऽअध्वर्यवस्त्वा	२३	४२
दैव्याहोताराऽऊर्द्ध	२७	१८
दैव्याहोतारात्प्रथमा	२९	३२
दैव्यावद्धर्य्यू	३३	३३

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
दैव्यावद्धर्य्यू०तम्मत्क्रथा	३३	७३
द्युभिरक्तुभिः	३४	३०
द्यौरासीत्पूर्वाचित्ति	२३	५४
द्यौस्तेपृथिव्यन्तरिक्षम्	२३	४३
द्यौरासीत्पूर्वाचित्ति	२३	१२
द्यौः शान्तिरन्त	३६	१७
द्विपदायाश्च	२३	३४
द्रविणोदाःपिपीषति	२६	२२
द्वारादेवीरन्वस्य	२७	१६
द्वेव्विरूपेचरतः	३३	६

ध.

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
धन्वनागाधन्वना	२९	३९
धर्त्तादिवोव्विभाति	३७	१६

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
धूम्रान्वसन्ताय	२४	११
धृष्णावभ्रुनीकाशाः	२४	१८

न.

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
नक्षत्रेभ्यःस्वाहा	२२	२८
नवाऽउऽएतन्०यत्रासते०	२३	१६
नवाऽउऽएतन्०हरीतयुञ्जा	२५	४४
नत्त्वावां २॥ऽअन्न्यो	२७	३६
नराशर्ठ०सस्य	२९	२७
नदीभ्यः पौञ्जिष्टमृक्षी	३०	८
नर्म्मायपुंश्चलूछ्	३०	२०
नतस्यप्रतिमा	३२	३
नहिस्पशमवि	३३	६०
नेतदूरेपरमाचिद्रजाछ्	३४	१९

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
नतद्रक्षाꣳ	३४	५१
नमस्तेहरसेशोचिषे	३६	२०
नमस्तेऽअस्तुविद्युते	३६	२१
नार्यस्तेपत्न्यो	२३	३६
नाभ्याऽआसीदन्त	३१	१३
निक्रमणन्निषदनम्	२५	३८
नियुत्त्वान्वाय	२७	२९
नृत्तायसूतंगीताय	३०	६

प.

पञ्चष्वन्तःपुरुष	२३	५२
पष्ठवाहोविराजऽउ	२४	१३
परीत्यभूतानि	३२	११
परिद्यावापृथिवी	३२	१२
पञ्चनद्यःसरस्वती	३४	११
पथस्पथःपरी	३४	४२
परम्मृत्योऽअनु	३५	७
परीमेगामनेषत	३५	१८
पयसोरेतऽआभृत	३८	२८
पाहिनोऽअग्नऽएकया	२७	४३
पितुन्नुस्तोषम्महो	३४	७
पितानोसिपितानो बोधि	३७	२०
पीवोऽअन्नारयिवृधः	२७	२३
पुरुषमृगश्चन्द्रमसः	२४	३५
पुरुषऽएवेदꣳ०	३१	२
पूषणंव्वनिष्टुना	२५	७
पूषन्तवव्रतेव्वयम्	३४	४१
पृथिव्यैस्वाहान्तरिक्षाय	२२	२९
पृच्छामित्वाचितये	२३	४९
पृच्छामित्वापरमन्तम्	२३	६१
पृश्निस्तिरश्चीन	२४	४
पृषदश्वामरुतः	२५	२०
प्रबाहवा	२१	९
प्रजापतयेत्वा	२२	५
प्रजापतयेनत्व देतान्यन्यो	२३	६५
प्रजापतये पुरुषान	२४	२९
प्रजापतयेच	२४	३०
प्रयाभिर्यासिदा	२७	२७
प्रथमाबाꣳसरथिना	२९	७
प्रजापतेस्तपसा	२९	११

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
प्रतिश्रुत्कायाऽअर्त्तन	३०	१९
प्रजापतिश्चरतिगर्भे	३१	१९
प्रतद्वोचेदमृतन्नु	३२	९
प्रवोमहेमन्दमा	३३	२३
प्रवावृजेसुप्रया	३३	४४
प्रवायुमच्छाबृहती	३३	९५
प्रवीरयाशुचयोदद्रि	३३	७०
प्रवऽइन्द्राय	३३	९६
प्रमन्म्महेशवसाना	३४	१६
प्रबोमहेमहिनमो	३४	१७
प्रनूनम्ब्रह्मणस्पति	३४	५७
प्रजापतौत्वा	३५	६
प्रजापतिः सम्भ्रियमाणः	३९	५

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
प्राणायस्वाहापानाय	२२	२३
प्राच्यैदिशेस्वाहा	२२	२४
प्राणायस्वाहा० अम्बेऽअम्बिके	२३	१८
प्राचीनम्बर्हिः	२९	२९
प्रातरग्निम्प्रात	३४	३४
प्रातर्जितम्भग	३४	३५
प्रैतुब्रह्मणस्पतिः	३३	८९
प्रैतुब्रह्मणस्वातिः०मखायत्वा	३७	७

ब.

बह्वीनाम्पिता	२९	४२
बण्महां २॥ऽअसि	३३	३९
बटूमूर्य्यश्रवसाम	३३	४०

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
बृहस्पतेसवितर्व्वो	२७	८
बृहन्निदिध्म	३३	२४
ब्रह्मसूर्य्यस	२३	४५
ब्रह्मणेब्राह्मणम्	३०	५
ब्रह्माणिमेमतयः	३३	७८
ब्रह्मणस्पते	३४	५८
ब्राह्मणासःपितरः	२९	४७
ब्राह्मणोस्यमुख	३१	११

भ.

भद्रङ्कर्णेभिः	२५	२१
भगप्रणेतर्भग	३४	३६
भगऽएवभगवाँ	३४	३८
भायैद्यावाः	३०	१२

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
भूम्याऽआखून्	२४	२६
भूभुर्वःस्वःतत्स	३६	३
म.		
महीमूषु	२१	९
मधवेस्वाहामाधवाय	२२	३१
महानाम्न्योरेवत्यो	२३	३५
मयोःप्राजापत्यः	२४	३१
मशकान्केशैरिन्द्रर्ठ०	२५	३
मरुता स्कन्धा	२५	६
महाँ २॥ ऽइन्द्रोव्वज्र	२३	१०
मद्धायज्ञन्नक्षसे	२७	१३
मन्यवेयस्तापंक्रोधाय	३०	१४
महोऽअग्नेःसमि	३३	१७
मखस्याशिरोसिमखायत्वा	३७	८
मयित्यदिन्द्रियम्	२८	२७
मनसःकाममाकूतिम्	३९	४
माताचतेपिताचतेग्रंवृक्ष-स्यरोहतः	२३	२४
माताचतेपिताचतेग्रेवृक्ष-स्यक्रीडतः	२३	२५
मानोमित्रोव्वरुणो	२५	२४
मात्वाग्निर्द्धनयी	३२	३७
मात्वातपत्प्रिय	२५	४३
मित्रर्ठ०हुवेपूतदक्ष	३३	५७
मूर्द्धानंदिवोऽअरतिम्	३३	८
मेधाम्मेव्वरुणोददातु	३	१५
य.		
यतेस्वाहाधावते	२२	८
यःप्राणतो निमिषतो	२३	३
यद्वातोऽअपो	२३	७
यकासकौशकुन्तिका	२३	२२
यकोसकौ शकुन्तक	२३	२३
यदस्याऽअर्ठ०	२३	२८
यद्देवासो	२३	२९
यद्धरिणो०शूद्रायर्य्यजारा०	२३	३०
यद्धरिणो०शूद्रायदर्य्यायै०	२३	३१
यःप्राणतोनिमिषतो	२५	११
यस्येमेहिमवन्तो	२५	१२
यऽआत्मदाबलदायस्य	२५	१३

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
यन्निर्णिजारे	२५	२५
यद्धविष्यमृतुशो	२५	२७
यद्वाजिनोदामसन्दा	२५	३१
यदश्वस्यक्रविषोम	२५	३२
यदूवध्यमुदरस्या	२५	३३
यत्तेगात्रादग्निना	२५	३४
यन्नीक्षणम्	२५	३६
यदश्वाय	२५	३९
यत्तेसादेमहसा	२५	४०
यथेमांव्वाचङ्क	२६	२
यद्वाहिष्ठन्तदग्नये	२६	१२
यश्चिदापो	२७	२६
यज्ञायज्ञावो	२७	४२
यदक्रन्दः प्रथमम्	२९	१२
यमेनदत्तन्त्रित	२९	१३
यऽइमेद्यावापृथिवी	२९	३४
यमाययमसूम	३०	१५
यत्पुरुषम्व्यदधुः	३१	१०
यत्पुरुषेणहविषा	३१	१४
यज्ञेनयज्ञमयजन्त	३१	१६
यस्माज्जातन्नपुरा	३२	५
यंक्रंदसीऽअव	३२	७
यजानोमित्राव्वरुणा	३३	३
यदद्यसूरऽउदिते	३३	२०
यदद्यकच्चव्वृत्र	३३	३५
यज्ञोदेवानाम्प्रत्येति	३३	६८
यस्यायंविश्व	३३	८२
यञ्जाग्रतोदूर	३४	१
यत्मज्ञानमुतचेतो	३४	३
यस्मिन्नृचः	३४	५
यदाबध्नन्दाक्षायणा	३४	५२
यन्मेच्छिद्रञ्चक्षुषो	३६	२
यतोयतःसमीहसे	३६	२२

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
यमायत्वामखायत्वा	३७	११
यस्तेस्तनःशशयो	३८	५
यमायत्त्वांगिस्वते	३८	९
यमायस्वाहान्तकाय	३९	१३
यस्तुसर्व्वाणिभूतान्या	४०	६
यस्मिन्त्सर्वाणिभूतान्या	४०	७
यामेधान्देवगणाः	३२	१४
यातेधर्मादिव्या	३८	१८
यावतीद्यावापृथिवी	३८	२६
युञ्जन्तिब्रध्नमरुषम्	२३	५
युञ्जन्त्यस्यकाम्या	२३	६
युक्ष्वाहिदेवहूतमा	३३	४
युञ्जतेमनऽउत	३७	२
यूपव्रस्काऽउत	२५	२९
येव्वाजिनम्परिपश्यन्ति	२५	३५
येनद्यौरुग्रापृथिवी	३२	६
येनापावकचक्षसा	३३	३२
येत्वाहिहत्ये	३३	६३
येनकर्माण्यप	३३	२
येनेदम्भूतम्भुव	३३	४
येतेपन्थाःसवितः	३४	२७
येनःसपत्ना	३४	४६
योदेवभ्येऽआतपति	३१	२०
योवःशिवतमो	३६	१५

र.

रजताहरिणीः	२३	३७
रक्षोहाव्विश्व	२६	६
रथेतिष्ठन्नयति	२९	४३
रथवाहणर्ठ०हविः	२९	४५
रातिर्ठ०सत्पतिम्	२२	१३
रायेनुयञ्जत्तूरो	२७	२४
रुचम्ब्राह्मञ्च	३१	२१
रोहितोधूम्र	२४	२

ल.

लोमम्यःस्वाहा	३९	१०

व.

व्वसन्तेनऽऋतुना	२१	२३
व्वर्षाभिर्ऋतुना	२१	२५
व्वसबस्त्वाञ्जन्तु	२३	८
व्वसन्तायकपिञ्ज	२४	२०
व्वसुभ्यऽऋश्यान्	२४	२७
व्वर्षाहूर्ऋतूनामाखू	२४	३५
व्वनस्पतेवमृजा	२७	२१
व्वक्ष्यन्तीवेदागनी	२९	४०
व्वनस्पतेव्वीड्वंगोहि	२९	५२
व्वरुणःप्राविता	३३	४६
व्वहव्वपाञ्जातवेदः	३५	२०
व्वाजेवाजेवत	२१	११
व्वातायस्वाहाधूमाय	२२	२६
व्वाजायस्वाहाप्रसवाय	२२	३२
व्वायुष्टापचतै	२३	१३
व्वातम्प्राणेन	२५	२
व्वायोशुक्रोऽअयामिते	२७	३०
व्वायुरग्रेगायज्ञमीः	२७	३१
व्वायोयेतेसहस्त्रिणो	२७	३२
वायुःपुनातु	३५	३
व्वाचेस्वाहाप्राणाय	३९	३
व्वायुरनिलममृत	४०	१५
व्विधृतिन्नाम्न्या	२५	९
व्विभूर्म्मात्रा	२२	१९
व्विश्वोदेवस्य	२२	२१
व्विश्वानिदेवसवितः	३०	३
व्विनकारर्ठ०हवामहे	३०	४
व्विश्वेभिःसोम्यम्	३३	१०
व्विश्वेषामदितिः	३३	१६
व्विश्राड्बृहत्पिबतु	३३	३०

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
व्विश्वेऽअद्यमरुतो	३३	५२
व्विश्वेदेवाःशृणुते	३३	५३
विदद्यदीसरमा	३३	५९
व्विश्वासाम्भुवाम्पते	३७	१८
व्विश्वाऽआशादक्षिण	३९	१०
व्विद्याश्चाविद्याश्च	४०	१४
व्वीभत्सायैपौल्कसम्	३०	१७
व्वेदाहमस्य	२३	६०
व्वेदाहमेतम्पुरुष	३१	१८
व्वेनस्तत्पश्यन्निहि	३२	८
व्वैश्वानरस्यसुमतौ	२६	७
व्वैश्वानरोनऽऊतय	२६	८
ध्यचस्वतीरुर्व्विया	२९	३०

श.

शन्नोभवन्तु	२१	१०
शमितानोव्वनस्पतिः	२१	२१
शन्तेपरेभ्यो	२३	४४
शतमिन्नुशरदो	२५	२२
शम्व्वातः शर्ठ०	३९	८
शन्नोमित्रःशंव्वरुणः	३६	९
शन्नोव्वातः पवताम्	३६	१०
शन्नोदेवीरभिष्टय	३६	१२
शादन्दद्भिरवकान्	२५	१
शारदेनऽऋतुना	२१	२६
शिल्पाव्वैश्वदेव्यः	२४	५
शुद्धवालःसर्व	२४	३
शैशिरेणऽऋतुना	२१	२८
श्रायन्तऽइवसूर्यम्	३३	४१
श्रीश्चतेलक्ष्मीश्च	३१	२२
श्रुधिश्रुत्कर्ण	३३	१५
श्वित्रऽआदित्यानामुष्टो	२४	३९

ष.

षडस्यव्विष्टाः	२३	५८

स.

सत्वन्नोऽअग्ने	२१	४
समिद्धोऽअग्निः	२१	१२
सहव्व्यवाडमर्त्य	२२	१६
सर्ठ०शितोरश्मिना	२३	१४
समुद्रायशिशुमाराम्	२४	२१
सनऽइन्द्राययज्यवे	२६	१७
समास्त्वाग्न	२७	१
सञ्चेध्यस्वाग्ने	२७	२
सयक्षदस्य	२७	१५
सत्त्वन्नश्चित्र	२७	३८
संव्वत्सरोसि	२७	४५
समिद्धोऽअञ्जन्	२९	१
समिद्धोऽअद्य	२९	२५
सद्योजातोष्टवमिमीत	२९	३६
सन्धयेजारङ्गेहायो	३०	९
सरोव्भ्योधैवरमुपस्था	३०	१६
सहस्रशीर्षापुरुषः	३१	१
सप्तास्यासन्परि	३१	१५
सर्व्वेनिमेषाजज्ञिरे	३२	२
सनोबन्धुर्जनिता	३२	१०
सदसस्पतिमद्भू	३२	१३
समद्धरायोषसो	३४	३९
सहस्तोमाः	३४	४९
सप्तऽऋषयःप्रतिहिताः	३४	५५
सवितातेशरीरेभ्यः	३५	२
सवितातेशरीराणि	३५	५
समग्निरग्निनागत	३७	१५
समुद्रायत्त्वाव्वातायस्वाहा	३८	७
सविता प्रथमेहन्नग्नि	३९	६
सपर्य्यगाच्छुक्र	४०	८
सम्भूतिञ्चव्विनाशञ्च	४०	११
सिनीवालिपृथुष्टुके	३४	१०

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
सुपर्णःपार्जन्यः	२४	३४
सुत्रामाणम्पृथिवीम्	२१	६
सुनावमारुहेयम्	२१	७
सुबर्हिरग्नि	२१	१५
सुष्टुतिर्ठ०सुमितीद्वृधः	२२	१२
सुभूः स्वयम्भूः	२३	६३
सुगव्यन्नो	२५	४५
सुपर्णव्वस्ते	२९	४५
सुषारथिरश्वानिव	३४	६
सुमित्रियानऽआप	३५	१२
सुमित्रियानऽआप	३६	२३
सुमित्रियानऽआप	३८	२३
सूपस्थाऽअद्य	२१	६०
सूर्य्यएऽकाकी	२३	१०
सूर्य्यऽएकाकी	२३	४६
सोमायहर्ठ०सान्	२४	२२
सोमायलवान्	२४	२४
सोमायकुलुङ्गऽआ	२४	३२
सोमोधेनुर्ठ०सोमो	३४	२१
सौरीवलाका	२४	३३
स्तीर्णम्बर्हिः सुष्टुरी	२९	४
स्योनापृथिविनो	३५	१३
स्योनापृथिविनो	३६	१३
स्वगात्वादेवेभ्यः	२२	४
स्वयंव्वाजिन्	२३	१५
स्वस्तिनऽइन्द्रो	२५	१९
स्वाहायज्ञम्	२१	२२
स्वादिष्ठयामदिष्ठया	२६	२५
स्वाहामरुद्भिः परिश्री	३७	१३
स्वाहापूष्णोशरसे	३८	१५
स्वाहारुद्रायरुद्रहूतये	३८	१६
स्वाहाप्राणेभ्यः	३९	१

ह.

हरयो धूम केतवो	२३	२
हिङ्कारायस्वाहा	२२	७
हिरण्यस्यपाणिमूतये	२२	१०
हिरण्यगर्भःसम	२३	१
हिरण्यशृङ्गोयोऽअस्य	२९	२०
हिरण्यपाणिःसविता	३४	२५
हिरण्यहस्तोऽअसुरः	३४	२६
हिरण्मयेनपात्रेण	४०	१७
हिरण्यगर्भः समवर्त	२५	१०
ह्वदेत्वामनसेत्वा	३७	१९
हेमन्तेनऽऋतुना	२१	२७
होतायक्षत्समिधाग्नि	२१	२९
होतायक्षत्तनूनपात्	२१	३०
होतायक्षन्नराशर्ठ०	२१	३१
होतायक्षदिडेडितः	२१	३२
होतायक्षद्बर्हिरूर्ण्म	२१	३३
होतायक्षदुरोदिशः	२१	३४
होतायक्षत्सुपेशसो	२१	३५
होतायक्षद्दैव्या	२१	३६
होतायक्षत्तिस्रो	२१	३७
होतायत्सुरेतस	२१	३८
होतायक्षद्वनस्यतिर्ठ०	२१	३९
होतायक्षदग्निर्ठ०स्वाहा	२१	४०
होतायक्षदश्विनौछागस्य	२१	४१
होतायक्षदश्विनौसरस्वती	२१	४२
होतायक्षदश्विनौछागस्य-हविष	२१	४३
होतायक्षत्सरस्वतीम्	२१	४४
होतायक्षदिन्द्र	२१	४५
होतायक्षद्वनस्पतिमभिहि	२१	४६
होतायक्षदग्निर्ठ०स्विष्टकृत	२१	४७
होतायक्षत्प्रजापतिर्ठ०	२३	६४
होताध्वर्य्युरावया	२५	२८
होतायक्षत्समिधेन्द्र	२८	१

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।	प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।	प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
होतायक्षत्तनूनपात्	२८	२	होतायक्षत्त्वष्टारमिन्द्रम्	२८	९	होतायक्षद्व्यचतीः	२८	२८
होतायक्षद्दिडाभिरिन्द्र	२८	३	होतायक्षद्वनस्पतिर्ठ०	२८	१०	होतायक्षत्सुपेशसा	२८	२९
होतायक्षद्बर्हिषीन्द्र	२८	४	होतायक्षदिन्द्रर्ठ० स्वाहा	२८	११	होतायक्षप्रचेतसा	२८	३०
होतायक्षद्धोयोनवीर्यर्ठ०	२८	५	होतायक्षत्समिधान	२८	२४	होतायक्षत्पेशस्वतीः	२८	३१
होतायक्षदुषऽइन्द्रस्य	२८	६	होतायक्षतनूनपात	२८	२५	होतायक्षत्सुरेतसम्	२८	३२
होतायक्षद्दैव्या	२८	७	होतायक्षद्दिडेन्यमीडितम्	२८	२६	होतायक्षद्वनस्पतिर्ठ०	२८	३३
होतायक्षत्तिस्रोदेवीः	२८	८	होतायक्षत्सुबर्हिषम	२८	२७	होतायक्षत्स्वाहा	२८	४३

इत्यनुक्रमणिका समाप्ता ।

पुस्तक मिलनेका ठिकाना–

खेमराज श्रीकृष्णदास,

"श्रीवेंकटेश्वर" छापाखाना, खेतवाड़ी–बम्बई.

श्रीगणेशायनमः ॥ श्रीसरस्वत्यैनमः॥श्रीवेदपुरुषायनमः ॥ अथानु
वाकसूत्रम् ॥ इषेत्वैका,वसोःपवित्रंतिस्रोऽग्नेव्रतपतेसप्त,पवित्रेस्थोद्वे,
शम्मौसितिस्रो,धृष्टिरसिशम्मासिद्विकौ,देवस्यत्वातिस्रो,देवस्यत्वा
पञ्च,प्रत्युष्टꣳरक्षस्तिस्रो,दशौकात्रिꣳशत्॥ॐइषेत्त्वा ॥इषेत्त्वोर्ज्जेत्त्वांवा
यवस्थदेवोवः÷सवितात्प्रार्प्पयतुश्रेष्ठतमायकर्म्मणऽआप्यायध्वम
ग्न्यऽइन्द्रायभागम्प्रजावतीरनमीवाऽअयक्ष्मामावस्तेनऽईशत
माघशꣳसोध्रुवाऽअस्म्मिन्गोपतौस्यातबह्वीर्य्यजमानस्यपशून्पाहि
१॥[१]वसोःपवित्रम् ॥ वसोऽपवित्रमसिद्यौरसिपृथिव्यसिमातरिश्वो

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

नोघुम्मौंसिविश्ववधाऽअसि ॥ पुरमेणुधाम्नाद्दꣳहस्वुमाह्वाम्मर्तियुज्ञ
पतिह्वर्षीत् ॥ २ ॥ व्वसोऽपुवित्रम् । व्वसोऽपुवित्रमसिशुतधारंव्वसोऽ
पुवित्रमसिसुहस्त्रधारम् । देवस्त्वासवितापुनातुव्वसोऽपुवित्रेणशुत
धारेणसुप्प्वुाकामधुक्षः ॥ ३ ॥ साविश्श्वार्युः ॥ साविश्श्वायुःसाविं
श्श्वकर्म्मासाविश्श्वधायाः ॥ इन्द्रस्यत्त्वाभागꣳसोमेनातनाच्मिविं
ष्णोहव्यꣳरक्ष ॥ ४ ॥ [३] अग्नेव्व्रतपते ॥ व्व्रतञ्चरिष्ष्यामितच्छकेयु
न्तन्मैराद्धचताम् ॥ इदमुहमनृतात्सुत्यमुपैमि ॥ ५ ॥ कस्त्वा ॥ युनक्किसत्त्वायुनक्किकस्म्मैत्त्वायुनक्कितस्म्मैत्त्वायुनक्कि ॥ कर्म्मणेवां

वेषायवाम् ॥ ६ ॥ प्रत्युंष्टꣳरक्षः ॥ प्रत्युंष्टꣳरक्षःप्प्रत्युंष्टाऽअरातयोनि
ष्टंप्तꣳरक्षोनिष्टंप्ताऽअरातयः उुर्व्वन्तरिक्षमन्वेमि ॥ ७ ॥ धूरंसि ॥ धू
र्व्वधूर्वन्तन्धूर्व्वतंय्योस्म्माःधूर्व्वतितन्धूर्व्वयंव्वयन्धूर्व्वामः ॥ देवानांमसिव्व
ह्नितमꣳसस्नितमुम्पाप्प्रतमुञ्जुष्टतमन्देवुहूतंमम् ॥ ८ ॥ अच्छुंत
मसि ॥ हविर्द्धानुन्नꣳहस्वुमाह्वाम्मर्तियुज्ञपंतिह्वर्षीत् ॥ विष्णुं
स्त्वाक्रमतामुरुव्वातायापंहतꣳरक्षोयच्छंन्तुाम्पश्च ॥ ९ ॥ देवस्यं
त्त्वा ॥ सवितुःप्प्रसुवेश्विनोर्ब्बाहुभ्यांम्पूष्णोहस्त्ताभ्याम् ॥ अग्न
येजुष्टङ्गृह्णाम्म्युग्नीषोमाभ्याजुष्टङ्गृह्णामि ॥ १० ॥ भूतायंत्त्वा । भूतायं

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

त्त्वानारांतयेस्वराभिविक्ख्येषुन्दृꣳहंन्तान्दुर्य्याँ÷पृथिव्यामुर्व्वन्तरिं क्षुमन्न्वेमिपृथिव्यास्त्त्वानाभौसादयाम्म्यदित्त्याऽउपस्थेग्नेहव्यꣳ रक्ष ११ [७] पुवित्त्रेस्थः ॥ पुवित्त्रेस्थोवैष्ण्व्यौसवितुर्व्वँ÷प्रसुव ऽउत्त्पुनाम्म्यच्छिद्रेणपुवित्त्रेणसूर्य्यस्यरश्मिभिँ÷ । देवींरापोऽअग्ग्रे गुवोऽअग्ग्रेपुवोग्र्यंऽइममुद्ययुज्ञन्नंयुताग्ग्रेयज्ञपतिꣳसुधातुंय्युज्ञपति न्देवयुवम्॥१२॥युष्म्माऽइन्द्रं÷॥युष्म्माऽइन्द्रोवृणीतवृत्रतूर्य्येयूयामि न्द्रंमवृणीद्ध्वंवृत्रतूर्य्येप्रोक्षितास्थ। अग्ग्नयेत्त्वाजुष्टम्प्रोक्षाम्म्युग्म्नी षोमाभ्याम्त्वाजुष्टम्प्रोक्षामि ॥ दैव्यायुकर्म्मणेशुन्धद्ध्वन्देवयुज्ज्या

यैयद्वोशुंद्धाःपराजुग्घ्नुरिदंवुस्तच्छुंन्धामि १३ [२] शम्माँसि । शम्मुा स्यवंधूतꣳरक्षोवंधूताऽअरांतयोदित्त्यास्त्वगंसिप्प्रातित्त्वादितिर्व्वेत्तु ॥ अद्रिंरसिव्वानस्प्पत्त्योग्रावांसिपृथुबुद्ध्नःप्रातित्त्वादित्त्यास्त्वग्ग्वेत्तु ॥ ॥ १४ ॥ अग्ग्नेस्तनूः । अग्ग्नेस्तनूरसिव्वाचोविसर्ज्जनन्देववीतये त्त्वा गृह्णामिबृहद्ब्रावांसिव्वानस्प्पत्त्यः सऽइदन्देवेभ्योहविःशं मीष्व्वसुशमिंशमीष्व ॥ हविष्कृदेहिहविष्कृदेहिं हविष्कृदेहिं ॥१५ कुक्कुटोसि ॥ कुक्कुट्टोसिमधुंजिह्वऽइषमूर्ज्जमावदत्त्वयाव्वयꣳसंघ्घातꣳ संघ्घातञ्जेष्म्मव्वर्षव्वृद्धमसिप्प्रातित्त्वाव्वर्षव्वृद्धंव्वेत्तुपरापूतꣳरक्षुःपरापूताऽ

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

अरातुयोपहतुर्द्रक्षोव्वायुर्व्वोव्विविनक्कुदेवोव्वः÷सविताहिरण्यपाणिꣳप्रतिगृब्भ्णात्वच्छिद्रेणपाणिना ॥ १६ ॥ [३] धृष्टिरसि ॥ धृष्टिरस्यपाग्नेऽअग्निमामादंऽहिनिष्क्रव्यादꣳसेधादेवयजंव्वह ॥ ध्रुवमंसिपृथिवीन्दृꣳहब्रह्मुवनित्त्वाक्षत्रुवनिसजातुवन्युपदधामि ब्भ्रातृव्यस्यव्वुधायं ॥ १७ ॥ अग्नेव्व्रह्मं ॥ अग्नेव्व्रह्मंगृब्भ्णीष्ट्वधुरुणमस्युन्तरिक्षन्दृꣳहब्रह्मुवनित्त्वाक्षत्रुवनिसजातुवन्युपदधामि ब्भ्रातृव्यस्यव्वुधायं ॥ धुर्त्रमंसिदिवन्दृꣳहब्रह्मुवनित्त्वाक्षत्रुवनि सजातुवन्युपदधामिब्भ्रातृव्यस्यव्वुधायं ॥ व्विश्व्भ्यांब्भ्युस्त्वाशां

ब्भ्युऽउपदधामिचितंस्त्थोर्द्धचितोभृगूणांमाङ्गिरसान्तपंसातप्प्यद्धम् १८ [२]। शम्मांसि। शम्म्मुस्स्यवंधूतुर्द्रक्षोवंधूताऽअरातुयोदित्त्युास्त्वग्गंसिप्प्रातित्त्वादितिर्व्वेत्तु । धिषणांसिपर्व्वतीप्प्रातित्त्वादित्त्युास्त्वग्गवेत्तुदिवस्कंम्भनीरंसिधिषणांसिपार्व्वतेयीप्प्रातित्वापर्व्वतीर्व्वेत्तुधान्यमसि १९ धान्यमसि।धिनुहिदेवान्प्राणायत्त्वोदानायत्त्वाव्यानायत्त्वा ॥ दीर्घामनुप्प्रसितिमायुंषेधान्देवोवंः÷सविताहिरण्यपाणिꣳप्रतिगृब्भ्णात्वच्छिद्रेणपाणिनाचक्षुंषेत्त्वामहीनाम्म्पयोंसि ॥ २० ॥ [३] देवस्यत्त्वा। सवितुःप्प्रसुव्वेश्विनोर्ब्बाहुब्भ्यांम्म्पूष्णोहस्तांब्भ्या

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

मू।संव्वंपामिसमापुऽओषधीभिऽंसमोषधयोरसेन ॥ सर्ऽरेवतीर्ज्जगं
तीभिऽपृच्च्यम्तुाऽंसम्मधुमतीर्म्मधुमतीभिऽपृच्च्यन्ताम्२१ जनय
त्यैत्त्वा । संऽग्घौमीदमुग्न्नेरिदमुग्न्नीषोमंयोरिषेत्त्वांघुम्मोंसिविश्श्वा
युरुरुप्प्रथाऽउरुप्प्रथस्स्वोरुतेयुज्ञपतिऽप्प्रथतामुग्न्निष्टेत्त्वचुम्माहिर्ऽ
सीद्देवस्त्त्वांसविताऽश्श्रपयतुव्वर्षिष्ठेधिनाकें २२ माभेंऽ । माभेम्मांसं
व्विक्थाऽअतंमेरुर्य्युज्ञोतंमेरुर्य्यजंमानस्यप्प्रजाभूयात्त्रितायंत्त्वाद्वि
तायंत्त्वैकुतायंत्त्वा २३ [३] द्देवस्यंत्त्वा । सवितुऽप्प्रंसुव्वेश्श्विनोर्
ब्बाहुब्भ्यांम्पूष्णोहस्त्ताब्भ्याम् ॥ आर्ददेद्धरुकृतंन्द्देवेब्भ्युऽइन्द्रंस्य

वाहुरंसिदक्षिणऽसहस्त्रंभृष्टिः शुततेजाव्वायुरंसितिग्गमतेजाद्विषुतोव्व
धः २४ पृथिविदेवयजनि । पृथिविदेवयजन्न्योषद्धचास्तेमूलुम्मा
हिं ६ सिषंव्व्रजङ्गच्छगोष्ठानंव्वर्षंतुतेद्यौर्ब्बंधानदेवसवितऽपरमस्यांम्पृ
थिव्याऽंशुतेनुपाशैर्य्योस्म्मान्द्वेष्टियञ्चंव्वयन्द्विष्म्मस्तंतमतोमामौक्
२५ अपाररुम्म।अपाररुम्म्पृथिव्यैदेवयजनाद्वद्धचासंव्व्रजङ्गच्छगोष्ठानं
व्वर्षंतुतेद्यौर्ब्बंधानदेवसवितऽपरमस्यांम्पृथिव्याऽंशुतेनुपाशैर्य्योस्मा
न्द्वेष्टियञ्चंव्वयन्द्विष्म्मस्तंतमतोमामौक् ॥ अरंरोदिवुम्मापंप्तोद्रुप्प्स
स्तेद्याम्मास्कंन्व्रजङ्गच्छगोष्ठानंव्वर्षंतुतेद्यौर्ब्बंधानदेवसवितऽपरम

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

स्यांम्मृथिव्याऽंशुतेनुपाशैर्य्योस्म्मान्द्वेष्टियंञ्चवुयान्द्विष्म्मस्तम
तोमामौक्॥२६॥गायुत्रेणंत्त्वा।गायुत्रेणंत्त्वाच्छन्दंसापरिगृह्णामित्रैष्टुं
भेनत्त्वाच्छन्दंसापरिगृह्णामिजागंतेनत्त्वाच्छन्दंसापरिगृह्णामि । सु
क्ष्माचासिशिवाचांसिस्योनाचासिसुषदांचास्यूर्ज्जस्स्वतीचासिपय
स्वतीच ॥ २७ ॥ पुराक्रूरस्य । विसृपौंविरप्शिन्नुदादायंपृथिवी
अुविदांनुम् । यामैरयँश्चन्द्रमंसिस्वधाभिस्तामुधीरासोअनुदिश्यंय
जन्ते ॥ प्रोक्षणीरासांदयद्विषतोवुधोसि॥२८॥[५] प्रत्युंष्टुंरक्षः÷।
प्रत्युंष्टुंरक्षुःप्रत्युंष्टाऽअरांतयोनिष्टंप्तुंरक्षोनिष्टंप्ताऽअरांतयः ॥

अनिंशितोसिसपत्क्रुक्षिद्वाजिनंन्त्वाव्वाजेद्धचायैसम्मार्ज्जिम । प्रत्यं
ष्टुंरक्षुःप्रत्यंष्टाऽअरांतयोनिष्टंप्तुंरक्षोनिष्टंप्ताऽअरांतयः ॥ अनिं
शितासिसपत्क्रुक्षिद्वाजिनंन्त्वाव्वाजेद्धचायैसम्मार्ज्जिम ॥ २९ ॥
अदित्त्यैरास्नां ॥ सिव्विष्णोंर्व्वेष्प्पोस्यूर्ज्जेत्त्वादंब्धेनत्त्वाचक्षुषा
वंपश्यामि ॥ अग्नेर्ज्जिह्वासिसुहूर्द्देवेंब्भ्योधाम्म्नेधाम्म्नेमेभवुयजुं
षेयजुषे ॥ ३० ॥ सुवितुस्त्वां ॥ प्प्रसुवऽउत्पुंनाम्म्यच्छिद्रेंण
पुवित्त्रेंणसूर्य्यस्यरश्मिम्भिः÷ ॥ सुवितुर्व्वः÷प्रसुवऽउत्पुंनाम्म्य
च्छिद्रेंणपुवित्त्रेंणसूर्य्यस्यरश्मिम्भिः÷ ॥ तेजोंसिशुक्रंमस्युमृतंम

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

सिधामुनामांसिप्प्रियन्देवानुामनांधृष्टन्देवुयजंनमासि ॥ ३१ ॥ [३ ॥
इतिश्रीवाजसनेयसंहितायांप्रथमोऽध्यायः १ ॥ १० ॥ अनुवाकसू
त्रं ॥ कृष्णो सिषड, ग्नेवाजजित्तिस्रो, मयीद, मग्नीषोमयोःपञ्चका,
वग्नेद्वधायो चतस्रः, संवर्च्चसापञ्चा, ग्नयेकव्यवाहनायषट्, सप्तच
तुस्त्रिꣳशत् ॥ कृष्णोंसि । कृष्णोंस्याखरेष्ठोग्नयेंत्त्वाजुष्टम्प्रोक्षांमि
वेदिंरसिबर्हिषेंत्त्वाजुष्टाम्प्रोक्षांमिबर्हिंरसिस्रुग्भ्यस्त्वाजुष्टम्प्रोक्षा
म्म्यादित्त्यैद्व्युन्दंनम् ॥ १ ॥ अदित्त्यैद्व्युन्दंनमसिविष्णोंस्तुपोस्यूर्णं
म्म्रदसन्त्वास्तृणामिस्वासुस्त्थान्देवेभ्योभुवंपतयेस्वाह्वाभुवंनपत

येस्स्वाहांभूतानुाम्म्पतयेस्स्वाहां ॥ २ ॥ गन्धुर्व्वस्त्वां ॥ विꣳश्वावंसुः
परिंदधातुविꣳश्वस्यारिंष्ट्यैयजंमानस्यपरिधिरंस्युग्निरिडऽईंडितः ।
इन्द्रंस्यबाहुरंसिदाक्षिंणोविꣳश्वस्यारिंष्ट्यैयजंमानस्यपरिधिरंस्युग्नि
रिडऽईंडितः ॥ मित्रावरुंणौत्त्वोत्तरतःपरिंधत्तान्ध्रुवेणधर्म्मंणाविꣳश्व
स्यारिंष्ट्यैयजंमानस्यपरिधिरंस्युग्निरिडऽईंडितः ॥ ३ ॥ व्रीतिहोत्रं
न्त्वा । कवेद्युमन्तुꣳसमिंधीमहि ॥ अग्नेंबृहन्तंमद्वरे ॥ ४ ॥ सुमिदंसि ।
सुमिदंसिसूष्यंस्त्वापुरस्तात्त्पातुकस्याश्चिदभिशंस्त्यै । सुवितु
र्बाहूस्थ्ऽऊर्ण्णम्म्रदसन्त्वास्तृणामिस्वासुस्त्थन्देवेभ्यऽआत्त्वाव

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

सवोरुद्राऽआदित्याःसंदन्तु ॥५॥ घृताच्यसि ॥ जुहूर्न्नाम्न्यासेदम्प्रि
येणुधाम्न्याप्रियꣳसदऽआसींदघृताच्यसिजुह्वानाम्न्यासेदम्प्रियेणु
धाम्न्याप्रियꣳसदऽआसींदघृताच्च्यसिध्रुवानाम्न्यासेदम्प्रियेणुधा
म्न्याप्रियꣳसदऽआसींदप्रियेणुधाम्न्याप्रियꣳसदऽआसींद ॥ ध्रुवाऽ
असदन्नृतस्युयोनौताविष्णोपाहिपाहियज्ञम्पाहियज्ञपतिंपाहिमां
ष्यंज्ञन्यम् ॥ ६ ॥ [६] अग्नैव्वाजजित् । अग्नैव्वाजजिद्वाज
न्त्वासरिष्यन्तंव्वाजुजितुꣳसम्मार्ज्जिम ॥ नमोदेवेभ्यःस्वधापि
तृभ्यःसुयमेमेभूयास्तुमस्कंन्नमुद्य ॥ ७ ॥ अस्कंन्नमुद्य । दे

वेभ्युऽआज्ज्युꣳसम्भ्रियासुमङ्गिणाविष्णोमात्त्वावंक्रमिषंव्वसुंम
तीमग्नेतेच्छायामुपस्थेषंविष्णोस्थानमसीतऽइन्द्रोव्वीर्य्यंमकृ
णोदूर्द्ध्वोध्रुवस्तिष्ठाऽआस्त्थात् ॥ ८ ॥ अग्नेव्वेः । अग्नेव्वेहोत्रंव्वेर्दूत्युमव
तान्त्वान्द्यावांपृथिवीऽअवत्त्वन्द्यावांपृथिवीꣳस्वष्टृकृद्देवेभ्युऽइन्द्रऽ
आज्ज्यैनहविषाभूत्स्वाहासज्ज्योतिंषाज्ज्योतिः ॥ ९ ॥ [३]
मयीदम् । मयीदमिन्द्रंऽइन्द्रियन्दधात्वस्मान्त्रायोमघवानꣳ
सचन्ताम् । अस्माकꣳसन्त्वाशिषः सुत्यानः सन्त्वाशिषऽउप
हूतापृथिवीमातोपमाम्पृथिवीमाताह्वयतामुग्निराग्नींध्रात्स्वाहा ॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

॥ १० ॥ उपंहूतोद्यौः । उपंहूतोद्यौष्पितोपुमान्द्यौष्पिताह्वयतामुग्नि
राग्नींद्धात्त्स्वाहा । देवस्यं त्त्वासवितुः प्प्रंसुवेश्विनोर्ब्बाहुभ्यांम्पू
ष्णोहस्तांभ्याम् ॥ प्रतिगृह्णाम्म्युग्नेर्ज्वास्येनुप्प्राश्नांमि ॥ ११ ॥
एतन्तें॥ देवसवितर्य्यज्ञम्प्राहुर्ब्बृहस्प्पतयेब्रह्मणें। तेनंयज्ञमंवतेनंयज्ञप
तिन्तेनुमामंव ॥ १२ मनोजूतिः । मनोजूतिर्ज्जुषतामाज्ज्यंस्युबृहस्प्प
तिर्य्यज्ञमिमन्तनोत्त्वरिष्टंय्यज्ञꣳसमिमन्दधातु ॥ व्विश्वेंदेवासंऽइ
हमांदयन्तामो३म्प्रतिष्ठ ॥ १३ ॥ एषातेंऽअग्नेसुमित्तयाव्वर्द्धस्व
चाचंप्प्यायस्व ॥ व्वर्द्धिषीमहिंचव्वयमाचंप्प्यासिषीमहि ॥ अग्नें

व्वाजजिद्वाजंन्त्वासस्रुवाꣳसंव्वाजुजितुꣳसम्मार्ज्जिम ॥ १४ ॥ [५]
अग्नीषोमंयोरुज्जितिम् ॥ अग्नीषोमंयोरुज्जितिमनूज्जेषंव्वाजंस्यमा
प्प्रसुवेनुप्प्रोहांमि ॥ अग्नीषोमौतमपंनुदतां य्योस्मान्द्वेष्टियञ्चंव्वय
न्द्विष्म्मोव्वाजंस्यैनम्प्रसुवेनापौंहामि। इन्द्राग्न्योरुज्जितिमनूज्जेषंव्वाज
स्यमाप्प्रसुवेनुप्प्रोहांमि ॥ इन्द्राग्नीतमपंनुदतांय्योस्म्मान्द्वेष्टियञ्चं
व्वयन्द्विष्म्मोव्वाजंस्यैनम्म्प्रसुवेनापौंहामि ॥ १५ ॥ व्वसुंभ्यस्त्वा ॥
रुद्रेभ्यंस्त्वादित्येभ्यंस्त्वासꣳनाथान्द्यावापृथिवीमित्रावरुणौ
त्त्वावृष्टचांवताम् ॥ व्यन्तुव्वयोꣳरिहांणामुरुताम्म्पृषंतीर्ग्गच्छव्व

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

शापृश्निन्नभूत्त्वादिवंङ्गच्छततौनोवृष्टिमावह ॥ चक्षुष्पाऽअग्ने
सिचक्षुर्म्मेपाहि ॥ १६ ॥ यम्पंरिधिम् ॥ यम्पंरिधिम्पुर्य्यधंत्थाऽ
अग्नैदेवपुणिभिर्गुह्यमानः ॥ तन्तंऽएतमनुजोषंम्भराम्म्येषनेत्त्व
दंपचेतयाताऽअग्नेः प्रियम्पाथोपीतम् ॥ १७ ॥ सुꣳस्रुवभांगा
स्त्थ ॥ सुꣳस्रुवभांगास्त्थेषाबृहन्तं÷प्प्रस्तरेष्ठाःपंरिधेयांश्चदेवाः ॥
इमांवाचंमभिविश्वेगृणन्तंऽआसद्यास्मिन्बर्हिषिमादयध्वꣳस्वा
हावाट् ॥ १८ ॥ घृताचींस्त्थः । घृताचींस्त्थोधुर्ध्यौपातꣳसुम्ने
स्त्थं÷सुम्नेमांधत्तम् ॥ यज्ञनमंश्चतुऽउपंचयुज्ञस्यंशिवेसन्तिष्ठ

स्वास्विष्टेमेसान्तिष्ठस्व ॥ १९ ॥ [५] अग्नैदब्धाया ॥ शीत
मपाहिमांदिद्योःपाहिप्प्रसित्त्यैपाहिदुरिष्टचैपाहिदुरद्मन्याऽअंविष
न्नं÷ पितुङ्कणुसुषदायोनौस्वाहाग्वाडग्नयेसंग्वेशपतयेस्वाहासरंस्वत्त्यै
यशोभुगिन्न्यैस्वाहा ॥ २० ॥ ग्वेदोसि ॥ ग्वेदोसियेनुत्त्वन्दैवग्वेद
देवेब्भ्योंग्वेदोभंवस्तेनुमह्यंग्वेदोभूयाः ॥ देवांगातुविदोगातुंग्वित्त्वा
गातुमित ॥ मनंसस्पतऽइमन्दैवयुज्ञꣳस्वाहाग्वातैधाः ॥ २१ ॥ स
म्बर्हिःसम्बर्हिरङ्क्ताꣳहविषांघृतेनुसमांदित्त्यैर्व्वसुंभिःसम्मुरुद्भिः÷॥स
मिन्द्रोंग्विश्वदेवैभिरङ्क्तान्दिद्यन्नभोगच्छतुयत्स्वाहा ॥ २२ ॥ कस्त्वा

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

करस्त्वाव्विमुञ्चतिसत्त्वाव्विमुञ्चतिकरस्म्मैत्त्वाव्विमुञ्चतित्तस्म्मैत्त्वाव्विमुञ्चति॥ पोषायुरक्षसाम्म्भृगोसि ॥२३॥[४] संव्वर्च्चसा। संव्वर्च्चसापयसासन्तनूभिरगंन्महिमनंसासꣳशिवेनं ॥ त्वष्टांसुदत्रोव्विदंधातुरायोनुमार्ष्टतुन्वोयद्विलिंष्टम् ॥२४॥ दिविव्विष्णुः।दिविविष्णुर्द्व्यक्षꣳस्तु जागतेनुच्छन्दसातत्तोनिव्भँक्तोयोस्म्मान्द्वेष्टियञ्चंव्वयन्द्विष्म्मोन्तरिक्षेव्विष्णुर्द्व्यक्षꣳस्तुत्रैष्टुभेनुच्छन्दसातत्तोनिव्भँक्तोयोस्म्मान्द्वेष्टियञ्चंव्वयन्द्विष्मः पृथिव्यांव्विष्णुर्द्व्यक्षꣳस्तगायत्रेणुच्छन्दसातत्तोनिव्भँक्तोयोस्म्मान्द्वेष्टियञ्चंव्वयन्द्विष्मोस्म्मादन्नांदस्यैप्प्रतिष्ठायाऽ

अगंन्नमुस्त्रः।सꣳयोतिषाभूम ॥ २५ ॥ स्वयुम्भूरांसि ॥ स्वयुम्भूरांसि श्रेष्ठोरश्मिर्व्वर्च्चोदाऽअंसिव्वर्च्चोंमेदेहि ॥ सूर्य्यस्यावृतुमन्वावर्त्तें॥ ॥२६॥ अग्नैंगृहपते ॥ सुगृहपतिस्त्वयाग्नेहꣳहुहपतिनाभूयासꣳसुगृहपतिस्त्वम्मयाग्नेगृहपतिनाभूयाः। अस्थूरिणौगार्हपत्यानिसन्तुशतꣳहिमाः।सूर्य्यस्यावृतुमन्वावर्तें ॥ २७ ॥ अग्नैव्व्रतपते ॥ अग्नैव्व्रतपते व्व्रतमचारिषुन्तदशकुन्तन्मैराधीदमहंय्यऽएवास्म्मिसोस्म्मि॥२८॥ [५]अग्नयैकव्युवाहनायु ॥ अग्नमैकव्युवाहनायुस्वाहासोमायपितृमतेस्वाहा।अपहताऽअसुरारक्षाꣳसिव्वेदिषदः ॥२९॥घेरुपाणिं॥घेरु

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

पाणिंप्प्रतिमुञ्चमानाऽअसुराः सन्तः स्वधयाचरन्ति॥पुरःपुरोनिपुरोयेभरन्त्यग्निष्टाँल्लोकात्प्रणुदात्यस्मात् ॥३०॥ अत्रापितरः॥ अत्रापितरोमादयद्ध्वंऽयथाभागमावृषायद्ध्वम् ॥ अमीमदन्तपितरोयथाभागमावृषायिषत ॥ ३१ ॥ नमोवःपितरोरसायु नमोवःपितरःशोषायुनमोवःपितरोजीवायुनमोवःपितरःस्वधायैनमोवःपितरोघोरायुनमोवः पितरोमन्यवेनमोवःपितरःपितरोनमोवोगृहान्नः पितरोदत्तसुतोवः पितरोदेष्मैतद्वः पितरोवासऽआधत्त ॥ ३२ ॥ आधत्त पितरोगर्भंकुमारम्पुष्करस्रजम् ॥ यथेहपुरुषोसत्॥३३॥ऊर्ज्जं वहन्तीः। ऊर्ज्जंवहन्तीरमृतंघृतम्पयः कीलालम्परिस्रुतम्। स्वधास्थतर्प्पयतमेपितॄन् ॥ ३४ ॥ [६] इति शुक्लयजुस्संहितायांद्वितीयोऽध्यायः ॥ २ ॥ समिधाग्निम्, भूर्भुवःस्वश्चतुष्कावग्निर्ज्योतिर्द्वे, उपप्रयन्तःषड्विंशतिर्भूर्भुवः स्वःश्चतस्रो, गृहामातिस्रः । प्रघासिनः पञ्च, पूर्णादर्व्विद्वे, ऽअक्षन्नमीमदन्तषडे षतेसप्त, दश ॥ १० ॥ त्रिषष्टिः ॥ समिधाग्निम्। समिधाग्निन्दुवस्यतघृतैर्बोधयतातिथिम् ॥ आस्मिन्नहव्याजुहोतन ॥ १ ॥ सुसमिद्धायशोचिषे ॥ सुसमिद्धाय शोचिषे ॥ घृतन्तीव्रञ्जुहोतन ॥ अग्नयेजातवेदसे ॥ २ ॥ तन्त्वा।

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

तन्त्वा समिद्भिरङ्गिरो घृतेनवर्द्धयामसि॥ बृहच्छोचायविष्ठ्य ॥ ३ ॥ उपत्त्वा। उपत्त्वाग्नेहविष्मतीर्घृताचीर्यन्तुहर्य्यत ॥ जुषस्वसमिधोमम॥४॥[४] भूर्भुवः । भर्भुवःस्वर्द्यौरिवभूम्नापृथिवीवरिम्णा ॥ तस्यास्तेपृथिविदेवयजनिपृष्ठेग्निमन्नादमन्नाद्यायादधे ॥ ५ ॥ आयम् । आयङ्गौःपृश्निरक्रमीदसदन्मातरम्पुरः ॥ पितरञ्चप्रयन्त्स्वः ॥ ६ ॥ अन्तश्चरति । अन्तश्चरतिरोचनास्यप्राणादपानती ॥ व्यख्यन्महिषोदिवम् ॥ ७ ॥ त्रिर्हशद्धाम । त्रिर्हशद्धामविराजतिवाक्पतुङ्गायधीयते ॥ प्रतिवस्तोरहद्युभिः ॥ ८ ॥ [४] अग्निज्यॉतिः । अग्निर्ज्योतिर्ज्योतिरग्निःस्वाहासूर्य्योर्ज्योतिर्ज्योतिःसूर्य्यःस्वाहा । अग्निर्वर्चोर्ज्योतिर्वर्चःस्वाहासूर्य्योवर्चोर्ज्योतिर्वर्चःस्वाहा । ज्योतिःसूर्य्यःसूर्य्योर्ज्योतिःस्वाहा ॥९॥सुजूर्देवेन । सवित्रासुजूराश्येनद्रंवत्त्या॥जुषाणोऽअग्निर्वेतुस्वाहा॥सजूर्देवेनसवित्रासुजूरुषसेन्द्रंवत्त्या ॥ जुषाणःसूर्य्योवेतुस्वाहा ॥ १० ॥ [२] उपप्रयन्तोऽअद्वरम् । उपप्रयन्तोऽअद्वरम्मन्त्रंवोचेमाग्नये ॥ आरेऽअस्मेचशृण्वते। ११।अग्निर्मूर्द्धा।दिवःककुत्पतिःपृथिव्याऽअयम् ॥ अपाꣳरेताꣳसिजिन्वति ॥ १२ ॥ उभावाम् । उभावामिन्द्राग्नीऽआ

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

हुवद्ध्चाऽउभाराधंसःसुहमादुयद्ध्चै ॥ उभादातारांविषाछंरंयीणामु
भाव्वाजस्यसातयेहुवेवाम् ॥ १३ ॥ अयन्तै । अयन्तेयोनिर्ऋत्त्वियोय
तोजातोऽअरोचथाः ॥ तआनन्नंग्मुऽआरोहाथानोव्वर्द्धयारयिम् ॥ १४ ॥
अयमिह । प्रंथुमोधायिधातृभिर्होतायजिष्ठोऽअद्धरेष्ण्वीड्ध्यं÷ ॥ यम
प्नंवानोभृगंवोव्विरुरुचुर्व्वनेषुचित्रंव्विभ्वंव्विशेविशे ॥ १५ ॥ अस्यप्प्र
त्तक्काम् ॥ अस्यप्प्रत्तक्कामनुद्युतद्ध्शुक्रन्दुदुह्रेऽअह्नयः ॥ पयं÷सहस्रसा
मृषिम् ॥ १६ ॥ तनूपाऽअग्ने । सितुन्नुम्मेपाह्यायुर्द्दाऽअग्नेस्यायुंम्मे १३
देहिव्वर्चोदाऽअग्नेसिव्वर्चोंमेदेहि ॥ अग्नेयन्मेतुन्वाऽऊनन्तन्मऽआपृ

ण ॥ १७ ॥ इन्धानास्त्वा । शुतद्ध्हिमाद्युमन्तुद्ध्समिंधीमहि ॥ व्वयंस्वन्तो
व्वयुस्कृतुद्ध्सहस्वन्तःसहुस्कृतंम् ॥ अग्नेसपत्त्क्रुदम्भंनुमदंब्धासोऽ
अदांभ्यम् । चित्रांवसोस्वुस्तितैंपारमंशीय ॥ १८ ॥ सन्त्वम् । सन्त्वम
ग्नेसूष्यँस्युव्वर्च्चँसागथाःसमृषींणाःस्तुतेनं ॥ सम्प्रियेणुधाम्न्नासमुह
मायुंषासंव्वर्च्चँसासम्प्रजयासद्ध्रायस्पोषेंणग्गिमषीय ॥ १९ ॥ अन्धं
स्तथ ॥ अन्धुस्थान्धोंवोभक्षीयुमहंस्थुमहोंवोभक्षीयोर्ज्जुस्थोर्ज्जंव्वो
भक्षीयरायस्पोषंस्थरायस्पोषंव्वोभक्षीय ॥ २० ॥ रेवंतीरमंद्धम् । रे
वंतीरमंद्धमुस्मिन्न्योनांवुस्मिन्नगोष्ठुस्मिँल्लोकुस्मिन्नक्षयैं । इहैव

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

स्तुमापंगात॥२१॥ सुऽहितासि । विश्वरूप्यूर्ज्जामाविशगौपुत्त्येन ॥ उपत्त्वाग्नेदिवेदिवेदोषावस्तर्द्धियावयम् ॥ नमोभरन्तऽएमसि२२॥ राजन्तमध्वराणाम् ।राजन्तमध्वराणाङ्गोपामृतस्यदीदिविम्।वर्द्धमानु ꣳस्वेदमे॥२३॥सन÷।सन÷पितेवसूनवेग्नेसूपायनोभव । सचस्वानꣳ स्वुस्तयेे ॥२४॥ अग्नेत्त्वम् । अग्नेत्त्वन्नोऽअन्तमऽउतत्त्राताशिवोभवा वरुत्थ्य÷वसुरग्निर्व्वसुꣳश्रवाऽअच्छानक्षिद्युमत्तंमꣳरयिन्दाꣳ ॥२५॥ तन्त्वा । तन्त्वाशोचिष्ठदीदिवꣳसुम्नायनूनमीमहेसखिभ्यꣳ ॥ सनो बोधिꣳश्रुधीहवंमुरुष्ष्याणोऽअघायुतःसंमस्मात् ॥२६॥ इडुएहिइ

डुएह्यदितुऽएहिकाम्म्याऽएतं॥मयिवꣳकामुधरंणम्भूयात् ॥२७॥ सोमानꣳस्वरंणङ्कृणुहिब्रह्मणस्पते॥ कक्षीवन्तंय्यऽऔशिजः॥२८॥ घोरेवान् । घोरेवान्योऽअंमीवहाव्वसुवित्पुष्टिवर्द्धनꣳ ॥ सन÷सिषक्तु यस्तुरः ॥ २९॥ मान÷।मानःशꣳसोऽअरुषोधूर्त्तिःप्रणङ्मर्त्यस्य । रक्षाणोब्रह्मणस्पते ॥३०॥ महिंत्रीणाम् । महिंत्रीणामवोस्तुद्यु क्षम्मित्रस्यार्य्यम्णः॥ दुराधर्षव्वरुणस्यं ॥ ३१ ॥ नुहितेषाम्।नुहितेषामुमाचुननाङ्हंसुव्वारुणेषु ॥ ईशेरिपुरघशꣳसः ॥ ३२॥ तेहिपुत्रासोऽ अदितेःप्रजीवसेमर्त्यांय॥ज्योतिर्य्यच्छन्त्यजंस्रम्॥३३॥ कुदाचु

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

न। स्तुरीरसिनेन्द्रंसश्चसिदाशुषे॥उपोपेन्नुमंघवन्भूयुऽइन्नुतेदानंन्दे
वस्यंपृच्यते॥३४॥तत्त्संवितुः।तत्त्संवितुर्व्वरेण्युम्भर्गोदेवस्यधीम
हि।धियोयोनः÷प्रचोदयात्॥३५॥ शतम् १०० परिते॥ परितेदूडभो
रथोस्म्माः॥ अꣳन्नोतुव्विश्श्वतः÷।।घेनुरक्षसिदाशुषः÷॥३६॥ [२६] भू
र्भुवः÷ ॥ भूर्भुवस्स्वः÷सुप्प्रजाःप्प्रजाभिः÷स्याꣳसुवीरोव्वीरैःसुपोषः
पोषैः ॥ नऽर्य्यप्प्रजाम्मेपाहिशꣳस्यंपशून्मेपाह्यथऽर्य्यपितुम्मेपाहि
॥३७॥आगन्नम॥व्विश्श्ववेदसमुस्म्मन्भ्यंव्वसुवित्तंमम्॥ अग्नेसम्म्रा
डभिद्युम्न्नमुभिसहऽआयंच्छस्व॥३८॥ अयमुग्निः। अयमुग्निर्गृहप

तिर्ग्गार्हपत्यःप्प्रजायांव्वसुवित्तमः॥ अग्नेगृहपतेभिद्युम्न्नमुभिस
हऽआयंच्छस्व॥३९॥ अयमुग्निः। अयमुग्निःपुरीष्ष्योरयिमान्पु
ष्टिवर्द्धनः॥अग्नेपुरीष्ष्याभिद्युम्न्नमुभिसहऽआयंच्छस्व॥४०॥ [४]
गृह्णामा॥ बिभीतुमावेपद्भुमूर्ज्जम्बिभ्रंतुऽएमंसि॥ ऊर्ज्जम्बिभ्रंद्वयंसु
मनाःसुमेधागृहानैमिमनसामोदमानः॥ ४१॥ येषामुद्धचे
तिं । प्प्रवसुन्येषुसौमनसोबहुः॥ गृहानुपह्वयामहेतेनोजानन्तु
जानतः॥४२॥ उपहूताऽइह । गावुऽउपहूताऽअजावयः÷॥ अथोऽ
अन्नस्यकीलालुऽउपहूतोगृहेषुनः॥ क्षेमायवःशान्त्यैप्रपद्येशिवꣳश

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

ग्गमद्ध्शुंष्योऽशुंष्योः ॥ ४३ ॥ [३] प्रघासिनौहवामहेमरुतश्चरिशा
दंसऽ ॥ कुरम्भेणंसुजोषंसऽ ॥ ४४ ॥ यद्वामें । यद्वामेषदंरण्येयत्त्सु
भायुंष्यदिन्द्रिये ॥ यदेनंश्चकृमावुयमिदन्तदंवयजामहेस्वाहा ४५
मोषूणं÷ । मोषूणंऽइन्द्रात्रंपृत्त्सुदेवैरास्तिहिष्म्मांतेशुष्मिन्नवुयाः ॥
मुहश्चिद्यस्यंमीढुषोयुद्ध्याहविष्म्मंतोमरुतोव्वन्दंतेगीः ॥ ४७ ॥ अक्क
न्नकर्म्मंकर्म्मकृतं÷सहव्वाचार्मयोभुवां ॥ देवेभ्युऽकर्म्मंकृत्वास्तुम्प्रे
तंसचाभुवऽ ॥ ४७ ॥ अवंभृथनिचुम्पुण ॥ अवंभृथनिचुम्पुणानिचेरु
रंसिनिचुम्पुणः ॥ अवंदेवैर्देवकृतमेनोयासिषुमवुमर्त्त्यैर्म्मर्त्त्यंकृतम्पु

रुराद्दण्णोंदेवरिषस्प्पांहि ॥ ४८ ॥ [५] पूर्ण्णांदर्व्वि ॥ पूर्ण्णांदर्व्विपरांपतुसुपू
र्ण्णांपुनरापंत ॥ वुस्नेवुव्विक्रींणावहाऽइषमूर्ज्जंऽशतक्रतो ॥ ४९ ॥ देहिमें ।
देहिमेददांमितेनिमेंधेह्निनितेंदधे ॥ निहारंश्चहरांसिमेनिहारुन्निहंरा
णितेस्वाहा ॥ ५० ॥ अक्षुन्नमींमदन्त । अक्षुन्नमींमदन्तह्यवांप्प्रियाऽ
अंधूषत ॥ अस्तोंषतस्वभांनवोव्विप्प्रानविष्ठयामतीयोजान्निवृन्द्रते
हरी ॥ ५१ ॥ सुसुन्दृशंन्त्वा । सुसुन्दृशंन्त्वाव्वयम्मघवन्वन्दिषीमहि ॥
प्रनूनम्म्पूर्ण्णबंन्धुरस्तुतोयांसिव्वशुः ऽ ॥ अनु ॥ योजान्निवृन्द्रतेहरी ॥ ५२
मनोनु । मनोन्वाह्वामहेनाराशुंऽसेनुस्तोमैन । पितृणाश्चमन्मांभिऽ ॥ ५३

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

आनः÷।आनऽएतुमनुऽपुनरैक्त्वेदक्षायजीवसे ॥ ज्योक्चसूर्य्यन्दृशे ॥५४॥ पुनर्न्नऽ।पुनर्न्नऽपितरोमनोददातुदैव्योजनः÷॥जीवंव्रातꣳसचेमहि ॥५५॥ व्रयꣳसोमव्रतेतवमनस्तनूषुबिभ्रतः ॥ प्रजावन्तꣳसचेमहि॥५६॥एषतै ।रुद्रभागःसहस्वस्राम्बिकयातजुषस्वस्वाहैषतै रुद्रभागऽआखुस्तेपशुः॥५७॥ अवरुद्रम्।अवरुद्रमदीमहयवदेवन्त्र्यम्बकम् ॥ यथानोवस्यसस्करद्यथानऽश्रेयसस्करद्यथानोव्यवसायात् ॥५८॥ भेषजमसि । भेषजङ्गवेश्वायपुरुषायभेषजम् ॥सुखम्मेषायमेष्यै ॥५९॥ त्र्यम्बकꣳयजामहे ॥ सुगन्धिम्पुष्टिवर्द्धन

म् ॥उर्व्वारुकमिवबन्धनान्मृत्योर्म्मुक्षीयमामृतात् ॥ त्र्यम्बकंयजामहेसुगन्धिम्पतिवेदनम् ॥उर्व्वारुकमिवबन्धनादितोमुक्षीयमामुतः÷॥ ६० ॥ एतत्तै । रुद्रावसन्तेनपरोमूजवतोतीहि ॥ अवततधन्वापिनाकावसुꣳकृत्तिवासाऽअहिꣳसन्नꣳशिवोतीहि ॥६१॥त्र्यायुषꣳजमदग्नेः कश्यपस्यत्र्यायुषम् ॥यद्देवेषुत्र्यायुषन्तन्नोऽअस्तुत्र्यायुषम्। ॥६२॥ शिवोनामासि ॥ शिवोनामासिस्वधितिस्तेपितानमस्तेऽअस्तुमामाहिꣳसीः ॥ निवर्त्तयाम्म्यायुषेन्नाद्यायप्रजननायरायस्पोषाय सुप्रजास्त्वायसुवीर्य्यायं ॥६३॥१० [७] इतिसंहितायांतृतीयोऽध्या

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

यः३एदंद्धे, महीनाम्पयश्चतस्र, आकूत्या, ऋक्सामयो, द्धिकौ, व्रतंकृ
णुतषडे, षतेचसस्रो, वस्व्यसितिस्र, एषतेद्धे, शुक्रन्त्वाचतस्रो, दित्या
स्त्वगष्टौ, दशसप्तत्रि६शत्१०एदम्। एदमंगन्नमदेवयजंनम्मपृथिव्या
यत्रंदेवासोऽअजुंषन्तविश्श्वे ॥ ऋक्सामाभ्यांꣳसुन्तरंन्तोयजुर्भी
रायस्पोषेंणुसमिषामंदेम ॥ इमाऽआपꣳशमुंमेसन्तुदेवीरोषधेत्रायं
स्वुस्स्वधितेमैनंꣳहिꣳसीꣳ१आपोऽअस्मान्। आपोऽअस्म्मान्नमात
रं÷शुन्धयन्तुघृतेनंनोघृतुप्प्व÷पुनन्तु ॥ विश्श्वुꣳहिरिप्प्रम्प्रवहंन्तिदु
वीरुदिदांभ्युꣳशुचिरापूतऽएमि ॥ दीक्षातुपसोस्त्तनूरंसितान्त्वाशिवा

ꣳशुग्गम्पारिदधेभुद्रंवर्ण्णुम्मपुष्प्यंन्२[२]मुहीनाम्पयं÷। मुहीनाम्प
योंसिवच्चोंदाऽअंसिवच्चोंमेदेहि ॥ वृत्रस्यांकिकुनीनंकश्चक्षुर्द्दाऽअंसि
चक्षुम्मेंदेहि ॥ ३ ॥ चित्पतिर्म्मा । चित्पतिर्म्मापुनातुवाक्पतिर्म्मा
पुनातुदेवोमांसवितापुनात्वच्छिद्रेणपवित्रेणसूर्य्यस्यरश्मिभिं÷ ॥
तस्यंतेपवित्रपतेपवित्रंपूतस्ययत्त्कांमःपुनेतच्छकेयम् ॥ ४ ॥ आ
वं÷। आवोंदेवासऽईमहेवामम्प्रंयुत्त्युद्धरे ॥ आवोंदेवासऽआशिषोंघृ
ज्ञियांसोहवामहे ५ स्वाहांयज्ञम्। स्वाहांयज्ञंमनंसुꣳस्वाहोरोरुन्तरि
क्षात्त्स्वाहाद्यावांपृथिवीभ्याꣳस्वाहावातादारंभेस्वाहा॥ ६॥ [४]

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

आकूत्यैप्प्रयुजे । आकूत्यैप्प्रयुजेग्नयेस्वाहामेधायैमनसेग्नयेस्वा
हादीक्षायैतपसेग्नयेस्वाहासरस्वत्यैपूष्णेग्नयेस्वाहा ॥ आपो
देवीर्बृहतीर्विश्वशम्भुवोद्यावापृथिवीऽउरोऽअन्तरिक्ष । बृहस्पते
येहविषाविधेमुस्स्वाहा ॥ ७ ॥ विश्वोदेवस्य । विश्वोदेवस्यनेतु
र्म्मर्त्तोवुरीतसुक्रत्यम् ॥ विश्वोरायऽइषुद्धचतिद्युम्नंवृणीतपु
ष्यसेस्वाहा ॥ ८ ॥ [२] ऋक्त्सामयोऽशिल्पे । ऋक्त्सामयोऽशि
ल्पेस्थस्तेवामारभेतेमांपातुमास्स्ययज्ञस्योदृचं÷ । शम्माँसिशर्म्म
मेयच्छनमस्तेऽअस्तुमामाहिꣳसीः ॥ ९ ॥ ऊर्गसि । ऊर्गस्स्याङ्गिर

स्स्यूर्ण्णम्म्रदाऽऊर्ज्जमयिधेहि ॥ सोमस्यनीविरसिविष्णोऽशम्माँसि
शर्म्मयजमानस्येन्द्रस्ययोनिरसिसुसुस्याःकृषीस्कृधि । उच्छ्रयस्वव
नस्पतऽऊर्द्धोमापाह्यꣳहसऽआस्स्ययज्ञस्योदृचं÷ ॥ १० [२] व्रतङ्कृ
णुत ॥ व्रतङ्कृणुताग्निर्ब्रह्मार्ग्निर्य्यज्ञोवनुस्पतिर्य्यज्ञियं÷ ॥ दैवीन्धिय
म्मनामहेसुमृडीकामुभिष्टयेवर्च्चोधाय्यज्ञवाहसꣳसुतीर्त्थानोऽअसुद्व
शे ॥ येदेवामनोजातामनोयुजोदक्षक्रतवस्तेनोवन्तुतेन÷ पान्तुतेभ्यऽ
स्वाहा ॥ ११ ॥ श्वात्राःपीताःश्वात्राःपीताभवतयूयमापोऽअस्माकमु
न्तरुदरेसुशेवा÷ ॥ ताऽअस्मभ्यमयक्ष्माऽअनमीवाऽअनागसः

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

स्वर्दन्तुदेवीरमृताऽऋतावृधः ॥१२॥ इयन्ते । यज्ञियांतनूरुपोमुञ्चा
मिनप्प्रजाम् ॥ अर्द्धोमुचुꣳस्वाहाकृताꣳपृथिवीमाविशतपृथिव्यास
म्भव१३॥अग्नेत्त्वम्।अग्नेत्त्वर्ꣳसुजागृहिवुयर्ꣳसुमन्दिषीमहि ॥रक्षा
णोऽअप्प्रयुच्छन्प्रबुधेनुःपुनस्कृधि ॥१४॥ पुनर्म्मनः।पुनर्म्मनुꣳपुनरा
युर्म्मऽआगुन्पुनः।प्राणःपुनरात्मामऽआगुन्पुनश्चक्षुꣳपुनꣳश्रोत्रम्मु
ऽआगन् ॥ वैश्वानरोऽअदब्धस्तनूपाऽअग्निर्न्नः।पातुदुरितादवु
द्यात्॥१५॥ त्वमग्ने । व्रतुपाऽअसिदेवऽआमर्त्यस्वा ॥ त्वꣳयज्ञेष्वीड्यः ॥ रास्वेयत्त्सोमाभूयोभरदेवोनः।सवितावसोर्द्दातावस्वदात्

॥१६॥[६] एषातेशुक्रतनूरेतद्वर्च्चस्तयासम्भवुभ्राजङ्गच्छ ।जूरसिधृता
मनसाजुष्टाविष्णवे॥१७॥तस्यास्ते ।सुत्यसवसꣳप्रसुवेतन्वोयुन्त्र
मंशीयस्वाहा॥शुक्रमसिचन्द्रमस्यमृतमसिवैश्वदेवमसि ।१८चि
दसि । मनासिधीरसिदक्षिणासिक्षत्रियासियज्ञियास्यदितिरस्युभ
यतःशीर्ष्णी ॥ सानुꣳसुप्राचीसुप्रतीच्येधिमित्रस्त्वापृदिबध्नीता
म्पूषाह्वनस्प्पात्विन्द्रायाद्धर्यक्षाय॥१९॥अनुत्त्वामातामन्यतामनु
पितानुभ्रातासगुभ्योनुसखासयूत्थ्यः ॥ सादेविदेवमच्छेहीन्द्रायु
सोमर्द्रुद्रास्त्वावर्त्तयतुस्स्वस्तिसोमसखापुनरेहि२०[४]व्रस्त्र्यसि

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

व्वस्त्र्य्युस्यदितिरस्यादित्त्यासिरुद्रासिचुन्द्रासि ॥ बृहस्पतिष्ट्वासुम्न्मेरं
म्मणातुरुद्रोव्वसुंभिराचंके ॥२१॥ अदित्त्यास्त्वा । मूर्द्धन्नाजिघर्म्मिदेवु
यजंनेपृथिव्याऽइडायास्प्पुदमंसिघृतवृत्स्वाहा ॥ अुस्म्मेरंमस्वा
स्म्मेतेबन्धुस्त्वेरायोमेरायोमाव्वयर्ँरायस्प्पोषेणव्वियौष्म्मुतोतोरा
यं÷ २२ समंक्ख्ये । देव्याधियासन्दक्षिणयोरुचंक्षसा ॥ मामुऽआयुः
प्रमोषीम्मोऽअहन्तवंव्वीरंव्विदेयुतवंदेविसुन्दृशि ॥ २३ ॥[३] एषतें ।
गायुत्रोभागऽइतिमेसोमांयब्रूतादेषतेत्रैष्टुंभोभागऽइतिमेसोमांयब्रूता
देषतेजागतोभागऽइतिमेसोमांयब्रूताच्छन्दोनामानुऽंसाम्म्राज्ज्य

ङ्गच्छेतिमेसोमांयब्रूतादास्म्मुकोसिशुक्रस्तेग्रह्योंव्विचितंस्त्वाव्वि
चिन्वन्तु ॥ २४ ॥ अभित्त्यम् । अभित्त्यन्देवर्ँसंवितारंमो
ण्योः÷कविक्रंतुमर्च्चामिसुत्त्यसंवर्ँरत्क्रुधामुभिप्प्रियम्मुतिङ्कविम् ॥
ऊर्द्धायस्युमतिर्ब्भाऽअदिद्युत्त्सवींमनिहिरंण्यपाणिरमिमीतसुक्र
तुं÷कृपास्स्वं÷ ॥ प्रजाभ्यंस्त्वाप्प्रजास्त्वानुप्प्राणन्तुप्प्रजास्त्वमनु
प्प्राणिहि ॥२५॥ [२] शुक्रन्त्वा । शुक्रेणक्रीणामिचुन्द्रञ्चुन्द्रेणा
मृतंमुमृतेंन ॥ सुग्ग्मेतेगोरुस्म्मेतेंचुन्द्राणितपंसस्तनूरंसिप्प्रजाप
तेर्व्वर्ण्णं÷परुमेंणपुशुनाक्रीयसेसहस्रपोषम्म्पुंषेयम् ॥ २६ ॥ मित्रो

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

नꣳ॰ । मित्रोनऽएहिसुमित्रधऽइन्द्रस्योरुमाविशदक्षिणमुशन्नुशन्तꣳ स्योनꣳस्योनम् ॥ स्वानुब्भ्राजाङ्गारेबम्भारेहस्तुसुहस्तुकृशानवेतेवꣳ सोमुक्र्यंणास्तान्त्रक्षद्भम्मावोंदभन् ॥२७॥ परिमा । ग्नेदुश्चंरिताद्ध धुस्वामासुचंरितेभज । उदायुषास्वायुषोदस्थामृतागꣳ ॥ ऽअनु ॥ ॥ २८॥ प्रतिपन्थांम् । प्रतिपन्थांमपद्महिस्स्वस्तिगामंनेहसंम् ॥ येनविश्श्वाऽपरिद्विषोवृणक्तिविन्दतेवसु ॥ २९ ॥ [४] अदित्त्या स्त्वक् । अदित्त्यास्त्वगस्यदित्त्यैसदऽआसीद ॥ अस्तंब्भ्राद्द्यांवृ षभोऽअन्तरिक्षममिमीतवरिमाणंम्पृथिव्याꣳ ॥ आसींदविश्श्वाभु

पू.अ. ४ २२

वंनानिसुम्म्नाविश्श्वेत्तानिव्वरुंणस्यव्रतानिं ॥ ३० ॥ व्वनेषुव्वि । व्वनेषुव्यन्तरिक्षन्ततानव्वाजुमर्व्वत्सुपयंऽउस्रियासु ॥ हृत्सुक्रतुंव्वरुणो व्विदक्ष्वग्मिन्दिविसूर्य्यंमदधात्सोमुमद्रौ ॥ ३१ ॥ सूर्य्यस्यचक्षुं ॥ सू र्य्यस्यचक्षुरारोहाग्नेरक्षण्कुनीनंकम् ॥ यत्रैतंशेभिरीयंसेब्भ्राजंमा नोव्विपश्चितां ॥ ३२ ॥ उस्राव्वेतंम् । उस्राव्वेतंन्धूर्षाहौयुज्ज्येथांमनु श्श्रूऽअवीरहणौब्रह्मचोदंनौ ॥ स्वस्तियजंमानस्यगृहान्गच्छत म् ॥ ३३ ॥ भद्रोमें । सिप्प्रक्षयंवस्वभुवस्प्पतेविश्श्वान्न्युभिधामां नि ॥ मात्त्वांपरिपुरिणोंव्विदन्मात्त्वांपरिपन्थिनोंव्विदन्मात्त्वाव्वृकाऽ

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

अघायवोवि्वदन् ॥ श्येनोभूत्त्वापरांपतुयजमानस्यगृहान्गच्छतन्नौ
सँस्कृतम् ॥ ३४ ॥ नमोमित्रस्यं । नमोमित्रस्यवरुणस्यचक्षंसेमहोदे
वायतदृतद्ँसंपर्य्यत ॥ दूरेदृशेदेवजातायकेतवेदिवस्पुत्रायसूर्य्या
यशद्ँसत ॥ ३५ ॥ वरुणस्योत्तम्भनम् । वरुणस्योत्तम्भनमसिव
रुणस्यस्कम्भसर्ज्जनीस्थोवरुणस्यऽऋतसदन्यसिवरुणस्यऽऋ
तसदनमसिवरुणस्यऽऋतसदनमासीद ॥ ३६ ॥ यातै । यातेधामानि
हविषायजन्तितातेविश्वांपरिभूरस्तुयज्ञम् ॥ गयस्फानःप्रतरणः
सुवीरोवीरहाप्रचरासोमदुर्य्यान् ॥ १० ॥ ३७ ॥ [८] इतिसंहि

तापाठेचतुर्थोऽध्यायः ॥ ४ ॥ १० ॥अग्नेस्तनू, रापतयेचतुष्कौ, तस्ता
यनीद्वे; इन्द्रघोषस्तिस्रो, युञ्जतेष्टौ, देवस्यत्वाचतस्रो, देवस्यत्वाप
श्च, विभूरसिचतस्रो, ज्योतिरसिषडुरुविष्णोतिस्रो, दशत्रिचत्वारिꣳ
शत् ॥ अग्नेस्तनूः । अग्नेस्तनूरसिविष्णवेत्त्वासोमस्यतनूरसि
विष्णवेत्त्वातिथेरातित्थ्यमसिविष्णवेत्त्वाश्येनायत्त्वासोमभृतेवि
ष्णवेत्त्वाग्नयेत्त्वारायस्पोषदेविष्णवेत्त्वा ॥ १ ॥ अग्नेर्ज्जनित्रं
म् । अग्नेर्ज्जनित्रंमसिवृषणौस्थऽउर्व्वश्यस्यायुरसिपुरूरवाऽआसि
गायत्रेणत्त्वाच्छन्दसामन्थामित्रैष्टुभेनत्त्वाच्छन्दसामन्थामिजागते

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

नत्त्वाच्छन्दंसामन्थामि ॥ २ ॥ भवंतन्नः । भवंतन्नꣳसमंनसौसचेँ
तसावरेपसौ ॥ मायुज्ञꣳहिꣳसिष्टम्मायुज्ञपंतिआतवेदसौशिवौभं
वतमुद्यनं÷ ॥ ३ ॥ अग्न्नावग्निः । अग्न्नावग्निश्चंरतिप्रविष्टऽऋषी
णाम्पुत्रोऽअभिशस्तिपावां ॥ सनं÷स्योनःसुयजांयजेहदेवेभ्योहु
द्वयꣳसदमप्प्रंयुच्छन्त्स्वाहां ॥ ४ ॥ [४] आपंतयेत्त्वा । आपंतयेत्त्वा
परिंपतयेगृह्णामितनूनप्त्रेंशावक्रायशक्वंनुऽओजिष्ठाय ॥ अनां
धृष्टमस्यनाधृष्ट्यन्देवानामोजोनंभिशस्त्यभिशस्तिपाऽअंनभिश
स्तेन्यमꣳसासुत्यमुपंगेषꣳस्वितेमांधाः ॥ ५ ॥ अग्नेंव्रतपाः ॥

अग्नेंव्रतपास्त्वेव्रंतपायातवंतुनूरियꣳ सामयियोममंतुनू रेषासात्त्व
यिं ॥ सुहनौव्रतपतेव्रतान्यनुंमेदीक्षान्दीक्षापंतिर्म्मन्यंतुमनुंतपुस्त
पंस्पतिः ॥ ६ ॥ अꣳशुरꣳशुष्टे । देवसोमाप्प्यांयतांमिन्द्रांयैक
धनुविदें ॥ आतुब्भ्युमिन्द्रःप्प्यायंतामात्त्वमिन्द्रांयप्प्यायस्व ॥ आ
प्प्यांययास्म्मान्त्सखींन्त्सुन्यामेधयांस्वस्त्तितैंदेवसोमसुत्त्यामं
शीय ॥ एष्टारायःप्प्रेषेभगांयऽऋतमृंतवादिब्भ्योनमोद्यावांपृथिवी
ब्भ्यांम् ॥७॥ यातैं।यातैंऽअग्नेयꣳशुयातुनूर्व्वांषंष्ठागह्वरेष्ठा॥उग्रंब्वचोऽ
अपांवधीत्त्वेषंब्वचोऽअपांवधीत्स्वाहां ॥ यातैंऽअग्नेरजःशुयातुनूर्व्वांषँ

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

ष्ट्रागह्वरेष्ठा । उग्रंवचोऽअपावधीत्त्वेषंवचोऽअपावधीत्स्वाहा या
तेऽअग्नेहरिशुयातनूर्वापिष्ट्रागह्वरेष्ठा । उग्रंवचोअपावधीत्त्वेषंवचोअ
पावधीत्स्वाहा ॥८॥[४] तप्तायनीमेसिव्रित्तायनीमेस्यवंतान्नमाना
थितादवंतान्नमाद्यथितात् ॥व्रिदेदुग्निर्न्नभोनामाग्नेऽअङ्गिरऽआयुनु
नाम्नेह्यियोस्याम्पृथिव्यामसियत्तेनाधृष्ट्रन्नामंयुज्ञियुन्तेनुत्त्वादंधे
व्रिदेदुग्निर्न्नभोनामाग्नेऽअङ्गिरऽआयुनुनाम्नेह्युयोद्वितीयंस्याम्पृ
थिव्यामसियत्तेनाधृष्ट्रन्नामंयुज्ञियुन्तेनुत्त्वादंधेव्रिदेदुग्निर्न्नभोनामा
ग्नेऽअङ्गिरऽआयुनुनाम्नेह्यियस्तृतीयंस्याम्पृथिव्यामसियत्तेनाधृ

ष्ट्रन्नामंयुज्ञियुन्तेनुत्त्वादंधे ॥ अनुंत्त्वादेववींतये॥९॥सिꣳह्यसि । स
पत्क्रसाहीदेवेब्भ्यं÷ कल्पस्वसिꣳह्यसिसपत्क्रसाहीदेवेब्भ्यं÷ शु
न्धस्स्वसिꣳह्यसिसपत्क्रसाहीदेवेब्भ्यं÷शुम्भस्स्व॥ १०॥[२॥
इन्द्रघोषस्त्वा । इन्द्रघोषस्त्वाव्वसुंभिꣳपुरस्तात्पातुप्रचैतास्त्वारु
द्रैꣳपश्चात्पातुमनोजवास्त्वापित्राभिर्द्दक्षिणतꣳपातुव्विश्वकंम्मर्म्मात्त्वा
दित्यैरुत्तरतꣳपात्त्विदमुहन्तुप्तंव्वाबँहिर्द्धायुज्ञान्निꣳसृजामि ॥११॥सि
ꣳह्यसि । सिꣳह्यसिस्स्वाहासिꣳह्यस्यादित्युवनिꣳस्वाहासिꣳ
ह्यसिब्रह्मुवनि÷ क्षत्रुवनिꣳस्वाहासिꣳह्यसिसुप्रजुवनीरायस्पो

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

षवनिऽस्वाहासिऽहव्यस्यावहदेवान्यजमानायुस्वाहाभूतेभ्यस्त्वा। ॥ १२ ॥ ध्रुवोसि ॥ पृथिवीन्दृꣳहध्रुवक्षितिर्दंस्युन्तरिक्षन्दृꣳहाच्च्युतक्षितिर्दासिदिवंन्दृꣳहाग्नेःपुरीषमसि ॥ १३ ॥ [३] युञ्जतेमनऽ। युञ्जतेमनऽउतयुञ्जतेधियोविप्राविप्रस्यबृहतोविपश्चितऽ । विहोत्रा दधेवयुनाविदेकऽइन्महीदेवस्यसवितुःपरिष्टुतिःस्वाहा ॥ १४ ॥ इदंविष्णुऽ । इदंविष्णुर्विचक्रमेत्रेधानिदधेपदम् । समूढमस्यपाꣳसुरेस्वाहा ॥ १५ ॥ इरावतीधेनुमतीं । इरावतीधेनुमतीहिभूतꣳसूयवसिनीमनवेदशुस्या ॥ द्यस्कम्भारोदसीविष्णवेतेदाधर्त्थपृथिवी

मभितोमयूखैःस्वाहा ॥ १६ ॥ देवश्श्रुतौदेवेषु। देवश्श्रुतौदेवेष्वाघोषतुम्प्राचीप्रेतमध्वरꣳकल्पयन्तीऽऊर्द्ध्वयुज्ञन्नयतुम्मार्जिह्वरतम् ॥ स्वङ्गोष्ठुमावदतन्देवीदुर्य्येऽआयुर्म्मानिर्व्वाँदिष्टम्प्रजाम्मानिर्व्वाँदिष्टु मत्रंरमेथांव्वष्म्मँन्पृथिव्याः ॥ १७ ॥ विष्णोर्न्नु । कंव्वीर्य्याणि प्रवोचंय्यःपार्थिवानिविममेरजाꣳसि ॥ योऽअस्कभायदुत्तरꣳसधस्थंविचक्रमाणस्त्रेधोरुगायोविष्णवेत्त्वा ॥ १८ ॥ दिवोवा । विष्णऽउतवापृथिव्यामहोवाविष्णऽउरोरन्तरिक्षात् । उभाहिहस्ता वसुनापृणस्वाप्रयच्छदक्षिणादोतसव्याद्विष्णवेत्त्वा ॥ १९ ॥ प्रत

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

त् । प्रतद्विष्णुस्तवतेवीर्य्येणमृगोनभीमः कुचरोगिरिष्ठाः ॥ यस्योरुषुत्रिषुविक्रमणेष्वधिक्षियन्तिभुवनानिविश्वा ॥ २० ॥ विष्णोः रराटम् । विष्णोरराटमसिविष्णोः श्नप्त्रेस्थोविष्णोः स्यूरसिविष्णोर्ध्रुवोसि ॥ वैष्णवमसिविष्णवेत्त्वा ॥ २१ ॥ [८] देवस्यत्त्वा सवितुः प्रसवेश्विनोर्बाहुभ्यांम्पूष्णोहस्ताभ्याम् ॥ आददेना य्यसीदमुहꣳरक्षसाग्रीवाऽअपिकृन्तामि ॥ बृहन्नसिबृहद्वावाबृहतीमिन्द्रानुवाचंवद ॥ २२ ॥ रक्षोहणंवलगुहनम् ॥ रक्षोहणंवलगुहनं वैष्णवीमिदमुहन्तंवलगमुत्किरामियम्मेनिष्टयोयमुमात्योनिचुखा

नेदमुहन्तंवलुगमुत्किरामियम्मैसमानोयमसमानोनिचुखानेदमुह न्तंवलुगमुत्किरामियम्मेसबन्धुर्य्यमसंबन्धुर्न्निचुखानेदमुहन्तंवलु गमुत्किरामियम्मैसजातोयमसजातोनिचुखानोत्कृत्याङ्किरामि ॥ ॥ २३ ॥ स्वराडसि । स्वराडसिसपत्नहासत्नराडस्यभिमातिहाजं नुराडसिरक्षोहासर्व्वराडस्यमित्रहा ॥ २४ ॥ रक्षोहणोवः । रक्षोह णोवोवलगुहनꣳप्रोक्षामिवैष्णवान्त्रक्षोहणोवोवलगुहनोवनयामिवै ष्णवान्त्रक्षोहणोवोवलगुहनोवस्तृणामिवैष्णवान्त्रक्षोहणोवांवलगु हनाऽउपदधामिवैष्णवीरक्षोहणोवांवलगुहनीपर्य्यूहामिवैष्णवीवै

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

ष्णुत्वगंसिवैष्णुवास्थ ॥ २५ ॥ [४] देवस्यंत्त्वा । सवितुःप्प्रं
सुवेश्विनोर्ब्बाहुभ्याम्पूष्णोहस्ताभ्याम् ॥ आददेनाऽर्य्यंसीदम्
हꣳरक्षसाङ्ग्रीवाऽअपिकृन्तामि ॥ यवोंसियुवयास्म्मद्वेषोंयुवयारांती
र्दिवेत्त्वान्तरिक्षायत्त्वापृथिव्यैत्त्वाशुन्धन्ताँल्लोकाःपितृषदनाःपितृषद
नमसि ॥ २६ ॥ उद्दिवम् । उद्दिवꣳस्तभानान्तरिक्षम्म्पृणदृꣳहस्व
पृथिव्यान्द्युतानस्त्वांमारुतोमिनोतुमित्रावरुणौध्रुवेणधर्म्मणा ॥
ब्रह्मवनित्त्वाक्षत्रवनिरायस्प्पोषवनिपर्य्यूहामि ॥ ब्रह्मदृꣳहक्षत्र
न्दृꣳहायुर्दृꣳहप्प्रजान्दृꣳह ॥ २७ ॥ ध्रुवासि । ध्रुवोयंꣳयजमानोस्म्म

न्नायतनेप्प्रजयापुशुभिर्म्भूयात् । घृतेनद्यावापृथिवीपूर्य्येथामिन्द्र
स्यच्छदिरसिविश्श्वजुनस्यच्छाया ॥ २८ ॥ परित्त्वा । गिर्व्वणोगि
रंऽइमाभवन्तुविश्श्वतः ॥ वृद्धायुमनुवृद्ध्यो जुष्टाभवन्तुजुष्टयः ॥
॥ २९ ॥ इन्द्रस्युस्यूः । इन्द्रस्युस्यूरसीन्द्रस्यध्रुवोसि ॥ ऐन्द्रमसिवै
श्श्वदेवमसि ॥ ३० ॥ [५] विभूरसि । प्रवाहणोव्वह्निरसिहव्यवाह
नः ॥ श्वात्रोसिप्रचेतास्तुथोसिविश्श्ववेदाऽउशिगसि ॥ ३१ ॥ उ
शिगसि । कविरङ्घारिरसिबम्भारिरवस्यूरसिदुवस्स्वाञ्छुन्ध्यूरसिमा
र्ज्जालीयः सम्म्राडसिकृशानुः परिषद्योसिपवमानोनभोसिप्रतक्वांमृ

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

ष्ट्रोसिहव्यसूदनऽऋतधामासिस्वज्योतिरसमुद्रोसि ॥ ३२ ॥ सुमु
द्रोसि । विश्वव्यचाऽअजोस्येकपादहिरसिबुध्न्योवाग्गंस्यैन्द्रमसिस
दोस्यृतस्यद्वारौमामासन्ताप्सुमद्भ्नामद्भ्यस्त्वोषधीभ्यः प्रमातिरस्युस्तिमे
स्मिन्नपथिदेवयानैभूयान्मित्रस्यमा ॥ ३३ ॥ मित्रस्यमा । चक्षु
षेक्षद्भमग्न्नयऽसगराऽसगरास्थसगरेणनाम्नारौद्रेणानीकेनपातमा
ग्न्नयऽपिपृतमाग्न्नयोगोपायतमानमोवोस्तुमामाहिꣳसिष्ट ॥ ३४ ॥
[४] ज्योतिरासि । विश्वरूपंविश्वैषान्देवानाꣳसुमित् ॥ त्वꣳसो
मतनूकृद्भ्योद्वेषोभ्योन्यकृतेभ्यऽउरुयन्तासिवरूथꣳस्वाहाजुषा

णोऽअप्तुराज्ज्यंस्यवेतुस्वाहा ॥ ३५ ॥ शतम् २०० अग्न्नेनयं । सु
पथाराये ऽअस्म्मान्विश्वांनिदेववयुनानिविद्वान् । युयोध्यस्म्मज्जु
हुराणमेनोभूयिष्ठान्तेनमऽउक्तिंविधेम ॥ ३६ ॥ अयन्नः ॥ अयन्नौऽअग्नि
र्वरिवस्कृणोत्वयम्मृधः पुरएतुप्रभिन्दन् ॥ अयंवाजाञ्जयतुवाजसा
तावयꣳशत्रूँ२ अयतुजहँषाणः स्वाहा ॥ ३७ ॥ उरुविष्णो । उरुवि
ष्णोविक्रमस्वोरुक्षयायनस्कृधि । घृतङ्घृतयोनेपिबप्रप्रयज्ञ
पतिन्तिरस्वाहा ॥ ३८ ॥ देवंसवितः । देवंसवितरेषतेसोमस्तꣳरक्ष
स्वमात्त्वादभन् । एतत्त्वन्देवसोमदेवोदेवा२ ॥ उपागाऽइदमुहम्मनु

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

ष्ष्यान्त्सहरायस्पोषेणुस्वाहानिर्व्वरुंणस्युपाशान्मुञ्चये ॥ ३९ ॥ अ
ग्नेंव्व्रतपाः । अग्नैंव्व्रतपास्त्वेव्व्रंतपायातवंतुनूर्म्मंष्यभूंदेषासात्वयियो
ममंतुनूस्त्वष्यभूंदियꣳसामयिं ॥ युथायुथन्नौव्व्रतपतेव्व्रतान्यनुंमेदी
क्षान्दीक्षापंतिरमुꣳस्तानुतपुस्तपंस्पतिः॥ ४० ॥ [६] उरुव्विष्णो
उरुव्विष्णोव्विक्रंमस्वोरुक्षयांयनस्कृधि । घृतꣳतयोनेपिबुप्प्रप्प्रंयु
ज्ञपंतिन्तिरस्स्वाहां ॥४१ अत्त्युन्न्यान् । अत्त्युन्न्याः ॥ अगुन्नान्न्याः
॥ऽउपांगामुर्व्वाक्त्क्रापेरुन्भ्योविंदम्पुरोवंरेन्भ्यः ॥ तन्त्वांजुषामहेदेव
व्वनस्पतेदेवयुज्ज्यायैंदेवास्त्वांदेवयुज्ज्यायैंजुषन्तांव्विष्णंवेत्वा ॥

ओषंधेत्रायंस्स्वस्स्वधितेमैनꣳहिꣳसीः॥४२॥द्याम्मा । द्याम्मालेंखीरु
न्तरिक्षुम्माहिꣳसीःपृथिव्यासम्भंव ॥ अयꣳहित्त्वास्स्वधितिस्तेति
जानꣳप्प्राणिनायंमहतेसौभंगाय ॥ अतुस्त्वन्देवव्वनस्पतेशुतवंल्शो
व्विरोहसुहस्रंवल्शोव्विव्वयꣳरुंहेम ॥ ४३ ॥ [३] १० इतिसंहितायां
पञ्चमोऽध्यायः ॥५॥ देवस्यत्वाषडुपावीरसिपञ्च माहिःषट् सन्तेति
स्रःसमुद्रंगच्छहविष्मतीर्द्विकौहदेत्वापञ्चदेवस्यत्वाष्टावष्टौसप्तत्रि
ꣳशत्। देवस्यंत्वा । सवितुःप्प्रंसुवेश्विनोर्ब्बाहुभ्यांम्पूष्णोहस्ता
भ्याम् ॥ आददेनार्य्यसीदमुहꣳरक्षंसाङ्ग्रीवाऽअपिंकृन्तामि । यवोंसि

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

युवयुस्म्मद्वेषोयुवयारातीर्द्दिवेत्त्वान्तरिक्षायत्त्वापृथिव्यैत्त्वाशुन्धन्ताँ
ल्लोकाःपितृषदनाःपितृषदनमसि ॥ १ ॥ अग्ग्रेणीरंसि ॥ स्वा
वेशऽउन्नेतृणामेतस्यंवित्तादधित्त्वास्त्थास्यातिदेवस्त्त्वांसवितामद्धा
नक्तःसपिप्पुलाभ्यस्त्वौषधीभ्यः॥द्यामग्ग्रेणास्पृक्षऽआन्तरिक्षम्म
द्धचैनाप्प्राःपृथिवीमुपरेणादृꣳहीः ॥२॥ यातेधामान्युश्म्मसिग
मंद्धचैयत्रगावोभूरिशृङ्गाऽअयासः । अत्राहतदुरुगायस्यविष्णोः
परमम्पदमवभारिभूरि । ब्रह्मवनित्त्वाक्षत्रवनिरायस्पोषवनिपर्य्यू
हामि ॥ ब्रह्मदृꣳहक्षत्रन्दृꣳहायुदृꣳहप्प्रजान्दृꣳह।३। विष्णोःकर्म्मा

णि। पश्यतुयतोव्रतानिपस्प्पुशे ॥ इन्द्रंस्युयुज्ज्युःसखा ॥ ४ ॥ तद्वि
ष्णोः। परमम्पदꣳसदापश्श्यन्तिसूरयः।दिवीवचक्षुरातंतम्॥५॥पु
रिवीरंसि। पुरिवीरंसिपरित्त्वादैवीर्व्विशोव्ययन्ताम्परीमंय्यजंमानुꣳ
रायोमनुष्य्याणाम् । दिवःसूनुरस्येषतेपृथिव्याँल्लोकऽआरुण्यस्त्वे
पशुः ॥ ६ ॥ [६] उपावीरसि।उपावीरस्युपदेवान्दैवीर्व्विशुःप्रागुरु
शिजोव्वन्हितमान्।देवंत्त्वष्टुर्व्वसुरमहुव्यातेस्वदन्ताम्॥ ७ ॥रेवंतीरम
द्धम्।रेवंतीरमंद्धम्बृहस्प्पतेधारयाव्वसूनि ॥ ऋतस्यंत्त्वादेवहविꣳपाशे
नुप्प्रतिमुञ्चामिधर्षामानुषः॥८॥देवस्यंत्त्वा ।सवितुःप्प्रसुव्वेश्विनोर्ब्बा

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

हुब्भ्यांम्पूष्णोहस्ताभ्याम्। अग्नीषोमाभ्याꣳशुष्टन्नियुनज्मि ॥ अ
भ्यस्त्वोषधीभ्योनुत्त्वामातामन्नयतामनुपितानुभ्रातासगुभ्योनु
सखासयूथ्यः ॥ अग्नीषोमाभ्यान्त्वाजुष्टम्प्रोक्षामि ॥ ९ ॥ अपाम्पे
रुः। अपाम्पेरुरस्यापोदेवीःस्वदन्तुस्वात्तश्चित्तसदैवहविः ॥ सन्तेप्प्रा
णोवातेनगच्छताꣳसमङ्गानियजत्रैः संय्युज्ञपतिराशिषा ॥ १० ॥
धृतेनाक्तौ । पशूꣳस्त्रायेथाꣳरेवतियजमानेप्रियन्धाऽआविश ॥ उरो
रुन्तरिक्षात्त्सुजूर्देवेनवातेनास्यहविषस्त्मनायजुसमंस्यतन्वाभव ।
वर्षोवर्षीयसियज्ञेयज्ञपतिन्धाः स्वाहादेवेभ्योदेवेभ्यःस्वाहा॥ ११॥

[५] माहिः । माहिर्भूर्म्मापृदाकुर्न्नमस्तऽआतानानुर्व्वाप्रेहि ॥ घृ
तस्यकुल्याऽउपऽऋतस्युपत्थ्याऽअनु ॥ १२ ॥ देवीरापः । देवीरा
पः॥ शुद्धावोऽउ॒ꣳसुपरिविष्टादेवेषुपरिविष्टावयम्परिवेष्टारोभूयास्म
॥ १३ ॥ वाचन्ते । वाचन्तेशुन्धामिप्राणन्तैशुन्धामिचक्षुस्ते
शुन्धामिश्रोत्रन्तेशुन्धामिनाभिन्तेशुन्धामिमेढ्रन्तेशुन्धामिपायु
न्तैशुन्धामिचरित्राꣳस्तेशुन्धामि ॥ १४ ॥ मनस्ते । मनस्तुऽआ
प्यायतांवाक्तुऽआप्यायताम्प्राणस्तुऽआप्यायताञ्चक्षुस्तुऽआ
प्यायताꣳश्रोत्रन्तुऽआप्यायताम् । यत्तेक्रूरंयदास्थितन्तत्तुऽआ

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

प्प्यायतान्निष्ट्यायतान्तत्तेशुद्धचतुशमहोब्भ्यः ॥ ओषधेत्रायस्वैनꣳस्वधितेमैनꣳहिꣳसीः ॥ १५ ॥ रक्षसाम्भागः । रक्षसाम्भागोसिनि रस्तुꣳरक्षोऽइदमुहꣳरक्षोभितिष्ठामीदमुहꣳरक्षोवबाधऽइदमुहꣳरक्षोधु मन्तमोनयामि ॥ घृतेनद्यावापृथिवीप्प्रोर्णुवाथांव्वायोव्वेस्तोकानां मुग्म्निराज्ज्यंस्यव्वेतुस्वाहास्वाहाकृतेऽऊर्द्धनभसम्मारुतङ्गच्छतम् ॥ ॥ १६ ॥ इदमापः । इदमापुःप्प्रवहतावद्यच्चुमलंचुयत् ॥ यच्चाभिदु द्रोहानृतंय्यच्चशेपेऽअभीरुणम् ॥ आपोमातस्म्मादेनसुःपवमान श्चमुञ्चतु ॥१७॥ [६] सन्नतैं । सन्तेमनोमनसासाम्प्राणꣳप्प्राणेनं

गच्छताम् ॥ रेडंस्युग्म्निष्ट्वाश्श्रीणात्त्वापस्त्वासमंरिणन्वातस्स्यत्त्वा ब्राज्ज्यैंपूष्णोरꣳह्यांऊष्म्मणोव्यथिषुत्प्रयुतन्द्वेषः ॥ १८ ॥ घृत ꣳघृतपावानः । घृतꣳघृतपावानꣳपिबतुव्वसांव्वसापावानःपिबतान्तरिक्षस्य हुविरंसिस्वाहा ॥ दिशःप्रदिशऽआदिशोव्विदिशऽउद्दिशोदिग्भ्यः स्वाहा ॥ १९ ॥ ऐन्द्रꣳप्प्राणः । ऐन्द्रःप्प्राणोऽअङ्गैऽअङ्गैनि दीद्धचदैन्द्रऽउदानोऽअङ्गैऽअङ्गैनिधीतः ॥ देवंत्त्वष्टुर्ब्भूरितेसꣳसमेतु सलक्ष्म्मायद्विषुरूपुम्भवाति । देवुत्रायन्तुमवंसेसखायोनुत्त्वामाता पितरोमदन्तु ॥ २० ॥ [३] सुमुद्रङ्गच्छ । सुमुद्रङ्गच्छुस्वाहान्तरि

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

क्षङ्गच्छुस्वाहादेवꣳसवितारङ्गच्छुस्वाहामित्रावरुणौगच्छुस्वाहाहो
रात्रेगंच्छुस्वाहाच्छन्दाꣳसिगच्छुस्वाहाद्यावापृथिवीगंच्छुस्वाहायु
ज्ञङ्गच्छुस्वाहासोमङ्गच्छुस्वाहादिव्यन्नभोगच्छुस्वाहाग्निर्व्वैश्वानर
ङ्गच्छुस्वाहामनोमेहार्द्दियच्छुदिवन्तेधूमोगंच्छतुस्वर्ज्ज्योतिः÷पृथि
वीम्भस्म्मनापृणस्स्वाहा ॥ २१ ॥ मापः÷ । मापोमौषधीर्हिꣳसी
र्द्धाम्न्नोधाम्न्नोराजँस्ततोव्वरुणनोमुञ्च । यदाहुरग्घ्याऽइतिव्वरुणे
तिशपामहेततोव्वरुणनोमुञ्च ॥ सुमित्रियानऽआपऽओषधयःसन्तु
दुर्म्मित्रियास्तस्म्मैसन्तुयोस्म्मान्द्वेष्टियञ्चवयन्द्विष्मः ॥ २२ ॥

[२] हविष्म्मतीरिमाः । हविष्म्मतीरिमाऽआपोहुविस्म्मुः÷आ
विवासति ॥ हविष्म्मान्देवोऽअध्वरोहविष्म्मां÷ २ ॥ ऽअस्तुसूर्य्य÷ ॥
॥ २३ ॥ अग्नेर्व्वः÷ । अग्नेर्व्वोपन्नगृहस्युसदंसिसादयामीन्द्राग्न्योर्
ब्भागुधेयीस्थमित्रावरुणयोर्ब्भागुधेयीस्थविश्वेषान्देवानाम्भागु
धेयीस्थ ॥ अमूर्य्याऽउपसूर्य्येयाभिर्व्वासूर्य्य÷सह ॥ तानोहि
न्वनत्वध्वरम् ॥ २४ ॥ [२] हुदेत्त्वां । हुदेत्वामनसेत्त्वादिवेत्त्वा
सूर्य्यायत्त्वा ॥ ऊर्द्धमिममध्वरन्दिविदेवेषुहोत्रायच्छ ॥ २५ ॥ सोमं

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

राजन् । सोमंराजुन्निव॑श्वास्त्वम्प्रजाऽउपावंरोहुन्निव॑श्वास्त्वाम्प्र
जाऽउपावंरोहन्तु ॥ शृणोत्त्वग्निः॒समिधाहवंम्मेशृण्वन्त्वापोंधिष
णाश्च्चदेवीः॒ ॥ श्रोतांग्रावाणोब्विदुषोनयज्ञ॰शृणोतुंदेव॑ः॒संवि॒ताहव॑
म्मेस्वाहां ॥ २६ ॥ देवींरापः॒ । देवींरापोऽअपान्नपाद्योवंऊर्म्मिर्महँवि
ष्ट्यूऽइन्द्रियावान्मदिन्तंमः॒ । तन्देवेभ्योंदेवत्रादंत्तशु॒क्रपेभ्योंषे
षांम्भागस्थुस्स्वाहां ॥ २७ ॥ कार्षिरंसि । कार्षिरंसिसमुद्रस्युत्त्वा
क्षित्त्याऽउन्नंयामि ॥ समापोऽअद्भिरग्मतुसमोषंधीभिरोषंधीः॒ ॥
॥ २८ ॥ यमंग्ने । यमंग्नेपृत्त्सुमर्त्त्यमवावाजेषुयमुनाः॒ ॥ सयन्तुाश

श्वंतीरिषः॒स्वाहां ॥ २९ ॥ [५] देवस्यंत्त्वा । देवस्यंत्त्वासवितुः॒प्र
सुवेश्विनोर्बाहुभ्यांम्पूष्णोहस्तांभ्याम् ॥ आददेरावांसिगभीर
मिममंध्रुरङ्धीन्द्रांयसुषूत्तंमम् ॥ उत्तुमेनंपुविनोज्जंस्वन्तुम्मधुम
न्तुम्पयंस्वन्तंनिग्राभ्यास्त्थदेवश्रुतंस्तुर्प्पयंतमामनोंमे ॥ ३० ॥
मनोमें । तर्प्पयतुवाचंम्मेतर्प्पयतप्राणम्मैतर्प्पयतुचक्षुंम्मैतर्प्पय
तुश्श्रोत्रम्मेतर्प्पयतात्त्मानंम्मेतर्प्पयतप्रजाम्मैतर्प्पयतपुशून्मैतर्प्प
यतगणान्मैतर्प्पयतगणामेमाविंतृषन् ॥ ३१ ॥ इन्द्रांयत्त्वा । इ
न्द्रांयत्त्वाव्वसुंमतेरुद्रवंतुऽइन्द्रांयत्त्वादित्यवंतुऽइन्द्रांयत्त्वाभिमाति

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

ग्ग्ने ॥ श्येनायत्त्वासोमभृतेग्नयेत्त्वारायस्पोषुदे ॥ ३२ ॥ यत्ते । सो
मदिविज्ज्योतिर्य्यत्त्पृथिव्यांऽयदुरावुन्तरिक्षे ॥ तेनास्म्मैयजमाना
योरुरायेकृद्धचधिंदात्रेब्बौचꣳ ॥ ३३ ॥ श्वात्रास्त्थ । श्वात्रास्त्थंब्बृ
त्रतुरोराधोगूर्त्ताऽअमृतंस्युपत्क्रींꣳ। तादेवीर्द्दैव्वत्रेमंय्युज्ञन्नयतोपंहूताꣳ
सोमंस्यपिबत ॥ ३४ ॥ माभैꣳ । माभेर्म्मासंविक्थाऽऊर्ज्जन्धत्त्स्वधि
षंणेब्बीड्वीसुतीब्बींडयेथामूर्ज्जन्दधाथाम् ॥ पाप्प्माहतोनसोमꣳ ॥
॥ ३५ ॥ प्रागपांक् । प्रागपागदंगधराक्सुर्व्वतंस्त्वादिशऽआधांवन्तु ।
अम्म्बानिष्प्पंरसमुरीर्व्विदाम्॥३६॥ त्वमुङ्ग । त्वमुङ्गप्प्रशंसिषोदेवꣳ

शंविष्ठुमर्त्यम् ॥ नत्त्वदन्योमंघवन्नास्त्तिमार्ड्डितेन्द्रब्ब्रवींमितेब्बचꣳ ॥
॥ ३७॥ ८॥ इतिशुक्लयजुस्संहितायांषष्ठोऽध्यायः॥६॥ वाचस्पतय
उपयामगृहीतोसि त्रिकावावायोयंवा द्विकौ यस्तएका प्राणायति
स्त्रो मघवइन्द्राग्नी आगतमाघौमासश्चर्षणीधृतो विश्वेदेवासऽआग
तेन्द्रमरुत्वो मरुत्वन्तंवृषभं मरुतान्त्वौजसे सजोषाइन्द्रमरुत्वाँ
॥ ३ ॥ इन्द्र महाँ ॥ ३ ॥ इन्द्रो महाँ ॥ ३ ॥ इन्द्र एकैकोद्दत्यमष्टौ
पञ्चविꣳशतिरष्टाचत्त्वारिꣳशत् ॥ ब्बाचस्प्पतंये ॥ ब्बाचस्प्पतंयेपव
स्वब्बृष्ण्णोऽअꣳशुभ्याङ्गभांस्त्तिपूतꣳ ॥ देवोदेवेभ्यꣳ पवस्स्वयेषां

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

म्भागोसि ॥ १ ॥ मधुमतीर्न्नऽइषस्कृधियत्तेसोमादा
ब्भ्युन्नामुजागृविंतस्म्मैतेसोमुसोमायुस्वाहाुस्वाहोर्व्वन्तरिक्षुमन्वे
मिस्स्वाङ्कृतोसि ॥ २ ॥ स्वाङ्कृतोसि । विश्वेब्भ्यऽइन्द्रियेब्भ्यो
दित्येब्भ्युऽपार्त्थवेब्भ्योमनस्त्वाष्ट्रस्वाहात्त्वासुभवसूर्य्यायदेवेब्भ्य
स्त्वामरीचिपेब्भ्योदेवाᳬशोयस्म्मैत्त्वेडुतत्सुत्यमुपरिप्रुताभुङ्क्ष्व
हुतोसौफट्ब्राह्मणायत्त्वाद्यानायत्त्वा ॥३॥ [३] उपयामगृहीतोसि ।
उपयामगृहीतोस्युन्तर्य्यच्छमघवन्पाहिसोमम्॥उरुष्यरायुऽएषो
यजस्व ॥४॥ अन्तस्तेद्यावापृथिवीदधाम्म्यन्तर्द्धाम्म्युर्व्व

न्तरिक्षम् । सुजूर्देवेभिरवरैःपरैश्चान्तर्य्यामेमंघवन्नमादयस्व ॥ ५ ॥
स्वाङ्कृतोसि । स्वाङ्कृतोसिविश्वेब्भ्यऽइन्द्रियेब्भ्योदित्येब्भ्युऽपार्त्थ
वेब्भ्योमनस्त्वाष्ट्रस्वाहात्त्वासुभवसूर्य्यायदेवेब्भ्यस्त्वामरीचिपे
ब्भ्यऽउदानायत्त्वा ॥ ६ ॥[३]आवांयो। आवांयोभूषशुचिपाऽउप
नःसुहस्रन्तेनियुतोविश्ववार । उपोतेऽअन्धोमद्यमयामियस्यदेवद
धिषेपूर्व्वपेयंव्यायवेत्त्वा ॥ ७ ॥ इन्द्रवायूऽइमे । सुताऽउपप्रयोभिरा
गंतम् ॥ इन्दवोवामुशन्तिहि । उपयामगृहीतोसिव्व्यायवेऽइन्द्रवायु
ब्भ्यान्त्वैषतेयोनिःसुजोषोब्भ्यान्त्वा।८। [२]अयंवांम्।अयंवोम्मित्रा

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

वरुणासुतःसोमऽऋतावृधा॥ममेदिहश्रुतꣳहवम्॥उपयामगृहीतो
सिमित्रावरुणाभ्यान्त्वा॥९॥रायाद्वयम्।रायाद्वयꣳसंसुवाꣳसो
मदेमहद्यꣳनदेवायवꣳसेनुगावꣳ÷॥तान्धेनुम्मित्रावरुणायुवन्नौर्विश्वाहा
धत्तमनपस्फुरन्तीमृषतेयोनिर्ऋतायुभ्यान्त्वा॥१०॥[२]या
वाम्।यावाङ्कशामधुमत्त्यश्विनासूनृतावती॥तयायज्ञम्मिमिक्ष
तम्।उपयामगृहीतोस्यश्विभ्यान्त्वैषतेयोनिर्म्माद्भ्यान्त्वा॥
॥११॥[१]तम्प्रत्नथा।पूर्व्वथाविश्वथेमथाज्ज्येष्ठतातिम्बर्हिष
दꣳस्वर्विदम्॥प्रतीचीनंवृजनन्दोहसेधुनिमाशुꣳयन्तमनुयासुवर्द्धं

सेाऽउपयामगृहीतोसिशण्डायत्त्वैषतेयोनिर्व्वीरतांम्पाह्यपमृष्टꣳशण्डो
देवास्त्वांशुक्रपाःप्रणयन्त्वनाधृष्टासि॥१२॥सुवीरोवीरान्।सु
वीरोवीरान्प्रजनयन्परिह्यभिरायस्पोषैणयजमानम्॥सुꣳगम्मु
नोदिवापृथिव्याशुक्रꣳशुक्रशोचिषानिरस्तुꣳशण्डꣳ÷शुक्रस्याधिष्ठानम
सि॥१३॥अच्छिन्नस्यते।देवसोमसुवीर्य्यस्यरायस्पोषस्य
ददितारꣳ÷स्याम॥साप्रथुमासंस्कृतिर्विश्ववारासप्रथुमोवरुणोमि
त्रोऽअग्निः॥१४॥सप्रथुमःसप्रथुमोबृहस्पतिश्चिकित्वाँस्त
स्माऽइन्द्रायसुतमाजुहोतुस्वाहा॥तुम्पन्तुहोत्रामद्वोयाःसिस्वष्टा

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

याऽसुप्प्रीताऽसुहुतायत्स्वाहायाऽउग्नीत्॥ १५॥[४] अयंवेनः। अयं
वेनश्चोदयत्पृश्निगर्भाज्योतिर्जरायूरजसोविमानेऽ॥ इममुपा
ँसंऽइमेसूर्य्यस्युशिशुन्नविप्रामतिभींरिहन्ति॥ उपयामगृहीतोसि
मक्काँयत्वा॥ १६॥ मनोन। येषुहवंनेषुतिग्मंविपःशच्च्यांवनुथोद्र
वंन्ता॥ आयःशर्य्याँभिस्तुविनुम्मणोऽअस्याश्रीणीतादिशुङ्गभं
स्तावेषतेयोनिंऽप्प्रजाःपाह्यपमृष्टोमक्काँदेवास्त्वांमन्थिपाः प्प्रणयु
न्त्वनाधृष्टासि॥ १७॥ सुप्प्रजाःप्प्रजाःप्प्रजनयुन्परीह्यभिराय
स्पोषेंणुयजंमानम्॥ सुऽग्गमानोदिवापृथिव्यामुन्थीमुन्थिशोचि

षानिरस्तोमक्काँमुन्थनोधिष्ठानंमसि॥ १८॥[३] येदेवासः। येदे
वासोदिव्येकादशस्थपृथिव्यामद्धचेकादशस्थ॥ अप्प्सुक्षितोमहि
नैकादशस्थतेदेवासोयज्ञमिमऽजुषद्धम्॥ १९॥ उपयामगृहीतोसि।
उपयामगृहीतोस्याग्ग्रयणोसिस्वाग्ग्रयणः॥ पाहियज्ञम्पाहियज्ञपतिं
विष्णुस्त्वामिन्द्रियेणपातुविष्णुन्त्वम्पाह्यभिसवंनानिपाहि।२०।
सोमंऽपवते। सोमंऽपवतेसोमंऽपवतेस्म्मैब्रह्मणेस्म्मैक्षत्रायास्म्मै
सुन्वतेयजमानायपवतऽइषऽऊर्ज्जेपवतेद्व्यऽओषधीभ्यऽपवतेद्यावा
पृथिवीभ्यांम्मपवतेसुभूतायपवतेविश्वेभ्यस्त्वादेवेभ्यऽएषतेयो

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

निर्वि॒श्वेभ्यस्त्वादेवेभ्यः ॥ २१ ॥ [३] उपयामगृहीतोसि । उपयामगृहीतोसीन्द्रायत्त्वाबृहद्वतेवयंस्वतऽउशुद्ध्यङ्गृह्णामि ॥ यत्तऽइन्द्रबृहद्वयस्तस्मैत्त्वाविष्णवेत्त्वैषतेयोनिरुशद्भ्यस्त्वादेवेभ्यस्त्वादेवाद्ध्यंय्युज्ञस्यायुषेगृह्णामिमित्रावरुणाभ्यान्त्वा॥२२॥मित्रावरुणाभ्यान्त्वा। देवाद्ध्यंय्युज्ञस्यायुषेगृह्णामीन्द्रायत्त्वादेवाद्ध्यंय्युज्ञस्यायुषेगृह्णामीन्द्राग्निभ्यान्त्वादेवाद्ध्यंय्युज्ञस्यायुषेगृह्णामीन्द्रावरुणाभ्यान्त्वादेवाद्ध्यंयुज्ञस्यायुषेगृह्णामीन्द्राबृहस्पतिभ्यान्त्वादेवाद्ध्यंय्युज्ञस्यायुषेगृह्णामीन्द्राविष्णुभ्यान्त्वादेवाद्ध्यंय्युज्ञस्यायुषेगृ

ह्णामि॥२३॥[२]मूर्द्धानन्दिवऽमूर्द्धानन्दिवोऽअरतिम्पृथिव्यावैश्वानरमृतऽआजातमग्निम् । कविꣳसम्म्राजमतिथिञ्जनानामासन्नापात्रंजनयन्तदेवाः ॥ २४ ॥ उपयामगृहीतोसि । ध्रुवोसिध्रुवक्षितिर्ध्रुवाणान्ध्रुवतमोच्युतानामच्युतक्षित्तमएषतेयोनिर्वैश्वानरायत्त्वा ॥ ध्रुवन्ध्रुवेणमनसाबृहाचासोमुमवंनयामि ॥ अथानुऽइन्द्रइद्विशोंसपत्नक्राꣳसमंनसस्करत् ॥ २५ ॥ [२] यस्तेद्रप्सस्कन्दतियस्तेऽअर्द्धशुग्र्यावंच्युतोधिषणंयोरुपस्त्थात् ॥ अध्वर्य्योर्बृापरिवायꣳपवित्रात्तन्तेजुहोमिमनसाबृषन्तृतꣳस्वाहादेवानामुत्क्रमणमसि ॥२६॥ [१]प्रा

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

णायंमे । व्वर्च्चोदाव्वर्च्चसेपवस्स्वद्य्युनायंमेव्वर्च्चोदावर्च्चसेपवस्स्वोदाना
यंमेव्वर्च्चोदाव्वर्च्चसेपवस्स्वव्युच्चेमेंव्वर्च्चोदाव्वर्च्चसेपवस्स्वुक्तूदक्षाभ्म्या
म्मेव्वर्च्चोदाव्वर्च्चसेपवस्स्वुश्श्रोत्रायमेव्वर्च्चोदावर्च्चसेपवस्स्वुचक्षुभ्म्र्या
म्मेव्वर्च्चोदसौव्वर्च्चसेपवेथामुत्क्रमनेंमे ॥ २७ ॥ आुत्क्रमनेंमे । व्वर्च्चो
दाव्वर्च्चसेपवुस्स्वौजंसेमेव्वर्च्चोदाव्वर्च्चसेपवुस्स्वायुंषमेव्वर्च्चोदाव्वर्च्चसेपव
स्स्वुविश्श्वाभ्म्योमेप्प्रजाभ्म्योव्वर्च्चोदसौव्वर्च्चसेपवेथाम् ॥ २८ ॥ कौंसि । क
तुमोसिकस्यांसिकोनामांसि ॥ यस्यंतेनामामंन्महियन्त्वा सोमेना
तीतृपाम । भूर्भुवुस्स्व÷सुप्प्रजाः प्प्रजाभिं÷स्याꣳसुवीरोव्वीरैः सुपोषुः

पोषैः ॥ २९ ॥ [३] उपुयामगृंहीतोसि । उपुयामगृंहीतोसिमधंवेत्त्वोप
यामगृंहीतोसिमाधंवायत्त्वोपयामगृंहीतोसिशुक्रायंत्त्वोपयामगृंही
तोसिशुचंयेत्त्वोपयामगृंहीतोसिनभंसेत्त्वोपयामगृंहीतोसिनभुस्या
यत्त्वोपयामगृंहीतोसीषेत्त्वोपयामगृंहीतोस्यूर्ज्जेत्त्वोपयामगृंहीतोसि
सहंसेत्त्वोपयामगृंहीतोसिसहस्यायत्त्वोपयामगृंहीतोसितपंसेत्त्वो
पयामगृंहीतोसितपस्यायत्त्वोपयामगृंहीतोस्यꣳहसस्पुतयेंत्त्वा ॥
॥ ३० ॥ [१] इन्द्राग्नीऽआगंतम् ॥ इन्द्राग्नीऽआगंतꣳसुतङ्गीर्ब्भि
र्न्नभोव्वरेंण्यम् ॥ अस्यपांतन्धियेषिता ॥ उपुयामगृंहीतोसीन्द्राग्नि

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

ब्भ्यान्त्त्वैषतेयोनिरिन्द्राग्निब्भ्यान्त्त्वा ॥ ३१ ॥ [१] आघं । आघायेऽअग्निमिन्धतेस्तृणन्तिबर्हिरानुषक् ॥ येषामिन्द्रोयुवासखा । उपयामगृहीतोस्यग्नीन्द्राब्भ्यान्त्त्वैषतेयोनिरग्नीन्द्राब्भ्यान्त्वा॥३२॥ [१] ओमांसश्चर्षणीधृतः॥ ओमांसश्चर्षणीधृतोविश्वेदेवासुऽआगंत ॥ दाश्वाꣳसोदाशुषः सुतम् । उपयामगृहीतोसिविश्वेब्भ्यस्त्वादेवेब्भ्यंऽएषतेयोनिर्विश्वेब्भ्यस्त्वादेवेब्भ्यः ॥ ३३ ॥ [१] विश्वेदेवासः । विश्वेदेवासुऽआगंतशृणुतामंऽइमꣳहवम् ॥ एदम्बर्हिर्निषींदत उपयामगृहीतोसिविश्वेब्भ्यस्त्वादेवेब्भ्यंऽएषतेयोनिर्विश्वेब्भ्यस्त्वादेवेब्भ्यः ॥ ३४ ॥ [१] इन्द्रंमरुत्वः॥ इन्द्रंमरुत्वऽइह पाहिसोमंयथाशार्य्यातेऽअपिबꣳसुतस्यं ॥ तवप्प्रणीतीतवंशूरशर्म्मन्नाविंवासन्तिकवयंः सुयज्ञाः ॥ उपयामगृहीतोसीन्द्रायत्त्वामरुत्वंत ऽएषतेयोनिरिन्द्रायत्त्वामरुत्वंते॥ ३५॥ [१] मरुत्वन्तंवृषभंवावृधानमकंवारिन्दिव्यꣳशासमिन्द्रम् । विश्वासाहमवसेनूतनायोग्रꣳसहोदामिहतꣳहुवेम । उपयामगृहीतोसीन्द्रायत्त्वामरुत्वंतऽएषतेयोनिरिन्द्रायत्त्वामरुत्वंते [१] उपयामगृहीतोसिमरुतान्त्वौजसे ॥ ॥ ३६ ॥[१] सजोषाऽइन्द्र । सजोषाऽइन्द्रसगंणोमरुद्भिꣳसोमंम्पि

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

वव्वृत्रहाशूरविद्धान् ॥ जहिशत्रू ँ रपमृधोनुदस्वाथाभयङ्कृणुहिविश्वतोनः ॥ उपयामगृहीतोसीन्द्रायत्त्वामरुत्त्वतऽएषतेयोनिरिन्द्रायत्त्वामरुत्त्वते ॥ ३७॥ [१] मरुत्त्वाँ ३ ॥ऽइन्द्र ॥ वृषभोरणायुपिबा सोमंमनुष्वधम्मदाय । आसिञ्चस्वजठरेमध्वऽऊर्म्मिन्त्वर्द्धराजा सिप्प्रातिपत्सुतानाम् । उपयामगृहीतोसीन्द्रायत्त्वामरुत्त्वतऽएषतेयोनिरिन्द्रायत्त्वामरुत्त्वते ॥३८॥ [१]महाँ३ ॥ इन्द्रः ॥ महाँ३॥ इन्द्रोनुवदाचर्षणिप्राऽउतद्विबर्हाऽअमिनःसहोभिः॥ अस्म्मद्र्यग्ग्वावृधेवीर्य्यायोरुःपृथुःसुकृतःकर्त्तृभिर्ब्भूत् ॥ उपयामगृहीतोसिमहेन्द्रायं

त्त्वैषतेयोनिर्म्महेन्द्रायंत्त्वा ॥३९॥[१] महाँ३॥इन्द्रः॥ महाँ३॥इन्द्रो यऽओजसापुर्ज्जन्योवृष्टिमाँ३॥ऽइव॥स्तोमैर्व्वत्सस्यंवावृधे।उपयामगृहीतोसिमहेन्द्रायंत्त्वैषतेयोनिर्म्महेन्द्रायंत्त्वा ॥४०॥ [१] उदुत्यम् । उदुत्त्यञ्जातवेदसन्देवंवहन्तिकेतवः ॥ दृशेविश्वायसूर्य्यम्स्वाहा ॥ ॥ ४१ ॥ चित्रन्देवानाम् । चित्रन्देवानामुदगादनीकञ्चक्षुर्म्मित्रस्य वरुणस्याग्नेः ॥ आप्राद्यावापृथिवीऽअन्तरिक्षꣳसूर्य्यऽआत्त्कमाजगं तस्तुत्त्स्थुषश्चस्वाहा॥४२॥ अग्नेनय । सुपथारायेऽअस्म्मान्विश्वा निदेवव्वयुनानिविद्वान् ॥ युयोद्धचस्म्मज्जुहुराणमेनोभूयिष्ठान्तेनमं

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

ऽउक्षिंव्विधेमुस्वाहा ॥ ४३ ॥ अयन्नः÷। अयन्नोऽअग्निर्व्वरिवस्कृणोत्त्वय म्मृधः÷पुरऽएतुप्प्रभिन्दन् ॥ अयंव्वाजांऽअयतुव्वाजसातावयꣳशत्रूंऽअय तुजर्हृषाणः÷स्स्वाहा ॥४४॥रुपेणंवः।रुपेणंवोरुपमुन्म्यागान्तुथोवोंव्वि श्श्ववेदाव्विभंजतु । ऋतस्यंपथाप्प्रेतंचन्द्रदंक्षिणाव्विस्वः÷पश्श्युद्व्युन्त रिक्षंय्यतंस्स्वसदस्यैः÷।४५।ब्राह्मणमुद्दा ।व्विंदेयम्पितृमन्तंम्पैतृमुत्त्य मृषिंमार्षेयꣳसुधातुंदक्षिणम् । अस्म्मद्दांतादेवुत्रागंच्छतप्प्रदातारु माविंशत॥४६॥अग्नयेंत्त्वा ॥ अग्नयेंत्त्वामह्यंव्वरुणोददातुसोमृतुत्त्व मंशीयायुर्द्दात्रऽएंधिमयोमह्यंम्प्रतिग्रहीत्रेरुद्रायंत्त्वामह्यंव्वरुणो

ददातुसोमृतुत्त्वमंशीयप्प्राणोदात्रऽएंधिव्वयोमह्यम्प्रतिग्रहीत्रेबृहु स्प्पतयेत्त्वामह्यंवरुणोददातुसोमृतुत्त्वमंशीयुत्त्वग्गदात्रऽएंधिमयो मह्यम्प्रतिग्रहीत्रेयुमायंत्त्वामह्यंव्वरुणोददातुसोमृतुत्त्वमंशीयुह योंदात्रऽएंधिव्वयोमह्यंम्प्रतिग्रहीत्रे ॥४७॥ कोंदात्।कोंदात्तकस्म्मांऽ अदात्तकामोंदात्तकामांयादात् ॥कामोंदाताकामं÷प्रतिग्रहीताकामै तत्तैं ॥ ४८ ॥ [८] ॥ २५ ॥ इतिशुक्लयजुस्संहितायांसप्तमोऽध्यायः ॥ ॥ ७ ॥ उपयामगृहीतोसि । आदित्येभ्यः पञ्च व्वाममद्य द्वे सुशर्मा स्येका बृहस्प्पतिसुतस्य द्वे हरिरसिचतस्रः समिन्द्रणोष्टौ माहिरे

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

जतुदशमास्यःपञ्चकावातिष्ठसुक्ष्वाहीन्द्रमिदेकैका यस्मान्नद्वेग्नेपव
स्वोत्तिष्ठन्नऽइश्रमुदुत्यमेकैका जिग्रद्वे विनइन्द्रवाचस्पतिंविश्वकर्म
न्नेकैकान्नयेत्त्वाचतस्र इहरातिस्तिस्रः परमेष्ठ्यदश त्रयोविꣳशतिस्त्रि
षष्टिः ॥ उपयामगृहीतोसि । उपयामगृहीतोस्यादित्येब्भ्यंस्त्वा ॥
विष्णंऽउरुगायैषतेसोमस्तꣳरक्षस्स्वमात्त्वांदभन् ॥ १ ॥ कुदाचुन ॥
स्तुरीरांसिनेन्द्रंसश्चासिदाशुषे ॥ उपोपेन्नुमंघवन्भूयुऽइन्नुतेदानन्दे
वस्यंपृच्यतऽआदित्येब्भ्यंस्त्वा ॥ २ ॥ कुदाचुन । प्रयुच्छस्युभे
निपांसिजन्मंनी ॥ तुरीयादित्युसवंनन्तऽइन्द्रियमातस्त्थावमृतं

न्दिदृयादित्येब्भ्यंस्त्वा ॥ ३ ॥ युज्ञोदेवानांम् । युज्ञोदेवानुम्प्र
त्त्यैतिसुम्नमादित्यासोभवंतामृडुयन्तः ॥ आवोर्व्वाचींसुमतिर्व्वंवृ
त्त्यादुर्होश्चिद्याव्वरिवोवित्तुरासंदादित्येब्भ्यंस्त्वा ॥ ४ ॥ व्विवंस्व
न्नादित्य । व्विवंस्वन्नादित्यैषतेसोमपीथस्तास्मिन्नमत्स्व ॥ श्रद
स्म्मैनरोव्वचंसेदधातनयदांशीर्द्दादम्पतीव्वाममꣳश्नुतः ॥ पुमान्पुत्रो
जायतेव्विन्दतेव्वस्वधाव्विश्वाहारुपऽएंधतेगृहे ॥ ५ ॥ [५] व्वाममुद्य ॥
संवितर्व्वाममुश्वोदिवेदिवेव्वाममुस्मब्भ्यंꣳसावीः ॥ व्वामस्युहिक्षयं
स्यदेवुभूरेरुयाधियाव्वांमुभाजꣳस्याम ॥ ६ ॥ उपयामगृहीतोसि ॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

सावित्रोसिचनोधाश्च्चनोधाऽअंसिचनोमयिंधेहि । जिन्वयुज्ञञ्जिन्व
युज्ञपतिम्भगायदेवायत्त्वासवित्रे ॥ ७ ॥ [२] शतम् ॥ ३०० ॥
उपयामगृहीतोसि । सुशम्माँसिसुप्रतिष्ठानोबृहदुक्षायुनमः । विश्वेभ्यस्त्वादेवेभ्यंऽएषतेयोनिर्विश्वेभ्यस्त्वादेवेभ्यः ॥ ८ ॥ [१]
उपयामगृहीतोसि । उपयामगृहीतोसिबृहस्पतिंसुतस्यदेवसोमतु
ऽइन्द्रोरिन्द्रियावतुंपत्क्रींवतोग्रहाꣳ ॥ ऽऋद्धचासम् ॥ अहम्पुर
स्तांदुहमुवस्त्राद्यदन्तरिक्षुन्तदुमोपिताभूत् ॥ अहर्द्दसूर्य्यमुभय
तोददर्शाहन्देवानाम्परमगुह्यायत् ॥ ९ ॥ अग्ग्नाइऽइपत्क्रींवन् ।

अग्ग्नाइऽइपत्क्रींवन्त्सुजूर्द्देवेनुत्वष्ट्रासोमंम्पिबुस्वाहा ॥ प्रजापतिर्व्वृ
षांसिरेतोधारेतोमयिंधेहिप्प्रजापतेस्त्तेवृष्ण्णोरेतोधसोरेतोधामंशीय ॥
॥ १० ॥ [२] उपयामगृहीतोसि । उपयामगृहीतोसिहरिंरसि
हारियोजुनोहरिंभ्यान्त्वा ॥ हर्य्योर्द्धानास्थंसुहसोमाऽइन्द्राय ॥
॥ ११ ॥ यस्तेऽअश्वसनिंभ्रक्षोयोगोसनिस्तस्यंतइष्टयंजुषस्तु
तस्तोमस्यशुस्तोशुस्योपंहूतुस्योपंहूतोभक्षयामि ॥ १२ ॥ देवकृ
तुस्यैनंसः । देवकृतुस्यैनंसोवुयजंनमसिमनुष्यकृतुस्यैनंसोवुय
जंनमसिपितृकृतुस्यैनंसोवुयजंनमस्यात्मकृतुस्यैनंसोवुयजंनमुस्ये

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

नंसऽएनसोवुयजंनमासि ॥ यच्चाहमेनौंविद्वाँश्चकारयच्चाविद्वाँस्त स्युसर्व्वस्यैनंसोवुयजंनमसि ॥ १३ ॥ संव्वर्च्चसा । संव्वर्च्चसापयंसा सन्तनूभिरगंन्महिमनंसासऽशिवेनं । त्वष्टांसुदत्त्रोविदंधातुरायोनु मार्ष्टुतन्वोयद्विलिंष्टम् ॥ १४ ॥ [४] सामिन्द्र । णोमनंसानेषिगो भिःसऽसूरिभिर्म्मघवन्त्सछंस्वुस्त्या ॥ सम्ब्रह्मंणादेवकृतंञ्यद स्तिसन्देवानांछंसुमतौयज्ञियांनाछंस्वाहा ॥ १५ ॥ संव्वर्च्चसा । सं व्वर्च्चसापयंसासन्तनूभिरगंन्महिमनंसासऽशिवेनं ॥ त्वष्टांसुदत्त्रो विदंधातुरायोनुमार्ष्टुतन्वोयद्विलिंष्टम् ॥ १६ ॥ धातारातिःसंवितेदऽधुंषन्ताम्प्रजापंतिर्न्निधिपादेवोऽअग्निः ॥ त्वष्टाव्विष्णुंःप्रजयां सऽरराणायजंमानायुद्रविंणन्दधातुस्वाहा ॥ १७ ॥ सुगावंः । सुगा वोंदेवाऽसदंनाऽअकर्म्मुयऽआंजुग्गमेदऽसवंनञ्जुषाणाः॥भरंमाणाव्वहं मानाहुवीछंष्ष्युस्म्मेधंत्तव्वसवोव्वसूंनिस्वाहा ॥१८॥ याः । आवंहः घाः । आवंहऽउशतोदेवदेवाँस्त्तान्प्रेरंयुस्वेऽअंग्ग्नेसुधस्त्थे । जुक्षिवाछं संःपपिवाछंसश्चव्विश्वेसुंदुर्म्मछंस्वुरातिंष्टुतानुस्स्वाहा ॥ १९ ॥ व्रुय दऽहि ॥ त्वांप्रयुतियज्ञेऽअस्म्मन्नग्ग्नेहोतारुमवृंणीमहीह ॥ ऋधंग याऽऋधंगुताशंमिष्टाःप्रजानन्यज्ञमुपंयाहिविद्वान्त्स्वाहा ॥ २० ॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

देवांगातुविदः । देवांगातुविदोगातुंवित्त्वागातुमित ॥ मनसस्पतऽ
इमन्नदैवयज्ञꣳस्वाहाव्वातेधाः ॥ २१ ॥ यज्ञंयुज्ञम् । यज्ञंयुज्ञङ्गच्छयुज्ञ
पतिङ्गच्छुस्वांय्योनिङ्गच्छुस्वाहा ॥ एषतेयुज्ञोयंज्ञपतेसुहसूक्तवाकुꣳ
सर्व्ववीरस्तꣳसुषस्वुस्वाहा ॥ २२ ॥ [८] माहिꣳः ॥ माहिर्ब्भूर्म्मापृ
दाकुꣳ ॥ उरुर्ब्हिराजाव्वरुणश्चुकारुसूर्य्यायुपन्थामन्नवैतुवाऽउ ॥ अप
देपादाप्प्रतिधातवेकरुतापवक्षाहृदयाव्विधꣳश्चित् । नमोव्वरुणायाभि
ष्ठितोव्वरुणस्युपाशः ॥ २३ ॥ अग्नेरनीकम् । अग्नेरनीकमुपऽआवि
वेशुपान्नपात्प्रतिरक्षन्नसुर्य्यम् ॥ दमेदमेसुमिधंय्यक्ष्यग्नेप्रतिते

जिह्वाघृतमुच्चरण्युत्स्वाहा ॥ २४ ॥ सुमुद्रेतें । सुमुद्रेतेहृदयमुप्स्वन्तꣳ
सन्त्वाविशन्त्वोषधीरुतापः । यज्ञस्यंत्त्वायज्ञपतेसूक्तोक्तौनमोवाके
विधेमुयत्स्वाहा ॥ २५ ॥ देवीरापः । देवीरापऽएषवोगर्ब्भस्तꣳसुप्रीं
तꣳसुभृताम्बिभृत ॥ देवसोमैषतैलोकस्तास्मिन्मुञ्छध्वक्ष्वुपरिंचव्व
क्ष्व ॥ २६ ॥ अवंभृथनिचम्पुण । निचेरुरसिनिचम्पुणः ॥ अवंदेवै
र्देवकृतमेनोयासिषमवुमत्त्यैर्म्मत्त्यैंकृतम्मपुरुराव्णोदेवरिषस्पाहि
देवानाꣳसुमिर्दसि ॥ २७ ॥ [५] एजंतुदशंमास्यः ॥ एजं
तुदशंमास्योगर्ब्भोंजुरायुणासह ॥ यथायंव्वायुरेजंतियथासमुद्रए

जंति ॥ एवायन्दशंमास्युोऽअस्त्रंज्जुरायुंणासुह ॥ २८ ॥ यस्यैंते । घृ
ज्ञियोगन्भौंयस्यैयोनिर्हिरण्ययीं ॥ अङ्गान्यहुंतायस्युतम्मात्रासमं
जीगमुꣳस्वाहां ॥ २९ ॥ पुरुदस्म्मोव्विषुंरूपऽ । पुरुदस्म्मोव्विषुं
रूपुऽइन्दुरन्तम्मँहिमानंमानञ्जुधीरꣳ । एकंपदीन्द्विपदींन्त्रिपदीञ्च
तुष्प्पदीमुष्टापंदीम्भुवनानुंप्प्रथन्ताꣳस्वाहां ॥ ३० ॥ मरुंतोयस्यं
मरुंतोयस्यहिक्षयेंपाथादिवोव्विंमहसꣳ । ससुंगोपातंमोजनꣳ ॥ ३१ ॥
मुहीद्यौऽ । पृंथिवीचंनऽइमंय्युज्ञम्मिक्षताम् ॥ पिपृतान्नोभरींमभिꣳ ॥
॥ ३२ ॥ [५] आतिंष्ठ । वृत्रहुन्त्रथंय्युक्षातेब्रह्मंणाहरीं ॥ अर्व्वाची
नुर्ꣳसुतेमनोग्ग्रावांकृणोतुव्वग्ग्नुना ॥ उपुयामगृंहीतोसीन्द्रांयत्त्वा
षोडुशिनंऽएषतेयोनिरिन्द्रांयत्त्वाषोडुशिनें ॥ ३३ ॥ [१] यु
क्ष्वाहि । केंशिनाहरीव्वृषंणाकक्ष्युप्प्रा ॥ अथांनऽइन्द्रसोमपा
गिरामुपꣳश्रुतिश्चर ॥ उपुयामगृंहीतोसीन्द्रांयत्त्वाषोडुशिनंऽएषतें
योनिरिन्द्रांयत्त्वाषोडुशिनें ॥ ३४ ॥ [१] इन्द्रुमित् । इन्द्रुमिद्धरीं
व्वहतोप्प्रतिधृष्टशवसम् ॥ ऋषींणाञ्चस्तुतीरुपंयज्ञञ्चमानुंषाणाम् ॥
उपुयामगृंहीतोसीन्द्रांयत्त्वाषोडुशिनंऽएषतेयोनिरिन्द्रांयत्त्वाषोडु
शिनें ॥ ३५ ॥ [१] यस्म्मान्न । जातःपरोंऽअन्योऽअस्त्तुयऽआंवि

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

वेशुभुवंनानिविश्श्वा । प्रजापतिःप्प्रजयांसꣳररा॒णस्त्रीणिज्ज्योतीं
ꣳषिसचतेसषौडुशी ॥ ३६ ॥ इन्द्रश्च । सुम्म्राड्वरु॑णश्चराजा
तौतेभुक्षश्चक्रतुरग्र्यꣳएतम् ॥ तयोरुहमनुभुक्षम्म्भक्षयामिवाग्देवी
जुषा॒णासोमꣳस्यतृप्प्यतुसुहप्प्रा॒णेनुस्वाहा ॥ ३७ ॥ [२] अग्नेपवं
स्स्व । अग्नेपवस्स्वसुस्स्वपाऽअस्म्मेव्वर्च्चः सुवीर्य्यम् ॥ दधद्र॒यिम्म
यिपोषम् ॥ उपयामगृहीतोस्युग्नयेत्त्वाव्वर्च्चसऽएषतेयोनिरग्नयेत्त्वाव्व
र्च्चसे॥अग्नेव्वर्च्चस्विन्नवर्च्चस्वाँस्त्वन्देवेष्ववसिवर्च्चस्वानुहम्म॑नुष्ये
षुभूयासम् ॥३८॥ [१] उत्तिष्ठन्नोजसा । उत्तिष्ठन्नोजसासुहपीत्वीशि

प्प्रेऽअवेपयः॥ सोम॑मिन्द्रचमूसुतम् । उपयामगृहीतोसीन्द्रायुत्त्वौ
जसऽएषतेयोनिरिन्द्रायुत्त्वौजसे ।इन्द्रौजिष्ठौजिष्ठस्त्वन्देवेष्ववस्यो
जिष्ठोहम्म॑नुष्ये॒षुभूयासम्॥ ३९ ॥[१]अदृश्श्रमस्य । अदृश्श्रम
स्यकेतवोव्विरु॒श्म्मयोजना॒ः ॥ अनु ॥ भ्राज॑न्तोऽअग्नयोयथा ॥
उपयामगृहीतोसिसूर्य्यायत्त्वाभ्राजायैषतेयोनिःसूर्य्यायत्त्वाभ्रा
जाय ॥ सूर्य्यभ्राजिष्ठभ्राजिष्ठस्त्वन्देवेष्ववसिभ्राजिष्ठोहम्म॑नु
ष्ये॒षुभूयासम् ॥ ४० ॥ [१] उदुत्यम् । उदुत्यजा॒तवे॑दसन्देवंव॒
हन्तिकेतवः॑ । दृशेविश्वा॑यसूर्य्यम् ॥उपयामगृहीतोसिसूर्य्यायत्त्वा

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

ब्भ्राजायैषतेयोनिरंसूष्यायत्त्वाब्भ्राजायं ॥ ४१ ॥ [१] आजिग्घ्र ॥
आजिग्घ्रकुलशंम्मुह्यात्त्वाविशुन्तिवन्दवः ॥पुनरूर्ज्जानिवर्त्तस्वसा
नं÷सुहस्त्रन्धुक्ष्वोरुधारापयस्वतीपुनर्म्मार्विशताद्रयिः ॥ ४२ ॥ इडे
रन्तैइडेरन्तेहव्येकाम्म्येचन्द्रेज्ज्योतेदितिसरस्वतिमाहिविश्श्रुति।
एतातैऽअग्घ्र्येनामानिदेवेब्भ्योमासुकृतम्ब्रूतात् ॥ ४३ ॥ [२] वि
नं÷ ॥ विनऽइन्द्रमृधोजहिनीचायच्छपृतन्यतः॥योऽअस्म्माँ२ ॥ अ
भिदासुत्यधंरङ्गमयातमं÷ ॥ उपयामगृहीतोसीन्द्रायत्त्वाविमृधेऽएष
तेयोनिरिन्द्रायत्त्वाविमृधे ॥ ४४ ॥ [१]ब्रुाचस्पतिं। विश्श्वकंर्म्मा

णमूतयेमनोजुवंब्राजेऽअद्याहुवेम ॥ सनोविश्श्वानिहवनानिजोषद्वि
श्श्वशंम्भूरवंसेसाधुकर्म्मा ॥ उपयामगृहीतोसीन्द्रायत्त्वाविश्श्वकं
र्म्मणऽएषतेयोनिरिन्द्रायत्त्वाविश्श्वकर्म्मणे ॥ ४५ ॥ [१] विश्श्वक
र्म्मन्हविषा । विश्श्वकर्म्मन्हविषाववर्द्धनेनत्रातारमिन्द्रंमकृणोरव
द्धचम् ॥ तस्म्मैविशःसमनमन्तपूर्व्वीरयमुग्रोविहव्योयथासत् । उप
यामगृहीतोसीन्द्रायत्त्वाविश्श्वकर्म्मणऽएषतेयोनिरिन्द्रायत्त्वावि
श्श्वकर्म्मणे ॥ ४६ ॥[१] उपयामगृहीतोसि । उपयामगृहीतोस्य
ग्नयेत्त्वागायत्रच्छन्दसङ्गृह्णामीन्द्रायत्त्वात्रिष्टुप्छन्दसङ्गृह्णामिवि

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

श्वेभ्यस्त्वादेवेभ्योजगच्छन्दसङ्गृह्णाम्यनुष्टुप्त्वैभिगुरः ॥ ४७ ॥ ब्रेशींनान्त्वा । ब्रेशींनान्त्वापत्क्मुन्नाधूनोमिकुकूननांनान्त्वापत्क्मुन्नाधूनोमिभुन्दनांनान्त्वापत्क्मुन्नाधूनोमिमुदिन्तंमानान्त्वापत्क्मुन्नाधूनोमिमुधुन्तंमानान्त्वापत्क्मुन्नाधूनोमिशुक्रन्त्वांशुक्रआधूनोम्म्यन्नहौरूपेसूर्य्यस्यरश्मिषु॥ ४८ ॥ कुकुभर्ष्टरूपं ॥ वृषुभस्यंरोच तेबृहच्छुक्रःशुक्रस्यंपुरोगाःसोमुःसोमंस्यपुरोगाः ॥ यत्तेसोमादांभ्युन्नामुजागृवितस्म्मैत्त्वागृह्णामितस्म्मैतेसोमुसोमांयुस्वाहा ॥ ४९ ॥ उशित्क्कम् । उशित्क्कन्दैवसोमाग्ग्रेःप्प्रियम्म्पाथोपींहिवुशीत्त्वन्नदैवसो

मेन्द्रंस्याप्प्रियम्म्पोथोपींह्यस्म्मत्त्संखात्त्वन्नदैवसोमुविश्श्वैषान्देवा नांम्प्रियम्पाथोपींहि ॥ ५० ॥ [४] इहरतिंः इहरतिंरिहरंमद्धामिहधृतिंरिहस्वधृतिंस्वाहा ॥ उपुसृजन्धुरुणंमात्रेधुरुणोमातुरन्धयंन् ॥ रायस्प्पोषंमुस्म्मासुंदीधरत्त्स्वाहा ॥ ५१ ॥ सुत्रस्युऽऋद्धिंः । सुत्रस्युऽऋद्धिरस्यगंन्नमुज्ज्योतिरमृताऽअभूम ॥ दिवंम्पृथिव्याऽअुद्धचारुहामाविंदामदेवान्त्स्वुज्ज्योतिंः ॥ ५२ ॥ ध्रुवन्तम् । ध्रुवन्तमिंन्द्रापर्व्वतापुरोधुवायोनंः पृतन्यादपुतन्तुमिद्धंतुंवज्ज्रेणुतन्तुमिद्धंतम्दूरेचुत्तायंच्छन्त्सुहनुंऽयदिनंक्षत् । अुस्म्माकुर्ऽशत्रून्परिंशूरविं

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

श्श्वतौदुम्मार्दंपींष्टब्विश्श्वतं÷ ॥ भूर्ब्भुवुःस्व् ÷सुप्प्रजाःप्प्रजाभिं÷स्या
मसुवीरांब्वीरैःसुपोषुःपोषैः॥५३॥ [३] पुरमेष्ट्युभिधींतः ॥ प्प्रजापं
तिर्ब्बुचिद्व्याहृतायुमन्धोऽअच्छैतःसवितासुन्यांब्विश्श्वकंर्म्मादीक्षा
यांम्पूषासौमुक्रयंण्यामिन्द्रंश्च्च ५४ इन्द्रंश्च। मुरुतंश्चक्रुयायो
पोत्थितोसुरःपुण्यमांनोमित्रःक्रीतोब्विष्णुं÷शिपिविष्टऽऊरावासंन्नो
ब्विष्णुंन्नरन्निधषंःप्प्रोह्यमांणः ॥ ५५ ॥ प्प्रोह्यमांणुंःसोमुऽआगंतो
ब्वरुंणऽआसुन्द्यामासंन्नोग्निराग्नींध्रुऽइन्द्रोंहविर्द्धानेथंर्ब्बोपावह्नियमां
णोविश्श्वेंदेवाः ॥ ५६ ॥ ब्विश्श्वेंदेवाः ॥ ब्विश्वेंदेवाऽऽअदृंशुषुन्युप्तो

ब्विष्णुंराप्प्रीतुपाऽआप्प्यांष्यमांनोघुमःसूयमांनोब्विष्णुं÷सम्भ्रिय
मांणोब्बायुःपूयमांनःशुक्रःपूतःशुक्रःक्षींरुश्श्रीर्म्मुन्थीसंक्तुश्श्रीर्ब्विश्श्वे
देवाः ॥ ५७ ॥ ब्विश्श्वेंदेवाः । ब्विश्श्वेंदेवाश्च्चमुसेषून्नीतोसुहों
मायोद्यंतोरुद्रोहूयमांनोब्वातोब्भ्यावृत्तोनुचक्षाुंप्प्रतिंक्ख्यातोभुक्षो
भुक्क्ष्यमांणंःपितरोनाराशंःसाः ॥ ५८ ॥ सुन्नंःसिन्धुं÷सुन्नःसिन्धुं
रवभृथायोद्यंतःसमुद्रोब्भ्यवह्नियमांणंःसलिलःप्प्रप्लुंतोययोरोजंसा
स्कभितारजांःसिब्व्यौर्ब्यैभिर्ब्बीरतंमाशविष्ठा ॥ यापत्यैंतेऽअप्प्रती
तासहोभिर्ब्विष्णूंऽअगुन्वरुंणापूर्ब्वहूंतौ ॥ ५९ ॥ देवान्दिवंम् ॥ देवा

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

न्दिवंमगन्युज्ञस्तत्तोमाद्रविंणमष्टुमनुष्ष्यानुन्तरिक्षमगन्युज्ञस्तत्तो
माद्रविंणमष्टुपितॄन्पृंथिवीमंगन्युज्ञस्तत्तोमाद्रविंणमष्टुयङ्क्ष्वंलोकम
गंन्युज्ञस्ततोंभुद्रमंभूत् ॥ ६० ॥ चतुंस्त्रिꣳशत्तन्तवः । चतुंस्त्रिꣳ
शत्तन्तवोयेवितात्क्रिरेयऽइमंय्युज्ञꣳस्वधयाददंन्ते ॥ तेषांञ्छिन्नꣳ
सम्म्बेतद्दधामिस्वाहांघुम्मोंऽअप्प्येतुदेवान् ॥ ६१ ॥ युज्ञस्युदोहः ।
युज्ञस्युदोहोवितंतꣳपुरुत्रासोऽअंष्टुधादिवंमुन्वातंतान ॥ सयंज्ञधु
क्ष्वमहिंमेप्प्रजायांꣳरायस्प्पोषंन्विश्श्वमायुरशीयुस्वाहां ॥ ६२ ॥

आपंवस्व । आपंवस्वहिरंण्ययदश्श्वंवत्त्सोमव्वीरवंत् ॥ वाजुङ्गोमंन्तु
माभंरुस्वाहां ॥ ६३ ॥ [१०] ॥२३॥इतिसंहितायामष्टमोऽध्यायः॥८॥
देवसवितश्चतस्रःइन्द्रस्यव्वज्रःपञ्चदेवस्याहंदशआपयेतिस्रःवाजस्ये
ममष्टौअग्निरेकाक्षरेणैषतेचतुष्कौसवितादे अष्टौचत्वारिꣳशत् । देवं
सवितः । देवंसवितुꣳप्प्रसुंवयुज्ञम्प्रसुंवयुज्ञपंतिम्भगांय ॥ दिव्योगं
न्धर्व्वꣳकैतुपूꣳकेतंन्नꣳपुनातुव्वाचस्प्पतिर्व्वाजंन्नꣳस्वदतुस्वाहां ॥ १ ॥
ध्रुवसदंन्त्वा । नृषदंम्मनुꣳसदंमुपयामगृंहीतोसीन्द्रांयत्त्वाजुष्टꣳह्लाम्म्येषतेयोनिरिन्द्रांयत्त्वाजुष्टंतमम् । अुप्प्सुषदंन्त्वाघृतसदंव्योमु

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

सदंमुपयामगृहीतोसीन्द्रायत्त्वाजुष्टंग्रृह्णाम्म्येषतेयोनिरिन्द्रायत्त्वा
जुष्टंतमम् । पृथिवीसदंन्त्वान्तरिक्षसदंन्दिविसदंन्देवसदंन्नाकुसदं
मुपयामगृहीतोसीन्द्रायत्त्वाजुष्टंग्रृह्णाम्म्येषतेयोनिरिन्द्रायत्त्वाजुष्टं
तमम् ॥ २॥ अपाꣳरसंम् । अपाꣳरसमुद्वयसुꣳसूर्य्येसन्तꣳसमा
हितम् । अपाꣳरसंस्ययोरसस्तंवोगृह्णाम्म्युत्तममुपयामंगृहीतोसी
न्द्रायत्त्वाजुष्टंग्रृह्णाम्म्येषतेयोनिरिन्द्रायत्त्वाजुष्टंतमम् ॥ ३॥ ग्रहाऽ
ऊर्ज्जाहुतयꣳ । ग्रहाऽऊर्ज्जाहुतयोव्यन्तोविप्प्रायमुतिम् । तेषांविं
शिप्प्रियाणांव्वोहामिषमूर्ज्जꣳसमग्ग्रभमुपयामगृहीतोसीन्द्रायत्त्वाजु
ष्टंग्रृह्णाम्म्येषतेयोनिरिन्द्रायत्त्वाजुष्टंतमम् । सुम्मृचौस्त्थुꣳस
म्मांभद्रेणपृङ्क्तंविपृचौस्त्थोविमांपाप्मनांपृङ्क्तम् ॥ ४॥ [४] इन्द्रस्यव्व
ज्ज्रꣳइन्द्रस्यव्वज्ज्रोसिव्वाजुसास्त्वयायंव्वाजꣳसेत्॥ व्वाजंस्युनुप्प्रंसुवे
मातरंम्मुहीमदितिन्नामव्वचंसाकरामहे । यस्यामिदंव्विश्श्वम्म्भुवंन
माविवेशुतस्यान्नोदेवꣳसंविताधम्मँसाविषत् ५ अुप्प्स्वन्तꣳ। अुप्प्सु
न्तरमृतंमुप्प्सुभेषजमुपामुतप्प्रशंस्तिष्ष्वश्श्वाभवंतव्वाजिनं÷ ॥ दे
वीरापोयोवꣳऊर्म्मिꣳप्प्रतूर्त्तिꣳकुकुन्मान्व्वाजुसास्त्तेनायंव्वाजꣳसेत्
॥ ६॥ व्वातोंवा । व्वातोंवामनोंवागन्धुर्व्वाꣳसुप्तविꣳशतिꣳ ॥ तेऽअग्ग्रे

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

श्श्वंमयुअँस्त्तेऽअंस्मिअुवमांदधुः ॥ ७ ॥ व्वातंरꣳहाभव्वाजिन्न्युज्ज्यमांनुऽइन्द्रंस्येवुदाक्षिणꣳश्रिश्रयैधिं ॥ युञ्जन्तुंत्त्वामुरुतोंव्विश्श्ववेंदसुऽआतेंत्त्वष्टांपुत्त्सुजुवन्दंधातु ॥ ८ ॥ जुवोयः । जुवोयस्तेंव्वाजिन्निहितोगुहायःश्येनेपरींत्तोऽअचंरच्चव्वातें ॥ तेनंनोव्वाजिन्न्बलंवान्बलेंन व्वाजुजिच्चभवसमंनेचपारयिष्णुः ॥ व्वाजिनोव्वाजजितोव्वाजꣳसरिष्यन्तोबृहुस्प्पतैर्ब्भागमवंजिग्घ्रत ॥ ९ ॥ [५] देवस्याहम् । देवस्याहꣳसंवितुःसुवेसुत्यसंवसोबृहुस्प्पतैरुत्तुमन्नाकꣳरुहेयम् ॥ देवस्याहꣳसंवितुःसुवेसुत्यसंवसुऽइन्द्रंस्योत्तुमन्नांकꣳरुहेयम् । देव

स्याहꣳसंवितुःसुवेसुत्यप्प्रंसवसोबृहुस्प्पतैरुत्तुमन्नाकंमरुहम् ॥ देवस्याहꣳसंवितुःसुवेसुत्यप्प्रंसवसुऽइन्द्रंस्योत्तुमन्नाकंमरुहम् ॥ १० ॥ बृहंस्प्पतेव्वाजंम् ॥ बृहंस्प्पतेव्वाजंअयबृहुस्प्पतंयेव्वाचंव्वदतबृहुस्प्पतिंव्वाजंआपयत । इन्द्रव्वाजंअुयेन्द्रांयवाचंव्वदतेन्द्रंव्वाजंआपयत ॥ ११ ॥ एषावꣳ÷ । एषावꣳसासुत्त्यासंव्वागंभूद्यायाबृहुस्प्पतिंव्वाजुमजींजपुताजींजपतबृहुस्पतिंवाजुंव्वनंस्प्पतयोव्विमुंच्यद्धम् । एषावꣳसासुत्त्यासंव्वागंभूद्ययेन्द्रंव्वाजुमजींजपुताजींजपुतेन्द्रंव्वाजुंव्वनंस्प्पतयोव्विमुंच्यद्धम् ॥ १२ ॥ देवस्याहम् । देवस्याहꣳसंवितुःसुवेसुत्यप्प्रंसव

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

सोबृहुस्पतेर्व्वाजुजितोव्वाजंञ्जेषम् । व्वाजिनोवाजजितोव्वनस्क्रब्म्नु
वन्तोयोजनामिमानाꣳकाष्ठाङ्गच्छत ॥ १३॥ एषस्यꣳ । एषस्यव्वाजी
क्षिपुणिन्तुरण्यतिग्रीवायाम्बद्धोऽअपिकक्षऽआसनि ॥ क्रतुन्दधि
क्राऽअनुसꣳसनिष्ष्यदत्पुथामङ्काꣳस्यन्व्वापनीफणुत्स्वाहा ॥ १४ ॥
उतस्म्मा । उतस्म्मास्युद्रवंतस्तुरण्युतꣳपुर्ण्णन्नवेरनुवातिप्रगर्द्धिनं÷
श्येनस्येवद्रजंतोऽअङ्कुसम्परिदधिक्राव्ण्णं÷सुहोर्ज्जातरित्रतुꣳस्वाहा ॥
॥ १५ ॥ शन्नं÷ । शन्नोभवन्तुव्वाजिनोहवेषुदेवतातामितद्व्वꣳस्व
र्क्काꣳ ॥ जम्भयन्तोहिंव्वृकꣳरक्षाꣳसिसनेम्म्यस्म्मद्युयव्वन्नमीवाꣳ ॥

॥ १६ ॥ तेनं÷ । तेनोऽअर्व्वन्तोहवनꣳश्रुतोहवंव्विꣳश्वेशृण्वन्तुव्वाजि
नोमितद्व्वꣳ ॥ सुहुस्रुसामेधसातासनिष्ष्यवोमुहोयेधनꣳसमिथेषु
जब्भ्रिरे ॥ १७॥ व्वाजेवाजेवत । व्वाजिनोनोधनेषुव्विप्राऽअमृताऽ
ऋतज्ञाꣳ । अस्यमद्धं÷पिबतमादयध्वन्तृप्तायातपुथिभिर्द्देवयानैꣳ ॥
॥ १८ ॥ आमाव्वाजस्यप्रसवोजगम्म्यादेमेद्यावापृथिवीव्विꣳश्व
रूपे ॥ आमागन्ताम्पितरामातरावाचामासोमोऽअमृतत्त्वेनगम्म्या
त् ॥ व्वाजिनोव्वाजजितोव्वाजꣳससृवाꣳसोबृहुस्पतेर्ब्भागमवंजि
ग्घ्रतानिमृजानाꣳ ॥ १९ ॥ [१० ॥ आपयेस्वाहा । स्वापयेस्वाहापि

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

जायुस्वाहाऽऋतवेस्वाहाऽव्वसवेस्वाहाऽहुर्प्पतयेस्वाहाऽन्हेमुग्ग्धायुस्वाहा
मुग्ग्धायवैनꣳशिनायुस्वाहाऽविनुꣳशिनऽआन्त्यायुनायुस्वाहाऽन्त्या
यभौवुनायुस्वाहाऽभुवनस्युपतयेस्वाहाऽधिपतयेस्वाहा ॥ २० ॥ आ
युर्य्यज्ञेन । कल्प्पताम्प्राणोयुज्ञेनकल्प्पताञ्चक्षुर्य्यज्ञेनकल्पताꣳ
श्श्रोत्रंय्यज्ञेनकल्प्ताम्पृष्ठंय्युज्ञेनकल्प्पतांय्युज्ञोयुज्ञेनकल्प्तातामु॥
प्रजापतेऽप्प्रजाऽअभूमुस्वर्द्देवाऽअगन्मामृताऽअभूम ॥ २१ ॥
अस्म्मेवꣳ÷ । अस्म्मेवाऽअस्त्विन्द्रियमस्म्मेनृम्म्णमुतक्रतुरस्म्मेव
र्च्चाꣳसिसन्तुवꣳ । नमोमात्रेपृथिव्यैनमोमात्रेपृथिव्याऽइयन्तेराड्य

न्तासिषमनोद्धुवोसिधुरुणं÷ ॥ कृष्ष्यैत्वाक्षेमायत्त्वारय्यैत्त्वापोषा
यत्त्वा ॥ २२ ॥ [३] व्वाजंस्येमम् । व्वाजंस्येमम्म्प्रंसुवꣳसुषुवेग्ग्येसोमु
ꣳराजानुमोषंधीष्ष्वप्प्सु ॥ ताऽअस्म्मभ्युम्मधुमतीर्भवन्तुव्वयꣳ
राष्ट्रेजागृयामपुरोहिताꣳस्वाहा ॥ २३ ॥ व्वाजंस्येमाम् ॥ व्वाजंस्येमा
म्प्रंसुवꣳशिश्रियेदिवंमिमाचुव्विश्श्वाभुवनानिसुम्म्राट् । अदित्त्स
न्तन्दापयतिप्प्रजानन्त्सनोरयिꣳसर्व्ववीरान्नियच्छतुस्वाहा ॥ २४ ॥
वाजंस्युनु । प्रंसुवऽआवभूवेमाचुव्विश्श्वाभुवनानिसुर्व्वतं÷ ॥ सनें
मिराजापरियातिव्विद्वान्प्रजाम्पुष्टिंव्वर्द्धयमानोऽअस्म्मेस्वाहा ॥ २५ ॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

सोमुꣳराजानम् । सोमुꣳराजानुमवंसेग्निमुन्वारंभामहे ॥ आदि
त्यान्विष्णुꣳसूर्य्यँम्ब्रह्माणंञ्चबृहस्पतिꣳस्वाहा ॥ २६ ॥ अर्य्यमणु
म्बृहस्पतिम् । अर्य्यमणम्बृहस्पतिमिन्द्रन्दानायचोदय ॥ व्वाचं
विष्णुꣳसरस्वतीꣳसवितारंञ्चव्वाजिनुꣳस्वाहा ॥ २७ ॥ अग्नेऽअच्छा ।
अग्नेऽअच्छांव्वदेहनꣳप्रतिनꣳसुमनांभव ॥ प्रनौयच्छसहस्राजित्त्वꣳ
हिर्धनुदाऽअसिस्वाहा ॥ २८ ॥ प्रनः÷ । प्रनौयच्छत्त्वर्य्यमाप्रपूषाप्र
बृहस्पतिं÷ । प्रवाग्ग्देवीर्ददातुनुꣳस्वाहा ॥ २९ ॥ देवस्यत्त्वासवितुꣳ
प्प्रसुवेश्विनोर्ब्बाहुभ्यांम्पूष्णोहस्ताभ्याम् । सरस्वत्यैव्वाचोयुन्तु

र्य्युन्त्रियैदधामिबृहस्पतेष्ट्वासाम्म्राज्ज्येनाभिषिञ्चाम्यसौ ॥ ३० ॥
[८] अग्निरेकांक्षरेण । प्राणमुदंजयत्तमुज्जैषमुश्विनौद्व्यक्षरेणद्वि
पदोमनुष्य्यानुदंजयतान्तानुज्जैषंव्विष्णुस्त्र्यक्षरेणत्रील्लोकानुदंजयु
त्तानुज्जैषꣳसोमुश्चतुरक्षरेणचतुष्पदꣳपशूनुदंजयुत्तानुज्जैषम्पूषाप
श्चांक्षरेण ॥ ३१ ॥ पूषापश्चांक्षरेणु । पञ्चदिशऽउदंजयुत्ताऽउज्जैषꣳ
सवितापडंक्षरेणषड्ऋतूनुदंजयुत्तानुज्जै षम्मरुतं÷सप्ताक्षरेणसप्त
ग्ग्राम्म्यान्पशूनुदंजयꣳस्तानुज्जैषम्बृहस्पतिरष्टाक्षरेणगायत्रीमुदंज
युत्तामुज्जैषम्मित्रोनवांक्षरेण ॥ ३२ ॥ मित्रो नवांक्षरेण । त्रिवृतꣳ

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

स्तोमुमुदंजयुत्तमुज्जैषुंवरुंणोदशाक्षरेणविराजुमुदंजयुत्तामुज्जैषुमि
न्द्रऽएकादशाक्षरेणत्रिष्टुभमुदंजयुत्तामुज्जैषुंविश्वेदेवाद्वादशाक्षरेणु
जगतीमुदंजयुँस्तामुज्जैषुंवसंवस्त्रयोदशाक्षरेण ॥ ३३ ॥ वसं
वस्त्रयोदशाक्षरेण । त्रयोदशꣳस्तोमुमुदंजयुँस्तमुज्जैषर्दुद्राश्च
तुर्दशाक्षरेणचतुर्दशꣳस्तोमुमुदंजयुँस्तमुज्जैषमादित्याःपञ्चदशाक्ष
रेणपञ्चदशꣳस्तोमुमुदंजयुँस्तमुज्जैषुमदितिःषोडशाक्षरेणषोडश
ꣳस्तोमुमुदंजयुत्तमुज्जैषम्प्रजापतिꣳ सुप्तदशाक्षरेणसप्तदशꣳ
स्तोमुमुदंजयुत्तमुज्जैषम् ॥ ३४ ॥ [४] एषतैं । निर्ऋतेभाग

स्तꣳषस्वुस्वाहाग्निनैत्रेभ्योदेवेभ्यꣳपुरुꣳसद्युꣳस्वाहायुमनैत्रेभ्यो
देवेभ्योदक्षिणासद्युꣳस्वाहाविश्वदैवनेत्रेभ्योदेवेभ्यꣳपश्चात्तसद्युꣳ
स्वाहामित्रावरुंणनेत्रेभ्योवामुरुन्नैत्रेभ्योवादेवेभ्यꣳउत्तरासद्युꣳ
स्वाहासोमंनेत्रेभ्योदेवेभ्यꣳउपरिसद्योदुवंस्वद्युꣳस्वाहा ॥ ३५ ॥
येदेवाऽअग्निनैत्राꣳपुरुꣳसदुस्तेभ्युꣳस्वाहायेदेवायुमनैत्रादक्षिणासदु
स्तेभ्युꣳस्वाहायेदेवाविश्वदैवनेत्राꣳपश्चात्तसदुस्तेभ्युꣳस्वाहायेदे
वामित्रावरुंणनेत्रावामुरुन्नैत्रावोत्तरासदुस्तेभ्युꣳस्वाहायेदेवाꣳसोमंने
त्राऽउपरिसदोदुवंस्वन्तुस्तेभ्युꣳस्वाहा ॥ ३६ ॥ अग्नेसहंस्व ।

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

अग्नेसहस्वपृतनाऽअभिमातीरपास्य ॥ दुष्टरस्तरन्नरातीर्व्वर्चो धायुज्ञवाहसि ॥ ३७ ॥ देवस्यत्त्वा । सवितुःप्रसुवेश्विनोर्ब्बाहुभ्यांम्पूष्णोहस्ताभ्याम् । उपाꣳशोर्व्वीर्य्येणजुहोमिहुतꣳरक्षुꣳस्वाहारक्षसान्त्वाव्वधायावधिष्म्मुरक्षोवधिष्म्मामुमुसौहुतꣳ ॥ ३८ ॥ [४] सुवितात्त्वासुवानाꣳसुवतामुग्निर्ग्गृहपतीनाꣳसोमोव्वनस्पतीनाम् ॥ बृहस्पतिर्व्वाचऽइन्द्रोज्ज्यैष्ठ्यायरुद्रःपशुभ्योंमित्रꣳ । सुत्र्योव्वरुणोधर्म्मपतीनाम् ॥ ३९ ॥ इमन्देवाꣳ । इमन्देवाऽऽअसपुत्नꣳसुवद्धम्महतेक्षत्रायंमहतेज्ज्यैष्ठ्यायमहतेजानराज्ज्यायेन्द्रस्येन्द्रियायं ॥ इममुमुष्य्यंपुत्रममुष्य्यैपुत्रमुस्यैविशऽएषवोंमीराजासोमोस्म्माकम्ब्राह्मणानाꣳराजा ॥ ४० ॥ [२] ८ इतिश्रीसंहितायांनवमोऽध्यायः ॥ ९ ॥ अपोदेवाश्चतस्रः सोमस्यत्त्विषिःपञ्च अवेष्टाःसप्त सोमस्यत्त्वाचतस्रः इन्द्रस्यवज्रःपञ्चस्योनासिचतस्रः सवित्रेकाश्विभ्यांचतस्रः अष्टौचतुस्त्रिꣳशत् ॥ अपोदेवाꣳ ॥ अपोदेवामधुमतीरगृब्भ्णन्नूर्ज्जस्वतीराजुस्वश्चितानाꣳ ॥ याभिर्म्मित्रावरुणावुब्भ्यषिञ्चन्याभिरिन्द्रमनयुन्नत्त्यरांतीꣳ ॥ १ ॥ वृष्णंऽऽऊर्म्मिः । वृष्णंऽऊर्म्मिरसिराष्ट्रदाराष्ट्रम्म्मेदेहिस्वा

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

हाव्वृष्ण्णऽऊर्म्मिरसिराष्ट्रदाराष्ट्रमुमुष्म्मैदेहिव्वृषसेनोसिराष्ट्रदाराष्ट्र
म्मैदेहिस्वाहाव्वृषसेनोसिराष्ट्रदाराष्ट्रमुमुष्म्मैदेह्यसुर्त्थैतस्त्थ ॥ २ ॥
असुर्त्थैतस्त्थराष्ट्रदाराष्ट्रम्मैदत्तुस्वाहासुर्त्थैतस्त्थराष्ट्रदाराष्ट्रमुमुष्म्मैद
त्तौजस्वतीस्त्थराष्ट्रदाराष्ट्रम्मैदत्तुस्वाहौजस्वतीस्त्थराष्ट्रदाराष्ट्रमुमु
ष्म्मैदत्तापः÷परिवाहिणीस्त्थराष्ट्रदाराष्ट्रम्मैदत्तुस्वाहापः÷परिवाहिणी
स्त्थराष्ट्रदाराष्ट्रमुमुष्म्मैदत्तापाम्पतिरसिराष्ट्रदाराष्ट्रम्मैदेहिस्वाहा
पाम्पतिरसिराष्ट्रदाराष्ट्रमुमुष्म्मैदेह्यसुपाङ्क्ष्भौंसिराष्ट्रदाराष्ट्रम्मैदेहि

स्वाहासुपाङ्क्ष्भौंसिराष्ट्रदाराष्ट्रमुमुष्म्मैदेहिसूर्य्यस्त्वचसस्त्थ ३ सूर्य्य
स्त्वचसस्त्थ । राष्ट्रदाराष्ट्रम्मैदत्तुस्वाहासूर्य्यस्त्वचसस्त्थराष्ट्रदारा
ष्ट्रमुमुष्म्मैदत्तुसूर्य्यवर्च्चसस्त्थराष्ट्रदाराष्ट्रम्मैदत्तुस्वाहासूर्य्यवर्च्चस
स्त्थराष्ट्रदाराष्ट्रमुमुष्म्मैदत्तुमान्दास्त्थराष्ट्रदाराष्ट्रम्मैदत्तुस्वाहामा
न्दास्त्थराष्ट्रदाराष्ट्रमुमुष्म्मैदत्तब्व्रजुक्षितस्त्थराष्ट्रदाराष्ट्रम्मैदत्तुस्वा
हाब्व्रजुक्षितस्त्थराष्ट्रदाराष्ट्रमुमुष्म्मैदत्तुव्वाशास्त्थराष्ट्रदाराष्ट्रम्मैदत्तु
स्वाहाव्वाशास्त्थराष्ट्रदाराष्ट्रमुमुष्म्मैदत्तुशविष्ठास्त्थराष्ट्रदाराष्ट्रम्मैदत्तु

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

स्वाहाशविष्ठास्त्थराष्ट्रदाराष्ट्रमुमुष्म्मैदत्तुशक्वरीस्त्थराष्ट्रदाराष्ट्रम्मै
दत्तुस्वाहाशक्वरीस्त्थराष्ट्रदाराष्ट्रमुमुष्म्मैदत्तजनुभृतंस्त्थराष्ट्रदाराष्ट्र
म्मैदत्तुस्वाहाजनुभृतंस्त्थराष्ट्रदाराष्ट्रमुमुष्म्मैदत्तविश्वभृतंस्त्थरा
ष्ट्रदाराष्ट्रम्मैदत्तुस्वाहाविश्वभृतंस्त्थराष्ट्रदाराष्ट्रमुमुष्म्मैदत्तापः÷स्व
राजंस्त्थराष्ट्रदाराष्ट्रमुमुष्म्मैदत्त ॥ मधुमतीर्म्मधुमतीभिः पृङ्क्त
न्ताम्महिक्षुत्रक्षुत्रियायवन्वनाऽअनाधृष्टाꣳसीदतसुहौजसोमहिक्षुत्रक्षुत्र
त्रियायुदधंतीꣳ ॥ ४ ॥ [४] शतम्४०० सोमंस्स्युत्त्विषिं÷सोमंस्स्यु

त्त्विषिंरसितवैवमुत्त्विषिंर्भूयात् ॥ अग्नयेस्स्वाहासोमायुस्स्वाहा
सवित्रेस्स्वाहासरस्वत्यैस्स्वाहापूष्णेस्वाहाबृहस्प्पतयेस्वाहेन्द्रायु
स्स्वाहाघोषायुस्स्वाहाश्लोकायुस्स्वाहाꣳशायुस्स्वाहाभगायुस्स्वाहा
र्य्यम्म्णेस्स्वाहा ॥५॥ पुवित्रैस्त्थः पुवित्रैस्त्थोवैष्णुव्यौसवितुर्वः÷प्र
सुवऽउत्पुनाम्म्यच्छिद्रेणपुवित्रैणसूर्य्यस्यरश्मिभिः÷ ॥ अनिंभृष्टम
सिवाचोबन्धुस्तपोजाःसोमंस्स्यदात्रमंसिस्वाहाराजुस्स्वः÷ ॥६॥ सु
धुमादौद्यम्म्निनीः सुधुमादौद्यम्म्निनीरापऽएताऽअनाधृष्टाऽअपस्योव
सानाः ॥ पुस्त्यासुचक्रुवरुणꣳसुधस्त्थंमुपाꣳशिशुम्म्मृतंमास्वु

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

न्तः ॥७॥क्षुत्रस्स्योल्बंमासिक्षुत्रस्यंजुराऽऽवांसिक्षुत्रस्युयोनिरासिक्षुत्र
स्युनाभिरुसीन्द्रस्युव्वार्त्रंग्घ्नमासिमित्रस्यांसिव्वरुणस्यासित्त्वयायंव्व्र
त्रंव्वंधेत् । दृबासिरुजासिक्षुमासिं ॥ पातैनुम्म्प्राञ्चम्म्पातैनंम्म्प्रत्यञ्चं
म्म्पातैनंन्तिरुर्य्यञ्चंन्दिग्गभ्यःपांत ॥ ८ ॥ आविम्मँऽर्य्याः । आविम्मँ
ऽर्य्याऽआवित्तोऽअग्निर्गृहपंतिरावित्तुऽइन्द्रोवृद्धश्रवाऽआवित्तौमित्रा
वरुणौधृतव्व्रतावावित्तःपूषाव्विश्ववेदाऽआवित्तुद्यावांपृथिवीव्विश्वशं
म्भुवावावित्तादितिरुरुशर्म्मा ॥९॥[५]अवैष्टादन्दुशूकाः ॥ अवैष्टा
दन्दुशूकाःप्राचीमारोहगायत्रीत्त्वावतुरथन्तरꣳसामाग्निर्वृत्तस्तोमो

व्वसुन्तऽऋतुर्ब्बर्हमुद्रविणुन्दक्षिणामारोह ॥ १० ॥ दक्षिणामारो
ह। त्रिष्टुप्पत्त्वावतुबृहत्त्सामंपञ्चदशस्तोमोग्ग्रीष्म्मऽऋतुःक्षुत्रन्द्रविण
म्म्प्रतीचीमारोह ॥ ११ ॥ प्रतीचीमारोहु । जगतीत्त्वावतुव्वैरुपꣳसामं
सप्तदशस्तोमोव्वर्षाऽऋतुर्व्विड्ड्रविणमुदीचीमारोह ॥ १२ ॥ उदीचीं
मारोहानुष्टुप्पत्त्वावतुव्वैराजꣳसामैकविꣳशस्तोमंःशरदृतुःफलुन्द्रवि
ण मूर्द्धामारोह ॥ १३ ॥ ऊर्द्धामारोह । पाङ्क्तस्त्वावतुशाक्वररैवतेसामं
नीत्रिणवत्रयस्त्रिꣳशौस्तोमौहेमन्तशिशिरावृतूव्वच्योद्रविणम्प्रत्यस्तु
न्नमुंचेःशिरंः ॥ १४ ॥ सोमंस्युत्त्विषिंः । सोमंस्युत्त्विषिरसितवैव

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

मेत्त्विषिंब्भूयात् ॥ मृत्योऽपाह्योजोसिसहोस्युमृतंमसि ॥ १५ ॥ हिरंण्यरूपाऽउषसं÷ । हिरंण्यरूपाऽउषसोव्विरोकऽउभाविन्द्राऽउदिथ÷सूर्य्यश्च ॥ आरोहतंव्वरुणमित्रगर्त्तुन्ततंश्चक्षाथुमदितिन्दितिञ्चमित्रोसिव्वरुणोसि ॥ १६ ॥ [७] सोमंस्यत्त्वाद्युम्नेनाभिषिञ्चाम्म्यग्नेब्भ्राजंसासूर्य्यस्युव्वर्च्चसेन्द्रंस्येन्द्रियेणं । क्षुत्राणाङ्क्षत्रपतिरेद्धचतिदिद्यून्पांहि ॥ १७ ॥ इमन्दैवाऽं । इमन्दैवाऽअसपुत्त्क्रꣳसुवद्वम्महतेक्षुत्रायंमहतेज्ज्यैष्ठ्यायमहतेजानंराज्ज्यायेन्द्रंस्येन्द्रियायं ॥ इममुमुष्यंपुत्त्रमुमुष्यैपुत्त्रमुस्यैव्विशऽएषवोंमीराजासोमो

स्म्माकंम्ब्राह्मणानाꣳराजां ॥१८॥ प्रपर्व्वंतस्य । वृषभस्यंपृष्ठान्नावंश्चरन्तिस्वसिचंऽइयानाꣳ । ताऽआवंवृत्रन्नधरागुदक्काऽअहिंम्बुध्युमनुरीयंमाणाꣳ ॥ व्विष्णोर्व्विक्रमणंमसिव्विष्णोर्व्विक्रान्तमसिव्विष्णोरंक्रान्तमंसि ॥ १९ ॥ प्रजांपतेन । त्त्वदेतान्यन्योव्विश्वारूपाणिपरिताबंभूव ॥ यत्त्कामास्तेजुहुमस्तन्नोऽअस्त्वयमुमुष्यंपितासावुस्यापितावुयꣳस्यांमुपतंयोरर्य्यणाꣳस्वाहां ॥ रुद्रयत्तेक्रिक्रविपरुन्नामुतस्मिंम्मन्हुतमंस्यमेष्टमंसिस्वाहां ॥ २० ॥ [४] इन्द्रंस्युव्वज्ज्रं÷ । इन्द्रंस्युव्वज्ज्रोंसिमित्रावरुंणयोस्त्वाप्रशास्त्रोः प्रु

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

शिषांयुनज्ज्मि ॥ अद्र्यथायैत्त्वास्वधायैत्त्वारिष्टोऽअर्ज्जुनोमरुतां
म्प्रसुवेनंजुयापांमनंसासमिन्द्रियेण ॥ २१ ॥ मातैं । मातंऽ
इन्द्रतेबुयन्तुराषाडयुक्ष्वासोऽअब्रह्मतांविदंसाम ॥ तिष्ठारथमधियं
वंज्ज्रहस्तारुग्म्मीन्नदैवयमसेस्वश्श्वान् ॥ २२ ॥ अग्नयैगृहपतये ।
अग्नयैगृहपतयेस्वाहासोमायुवनुस्पतयेस्वाहांमरुतांमोजंसेस्वा
हेन्द्रंस्येन्द्रियायुस्वाहां । पृथिविमातुर्म्मामांहिꣳसीम्मोऽअहन्त्वाम् ६६
॥ २३ ॥ हुꣳसꣳशुचिषत् । हुꣳसꣳशुचिषद्वसुरन्तारिक्षसद्धोतांवेदि
षदतिथिर्दुरोणसत् ॥ नृषद्वरसदृतसद्व्योमसदब्जागोजाऽऋतुजाऽ

अद्रिजाऽऋतम्म्बृहत् ॥ २४ ॥ इयंदासि । इयंदुस्यायुरस्यायुर्म्म
यिंधेहियुꣳसिवच्चौसिवच्चोमयिंधेह्यूर्ग्गस्यूर्ज्जम्मयिंधेहि ॥ इन्द्रस्य
वांवीर्य्यकृतौबाहूऽअभ्युपावंहरामि ॥ २५ ॥ [५] स्योनासिं ।
सुषदासिक्षत्रस्युयोनिरासि । स्योनामासीदसुषदुमासीदक्षत्रस्युयो
निमासीद ॥ २६ ॥ निषंसाद । धृतव्रतोवरुणꣳपस्त्यास्वा । साम्म्रा
ज्ज्यायसुक्रतुः ॥ २७ ॥ अभिभूरंसि । अभिभूरंस्येतास्तेपञ्चदि
शः कल्पन्तुम्म्ब्रह्मꣳस्त्वम्म्ब्रह्मासिसवितासिसुत्यप्प्रसवोवरुणो
सिसुत्यौजाऽइन्द्रौसिविशौजारुद्रोसिसुशेवः ॥ बहुंकारꣳश्रेयंस्कर

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

भूयस्करेन्द्रस्युव्वज्त्रोसितेनमेरद्धच ॥ २८ ॥ अग्निꣳप्रथुꣳ । अग्निꣳ
पृथुर्द्धर्म्मणुस्पतिर्ज्जुषाणोऽअग्निꣳपृथूर्द्धर्म्मणुस्पतिराज्ज्यस्यव्वेतु
स्वाहास्वाहाकृताःसूर्य्यस्यरुश्मिभिर्य्यतद्धꣳसजातानाम्मद्धचमे
ष्ठ्यांय ॥ २९ ॥ [४] सुवित्राप्प्रंसवित्रा । सरंस्वत्त्याव्वाचात्त्वष्टारु
पैꣳपूष्णापशुभिरिन्द्रेणास्म्मेबृहस्पतिनाब्रह्मणाव्वरुणेनौजसाग्नि
नातेजसासोमेनराज्ञाव्विष्णुनादशम्म्यादेवतयाप्प्रसूतःप्प्रसर्प्पामि
॥ ३० ॥[१] अश्विवꣳभ्यांम्मपच्यस्स्व । अश्विवꣳभ्यांम्मपच्यस्स्व
सरंस्वत्त्यैपच्युस्स्वेन्द्रायसुत्राम्म्णेपच्यस्स्व ॥ व्वायुःपूतःपुवित्रेण

प्रत्त्यङ्क्सोमोऽअतिस्स्रुतः ॥ इन्द्रंस्युयुज्ज्युꣳसखा ॥ ३१ ॥ कुविदु
ङ्ग । यवमन्तोयवञ्चिद्यथादान्त्यनुपूर्व्वाव्वियूयं । इहेहैषाङ्कृणुहिभोजना
निषेबर्हिषोनमꣳउक्तिंय्यजन्ति । उपयामगृहीतोस्युश्विवꣳभ्यान्त्वा
सरंस्वत्त्यैत्त्वेन्द्रायत्त्वासुत्राम्म्णे ॥ ३२ ॥ युवꣳसुरामम् । युवꣳसु
रामंमश्विनानमुंचावासुरेसचा ॥ व्विपिपानाशुभस्पतीऽइन्द्रङ्कर्म्म
स्वावतम् ॥ ३३ ॥ पुत्रमिंवपितरौ । पुत्रमिंवपितरावश्विनोभे
न्द्रावथुꣳकाव्यैर्द्दꣳ सनाभिꣳ॥यत्त्सुरामंव्यापिबꣳशचीभिꣳसरंस्वती
त्त्वामघवन्नाभिष्णक् ॥ ३४ ॥ [४] ॥ ८ ॥ इति श्रीशुक्लयजुस्संहिता

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

यांदशमोऽध्यायः ॥ १० ॥ युञ्जानएकादश प्रत्नूर्त्तꣳषोडश देवस्यत्त्वा
दश आपोदेवीर्द्वादश आपोह्येकादश अदितिष्ट्वापञ्चआकूतिमष्टादश
सप्तत्र्यशीतिः॥ युञ्जानःप्प्रथुमम् । युञ्जानःप्प्रथुमम्मनस्तुत्त्वायसवि
ताधियं÷। अग्नेर्ज्योतिर्न्निचाय्यंपृथिव्याऽअद्धचाभरत् ॥१॥ युक्तेनु
मनसा । वयन्देवस्यसवितुꣳसुवे । स्वग्र्यायुशक्त्या ॥ २ ॥ युक्ता
यंसविता । देवान्त्स्वर्य्यतोधियादिवंम् । बृहज्ज्योति÷करिष्यतः
सविताप्प्रसुवातितान् ॥ ३ ॥ युञ्जतेमन÷ । युञ्जतेमनऽउतयुञ्जतेधि
योविप्प्राविप्प्रस्यबृहतोविपश्चित÷ ॥ विहोत्रांदधेवयुनाविदेकऽइ

न्महीदेवस्यसवितुःपरिष्टुतिः ॥ ४ ॥ युजेवाम् । युजेवाम्ब्रह्मपूर्व्य
न्नमोभिर्व्विश्वेलोकऽएतुपथ्येवसूरेः । शृण्वन्तुविश्वेऽअमृतस्यपुत्राऽ
आयेधामानिदिव्यानितस्थुः ॥ ५ ॥ यस्यंप्प्रयाणम् । यस्यंप्प्रया
णमन्वन्यऽइद्ययुर्द्देवादेवस्यमहिमानमोजसा । यःपार्त्थिवानिव्विम
मेसऽएतशोरजाꣳसिदेवःसवितामहित्वना ॥ ६ ॥ देवंसवितः । देव
सवितःप्प्रसुवयज्ञम्प्रसुवयज्ञपतिम्भगाय ॥ दिव्योगन्धर्व्वःकेतुपूःकेत
न्नःपुनातुवाचस्पतिर्व्वाचंन्नःस्वदतु ॥ ७ ॥ इमन्न÷इमन्नोदेवसवितर्य्ज्ञ
ञ्जम्प्रणयदेवाव्यꣳसखिविदꣳसत्राजितन्धनजितꣳस्वर्ज्जितम् ॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

ऋचास्तोमुꣳसमर्द्धयगायुत्रेणंरथन्तुरम्म्बृहद्वांयुत्रवर्त्तनिस्वाहा॥८॥ देवस्यंत्त्वा। सवितुꣳप्प्रंसुवेश्श्विनोर्ब्बाहुभ्यांम्पूष्णोहस्तांभ्याम्। आर्ददेगायुत्रेणुच्छन्दंसाङ्गिरुस्वत्पृथिव्याꣳसुधस्त्थांदुग्निम्मम्पुरीष्य्यमङ्गिरुस्वदाभंरुत्रैष्टुभेनुच्छन्दंसाङ्गिरुस्वत् ॥ ९ ॥ अब्भ्रंरसि। नार्य्यंसित्त्वयांव्वयमुग्निꣳशंकेमुखनितुꣳसुधस्त्थꣳआ।जागंतेनुच्छन्दंसाङ्गिरुस्वत् १० हस्तंऽआधायं। सविताबिभ्रदब्भ्रꣳहिरण्ययींम् ॥ अग्नेज्ज्योंतिर्न्निचाय्यंपृथिव्याऽअद्धचाभंरुदानुष्टुभेनुच्छन्दंसाङ्गिरुस्स्वत् ॥ ११ ॥ [११] प्रतूर्त्तंवाजिन्। प्रतूर्त्तंव्वाजिन्नाद्रे

वव्वरिष्ठामनुंसंव्वतंम् ॥ दिविंतेजन्मंपरममन्तरिक्षेतवुनाभिꣳपृथिव्यामधियोनिरित् ॥ १२ ॥ युञ्जाथाꣳरासंभम्। युञ्जाथाꣳरासंभंश्य्युवमुस्मिन्नयामैंव्वृषण्वसू॥ अग्निम्भरंन्तमस्म्मुयुम् ॥१३॥ योगैंयोगेतुवस्त्तंरम्। योगैंयोगेतुवस्त्तंरंव्वाजैवाजेहवामहे ॥सखांयऽइन्द्रंमूतयें ॥ १४ ॥ प्रतूर्व्वन्नेहिं। प्रतूर्व्वन्नेह्यंवुक्रामुन्नशंस्तीरुद्रस्युगाणंपत्त्यम्मयोभूरेहिं ॥ उर्व्वन्तरिक्षंव्वीहिस्वस्तिगंव्यूतिरभंयानिकृण्वन्नपूष्णासयुजांसुह ॥१५॥ पृथिव्याꣳसुधस्त्थांत्। पृथिव्याꣳसुधस्त्थांदुग्निम्पुरीष्य्यमङ्गिरुस्स्वदाभंरुाग्निम्पुरीष्य्यमङ्गिरुस्स्वदच्छैमोग्निम्मम्पुं

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

रीष्ण्य माङ्गिरस्स्वद्भुरिष्ण्यामꣳ ॥ १६ ॥ अन्वग्निः । अन्वग्निरुषसा
मग्रमक्ख्यदन्वहानिप्प्रथमोजातवेदाꣳ । अनुसूर्य्यस्यपुरुत्राचरु
श्म्मीननुद्यावापृथिवीऽआततन्थ ॥ १७ ॥ आगत्त्यवाजी । आगत्त्य
वाज्ज्यद्धानुर्द्धिसर्व्वामृधोव्विधूनुते ॥ अग्निर्द्धिसुधस्त्थैमहुति । चक्षु
षानिचिकीषते ॥ १८ ॥ आक्रम्म्यंवाजिन् । आक्रम्म्यंवाजि
न्पृथिवीमुग्निमिच्छरुचात्त्वम् ॥ भूम्म्यांवृत्त्वायनोब्रूहियतः खनैं
मुतंवयम् ॥ १९ ॥ द्यौस्त्वै । पृष्ठम्पृथिवीसुधस्त्थंमात्त्वमान्त
रिक्षर्द्धिसमुद्रोयोनिः ॥ व्विक्ख्यायुचक्षुषात्त्वमुभितिष्ठपृतन्यतः

॥ २० ॥ उत्क्रांम । महुतेसौभंगायास्म्मादास्त्थानाद्रविणोदाव्वा
जिन् ॥ व्वयꣳस्यांमसुमतौपृथिव्याऽअग्निर्द्धनंन्तऽउपस्त्थैऽआस्याः
॥ २१ ॥ उदंक्रमीत् । उदंक्रमीद्रविणोदाव्वाज्ज्यव्वाकुः सुलोकर्द्धसु
कृतम्पृथिव्याम् ॥ ततः खनेमसुप्प्रतीकमुग्निꣳस्वोरुहाणाऽअधि
नाकमुत्तमम् ॥ २२ ॥ आत्त्वा ॥ जिघर्म्मिमनसाघृतेनप्प्रतिक्षिय
न्तम्भुवनानिव्विश्व्वा ॥ पृथुन्तिरश्चाव्वयंसाबृहन्तंव्यचिष्ठमन्नैरभु
सन्दृशानम् ॥ २३ ॥ आविश्व्वतः । प्प्रत्त्यञ्चंजिघर्म्म्यरक्षसाम
नंसातज्जुषेत ॥ मर्य्यश्श्रीस्पृहयद्वर्णोऽअग्निर्न्नाभिमृशैतुन्व्वाजम्भुं

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

राणꣳ ॥ २४ ॥ परिवाजंपतिꣳ। परिवाजंपतिꣳकुविरग्निर्हव्यान्यंक्त
मीत् ॥ दधद्रत्नंकांनिदाशुषें ॥ २५ ॥ परित्त्वाग्नेपुरंवुयंव्विप्रंꣳसह
स्यधीमहि ॥ धृषद्वर्णन्दिवेदिवेहन्तारंम्भङ्गुरावंताम् ॥ २६ ॥ त्व
मंग्ने । द्युभिस्त्वमांशुशुक्षणिस्त्वमुद्वंयस्त्वमश्मंनुस्परि ॥ त्वं
व्वनेंब्भ्युस्त्वमोषंधीब्भ्युस्त्वन्नृणान्नृपतेजायसेशुचिः ॥ २७ ॥
[१६] देवस्यंत्त्वा । सवितुःप्प्रंसुवेश्विनोर्ब्बाहुब्भ्यांम्पूष्णोहस्तां
ब्भ्याम् ॥ पृथिव्याःसुदस्त्थांदग्निम्पुरीष्य्यू मङ्गिरस्वत्त्खंनामि ॥
ज्योतिष्म्मन्तन्त्वाग्नेसुप्रतीकुमजस्त्रेणभानुनादीद्यतम्॥शिवम्म्प्र

जाब्भ्योहिꣳसन्तम्पृथिव्याःसुधस्त्थांदग्निम्पुरीष्य्यमङ्गिरस्वत्त्खं
नामꣳ॥ २८॥ अपाम्पृष्ठम् । अपाम्पृष्ठंमसियोनिरग्नेःसंमुद्रमभितुꣳ
पिन्वंमानम् ॥ व्वर्द्धंमानोमुहाꣳ।ऽआचुपुष्कंरदिवोमात्रंयाव्वरिम्मणा
प्प्रंथस्स्व ॥ २९ ॥ शम्मंच । शम्मंचस्त्थोव्वम्मंचस्त्थोच्छिद्रेबहुले
ऽउभे ॥ द्व्यचंस्वतीसंव्वंसाथाम्भृतमुग्निम्पुरीष्य्यम् ॥ ३० ॥ संव्वं
साथाम् ॥ संव्वंसाथाꣳस्व्वर्व्विदांसुमीचीऽउरंसात्त्कमनां ॥ अग्निमु
न्तब्भंरिष्य्यन्तीज्ज्योतिष्म्मन्तुमजंस्त्रमित् ॥ ३१ ॥ पुरीष्य्योग्नि।
व्विश्व्वभंराऽअथर्व्वात्त्वाप्प्रथुमोनिरंमन्थदग्ने ॥ त्वामंग्नेपुष्कंरादद्धच

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

थर्व्वाणिरमन्थत ॥ मूर्द्धोविश्श्वस्यवाघतः ॥ ३२ ॥ तमुत्त्वा । दुद्धच
ङ्ङृषिः पुत्रऽईधेऽअथर्व्वणः ॥ वृत्रहणम्पुरन्दरम् ॥ ३३ ॥ तमुत्त्वा । पा
त्थ्योवृषासमीधेदस्युहन्तमम् ॥ धनञ्जयꣳरणेरणे ॥ ३४ ॥ सीदहो
तः । सीदहोतꣳस्वऽउलोकेचिकित्वान्त्सादयायज्ञꣳसुकृतस्ययोनौ ॥
देवावीर्देवान्हविषायजास्यग्नेबृहद्यजमानेवयोधाः ॥ ३५ ॥ निहो
ता । होतुषदनेविदानस्त्वेषोदीदिवाꣳ ॥ ऽअसदत्त्सुदक्षः ॥ अदब्ध
व्रतप्रमतिर्व्वसिष्ठꣳसहस्रम्भरꣳशुचिंजिह्वोऽअग्निः ॥ ३६ ॥ सꣳसीद
स्व । सꣳसीदस्वमहाꣳ ॥ असिशोचस्वदेववीतमः ॥ विधूममग्नेऽ

अरुषम्मियेद्धचसुजप्प्रशस्तदर्शतम् ॥ ३७ ॥ [१०] अपोदेवीः ।
अपोदेवीरुपसृजुमधुमतीरयक्ष्मायप्रजाभ्यः ॥ तासामुस्त्थानादु
ज्जिहतामोषधयꣳसुपिप्पलाः ॥ ३८ ॥ सन्तैं । वायुर्म्मातरिश्श्वांदधा
तूत्तानायाहृदयंयद्विकस्तम् । योदेवानाञ्चरसिप्प्राणथैनुकस्म्मै
देवायषंडस्त्तुतुभ्यम् ॥ ३९ ॥ सुजातोज्ज्योतिषा ॥ सुहशर्म्मन्वरूथु
मासंदत्त्स्व ॥ वासोऽअग्नेविश्श्वरूपꣳसंव्ययस्वविभावसो ॥ ४० ॥
उदुतिष्ठ । स्वध्वरावनोदेव्याधिया ॥ दृशेचंभासाबृहतासुशुक्रनिरा
ग्नेयाहिसुशस्तिभिः ॥ ४१ ॥ ऊर्द्धऽऊषुणः । ऊर्द्धऽऊषुणऽऊतये

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

तिष्ठादेवोनसंविता ॥ ऊर्द्धोवाजस्यसनितायदञ्जिभिर्वाघद्भिर्विह्वयां
महे ॥ ४२ ॥ सजातः । सजातोगन्भोंऽसिरोदस्योरग्नेचारुर्वि
भृतऽओषधीषु ॥ चित्रःशिशुःपरितमांऽस्यक्तून्प्रमातृभ्योऽअधि
कनिक्रदद्वाः ॥ ४३ ॥ स्थिरोभव । वीड्वङ्गऽआशुर्भववाज्यर्वन् ॥
पृथुर्भवसुषदस्त्वमग्नेःपुरीषवाहणः ॥ ४४ ॥ शिवोभव । प्रजा
भ्योमानुषीभ्यस्त्वमङ्गिरः ॥ माद्यावांपृथिवीऽअभिशोचीर्मान्त
रिक्षम्मावनुस्पर्तीन् ॥ ४५ ॥ प्रैतु । वाजीकनिक्रदन्नानदद्रासभुःप
त्वां ॥ भरन्नग्निम्पुरीष्यम्मापाद्यायुषःपुरा ॥ वृषाग्निम्वृषणम्भ
रंन्नपाङ्गर्भंऽसमुद्रियम् । अग्नुऽआयांहिवीतयें ॥ ४६ ॥ ऋतऽसु
क्त्यमृतऽसुक्त्यमुग्निम्पुरीष्यमङ्गिरस्वद्ध्रुवाम ॥ ओषधयुःप्रतिमो
दद्धमुग्निमेतऽशिवमायन्तमुभ्यत्रंयुष्माः ॥ द्यस्युन्निवश्वाऽअ
निराऽअमीवानिषीदन्नोऽअपदुर्म्मतिर्जहि ॥ ४७ ॥ ओषधयुःप्र
ति । ओषधयुःप्रतिगृभ्णीतुपुष्पवतीःसुपिप्पुलाः ॥ अयंवोग
र्भंऽऋत्वियंःप्रत्नऽसुधस्थुमासदत् ॥४८॥ विपाजसा । पृथुना
शोशुचानोबाधस्वद्विषोरक्षसोऽअमीवाः ॥ सुशर्म्मणोबृहतःशर्म्म
णिस्यामग्नेरहऽसुहवस्यप्रणीतौ ॥ ४९ ॥ [१२] आपोहि । ष्ठा

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

मंयोभुवस्तानऊर्ज्जेदधातन ॥ महेरणायुचक्षसे ॥ ५० ॥ योवः÷ शिवतमोरसस्तस्यभाजयतेहनः÷ ॥ उशतीरिवमातरः÷ ॥ ५१ ॥ तस्म्माऽअरम् । तस्म्माऽअरङ्गमामवोयस्यक्षयायुजिन्वथ । आपोजुनयथाचनः ॥ ५२ ॥ मित्रꣳसृ॰ सृज्ज्यं ॥ पृथिवीम्भूमिꣳ श्रुज्ज्योतिंषासह ॥ सुजातꣳजातवेदसमयक्ष्मायंत्त्वासृ॰ सृंजामिप्प्रजाभ्यः÷ ॥ ५३ ॥ रुद्राꣳसृ॰ सृज्ज्यं । पृथिवीम्बृहज्ज्योतिꣳसमींधिरे ॥ तेषाम्भानुरजस्रऽइच्छुक्रोदेवेषुरोचते ॥ ५४ ॥ सृ॰ सृष्टांव्वसुभिः ॥ सृ॰ सृष्टांव्वसुभीरुद्रैर्द्धीरैꣳकर्म्मण्युम्मृदम् ॥ हस्ताभ्याम्मृद्वीङ्कृ

त्त्वासिनीवालीकृणोतुताम् ॥ ५५ ॥ सिनीवालीसुकपर्द्दा ॥ सुकुरीरास्वौपुशा ॥ सातुभ्यंमदितेमह्योखान्दंधातुहस्त्तयोः ॥ ५६ ॥ उखाङ्कृणोतुशक्त्यांबाहुभ्यामदितिर्द्धिया ॥ मातापुत्रंय्यथोपस्त्थे साग्निम्बिभर्त्तुगर्ब्भऽआ ॥ मुखस्युशिरोसि ॥ ५७ ॥ व्वसंवस्त्त्वा ॥ कृण्वन्तुगायत्रेणुच्छन्दंसाङ्गिरस्वद्ध्रुवासिपृथिव्यासिधारयामयिंप्प्रजाꣳरायस्प्पोषङ्गौपत्त्यꣳसुवीर्य्यꣳसजातान्यजमानायरुद्रास्त्त्वांकृण्वन्तुत्रैष्टुंभेनुच्छन्दंसाङ्गिरस्वद्ध्रुवास्युन्तरिक्षमासिधारयामयिंप्प्रजाꣳरायस्प्पोषङ्गौपत्त्यꣳसुवीर्य्यꣳसजातान्यजमानायादित्या

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

स्त्वांकृण्वन्तुजागंतेनुच्छन्दसाङ्गिरुस्वद्ध्रुवासिद्यौरंसिधारयामयिं
प्रजाꣳरायस्पोषङ्गौपत्त्यꣳसुवीर्य्यꣳसजातान्यजंमानायुविश्वें
त्त्वादेवावैश्श्वानुराकृण्वन्त्वानुष्टुभेनुच्छन्दसाङ्गिरुस्वद्ध्रुवासिदिशों
सिधारयामयिंप्रजाꣳरायस्पोषङ्गौपत्त्यꣳसुवीर्य्यꣳसजातान्यज
मानाय ॥ ५८ ॥ अदित्त्यैरास्नां ॥ अदित्त्यैरास्नास्यदितिष्ट्वेबिलंगृ
ह्णातु ॥ कृत्त्वायुसामुहीमुखाम्मृन्मयींष्योनिमुग्न्नयें ॥ पुत्रेभ्युꣳ
प्रायच्छुददितिꣳश्रपयानितिं ॥ ५९ ॥ व्वसंवस्त्त्वा ॥ धूपयन्तुगायु
त्रेणुच्छन्दसाङ्गिरुस्वद्ध्रुद्रास्त्वांधूपयन्तुत्रैष्टुंभेनुच्छन्दसाङ्गिरुस्वदांदि

त्त्यास्त्वांधूपयन्तुजागंतेनुच्छन्दसाङ्गिरुस्वद्विश्वेत्त्वादेवाव्वैश्श्वानुरा
धूंपयुन्त्वानुष्टुभेनुच्छन्दसाङ्गिरुस्वदिन्द्रंस्त्वाधूपयतुव्वरुंणत्त्वाधूपय
तुव्विष्ण्णुस्त्त्वाधूपयतु ॥ ६० ॥ [११] अदितिष्ट्वा ॥ देवी
व्विश्श्वदैव्यावतीपृथिव्याꣳसुधस्त्थेऽअङ्गिरुस्वत्खनत्त्ववटदेवानां
न्त्वापत्क्रींद्देवीर्व्विश्श्वदैव्यावतीꣳपृथिव्याꣳसुधस्त्थेऽअङ्गिरुस्वद्धंधतूखे
धिषणांस्त्वादेवीर्व्विश्श्वदैव्यावतीꣳपृथिव्याꣳसुधस्त्थेऽअङ्गिरुस्वदुभी
न्धतामुखेव्वरूत्रीष्टादेवीर्व्विश्श्वदैव्यावतीꣳपृथिव्याꣳसुधस्त्थेऽअङ्गिर
स्वच्छ्रपयन्तूखेऽग्न्नास्त्वादेवीर्व्विश्श्वदैव्यावतीꣳपृथिव्याꣳसुधस्त्थेऽअ

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

ङ्गिरस्वत्त्पंचन्तूखेजनंयुस्त्वाच्छिन्नपत्रादेवीर्ब्बिश्श्वदेद्द्यावतीऽपृथि
ह्याऽसुधस्त्थैऽअङ्गिरस्वत्त्पंचन्तूखे ॥ ६१ ॥ मित्रस्यंचर्ष
णीधृतं÷ ॥ मित्रस्यंचर्षणीधृतोवोदेवस्यंसानुसि ॥ द्युम्नञ्चि
त्रश्श्रवस्त्तमम् ॥ ६२ ॥ देवस्त्वा ॥ सवितोद्वंपतुसुपाणिऽ
स्वङ्गुरिःसुबाहुरुतशक्क्र्या ॥ अद्यंथमानापृथिव्यामाशादिशुऽआ
पृण ॥ ६३ ॥ उत्थायंबृहती ॥ भुवोदुत्तिष्ठङ्ध्रुवात्त्वम् ॥ मित्रैतान्तऽ
उखाम्परिंदद्मम्यभित्त्याऽएषामाभैदि ॥ ६४ ॥ व्वसंवस्त्वा । च्छृन्द
न्तुगायत्रेणुच्छन्दंसाङ्गिरस्वद्ध्रुवास्त्वाच्छृन्दन्तुत्रैष्टुभेनुच्छन्दंसाङ्गि

रस्वदादित्यास्त्वाच्छृन्दन्तुजागतेनुच्छन्दंसाङ्गिरस्वद्विश्श्वेत्त्वादे
वाव्वैश्श्वानुराऽआच्छृन्दन्त्वानुष्टुभेनुच्छन्दंसाङ्गिरस्वत् ॥ ६५ ॥[५]
आकूतिमुग्निम्॥आकूतिमुग्निम्प्रयुजुंस्वाहामनोमेधामुग्निम्प्रयु
जुंस्वाहांचित्तंविज्ञातमुग्निम्प्रयुजुंस्वाहांव्वाचोव्विधृतिमुग्निम्प्र
युजुंस्वाहांप्रजापंतयेमनंवेस्वाहाग्न्नयेंवैश्श्वानरायस्वाहां ॥ ६६ ॥
विश्श्वोदेवस्यं ॥ नेतुर्म्मर्त्तोंव्वुरीतसुक्रय्यम् ॥ विश्श्वोरायऽइंषु
द्धयतिद्युम्न्नंव्वृणीतपुष्य्यसेस्वाहां ॥ ६७ ॥ मासु । भिंत्थुमासं
रिषोम्बंधुष्ण्णुव्वीरयंस्वसु ॥ अग्निश्श्वेदङ्गिरिष्य्यथः ॥ ६८ ॥ दृढ

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

ह॑स्वदेवि । पृथिविस्वस्त्तयंऽआसुरीमायास्वधयांकृतासिं ॥ जुष्ट॑न्देवेब्भ्यंऽइदमस्तुहव्यमरिष्टात्त्वमुदिहियज्ञेऽअस्मिन् ॥ ६९ ॥ ह्रन्नꣳसुर्प्पिरासुतिꣳप्रत्तक्कोहोतावरेण्यꣳ ॥ सहंसस्प्पुत्रोऽअद्भुतꣳ ॥ ॥ ७० ॥ शतम् ॥ ५०० ॥ परस्यांअधिं ॥ सुंवतोवराꣳ ॥ अब्भ्या तंर ॥ यत्राहमस्मिमुताꣳ ॥ अंव ॥ ७१ ॥ पुरमस्यांःपरावतं÷ ॥ पु रमस्यांःपरावतोरोहिदश्वऽइहागंहि ॥ पुरीष्य÷पुरुप्रियोग्ने्त्व न्तंरामृधं÷ ॥ ७२ ॥ यदंग्ने । यदंग्नेकानिकानिचिदातेदारूणिद ध्मसिं॥ सर्व्वन्तदंस्तुतेघृतन्तꣳषस्वयविष्ठ्य ॥ ७३ ॥ यदात्ति ॥ यद

त्त्युंपुजिह्विकायद्दुम्म्रोऽअंतिसर्प्पंति ॥ सर्व्वन्तदंस्तुतेघृतन्तꣳषस्व यविष्ठ्य ॥७४॥ अहंरहुरप्प्रंयावम् ॥ अहंरहुरप्प्रंयावुम्भरुन्तोश्श्वां येवृतिष्ठंतेघासमंस्म्मै ॥ रायस्प्पोषैणुसमिषामदुन्तोग्ने्मातेप्प्रतिंवे शारिषाम ॥ ७५ ॥ नाभांपृथिव्याꣳ ॥ समिधानेऽअग्नौरायस्प्पोषां यबृहतेहंवामहे ॥ इरम्मुदम्बृहदुक्थुंय्यजंत्रऽआतारमुग्निमम्पृतंनासुसा सुहिम् ॥ ७६ ॥ याꣳसेनाꣳ ॥ याꣳसेनांऽअभीत्त्वंरीराव्याधिनीरुगं णाऽउत ॥ येस्तेनायेचुतस्कंरास्ताँस्तैऽअग्नेपिंदधाम्म्यास्ये ॥७७॥ दꣳष्ट्राब्भ्याम्मुलिम्म्लून् ॥ दꣳष्ट्राब्भ्याम्मुलिम्म्लूअंब्भ्यैस्तस्कंराँ

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

ꣳ ॥ ऽउत ॥ हनुभ्याꣳस्तेनान्भंगवस्ताँस्त्वङ्कादुसुखांदितान् ॥ ॥ ७८॥ येजनेषु। मुलिम्म्लवस्तेनासुस्तस्करांव्वनै ॥ येकक्षैष्ष्वघा यवस्ताँस्तेदधामिजम्भंयोꣳ॥ ७९॥ योऽअस्मम्भ्यम्। योअस्मम्भ्यंमरातीयाद्यश्चनोद्वेषतेजनं÷ ॥ निन्दाद्योऽअस्म्मान्धिप्प्साच्चुसर्व्वन्तम्मस्म्मुसाकुरु ॥ ८०॥ सꣳशितम्मे॥ सꣳशितम्मेब्रह्मुसꣳशितंव्वीर्य्यम्बलंम् ॥ सꣳशितक्षत्त्रमुिष्णुयस्याुहमस्म्मिपुरोहितꣳ॥ ॥ ८१॥ उदैषाम् ॥ उदैषाम्बाहूऽअतिरमुद्वर्च्चोऽअथोबलंम् ॥ क्षिणोमिब्रह्मणामित्रानुन्नयामिस्वाꣳऽअहम् ॥८२॥ अन्नपतेन्नस्य ॥नोदे ७८

ह्यनमीवस्यशुष्म्मिणं÷ । प्रप्रदातारन्तारिषऽऊर्ज्जन्नोधेहिद्विपदेचतुष्पदे ॥८३॥ [१८] इतिशुक्लयजुस्संहितायांएकादशोऽध्यायः॥११॥ दृशानः सप्तदश दिवस्पारि द्वादश समिधाग्निं पञ्चदश आपेत सप्त दश आसुन्वन्तं त्रयोदश याओषधीः सप्तविꣳशतिः मामाषोडश स प्तसप्तदशꣳशतम् ॥ दृशानोरुक्मऽदृशानोरुक्मऽउर्व्याव्यद्यौदुर्म्म र्षमायुं÷श्रियेरुंचानः ॥ अग्निरमृतोऽअभवद्वयोभिर्य्यदेनुन्द्यौरजन यत्सुरेताः ॥१॥ नक्षोषासासमंनसा॥ व्विरूपेधापयेतेशिशुमेकंꣳस मीची॥ द्यावाक्षामारुक्मोऽअन्तर्व्विभातिदेवाऽअग्निन्धारयन्द्रविणो

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

दाऽ॥ २॥ विश्श्वाऽरुपाणिं॥ विश्श्वाऽरुपाणिप्प्रतिमुञ्चतेकविऽप्प्रासांवी
द्वुद्वंद्विपदेचतुष्पदे । विनाकंमक्ख्यत्सवितावरेण्योनुप्प्रयाणंमुषसो
विरांजति ॥ ३॥ सुपुर्णोसि ॥ गुरुत्मॉंस्त्रिवृत्तेशिरोगायत्रञ्चक्षुर्बृहद्र
थन्तरेपक्षौ ॥ स्तोमऽआत्त्माच्छन्दाऽस्यङ्गानियजूऽषिनामं ॥ सा
मंतेतनूर्वामदेव्यंयज्ञायज्ञियम्पुच्छन्धिष्ण्याऽशुफाऽ ॥ सुपुर्णोसि
गुरुत्मान्दिवंगच्छत्स्वः÷पत ॥ ४ ॥ विष्णोऽक्रमः÷ ॥ विष्णोऽ
क्रमोसिसपत्त्क्रुहागायत्रञ्छन्दऽआरोहपृथिवीमनुविक्रमस्वविष्णोऽ
क्रमोस्यभिमातिहात्रैष्टुभञ्छन्दऽआरोहान्तरिक्षमनुविक्रमस्वविष्णोऽक्रमोस्यरातीयतोहन्ताजागतञ्छन्दऽआरोहदिवमनुविक्रम
स्वविष्णोऽक्रमोसिशत्रूयतोहन्तानुष्टुभञ्छन्दआरोहदिशोनुविक्रम
स्व ॥ ५ ॥ अक्रन्ददग्निः ॥ अक्रन्ददग्निस्तनयन्निवद्यौऽक्षा
मारेरिहद्वीरुधः÷समञ्जन् ॥ सद्योजज्ञानोविहीमिद्धोऽअक्ख्युदारो
दसीभानुनाभात्त्युन्तः ॥ ६ ॥ अग्नेब्भ्यावर्त्तिन् ॥ अग्नेब्भ्या
वर्त्तिन्नभिमानिवर्त्तुस्वायुषाव्वर्च्चसाप्प्रजयाधनेन ॥ सन्न्यामेधयारु
द्र्यापोषेण ॥ ७॥ अग्नेऽअङ्गिरः ॥ शतन्तेसन्त्त्वावृतः÷सहस्रन्तऽउ
पावृतः÷ ॥ अधापोषंस्युपोषेणपुनर्न्नोनुष्टमाकृधिपुनर्न्नोरयिमाकृधि ॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

॥ ८ ॥ पुनरूर्ज्जा ॥ निवर्त्तस्वपुनरग्नऽइषायुषा ॥ पुनर्न्नऽपाह्यꣳहसः ॥ ९ ॥ सुहरुष्या ॥ निवर्त्तस्वाग्नेपिन्वस्वधारया ॥ विश्वप्स्न्यांविश्वतस्परि ॥ १० ॥ आत्त्वा ॥ हार्षमुन्तरभूद्ध्रुवस्तिष्ठाविचाचलिꣳ ॥ विशस्त्वासर्व्वाव्वाञ्छन्तुमात्त्वद्राष्ट्रमधिब्भ्रशत् ॥ ११ ॥ उदुत्तमम् ॥ उदुत्तमँव्वरुणपाशमुस्म्मदवाधमंविमध्यमꣳश्रथाय । अथावयमादित्यव्व्रतेतवानागसोऽअदितयेस्याम ॥ ॥ १२ ॥ अग्नेबृहन् ॥ अग्नेबृहन्नृषसामूर्द्धोऽअस्त्थान्निर्ज्जगन्वान्तमसोज्ज्योतिषागात् ॥ अग्निर्ब्भानुनारुशतास्वङ्गऽआजातोव्विश्वासद्मान्यप्राः ॥ १३ ॥ हꣳसःशुचिषत् ॥ हꣳसःशुचिषद्वसुरन्तरिक्षसद्धोतावेदिषदतिथिर्दुरोणसत् ॥ नृषद्वरसदृतसद्व्योमसदब्जागोजाऽऋतजाऽअद्रिजाऽऋतम्बृहत् ॥ १४ ॥ सीदत्त्वम् । सीदत्त्वम्मातुरस्याऽउपस्त्थेविश्वान्यग्नेव्वयुनानिविद्वान् । मैनान्तपंसुामार्च्चिषाभिशोचीरन्तरस्याꣳशुक्रज्ज्योतिर्विभाहि ॥ १५ ॥ अन्तरग्ने ॥ रुचात्त्वमुखायाःसदनेस्वे ॥ तस्यास्त्वर्ꣳहरसातपुञ्जातंवेदꣳशिवोभव ॥ १६ ॥ शिवोभूत्त्वा ॥ मह्यमग्नेऽअथोसीदशिवस्त्वम् ॥ शिवाःकृत्त्वादिशःसर्व्वाःस्वंव्योनिमिहासदः ॥ १७ ॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

[१७] दिवस्प्परिं ॥ प्प्रथमअंज्ञेऽअग्निरुस्म्माद्द्वितीयुम्म्परिंजातवैं
दाꣳ ॥ तृतीयंमुप्प्सुनृमणाऽअजंस्त्रमिन्धांनऽएनअरतेस्स्वाधीः ॥
॥ १८ ॥ विद्म्मातें ॥ अग्नेत्रेधात्रयाणिंविद्म्मातेंधामुविभृंतापुरुत्रा॥
विद्म्मातेनामंपरंहुह्वुंहायाद्विद्म्मातमुत्तंस्यतंऽआजुगन्थं ॥ १९ ॥ सु
मुद्रेत्त्वां ॥ नृमणाऽअप्प्स्वुन्तर्न्नृचक्षाऽईधेदिवोऽअग्न्नुऽऊधन् ॥तृतीयें
त्त्वारजंसितस्त्थिवाꣳसंमुपामुपस्त्थेंमहिषाऽअवर्द्धन् ॥ २० ॥ अ
क्रंन्ददुग्निः ॥ अक्रंन्ददुग्निस्त्तनयंन्निवद्यौःक्षामारेरिंहद्वीरुधंः समु
अन् ॥ सद्योजज्ञानोव्विहीमिद्धोऽअक्ख्युदारोदंसीभानुनाभात्त्युन्तः

॥ २१ ॥ श्रीणामुंदारः ॥ श्रीणामुंदारोधरुणोंरयीणाम्मंनीषाणु
म्प्राप्प्णुꣳसोमंगोपाः ॥ व्वसुंः सूनुःसहंसोऽअप्प्सुराजाव्विभात्त्यग्न्नं
ऽउषसांमिधानः ॥ २२ ॥ व्विश्श्वंस्यकेतुः ॥ व्विश्श्वंस्यकेतुर्भ्भुवंन
स्युगर्भ्भुऽआरोदंसीऽअपृणाज्जायंमानꣳ । व्वीडुश्चिदद्रिंमभिनत्त्परायं
अनायदग्निमयंजन्तुपञ्च ॥ २३ ॥ उशिक्पांवकः ॥ उशिक्पांवु
कोऽअंरतिःसुंमेधामर्त्तेष्व्वग्निरमृतोनिधांयि ॥ इयर्त्तिधूममंरुषम्भ
रिंम्भ्रदुच्छुक्रेणंशोचिषाद्यामिनंक्षन् ॥ २४ ॥ दृशानोरुक्मः ॥ दृ
शानोरुक्मऽउर्व्याव्यंद्यौद्दुर्म्मर्षमायुंः श्रियेरुंचानः ॥ अग्निरमृतोऽ

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

अभवद्वयोभिर्य्यदैनुन्द्यौरजनयत्सुरेताः ॥ २५ ॥ घस्तें ॥ अद्यकृण
वंद्भद्रशोचेपूपन्दैवघृतवन्तमग्ने ॥ प्रतन्नंयप्प्रतुरंवस्योऽअच्छाभि
सुम्मन्नन्देवभक्तंयाविष्ठ ॥ २६ ॥ आतम् ॥ आतम्भंजसौश्श्रवसेष्ठ्वं
ग्नऽउक्थऽउक्थुऽआभंजशुस्यमाने ॥ प्रियश्सूष्यैंप्रियोऽअग्ना
भंवात्युज्जातेनंभिनदुज्जनित्वैः ॥ २७ ॥ त्वामंग्ने ॥ त्वामंग्ने
यजंमानाऽअनुद्यून्विश्श्वाव्वसुंदधिरेव्वार्य्याणि ॥ त्वयांसुहद्रविंण
मिच्छमांनाव्व्रजङ्गोमन्तमुशिजोव्विवंव्रुः ॥ २८ ॥ अस्त्तांव्युग्निः ।
अस्त्तांव्युग्निर्न्नराꣳशुशेवोव्विश्श्वानुरऽऋषिभिंस्सोमंगोपाः ॥ अद्वेषे

द्यावांपृथिवीहुंवेमुदेवांधुत्तरयिमुस्म्मेसुवीरंम् ॥ २९ ॥ [१२] सु
मिधाग्निम् ॥ सुमिधाग्निन्दुंवस्यतघृतैर्बोधयुतातिंथिम् ॥ आस्मिंम
न्हव्याजुंहोतन ॥ ३० ॥ उदुंत्त्वा ॥ उदुंत्त्वाव्विश्श्वेंदेवाऽअग्नेभरं
न्तुचित्तिभिः ॥ सनोंभवशिवस्त्वꣳसुप्प्रतींकोव्विभावंसुः ॥ ३१ ॥
प्रेत् ॥ प्रेदंग्नेज्ज्योतिंष्म्मान्याहिशिवेभिरर्च्चिभिष्टम् ॥ बृहद्भिंर्भानु
भिर्ब्भासुन्नमाहिꣳसीस्तुन्वाप्प्रजाः ॥ ३२ ॥ अक्रन्ददग्निः ॥ अक्र
न्ददग्निस्तनयंन्निवद्यौःक्षामारेरिंहद्वीरुधंःसमुञ्जन् ॥ सद्योजंज्ञा
नोव्विहीमिद्धोऽअक्ख्युदारोदंसीभानुनांभात्युन्तः ॥ ३३ ॥ प्रप्रा

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

यम् ॥ प्रप्प्रायमुग्निन्भँरुतस्यशृण्वेव्वियत्त्सृष्ठ्योनरोचतेबृहद्भाः ॥ अभियऽपूरुम्पृतनासुतस्त्थौदीदायुदैद्द्योऽअतिथिऽशिवोनः ॥ ३४॥ आपौदेवीः ॥ आपौदेवीऽप्प्रतिगृभ्णीतुभस्म्मैतत्त्स्योनेकृणुद्धूर्ऽसुरभाऽउलोके ॥ तस्म्मैनमन्तुञ्जनयऽसुपत्क्नीम्मातेवपुत्रम्बिभृताप्प्स्वेनत् ॥ ३५॥ अुप्प्स्वग्ने ॥ अुप्प्स्वग्नेसधिष्टवसौषधीरनुरुद्धचसे ॥ गन्भँसञ्जायसेपुनः ॥३६॥ गन्भौऽसि ॥ गन्भौऽअस्योषधीनाङ्गन्भौव्वनुस्पतीनाम् ॥ गन्भौव्विश्ववस्यभूतस्याग्नेगन्भौऽअपामसि ॥ ३७ ॥ प्रसद्यभस्म्मना ॥ प्रसद्यभस्म्मनायोनिमुपश्चपृ

थिवीमग्ने ॥ सुऽसृज्ज्यमातृभिष्टृञ्योतिष्म्मान्पुनरासदऽ ॥ ३८॥ पुनरासद्य । पुनरासद्यसदनमुपश्चपृथिवीमग्ने ॥ शेषेमातुर्य्यथोपस्त्थेन्तरस्याऽशिवतमऽ ॥ ३९ ॥ पुनरूर्ज्जा ॥ निवर्त्तस्वपुनरग्नऽइषायुषा ॥ पुनर्न्नऽपाह्यर्ऽहसऽ ॥ ४० ॥ सुहरुण्या ॥ निवर्त्तुस्वाग्नेपिन्वस्वधारया ॥ विश्वप्प्स्न्यांविश्वतुस्प्परि ॥ ४१ ॥ बोधा मे ॥ ऽअस्यव्वचसोयविष्ठमर्ऽहिष्ठस्युप्प्रभृतस्यस्वधावऽ ॥ पीयंतित्त्वोऽअनुत्त्वोगृणातिव्वन्दारुष्टेतन्नंव्वन्देऽअग्ने ॥ ४२ ॥ सबोधि ॥ सूरिर्म्मुघवाव्वसुंपतेव्वसुदावन् ॥ युयोद्धचस्म्मद्देषाऽसिव्विश्वकर्म्म

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

णेस्वाहा ॥ ४३ ॥ पुनस्त्वा ॥ दित्यारुद्रावसवऽसमिन्धतामम्पुनर्ब्रह्मणोवसुनीथयज्ञैः ॥ घृतेनुत्वन्तनूवँर्द्धयस्वसुत्याःसन्तुयजमानस्यकामाः ॥ ४४ ॥ [१५] अपेत ॥ अपेतवीतविचंसर्प्पतातोयेत्रस्त्थपुराणायेचनूतनाः ॥ अदाद्यमोवसानम्पृथिव्याऽअक्रन्निमम्पितरौलोकमस्म्मै ॥ ४५ ॥ सुँज्ञानंमसि ॥ कामधरणम्मयितेकामधरणम्भूयात् ॥ अग्नेर्ब्भस्म्मासिस्युग्नेःपुरीषमसिचितस्त्थपरिचितऽऊर्ज्जचितःश्रयद्धम् ॥ ४६ ॥ अयर्ज्जसः ॥ अयर्ज्जसोऽअग्निरर्य्यस्मिन्नुक्त्सोमुमिन्द्रःसुतन्दुधेजुठरेवावशानः ॥ सुहस्त्रियुम्वाजुमत्त्युन्नसप्तिर्ज्ज

सुवान्त्सन्त्स्तूयसेजातवेदः ॥ ४७ ॥ अग्नेयत् ॥ अग्नेयत्तेदिविद्यच्चँःपृथिव्यांय्यदोषधीष्वप्स्वायंजत्र ॥ येनान्तरिक्षमुर्व्वाततन्थत्त्वेषःसभानुरर्ण्णवोनुचक्षाः ॥ ४८ ॥ अग्नेंदिवः ॥ अग्नेंदिवोऽअर्ण्णमच्छाजिगास्यच्छादेवाँः। ऊंचिषेधिष्ण्यायें ॥ यारोचनेपरस्तात्त्सूर्य्यस्युषाश्चावस्तादुपतिष्ठन्तुऽआपर्ः ॥ ४९ ॥ पुरीष्यासोऽअग्नयर्ः ॥ प्प्रावुणेभिःसुजोषसः। जुषन्तांय्युज्ञमुहोनमीवाऽइषोमुहीः ॥ ५० ॥ इडामग्ने ॥ पुरुदर्ज्जसंर्ज्जसुनिङ्गोःशश्वत्तुमर्ज्जहवंमानायसाध ॥ स्यान्नःसूनुस्तनयोविजावाग्नेसातेसुमतिर्भूत्त्वस्म्मे ॥ ५१ ॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

अयन्तेऽ॥ अयन्तेयोनिर्ऋत्वियोयतोजातोऽअरोचथाऽ॥ तऽआनन्न
ग्नऽआरोहाथानोवर्द्धयारयिम्॥ ५२॥ चिदसि॥ चिदसितयादेव
तयाङ्गिरस्वद्ध्रुवासीदपरिचिदसितयादिवतयाङ्गिरस्वद्ध्रुवासीद॥ ५३॥
लोकम्पृण॥ च्छिद्रम्पृणाथोसीदद्ध्रुवात्त्वम्॥ इन्द्राग्नीत्त्वाबृहस्प्प
तिरस्मिन्नयोनावसीषदन्॥ ५४॥ ताऽअस्यु॥ सूददोहसऽसोमं
ꣳश्रीणन्तिपृश्न्नयः। जन्मन्नदेवानांविशस्त्रिष्वारोचनेदिवः॥५५॥
इन्द्रंविश्श्वाः÷॥ इन्द्रंविश्श्वाऽअवीवृधन्त्समुद्व्यचसंगिरः÷॥ रथी
तंमर्ऽरथीनांवाजानाꣳसत्पतिम्पतिम्॥ ५६॥ सामितम्॥ समितृर्ऽ

सङ्कल्पेथाꣳसम्प्रियौरोचिष्णूसुमनस्यमानौ॥ इषमूर्ज्जमभिसं
वसानौ॥ ५७॥ संवाम्॥ संवामुम्मनाꣳसिसंव्रतासमुचित्तान्या
करम्॥ अग्नेपुरीष्याधिपाभवत्त्वन्नऽइषमूर्ज्जंयजमानायधेहि॥
॥ ५८॥ अग्नेत्त्वम्॥ अग्नेत्त्वम्पुरीष्योरयिमान्पुष्टिमाः॥ ऽअ
सि॥ शिवाःकृत्त्वादिशुꣳसर्व्वाꣳस्वंयोनिमिहासदꣳ॥ ५९॥ भव
तन्नꣳ॥ भवतन्नुꣳसमनसौसचेतसावरेपसौ॥ मायुज्ञर्ऽहिंर्ऽसिष्टुमायु
ज्ञर्पतिऽआतवेदसौशिवौभवतमद्यनः÷॥ ६०॥ मातेवंपुत्रम्॥ मातेवं
पुत्रम्पृथिवीपुरीष्यमग्निꣳस्वेयोनावभारुषा॥ तांविश्श्वैर्देवैर्ऋतु

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

भिः÷संव्विदानःप्प्रजापतिर्व्विश्व्वकर्म्मर्मावि मुंञ्चतु ॥ ६१ ॥ [७] अ
सुन्व्वन्तुमयंजमानम् ॥ असुन्व्वन्तुमयंजमानमिच्छस्तेनस्येत्त्या
मन्विहितस्करस्य ॥ अन्यमुस्म्मदिच्छसातंऽइत्त्यानमोदेविनिर्ऋ
तेतुभ्यंमस्तु ॥ ६२ ॥ नमुःसुतेनिर्ऋतेतिग्मतेजोयुस्म्मयुंव्विचृता
बन्धमेतम् ॥ युमेनुत्त्वंष्युम्म्यासंव्विदानोत्तुमेनाकेऽअधिरोहयैनम्॥
॥ ६३ ॥ यस्यांस्ते ॥ घोरऽआसधुहोम्म्येषाम्बुन्धानांमवुसर्ज्जना
य ॥ यान्त्वाजनोभूमिरितिप्प्रमर्दन्तेनिर्ऋतिन्त्वाहम्पारेवेदव्विश्श्व
तंः÷ ॥ ६४॥ यन्तेदेवीनिर्ऋतिराबुबन्धुपाशंङ्ग्रीवास्वंविचृत्यम् ॥ त

न्तेव्विष्ण्याम्म्यायुषोनमद्धयादथैतम्पितुमंद्धिप्प्रसूतः ॥ नमोभूत्त्यै
येदश्चुकारं ॥ ६५ ॥ निवेशनःसङ्गमनः ॥ निवेशनःसङ्गमनोव्वसू
नांव्विश्श्वारूपाभिचष्टेशचींभिः ॥ देवऽईवसवितासुत्त्यधुर्म्मेन्द्रोन
तंस्त्थौसमुरेपंथीनाम् ॥ ६६ ॥ सीरांयुञ्जन्ति ॥ कवयोयुगाव्वितन्व्वते
पृथक् ॥ धीरांदेवेषुसुम्म्नुया ॥ ६७ ॥ युनक्तुसीरां ॥ युनक्तुसीरांव्वि
युगातनुद्धङ्कृतेयोनौव्वपतेहबीजम् ॥ गिराचश्श्रुष्टिःसभंराऽअसन्नो
नेदीयुऽइत्त्सृण्यःपक्वमेयात् ॥ ६८ ॥ शुनंसु ॥ फालाव्विकृषन्तुभू
मिंशुनंकीनाशाऽअभियन्तुव्वाहैः ॥ शुनांसीराहविषातोशमानासु

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

पिप्पुलाऽओषधीः कर्त्तनास्म्मे ॥६९॥ घृतेनसीता ॥ घृतेनसीतामधुनासमज्यतांविश्वैर्देवैरनुमतामरुद्भिः ॥ ऊर्ज्जस्वतीपयसापिन्वमानास्म्मान्त्सींतेपयसाऽभ्यावर्वृत्स्व ॥ ७० ॥ लाङ्गलम्पवीरवत् लाङ्गलम्पवीरवत्सुशेवंद्योमुपित्सरु ॥ तदुद्वपतिगामविम्प्रफर्व्यं ञ्चपीवरीम्प्रस्त्थावद्रथुवाहणम् ॥ ७१ ॥ कामंङ्कामदुघे ॥ धुक्ष्वमि त्रायुवरुणायच ॥ इन्द्रायाश्विवऽभ्यांम्पूष्णेप्प्रजाऽभ्युऽओषधी ऽभ्यः ॥७२॥ विमुंच्यद्धम् ॥ विमुंच्यद्धमग्घ्यादेवयानाऽअगंन्नमुत मेसस्प्पारमुस्य । ज्योतिरापाम ॥७३ ॥ सुजूरब्दः । सुजूरब्दोऽ

अयंवोभिःसुजूरुषाऽअरुणीभिः ॥ सुजोषसावुश्विनादःसौभिः सुजूःसूरऽएतशेनसुजूर्व्विश्वानुरऽइडयाघृतेनुस्वाहा ॥ ७४ ॥ [१३] षाऽओषधीः ॥ षाऽओषधीःपूर्व्वाजुतादेवेभ्यंस्त्रियुगम्पुरा ॥ मनैनुबभ्रूणांमुहःशुतन्धामानिसुप्तच ॥ ७५ ॥ शुतंव्वः ॥ शुतंवोऽअम्बुधामानिसुहस्त्रमुतवोरुहः ॥ अधांशतक्रत्वोयूयमिम म्मेऽअगुदङ्कत ॥ ७६ ॥ ओषधीःप्प्रतिं ॥ मोदद्धम्पुष्पवतीःप्प्रसू वंरीः ॥ अश्वांऽइवसुजित्वंरीर्व्वीरुधःपारयिष्ण्वः ॥ ७७ ॥ ओ षधीरितिं ॥ मातरस्त्तद्वोदेवीरुपब्रुवे ॥ सुनेयुमश्वुङ्गाँव्वासंऽआं

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

त्क्मानुन्तवंपूरुष ॥ ७८॥ अुश्श्वुत्थेवं÷ ॥ अुश्श्वुत्थेवोंनिषदंनम्पु
र्णेवोंव्वसुतिष्कृता॥ गोभाजुऽइत्किलांसथुयत्सुनवंथुपूरुंषम् ॥७९॥
यत्रौषंधीः ॥ सुमग्गंतुराजांनुःसमिंताविव ॥ व्विप्प्रुंसऽउंच्यतेभि
षग्यंक्षोहामींवुचातंनः ॥ ८० ॥ अुश्श्वावतींश्सोमावतीम् ॥ अु
श्श्वावतींश्सोमावतीमूर्ज्जयंन्तीमुदोंजसम् ॥ आविंवित्तिसर्व्वाऽओ
षंधीरुस्म्माऽअंरिष्टतांतये ॥ ८१ ॥ उच्छुष्म्मांः ॥ उच्छुष्म्माऽओ
षंधीनाङ्गावोंगोष्ठादिंवेरते ॥ धनंञ्जनिष्ष्यन्तीनामुत्क्मानुन्तवंपूरु
ष ॥ ८२ ॥ इष्कृतिर्न्नामं ॥ वोमुतार्थोंयूयंस्त्थुनिष्कृतीः ॥ स्मी

राःपंतुत्रिंणींस्त्थनुषदुमयंतिनिष्कृंथ ॥ ८३॥ अतिविश्श्वां÷ ॥ प
रिष्ठास्त्तेनऽइंवव्रुजमंक्रमुः ॥ ओषंधीःप्प्राचुंच्यवुर्य्यत्किञ्चंतन्वो
रपं÷ ॥ ८४ ॥ यदिमाः॥ यदिमाव्वाजयंन्नहमोषंधीर्हस्त्तंऽआदुधे ॥
आत्त्क्मायक्ष्मंस्यनश्यतिपुराजींवृगृभोंयथा ॥ ८५ ॥ यस्यौषधीः ॥
प्प्रसर्प्पथाङ्गंमङ्गम्परुंष्प्परुः ॥ ततोंयक्ष्मंव्विबांधद्धऽउग्रोमंद्धचमुशी
रिंव॥८६॥ सुकंऽयक्ष्म॥ सुकंऽयक्ष्मुप्रपंतुचाषैणकिकिदीविनां॥सु
कंव्वातंस्युद्धाज्ज्यांसुकन्नंश्यनिहाकंया॥८७॥शतं ६०० अुन्यावं÷॥
अुन्यावोंऽअुन्यामंवत्त्वुन्यान्यस्याऽउपांवत ॥ ताꣳसर्व्वां÷संव्विदानाऽ

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

इदम्मेप्प्रावंतुव्वचं÷ ॥८८॥ याऽफुलीनींऽ । याऽफुलिनीर्य्याऽअफुलाऽ
अंपुष्पाघाश्चंपुष्पिणींऽ ॥ बृहुस्पतिंप्रसूतास्तानोंमुञ्चुन्त्वꣳहंसऽ
॥ ८९ ॥ मुञ्चन्तुंमा ॥ शपुत्थ्यादथोंवरुण्यादुत ॥ अथोंयुमस्यु
पड्वींशात्त्सर्व्वस्म्माद्देवकिल्बिषात् ॥ ९० ॥ अवपतंन्तीरवदन् ॥
अवपतंन्तीरवदन्दिवऽओषंधयुस्परिं ॥ यञ्जीवमुश्न्नवांमहैनसरिं
ष्प्यातिपूरुंषꣳ ॥ ९१ ॥ याऽओषंधीꣳ ॥ याऽओषंधीꣳसोमंराज्ञी
र्ब्बह्वीꣳशुतविचक्षणाऽ ॥ तासांमसित्त्वमुत्तुमारङ्कामांयुशꣳहुदे ॥९२॥ ८९
याऽओषंधीऽ ॥ याऽओषंधीꣳसोमंराज्ञीर्व्विष्टिताःपृथिवीमनु ॥ बृहु

स्पतिंप्रसूताऽअुस्यैसन्दंत्तव्वीर्य्यम् ॥ ९३ ॥ याश्चं ॥ याश्चेदमु
पशृण्वन्तियाश्चंदूरम्परांगताऽ ॥ सर्व्वाँ÷सुङ्कृत्यंव्वीरुधोस्यैसन्दंत्त
व्वीर्य्यम् ॥ ९४ ॥ मावं÷ ॥ मावोंरिषत्त्खनितायस्म्मैंचाहꣳनांमिवऽ
द्विपाच्चतुंष्पादस्म्माकुꣳसर्व्वंमस्त्वनातुरम् ॥ ९५ ॥ ओषंधयुꣳसम् ॥
ओषंधयुꣳसमंवदन्तुसोमेंनसुहराज्ञा ॥ यस्म्मैंकृणोतिंब्राह्मणस्तꣳ
राजन्पारयामसि ॥ ९६ ॥ नाशुयित्रीबुलासुस्यार्शंसऽउपुचितां
मसि ॥ अथोंशुतस्युयक्ष्माणाम्पाकुरोरंसिनाशंनी ॥ ९७ ॥ त्वा
ङ्गंधुर्व्वाऽ ॥ त्वाङ्गंधुर्व्वा ऽअंखनुँस्त्वामिन्द्रस्त्वाम्बृहुस्पतिं÷ ॥ त्वा

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

मौषधेसोमोराजाब्विद्वान्यक्ष्मादमुच्यत ॥ ९८ ॥ सहस्वमे ॥ सहस्वमेऽअरातीःसहस्वपृतनायतः ॥ सहस्वसर्व्वम्पाप्मानुर्ऽसह मानास्योषधे ॥ ९९ ॥ दीर्घायुस्त्ते ॥ दीर्घायुस्त्ऽओषधेखनि तायस्म्मैचत्त्वाखनाम्म्युहम् ॥ अथोत्त्वन्दीर्घायुर्ब्भूत्त्वाशुतवल्ला ब्विरोहतात् ॥ १०० ॥ त्त्वमुत्तमा ॥ स्यौषधेतवंब्वृक्षाऽउपस्तयः ॥ उपस्तिरस्तुसोस्म्माकुंष्योऽअस्म्माꣳऽअंभिदासंति ॥ १०१ ॥ [२७] मामाहिर्ऽसीज्जनिताय॒पृथिव्यायोवादिवंर्ऽसुत्त्यधंर्म्मार्व्या नंट् ॥ यश्चापश्चुन्द्राꣳप्प्रथुमोजुजानुकस्म्मैदेवायंहविषाब्विधेम ॥

॥ १०२ ॥ अुब्भ्यावर्त्तस्व ॥ पृथिविग्नेनुपयंसासुह ॥ ब्रुपान्तेऽ अग्निरिंषितोऽअंरोहत् ॥ १०३ ॥ अग्नेयत् ॥ अग्नेयत्तेशुक्रंऽय च्चुन्द्रंऽयत्त्पूतंऽयच्चंयुज्ञियंम् ॥ तद्देवेब्भ्योंभरामासि ॥ १०४ ॥ इषु मूर्ज्जम् ॥ इषुमूर्ज्जमुहमितऽआदमृतस्युयोनिंम्महिषस्युधारांम् ॥ आमागोषुंब्विशुत्त्वातुनूषुजहांमिसेदिमनिंराममीवाम् ॥ १०५ ॥ अग्नेतवं ॥ अग्नेतवꣳश्रवोब्वयोमहिब्भ्राजन्तेऽअर्च्चयोब्विभावसो ॥ बृहद्भानोशवंसाब्वाजंमुक्थ्यु न्दधांसिदाशुषेंकवे ॥ १०६ ॥ पावुक वंर्च्चाऽशुक्रवंर्च्चाः ॥ पावुकवंर्च्चाऽशुक्रवंर्च्चाऽअनूनवर्च्चाऽउदियर्षिभा

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

नुना ॥ पुत्रोमातरांवि्चरन्नुपांवसिपृणक्षिरोदंसीऽउभे ॥ १०७ ॥ ऊ
र्ज्जोनपात् ॥ ऊर्ज्जोनपाज्जातवेदꣳसुशस्तिभिर्म्मन्दस्वधीतिभिर्हि
तः ॥ त्वेऽइषꣳसन्दंधुर्भूरिवर्प्पसश्चित्रोतंयोवि्रामजांताऽ ॥ १०८ ॥
इरज्यन्नग्ने ॥ प्रथयस्वजन्तुभिरस्म्मेरायोऽअमर्त्य ॥ सदंशृतस्यु
वपुषोवि्रांजसिपृणक्षिसानुसिङ्क्तुम् ॥ १०९ ॥ इष्कृर्त्तारंमध्वरस्यं ॥
इष्कृर्त्तारंमध्वरस्युप्रचेतसꣳक्षयन्तꣳराधंसोमहः ॥ रातिंवि्रामस्यंसु
भगाम्मुहीमिषन्दधांसिसानुसिꣳरयिम् ॥ ११० ॥ ऋतावांनम्म
हिषम् ॥ वि्श्वदंर्शतमुग्निꣳसुम्न्नायंदधिरेपुरोजनाऽ ॥ श्रुत्कंर्ण्ण

ꣳसुप्रथंस्तमन्त्वागिरादैव्युम्मानुंषायुगा ॥ १११ ॥ आप्प्यांयस्व ॥
समैंतुतेवि्श्वतं÷सोमवृष्ण्यंम् ॥ भवावाजंस्यसङ्गथे ॥ ११२ ॥
सन्तैं ॥ सन्तेपयोꣳसिसमुंयन्तुवाजाः संवृष्ण्यान्यभिमातिषा
हं÷ ॥ आप्प्यायंमानोऽअमृतांयसोमदिविश्श्रवाꣳस्युत्तमानिंधिष्व
॥ ११३ ॥ आप्प्यांयस्व ॥ मदिन्तमसोमवि्श्वैभिरꣳशुभिं÷ ॥
भवानःसुप्रथंस्तमुꣳसखांवृधे ॥ ११४ ॥ आतैं ॥ वृत्सोमनोंयम
त्तपरुमाच्चित्सुधस्त्थांत् ॥ अग्नेत्वाङ्कामयागिरा ॥ ११५ ॥ तुभ्यु
न्ताः ॥ तुभ्युन्ताऽअंङ्गिरस्तमवि्श्वा÷सुक्षितयꣳपृथक् ॥ अग्नेका

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

मायषेमिरे ॥११६॥ अग्निꣳष्प्रियेषु ॥ अग्निꣳष्प्रियेषुधामंसुकामोभू
तस्युभद्व्यंस्य ॥ सुम्म्राडेकोव्विराजति ॥११७॥ [१६] इतिशुक्लयजु
स्संहितापाठेद्वादशोऽध्यायः ॥ १२ ॥ मयिगृह्णामिपञ्चदश धुवासिम
धुव्वाताएकादशकौ सम्यक्स्रवंतिनव इमंमाषड् अपांत्वैका अयंपुरः
पञ्चसप्ताष्टापञ्चाशत् ॥मयिंगृह्णामि ॥ मयिंगृह्णाम्म्यग्नेऽअग्निर्ढ्रायं
स्प्पोषायसुप्प्रजास्त्वायंसुवीर्य्यांय ॥ मामुंदेवताऽसचन्ताम् ॥ १ ॥
अपाम्प्पृष्ठम् ॥ अपाम्पृष्ठमांसियोनिरग्नेꣳसंमुद्रमभितऽपिन्नवमानम् ॥
व्वर्द्धमानोमुहाꣳ ॥ ऽआचुपुष्क्करेदिवोमात्रयाव्वरिम्म्णाप्प्रथस्व ॥

॥ २ ॥ ब्रह्मंजज्ञानम् ॥ ब्रह्मंजज्ञानम्प्रथुमम्पुरस्त्ताद्विसीमुतꣳसुरु
चोव्वेनऽआवः ॥ सबुद्ध्न्याऽउपमाऽअस्यव्विष्ठाꣳसतश्च्चयोनिमसत
श्च्चव्विवः ॥ ३ ॥ हिरण्यगुर्ब्भꣳसमवर्त्तताग्रेभूतस्यजातꣳपतिरेकऽ
आसीत् ॥ सदांधारपृथिवीन्द्यामुतेमाङ्कस्म्मैदेवायंहुविषाव्विधेम ॥
॥ ४ ॥ द्रप्प्सश्च्चस्कन्द ॥ पृथिवीमनुद्द्यामिमञ्चयोनिमनुयश्च्चपूर्व्वः ॥
समुानंय्योनिमनुसञ्चरंन्तन्द्रप्प्सऽंहोम्म्यनुसप्तहोत्राः ॥ ५ ॥
नमोस्तु ॥ सुर्प्पेब्भ्योयेकेचंपृथिवीमनु ॥ येऽअन्तरिक्षेयेदिविते
ब्भ्यंःसुर्प्पेब्भ्योनमंः ॥ ६ ॥ याऽइषवः ॥ याऽइषवोयातुधानानुांय्ये

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

वाव्वनुस्प्पतीँरनु ॥ येवांवुटेषुशेरंतेतेब्भ्यंः सुर्प्पेब्भ्योनमं ः ॥ ७ ॥ येवा ॥ मीरौचुनेदिवोयेवासूर्य्यस्यरुश्मिषु ॥ येषांमुप्प्सुसदंस्कृत न्तेब्भ्यंः सुर्प्पेब्भ्योनमंः ॥ ८ ॥ कृणुष्व्वपाजंः ॥ कृणुष्व्वपाजुःप्र सितिन्नपृत्थ्वींय्याहिराजेवामंवाः ॥ ऽइभेन ॥ तृष्व्वीमनुप्प्रसितिन्द्रूणानोस्त्तांसिविद्धचंरक्षसुस्तापिंष्ठैः ॥ ९ ॥तवंब्भ्रमासंः ॥ तवंब्भ्रमासंऽआशुयापंतुन्त्यनुंस्पृशधृषुताशोशुंचानः ॥ तपूंष्यग्नेजुह्वापतुङ्गानसंन्दितोव्विसृंजुव्विष्व्वंगुल्काः ॥ १० ॥ प्रतिस्प्पशोव्विसृंजुतूर्ण्णितमोभवांपायुर्व्विशोऽअस्याऽअदंः ॥ प्रतिस्प्पशोव्विसृंजुतूर्ण्णितमोभवांपायुर्व्विशोऽअस्याऽअदं

ब्धः ॥ योनौंदूरेऽअघशंर्दःसोयोऽअन्त्यग्नेर्मोकिंष्टेद्व्यथिरादंधर्षीत् ॥ ॥ ११ ॥ उदंग्ने ॥ तिष्ठुप्रत्त्यातनुष्व्वन्त्र्यमित्रांः ॥ ऽओषतात्तिग्गम हेते ॥ योनोऽअरांतिर्दःसमिधानचुक्रेनीचातन्धंक्ष्यतुसन्नशुष्कंम् ॥ ॥ १२ ॥ ऊर्द्धोभंव ॥ ऊर्द्धोभंवुप्पतिंविद्धचाद्धचुस्म्मदाविष्कृणुष्व दैव्यान्व्यग्ने ॥ अवंस्त्थिरातनुहियातुजूनांआमिमजांमिम्प्रमृंणीहि शत्रूंन् ॥ अग्नेग्नद्युतेजंसासादयामि ॥ १३ ॥ अग्निर्म्मूर्द्धा ॥ दिवंऽकु कुत्पतिंः पृथिव्याअयम् ॥ अपाऽश्रेतांऽसिजिन्वति ॥ इन्द्रंस्युत्त्वौ जंसासादयामि ॥ १४ ॥ भुवोंयुज्ञस्यं ॥ भुवोंयुज्ञस्युरजंसश्चनेता

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

यत्रानियुद्भिःसचंशेशिवाभिः ॥ दिविमूर्द्धानंन्दधिषेस्वर्षाञ्जिह्वामं
ग्नेचकृषेहव्यवाहंम् ॥ १५ ॥ [१५] ध्रुवासि ॥ धुरुणास्त्वृताद्वि
श्श्वकर्म्मणा ॥ मात्वासमुद्रऽउदधीन्मासुपुण्णोद्व्यथमानापृथिवी
न्दृंहं ॥ १६ ॥ प्रजापतिष्ट्वा ॥ सादयत्त्वपाम्पृष्ठेसमुद्रस्येमन् ॥ द्व्य
चंस्वतीम्प्रथंस्वतीम्प्रथंस्वपृथिव्यसि ॥ १७ ॥ भूरंसि ॥ भूरंसिभू
मिरस्यदितिरसिविश्श्वधायाविश्श्वंस्युभुवंनस्यधर्त्री ॥ पृथिवीय्यं
च्छपृथिवीन्दृंहपृथिवीम्माहिंसीः ॥ १८ ॥ विश्श्वस्म्मैप्प्राणा
यं ॥ विश्श्वस्म्मैप्प्राणायापानायव्यानायोदानायंप्प्रतिष्ठायैचुरि

त्र्यांय ॥ अग्निर्द्वाभिपातुमह्यास्वस्त्याच्छार्द्दिषाशन्तमेनुतयादेवत
याङ्गिरस्वद्ध्रुवासीद ॥ १९ ॥ काण्डात्काण्डात्प्ररोहन्ती ॥ परुषः
परुषस्प्परिं ॥ एवानोदूर्व्वेप्प्रतनुसहस्रेणशुतेनंच ॥ २० ॥ याशुतेनं
॥ प्प्रतनोषिसुहस्रेणव्विरोहंसि ॥ तस्यांस्तेदेवीष्टकेव्विधेमंहविषाव्वय
म् ॥ २१ ॥ यास्तें ॥ ऽअग्नेसूर्य्येरुचोदिवंमातन्वन्तिरश्मिभिः ॥
ताभिर्न्नोऽअद्यसर्व्वाभीरुचेजनायनस्कृधि ॥ २२ ॥ यावः ॥ या
वोदेवाःसूर्य्येरुचोगोष्ववश्वेषुयारुचः ॥ इन्द्राग्नीताभिःसर्व्वाभीरु
चन्नोधत्तबृहस्पते ॥ २३ ॥ व्विराड्जोतिः ॥ व्विराड्जोतिरधार

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

यत्त्स्वुराड्ङ्गचोतिरधारयत् ॥ प्रजापतिष्ट्वासादयतुपृष्ठेपृथिव्याज्ज्यो
तिष्म्मतीम् ॥ व्विश्श्वस्म्मैप्प्राणायापानायव्यानायव्विश्श्वुज्योतिर्द्धे
च्छ ॥ अग्म्निष्टेधिपतिस्त्तयादेवतयाङ्गिरुस्वद्ध्रुवासीद ॥ २४ ॥ मधुं
श्च ॥ मधुंश्श्चुमाधंवश्च्चुव्वासन्तिकावृतूऽअग्नेरन्तश्श्लेषोसिकल्पेंं
तान्द्यावांपृथिवीकल्प्पन्तामापुऽओषधयुंकल्पन्तामुग्म्नयुंपृथुड्ङ्गम
मुज्ज्यैष्ठ्यायुसव्व्रंताꣳ ॥ येऽअुग्म्नयुंसमंनसोन्तुराद्द्यावांपृथिवीऽइ
मे ॥ व्वासन्तिकाव्वृतूऽअंभिकल्प्पमानाऽइन्द्रंमिवदेवाऽअंभिसंव्विश
न्तुतयादेवतयाङ्गिरुस्वद्ध्रुवेसींदतम् ॥ २५ ॥ अषाढासि ॥ अषाढा

सिसहंमानासहुस्वारांतीꣳसहंस्वपृतनायुतः ॥ सुहस्त्रंव्वीर्य्यासिसा
मांजिन्व ॥ २६ ॥ [११] मधुव्वातांꣳ ॥ मधुव्वातांऽऋतायुतेमधुंक्ष
रन्तिसिन्धंवꣳ ॥ माद्धींर्न्नꣳसुन्त्वोषधीꣳ ॥ २७ ॥ मधुनक्तंम् ॥ म
धुनक्तंमुतोषसोमधुंमत्त्पार्थिंवꣳरजः ॥ मधुद्द्यौरस्त्तुनꣳपिता ॥
॥ २८ ॥ मधुंमान्नꣳ ॥ मधुंमान्नोव्वनुस्प्पतिर्म्मधुंमाꣳ ॥ अस्त्तुसू
र्य्यः ॥ माद्धीर्गावोंभवन्तुनꣳ ॥ २९ ॥ अपाङ्क्म्भंन् ॥ अपाङ्क्म्भंन्त्त्सी
दुमात्त्वासूर्य्योंभितांप्प्सीन्नमाग्म्निर्व्वैश्श्वानरः ॥ अच्छिन्नपत्राꣳप्प्र
जाऽअनुवीक्षुस्वानुत्त्वादित्यावृष्टिंꣳसचताम् ॥ ३० ॥ त्रीन्त्त्समुद्रा

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

न् ॥ त्रीन्त्सं मुद्रान्त्समं सृपत्स्वुर्ग्गानुपाम्पतिर्व्वृषुभऽइष्टकानाम् ॥ पु
रीषंव्वसानऽसुकृतस्यं लोकंतत्रंगच्छुयत्रपूर्व्वेपरेताः ॥ ३१ ॥ मुहीद्यौः
पृथिवीचंनऽइमंय्युज्ञम्मिमिक्षताम् ॥ पिपृतान्नोभरीमभिः ॥ ३२ ॥
विष्णोंऽकर्म्माणिं ॥ पश्यतुयतोव्व्रतानिंपस्प्पुशे ॥ इन्द्रंस्युयुज्ज्युंस
खा ॥ ३३ ॥ ध्रुवासिं ॥ धुरुणेतोर्जज्ञेप्रथुममेन्भ्योयोनिंन्भ्योऽअधिं
जातवेदाः ॥ सगांयुत्र्यात्रिष्टुभांनुष्टुभांचदेवेन्भ्योहुव्यंव्वहतुप्प्रजान
न् ॥ ३४ ॥ इषेरायेः ॥ रंमस्वुसहंसेद्युम्नऽऊर्ज्जेऽअपत्त्याय ॥ सुम्म्राडं
सिस्वुराडंसिसारस्वुतौत्त्वोत्त्सौप्प्रावंताम् ॥ ३५ ॥ अग्नैयुक्ष्व ॥ अ

ग्नैयुक्ष्वाहियेतुवाश्वांसोदेवसाधवंः ॥ अरंव्वहंन्तिमुन्यवें ॥ ३६ ॥
युक्ष्वांहि ॥ देंवुहूतंमाः ॥ ऽअश्वांः ॥ ऽअग्नेरथीरिंव ॥ निहोतांपू
र्व्यःसंदः ॥ ३७ ॥ [११] सुम्म्यक्स्रंवन्ति ॥ सुरितोनधेनाऽअ
न्तर्हृदामनंसापूयमांनाः ॥ घृतस्युधारांअभिचांकशीमिहिरण्ययीं
व्वेतुसोमद्रुचेऽअग्नेः ॥ ३८ ॥ ऋचेत्त्वां ॥ रुचेत्त्वांभासेत्त्वाज्ज्योतिं
षेत्त्वा ॥ अभूंदिदंव्विश्वंस्यभुवंनस्यव्वाजिनमग्नेव्विश्वानुरस्यंच ॥
॥ ३९ ॥ अग्निर्ज्ज्योतिंषा ॥ अग्निर्ज्ज्योतिंषाज्ज्योतिंष्म्मान्भूंयासंमोव्व
र्च्चसाव्वर्च्चस्वान् ॥ सुहस्रदाऽअंसिसुहस्रायत्त्वा ॥ ४० ॥ आदित्य

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

ङ्गम् ॥ आदित्यङ्गर्भुम्पयंसुमंङ्गिधसुहस्रंस्यप्प्रतिमांव्विश्वरूप
म् ॥ परिंवृङ्गिधिहरंसुमाभिमंꣳस्त्थाꣳशुतायुंषङ्कृणुहिचीयमानꣳ ॥
॥ ४१ ॥ व्वातंस्यजूतिं ॥ व्वरुंणस्युनाभिमश्श्वंअज्ञानꣳसंरिरस्युम
ध्यें ॥ शिशुंन्नदीनाꣳहरिमद्रिंबुद्धुमग्नेमाहिꣳसीꣳपरमेव्योंमन् ॥
॥ ४२ ॥ अजंस्रमिन्दुम् ॥ अजंस्रमिन्दुंमरुषम्भुंरण्युमग्निमींडेपू
व्वंचित्तिन्नमोंभिꣳ ॥ सपर्व्वंभिर्ऋतुशःकल्पंमानोगाम्माहिꣳसीरदि
तिंव्विराजंम् ॥ ४३ ॥ व्वरूंत्रीन्त्त्वष्टुः ॥ व्वरूंत्रीन्त्त्वष्टुर्व्वरुंणस्युनाभि
मविंअज्ञानाꣳरजंसुꣳपरंस्म्मात् ॥ मुहीꣳसांहस्रीमसुंरस्यमायाम

ग्नेमाहिꣳसीꣳपरमेव्योंमन् ॥ ४४ ॥ योऽअग्निः ॥ योऽअग्निरग्नेर
द्धचजांयतुशोकांत्त्पृथिव्याऽउतवांदिवस्प्परिं ॥ येनंप्प्रजाव्विश्वकं
र्म्माजुजानुतमंग्नेहेडुꣳपरिंतेव्वणक्कु ॥ ४५ ॥ चित्रन्देवानांम् ॥ चि
त्रन्देवानामुदंगादनींकुश्चक्षुर्म्मित्रस्युव्वरुंणस्याग्नेः ॥ आप्प्राद्यावां
पृथिवीऽअन्तरिंक्षꣳसूर्य्यंआत्त्कमाजगंतस्त्तस्त्थुषश्च ॥ ४६ ॥ इम
म्मा ॥ हिꣳसीर्द्विपादंम्पशुꣳसंहस्राक्षोमेधांयचीयमानꣳ ॥ मुयुम्पु
शुम्मेधंमग्नेजुषस्वतेनंचिन्वानस्तुन्वोनिषींद ॥ मुयुन्तेशुगृंच्छतु
यन्द्विष्म्मस्त्तन्तेशुगृंच्छतु ॥ ४७ ॥ इमम्मा ॥ हिꣳसीरेकंशफम्पशु

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

ङ्कनिङ्कुदंवाजिनंवाजिनेषु ॥ गौरमारुण्यमनुंतेदिशामितेनांचिन्वा
नस्तुन्वोनिषींद ॥ गौरन्तुशुगृंच्छतुंषन्द्विष्म्मस्तन्तेशुगृंच्छतु ॥
॥ ४८ ॥ इमꣳसांहस्रम् ॥ इमꣳसांहस्रꣳशुतधांरमुत्त्संद्व्युक्ष्यमांनꣳ
सरिरस्युमद्धचैं ॥ घृतन्दुहांनामदितिंअनायाग्नेमाहिꣳसीꣳपरमेव्योंं
मन् ॥ गुवयमारुण्यमनुंतेदिशामितेनांचिन्वानस्तुन्वोनिषींद ॥ गु
वयन्तेशुगृंच्छतुंषन्द्विष्म्मस्तन्तेशुगृंच्छतु॥४९॥इममूंण्ण्युंयुं॥ वरु
णस्युनाभिन्त्वचंम्पशूनान्द्विपदुश्चतुंष्पदाम् ॥ त्वष्टुंःप्रजानांम्प्र
थुमञ्जनित्रमग्नेमाहिꣳसीःपरमेव्योंमन् ॥ उष्ट्रमारुण्यमनुंतेदिशा

मितेनांचिन्वानस्तुन्वोनिषींद ॥ उष्ट्रन्तेशुगृंच्छतुंषन्द्विष्म्मस्तन्तेशु
गृंच्छतु ॥ ५० ॥ अजोहि ॥ अजोह्यग्नेरजंनिष्टशोकात्तसोऽअंपश्य
ज्जनितारमग्रैं ॥ तेनंदेवादेवतामग्र्यंमायुँस्तेनरोहंमायुन्नुपमेद्धचां
सꣳ॥शुरुभमारण्युमनुंतेदिशामितेनांचिन्वानस्तुन्वोनिषींद ॥ शुरु
भन्तेशुगृंच्छतुंषन्द्विष्म्मस्तन्तेशुगृंच्छतु ॥ ५१ ॥ त्वंष्ट्यांविष्ठ ॥ दा
शुषेनृंःपांहिशृणुधीगिरंः ॥ रक्षांतोकमुतत्त्वमनां ॥ ५२ ॥ [६]
अपान्त्वां ॥ अपान्त्वेमंन्त्सादयाम्म्युपान्त्वोर्ध्मंन्त्सादयाम्म्यु
पान्त्वाभस्म्मंन्त्सादयाम्युपान्त्वाज्ज्योतिंषिसादयाम्म्युपान्त्वायं

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

नेसादयाम्म्यर्ण्णुवेत्त्वासदंनेसादयामिसमुद्रेत्त्वासदंनेसादयामिस
रिरेत्त्वासदंनेसादयाम्म्युपान्त्त्वाक्षयँसादयाम्म्युपान्त्त्वासधिषिसा
दयाम्म्युपान्त्त्वासदंनेसादयाम्म्युपान्त्त्वांसुधस्त्थैंसादयाम्म्युपा
न्त्त्वाषोनौंसादयाम्म्युपान्त्त्वापुरीषेसादयाम्म्युपान्त्त्वापार्थंसिसाद
यामिगायत्रेणंत्त्वाच्छन्दंसासादयामित्रैष्टुभेनत्त्वाच्छन्दंसासादया
मिजागंतेनत्त्वाच्छन्दंसासादयाम्म्यानुंष्टुभेनत्त्वाच्छन्दंसासादयां
मिपाङ्क्तेनत्त्वाच्छन्दंसासादयामि ॥ ५३ ॥ [१] अयम्पुरः ॥
अयम्पुरोभुवस्तस्यंप्प्राणोभौवायुनोव्वंसुन्तःप्प्राणायुनोगांयुत्रीव्वांसु

न्तीगांयुत्रयैगांयुत्रङ्गांयुत्रादुपाꣳशुरुपाꣳशोस्त्रिवृत्त्रिवृतोरथन्तुरंव
सिष्ठुऽऋषिः प्प्रजापतिगृहीतयात्त्वयांप्प्राणङ्गृह्णामिप्प्रजाभ्यः ॥
॥ ५४ ॥ अयन्दंक्षिणा ॥ त्विश्श्वकंम्मांतस्युमनौंवैश्श्वकम्म्मंणङ्ग्रीष्म्मो
मांनुसास्त्रिष्टुब्ग्रैष्म्मींत्रिष्टुभंः स्वारꣳस्वारादंन्तर्य्यांमोन्तर्य्यांमात्त्प
श्चदुशःपंश्चदुशाङ्गृहद्गुरद्वांजुऽऋषिः प्प्रजापंतिगृहीतयात्त्वयांमनौंगृ
ह्णामिप्प्रजाभ्यः ॥ ५५ ॥ अयम्पुश्चात् । अयम्पुश्चाद्विश्श्वव्यंचा
स्तत्स्युचक्षुर्वैश्श्वव्यचुसंव्वुर्षाश्चांक्षुष्प्योजगंतीव्वार्षीजगंत्त्याऽऋक्ख्सं
मुमृक्ख्संमाच्छुक्रꣳशुक्रात्त्संप्तदुशःसंप्तदुशाद्वैरूपंशुमदंग्न्युर्ऋषिः

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

प्प्रजापतिगृहीतयात्त्वयाचक्षुर्ग्गृह्णामिप्प्रजाभ्य्यः ॥ ५६ ॥ इ
दमुत्तरात् ॥ इदमुत्तरात्त्स्वस्तस्य्यश्श्रोत्रꣳसौवꣳशुरच्छौऽयनुष्टु
प्शारद्यानुष्टुभंऽऐडमैडान्मुन्थीमुन्थिनंऽएकविꣳशऽएकविꣳशाद्वैरा
जंविश्वामित्रऽऋषिः प्प्रजापतिगृहीतयात्त्वयाश्श्रोत्रंङ्गृह्णामिप्प्रजा
भ्य्यः ॥ ५७ ॥ इयमुपरिमुतिस्तस्यैवाङ्गात्त्याहैमुन्तोवाच्यःपुङ्क्ति
र्हैमुन्तीपुङ्क्तचैनिधनंवन्निधनंवतऽआग्ग्रयुणऽआग्ग्रयुणात्त्रिणवत्त्रय
स्त्रिꣳशौत्त्रिणवत्त्रयस्त्रिꣳशाभ्यांꣳशाक्कररैवतेविश्वकर्म्मुऽऋषिः प्प्र
जापतिगृहीतयात्त्वयात्वाचंङ्गृह्णामिप्प्रजाभ्योलोकन्तॊऽइन्द्रम् ॥

“लोकम्पृणच्छिद्रम्पृणाथोसीदद्धुवात्त्वम्॥इन्द्राग्नीत्त्वाबृहस्प्पतिर्
स्म्मन्नयोनांवसीषदन्॥१॥ताऽअस्य्युसूदंदोहसꣳसोमꣳश्रीणन्तिपृ
श्नयः। जन्मन्देवानांविशस्त्रिष्ष्वारोचनेदिवः ॥ २ ॥ इन्द्रंविश्वा
ऽअवीवृधन्स्समुद्व्यचसंगिरः। रथीतमꣳरथीनांवाजानाꣳसत्प
तिम्पतिम् ॥ ३ ॥” ॥ ५८ ॥ [५] इतिश्री शुक्लयजुस्संहितायां
त्रयोदशोऽध्यायः ॥ १३ ॥ ध्रुवक्षितिःषट् सजूर्ऋतुभिर्मूर्द्धावयो
द्विकौ इन्द्राग्नीआयुर्मेषट्कौ आशुस्त्रिवृदेका अग्नेर्भागोस्येकयाच
तुष्कौ अष्टावेकत्रिꣳशत् ॥ ध्रुवक्षितिर्द्ध्रुवयोनिꣳ ॥ ध्रुवक्षितिर्द्ध्रुवयोनि

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

र्द्धुवासिद्धुवंष्योनिमासींदसाधुया ॥ उक्थ्यंस्यकेतुम्प्रथुमश्नुषाणा
श्श्विनाद्धुर्य्यूसांदयतामिहत्त्वा ॥ १ ॥ कुलायिनींघृतवंती ॥ कुला
यिनींघृतवंतीपुरन्धिꣳस्योनेसींदुसदंनेपृथिव्याः ॥ अभित्त्वारुद्रा व
संवोगृणन्त्विमाब्रह्मंपीपिहिसौभंगायाश्श्विनाद्धुर्य्यूसांदयतामिह
त्त्वा ॥ २ ॥ स्वैर्द्दक्षैः ॥ स्वैर्द्दक्षैर्द्दक्षपितेहसींददेवानाꣳसुम्ने
बृंहतेरणांय ॥ पितेवैधिसूनवेऽआसुशेवास्वावेशातन्वासंबिंशस्वा
श्श्विनाद्धुर्य्यूसांदयतामिहत्त्वा ॥ ३ ॥ पृथिव्याःपुरीषम् ॥ १०१
पृथिव्याःपुरीषमुस्यप्पसोनामुतान्त्वाविश्श्वेऽअभिगृणन्तुदेवाः ॥

स्तोमंपृष्ठाघृतवंतीहसींदप्प्रजावंदुस्म्मेद्रविणायंजस्वाश्श्विनाद्धुर्य्यू
सांदयतामिहत्त्वा ॥ ४ ॥ अदित्त्यास्त्वा ॥ पृष्ठेसांदया
म्म्युन्तरिक्षस्यधुर्त्रीन्विष्टम्भंनीन्दिशामधिपत्क्रीम्भुवंनानाम् ॥
ऊर्म्मिर्द्रप्प्सोऽअपामंसिविश्श्वकंर्म्मातुऽऋषिर्विश्श्वनाद्धुर्य्यूसांदय
तामिहत्त्वा ॥ ५ ॥ शुक्रश्च ॥ शुक्रश्चशुचिश्चग्रैष्म्मावृतूऽअग्नेर
न्तश्श्लेषोसिकल्पेतान्द्यावांपृथिवीकल्पन्तामापऽओषधयुꣳकल्पं
न्तामग्नयुःपृथुर्द्धुमुज्ज्यैष्ठ्यायसव्रंताꣳ ॥ येऽअग्नयुःसमंनसोन्तु
राद्यावांपृथिवीऽइमे ॥ ग्रैष्म्मावृतूऽअभिकल्पंमानाऽइन्द्रंमिवदे

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

वाऽअभिसंविशन्तुतयादेवतयाङ्गिरस्वद्ध्रुवेसीदतम् ॥ ६ ॥ [६]
सुजूर्ऋतुभिः÷सुजूर्विधाभिः÷सुजूर्देवैः÷सुजूर्देववैर्व्वयोनाधैरग्नयेत्त्वाव्वै
श्श्वानुरायाश्श्विनाद्ध्वर्य्यूसादयताम्मिहत्त्वासुजूर्ऋतुभिः÷सुजूर्विधा
भिः÷सुजूर्व्वसुभिः÷सुजूर्देववैर्व्वयोनाधैरग्नयेत्त्वाव्वैश्श्वानुरायाश्श्विनाद्ध्व
र्य्यूसादयताम्मिहत्त्वासुजूर्ऋतुभिः÷सुजूर्विधाभिः÷सुजूरुद्रैः÷सुजूर्देववैर्व्वयो
नाधैरग्नयेत्त्वावैश्श्वानुरायाश्श्विनाद्ध्वर्य्यूसादयताम्मिहत्त्वासुजूर्ऋ
तुभिः÷सुजूर्विधाभिः÷सुजूरादित्यैः÷सुजूर्देववैर्व्वयोनाधैरग्नयेत्त्वाव्वैश्श्वा

नुरायाश्श्विनाद्ध्वर्य्यूसादयताम्मिहत्त्वासुजूर्ऋतुभिः÷सुजूर्विधाभिः÷सु
जूर्विश्श्वैर्देवैः÷सुजूर्देववैर्व्वयोनाधैरग्नयेत्त्वावैश्श्वानुरायाश्श्विनाद्ध्वर्य्यू
सादयताम्मिहत्त्वा ॥ ७ ॥ प्प्राणम्मे ॥ पाह्यपानम्मेपाहिव्यान
म्मेपाहिचक्षुर्म्मऽउद्व्यात्वित्रांहिश्श्रोत्रम्मेश्श्लोकय ॥ अपक्षपिन्नवौ
षधीर्ज्जिन्नद्विपादवुचतुष्प्पात्त्पाहिदिवोव्वृष्टिमेरय ॥ ८ ॥ [२]
मूर्द्धाव्वयः÷प्प्रजापतिश्च्छन्दः÷क्षत्रंव्वयोमयन्दुश्छन्दौव्विष्टम्भोव्वयोधि
पतिश्च्छन्दौव्विश्श्वकर्म्माव्वयः÷परमेष्ठीच्छन्दौबस्त्तोव्वयौव्विवुलश्छ
न्दोव्वृष्ण्युर्व्वयौव्विशालश्छन्दः÷पुरुषोव्वयस्त्तुन्द्रश्छन्दौव्याघ्रोव्वयोना

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

धृष्टुऽच्छन्दः÷सिꣳहोव्वयँश्च्छुदिश्च्छन्दः÷पष्ठुवाड्ड्योर्बृहतीच्छन्दऽ
उक्षाव्वयं÷कुकुप्च्छन्दऽऋषभोव्वयं÷सुतोबृहतीच्छन्दौनुड्ड्वान्वयं÷
॥९॥अनुड्ड्वान्वयं÷॥ पङ्क्तिश्च्छन्दौधेनुर्व्वयोजगंतीच्छन्दस्त्र्यविर्व्वयं
स्त्रिष्टुप्च्छन्दौदित्युव्वाड्ड्योर्व्विराड्छन्दऽपश्चाविर्व्वयोगायत्रीच्छन्दः
स्त्रिवृत्त्सोव्वयंऽउष्णिक्छन्दस्तुर्य्यवाड्ड्योर्नुष्टुप्च्छन्दौलोकंन्ताऽइ[3]
न्द्रम् ॥ १० ॥ [२] इन्द्राग्नीऽअद्यंथमानाम् ॥ इन्द्राग्नीऽअद्यंथमा
नामिष्टकान्दृꣳहतंय्युवम् ॥ पृष्ठेनद्यावांपृथिवीऽअन्तरिक्षञ्चुव्विबां

१ लोकम्पृण। २ ताअस्य। ३ इन्द्रंविश्वाः।

धसे ॥ ११ ॥ व्विश्श्वकर्म्मात्त्वा ॥ सादयत्त्वन्तरिक्षस्यपृष्ठेव्यचंस्व
तीम्प्रथंस्वतीमुन्तरिक्षंय्यच्छान्तरिक्षन्दृꣳहान्तरिक्षुम्माहिꣳसीः ॥
व्विश्श्वंस्म्मैप्प्राणायांपानायंव्यानायोंदानायंप्रतिष्ठायैंचरित्रांय ॥
व्वायुष्टाभिपांतुमह्यास्वस्त्याच्छर्द्दिषाशन्तंमेनुतयांदेवतंयाङ्गिरुस्व
द्ध्रुवासींद ॥ १२ ॥ शतम् ॥ ७०० राज्यंसि ॥ राज्यंसिप्प्राचीदि
ग्विराडंसिदक्षिणादिक्ख्सुम्म्राडंसिप्प्रतीचीदिक्ख्स्वराडुस्युदींची
दिगधिंपत्त्कन्यसिबृहतीदिक् ॥ १३ ॥व्विश्श्वकर्म्मात्त्वा ॥ सादयत्त्व
न्तरिक्षस्यपृष्ठेज्ज्योतिंष्म्मतीम् ॥ व्विश्श्वंस्म्मैप्प्राणायांपानायंव्यान्या

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

नायुव्विश्श्वयुश्योतिर्य्यच्छ ॥ व्वायुष्टेधिपतिस्तयादेवतयाङ्गिरस्वद्ध्रु
वासीद ॥ १४ ॥ नभश्च ॥ नभस्यूश्चुव्वार्षिकावृतूऽअग्नेरन्तश्श्लेषो
सिकल्पेतान्द्यावापृथिवीकल्पन्तामापऽओषधयश्कल्पन्तामु
ग्न्नयश्पृथुङ्क्ममुज्ज्यैष्ठ्यायुसव्व्रताः ॥ येऽअग्न्नयश्समनसोन्तुराद्यावा
वापृथिवीऽइमे ॥ व्वार्षिकावृतूऽअभिकल्पमानाऽइन्द्रमिवदेवाऽअ
भिसंव्विशन्तुतयादेवतयाङ्गिरस्वद्ध्रुवेसीदतम् ॥ १५ ॥ इषश्च्च ॥
इषश्चोर्ज्जश्च्चशारदावृतूऽअग्नेरन्तश्श्लेषोसिकल्पेतान्द्यावापृथिवी
कल्पन्तामापऽओषधयश्कल्पन्तामुग्न्नयश्पृथुङ्क्ममुज्ज्यैष्ठ्यायुस

व्व्रताः ॥ येऽअग्न्नयश्समनसोन्तुराद्यावापृथिवीऽइमे ॥ शारदावृतूऽ
अभिकल्पमानाऽइन्द्रमिवदेवाऽअभिसंव्विशन्तुतयादेवतयाङ्गिरस्व
द्ध्रुवेसीदतम् ॥ १६ ॥ [६] आयुर्म्मे ॥ पाहिप्प्राणम्मेपाह्यपा
नम्मेपाहिव्यानम्मेपाहिचक्षुर्म्मेपाहिश्श्रोत्रम्मेपाहिव्वाचम्मेपिन्वम
नोमेजिन्वात्त्कमानम्मेपाहिज्ज्योतिर्म्मेयच्छ ॥ १७ ॥ माच्छन्दः ॥
प्प्रमाच्छन्दः प्रतिमाच्छन्दोऽअस्त्रीवयुश्च्छन्दः पुङ्क्तिश्च्छन्दऽउ
ष्णिक्च्छन्दोबृहतीच्छन्दोनुष्टुप्च्छन्दोविराट्छन्दोगायत्रीच्छन्दस्त्रि
ष्टुप्च्छन्दोजगतीच्छन्दः पृथिवीच्छन्दः ॥ १८ ॥ पृथिवीच्छन्दो

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

न्तरिक्षꣳछन्दोद्यौश्छन्दऽसमाश्छन्दोनक्षत्राणिच्छन्दोवाक्छ
न्दोमनश्छन्दः÷कृषिश्छन्दोहिरण्यꣳछन्दोगौश्छन्दोजाच्छन्दो
श्श्वश्छन्दः÷ ॥ १९ ॥ अग्निर्देवता । अग्निर्देवतावातोदेवतासूर्य्यो
देवताचन्द्रमादेवतावसवोदेवतारुद्रादेवतादित्यादेवतामरुतोदेवता
विश्वेदेवादेवताबृहस्पतिर्देवतेन्द्रोदेवतावरुणोदेवता ॥ २० ॥ मूर्द्धा
सि ॥ मूर्द्धासिराड्ध्रुवासिधरुणाधर्य्यसिधरणी ॥ आयुषेत्वावर्च्चसे
त्वाकृष्ष्यैत्वाक्षेमायत्वा ॥ २१ ॥ यन्त्रीराट् ॥ यन्त्रीराड्यन्त्र्यसि

यमंनीर्ध्रुवासिधरित्री॥ इषेत्वोर्ज्जेत्वांरय्यैत्वापोषायत्वालोकन्तांऽइ
न्द्रम् ॥ २२ ॥ [६] आशुस्त्रिवृत् ॥ आशुस्त्रिवृद्बृहन्तःपंञ्चदशोद्यौर्मा
सप्तदशोधरुणऽएकविꣳशःप्रतूर्त्तिरष्टादशस्तपोनवदशोभीवर्त्तः
सं विꣳशोवर्च्चोद्राविꣳशःसम्भरणस्त्रयोविꣳशोयोनिश्चतुर्विꣳशोग
र्भाऽपञ्चविꣳशऽओजस्त्रिणवःक्रतुरेकत्रिꣳशःप्रतिष्ठात्रयस्त्रिꣳशोब्र
ह्मस्त्रयस्त्रिष्टपंञ्चतुस्त्रिꣳशोनाकः÷षट्त्रिꣳशोवित्तोष्टाचत्वारिꣳशोध
र्त्रश्चतुष्टोमः ॥ २३ ॥[१] अग्नेर्भागः ॥ अग्नेर्भागोसिदीक्षायाऽ

१ लोकम्पृण । २ ताअस्य । ३ इन्द्रंविश्वाः ।

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

आधिपत्त्युम्ब्रह्मꣳस्पृतन्त्रिवृत्स्तोमऽइन्द्रस्यभागोसिविष्णोराधिं
पत्त्यङ्क्षुत्रꣳस्पृतम्पञ्चदशस्तोमोनृचक्षसाम्भागोसिधातुराधिप
त्त्यऽनित्रꣳस्पृतꣳसप्तदशस्तोमोमित्रस्यभागोसिवरुणस्याधिप
त्त्यन्दिवोवृष्टिर्वातंस्पृतऽएकविꣳशस्तोमोवसूनाम्भागः ॥ २४ ॥ व
सूनाम्भागोसिरुद्राणामाधिपत्त्युश्चतुष्पात्स्पृतश्चतुर्विꣳशस्तोमऽ
आदित्यानाम्भागोसिमरुतामाधिपत्त्युङ्गन्भाँस्पृक्ताःपञ्चविꣳशस्तो
मोदित्यैभागोसि पूष्णऽआधिपत्त्युमोजस्पृतन्त्रिणवस्तोमोदिवस्यं

सवितुर्भागोसिबृहस्पतेराधिपत्त्यꣳसुमीचीर्दिशस्पृताश्चतुष्टोम
स्तोमोयवानाम्भागः ॥ २५ ॥ यवानाम्भागोस्ययवानामाधिपत्त्य
म्प्रजास्पृताश्चतुश्चत्वारिꣳशस्तोमꣳऋभूणाम्भागोसिविश्वेषान्दे
वानामाधिपत्त्यम्भूतꣳस्पृतन्त्रयस्त्रिꣳशस्तोमꣳसहश्च ॥ २६ ॥
सहश्च ॥ सहस्यश्चहैमन्तिकावृतूऽअग्नेरन्तꣳश्लेषोसिकल्पेतां
द्यावापृथिवीकल्पन्तामापऽओषधयꣳकल्पन्तामग्नयꣳपृथुरश्मु
र्ज्यैष्ठ्यायसव्रताः ॥ येऽअग्नयꣳसमनसोन्तराद्यावापृथिवीऽइमे ॥
हैमन्तिकावृतूऽअभिकल्पमानाऽइन्द्रमिवदेवाऽअभिसंविशन्तुतया

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

देवतयाङ्गिरस्वद्ध्रुवेसीदतम् ॥ २७ ॥ [४] एकयास्तुवत ॥ प्र
जाऽअधीयन्तप्प्रजापंतिरधिपतिरासीत्तिसृभिरस्तुवतब्रह्मासृज्ज्य
तुब्रह्मंणुस्प्पतिरधिपतिरासीत्त्पञ्चभिरस्तुवतभूतान्यसृज्ज्यन्तभू
तानुम्पतिरधिपतिरासीत्त्सप्तभिरस्तुवतसप्तऽऋषयोसृज्ज्यन्तधा
ताधिपतिरासीन्नवभिरस्तुवत ॥ २८ ॥ नवभिरस्तुवत ॥ पितरोसृ
ज्ज्युन्तादितिरधिपत्त्कन्यासीदेकादशभिरस्तुवतऽऋतवोसृज्ज्यन्ता
र्त्तवाऽअधिपतयऽआसँस्त्रयोदशभिरस्तुवतुमासाऽअसृज्ज्यन्तसंव्व
त्त्सरोधिपतिरासीत्त्पञ्चदशभिरस्तुवतक्षुत्रमसृज्ज्युतेन्द्रोधिपतिरा

सीत्त्सप्तदशभिरस्तुवतग्ग्राम्म्याःपुशवोसृज्ज्यन्तुबृहस्प्पतिरधिप
तिरासीन्नवदशभिरस्तुवत ॥ २९ ॥ नवदशभिस्तुवत ॥ शूद्रा
र्य्यावसृज्ज्येतामहोरात्रेऽ अधिपत्त्क्रीऽआस्त्तामेकविꣳशत्त्यास्तुवते
कंशफाःपुशवोसृज्ज्यन्तुवरुणोधिपतिरासीत्त्रयोविꣳशत्त्यास्तुवतक्षु
द्राःपुशवोसृज्ज्यन्तपूषाधिपतिरासीत्त्पञ्चविꣳशत्त्यास्तुवतारुण्याः
पुशवोसृज्ज्यन्तवायुरधिपतिरासीत्त्सप्तविꣳशत्त्यास्तुवतद्यावापृथि
वीद्व्यैतांवसवोरुद्राऽआदित्त्याऽअनुव्यायँस्त्तऽएवाधिपतयऽआसन्नव
विꣳशत्त्यास्तुवत॥ ३०॥नवविꣳशत्त्यास्तुवतुवनुस्प्पतयोसृज्ज्यन्तु

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

सोमोधिपतिरासीदेकत्रिꣳशतास्तुवतप्प्रजाऽअसृज्यन्तु यवाश्च्चा
यवाश्च्चाधिपतयऽआसुँस्त्रयस्त्रिꣳशतास्तुवतभूतान्न्यशाम्म्यन्नप्रजापं
तिꣳपरमेष्ठ्यधिपतिरासील्लोकन्ताऽइन्द्रम्॥३१॥[४]इतिसंहितायांच
तुर्द्दशोऽध्यायः॥ १४॥ अग्नेजातान् पञ्च रश्मिनासत्त्यायचतस्रः रा
ज्ञ्यस्ययंपुरः पञ्चकौ अग्निर्मूर्द्धैकोनत्रिꣳशत् येन ऽऋषयोष्टौ तपश्च
नव सप्तपञ्चषष्टिः॥ अग्नेजातान्॥ अग्नेजातान्प्रणुदानꣳसुपत्क्का
न्प्रत्त्यजातान्नुदजातवेदꣳ॥ अधिनोब्रूहिसुमनाऽअहेडँस्त्तवंस्यामुश

१ लोकम्पृण। २ ताअस्य। ३ इन्द्रंविश्वाः।

म्मँस्त्रिवरूथऽउद्भौ॥१॥सहसाजातान्। सहसाजातान्प्रणुदानꣳसुप
त्क्कान्प्रत्त्यजाताञ्जातवेदोनुदस्व। अधिनोब्रूहिसुमनस्यमानोब्रुयꣳ
स्यामुप्प्रणुदानꣳसुपत्क्कान्॥ २॥ षोडुशीस्तोमः षोडुशीस्तोमऽओ
जोद्रविणश्चतुश्च्चत्वारिꣳशस्तोमोब्वर्च्चोद्रविणम्। अग्नेꣳपुरीषमुस्य
प्प्सोनामुतान्त्त्वाविश्वेऽअभिगृणन्तुदेवाꣳ। स्तोमपृष्ठाघृतवतीहसीं
दप्प्रजावदुस्म्मेद्रविणायंजस्व॥ ३॥ एवश्च्छन्दः॥ एवश्च्छन्दोब्व
रिवश्च्छन्दः शुम्भुश्च्छन्दः परिभूश्च्छन्दऽआच्छच्छन्दोमनुश्च्छ
न्दोव्यचुश्च्छन्दुःसिन्धुश्च्छन्दः समुद्रश्च्छन्दः सरिरञ्छन्दः कुकु

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

प्पछन्दस्त्रिकुकुप्पछन्दः÷कुह्यश्छन्दोऽअङ्कुपश्छन्दोक्षरपङ्क्तिश्छन्दः÷
पदपंक्तिश्छन्दौविष्टारपंक्तिश्छन्दः÷क्षुरोऽभ्रजुश्छन्दऽआच्छच्छ
न्दः÷प्रच्छच्छन्दः÷ ॥ ४ ॥ आच्छच्छन्दः÷प्रच्छच्छन्दः÷ ॥ सुंश्य
च्छन्दौवियच्छन्दौबृहच्छन्दोरथन्तरश्छन्दोनिकायश्छन्दौविवुध
श्छन्दोगिरश्छन्दोऽभ्रजुश्छन्दः÷सुऽस्तुप्पछन्दोनुष्टुप्पछन्दऽएव
श्छन्दोवरिवश्छन्दोवयुश्छन्दौवयुस्कृच्छन्दोविष्पर्द्धाश्छच्छ
न्दौ विशालश्छन्दःश्छदिश्छन्दौदरोहणश्छन्दःस्तुन्द्रश्छन्दोऽ
अङ्काङ्कश्छन्दः÷ ॥ ५ ॥ [५] रश्मिर्नासुत्त्यायं ॥ सुत्त्यञ्जिन्वप्प्रीतिं

नाधर्म्मंणाधर्म्मांञ्जिन्वान्निवर्त्त्यादिवादिवंञ्जिन्वसुन्धिनान्तरिक्षेणा
न्तरिक्षञ्जिन्वप्प्रतिधिनांपृथिव्यापृथिवीञ्जिन्वाविष्टम्भेनुवृष्ट्यावृष्टिं
ञ्जिन्वप्प्रवयान्हाहार्ज्जिन्वानुयाराव्यारात्रींञ्जिन्वोशिजावसुंभ्योव
सूंञ्जिन्वप्प्रकेतनादित्येभ्यंऽआदित्याञ्जिन्वतन्तुनारायः ॥ ६ ॥
तन्तुना ॥ तन्तुनारायस्प्पोषेणरायस्प्पोषंञ्जिन्वसर्ड्सुप्पेणंश्श्रु
तायंश्श्रुताञ्जिन्वैडेनौषधीभिरोषधीर्ज्जिन्वोत्तुमेनंतुनूभिस्तुनूर्ज्जिन्व
वयोधसाधींतेनाधींताञ्जिन्वाभिजितातेजंसुतेजोंजिन्व ॥ ७ ॥
प्रतिपदंसि ॥ प्प्रतिपदैत्त्वानुपदंस्यनुपदैत्त्वासुम्पदंसिसुम्पदैत्त्वा

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

तेजोसितेजसेत्त्वाऽन्विवृदंसि ॥ ८ ॥ न्विवृदंसि ॥ न्विवृतैत्त्वा
प्पुवृदंसिप्पुवृतैत्त्वाऽन्विवृदंसिऽन्विवृतैत्त्वासुवृदंसि सुवृतैत्त्वाऽक्रमोस्या
क्रमायत्त्वासक्रमोसिसक्रमायत्त्वोत्क्रमोस्यत्क्रमायुत्त्वोत्क्रान्तिरुस्यु
त्क्रान्त्यैत्त्वाधिपतिनोर्ज्जोर्ज्जंऽइन्व ॥ ९ ॥ [४] राज्यंसि ॥
राज्यंसिप्प्राचीदिग्गवसंवस्तेदेवाऽअधिपतयोग्निर्हेतीनाम्प्रतिधुर्त्ता
न्विवृत्त्वास्तोमं÷पृथिव्याꣳश्रयुत्त्वाज्ज्यमुक्थमह्यंथायैस्तब्भ्नातुर
थन्तुरꣳसामुप्प्रतिष्ठित्याऽअन्तरिक्षऽऋषयस्त्वाप्प्रथमुजादेवेषुदिवो
मात्रंयाव्वरिम्मणाप्प्रथन्तुव्विधुर्त्ताचायमधिपतिश्चतेत्त्वासर्वैसंविदाना

नाकस्यपृष्ठेस्वर्गेलोकेयजमानश्चसादयन्तु॥१०॥न्विराडंसि ॥ न्वि
राडंसिदक्षिणादिग्युद्वास्तेदेवाऽअधिपतयऽइन्द्रोहेतीनाम्प्रतिधुर्त्तापं
क्षदशस्त्वास्तोमं÷पृथिव्याꣳश्रयतुप्प्रऽउगमुक्थमह्यंथायैस्तब्भ्ना
तुबृहत्त्सामुप्प्रतिष्ठित्याऽअन्तरिक्षऽऋषयस्त्वाप्प्रथमुजादेवेषुदिवो
मात्रंयाव्वरिम्मणाप्प्रथन्तुव्विधुर्त्ताचायमधिपतिश्चतेत्त्वासर्वैसंविदाना
नाकस्यपृष्ठेस्वर्गेलोकेयजमानश्चसादयन्तु ॥ ११ ॥ सुम्म्राडं
सि ॥ सुम्म्राडंसिप्प्रतीच्चीदिगादित्यास्तेदेवाऽअधिपतयोव्वरुणोहे
तीनाम्प्रतिधुर्त्तासप्तदशस्त्वास्तोमं÷पृथिव्याꣳश्रयतुमरुत्त्वतीयंमु

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

क्थमद्यंथायैस्तब्भ्रातुव्वैरुपर्छ्सामुप्प्रतिंष्ठित्त्याऽअन्तरिक्षुऽऋषंय
स्त्वाप्प्रथमुजादेवेषुंदिवोमात्रंयाव्वरिम्मणाप्प्रंथन्तुव्विधुर्त्ताचायमधिं
पतिश्चुतेत्त्वासव्वैंसंव्विदुनानार्कस्यपृष्ठेस्वुर्ग्गेलोकेयजंमानश्चसादय
न्तु ॥ १२ ॥ स्वुराडंसि ॥ स्वुराडुस्युदींचीदिङ्ज्मुरुतंस्तेदेवाऽ
अधिंपतयुऽंसोमोंहेतीनाम्प्रतिधुर्त्तैकंव्विर्ड्शस्त्वास्तोमं÷पृथिव्याꣳ
श्श्रंयतुनिष्कैवल्यमुक्थमद्यंथायैस्तब्भ्रातुव्वैराजर्छ्सामुप्प्रतिंष्ठित्त्या
ऽअन्तरिक्षुऽऋषंयस्त्वाप्प्रथमुजादेवेषुंदिवोंमात्रंयाव्वरिम्मणाप्प्रंथ
न्तुव्विधुर्त्ताचायमधिंपतिश्चुतेत्त्वासव्वैंसंव्विदुनानार्कस्यपृष्ठेस्वुर्ग्गेलो

केयजंमानश्चसादयन्तु ॥ १३ ॥ अधिंपत्त्कन्यासि ॥ अधिं
पत्त्कन्यासिबृहुतीदिग्गिव्श्वंतेदेवाऽअधिंपतयोबृहुस्प्पतिंर्हेतीनाम्प्रं
तिधुर्त्तात्रिंणवत्रयस्त्रिंर्ड्शौत्त्वास्तोमौंपृथिव्याꣳश्श्रंयतांवैश्श्वदेवा
ग्निमारुतेऽउक्थेऽअद्यंथायैस्तब्भ्रीताꣳशाक्कररैवतेसामंन्नीप्प्रतिंष्ठि
त्त्याऽअन्तरिक्षुऋषंयस्त्वाप्प्रथमुजादेवेषुंदिवोमात्रंयाव्वरिम्मणाप्प्रंथ
न्तुव्विधुर्त्ताचायमधिंपतिश्चुतेत्त्वासव्वैंसंव्विदुनानार्कस्यपृष्ठेस्वुर्ग्गेलो
केयजंमानश्चसादयन्तु ॥ १४ ॥ [५] अयम्पुरः ॥ अयम्पुरो
हरिंकेशुऽंसूर्य्यरश्मिम्मुस्तस्यंरथगृत्त्सश्चुरथौंजाश्चसेनानीग्ग्रामु

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

ण्यौ ॥ पुञ्जिकुस्त्थुलाचंक्रतुस्त्थुलाचाप्प्सुरसौदुड्क्षणवं÷पुशवोंहे
तिःपौरुषेयोवुधः प्प्रहैतिस्तेब्भ्योनमोऽअस्त्तुतेनौवन्तुतेनौमृडयन्तु
तेयन्द्विष्म्मोयश्चनोद्वेष्टितमैषाुअम्भैदध्ध्मः ॥ १५ ॥ अुयन्दक्षिणा ॥
अुयन्दंक्षिणाद्विश्वकर्म्मातस्यंरथस्वनश्चरथैंचित्रश्चसेनानीग्रामु
ण्यौ ॥ मेनुकाचंसहजुन्याचाप्प्सुरसौयातुधानाहेतीरक्षांऽसि
प्प्रहैतिस्तेब्भ्योनमोऽअस्त्तुतेनौवन्तुतेनौमृडयन्तुतेयन्द्विष्म्मोयश्च
नोद्वेष्टितमैषाुअम्भैदध्ध्मः ॥ १६ ॥ अुयम्पुश्चात् ॥ अुयम्पुश्चा
द्विश्श्वदृयंचास्त्तस्युरथंप्प्रोतुश्चसंमरथश्चसेनानीग्रामुण्यौ ॥ प्रु

म्म्लोचंन्तीचानुम्म्लोचंन्तीचाप्प्सुरसौद्व्याुग्घाहेतिःसुप्पर्णाःप्प्रहैति
स्तेब्भ्योनमोऽअस्त्तुतेनौवन्तुतेनौमृडयन्तुतेयन्द्विष्म्मोयश्चनोद्वेष्टि
तमैषाुअम्भैदध्ध्मः ॥ १७ ॥ अुयमंत्तरात् ॥ अुयमुंत्तरात्त्संघद्वंसु
स्त्तस्युताक्ष्यर्युश्चारिंष्टनेमिश्चसेनानीग्रामुण्यौ ॥ द्विश्वाचींघघु
ताचींचाप्प्सुरसावापौंहेतिर्व्वातुःप्प्रहैतिस्तेब्भ्योनमोऽअस्त्तुतेनौवन्तु
तेनौमृडयन्तुतेयन्द्विष्म्मोयश्चनोद्वेष्टितमैषाुअम्भैदध्ध्मः ॥ १८ ॥ अु
यमुपरिं ॥ अुयमुपर्य्युर्व्वाग्गवंसुस्त्तस्यंसेनुजिच्चंसुषेणश्चसेनानीग्रा
मुण्यौ॥ उर्व्वशींचपूर्व्वचित्तिश्चाप्प्सुरसांवुस्प्फूर्ज्जन्हेतिर्व्विद्युत्प्रहैति

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

स्तेब्भ्योनमोऽअस्तुतेनोवन्तुतेनोमृडयन्तुतेयन्द्विष्म्मोयश्चनोद्वेष्टित
मैषाुअम्भैदध्मः ॥ १९॥ [५] अग्निर्म्मूर्द्धा ॥ अग्निर्म्मूर्द्धादिवःकुकु
त्पतिः पृथिव्याऽअयम् ॥ अपाꣳरेताꣳसिजिन्वति ॥ २० ॥ अयमु
ग्निः ॥ अयमुग्निः संहस्रिणोव्वाजस्यशुतिनुस्पतिः ॥ मूर्द्धाकुवीर
यीणाम् ॥ २१ ॥ त्वामग्ने ॥ त्वामग्नेपुष्करादद्ध्यथर्व्वानिरमन्थत ॥
मूर्द्धोविश्वस्यव्वाघतः ॥ २२ ॥ भुवोयज्ञस्य ॥ भुवोयज्ञस्युरजसश्च
नेतायत्रांनियुद्भिःसचंसेशिवाभिः ॥ दिविमूर्द्धानंदधिषेस्वर्षाञ्जिह्वा
मग्नेचकृषेहव्यवाहम् ॥ २३ ॥ अबोद्ध्यग्निः ॥ अबोद्ध्यग्निः समि

धाजनांनाम्प्रतिधेनुमिवायतीमुषासम् ॥ युह्वाऽइवप्रवयामुज्जिहा
नाःप्रभानवःसिस्रतेनाकमच्छ ॥ २४ ॥ अवोचामकुवये ॥ अवोचा
मकुवयेमेद्ध्यायव्वचोव्विदारुव्वृषभायव्वृष्णेः ॥ गविष्ठिरोनमंसास्तो
मंमग्नौदिवीवरुक्ममुरुव्यञ्चंमश्रेत् ॥ २५ ॥ अयमिह ॥ अयमिह
प्रथमोधायिधातृभिर्होतायजिष्ठोऽअध्वरेष्वीड्यः ॥ यमप्नवानोभृ
गवोविरुरुचुर्व्वनेषुचित्रंविभ्वंविशेविशे ॥ २६ ॥ जनंस्यगोपाः ॥ जनं
स्यगोपाऽअजनिष्टजागृविरग्निःसुदक्षःसुवितायुनव्यसे ॥ घृतप्रतीं
कोबृहुतादिविस्पृशाद्युमद्विभातिभरतेभ्योशुचिः ॥ २७ ॥ त्वामग्ने ।

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

त्वामग्नेऽअङ्गिरसोगुहाहितमन्वविन्दञ्छिश्रियाणंवनेवने॥सजायसेमुत्थ्यमानुःसहोमुहत्त्वामाहुःसहसस्पुत्रमङ्गिरः॥२८॥सखायुःसम्। सखायुःसंवः÷सुम्म्यञ्चमिषꣳस्तोमंञ्चाग्नये॥ वषिष्ठायक्षितीनाम्। ज्जोनप्त्रेसहस्वते॥२९॥सꣳसमित्॥ सꣳसमिद्युवसेवृषन्नग्नेविश्वान्यर्य्याऽआ॥इडस्पदेसमिध्यसेसनोवसून्याभर॥ ३०॥ त्वाञ्चित्रꣳश्रवस्तम्॥ त्वाञ्चित्रꣳश्रवस्तमुहवन्तेविक्षुजन्तव÷॥ शोचिष्केशम्पुरुप्रियाग्नेहव्यायवोढवे॥ ३१॥एनाव÷॥ एनावोऽअग्निन्नमसोर्ज्जोनपातुमाहुवे॥प्रियश्चेतिष्ठमरतिꣳस्वद्धुरंविश्वस्यदूतममृतम्॥

॥३२॥ विश्वंस्यदूतम्॥ विश्वंस्यदूतममृतंविश्वंस्यदूतममृतम्॥ सयोजतेऽअरुषाविश्वभोजसासदुद्रवुत्स्वाऽहुतः॥ ३३॥ सदुद्रवत्॥ सदुद्रवुत्स्वाःहुतःसदुद्रवुस्त्वाहुतः॥ सुब्रह्मांयुज्ञःसुशमीवसूनान्देवꣳराधोजनानाम्॥ ३४॥ अग्नेवाजस्य॥ अग्नेवाजस्युगोमतुऽईशानःसहसोयहो॥ अस्म्मेधेहिजातवेदोमहिश्रवः÷॥ ३५॥ सऽइंधानः॥ सऽइंधानोवसुष्कविरग्निरीडेन्योगिरा॥ रेवदस्म्मभ्यंम्पुर्व्वणीकदीदिहि॥ ३६॥ क्षुपोराजन्॥ क्षुपोराजन्नुतत्त्वमनाग्नेवस्तोरुतोषसः÷॥ सतिग्मजम्भरक्षसोदहुप्रति॥ ३७॥ भुद्रोनः÷॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

भुद्रोनोऽअग्निराहुतोभुद्रारातिः सुभगभुद्रोऽअध्वरः ॥ भुद्राऽउतप्रशंस्तयः ॥ ३८ ॥ भुद्राऽउत ॥ भुद्राऽउतप्रशंस्तयोभुद्रम्मनः कृणुष्व वृत्रतूर्य्ये ॥ येनासुमत्तसुसासहः ॥ ३९ ॥ येनासुमत्तसु ॥ सासहोवस्थिरातनुहिभूरिशर्द्धताम् ॥ वृनेमातेऽआभिष्टिभिः ॥४०॥ अग्निन्तम्मन्ये यो वसुरस्तुंय्यंय्यन्तिधेनवः ॥ अस्तुमवृन्तऽआशवोस्तुन्नित्यासोवाजिनुऽइषंस्तोतृभ्युऽआभर ॥ ४१ ॥ सोऽअग्निः सोऽअग्निर्य्यो वसुर्गृणेसंय्यमायन्तिधेनवः ॥ समवृन्तोरघुद्रुवयःसुजातासःसूरयुऽइषंस्तोतृभ्युऽआभर ॥ ४२ ॥ उभेसुश्चन्द्र

न्द्र ॥ उभेसुश्चन्द्रसर्प्पिषोदर्वीश्श्रीणीषऽआसनि ॥ उतोनुऽउत्पुपूर्य्याऽउक्थेषुशवसस्पतुऽइषंस्तोतृभ्युऽआभर ॥ ४३ ॥ अग्नेतम् ॥ अग्नेतमद्याश्श्वन्नस्तोमैरुक्तुन्नभुद्रहृदिस्पृशम् ॥ ऋद्धचामातुऽओहैः ॥ ४४ ॥ अधाहि ॥ अधाह्यग्नेक्रतौर्भुद्रस्युदक्षस्यसाधोः ॥ रथीर्ऋतस्यबृहतोबभूथ ॥ ४५ ॥ एभिर्नः ॥ एभिर्नोऽअर्कैर्भवानोऽअर्वाङ्स्वर्ण्णज्ज्योतिः ॥ अग्नेविश्श्वैभिःसुमनाऽअनीकैः ॥ ४६ ॥ अग्निर्होतारम् ॥ अग्निर्होतारम्मन्ये दास्वन्तंवसुर्सूनुर्सहसोजातवेदसंविप्रन्नजातवेदसम् ॥ यऽऊर्ध्वयास्वध्वरोदेवोदेवाच्यांकृ

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

पा ॥ घृतस्युविब्भ्राष्टिमनुवष्टिशोचिषाजुह्वानस्यसुर्प्पिषः ॥ ४७ ॥
अग्नेत्त्वम् ॥ अग्नेत्त्वन्नोऽअन्तमऽउतत्रातोशिवोभवावरुत्थ्यः ॥ व
सुरग्निर्ववसुश्श्रवाऽअच्छानक्षिद्युमत्तमर्क्षरयिन्दाः। तन्त्वाशोचिष्टदी
दिवꣳसुम्नायनूनमीमहेसखिब्भ्यः ॥ ४८ ॥ [२९] येनुऽऋषयः ॥
येनुऽऋषयस्तपसासुत्रमायन्निन्धानाऽअग्निꣳस्वराभरन्तः ॥ तस्मि
न्नहन्निदधेनाकेऽअग्निष्ठ्यमाहुर्म्मनवस्तीर्ण्णबर्हिषम् ॥ ४९ ॥ त
म्पत्क्कीभिः ॥ तम्पत्क्कीभिरनुगच्छेमदेवाꣳपुत्रैर्ब्भ्रातृभिरुतवाहिरं
ण्यैः ॥ नाकꣳरुब्भ्णानाꣳसुकृतस्यलोकेतृतीयेपृष्ठेऽअधिरोचनेदिवः।

॥ ५० ॥ आवाचः ॥ ॥ आवाचोमद्धचमरुहद्भुरण्युरयमुग्निःसत्प
तिश्चेकितानः ॥ पृष्ठेपृथिव्यानिहितोदविद्युतदधस्प्रदङ्कृणुतांत्र्येपृ
तन्यवः ॥ ५१ ॥ अयमुग्निः ॥ अयमुग्निर्व्वीरतमोवयोधाःसहस्रि
योद्योततामप्प्रयुच्छन् । विब्भ्राजमानꣳसरिरस्युमद्धचऽउपप्प्रयाहि
दिव्यानिधामं ॥ ५२ ॥ सुम्प्रचयंवद्धमुपं ॥ सुम्प्रयुतागन्नैपथोदेवया
नान्कृणुद्धन् ॥ पुनःकृण्वानापितरायुवानान्वातांऽसीत्त्वयितन्तुमे
तम् ॥ ५३ ॥ उद्बुद्धचस्व ॥ उद्बुद्धचस्वाग्नेप्प्रतिजागृहित्वमिष्टापूर्त्तेसꣳ
सृजेथामयञ्चे ॥ अस्मिन्नन्त्सधस्त्थेऽअद्धचुत्तरस्मिन्विश्श्वेदेवायजं

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

मानश्चसीदत॥५४॥येनुव्वहांसि ॥ येनुव्वहांसिसुहस्रंण्येनाग्नेसर्व्ववेदुस
म्॥तेनेमंण्युज्ञन्नोंनयुस्वर्द्देवेषुगन्तवे ॥ ५५ ॥ अयन्तें ॥ अयन्तेयोनिं
र्ऋत्वियोयतोंजातोऽअरोंचथाः ॥ तञ्जुनन्नंग्नुऽआरोहाथांनोव्वर्द्धयारु
यिम् ॥५६॥[८] तपंश्च ॥ तपंश्चतपुस्यूश्चशौशिरावृतूऽअग्नेर
न्तरंश्लेषोसिकल्पेतान्द्यावांपृथिवीकल्पन्तांमापुऽओषंधयुःकल्पं
न्तामुग्नयुःपृथुड्ज्ममुज्ज्यैष्ठ्यांयुसव्व्रताः ॥ येऽअग्नयुःसमंनसोन्तु
राद्यावांपृथिवीऽइमे ॥ शौशिरावृतूऽअंभिकल्पंमानाइन्द्रंमिवदेवाऽ
अभिसंव्विशन्तुतयांदेवतयाङ्गिरुस्वद्ध्रुवेसींदतम् ॥ ५७ ॥ पुरमेष्ठी

त्त्वां ॥ सादयतुदिवस्पृष्ठेज्ज्योतिष्मतीम् ॥व्विश्श्वस्मैप्प्राणायांपु
नायंव्यानायुव्विश्श्वुज्ज्योतिर्य्यच्छ ॥ सूर्य्यस्तेधिपतिस्तयांदेवतया
ङ्गिरुस्वद्ध्रुवासींद ॥५८॥ लोकम्पृण ॥ लोकम्पृणच्छिद्रम्पृणाथोंसी
दद्ध्रुवात्त्वम्॥ इन्द्राग्नीत्त्वाबृहस्पतिरुस्मिन्न्योनांवसीषदन् ॥५९॥
ताऽअस्य ॥ ताऽअस्युसूदंदोहसुःसोमंश्श्रीणन्तिपृश्न्नयः॥ जन्मंन्दे
वानांव्विशस्त्रिष्ष्वारोंचुनेदिवः ॥ ६० ॥ इन्द्रंव्विश्वां÷ ॥ इन्द्रंव्वि
श्वाऽअवीवृधन्त्समुद्रव्यंचसुङ्गिरं÷ ॥ रथीतंमंरथीनांव्वाजानाःसु
त्पंतिम्पतिम् ॥ ६१ ॥ प्रोथुदश्वं÷ ॥ प्रोथुदश्वोनयवंसेविष्यन्न्युदा

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

मुहःसँव्वरंणाद्धचस्त्थात् ॥ आदंस्युव्वातोऽअनुवातिशोचिरधंस्मते
व्रजंनङ्कृष्णमंस्त्ति ॥ ६२ ॥ आयोष्ट्वा ॥ आयोद्वासदंनेसाद
याम्म्यवंतश्च्छायायांऽसमुद्रस्युहृदंये॥रुश्म्मीवतीम्भास्वंतीमाया
द्याम्भांस्यापृथिवीमोर्व्वन्तरिक्षम् ॥ ६३ ॥ पुरमेष्ट्वीत्त्वा ॥ सा
दयतुदिवस्पृष्ठंद्यचंस्वतीम्प्रथंस्वतीन्दिवंष्यच्छुदिवंन्दृ६ंहुदिवुम्मा
हिं६सीः ॥ व्विश्व्वंस्म्मैप्प्राणायांपानायंव्यानायोदानायंप्प्रतिष्ठायैं
चरित्रांय ॥ सूष्यँस्त्त्वाभिपांतुमह्यास्वुस्त्याच्छुर्द्दिषाशन्तंमेनुत
यांदिवतंयाङ्गिरुस्वद्ध्रुवेसींदतम् ॥६४॥ सुहस्त्रंस्यप्प्रमासि ॥ सुहस्त्रंस्य

प्प्रमासिंसुहस्त्रंस्यप्प्रतिमासिंसुहस्त्रंस्योन्मासिंसाहस्त्रोसिसुहस्त्रांय
त्त्वा ॥ ६५ ॥ [९] इतिश्रीशुक्लयजुस्संहितापाठेपञ्चदशोऽ
ध्यायः ॥ १५ ॥ नमस्त्तेषोडश हिरण्यबाहवे। उष्णीषिणे।तक्षभ्यो
ज्येष्ठाय। पञ्चकाः स्रुत्त्यायचतस्रः शम्भवायैका पार्यायपञ्च द्रापेऽ
अन्धसोविंशतिः नव ॥ षट्षष्टिः ॥ नमंस्त्ते ॥ नमंस्त्तेरुद्रमन्यवंऽउ
तोतऽइषंवेनमं÷ ॥ बाहुब्भ्यांमुततेनमं÷ ॥ १ ॥ यातैं ॥ यातैरुद्रशिवातनूरघोरापांपकाशिनी ॥ तयांनस्तन्व्वाशन्तंमयागिरिंशन्ताभिचांकशीहि ॥ २ ॥ यामिषुंम् ॥ यामिषुङ्गिरिशन्तहस्त्तैंबिभष्ष्यस्त्तवे ॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

शिवाङ्गिरित्रताङ्कुरुमाहिꣳसीꣳपुरुषञ्जगत् ॥ ३ ॥ शिवेनवचसा ॥ शिवेनवचसात्त्वागिरिशाच्छावदामसि ॥ यथानुꣳसर्व्वमिज्जगदयक्ष्मꣳसुमनाऽअसत् ॥ ४ ॥ अद्धयवोचत् ॥ अद्धयवोचदधिवक्ताप्प्रथमोदैव्योभिषक् ॥ अहीꣳश्चसर्व्वाञ्जम्भयन्त्सर्व्वाꣳश्चयातुधान्योधुराचीꣳपरासुव ॥ ५ ॥ असौयः ॥ असौयस्ताम्म्रोऽअरुणऽउतबभ्रुꣳसुमङ्गलः ॥ येचैनꣳरुद्राऽअभितोदिक्षुश्रिताꣳसहस्रशोवैषाꣳहेडऽईमहे ॥ ६ ॥ असौयः ॥ असौयोवसर्प्पतिनीलग्रीवोविलोहितः ॥ उतैनंगोपाऽअदृश्रन्नदृश्रन्नुदहार्य्युꣳसदृष्टोमृडयातिनः ॥ ७ ॥ न

मोस्तु ॥ नमोस्त्तुनीलग्रीवायसहस्राक्षायमीढुषे ॥ अथोयेऽअस्यसत्त्वानोहन्तेभ्योकरन्नमः ॥ ८ ॥ प्रमुञ्च ॥ प्रमुञ्चधन्वनस्त्वमुभयोरार्त्न्योर्ज्ज्यार्म्॥याश्चतेहस्तऽइषवःपरातार्भगवोवप॥ ॥ ९ ॥ विज्ज्यन्धनुः ॥ विज्ज्यन्धनुःकपर्द्दिनोविशल्योबाणवाꣳ ॥ ऽउत ॥ अनेशन्नस्यायाऽइषवऽआभुरस्यनिषङ्गधिः ॥ १० ॥ यातेहेतिर्म्मीढुष्टमहस्तेबभूवतेधनुः ॥ तयास्मान्विश्वतस्त्वमयक्ष्मयापरिभुज ॥ ११ ॥ परिते ॥ परितेधन्वनोहेतिरस्मान्वृणक्तुविश्वतः ॥ अथोयऽइषुधिस्तवारेऽअस्मान्निधेहितम्॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

॥ १२ ॥ अवतत्त्युधनुं ॥ अवतत्त्युधनुष्ट्वꣳसहस्राक्षशतेषुधे ॥ निशीर्य्यशल्यानाम्मुखाशिवोनः÷सुमनाभव ॥ १३ ॥ नमस्ते ॥ नमस्तेऽआयुधायानातताय धृष्णवे ॥ उभाभ्यामुततेनमोबाहुभ्यान्तवधन्वने ॥ १४ ॥ मानः÷ ॥ मानोमहान्तमुतमानोऽअर्भ्भकम्मानऽउक्षन्तमुतमानऽउक्षितम् ॥ मानोव्वधीꣳपितरम्मोतमातरम्मानः÷प्प्रियास्तन्वोरुद्ररीरिषꣳ ॥ १५ ॥ मानस्तोके ॥ मानस्तोकेतनयेमानऽआयुषिमानोगोषुमानोऽअश्वेषुरीरिषꣳ ॥ मानोव्वीरान्नुद्रभामिनोव्वधीर्ह्विष्म्मन्तꣳसदुमित्त्वाहवामहे॥ १६ ॥ [१६] शतम् ८००

नमोहिरण्यबाहवे॥नमोहिरण्यबाहवेसेनान्ये दिशाञ्चपतयेनमोनमोव्वृक्षेब्भ्योहरिकेशेब्भ्यꣳपशूनाम्पतयेनमोनमः÷शष्पिञ्जरायत्विषीमतेपथीनाम्पतयेनमोनमोहरिकेशायोपवीतिनेपुष्टानाम्पतयेनमोनमोबब्भ्लुशायं ॥ १७ ॥ नमोबब्भ्लुशायं॥ व्याधिनेन्नानाम्पतयेनमोनमोभुवस्यहेत्त्यैजगतांम्पतयेनमोनमोरुद्रायातताय्यिनेक्षेत्राणाम्पतयेनमोनमः÷सूतायाहन्त्यैव्वनानांम्पतयेनमोनमोरोहिताय ॥ ॥१८॥नमोरोहिताय॥ स्त्थपतयेव्वृक्षाणाम्पतयेनमोनमोभुवन्तयेव्वारिवस्कृतायौषधीनाम्पतयेनमोनमोमन्त्रिणेव्वाणिजायकक्षाणाम्पतं

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

येनमोनमऽउच्चैर्घोषायाक्रन्दयंतेपत्तीनाम्पतंयेनमोनमः॒ कृत्स्नायु
तयां ॥ १९ ॥ नमः॒कृत्स्नायुतया॥ धावंतेसत्त्वंनाम्पतंयेनमोन
मुऽसहमानायनिद्व्याधिनऽआद्व्याधिनींनाम्पतंयेनमोनमोनिषाङ्गिणे
ककुभायस्तेनानाम्पतंयेनमोनमोनिचेरवेपरिचुरायारण्यानाम्पतं
येनमोनमोव्रश्चंते ॥ २० ॥ नमोव्रश्चंते ॥ परिव्रश्चंतेस्तायूना
म्पतंयेनमोनमोनिषाङ्गिणंऽइषुधिमतेतस्कराणाम्पतंयेनमोनमः॒सृ
कायिभ्योजिघांऽसद्भ्योमुष्णताम्पतंयेनमोनमोसिमद्भ्योनक्तंचर
द्भ्योविकृन्तानाम्पतंयेनमः॒ ॥ २१ ॥[५]नमऽउष्णीषिणे ॥ गि

रिचरायकुलुञ्चानाम्पतंयेनमोनमऽइषुमद्भ्योधन्वायिभ्यश्चवोन
मोनमऽआतन्वानेभ्यः॒प्रतिदधानेभ्यश्चवोनमोनमऽआयच्छ
द्भ्योस्यद्भ्यश्चवोनमोनमोविसृजद्भ्यः॒॥ २२॥ नमोविसृजद्भ्योवि
द्ध्यंद्भ्यश्चवोनमोनमः॒स्वपद्भ्योजाग्रद्भ्यश्चवोनमोनमुःशयानेभ्य
ऽआसीनेभ्यश्चवोनमोनमुस्तिष्ठद्भ्योधावद्भ्यश्चवोनमोनमः॒
सुभाभ्यः॒ ॥ २३ ॥ नमः॒सुभाभ्यः॒ ॥ सुभापतिभ्यश्चवोन
मोनमोश्वेभ्योश्वपतिभ्यश्चवोनमोनमः ऽ आद्व्याधिनीभ्यो
विविध्यंन्तीभ्यश्चवोनमोनमऽउगणाभ्यस्तृꣳहतीभ्यश्चवोन

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

मोनमोगुणेब्भ्यः ॥ २४ ॥ नमोगुणेब्भ्यो ॥ गुणपतिब्भ्यश्चवोन
मोनमोव्रातेब्भ्योव्रातपतिब्भ्यश्चवोनमोनमोगृत्त्सेब्भ्योगृत्त्सपति
ब्भ्यश्चवोनमोनमोविरूपेब्भ्योविश्वरूपेब्भ्यश्चवोनमोनमुःसेना
ब्भ्यः ॥ २५ ॥ नमुःसेनाब्भ्यः॥ सेनानिब्भ्यश्चवोनमोनमो
रथिब्भ्योऽरथेब्भ्यश्चवोनमोनमः क्षत्तृब्भ्यः सङ्ग्रहीतृब्भ्यश्चवोन
मोनमोमहद्भ्योऽअर्भकेब्भ्यश्चवोनमः ॥ २६ ॥ [५] नमुस्त
क्षेब्भ्यः ॥ नमुस्तक्षेब्भ्योरथकारेब्भ्यश्चवोनमोनमुःकुलालेब्भ्यः
कुर्म्मारेब्भ्यश्चवोनमोनमोनिषादेब्भ्यः पुञ्जिष्टेब्भ्यश्चवोनमोनमः

श्ववनिब्भ्योमृगयुब्भ्यश्चवोनमोनमुःश्ववब्भ्यः ॥ २७ ॥ नमुःश्व
ब्भ्यः ॥ श्वपतिब्भ्यश्चवोनमोनमोभुवायचरुद्रायचुनमः शर्व्वायच
पशुपतयेचुनमोनीलग्रीवायचशितिकण्ठायचुनमः कपर्द्दिनै २८॥
नमः कपर्द्दिनै ॥ चुद्रयप्तकेशायचुनमः सहस्राक्षायचशतधन्वनेचु
मोगिरिशुयायचशिपिविष्टायचुनमोमीढुष्टमायुचेषुमतेचुनमोह्रस्वा
यं ॥ २९ ॥ नमोह्रस्वायं ॥ चव्वामुनायंचुनमोबृहतेचुव्वर्षीयसे
चुनमोव्वृद्धायंचसुवृधेचुनमोग्र्यायचप्रथुमायंचुनमःआशवे ॥ ३० ॥
नमःआशवे ॥ चाजिरायंचुनमुःशीग्र्यायचुशीब्भ्यायचुनमुः

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

ऊम्म्यायचावस्वन्न्यायचुनमोनादेयायंचुद्वीप्प्यायच ॥ ३१ ॥ [५] नमोज्ज्येष्ठायं ॥ चकनिष्ठायंचुनमः÷पूर्व्वजायंचापरुजायं चुनमोमद्धचुमायंचापगुल्भायंचुनमोजघन्न्यायचबुद्धचायचुनमुः सोब्भ्यांय ॥ ३२ ॥ नमुःसोब्भ्यांयच ॥ प्रतिसुर्य्यायचुनमो याम्म्यांयचुक्षेम्म्यांयचुनमुः॒श्लोक्यांयचावसान्न्यायचुनमंऽउर्व्व र्य्यायचुखल्ल्यांयचुनमोव्वन्न्यांय ॥ ३३ ॥ नमोव्वन्न्यांय ॥ चुकक्ष्यां यचुनमः÷श्रवायंचप्प्रति॒श्रवायंचुनमंऽआशुषेणायचाशुरंथायचुन मुःशूरांयचावभेदिनेंचुनमोंब्रिल्म्मनें ॥ ३४ ॥ नमोंब्रिल्म्मनेंच

कवुचिनेंचुनमोंव्वर्म्मिणेंचव्वरुथिनेंचुनमः÷श्रुतायंच॒श्रुतसेनायंचुन मोंदुन्दुब्भ्यांयचाहनन्न्यांयचुनमोंधृष्ण्णवें ॥३५॥ नमोंधृष्ण्णवें ॥ चप्प्रमृशायंचुनमोंनिषङ्गिणेंचेषुधिमतेंचुनमंस्तीक्ष्णेषवेचायुधिनेंचु नमः÷स्वायुधायंचसुधन्व्वनेंच ॥ ३६ ॥ [५] नमुःस्रुत्यांय ॥ चुप त्थ्यांयचुनमुःकाट्टयांयचुनीप्प्यांयचुनमुःकुल्ल्यांयचसरुस्यांयचुन नमोंनादेयायंचवैशुन्तायंचुनमुःकूप्प्यांय ॥ ३७ ॥ नमुःकूप्प्यां य ॥ चावट्टयायचुनमोव्वीद्धचांयचातुप्प्यायचुनमोमेद्ध्यांयचवि द्युत्यायचुनमोव्वर्ष्ण्यांयचावर्ष्ण्यांयचुनमोव्वात्यांय ॥ ३८ ॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

नमोव्वात्त्याय ॥ चुरेष्म्म्यायचुनमौव्वास्तुव्व्यायचव्वास्तुपायंचुनमुः
सोमायंचरुद्वायंचुनमंस्त्वाम्म्रायंचारुणायंचुनमं÷शङ्गवे ॥ ३९ ॥ न
मं÷शङ्गवे ॥ चपशुपतयेचुनमंऽउग्ग्रायंभीमायंचुनमौग्ग्रेवुधायंचदूरे
वुधायंचुनमौहन्त्रेचुहनीयसेचुनमोव्वृक्षेब्भ्योहरिकेशेब्भ्योनमंस्त्वा
रायं ॥ ४० ॥ [४] नमं÷शम्भुवायं ॥ नमं÷शम्भुवायंचमयोभुवायं
चुनमं÷शङ्कुरायंचमयस्कुरायंचुनमं÷शिवायंचशिवतरायच ॥ ४१ ॥
[१] ॥ नमुःपार्ष्यायं ॥ चावार्ष्यायचुनमं÷प्रतरणायचोत्तरणा
यचुनमुस्तीर्थ्यायचुकूल्यायचुनमुःशष्प्यायचुफेन्यायचुनमं÷

सिकुत्त्याय ॥ ४२ ॥ नमं÷सिकुत्त्याय ॥ चप्प्रवाह्यायचुनमं÷किं
शिलायंचक्षयुणायंचुनमं÷कपर्द्दिनेचपुलुस्तयेचुनमंऽइरिण्यायचप्प्र
पुत्थ्यायचुनमोव्व्रज्ज्यांय ॥ ४३ ॥ नमोव्व्रज्ज्यांय ॥ चुगोष्ठ्यां
यचुनमुस्तल्प्यांयचुगेह्यांयचुनमौह्दय्यायचनिवेष्प्यायचुनमुं
काट्यांयचगह्वरेष्ठायंचुनमुंशुष्क्यांय ॥ ४४ ॥ नमुंशुष्क्यांय ॥
चहरित्त्यायचुनमं÷ पाꣳसव्व्यायचरजुस्यायचुनमोलोप्प्यांयचोलु
प्प्यायचुनमुऽऊव्व्यांयचुसूव्व्यांयचुनमं÷पुण्ण्यायं॥४५॥नमं÷पुण्ण्यायं॥
चपर्ण्णशुदायंचुनमंऽउद्गुरमाणायचाभिग्घ्नतेचुनमंऽआखिदतेचंप्र

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

खिदुतेचुनमंऽइषुकृद्भ्योधनुष्कृद्भ्यश्चवोनमोनमोवऽकिरिकेब्भ्योदे
वानुर्हृदयेब्भ्योनमोव्विचिन्वत्तकेब्भ्योनमोव्विक्षिणुत्तकेब्भ्योनमंऽ
आनिर्हृतेब्भ्यः÷ ॥ ४६ ॥ [५] द्रापेऽअन्धंसऽ ॥ द्रापेऽअन्धं
सस्पतेदरिद्रन्नीललोहित ॥ आसाम्प्रजानामेषाम्पशूनाम्माभेर्म्मा
रोङ्मोचंनुऽकिञ्चनामंमत् ॥ ४७ ॥ इमारुद्रायं ॥ तवसेकपर्द्दिनेक्षु
यद्वीरायुप्प्रभंरामहेमतीः ॥ यथाशमंसद्विपदेचतुष्पदेऽविश्वंम्पुष्टङ्ग्रा
मेंऽअस्मिन्ननातुरम् ॥ ४८ ॥ यातैं ॥ रुद्रशिवातनूःशिवाव्विश्वा
हाभेषजी ॥ शिवारुतस्यभेषजीतयानोमृडजीवसे ॥ ४९ ॥ परिं

नुऽ ॥ परिनोरुद्रस्यहेतिर्व्वृणक्तुपरित्वेषस्यदुर्म्मतिरघायोः ॥ अवं
स्थिरामघवद्भ्यस्तनुष्ष्वमीढ्वंस्तोकायतनयायमृड ॥ ५० ॥ मी
ढुष्टमशिवंतम ॥ शिवोनः÷सुमनाभव ॥ परमेवृक्षऽआयुधन्निधाय
कृत्तिंव्वसानऽआचरपिनाकम्बिभ्रदागहि ॥ ५१ ॥ व्विकिरिद्रव्वि
लोहित ॥ नमस्तेऽअस्तुभगवः ॥ यास्तेसहस्रंहेतयोन्यमस्म्मन्नि
वपन्तुताः ॥ ५२ ॥ सहस्राणिसहस्रशः ॥ सहस्राणिसहस्रशोब्बा
ह्वोस्तवंहेतयः÷ ॥ तासामीशानोभगवःपराचीनामुखाकृधि ॥ ५३ ॥
असंख्याताःसहस्राणि ॥ येरुद्राऽअधिभूम्म्यांम् ॥ तेषांऽसहस्र

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

योजुनेवुधन्वानितन्मासि ॥ ५४ ॥ अस्मिन्नमंहुति ॥ अस्मिन्नमं
हुत्त्युर्ण्णुवन्तरिक्षेभुवाऽअधिं ॥ तेषांꣳसहस्रयोजुनेवुधन्वानितन्म
सि ॥ ५५ ॥ नीलग्ग्रीवाꣳशितिकण्ठाꣳ ॥ नीलग्ग्रीवाꣳशितिकण्ठा
दिवꣳरुद्राऽउपंश्रिताꣳ । तेषांꣳसहस्रयोजुनेवुधन्वानितन्मासि ॥
॥ ५६ ॥ नीलग्ग्रीवाꣳशितिकण्ठाꣳ ॥ शुर्व्वाऽअधꣳक्षमाचुराꣳ ॥ ते
षांꣳसहस्रयोजुनेवुधन्वानितन्मासि ॥ ५७ ॥ येवृक्षेषु ॥ शुष्पिञ्ज
रानीलग्ग्रीवाविलोंहिताꣳ ॥ तेषांꣳसहस्रयोजुनेवुधन्वानितन्मासि॥
॥ ५८ ॥ येभूतानांम् ॥ येभूतानामधिंपतयोविशिखासꣳकपर्द्दिनꣳ ॥

तेषांꣳसहस्रयोजुनेवुधन्वानितन्मासि ॥ ५९ ॥ येपुथाम् ॥ येपुथा
म्पथिरक्षयऽऐलबृदाऽआयुर्य्युधꣳ ॥ तेषांꣳसहस्रयोजुनेवुधन्वानित
न्मासि ॥ ६० ॥ येतीर्त्थानिं ॥ प्रचरन्तिसृकाहस्तानिषुङ्गिणꣳ ॥ ते
षांꣳसहस्रयोजुनेवुधन्वानितन्मासि ॥ ६१ ॥ येन्नेषु ॥ विविद्धचन्ति
पात्रेषुपिबतोजनान्न॥तेषांꣳसहस्रयोजुनेवुधन्वानितन्मासि ॥ ६२ ॥
षऽएतावन्तꣳ ॥ षऽएतावन्तश्चभूयाꣳसश्चदिशोरुद्राविंतस्थिरे । ते
षांꣳसहस्रयोजुनेवुधन्वानितन्मासि ॥ ६३ ॥ नमोस्तु ॥ रुद्रेभ्योये
येदिविषेषांवृषमिषवꣳ ॥ तेभ्योदशप्राचीर्दशदक्षिणादशप्रतीची

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

र्द्दशोदीचीर्द्दशोर्द्धाः ॥ तेभ्योनमोऽअस्त्तुतेनोवन्तुतेनोमृडयन्तुते यन्द्विष्मोयश्चनोद्वेष्टितमैषाम्भैदध्वमꣳ ॥ ६४ ॥ नमोस्त्तु ॥ रुद्रेभ्योयेन्तरिक्षेयेषांवातुऽइषवꣳ ॥ तेभ्योदशुप्प्राचीर्द्दशंदक्षिणादशंप्प्रतीचीर्द्दशोदीचीर्द्दशोर्द्धाꣳ ॥ तेभ्योनमोऽअस्त्तुतेनोवन्तुतेनोमृडयन्तुतेयन्द्विष्मोयश्चनोद्वेष्टितमैषाम्भैदध्वमꣳ ॥ ६५ ॥ नमोस्त्तु ॥ रुद्रेभ्योयेपृथिव्यांऽयेषामन्नमिषवꣳ ॥ तेभ्योदशुप्प्राचीर्द्दशंदक्षिणादशंप्प्रतीचीर्द्दशोदीचीर्द्दशोर्द्धाꣳ ॥ तेभ्योनमोऽअस्त्तुतेनोवन्तुतेनोमृडयन्तुतेयन्द्विष्मोयश्चनोद्वेष्टितमैषाम्भैदध्वमꣳ ॥ १२७

॥ ६६ ॥ [२०] इतिवाजसनेयशुक्लयजुस्संहितायांदीर्घपाठेषोडशोऽध्यायः ॥ १६ ॥ अश्मन्नूर्जदशनमस्तेपश्चाग्निस्तिग्मेननवचक्षुषः पिताष्टावाशुःशिशानःसप्तदशोदेनंक्रमध्वमग्निनापञ्चदशकौशुक्रज्योतिःसप्तेमꣳस्तनंत्रयोदशननैकोनशतम् ॥ अश्म्मुन्नूर्ज्जम् ॥ अश्म्मुन्नूर्ज्जम्पर्व्वतेशिश्रियाणामुद्वचऽओषधीभ्योव्वनुस्पतिभ्योऽअधिसम्भृतम्पयः ॥ तान्नऽइषमूर्ज्जन्धत्तमरुतꣳसर्द्दरागणाऽअश्म्मँस्तेक्षुन्नमयितुऽऊग्र्यन्द्विष्म्मस्तन्तेशुगृच्छतु ॥ १ ॥ इमामैं ॥ अग्न्नऽइष्टकाधेनवःसुन्त्वेकाचदशंचदशंचशतञ्चशतञ्चसहस्त्रञ्चसहस्त्रञ्चा

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

युतश्चायुतश्चनियुतश्चनियुतश्चप्रयुतश्चार्ब्बुदश्चन्यर्ब्बुदश्चसमुद्रश्चम
द्धश्चान्तश्चपरार्द्धश्चैतामेऽअग्नऽइष्टकाधेनव÷सन्त्वमुत्रामुष्मिँम
ल्लोके ॥२॥ ऋतवस्थ ॥ ऋतवस्थऽऋतावृधऽऋतुष्ठास्थऋतावृध÷॥
घृतश्चुतोमधुश्चुतोव्विराजोनामकामदुघाऽअक्षीयमाणाः ॥ ३ ॥
समुद्रस्युत्त्वा ॥ समुद्रस्युत्त्वावंकुयाग्नेपरिव्ययामसि ॥ पावकोऽ
अस्म्मभ्यंꣳशिवोभंव ॥ ४ ॥ हिमस्यंत्त्वा ॥ जरायुणाग्नेपरि
व्ययामसि ॥ पावकोऽअस्म्मभ्यंꣳशिवोभंव ॥ ५ ॥ उपज्जमन् ॥
उपज्जम्मन्नुपंवेतुसेवंतरनदीष्ष्वा ॥ अग्नेंपित्तमुपामंसिमण्डूकिता

भिरागंहिसेमन्नोयुज्ञम्पावुकवंर्ण्णꣳशिवङ्कृधि ॥ ६ ॥ अपामिदम् ॥
अपामिदन्न्यर्यनꣳसमुद्रस्यंनिवेशंनम् ॥ अन्न्याँस्तेऽअस्म्मत्तंपन्तु
हेतय÷पावुकोऽअस्मभ्यंꣳशिवोभंव ॥ ७ ॥ अग्नेंपावक ॥ रो
चिषांमुन्द्रयांदेवजिह्वया ॥ आदेवान्वक्षियक्षिच ॥ ८ ॥ सन÷॥
पावकदीदिवोग्नेंदेवाः ॥ ऽइहावंह ॥ उपंयुज्ञꣳहुविश्चंनꣳ ॥ ९ ॥
पावुकयायश्चितयंन्त्याकृपाक्षामंन्न्रुरुचऽउषसोन
भानुना ॥ तूर्ब्बन्नयामुन्नेतंशस्युनूरणऽआयोघृणेनतंतृषाणोऽअजरं÷॥
॥ १० ॥ [१०] नमंस्त्ते ॥ नमंस्त्तेहरंसेशोचिषेनमंस्त्तेऽअस्त्वु

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

ष्चिषे ॥ अन्याँस्तेऽअस्म्मत्तपन्तुहेतयं÷पावको ऽअस्म्मभ्यꣳशिवो भव ॥ ११ ॥ नृषदे वेट् ॥ नृषदे डप्प्सुषदे वेड्ढ्रिषदे वेड्नसदे वेड्ग्वि दे वेट् ॥ १२ ॥ येदेवाः ॥ येदेवादेवानाँय्युज्ञियाँयुज्ञियाँना ꣳसंवत्त्सुरीणमुपभागमासते ॥ अहुतादोहविषोघ्नेऽअस्म्मन्त्स्वय म्पिबन्तुमधुनोघृतस्य ॥ १३ ॥ येदेवाः । येदेवादेवेष्वधिदेवत्त्व मायन्त्येब्रह्मणꣳपुरऽएतारोऽअस्य ॥ येभ्योनऽऋतेपवतेधामकिञ्च ननतेदिवोनपृथिव्याऽअधिस्नुषु ॥ १४ ॥ प्राणदाऽअपानदाः ॥ प्राणदाऽअपानदाय्यानदाय्योदाय्यरिवोदाः ॥ अन्याँस्तेऽअस्म्मत्तप

न्तुहेतयं÷पावकोऽअस्म्मभ्यꣳशिवोभव ॥ १५ ॥ [१५] अग्नि स्तिग्मेनं ॥ शोचिषायासुद्विश्वन्युत्रिणम् ॥ अग्निन्नोव्वनतेरयि म् ॥ १६ ॥ षऽइमा ॥ विश्वाभुवनानिजुह्वदृषिर्होतान्यसीदत्पि तानं÷ ॥ सऽआशिषाद्रविणमिच्छमानꣳप्रथमच्छदवराꣳ ॥ ऽआ विवेश ॥ १७ ॥ किꣳस्विदासीदधिष्ठानमारम्भणङ्कतुमास्त्वक्कु थासीत् ॥ यतोभूमिञ्जनयन्विश्वकर्म्माविद्यामौर्णोन्महिनाविश्वच चक्षाꣳ ॥ १८ ॥ विश्वतश्चक्षुरुत ॥ विश्वतोमुखोविश्वतोबाहु रुतविश्वतस्पात् ॥ सम्बाहुभ्यान्धमतिसम्पतत्रैर्द्यावाभूमीजु

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

नर्यन्देवऽएकः ॥ १९ ॥ किꣳस्वित् ॥ किꣳस्विद्वनुङ्कऽउस
वृक्षऽआसुयतोद्यावापृथिवीनिष्टतक्षुः ॥ मनीषिणोमनसापृच्छतेदु त
द्यद्ध्यतिष्ठद्भुवनानिधारयन् ॥ २० ॥ यातेॅ ॥ यातेधामानिपरमा
णियावुमायामद्ध्युमाविश्वकर्म्मन्नुतेमा ॥ शिक्षासखिभ्योहुवि
षिस्वधावꣳस्वयंयजस्वतन्वंवृधानः ॥ २१ ॥ विश्वकर्म्मन्हविषा
वावृधानꣳस्वयंयजस्वपृथिवीमुतद्याम् ॥ मुह्यन्त्वन्येऽअभितः सपत्नाऽइहास्म्माकम्मुघवासूरिरस्तु ॥ २२ ॥ बृहस्पतिम् ॥ बृहस्पतिंविश्वकर्म्माणमूतयेमनोजुवंवाजेऽअद्याहुवेम ॥

सनोविश्वाऽनिहवंनानिजोषद्विश्वशम्भूरवंसेसाधुकर्म्मा ॥ २३ ॥
विश्वकर्म्मन्हविषा ॥ वर्द्धनेननात्रातारमिन्द्रमकृणोरवृद्धम् ॥
तस्म्मैविशꣳसमनमन्तपूर्वीरयमुग्रोविहव्योयथासत् ॥ २४ ॥
[९] चक्षुषꣳपिता ॥ मनसाहिधीरोघृतमेनेऽअजनन्नम्न्नमाने ॥
यदेदन्ताऽअदंदहन्तपूर्व्वऽआदिद्यावापृथिवीऽअप्रथेताम् ॥ २५ ॥
विश्वकर्म्माविमनाऽ ॥ विश्वकर्म्माविमनाऽआद्विहायाधाताविं
धातापरमोतसन्दृक् ॥ तेषामिष्टानिसमिषामदन्तियत्रासप्तऽऋषी
न्परऽएकमाहुः ॥ २६ ॥ योनेः ॥ पिताजनितायोविधाताधामा

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

निव्वेदुभुवनानिविश्वा ॥ योदेवानान्नामधाऽएकऽएवतꣳसम्प्रश्नम्भु
वनायन्त्युन्या ॥ २७ ॥ तऽआर्यजन्तुद्रविणꣳसमस्म्माऽऋषयुꣳ
पूर्व्वेजरितारोनभूना ॥ असूर्त्तेसूर्त्तेरजसिनिषत्तेयेभूतानिसुमकृण्व
न्निमानि ॥ २८ ॥ पुरोदिवा ॥ पुरऽएनापृथिव्यांपुरोदेवेभिरसुरैर्य्य
दस्ित्त ॥ कꣳस्विद्गर्भंम्प्रथुमन्दंद्धुऽआपोयत्रंदेवाःसुमपश्यन्तपू
र्व्वे ॥ २९ ॥ तमित् ॥ तमिद्गर्भंम्प्रथुमन्दंद्धुऽआपोयत्रंदेवाःसुमगं
च्छन्तुविश्श्वे ॥ अजस्युनाभावद्धचेकुमर्प्पितंय्यस्म्मुन्विश्श्वानि
भुवनानितुस्त्थुः ॥ ३० ॥ नतम् ॥ नतंविदाथुयऽइमाजुजानान्य
द्युष्म्माकुमन्तरम्बभूव ॥ नीहारेणप्प्रावृताजल्प्याचासुतृपऽउक्थ
शासंश्चरन्ति ॥ ३१ ॥ विश्श्वकर्म्मन्हि ॥ विश्श्वकर्म्मन्ह्यजनिष्ट
देवऽआदिद्गन्धर्व्वोऽअंभवद्वितीयं÷ ॥ तृतीयं÷पिताजंनितौषंधीनाम्
पाद्गर्भंन्द्व्यदधात्पुरुत्रा ॥ ३२ ॥ [८] आशुꣳशिशानोवृषभोनभी
मोघंनाघुनꣳक्षोभंणश्चर्षणीनाम् ॥ सुक्रन्दनोनिमिषऽएकवीरशतꣳ
सेनाऽअजयत्साकमिन्द्रं÷ ॥ ३३ ॥ सुक्रन्दनेनानिमिषेण ॥ जिष्णु
नायुत्कारेणदुश्च्यवुनेनधृष्ण्णुना ॥ तदिन्द्रेणजयतुतत्त्सहध्वꣳयुधो
नरऽइषुंहस्त्तेनुवृष्ण्णा ॥ ३४ ॥ सऽइषुंहस्त्तैꣳ ॥ सऽइषुंहस्त्तैꣳसनि

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

षुङ्गिभिर्व्वशीसꣳस्त्रंष्ट्रासयुधऽइन्द्रोगुणेन ॥ सुꣳसुष्टुजित्त्सोमुपाबां
हुशुद्धुर्चुग्रधंन्वाप्प्रतिहिताभिरस्त्ता ॥ ३५ ॥ बृहंस्प्पतेपरि ॥ दी
यारथैंनरक्षोहामित्राꣳ ॥ ऽअपबाधमानꣳ ॥ प्प्रभुञ्जन्त्सेनाऽप्प्रमृ
णोयुधाजयंन्नुस्माकंमेद्धचवितारथानाम् ॥ ३६ ॥ बलुविज्ञायस्त्थ
विरꣳ॥ बलुविज्ञायस्त्थविरꣳप्प्रवीरꣳसहंस्वान्वाजीसहंमानऽउग्रꣳ ॥
अभिवीरोऽअभिसंत्त्वासहोजाजैत्रांमिन्द्ररथुमात्तिष्ठगोवित् ॥ ३७ ॥
गोत्रभिदंङ्गोविदंम् ॥ गोत्रभिदंङ्गोविदंव्वज्रंबाहुञ्जयंन्तुमज्ज्मंप्प्र
मृणन्तुमोजंसा ॥ इमꣳसंजाताऽअनुंवीरयध्वमिन्द्रꣳसखायोऽअ

नुसꣳरभध्वम् ॥ ३८॥ अभिगोत्राणिं ॥ अभिगोत्राणिसहंसागाहंमा
नोदयोव्वीरꣳशुतमंन्युरिन्द्रंः ॥ दुश्च्यवनꣳपृतनाषाडंयुद्धचोस्माकु
ꣳसेनाऽअपतुप्प्रयुत्त्सु ॥ ३९ ॥ इन्द्रंऽआसाम् ॥ इन्द्रंऽआसान्नेता
बृहस्पतिर्द्दक्षिणायुज्ञꣳपुरऽएंतुसोमंः ॥ देवसेनानांमाभिभञ्जतीना
ञयंन्तीनाम्मरुतोंयन्त्वग्र्यंम् ॥ ४० ॥ इन्द्रंस्यव्वृष्ण्णंः ॥ इन्द्रंस्यु
व्वृष्ण्णोव्वरुणस्युराज्ञंऽआदित्यानांम्मरुताꣳशर्द्धंऽउग्रम् ॥ महामं
नसाम्भुवनच्च्यवानाुद्घोषोंदेवानाुञयंताुमुदस्त्थात् ॥ ४१ ॥ उद्धं
र्षय ॥ मघवन्नायुधान्युत्त्सत्त्वंनाम्मामुकानाुम्मनाꣳसि ॥ उद्धं

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

त्रहन्वाजिनांवाजिनान्युद्रथांनाऽअयंताँऽयन्तुघोषाः ॥ ४२ ॥ अ
स्म्माकुमिन्द्रःसमृतेषुध्वजेष्वस्म्माकुंयाऽइषंवुस्ताजंयन्तु ॥ अ
स्म्माकंवीराऽउत्तरेभवन्त्वस्म्माँ ॥ ऽउदेवाऽअवताहवेषु ॥ ४३ ॥
अमीषांश्चित्त ॥ म्प्रतिलोभयंन्तीगृह्णाङ्गान्यप्वेपरेहि ॥ अ
भिप्रेहिनिर्दहहृत्त्सुशोकैरन्धेनामित्रास्तमंसासचन्ताम् ॥ ४४ ॥
अवंसृष्टापरा ॥ पतशरव्येब्रह्मंसंऽशिते ॥ गच्छामित्रान्प्रप्रप
द्यस्वमामीषाङ्कञ्चनोच्छिषः ॥ ४५ ॥ प्रेतं ॥ प्रेताजयंतानरऽइन्द्रो
वःशर्म्मंयच्छतु ॥ उग्रावंःसन्तुबाहवोनाधृष्ण्यायथासंथ ॥ ४६ ॥

असौया ॥ सेनांमरुतऽपरेषामुभ्यैतिनुओजसास्प्पर्द्धमाना ॥ ता
ङ्गृहतुतमुसापव्रतेनुयथामीऽअन्योऽअन्यन्नजानन् ॥ ४७ ॥ यत्रं
बाणाः ॥ सम्पतंन्तिकुमारावि्शिखाऽइव ॥ तत्रऽइन्द्रोबृहुस्प
तिरदितिःशर्म्मंयच्छतुविश्वाद्याशर्म्मंयच्छतु ॥ ४८ ॥ मर्म्माँ
णिते ॥ मर्म्माँणितेवर्म्मणाच्छादयामिसोमंस्त्वाराजामृतेनानु
वस्ताम् ॥ उरोर्वरीयोवरुणस्तेकृणोतुजयंन्तन्त्वानुदेवामदन्तु ॥
॥ ४९ ॥ [१७] उदैनम् ॥ उदैनमुत्तरान्नयाग्नेघृतेनाहुत ॥ रायस्पो
षेणसꣳसृजप्रजयांचबहूङ्कृधि ॥ ५० ॥ शतम् १०० इन्द्रेमम् ॥ इन्द्रे

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

मम्प्रंतुरान्नंयसजातानांमसद्वशी ॥ समैनंव्वर्च्चसासृजदेवानांम्भागु
दाऽअंसत् ॥ ५१ ॥ यस्यंकुर्म्मः ॥ यस्यंकुर्म्मोगृहेहुविस्तमंग्नेव्वर्द्धया
त्त्वम् ॥ तस्म्मैंदेवाऽअधिब्रुवन्नयश्चब्रह्मंणस्पतिः ॥ ५२ ॥ उदु
त्त्वा ॥ उदुत्त्वाव्विश्वेदेवाऽअग्नेभरन्तुचित्तिभिः ॥ सनोंभवाशिव
स्त्वꣳसुप्प्रतीकोव्विभावसुः ॥ ५३ ॥ पञ्चदिशः ॥ पञ्चदिशोदैवीं
र्य्युज्ञमंवन्तुदेवीरपामंतिन्दुर्म्मतिम्बाधंमानाः ॥ रायस्प्पोषैर्य्युज्ञप
तिमाभजंन्तीरायस्प्पोषेऽअधियुज्ञोऽअंस्त्थात् ॥ ५४ ॥ समिद्धेऽ
अग्नौ ॥ समिद्धेऽअग्नावधिमामहानऽउक्थपंत्रऽईड्यौगृभीतः ॥ तु

प्तङ्घुर्म्मम्पंरिगृह्यांयजन्तोर्ज्जायद्युज्ञमयंजन्तदेवाः ॥ ५५ ॥ दै
व्यांयधुर्त्रे ॥ जोष्ट्रीदेवꣳश्रीꣳश्रीमंनाऽशुतपंयाऽ ॥ पुरिगृह्यंदेवायुज्ञ
मांयन्देवादेवेभ्योऽअद्धुर्य्यन्तोऽअस्त्थुः ॥ ५६ ॥ व्वीतर्द्धविः ॥ शं
मितर्द्धशंमितायुजद्धचैतुरीयौयुज्ञोयत्रंहुव्यमोतिं ॥ ततोंव्वाकाऽआशि
षोनोजुषन्ताम् ॥ ५७ ॥ सूर्य्यरश्मिर्हरिकेशꣳपुरस्त्तात्त्सविताज्ज्यो
तिरुदंयाꣳ ॥ ऽअजस्रम् ॥ तस्यंपूषाप्प्रसुवेयातिव्विद्वान्त्सुम्पश्यन्नि्व
श्वा भुवंनानिगोपाः ॥ ५८ ॥ व्विमानंऽएषः ॥ व्विमानंऽएषदिवोम
द्धयंऽआस्त्तऽआपप्प्रिवान्त्रोदंसीऽअन्तरिंक्षम् ॥ सव्विश्वाचींरभिचष्टे

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

घृताचीरन्तुरापूर्व्वमपरञ्चकेतुम् ॥ ५९ ॥ उक्षासंमुद्रः ॥ उक्षासंमु
द्रोऽअरुणःसुपर्णःपूर्व्वस्ययोनिम्पितुराविवेश ॥ मद्धचोदिवोनिहितुः
पृश्निरश्मात्रिचक्रमेरजंसस्प्पात्त्यन्तौ ॥ ६० ॥ इन्द्रंविश्वा÷ ॥ इ
न्द्रंविश्वाऽअवीवृधन्त्समुद्रव्यंचसङ्गिरं÷ ॥ रथीतमꣳरथीनांवाजा
नाꣳसत्प्पतिम्पतिम् ॥ ६१ ॥ देवहूर्य्युज्ञः ॥ देवहूर्य्युज्ञऽआचं
वक्षत्सुम्मृहूर्य्युज्ञऽआचंवक्षत् ॥ यक्षदग्निर्देवोदेवाꣳ॥ ऽआचंवक्ष
त् ॥ ६२ ॥ वाजस्यमा ॥ प्रसुवऽउद्ग्राभेणोदग्रभीत् ॥ अधासु
पत्क्कानिन्द्रोमेनिग्ग्राभेणाधराꣳ॥ अकः ॥ ६३ ॥ उद्ग्राभञ्च ॥ नि

ग्ग्राभञ्चब्रह्मदेवाऽअवीवृधन् ॥ अधासुपत्क्कानिन्द्राग्नीमेविषूचीनु
न्व्यस्यताम् ॥ ६४ ॥ [१५] क्रमंद्धमुग्निना ॥ क्रमंद्धमुग्निनाना
कुमुक्थ्युꣳहस्तेषुबिब्भ्रंतः ॥ दिवस्प्पृष्ठꣳस्वंर्गत्त्वामिश्श्रादेवेभि
राद्धम् ॥ ६५ ॥ प्राचीमनु ॥ प्रदिशम्प्रेहिविद्वानग्नेरग्नेपुरोऽअ
ग्निर्ब्भवेह ॥ विश्वाऽआशादीद्यानोविभाह्यूर्ज्जन्नोधेहिद्विपदेचतुष्प
दे ॥ ६६ ॥ पृथिव्याऽअहम् ॥ पृथिव्याऽअहमुदन्तरिक्षुमारुह
मुन्तरिक्षाद्दिवुमारुहम्॥ दिवोनाकस्यपृष्ठात्स्वुर्ज्योतिरगामुहम् ॥
॥ ६७ ॥ स्वुर्य्यन्तः ॥ स्वुर्य्यन्तोनापेक्षन्तुऽआद्याꣳरोहन्तिरोदं

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

सी ॥ युञ्जंऽयेत्विश्श्वतोधारुꣳसुविद्वाꣳसोवितेनिरे ॥ ६८ ॥ अग्ने
प्र ॥ अग्नेप्प्रेहिप्प्रथमोदेवयुताश्चक्षुर्देवानामुतमर्त्त्यानाम् ॥ इयक्ष
माणाभृगुभिꣳ सुजोषाꣳस्वर्ग्यन्तुयजमानाꣳस्वस्ति ॥ ६९ ॥ न
क्तोषासा ॥ नक्तोषासासमनसाविरूपेधापयेतेशिशुमेकꣳसमीची ॥
द्यावाक्षामारुक्मोऽअन्तर्विभातिदेवाऽअग्निन्धारयन्द्रविणोदाः ॥
॥ ७० ॥ अग्नेसहस्राक्ष ॥ शतमूर्द्धञ्छुतन्तेप्राणाꣳसहस्रंव्यानाꣳ ॥
त्वꣳसाहस्रस्यरायऽईशिषेतस्म्मैतेविधेमुव्वाजायुस्वाहा ॥ ७१ ॥
सुपुर्णोसि ॥ गुरुत्क्मान्पृष्ठेपृथिव्याꣳसीद ॥ भासान्तरिक्षुमापृण

ज्ज्योतिषादिवमुत्तंभानुतेजसादिशऽउद्दꣳह ॥ ७२ ॥ आजुह्वानꣳसु
प्रतीकꣳ ॥ पुरस्तादग्नेस्वँयोनिमासीदसाधुया ॥ अस्मिन्त्सुध
स्थेऽअद्धचुत्तरस्मिन्विश्श्वेदेवायजमानश्चसीदत ॥ ७३ ॥ ताꣳ
सवितुꣳ ॥ ताꣳसवितुर्व्वरेण्यस्यचित्रामाहंव्वृणेसुमतिंविश्श्वजन्या
म् ॥ यामस्यकण्वोऽअदुहत्प्रपीनाꣳसहस्रंधारुम्पयसामुहीङ्गाम् ॥
॥ ७४ ॥ व्विधेमते ॥ परमेजन्मन्नग्नेव्विधेमस्तोमैरवरेसधस्थे ॥ य
स्म्माद्योनेरुदारिथायजेतम्प्रत्त्वेहवीꣳषिजुहुरेसमिद्धे ॥ ७५ ॥ प्रे
द्धोऽअग्ने ॥ दीदिहिपुरोनोजस्रयासून्म्म्र्यायविष्ठ ॥ त्त्वाꣳशश्वन्तुऽउ

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

पंयन्तिव्वाजाꣳ ॥ ७६ ॥ अग्नेतम् ॥ अग्नेतमुद्याश्श्वन्नस्तोमैꣳक्रतु
न्नभुद्रꣳहंदिस्प्पृशंम् ॥ ऋद्धचामांतुऽओहैꣳ ॥ ७७ ॥ चित्तिꣳजुहोमि ॥
चित्तिꣳजुहोमिमनंसाघृतेनयथांदेवाऽइहागमंन्वीतिहोत्राऽऋतावृधंꣳ॥
पत्त्येव्विश्श्वंस्युभूमंनोजुहोमिंव्विश्श्वकर्म्मणेव्विश्श्वाहादांभ्यꣳहुविꣳ ॥
॥ ७८ ॥ सुप्ततैं ॥ अग्नेसुमिधं÷सुप्तजिह्वाꣳसुप्तऽऋषंयꣳसुप्तधामं
प्प्रियाणिं ॥ सुप्तहोत्राꣳसप्तुधात्त्वांयजन्तिसुप्तयोनीरापृणस्वघृते
नुस्वाहां ॥ ७९ ॥ [१५]शुक्रज्ज्योंतिश्च ॥ चित्रज्ज्योंतिश्चसुत्त्य
ज्ज्योंतिश्चुज्ज्योंतिष्म्माँश्च ॥ शुक्रश्चंऽऋतुपाश्चात्त्यꣳहाꣳ॥८०॥

ईदृङ्ङ्ङ ॥ ईदृङ्ङ्ङान्न्याद्दङ्ङ्ङसुदृङ्ङ्प्प्रतिसदृङ्ङ् ॥ मितश्चुस
म्मितश्चुसभंराꣳ॥ ८१ ॥ ऋतश्चं ॥ सुत्त्यश्चंध्रुवश्चंधुरुणंश्च॥धुर्त्ता
चंव्विधुर्त्ताचंव्विधारुयꣳ ॥ ८२ ॥ ऋतुजिच्चं॥सत्त्युजिच्चंसेनुजिच्चंसुषेण
श्च ॥ अन्तिमित्रश्चदूरेऽअमित्रश्चगुणꣳ ॥८३॥ ईदृक्षांसऽएतादृक्षां
सः॥ ईदृक्षांसऽएतादृक्षांसऽऊषुणं÷सुदृक्षांसुꣳप्प्रतिसदृक्षासुऽएतंन॥
मितासंश्चुसम्मितासोनोऽअद्यसभंरसोमरुतोयुज्ञेऽअस्मिन् ॥८४॥
स्वतंवाँश्च ॥ प्प्रघासीचंसान्तपुनश्चंगृहमेधीचं ॥ क्रीडीचंशाकी
चोज्जेषी ॥ ८५ ॥ इन्द्रुन्दैवींꣳ ॥ इन्द्रुन्दैवीर्व्विशोमुरुतोनुवत्त्कर्मानो

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

भवन्न्यथेन्द्रन्दैवीर्व्विशोमुरुतोनुवत्त्कर्म्मनोभंवन् ॥ एवमिमंऽयजंमा
नुन्दैवींश्चुव्विशोमानुषीश्चानुवत्त्कर्म्मनोभंवन्तु ॥ ८६ ॥ [७]
इमंऽस्तनम् ॥ इमंऽस्तनुमूर्ज्जस्वन्तन्धयुपाम्प्रपींनमग्नेसरिर
स्युमद्धचैं ॥ उत्त्संऽशुषस्वुमधुमन्तमर्व्वन्त्समुद्रियुंऽसदंनुमाविंशस्व
॥ ८७ ॥घृतम्मिमिक्षे॥ घृतमंस्युयोनिर्घृतेश्श्रितोघृतम्म्वंस्युधामं ॥
अनुष्ष्वुधमावंहमादयंस्वुस्वाहांकृतंव्वृषभव्वक्षिहुव्यम् ॥ ८८ ॥ सुमु
द्रादूर्म्मिऽ ॥ सुमुद्रादूर्म्मिमर्म्मधुमाुँ ॥ ऽउदांरदुपाुंशुनासमंमृतुत्त्व
मांनट् ॥ घृतस्युनामुगुह्यंऽय्यदस्तिजिह्वादेवानांमुमृतंस्युनाभिः ॥

॥ ८९ ॥ व्वयन्नामं ॥ व्वयन्नामुप्प्रब्बंवामाघृतस्युस्मिन्न्युज्ञेधारया
मुनमौभिः ॥ उपंब्बुह्ममाशृंणवच्छुस्यमांनुश्चतुंऽशृङ्गोवमीद्गौरऽएतत्
॥ ९० ॥ चुत्त्वारिशृङ्गा ॥ चुत्त्वारिशृङ्गात्रयोऽअस्युपादाद्वेशीर्षेसुप्त
हस्त्तासोऽअस्य ॥ त्रिधांबुद्धोव्वृषभोरोरवीतिमुहोदेवोमर्त्त्याुँ ॥ऽआ
विंवेश ॥ ९१ ॥ त्रिधांहितम् ॥ त्रिधांहितम्पणिभिर्गुह्यमांनुङ्ग
विंदेवासोंघृतमन्न्वंविन्दन् ॥ इन्द्रुऽएकुंऽसूर्य्युऽएकंऽअजानव्वेनादेकं
ऽस्वुधयांनिष्टतक्षुः ॥ ९२ ॥ एताऽअंर्षान्ति ॥ एताऽअंर्षन्तिहृद्यांत्त्स
मुद्राच्छुतव्व्रजारिपुणांनावुचक्षैं ॥ घृतस्युधारांऽअभिचांकशीमिहि

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

रुण्ययोंव्वितुसोमꣳयंऽआसाम् ॥ ९३ ॥ सुम्म्यक्तस्त्रंवन्ति ॥ सुरितो
नधेनांऽअन्तर्हृदामनंसापूयमांनाꣳ ॥ एतेऽअर्षन्त्यूर्म्मयोघृतस्यंमृ
गाऽइंवक्षिपुणोरीषंमाणाꣳ ॥ ९४ ॥ सिन्धोंरिवप्प्राध्वने ॥ सिन्धो
रिवप्प्राध्वनेशूंघुनासोव्वातंप्प्रामियꣳपतयन्तियुह्वाः ॥ घृतस्यधारांऽ
अरुषोनव्वाजीकाष्ठांभिन्दन्नूर्म्मिभिꣳपिन्वंमानꣳ ॥ ९५ ॥ अभिप्र
वन्त ॥ अभिप्रंवन्तुसमंनेवुयोषांꣳकल्ल्याण्यु ÷स्म्मयंमानासोऽअ
ग्निम् ॥ घृतस्यधारांꣳसमिधोंनसन्तुताजुषाणोहंर्य्यतिजातवेदाः ॥
॥ ९६ ॥ कुन्न्याऽइवव्वहतुम् ॥ कुन्न्याऽइवव्वहतुमेतुवाऽउंऽअꣳय्यꣳआना

ऽअभिचांकशीमि ॥ यत्रसोमं÷सूयतेयत्रंयुज्ञोघृतस्यधारांऽअभितप्प
वन्ते ॥ ९७ ॥ अभ्यर्षत ॥ सुष्टुतिङ्गव्यंमाजिमुस्म्मासुंभद्राद्रविंणानिध
त्त ॥ इमंꣳयुज्ञन्नंयतदेवतांनोघृतस्यधारामधुंमत्त्पवन्ते ॥ ९८ ॥ धामंन्ते
धामंन्तेव्विश्व्वम्भुवंनमधिꣳश्रितमुन्तꣳसमुद्रेहृद्यन्तरायुंषि ॥ अपाम
नींकेसमिथेयऽआभृंतुस्तमंश्यामुमधुंमन्तन्तऽऊर्म्मिम् ॥ ९९ ॥
[१३] इति शुक्लयजुःसंहितायांदीर्घपाठेसप्तदशोऽध्यायः ॥ १७ ॥
वाजःसत्त्यमूर्क्कचतुष्काअश्माग्निस्त्रिकावर्ढ्शुःपञ्चैकाचतस्रोवाजाय
द्वेवाजस्यन्वष्टावृताषाट्त्रयोदशाग्निंयुनज्मीसप्तयदाकूताद्धार्त्रह

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

त्यायदशकौत्रयोदशसप्तसप्ततिः ॥ वाजश्च ॥ मेप्रसुवश्चमेप्रयं
तिश्चमेप्रसितिश्चमेधीतिश्चमेक्रतुश्चमेस्वरश्चमेश्श्लोकश्चमे
श्श्रवश्चमेश्श्रुतिश्चमेज्ज्योतिश्चमेस्वश्चमेयज्ञेनकल्पन्ताम् १॥
प्राणश्च ॥ मेपानश्चमेव्यानश्चमेसुश्चमेचित्तञ्चमऽआधीतञ्चमे
वाक्चमेमनश्चमेचक्षुश्चमेश्श्रोत्रञ्चमेदक्षश्चमेबलञ्चमेयज्ञेनकल्प
न्ताम् ॥ २॥ ओजश्च॥ मेसहश्चमऽआत्क्रमाचमेतनूश्चमेशर्म्मच
मेवर्म्मचमेङ्गानिचमेस्थीनिचमेपरूंषिचमेशरीराणिचमऽआयु
श्चमेजुराचमेयज्ञेनकल्पन्ताम्॥ ३॥ ज्ज्यैष्ठ्यञ्च॥ मऽआधिपत्य

ञ्चमेमन्युश्चमेभामश्चमेमश्चमेम्भश्चमेजेमाचमेमहिमाचमेवरि
माचमेप्रथिमाचमेवर्ष्मिमाचमेद्राघिमाचमेवृद्धञ्चमेवृद्धिश्चमेयज्ञेन
कल्पन्ताम् ॥ ४ ॥ सत्यञ्च ॥ मेश्श्रद्धाचमेजगच्चमेधनञ्चमेविश्वं
श्चमेमहश्चमेक्रीडाचमेमोदश्चमेजातञ्चमेजनिष्यमाणञ्चमेसूक्त
ञ्चमेसुकृतञ्चमेयज्ञेनकल्पन्ताम्॥ ५ ॥ ऋतञ्च ॥ मेमृतंञ्चमेयक्ष्म
ञ्चमेनामयच्चमेजीवातुश्चमेदीर्घायुत्वञ्चमेनमित्रञ्चमेभयञ्चमेसु
खञ्चमेशयनञ्चमेसूषाश्चमेसुदिनञ्चमेयज्ञेनकल्पन्ताम्॥६॥ यन्ता
च॥ मेधुर्ताचमेक्षेमश्चमेधृतिश्चमेविश्वश्चमेमहश्चमेसंविच्चमेज्ञा

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

त्रश्चमेसूश्चंमेप्रसूश्चंमेसीरंश्चमेलयंश्चमेयज्ञेनंकल्पन्ताम् ॥ ७ ॥
शश्चंमेमयंश्चमेप्प्रियश्चंमेनुकामश्चंमेकामंश्च मेसौमनसश्चंमेभ
गंश्चमेद्रविंणश्चमेभद्रश्चंमेश्रेयंश्चमेवसीयश्चमेयशंश्चमेयज्ञेनंक
ल्पन्ताम् ॥ ८ ॥ [७] ऊक्चं ॥ मेसूनृतांचमेपयंश्चमेरसंश्चमेघृत
श्चंमेमधुंचमेसग्ंधश्चमेसपींतिश्चमेकृषिश्चंमेवृष्टिश्चमेजैत्रंश्चमऽ
औद्भिद्यश्चमेयज्ञेनंकल्पन्ताम् ॥ ९ ॥ रयिश्चं ॥ मेरायंश्चमेपुष्टश्चं
मेपुष्टिश्चमेविभुचंमेप्रभुचंमेपूर्ण्णश्चंमेपूर्ण्णतंरश्चमेकुयंवश्चमेक्षित
श्चमेन्नंश्चमेक्षुंचमेयज्ञेनंकल्पन्ताम् ॥ १० ॥ वित्तश्चं ॥ मेवेद्यंश्चमेभूत

श्चंमेभविष्यच्चंमेसुगश्चंमेसुपुत्थ्यश्चमऽऋद्धश्चंमुऽऋद्धिश्चमेक्लृप्तश्चं
मेक्लृप्तिश्चमेमतिश्चंमेसुमतिश्चंमेयज्ञेनंकल्पन्ताम् ॥ ११ ॥ व्रीही
हयंश्च ॥ मेयवांश्चमेमाषांश्चमेतिलांश्चमेमुद्गाश्चंमेखल्वांश्चमे
प्प्रियङ्गवश्चमेणंवश्चमेश्यामाकांश्चमेनीवारांश्चमेगोधूमांश्चमे
मसूरांश्चमेयज्ञेनंकल्पन्ताम् ॥ १२ ॥ [४] अश्म्मांच ॥ मेमृत्तिका
चमेगिरयंश्चमेपर्व्वताश्चमेसिकंताश्चमेवनस्पतंयश्चमेहिरण्यय
श्चमेयंश्चमेश्यामश्चंमेलोहश्चंमेसीसंश्चमेत्रपुंचमेयज्ञेनंकल्पन्ताम्
॥ १३ ॥ अग्निश्चं ॥ मेऽआपंश्चमेवीरुधंश्चमेऽओषंधयश्चमेकृष्ट

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

पुच्छयाश्चंमेकृष्टपुच्छयाश्चंमेग्राम्याश्चंमेपुशवऽआरुण्याश्चंमेविव
त्तश्चंमेवित्तिश्चमेभूतश्चंमेभूतिश्चमेयज्ञेनंकल्पन्ताम् ॥ १४ ॥ वसुं
च ॥ मेवसुतिश्चंमेकर्म्मंचमेशक्तिश्चमेर्थंश्चमऽएमंश्चमऽइत्त्या
चंमेगतिश्चमेयज्ञेनंकल्पन्ताम् ॥ १५ ॥ [३] अग्निश्चं ॥ मुऽइन्द्रं
श्चमेसोमंश्चमुऽइन्द्रंश्चमेसवितांचमुऽइन्द्रंश्चमेसरस्वतीचमुऽइ
न्द्रंश्चमेपूषांचमुऽइन्द्रंश्चमेबृहस्पतिंश्चमुऽइन्द्रंश्चमेयज्ञेनंकल्प
न्ताम् ॥१६॥ मित्रश्चं ॥ मुऽइन्द्रंश्चमेवरुणश्चमुऽइन्द्रंश्चमेधाता
चंमुऽइन्द्रंश्चमेत्वष्टांचमुऽइन्द्रंश्चमेमरुतंश्चमुऽइन्द्रंश्चमेविश्वेंच

मेदेवाऽइन्द्रंश्चमेयज्ञेनंकल्पन्ताम् ॥ १७ ॥ पृथिवीचं ॥ मुऽइन्द्रं
श्चमेन्तरिक्षञ्चमुऽइन्द्रंश्चमेद्यौश्चंमुइन्द्रंश्चमेसमाश्चमुऽइन्द्रंश्च
मेनक्षत्राणिचमुऽइन्द्रंश्चमेदिशंश्चमुऽइन्द्रंश्चमेयज्ञेनंकल्पन्ताम् ।
॥ १८ ॥ [३] अर्द्धशुश्चं ॥ मेरुश्म्मश्चमेदाभ्यश्चमेधिपतिश्च
मऽउपाꣳशुंश्चंमेन्तर्य्यामंश्चंमऽऐन्द्रवायुवंश्चंमेमैत्रावरुणंश्चंमऽ
आश्विनंश्चंमेप्रतिप्रस्थानंश्चमेशुक्रंश्चंमेमन्थीचंमेयज्ञेकल्प
न्ताम् ॥ १९ ॥ आग्ग्रयणंश्चं ॥ मेवैश्वदेवंश्चंमेध्रुवंश्चंमेवैश्वानर
ंश्चंमऽऐन्द्राग्नंश्चंमेमुहावैश्वदेवंश्चमेमरुत्वतीयांश्चमेनिष्क्रैव

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

ल्यश्चमे सावित्रश्चमेसारस्वतश्चमेपात्क्रीवुतश्चमेहारियोजुन
श्चमेयुज्ञेनंकल्पन्ताम् ॥ २० ॥ स्रुचश्च ॥ मेचमुसाश्चमे
द्रायुद्व्यानिचमेद्रोणकलुशश्चमेग्रावाणश्चमेधिषवणेचमेपूतभृच्च
मऽआधवनीयश्चमेवेदिश्चमेबर्हिश्चमेऽवभृथश्चमेस्वगाकारश्चमे
युज्ञेनंकल्पन्ताम् ॥ २१ ॥ अग्निश्च ॥ मेघर्म्मश्चमेर्क
श्चमेसूर्य्यश्चमेप्प्राणश्चमेश्वमेधश्चमे पृथिवीचुमे दितिश्चमेदि
तिश्चमेद्यौश्चमेङ्गुलयः शक्वरयोदिशश्चमेयुज्ञेनंकल्पन्ताम् ॥२२॥
व्रतञ्च ॥ मऽऋतवश्चमेतपश्चमेसंवत्सुरश्चमेहोरात्रे ऽऊर्व्वष्ठीवेबृ

हद्रथन्तुरेचमेयुज्ञेनंकल्पन्ताम् ॥ २३ ॥ [५] एकांच ॥ मेति
स्रश्चमेतिस्रश्चमेपञ्चंचमेपञ्चंचमेसुप्तचंमेसुप्तचंमेनवंचमेनवंच
मु ऽएकांदशचमु ऽ एकांदशचमेत्रयोंदशचमेत्रयोंदशचमेपञ्चंदशच
मेपञ्चंदशचमेसुप्तदंशचमेसुप्तदंशचमेनवंदशचमेनवंदशचमुऽए
कंविंशतिश्चमुऽएकंविंशतिश्चमेत्रयोंविंशतिश्चमेत्रयोंविंश
तिश्चमेपञ्चंविंशतिश्चमेपञ्चंविंशतिश्चमेसुप्तविंशतिश्चमेसु
प्तविंशतिश्चमेनवंविंशतिश्चमेनवंविंशतिश्चमुऽएकंत्रिंशच्च
मुऽएकंत्रिंशच्चमेत्रयंस्त्रिंशच्चमेयुज्ञेनंकल्पन्ताम् ॥ २४ ॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

चतस्रश्च ॥ मेष्टौचंमेष्टौचंमेद्वादशचमेद्वादशचमेषोडशचमेषोडं
शचमेविंशतिश्चंमेविंशतिश्चंमेचतुर्विंशतिश्चमेचतुर्विंशति
श्चमेष्टाविंशतिश्चमेष्टाविंशतिश्चमेद्वात्रिंशच्चमेद्वात्रिंशच्चमे
षट्त्रिंशच्चमेषट्त्रिंशच्चमेचत्वारिंशच्चमेचत्वारिंशच्चंमेचतुश्च
त्वारिंशच्चमेचतुश्चत्वारिंशच्चमेष्टाचत्वारिंशच्चमेयज्ञेनंकल्प
न्ताम् ॥ २५ ॥ त्र्यविंश्च ॥ मेत्र्युवीचंमेदित्यवाट्चमेदित्यौहीचंमे
पञ्चाविंश्चमेपञ्चावीचंमे त्रिवत्त्सश्चंमे त्रिवत्त्साचंमेतुर्य्यवाट्चमेतु
र्य्यौहीचंमेयज्ञेनंकल्पन्ताम् ॥ २६ ॥ पष्ठवाट्च ॥ मेपष्ठौहीचंमऽउक्षाचं

मेवृशाचंमऽऋषभश्चंमेवेहच्चंमेनुडाँश्चंमेधेनुश्चंमेयज्ञेनंकल्पन्ताम्
॥ २७ ॥ [४] वाजायुस्वाहा ॥ प्रसुवायुस्वाहापिजायुस्वाहाक्रतवे
स्वाहावसवेस्वाहाहुर्प्पतयेस्वाहान्हेमुग्धायुस्वाहामुग्धायैवैनꣳशि
नायुस्वाहाविनुꣳशिनं ऽआन्त्यायुनायुस्वाहान्त्यायभौवनायुस्वाहा
भुवनस्यपतयेस्वाहाधिपतयेस्वाहाप्प्रजापतयेस्वाहा ॥ इयन्ते
राण्मित्रायंयुन्तासियमंनऽऊर्ज्जैत्त्वोर्व्वष्टचैत्त्वाप्प्रजानुन्त्वाधिपत्त्या
य ॥ २८ ॥ आयुर्य्यज्ञेन ॥ कल्पताम्प्राणोयज्ञेनंकल्प
तुाञ्चक्षुर्य्यज्ञेनंकल्पताꣳश्रोत्रंयज्ञेनंकल्पतांवाग्ययज्ञेनंकल्पतु

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

म्मनोयुज्ञेनकल्पतामुक्त्कमायुज्ञेनकल्पताम्ब्रह्मायुज्ञेनकल्पतु
ऽयोतिर्य्युज्ञेनकल्पतुꣳस्वर्य्युज्ञेनकल्पताम्पृष्ठंय्युज्ञेनकल्पतां
य्युज्ञोयुज्ञेनकल्पताम् ॥ स्तोमꣳश्चयजुꣳश्चुऽऋक्त्वꣳसामंचबृहच्चर
थन्तरञ्च ॥ स्वर्द्देवाऽअगन्नमृतांऽअभूमप्प्रजापतेऽप्प्रजाऽअभूमु
वेट्स्वाहा ॥ २९ ॥ [२] वाजंस्युनु ॥ प्प्रंसुवेमातरंम्मुहीमदितिं
न्नामुवचंसाकरामहे ॥ यस्यामिदंविश्वम्भुवनमाविवेशुतस्यान्नोदे
वꣳसंविताधर्म्मंसाविषत् ॥ ३० ॥ विश्वेऽअद्य ॥ मरुतोविश्वेऽऊ
तीविश्वेभवन्त्वग्नयुꣳसमिद्धाꣳ ॥ विश्वेनोदेवाऽअवसागमन्तुवि

श्वंमस्तुद्रविणंवाजोऽअस्म्मे ॥ ३१ ॥ वाजोनꣳ ॥ सप्तप्प्रदिशश्च
तस्रोवापरावतꣳ ॥ वाजोनोविश्वैर्देवैर्द्धनंसाताविहावंतु ॥ ३२ ॥
वाजोनः ॥ वाजोनोऽअद्यप्प्रसुवातिदानुंवाजोदेवाꣳ ॥ ऽऋतुभिꣳ
कल्प्पयाति ॥ वाजोहिमासर्व्ववीरऽजानुविश्वाऽआशुवाजंपति
र्ज्जयेयम् ॥ ३३ ॥ वाजꣳपुरस्तात् ॥ वाजꣳपुरस्तादुतमंद्धचुतो
नोवाजोदेवान्हविषांवर्द्धयाति ॥ वाजोहिमासर्व्ववीरश्चकारसर्व्वाऽ
आशुवाजंपतिर्ब्भवेयम् ॥ ३४ ॥ सम्मा ॥ सृजामिपयंसापृथिव्याꣳ
सम्मांसृजाम्म्युद्भिरोषधीभिꣳ ॥ सोहंवाजꣳसनेयमग्ने ॥ ३५ ॥ प

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

यं÷पृथिव्याम् ॥ पर्यं÷पृथिव्याम्पयुऽओषधीषुपयोदिव्युन्तरिक्षेपयो
धाꣳ ॥ पर्यस्वतीऽप्प्रदिशं÷सन्तुमह्यम् ॥ ३६ ॥ दैवस्यंत्त्वा ॥ स
वितुऽप्प्रसुवेश्विनोर्बाहुभ्यांम्पूष्णोहस्ताभ्याम् ॥ सरंस्वत्यैवाग्
चोयन्तुर्य्यन्त्रेणाग्नेऽसाम्राज्येनाभिषिंञ्चामि ॥ ३७ ॥ [८ ॥ ऋ
तुषाड्ऋतधामा॥ऋतुषाड्ऋतधामाग्निर्गन्धर्व्वस्तस्यौषधयोप्प्सुर
सोमुदोनामं ॥ सनंऽइदम्ब्रह्मंक्षत्रम्पातुतस्म्मैस्वाहावाट्टाभ्युꣳस्वा
हा ॥ ३८ ॥ सुर्ऽहितोविश्श्वसामा ॥ सूऽर्य्योगन्धर्व्वस्तस्यमरीच
योप्प्सुरसंऽआयुवोनामं ॥ सनंऽइदम्ब्रह्मंक्षत्रम्पातुतस्म्मैस्वाहावा

ट्टाभ्युꣳस्वाहा ॥ ३९ ॥ सुषुम्मणऽसूऽर्य्यराश्म्मꣳ ॥ सुषुम्मणःसू
र्य्यरश्म्मश्चन्द्रमागन्धर्व्वस्तस्युनक्षत्राण्यप्प्सुरसोभेकुरयोनामं ॥
सनंऽइदम्ब्रह्मंक्षत्रम्पातुतस्म्मैस्वाहावाट्टाभ्युꣳस्वाहा ॥ ४० ॥
इषिरोविश्श्वव्यचाः ॥ इषिरोविश्श्वव्यचावातोगन्धर्व्वस्तस्यापोऽ
अप्प्सुरसुऽऊर्ज्जोनामं ॥ सनंऽइदम्ब्रह्मंक्षत्रम्पातुतस्म्मैस्वाहावा
ट्टाभ्युꣳस्वाहा ॥ ४१ ॥ भुज्युऽसुपर्णꣳ ॥ भुज्युꣳसुपर्णोयुज्ञोग
न्धर्व्वस्तस्युदक्षिणाऽअप्प्सुरसंस्तावानामं ॥ सनंऽइदम्ब्रह्मंक्षत्र
म्पातुतस्म्मैस्वाहावावाट्टाभ्युꣳस्वाहा ॥ ४२ ॥ प्रजापतिर्व्विश्श्वकर्म्मा

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

मनोगन्धुर्व्वस्तस्यंऽऋक्सामान्यंप्प्सरसुऽएष्टयोनामं ॥ सनंऽइदम्ब्र
ह्मंक्षत्रम्पातुतस्म्मैस्वाहाद्यावाऽभ्युंस्वाहा ॥ ४३ ॥ सनं÷ ॥ सनोंभु
वनस्यपतेप्प्रजापतेयस्यंतऽउपरिंगृहायस्यंवेह ॥ अस्म्मैब्रह्मंणेस्मै
क्षत्रायुमहिशम्म्मँयच्छुस्वाहा ॥ ४४ ॥ सुमुद्रोसिनभंस्वानार्द्रदानुंश्
म्भूम्म्मँयोभूरभिमांव्वाहिस्वाहांमारुतोसिमरुतांङ्गणः ॥ शुम्भूम्म्
योभूरभिमांव्वाहिस्वाहांवस्यूरंसिदुवस्वाञ्छम्भूम्म्मँयोभूरभिमांव्वाहि
स्वाहा ॥ ४५ ॥ यास्तें ॥ ऽअग्नेसूर्य्येरुचोदिवंमातुन्वन्तिरुश्मि
भिः÷ ॥ ताभिन्नोंऽअद्यसर्व्वाभीरुचेजनायनस्कृधि ॥ ४६ ॥ यावं÷ ॥

यावोंदेवाऽसूर्य्येरुचोगोष्ष्वश्वेषुयारुचं÷ ॥ इन्द्राग्नीताभिंऽसर्व्वा
भीरुचंन्नोधत्तबृहस्पते ॥ ४७ ॥ रुचंन्नः ॥ रुचंन्नोधेहिब्राह्मणे
षुरुचुंर्राजंसुनस्कृधि ॥ रुचंन्विश्वेषुशूद्रेषुमयिधेहिरुचारुचम् ॥
॥ ४८ ॥ तत्त्वां ॥ यामिब्रह्मंणाव्वन्दमानुस्तदाशांस्तेयजमानोह
विर्ब्भिः÷ ॥ अहेंडमानोव्वरुणेहबोद्धुचुरुशंसमानऽआयुंष्प्रमोषीः
॥ ४९ ॥ स्वुर्ण ॥ घुर्म्मःस्वाहास्वुर्णार्कःस्वाहास्वुर्णशुक्रःस्वाहास्वु
र्णज्योतिःस्वाहास्वुर्णसूर्य्यःस्वाहा ॥ ५० ॥ [१३ ॥ अग्निश्च्युं
नज्जिम ॥ अग्निश्च्युंनज्जिमुशवंशाघ्रतेनंदिव्यंसुपर्ण्णव्वयंसाबृह

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

न्तम् ॥ तेनंव्वयङ्गमेमब्रह्मस्यंव्विष्टपुंस्वोरुहांणाअधिनाकंमुत्तम
म् ॥ ५१ ॥ शतम् ॥ १००० ॥ इमौतै ॥ पुक्षावुजरौपतुत्रिणौ
याभ्यांउंरक्षांउंस्यपुहउंस्यंग्ने ॥ ताभ्यांम्पतेमसुकृतांमुलो
कंऽयत्रऽऋषंयोजुग्गमुंप्रंथमुजाःपुंराणाः ॥ ५२ ॥ इन्दुर्द्दक्षः ॥
श्येनऽऋुतांवाहिरंण्यपक्षंःशकुनोभुंरण्युः ॥ मुहान्त्सुधस्थैंद्ध्रुवऽ
आनिषंत्तोऽनमंस्तेऽअस्तुमामाहिर्ड्सीः ॥ ५३ ॥ द्विवोमूर्द्धा ॥
सिंपृथिव्यानाभिरूर्ग्गपामोषंधीनाम् ॥ व्विश्श्वायुंःशर्म्मंसुप्रथुान
मंस्प्पुथे ॥ ५४ ॥ व्विश्श्वंस्यमूर्द्धन् ॥ व्विश्श्वंस्यमूर्द्धन्नधितिष्ठसि

श्रितःसंमुद्रेतेहृदयमुप्स्वायुंरपोदंत्तोदधिम्भिन्त ॥ दिवस्प्पुर्ज्जन्न्या
दुन्तरिक्षात्पृथिव्यास्ततौंनोव्वृष्ट्यांव ॥ ५५ ॥ इष्टोयुज्ञः ॥ इष्टोयु
ज्ञोभृगुंभीराशीर्द्दाव्वसुंभिः ॥ तस्यंनऽइष्टस्यंप्प्रीतस्युद्रविंणेहागंमेः ॥
॥ ५६ ॥ इष्टोऽअग्निः ॥ इष्टोऽअग्निराहुंतंपिपर्त्तुनऽइष्टंद्धुविः ॥
स्वुगेदन्देवेभ्योनमंः ॥ ५७ ॥ [७] यदाकूंतात् ॥ यदाकूंतात्त्सुम
संस्त्रोद्धुदोवामनंसोवासम्भृतुश्चक्षुषोवा ॥ तदंनुप्प्रेतंसुकृतांमुलोकं
ऽयत्रऽऋषंयोजुग्गमुंप्प्रंथमुजाःपुंराणाः ॥ ५८ ॥ एतद्धंसधस्त्थुप
रितेददामियमावहांच्छेवुधिंश्रुतवैंदाः ॥ अन्वागुन्तायुज्ञपंतिर्व्वोऽ

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

अत्रुतꣳस्म्मंजानीतपरमेव्योमन् ॥ ५९ ॥ एतआनाथ ॥ परमेव्योमु
न्देवाꣳसधस्त्थाविदरूपमंस्य ॥ यदागच्छात्त्पथिभिर्द्देवयानैरिष्टा
पूर्त्तंकृणवाथाविरंस्म्मै ॥६०॥ उद्द्बुद्धचस्व ॥ उद्द्बुद्धचस्वाग्नेप्प्रातिं
जागृहित्त्वमिष्टापूर्तेसꣳसृजेथामयञ्च ॥ अस्म्मिन्त्सधस्त्थेऽअद्धचु
त्तरस्म्मिन्विश्वेदेवायजंमानश्चसीदत ॥ ६१ ॥ येनुव्वहंसि ॥ सह
स्रंय्येनाग्नेसर्व्ववेदसम् ॥ तेनेमंय्युज्ञन्नोनयुस्वृर्द्देवेषुगन्तंवे ॥ ६२ ॥
प्रस्त्तरेणंपरिधिनां ॥ स्रुचावेद्यांचबर्हिषां ॥ ऋचेमंय्युज्ञन्नोनयुस्वृर्द्दे
वेषुगन्तंवे ॥ ६३ ॥ यद्दत्तम् ॥ यद्दत्तंयत्त्परादानंय्यत्त्पूर्त्तय्याश्चुद

क्षिणाꣳ तदग्निर्व्वैश्वकर्म्मुणꣳस्वर्द्देवेषुनोदधत् ॥ ६४ ॥ यत्रुधारांꣳ ॥
यत्रुधाराऽअनंपेतामधोर्ग्घृतस्यंचुषाꣳ ॥ तदग्निर्व्वैश्वकर्म्मुणꣳस्वर्द्दे
वेषुनोदधत् ॥ ६५ ॥ अग्निरंस्म्मु ॥ अग्निरंस्म्मुजन्मंनाजातवे
दाघृतम्मेचक्षुरमृतम्मऽआसन् ॥ अर्क्कस्त्रिधातूरजंसोव्विमानोजंस्रो
घर्म्मोहविरंस्म्मुनामं ॥ ६६ ॥ ऋचोनामं ॥ ऋचोनामांस्म्मुयजु
ꣳषिनामांस्मिुसामांनिनामांस्म्म ॥ येऽअग्न्नयुꣳपाञ्चजन्याऽअस्या
म्पृथिव्यामधि ॥ तेषांमसित्त्वमुत्तमꣳप्प्रनोजीवातवेसुव ॥ ६७ ॥
[१०] व्वार्त्रहत्त्यायुशर्वसे ॥ पृतनाषाह्यायच ॥ इन्द्रत्त्वावर्त्तया

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

मसि ॥ ६८ ॥ सुहदानुम्पुरुहूताक्षियन्तंमहुस्तामिन्द्रसम्पिणुकुणां
रुम् ॥ अभिवृत्रंवर्द्धमानम्पियारुमुपादंमिन्द्रतुवसांजघन्थ ॥ ६९ ॥
विनं÷ ॥ विनंऽइन्द्रमृधोजहिनीचार्यच्छपृतन्युतः ॥ योऽअस्म्माꣳ॥
ऽअभिदासुत्त्यधंरङ्गमयातमं÷ ॥ ७० ॥ मृगोन ॥ भीमःकुचरोगिं
रिष्ठाःपरावतुऽआजगन्थापरंस्याꣳ ॥ सुकर्द्धसुहुशार्यपविमिन्द्रातिं
ग्गमंविशत्रूंन्ताड्ढिविमृधोनुदस्व ॥ ७१ ॥ वैश्वानरोनं÷ ॥ वैं
श्वानरोनऽऊतयुऽआप्प्रयातुपरावतं÷ ॥ अग्निन्नँ÷सुष्टुतीरुपं ॥ १५०
॥ ७२ ॥ पृष्टोदिवि ॥ पृष्टोऽअग्निःपृथिव्याम्पृष्टोविश्वाऽओषधीं

राविवेश ॥ वैश्वानरःसहंसापृष्टोऽअग्निःसनोदिवासरिषस्पांतुन
क्षंम् ॥ ७३ ॥ अश्यामुतम् ॥ अश्यामुतङ्कामंमग्नेतवोतीऽअश्या
मंरयिंरयिवःसुवीरंम् ॥ अश्यामुवाजमुभिवाजयन्तोश्यामंद्युम्न
मंजरुजरंन्ते ॥ ७४ ॥ वयन्तें ॥ ऽअद्धरंरिमाहिकामंमुत्तानहस्त्ता
नमंसोपसद्य ॥ यजिंष्ठेनुमनंसायक्षिदेवानस्त्रेधत्तामन्मंनाविप्रो
ऽअग्ने ॥ ७५ ॥ धामुच्छदग्निꣳ ॥ धामुच्छदग्निरिन्द्रोब्रह्मा
देवोबृहस्पतिं÷ ॥ सचेतसोविश्वेदेवायज्ञम्प्रावन्तुनःशुभे ॥ ७६ ॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

त्त्वंऋ्यंविष्ठ ॥ दाशुषोनूँ पाहिशृणुधीगिरं÷ ॥ रक्षांतोकमुतत्त्मनां ॥
॥ ७७ ॥ [१० ॥ इतिशुक्लयजुस्संहितापाठेअष्टादशोऽध्यायः ॥
॥ १८ ॥ स्वाद्वींत्त्वैकादशदेवायज्ञंविꣳशतिःसुरावंतꣳसप्तदशोदीर
तांत्रयोदशाच्याजानुर्दशसोमोराजाष्टौसीसेनतंत्रꣳषोडशसप्तपञ्चन
वतिः ॥ हरि÷ओम् ॥ स्वाद्वीन्त्वा ॥ स्वादुनांतीव्रान्तीव्रेणामृतांमृ
तेंन ॥ मधुमतीम्मधुमतासृजामिसꣳसोमेंन ॥ सोमोस्यश्विवभ्यां
म्पञ्चयस्वसरंस्वत्त्यैपञ्चयुस्वेन्द्रायसुत्राम्म्णेंपञ्चयस्व ॥ १ ॥ परीतः॥
परीतोषिंञ्चतासुतꣳसोमोयऽउंत्तुमꣳहविः ॥ दुधुन्वायोनऋ्योंऽअ

पूर्व अ. १९ १५१

प्स्वुन्तरासुषावुसोमुमद्भिंभिः ॥ २ ॥ व्वायोःपूतः ॥ पुवित्रेंणप्प्रुत्त्यङ्
ङ्कसोमोऽअतिंद्रुतः ॥ इन्द्रंस्ययुज्ज्युꣳसखां ॥ व्वायोःपूतःपुवित्रेंणु
प्प्राङ्कसोमोऽअतिंद्रुतः ॥ इन्द्रंस्ययुज्ज्युꣳसखां ॥ ३ ॥ पुनातिंते ॥
परिस्रुतꣳसोमुꣳसूऋ्यँस्यदुहिता ॥ व्वारेंणशश्श्वंतातना ॥ ४ ॥ ब्रह्मं
क्षुत्रम् ॥ ब्रह्मंक्षुत्रम्पंवतेतेजऽइन्द्रियꣳसुरंयासोमं÷सुतऽआसुंतोम
दांय ॥ शुक्रेणंदेवदेवतांऽपिपृग्ग्धुरसेनान्नँऋ्यजंमानायधेहि ॥ ५ ॥
कुविदङ्ग ॥ यवंमन्तोयवंञ्चिद्यथादान्त्यंनुपूर्व्वंव्वियूयं ॥ इहेहैषाङ्कृणु
ह्विभोजंनानियेबर्हिषोनमंऽउक्तिंयजंन्ति ॥ उपयामगृंहीतोस्यु

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

श्विवद्भ्यांत्त्वासरस्वत्यैत्वेन्द्रायत्त्वा सुत्राम्ण ऽएषतेयोनिस्तेजसे त्त्वाबीर्य्यायत्त्वाबलायत्त्वा ॥ ६ ॥ नानाहि ॥ वान्देवहितꣳसदं स्कृतम्मासꣳसृक्षाथाम्परमेद्व्योमन् ॥ सुरुत्त्वमसिशुष्मिणीसोमं ऽएषमामाहिꣳसीꣳस्वांय्योनिमाविशन्तीं ॥ ७ ॥ उपयामगृहीतो सि ॥ उपयामगृहीतोस्याश्विवनन्तेजः सारस्वतंवीर्य्यमैन्द्रम्बलम् ॥ एषतेयोनिर्म्मोदायत्त्वानुन्दायत्त्वामहंसेत्त्वा ॥ ८ ॥ तेजोसि ॥ तेजोसितेजोमयिधेहिवीर्य्यमसिवीर्य्यम्मयिधेहिबलमसिबलम्मयि धेह्योजोस्योजोमयिधेहिमन्युरसिमन्युम्मयिधेहिसहोसिसहो

मयिधेहि ॥ ९ ॥ याद्यग्घम् ॥ याद्यग्घंविषूचिकोभौव्वृकꣳरक्षं ति ॥ श्येनम्पतत्रिणꣳसिꣳहꣳसेमम्पात्त्वꣳहंसꣳ ॥ १० ॥ यदापिपे षं ॥ मातरम्पुत्रःप्रमुदितोधयन् ॥ एतत्तदग्नेऽअनृणोभवाम्यहं तौपितरौमयां ॥ सम्पृचंस्त्थुसम्माभद्रेणपृङ्क्तविपृचंस्त्थुविमापाप्म नांपृङ्क्त ॥ ११ ॥ [११] देवायज्ञम् ॥ देवायज्ञमतन्वतभेषजाम्भि षजाश्विना ॥ वाचासरस्वतीभिषगिन्द्रायेन्द्रियाणिदधतꣳ ॥ १२ ॥ दीक्षायैरुपम् ॥ दीक्षायैरुपꣳशष्पांणिप्रायुणीयस्यतोक्ष्मांनि ॥ क्रुयस्यंरुपꣳसोमंस्यलाजाःसोमाꣳशवोमधु ॥ १३ ॥ आतिथ्यु

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

रूपम्मासंरम् ॥ आतित्थ्युरूपम्मासंरम्महावीरस्यंनुग्न्हुं÷ ॥ रू
पमुपसदामेतत्तिस्त्रोरात्रीꣳसुरासुंता ॥ १४ ॥ सोमंस्यरूपम् ॥ सो
मंस्यरूपꣳहीतस्यंपरिस्तृत्परिषिच्च्यते ॥ अश्विन्भ्यान्दुग्धम्भैषज
मिन्द्रायेन्द्रꣳसरस्वत्त्या ॥ १५ ॥ आसुन्दीरूपम् ॥ आसुन्दीरूपꣳरा
जासुन्द्यौवेद्यैकुम्भीसुराधानीं ॥ अन्तरऽउत्तरवेद्यारूपङ्कारोतुरोभिष
क् ॥ १६ ॥ वेद्यावेदिं÷ ॥ वेद्यावेदिꣳसमाप्प्यतेबर्हिषाबर्हिरिन्द्रिय
म् ॥ यूपेनयूपऽआप्प्यतेप्प्रणीतोऽअग्निरग्निना ॥ १७ ॥ हविर्द्धा
नंष्यत् ॥ हविर्द्धानंष्यदश्विनाग्नींद्धंष्यत्सरस्वती ॥ इन्द्रायेन्द्रा

न्द्रꣳसदंस्कृतम्पत्क्कीशालङ्गाहँपत्त्यꣳ ॥ १८ ॥ प्रैषेभिं÷प्रैषान् ॥ प्रै
षेभिं÷प्रैषानाप्प्नोत्त्याप्प्रीभिंराप्प्रीर्ष्युज्ञस्यं ॥ प्रयाजेभिंरनुयाजा
न्वंषट्क्कारभिराहुंतीꣳ ॥ १९ ॥ पशुभिं÷पशून् ॥ पशुभिं÷पशूनाप्प्नो
तिपुरोडाशैंर्हविर्भिष्ट्या ॥ छन्दोभिꣳसामिधेनीर्ष्युज्ज्याभिर्व्वषट्क्रा
रान् ॥ २० ॥ धानाꣳकरम्भꣳसक्तंवꣳपरीवापꣳपयोदधिं ॥ सोमंस्य
रूपꣳहविषऽआमिक्षाव्वाजिनुम्मधुं ॥ २१ ॥ धानानाꣳरूपम् ॥ धा
नानाꣳरूपङ्कुवलम्परीवापस्यंगोधूमाꣳ ॥ सक्तूनाꣳरूपम्बदरमुपवा
कांꣳकरम्भस्यं ॥ २२ ॥ पयंसोरूपम् ॥ पयंसोरूपंयद्यवांदुध्धो

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

रूपङ्कर्कन्धूनि ॥ सोमस्यरूपंव्वाजिनꣳसौम्म्यस्यंरूपमामिक्षा ॥ ॥ २३ ॥ आश्श्रावय ॥ आश्श्रावयेतिस्तोत्रिया÷प्रत्त्याश्श्रावोऽअनुरूपः ॥ यजेतिधाय्यारूपम्प्रगाथाषैयजामुहाः ॥ २४ ॥ अर्द्धुऽऋचैरुक्थानाम् ॥ अर्द्धुऽऋचैरुक्थानांꣳरूपम्पुदैराप्नोतिनिविद÷ ॥ प्रणवैःशुस्त्राणांꣳरूपम्पयसासोमंऽआप्प्यते ॥ २५ ॥ अश्श्विन्भ्यांम्प्रातꣳसवनम् ॥ अश्श्विन्भ्यांम्प्रातꣳसवनामिन्द्रैणैन्द्रम्माद्धर्यन्दिनम् ॥ वैश्श्वदेवꣳसरस्वत्त्यातृतीयंमाप्तꣳसवनम् ॥ २६ ॥ व्वायुद्यैर्व्वायुद्यानि ॥ व्वायुद्यैर्व्वायुद्यान्न्याप्नोतिसतैनद्रोणकलुशम् ॥

कुम्भीन्भ्यांमम्भृणौसुतेस्थालीभिस्थालीराप्नोति ॥ २७ ॥ यजुर्ब्भिराप्यन्ते ॥ यजुर्ब्भिराप्यन्तेग्रह्यग्रैहुस्तोमाश्श्चषिष्टुतीः ॥ छन्दोभिरुक्थाशुस्त्राणिसाम्म्नांवभृथऽआप्प्यते ॥ २८ ॥ इडाभिर्ब्भुक्षान् ॥ इडाभिर्ब्भुक्षानाप्नोतिसूक्तवाकेनाशिष÷ ॥ शुंठ्युनापत्त्क्षींसंठ्याजान्त्संमिष्टयजुषासुꣳस्थाम् ॥ २९ ॥ व्व्रतेनंदीक्षाम् ॥ व्व्रतेनंदीक्षामाप्नोतिदीक्षयाप्नोतिदक्षिणाम् ॥ दक्षिणाश्श्रद्धामाप्नोतिश्श्रद्धयासुत्त्यमाप्प्यते ॥ ३० ॥ एतावद्रूपम् ॥ एतावद्रूपंषुज्ञस्युयद्दे वैर्ब्बह्मणाकृतम् ॥ तदेतत्त्सर्व्वमाप्नोतियुज्ञेसौत्रामुणीसुते ॥ ३१ ॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

[२०] सुरांवन्तम्बर्हिषदंम् ॥ सुरांवन्तम्बर्हिषदꣳसुवीरंयुज्ञꣳहिन्वन्तिमहिषानमोंभिꣳ ॥ दधांनाꣳसोमंन्दिविदेवतांसुमदेमेन्द्रँय्यजमानाꣳस्वुर्क्काः ॥ ३२ ॥ यस्तेंः ॥ यस्तेरसुꣳसम्भृंतुऽओषधीषुसोमंस्यशुष्म्मुꣳसुरंयासुतस्यं ॥ तेनंजिन्वुयजंमानुम्मदेंनुसरंस्वतीमुश्विनाविन्द्रंमुग्निम् ॥ ३३ ॥ यमुश्विनानमुंचेरासुरादधिसरंस्वत्त्यसुनोदिन्द्रियायं ॥ इमन्तꣳशुक्रम्मधुंमन्तुमिन्दुꣳसोमुꣳराजांनमिहभंक्षयामि ॥ ३४ ॥ यदत्रं ॥ यदत्रंरिप्तꣳरुसिनंः सुतस्युयदिन्द्रोऽअपिंबुच्छचींभिꣳ ॥ अहन्तदंस्युमनंसाशिवेनुसोमꣳराजांनमिह

१५९

भंक्षयामि ॥ ३५ ॥ पितृभ्यंः स्वधायिभ्यंꣳ ॥ स्वुधानमंः पिता मुहेभ्यंः स्वधायिभ्यंः स्वुधानमुꣳप्प्रपितामहेभ्यꣳस्वधायिभ्यंः स्वुधानमंः ॥ अक्षंन्पितरोमीमदन्तपितरोतीतृपन्तापितरुꣳपितरुः शुन्धंद्धम् ॥ ३६ ॥ पुनन्तुंमा ॥ पितरंः सोम्म्यासंः पुनन्तुंमापिता मुहाः पुनन्तुप्प्रपितामहाꣳ ॥ पुवित्रेंणशुतायुंषा ॥ पुनन्तुंमापितामुहाः पुनन्तुप्प्रपितामहाꣳ ॥ पुवित्रेंणशुतायुंषाग्निर्व्वुमायुर्द्दय्यꣳश्नवै ॥ ॥ ३७ ॥ अग्नुऽआयूꣳषि ॥ पवसुऽआसुवोर्ज्जमिषंञ्चनꣳ ॥ आरेबांधस्वदुच्छुनांम् ॥ ३८ ॥ पुनन्तुंमा ॥ देवजुनाः पुनन्तुमनंसाधि

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

यं÷ ॥ पुनन्तुविश्वाभूतानिजातवेदःपुनीहिमा ॥ ३९ ॥ पुवित्रेण पुनीहिमा ॥ शुक्रेणदेवदीद्यत् ॥ अग्नेक्रत्वाक्रतूँ रनु ॥ ४० ॥ यत्ते ॥ पुवित्रमर्च्चिष्यग्नेवितंतमन्तुरा ॥ ब्रह्मतेनपुनातुमा ॥४१॥ पवमानःसः ॥ पवमानःसोऽअद्यनः÷पुवित्रेणुवचंषाणिः ॥ यःपोता सपुनातुमा ॥ ४२ ॥ उभाभ्यान्देव ॥ सवितःपुवित्रेणसुवेनंचुमा म्पुनीहिविश्वतं÷ ॥ ४३ ॥ वैश्वदेवीपुनती ॥ देव्यागाद्यास्यां मिमाबृह्वचस्तुन्वोवीतपृष्टाः ॥ तयामदन्तःसधुमादेषुवयंस्यांमु पतयोरयीणाम् ॥ ४४ ॥ येसंमानाःसमंनसःपितरोयमुराज्ज्यें ॥ ते

षाँल्लोकःस्वधानमोयज्ञोदेवेषुकल्पताम् ॥ ४५ ॥ येसंमानाः ॥ येसं मानाःसमंनसोजीवाजीवेषुमामुकाः ॥ तेषाुंश्रीर्म्मयिकल्पता मुस्मिम्मँल्लोकेशतꣳसमाः ॥ ४६ ॥ द्वेसृती ॥ ऽअंशृणवम्पितृणामुह न्देवानामुतमर्त्यानाम् ॥ ताभ्यामिदम्विश्वमेजुत्समेतियदंन्तु रापितरम्मातरंञ्च ॥ ४७ ॥ इदꣳहविः ॥ प्रजनंनम्मेऽअस्तुदशवीर ꣳसर्व्वगणꣳस्वुस्तयें ॥ आत्त्कमुसनिंप्प्रजामुसनिंपशुसनिंलोकुसन्त्यं भयुसनिं ॥ अग्निःप्प्रजाम्बहुलाम्मैंकरोत्त्वन्नम्पयोरेतोऽअस्म्मासु धत्त ॥ ४८ ॥ [१७]उदीरताम् ॥ उदीरतामवरऽउत्परासऽउन्मं

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

द्धचुमाꣳपितरꣳसोम्म्यासꣳ ॥ असुꣳष्यऽईयुरंवृकाऽऋतज्ञास्तेनोवन्तु
पितरोहवेषु ॥ ४९ ॥ अङ्गिरसोनꣳ ॥ पितरोनवग्ग्वाऽअथर्व्वाणो
भृगवꣳसोम्म्यासꣳ ॥ तेषांवयꣳसुमतौयज्ञियानामपिभद्रेसौमनसे
स्यांम ॥ ५० ॥ येनꣳपूर्व्वेपितरꣳसोम्म्यासोनूहिरेसो
मपीथंवसिष्ठाꣳ ॥ तेभिर्य्युमꣳसꣳररणोहवीꣳष्यु शन्नुशद्भिꣳप्र
तिकाममंत्तु ॥ ५१ ॥ त्वꣳसोम ॥ त्वꣳसोमुप्प्रचिकितोमनीषा
त्वꣳरजिष्ठमनुनेषिपन्थांम् ॥ तवप्रणीतीपितरोनऽइन्दोदेवेषुरत्नꣳ
मभजन्तुधीराꣳ ॥ ५२ ॥ त्वयाहि ॥ त्वयाहिनꣳपितरꣳसोमुपूर्व्वे

कर्म्माणिचक्रुꣳपवमानुधीराꣳ ॥ वन्वन्नवातꣳपरिधीꣳ रपोर्ण्णुवीरे
भिरश्वैर्म्मघवांभवानꣳ ॥ ५३ ॥ त्वꣳसोम ॥ पितृभिꣳसंविदानो
नुद्यावांपृथिवीऽआततन्थ ॥ तस्म्मैतऽइन्दोहविषाविधेमवयꣳस्यां
मुपतंयोरयीणाम् ॥ ५४ ॥ बर्हिषदꣳपितरꣳ ॥ बर्हिषदꣳपितरऽऊ
त्त्युर्व्वागिमावोहुव्याचंकृमाजुषद्धम् ॥ तऽआगुतावंसाशन्तमेनाथा
नुꣳशंय्योररपोदधात ॥ ५५ ॥ आहम् ॥ आहम्पितॄन्त्सुविदत्रा ँ ॥
ऽअवित्सिनपातश्चविक्रमंणश्चविष्णोꣳ ॥ बर्हिषदोयेस्वधयासुत
स्युभजन्तपित्त्वस्तऽइहागमिष्ठाꣳ ॥ ५६ ॥ उपहूताꣳपितरꣳ ॥ सो

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

म्म्यासोंबर्हिष्ष्येषुनिधिषुंप्प्रियेषु ॥ तऽआगंमन्तुतऽइहश्श्रुवन्त्वधि ब्रुवन्तुतेवन्त्वस्म्मान् ॥ ५७ ॥ आयंन्तु ॥ नऽंपितरः÷सोम्म्यासो ग्निष्ष्वात्ताःपुथिभिर्द्देवयानैऽं ॥ अस्म्मन्न्यज्ञेस्वधयामदन्तोधिब्रु वन्तुतेवन्त्वस्म्मान् ॥ ५८ ॥ अग्निष्ष्वात्ताऽंपितरऽं ॥ अग्निष्ष्वा त्ताऽं पितरऽएहगंच्छतुसदः÷सदऽंसदतसुप्प्रणीतयऽं ॥ अत्ताहवीꣳषि प्प्रयंतानिबर्हिष्ष्यथारयिꣳसर्व्ववीरन्दधातन ॥ ५९ ॥ येऽअंग्नि ष्ष्वात्ताः ॥ येअंग्निष्ष्वात्तायेऽअनंग्निष्ष्वात्तामद्धचैंदिवःस्वधयां मादयंन्ते ॥ तेभ्य÷स्वराडसुंनीतिमेतांव्यंथावꣳशन्तृन्वꣳ कल्प्पया

ति ॥ ६० ॥ अग्निष्ष्वात्तानृतुमतः÷ ॥ अग्निष्ष्वात्तानृतुमतोहवा महेनाराशुꣳसेसोंमपीथंय्यऽआशुः ॥ तेनोव्विप्प्रासऽंसुहवाभवन्तुव्व यꣳस्यांमुपर्तयोरयीणाम् ॥ ६१ ॥ [१३] आच्चयाजानुं ॥ दक्षिणु तोनिषद्येमंय्युज्ञमुभिगृंणीतुव्विश्वें ॥ माहिंꣳसिष्टपितरऽंकेनांचिन्नो यद्वऽआगः÷पुरुषतांकरांम ॥ ६२ ॥ आसींनासोऽअरुणीनांम् ॥ आसींनासोऽअरुणीनांमुपस्त्थैरयिन्धत्तदाशुषेमर्त्यांय ॥ पुत्रेभ्य÷ पितरस्तस्यव्वस्वऽंप्प्रयंच्छतुतऽइहोर्জ्जन्दधात ॥ ६३ ॥ यमंग्ने ॥ कव्यवाहनꣳत्वश्चिन्नमन्न्यंसेरयिम् ॥ तन्नोंगीर्भिःश्श्रुवाय्यन्देवुत्रा

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

पंनयायुजम् ॥ ६४ ॥ योऽअग्निः ॥ कव्यवाहनऽपितृन्यक्षदृतावृ
धं÷ ॥ प्रेदुहव्यानिवोचतिदेवेभ्यश्चापितृभ्युऽआ ॥ ६५ ॥ त्वमग्ने॥
त्वमग्नऽईड्डितःकव्यवाहनाव्वाँहव्यानिसुरभीणिकृत्वी ॥ प्रादाऽपितृ
भ्यः÷स्वधयातेऽअक्षन्नद्धित्त्वन्देवुप्प्रयंताहुवीऽषि ॥ ६६ ॥ येचं ॥
येचेहपितरोयेचुनेहयाँश्चंविद्मयाऽ ॥ उंचुनप्प्रंविद्म ॥ त्वंवेत्थयति
तेजातवेदऽस्वधाभिर्य्युज्ञंसुकृतञ्जुषस्व ॥ ६७ ॥ इदम्पितृभ्यो
नमोऽअस्त्वद्यपूर्व्वासोयऽउपरासऽईयुः ॥ येपार्त्थिवेरजुस्यानिषं
त्तायेवांनूनंसुवृजनांसुविक्षु ॥ ६८ ॥ अधायथा ॥ नऽपितरऽउपरासऽ

प्रुत्क्कासोऽअग्नऽऋतमाशुषाणाः ॥ शुचीदंयुन्दीधिमुक्थशासुऽक्षा
मांभिन्दन्तोऽअरुणीरपव्रन् ॥ ६९ ॥ उशन्तस्त्वा ॥ उशन्तस्त्वानी
धीमह्युशन्तुऽसमिधीमहि ॥ उशन्नुशतऽआवहपितृन्हविषेऽअत्त
वे ॥ ७० ॥ अपाम्फेनेन ॥ अपाम्फेनेनुनमुचेऽशिरंऽइन्द्रोदंवर्त्तयऽ
वि÷श्वायदर्जयुस्प्पृधं÷ ॥ ७१ ॥ [१०] सोमोराजां ॥ सोमोराजा
मृतंऽसुतऽऋजीषेणांजहान्मृत्युम् ॥ ऋतेनसुत्यमिन्द्रियँविपानंऽ
शुक्रमन्धंसुऽइन्द्रस्येन्द्रियमिदम्पयोमृतुम्मधुं ॥ ७२ ॥ अद्भ्यःक्षीर
म् ॥ अद्भ्यःक्षीरंव्यंपिबुत्क्रुङ्ङाङ्गिरसोधिया ॥ ऋतेनसुत्यमिन्द्रि

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

यंव्विषानꣳशुक्रमन्धंसऽइन्द्रस्येन्द्रियमिदम्पयोमृतम्मधु ॥ ७३ ॥ सोमंमुद्वचः ॥ सोमंमुद्वचोद्यंपिबच्छन्दंसाहꣳसꣳशुचिषत् ॥ ऋतेनंसुत्यमिंन्द्रियंव्विपानꣳशुक्रमन्धंसइन्द्रस्येन्द्रियमिदम्पयोमृतम्मधु ॥ ७४ ॥ शुतं ११०० कण्डि ॥ ० ॥ अन्नांत्परिस्रुतः ॥ अन्नांत्परिस्रुतोरसम्ब्रह्मंणुद्यपिबत्क्षत्रम्पयुꣳसोमंम्प्रजापतिः ॥ ऋतेनंसुत्यमिंन्द्रियंव्विपानꣳशुक्रमन्धंसऽइन्द्रस्येन्द्रियमिदम्पयोमृतम्मधु ॥ ७५ ॥ रेतोमूत्रम् ॥ रेतोमूत्रंव्विजंहातियोनिम्प्रविशदिंन्द्रियम् ॥ गर्भौंजुरायुणावृतऽउल्बुंअहातिजन्मंना ॥ ऋतेनंसुत्यमिंन्द्रियंव्वि १६०

पानꣳशुक्रमन्धंसऽइन्द्रस्येन्द्रियमिदम्पयोमृतम्मधु ॥ ७६ ॥ दृष्ट्वा रूपे ॥ द्यार्कंरोत्सत्यानृतेप्प्रजापतिः ॥ अश्श्रद्धामनृतेदधाच्छ्रद्धा ꣳसत्येप्प्रजापतिः ॥ ऋतेनंसुत्यमिंन्द्रियंव्विपानꣳशुक्रमन्धंसऽइन्द्रस्येन्द्रियमिदम्पयोमृतम्मधु ॥ ७७ ॥ व्वेदैनरूपे ॥ द्यंपिबत्सुतासुतौप्प्रजापतिः ॥ ऋतेनंसुत्यमिंन्द्रियंव्विपानꣳशुक्रमन्धंसऽइन्द्रस्येन्द्रियमिदम्पयोमृतम्मधु ॥ ७८ ॥ दृष्ट्वापरिस्रुतः ॥ दृष्ट्वापरिस्रुतोरसꣳशुक्रेणंशुक्रंद्यंपिबत्पयुꣳसोमंम्प्रजापतिः ॥ ऋतेनंसुत्यमिंन्द्रियंव्विपानꣳशुक्रमन्धंसऽइन्द्रस्येन्द्रियमिदम्पयोमृतम्मधु ॥ ७९ ॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

[८] सीसेनुतन्त्रम् ॥ सीसेनुतन्त्रुम्मनसामनीषिणऽऊर्ण्णासूत्रेण कुवयोव्वयन्ति ॥ अश्विनायुञ्जऽसवितासरस्वतीन्द्रस्यरूपंव्वरुणो भिषुज्ज्यन् ॥ ८० ॥ तदस्य ॥ रूपमृतुऽशचीभिस्तिस्रोदधुर्द्दैव तांऽसऽररुणाः ॥ लोमानिशष्पैर्ब्बहुधानतोक्ममभिस्त्वगस्यमाꣳस मंभवन्नलुजाः ॥ ८१ ॥ तदश्विना ॥ भिषजासुद्रवंतनीसरस्वती व्वयंतिपेशोऽअन्तरम् ॥ अस्थिमज्जानुम्मासंरैऽकारोतुरेणुदधंतो गर्वान्त्वचि ॥ ८२ ॥ सरस्वतीमनसा ॥ पेशुलंव्वसुनासत्याभ्यांव्वय तिदर्शुतंव्वपुः ॥ रसम्परिस्रुतानरोहितन्नग्नहुर्द्धीरुत्तसंरुन्नव्वेमं ॥ ८३ ॥

पयसाशुक्रम् ॥ पयसाशुक्रममृतंअनिन्द्रऽसुरंयामूत्रांञ्जनयन्तुरेतः ॥ अपामंतिन्दुर्म्मृतिम्बार्धमानाऽऊर्व्वद्धचुंव्वातंऽसुब्बुन्तदारात् ॥ ८४ ॥ इन्द्रः सुत्रामाहृदयेनसत्त्यम्पुरोडाशैनसवितारंजान ॥ यकृत्क्लोमा नुंव्वरुणोभिषुज्ज्यन्नमतंस्नेव्वायुद्यैर्न्नमिनातिपित्तम् ॥ ८५ ॥ आन्त्रा णिस्थालीः ॥ आन्त्राणिस्थालीर्म्मधुपिन्वमानागुदाꣳपात्राणि सुदुघानधेनुः ॥ श्येनस्यपत्त्रन्नप्लीहाशचीभिरासुन्दीनाभिरुदरन्न माता ॥ ८६ ॥ कुम्भोव्वंनिष्ठुः ॥ कुम्भोव्वंनिष्ठुर्ज्जानिताशचीभिर्य्य स्मिन्नग्रेयोन्याङ्गर्भोऽअन्तः ॥ प्लाशिर्व्यक्तःशुतधारऽउत्सोदुहे

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

नकुम्भीस्वधाम्पितृभ्यः ॥ ८७ ॥ मुखुर्दसत् ॥ मुखुर्दसदंस्युशिरु
ऽइत्तसतैनजिह्वापुवित्रंमुश्विनासन्त्सरस्वती ॥ चप्प्युन्नापायुर्भिष
गंस्युव्वालोंव्वस्तिर्न्नशेपोहरंसातरस्वी ॥ ८८ ॥ अुश्विनभ्याञ्चक्षुः ॥
अुश्विनभ्याञ्चक्षुरमृतुङ्गहांभ्याञ्छागैनुतेजोंहुविषांशृतेनं ॥ पक्ष्मां
णिगोधूमैःकुवंलैरुतानिपेशोनशुक्रमसितंव्वसाते ॥ ८९ ॥ अविर्न्न ॥
मेषोनसिव्वीर्य्यायप्राणस्युपन्थांऽअमृतोग्रहांभ्याम् ॥ सरंस्वत्त्यु
पुवाकैर्द्यानन्नस्यांनिबुहिर्ब्बदंरैर्ज्जजान ॥ ९० ॥ इन्द्रंस्यरूपम् ॥ इ
न्द्रंस्यरूपमृषभोबलायुकर्ण्णाभ्याुंश्रोत्रंममृतुङ्गहांभ्याम् ॥ य

व्वानबुर्हिर्भ्रुविकेसंराणिकुर्क्कन्धुंयज्ञेमधुंसारुघम्मुखांत् ॥ ९१ ॥ आ
त्त्कमन्नुपस्त्थें ॥ आत्त्कमन्नुपस्त्थेनव्वृकंस्युलोमुमुखेश्मश्रूणिन
द्यांग्घलोम ॥ केशानशीर्षन्यशंसेश्रियैशिखांसिुंहस्युलोमुत्त्विषि
रिन्द्रियाणि ॥ ९२ ॥ अङ्गान्यात्त्कमन् ॥ अङ्गान्यात्त्कमन्निभुषजात
दुश्विनात्त्कमानुमङ्गैंसमंधात्त्सरस्वती ॥ इन्द्रंस्यरूपंश्शतमानु
मायुंश्चन्द्रेणुज्ज्योतिरमृतुन्दधानाः ॥ ९३ ॥ सरंस्वतीयोन्यांम् ॥
सरंस्वतीयोन्याङ्गर्भमन्तरश्विभ्याम्पत्त्क्नीसुकृतम्बिभर्ति ॥ अपा
ंरसेनव्वरुणोनसाम्म्नेन्द्रंश्श्रियैजुनयन्नप्प्सुराजा ॥ ९४ ॥ तेजः+प

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

शूनाम्॥तेजः÷पशूनाꣳहविरिन्द्रियावꣳत्परिस्रुतापयसासारुघम्मधुं॥
अश्विवन्भ्यान्दुग्धाम्भिषजासरस्वत्यासुतासुताभ्यांमुमृतुꣳसोमु
ऽइन्दुः÷ ॥ ९५॥[१६॥ इति श्रीशुक्लयजुःसंहितापाठेएकोनविंशति
तमोऽध्यायः॥ १९॥ क्षत्रस्ययोनिस्त्रयोदशयद्देवादशाभ्यादधाम्य
ष्टौयोभूतानांचतस्रः॥समिद्धइंद्रएकादशायात्वष्टौसमिद्धोअग्निर्द्वा
दशाश्विनाहविस्त्रयोदशाश्विनातेजसैकादशनवनवतिः॥ क्षुत्रस्यु
योनिः÷ ॥ क्षुत्रस्युयोनिरसिक्षुत्रस्युनाभिरसि ॥ मात्वांहिꣳसीन्मा
मांहिꣳसीꣳ॥ १॥ निषंसाद ॥ धृतव्रतोव्वरुणꣳपुरस्त्यास्वा ॥ साम्म्रां

ज्ज्यायसुक्रतुः÷॥ मृत्योꣳपाहिव्विद्योत्पाहि॥ २॥ देवस्यंत्त्वा ॥ सवि
तुꣳप्रसुव्वेश्विनोर्ब्बाहुभ्यांम्पूष्णोहस्ताभ्याम् ॥ अश्विनोर्भैषं
ज्ज्येनुतेजसेब्रह्मवर्च्चसायाभिषिञ्चामिसरस्वत्यैभैषज्ज्येनव्वीर्य्या
यान्नाद्यायाभिषिञ्चामीन्द्रस्येन्द्रियेणबलायश्रिश्रयैयशसेभिषिञ्चामि
॥ ३॥ कौसि॥ कतमोसिकस्म्मैत्त्वाकायंत्त्वा ॥ सुश्लोकुसुमङ्गलु
सत्त्यंराजन्॥ ४॥ शिरोमे ॥ शिरोमेश्श्रीर्य्यशोमुखन्त्विषिꣳकेशा
श्चश्मश्रूणि ॥ राजांमेप्प्राणोऽअमृतंꣳसुम्म्राट्चक्षुर्व्विराट्श्रोत्रम्॥
॥ ५॥ जिह्वामे ॥ भुद्रंव्वाङ्महोमनोमन्युꣳस्वराड्ड्भामं÷॥ मोदाꣳप्प्र

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

मोदाऽअङ्गुलीरङ्गानिमित्रम्मेसहः ॥६॥ बाहूमें ॥ बाहूमेबलंमिन्द्रिय
ꣳहस्तौमेकर्म्मवीर्य्यम् ॥ आत्त्कमाक्षुत्रमुरोममं ॥ ७॥ पृष्टीम्मैं ॥ रा
ष्ट्रमुदरमꣳसौग्ग्रीवाश्चुश्श्रोणीं॥ ऊरूऽअरत्क्नीजानुंनीविशोमेङ्गानि
सुव्वतः ॥ ८॥ नाभिम्मैं ॥ चित्तंविज्ञानम्पायुम्मेपचितिर्ब्भसत् ॥ आ
नुन्दनुन्दावाण्डौमेभगꣳसौभाग्ग्युम्पसः ॥ जङ्घाभ्याम्पद्भ्यान्ध
म्मौस्म्मविशिराजाप्प्रतिष्ठितः ॥९ ॥ प्रतिक्षुत्रे ॥ प्प्रतिष्ठामिराष्ट्रेप्प्र
त्त्यश्वेषुप्प्रतिष्ठामिगोषु ॥ प्रत्त्यङ्गैषुप्प्रतितिष्ठाम्म्यात्त्कमन्प्रतिम्प्रा
णेषुप्प्रतितिष्ठामिपुष्टेप्प्रतिद्यावांपृथिव्योऽप्प्रतितिष्ठामियुज्ञे ॥१०॥ त्र

यादेवाः ॥ त्रयादेवाऽएकादशास्त्रयस्त्रिꣳशाꣳसुराधसः॥ बृहस्पतिपु
रोहितादेवस्यसवितुꣳसुवे ॥ देवादेवैरवन्तुमा ॥ ११ ॥ प्रथमाद्वितीं
यैꣳ ॥ प्रथमाद्वितीयैर्द्वितीयास्तृतीयैस्तृतीयाꣳसुत्त्येनंसुत्त्यैर्य्यज्ञेनंय
ज्ञोयजुर्ब्भिर्य्यजूꣳषिसामभिꣳसामान्यृग्भिर्मन्त्रं÷पुरोनुवाक्याभिः
पुरोनुवाक्यायाज्ज्याभिर्य्याज्ज्यावषट्कारैर्व्वषट्काराऽआहुतिभिराहुत
योमेकामान्त्समर्द्धयन्तुभूःस्वाहा ॥१२॥ लोमानिप्प्रयतिꣳ॥ लोमा
निप्प्रयतिर्म्ममुत्वङ्म्मऽआनतिरागतिꣳ ॥ मांसम्मऽउपनतिर्ब्बस्व
स्थिम्मज्जामऽआनतिꣳ ॥ १३ ॥ [१३] यद्दैवाꣳ ॥ यद्दैवादेवहेडनं

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

न्देवांस॑श्चकृमाव्वयम् ॥ अग्निर्म्मूर्त्तस्म्मादेनंसोव्विश्व॑वान्मुञ्चत्वꣳ हंसः ॥ १४ ॥ यदिदिवा ॥ यदिदिवायदिनक्तमेनां॑सिचकृमाव्व यम् ॥ व्वायुर्म्मूर्त्तस्म्मादेनंसोव्विश्व॑वान्मुञ्चत्वꣳहंसः ॥ १५ ॥ य दिजाग्रत् ॥ यदिजाग्रद्यदिस्वप्नꣳएनां॑सिचकृमाव्वयम् ॥ सूर्य्यो मूर्त्तस्म्मादेनंसोव्विश्व॑वान्मुञ्चत्वꣳहंसः ॥ १६ ॥ यद्ग्रामे ॥ यद्ग्रामेयद रण्ण्येयत्तसभायां॑यदिन्द्रिये ॥ यच्छूद्रेयदर्य्येयदेनं॑श्चकृमाव्वयं॑यदे कस्याधिधर्म्मँणिमूर्त्तस्यावयजनमसि ॥ १७ ॥ यदापः÷ ॥ यदापोऽअ ग्म्याऽइतिव्वरुणेतिशपामहेततोव्वरुणनोमुञ्च ॥ अवभृथनिचुम्पुणनि

चेरुरसिनिचुम्पुणः ॥ अवदेवैर्द्देवकृतमेनोयुक्ष्यवुमर्त्त्यैर्म्मर्त्त्यैकृत म्पुरुराद्दणोदेवरिषस्पाहि ॥ १८ ॥ समुद्रेतै । समुद्रेतेहृदयमुप्स्व न्तःसन्त्वाव्विशन्त्वोषधीरुतापः÷॥समिन्द्रियानुऽआपुऽओषधयःसन्तु दुर्म्मित्रियास्तस्म्मैसन्तुयोस्मान्द्वेष्टियञ्चव्वयन्द्विष्मः ॥ १९ ॥ द्रुप दादिवमुमुचानःस्विन्नःस्नातोमलादिव ॥पूतम्पवित्रेणेवाज्ज्युमापः÷ शुन्धन्तुमैनंसः ॥ २० ॥ उद्वयम् ॥ उद्वयन्तमंसुस्परिस्वः÷प श्यन्तुऽउत्तरम्॥ देवन्देवत्रासूर्य्यमगन्मज्ज्योतिरुत्तमम् ॥ २१ ॥ अपोऽअद्य ॥ अपोऽअद्यान्वचारिषꣳरसेनसमꣳसृक्षमहि ॥ पयस्वान

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

ग्नऽआगमुन्तम्मासꣳसृजुव्वर्च्चसाप्प्रजयाचुधेनंनच ॥ २२ ॥ ए
धोंसि ॥ एधोस्येधिषीमहिसुमिदंसितेजोसितेजोमयिंधेहि ॥ सु
मावंवर्त्तिपृथिवीसमुषाऽसमुसूर्य्यँ÷ समुविश्वंमिदञ्जगत् ॥ व्वैश्श्वा
नुरज्ज्योतिर्भ्भूयासंविभून्कामान्व्य श्न्नवैभूꣳस्वाहा ॥ २३ ॥
[१०] अब्भ्यादधामि ॥ सुमिधमग्नेव्व्रतपतेत्वयि ॥ व्वुतश्चꣳश्रद्धा
श्चोपैमीन्धेत्वादीक्षितोऽअहम् ॥ २४ ॥ यत्रुब्रह्मंच ॥ क्षुत्रञ्चंसु
म्मयश्चौचरंतꣳसुह ॥ तँल्लोकम्पुण्ण्युम्प्रज्ञैषंण्यत्रंदेवाऽसुहाग्निना
॥ २५ ॥ यत्रेन्द्रं÷ ॥ यत्रेन्द्रंश्चव्वायुश्चंसुम्मयश्चौचरंतꣳसुह ॥ तँ

ल्लोकम्पुण्ण्युम्प्रज्ञैषंण्यत्रंसेदिर्न्नव्विद्यतें ॥ २६ ॥ अꣳशुनांते ॥ ऽअꣳ
शुꣳपृच्च्यताम्परुषापरु÷ ॥ गन्धस्तेसोमंमवतुमदांयुरसोऽअच्च्युं
तꣳ ॥ २७ ॥ सिञ्चन्तिपरिं ॥ षिञ्चन्त्युत्तिसञ्चतिपुनन्तिच ॥ सुरांयै
बुब्भ्वैमदैकिन्त्वोव्वंदतिकिन्त्वꣳ ॥ २८ ॥ धानावंन्तङ्करम्भिणम् ॥
धानावंन्तङ्करम्भिणमपूपवंन्तमुक्थिनंम् ॥ इन्द्रंप्प्रातर्ज्जुषस्वनꣳ ॥
॥ २९ ॥ बृहदिन्द्रांय ॥ गायतुमरुतोव्वृत्रहन्तंमम् ॥ धेनुज्ज्योतिर
जंनयन्नहुतावृधोंदेवन्देवायुजागृंवि ॥ ३० ॥ अद्भ्यंऽस्योऽअद्रिंभिꣳ ॥
सुतꣳसोमंम्पुवित्रऽआनंय ॥ पुनाहीन्द्रांयुपातंवे ॥ ३१ ॥ [८] योभू

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

तानाम् ॥ योभूतानामधिपतिर्य्यस्मिँल्लोकाऽअधिश्रिताः ॥ यऽई
शेमहतोमहाँस्तेनगृह्णामित्वामुहम्मयिगृह्णामित्वामुहम् ॥ ३२ ॥
उपयामगृहीतोस्यश्विभ्यान्त्वासरस्वत्यैत्वेन्द्रायत्वासुत्राम्णं
ऽएषतेयोनिरश्विभ्यान्त्वासरस्वत्यैत्वेन्द्रायत्वासुत्राम्णे ॥ ३३ ॥
प्राणपामे ॥ ऽअपानपाश्चक्षुष्पाश्श्रोत्रपाश्चमे ॥ व्याचोमेविश्श्रयन्तामैषजोमनसोसिविलायकः ॥ ३४ ॥ अश्विनंकृतस्यते ॥ अश्विनंकृतस्यतेसरस्वतिकृतस्येन्द्रेणसुत्राम्णाकृतस्य ॥ उपहूतऽउपहूतस्यभक्षयामि ॥ ३५ ॥ [४] समिद्धऽइन्द्र÷ ॥ समिद्धऽइन्द्रऽउ

षसामनीकेपुरोरुचांपूर्व्वकृद्वांवृधानः ॥ त्रिभिर्दैवैस्त्रिर्दशताव्वज्रंबाहु
र्ज्जुघानंव्वृत्रंव्विदुरोव्ववार ॥ ३६ ॥ नराशꣳसुꣳप्रति ॥ नराशꣳसुꣳ
प्रतिशूरोमिमानुस्तनूनपात्प्रतियुज्ञस्यधामं ॥ गोभिर्व्वपावान्मधु
नासमुऽअन्हिरण्ययैश्चन्द्रीयंजतिप्रचेताꣳ ॥ ३७ ॥ ईडितोदेवैꣳ ॥
ईडितोदेवैर्हरिवाःऽअभिष्टिराजुह्वानोहविषाशर्द्धमानꣳ ॥ पुरन्दरो
गोत्रभिद्वज्रंबाहुरायातुयज्ञमुपनोजुषाणः ॥ ३८ ॥ जुषाणोबर्हिः ॥
जुषाणोबर्हिर्हरिवान्नऽइन्द्र÷प्राचीनꣳसीदत्प्रदिशांपृथिव्याꣳ ॥ उरु
प्रथाꣳप्रथमानꣳस्योनमादित्यैरक्तंव्वसुभिꣳसुजोषाꣳ ॥ ३९ ॥ इ

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

न्द्रुन्दुर॑ः ॥ कवु॒ष्ण्यो॒धाव॑मानाव्वृषा॑णंऽयन्तुजनय॑ःसुपत्क्नीं॑ ॥ द्वारो॑
दे॒वीर॒भितो॒विश्श्र॑यन्ताऽसु॒वीरा॒वीर॑म्प्रथ॑मानामहो॒भिः ॥ ४० ॥ उ॒
षासानक्ता ॥ बृहतीबृ॒हन्तु॒म्पय॑स्वतीसु॒दुघे॒शूर॒मिन्द्र॑म् ॥ तन्तु
न्तु॒त्तम्पे॒शसा॑सं॒व्वय॑न्तीदे॒वाना॑न्दे॒वंऽय॑जतऽसुरु॒क्मे ॥ ४१ ॥ दैव्या॒मि
मा॑नाऽ ॥ मनु॑षऽपुरु॒त्राहो॑ता॒राऽवि॑न्द्र॒म्प्रथ॑मासु॒वाचा॑ ॥ मू॒र्द्धन्य॒ज्ञ
स्य॒मधु॑नादधा॒नाप्प्रा॒चीनꣳयो॑ति॒र्हवि॑षा॒व्वृधात॑ ॥ ४२ ॥ ति॒स्रोदे॒
वीः ॥ ति॒स्रोदे॒वीर्हवि॑षाव्व॒र्द्धमा॑नाऽइन्द्र॑ꣳजुषा॒णाजन॑यो॒नप॑त्क्नीः ॥ अ
च्छि॑द्रन्तन्तुं॒पय॑सा॒सर॑स्वतीडा॑दे॒वीभा॑र॒तीवि॒श्श्वतू॑र्त्तिः ॥ ४३ ॥ त्वष्टा

दधत् ॥ त्वष्टा॒दधु॒च्छुष्म्म॒मिन्द्रा॑यव्वृष्ण॒ेपाको॑चि॒ष्टृय्यꣳश॑सेपु॒रूणि॑ ॥
व्वृषा॒यजु॒न्व्वृष॑णम्भू॒रिरे॑तामू॒र्द्धन्य॒ज्ञस्य॒समनक्कु॒देवान् ॥ ४४ ॥ व्वनु
स्प्प॑ति॒रव॑सृष्टः ॥ व्वनु॒स्प्प॑ति॒रव॑सृष्टो॒नपा॑शै॒स्त्मन्न्या॑स॒मुञ्छ॑मि॒ता
न॒देव॑ः ॥ इन्द्र॑स्यहु॒व्यैर्ज्जु॒ठर॑म्पृणा॒न॑ꣳस्वदा॑ति॒यज्ञ॑म्म॒धु॑नाघृ॒तेन॑ ॥
॥ ४५ ॥ स्तो॒काना॒मिन्दु॑म् ॥ स्तो॒काना॒मिन्दु॒म्प्रति॑शूरऽइन्द्रो॑व्वृषा॒
यमा॑णोव्वृषभस्तु॒रा॒षाट् ॥ घृ॒तप्प्रु॑षा॒मन॑सा॒मोद॑मानाꣳस्वाहा॑दे॒वाऽ
अ॒मृता॑मादयन्ताम् ॥ ४६ ॥ [११] आया॑तु ॥ आया॒त्त्विन्द्रो॑व
सु॒ऽउप॑नऽइ॒हस्तु॒त॑ꣳसं॒ध॒मादꣳस्तु॒शूर॑ः ॥ व्व्यु॒धा॒न॒स्त॒विषी॒र्य्यस्य॑पू॒र्व्वी

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

द्यौर्न्नक्षत्रमुभिभूतिपुष्प्यात् ॥ ४७ ॥ आनः÷ ॥ आनऽइन्द्रोदूरादा
नंऽआसादभिष्टिकृदवसेयासदुग्र॑ ॥ ओजिष्ठेभिर्न्नृपतिर्व्वज्ज्रबाहुꣳसु
क्रेसुमत्त्सुतृर्व्वणिः÷पृतन्यून् ॥४८॥ आनः÷ ॥ आनऽइन्द्रोहरिभिर्य्या
त्त्वच्छार्व्वाचीनोवसेराधसेच ॥ तिष्ठातिवुज्ज्रीमघवांविरुप्शीमँय्युज्ञ
मनुनोव्वाजसातौ ॥ ४९ ॥ त्रातारमिन्द्रम् ॥ त्रातारमिन्द्रमविता
रमिन्द्रꣳहवेहवेसुहवꣳशूरमिन्द्रम् ॥ ह्वयामिशक्रम्पुरुहूतमिन्द्र॑ꣳ
स्वस्तिनोमघवांधात्त्विन्द्र÷ ॥ ५० ॥ इन्द्र÷सुत्रामा ॥ इन्द्र÷सुत्रा १६९
मास्ववाꣳ ॥ ऽअवोभिꣳसुमृडीकोभवतुव्विश्व॑वेदाꣳ ॥ बाधंतान्द्वेषो

ऽअभयङ्कृणोतुसुवीर्य्यंस्युपतंयꣳस्याम ॥ ५१ ॥ तस्यंवुयम् ॥ त
स्यंवुयꣳसुमतौयज्ञियस्यापिभद्रेसौमनसेस्यांम॥ ससुत्रामास्ववाꣳ॥
ऽइन्द्रोऽअस्म्मेऽआराच्चिद्वेष÷सनुतर्य्युयोतु ॥ ५२ ॥ आमुन्द्रैꣳ ॥
आमुन्द्रैरिन्द्रहरिभिर्य्याहिमयूररोमभिꣳ ॥ मात्त्वाकेचिन्नियमुन्विन्न
पाशिनोतिधन्वेवुताँꣳ॥ऽईहि ॥ ५३ ॥ एवेत् ॥ एवेदिन्द्रंवृषणंवज्ज्रं
बाहुंवसिष्ठासोऽअभ्यर्च्चन्त्युक्थैः ॥ सनंस्तुतोवीरवद्धातुगोमद्यूयम्पा
तस्वस्तिभिꣳसदानꣳ ॥ ५४ ॥ [८] समिद्धोऽअग्नि॑ः ॥ समिद्धो
ऽअग्निरश्विनातप्तोघुर्म्मोव्विराड्हुतः ॥ दुहेधेनुꣳसरस्वतीसोमꣳशु

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

क्रमिहेन्द्रियम् ॥ ५५ ॥ तनूपाभिषजा ॥ सुतेश्विनोभासरस्व
ती ॥ मद्धारजाꣳसीन्द्रियमिन्द्रायपथिभिर्व्वहान् ॥ ५६ ॥ इन्द्रायेन्दु
म् ॥ इन्द्रायेन्दुꣳसरस्वतीनरꣳशꣳसेननग्नहुम् ॥ अधातामुश्विना
मधुभेषजम्भिषजासुते ॥ ५७ ॥ आजुह्वानासरस्वतीन्द्रायेन्द्रिया
णिवीर्य्यम् ॥ इडाभिरुश्विनाविषुꣳसमूर्ज्जुꣳसꣳरायिन्दधुः ॥ ५८ ॥
अश्विनानमुचेः ॥ सुतꣳसोमꣳशुक्रम्परिस्रुता ॥ सरस्वतीतमा
भरद्बर्हिषेन्द्रायुपातवे ॥ ५९ ॥ कुवुष्ण्योन ॥ द्यचस्वतीरुश्वि
भ्यान्नदुरोदिशः ॥ इन्द्रोनरोदसीऽउभेदुहेकामान्त्सरस्वती ॥

॥ ६० ॥ उषासानक्तम् ॥ उषासानक्तमश्विनादिवेन्द्रꣳसायमिन्द्रि
यैः ॥ सुञ्जानानेसुपेशसासमंञ्जातेसरस्वत्या ॥ ६१ ॥ पातन्नः ॥
पातन्नोऽअश्विनादिवापाहिनक्तꣳसरस्वति ॥ दैव्याहोताराभिषजा
पातमिन्द्रꣳसचासुते ॥ ६२ ॥ तिस्रस्त्रेधा ॥ सरस्वत्युश्विनाभा
रतीडा ॥ तीव्रम्परिस्रुतासोमुमिन्द्रायसुषुवुर्म्मदम् ॥ ६३ ॥ अ
श्विनाभेषुजम् ॥ अश्विनाभेषुजम्मधुभेषुजन्नꣳसरस्वती ॥ इन्द्रे
त्वष्टाघशुꣳश्रियꣳरुपꣳरूपमधुꣳसुते ॥ ६४ ॥ ऋतुथेन्द्रः ॥ ऋतुथे
न्द्रोवनुस्पतिःशशमानःपरिस्रुता ॥ कीलालमुश्विभ्याम्मधुदुहेधे

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

नुꣳसरस्वती ॥ ६५ ॥ गोभिर्न्न ॥ सोमंमश्विनाुमासरेणपरिस्रुता ॥ समंधातुꣳसरस्वत्त्याुस्वाहेन्द्रंसुतम्मधु ॥ ६६ ॥ [१२] अश्विव नांहुविꣳ ॥ अश्विनांहुविरिंन्द्रियन्नमुंचेर्द्धियासरस्वती ॥ आशुꣳक मांसुराद्वसुंमुघमिन्द्रांयजब्भिरे ॥ ६७ ॥ यमुश्विनां ॥ यमुश्विव नासरस्वतीहुविषेन्द्रमवर्द्धयन् ॥ सविंभेदबुलम्मुघन्नमुंचावासुरेस चां ॥ ६८ ॥ तामिन्द्रम् ॥ तामिन्द्रम्पुशावुꣳसचाुश्विनोभासरस्व ती ॥ दधानाऽअुब्भ्यनूषतहुविषांयुज्ञऽईन्द्रियैꣳ ॥ ६९ ॥ यऽइन्द्रै ॥ यऽइन्द्रंऽइन्द्रियन्दुधुꣳसवितावरुणोभगꣳ ॥ ससुत्रामांहुविष्पांतिर्य्य

जंमानायसꣳच्चत ॥ ७० ॥ सुवितावरुणꣳ ॥ सुवितावरुणोदधुद्यज मानायदाशुषें ॥ आदंत्तनमुंचेर्व्वसुंसुत्रामाुबलंमिन्द्रियम् ॥ ७१ ॥ वरुणꣳक्षत्रम् ॥ वरुणꣳक्षत्रमिंन्द्रियम्भगेनसवितारंश्रयंम् ॥ सुत्रामा यशंसाुबलुन्दधानायुज्ञमांशत ॥ ७२ ॥ अश्विनाुगोभिꣳ ॥ अश्विव नाुगोभिंरिन्द्रियमꣳश्वेभिर्व्वींर्य्युम्बलंम् ॥ हुविषेन्द्रꣳसरंस्वतीयज मानमवर्द्धयन् ॥ ७३ ॥ तानासंत्त्या ॥ सुपेशांसाुहिरंण्यवर्त्तनीन रां ॥ सरंस्वतीहुविष्म्मुतीन्द्रकर्म्मंसुनोवत ॥ ७४ ॥ ताभिषजां ॥ सुकर्म्मंणासासुदुघासरंस्वती ॥ सवृत्रुहाशुतक्रतुरिन्द्रांयदधुरिन्द्रि

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

यम् ॥ ७५ ॥ घुवꣳसुरामंम् ॥ घुवꣳसुरामंमश्विनानुमुंचावासुरेस
चा ॥ ब्विपिपुानाꣳसंरस्वुतीन्द्रङ्कुर्म्मंस्वावत ॥ ७६ ॥ पुत्रमिंवपितरौ ॥
पुत्रमिंवपितरावुश्विनोभेन्द्रावथुꣳकाव्यैर्द्दꣳसनाभिꣳ ॥ यत्सुरामुं
व्यपिंबुꣳशचींभिुꣳसरंस्वतीत्त्वामघवन्नभिष्णक् ॥ ७७ ॥ यस्मिन्नु
श्वांसꣳ ॥ यस्मिन्नुश्वांसऽऋषभासऽउक्षणोब्वशामेषाऽअवसृष्टासु
ऽआहुंताꣳ ॥ कीलालुपेसोमंपृष्ठायब्वेधसेंहृदामुतिꣳनयुचारुंमुग्न्नयें ॥
॥ ७८ ॥ अहांव्यग्ने ॥ हविरास्येतेस्रुचीवघृतश्चम्म्वीवुसोमꣳ ॥ ब्वा
जुसनिंꣳरयिमुस्म्मेसुवीरम्प्रशस्तन्धैहियुशसंम्बहन्तम् ॥ ७९ ॥

[१३ ॥ शतम् ॥ १२०० ॥ अश्विनातेजसा चक्षुꣳप्प्राणेनुसरस्वती
ब्वीर्य्यम् ॥ ब्वाचेन्द्रोबलेनेन्द्रांयदधुरिन्द्रियम् ॥ ८० ॥ गोमंदूषणांस
त्त्या ॥ गोमंदूषणांसुत्त्याश्वांवद्धातमश्विना ॥ ब्वर्त्तीरुद्रानूपाय्यम्
॥ ८१ ॥ नयत् ॥ नयत्परोनान्तरऽआदुधर्षंद्वृषण्वसू ॥ दꣳशꣳसोम
त्त्यौंरिपुः ॥ ८२ ॥ तानꣳ ॥ तानुऽआवौंढमश्विनारयिम्पिशङ्गंसन्द
शम् ॥ धिष्ण्यांब्वरिवोविदंम् ॥ ८३ ॥ पावुकानꣳ ॥ पावुकानुꣳसर
स्वतीब्वाजेंभिर्ब्वाजिनींवति ॥ युज्ञंब्वष्टुधियावंसुꣳ ॥ ८४ ॥ चोदयित्री
सूनृतांनाम् ॥ चोदयित्रीसूनृतांनाꣳचेतन्तीसुमतीनाम् ॥ युज्ञन्दधे

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

सरस्वती ॥ ८५ ॥ मुहोऽअर्ण्ण÷ ॥ मुहोऽअर्ण्णꣳसरस्वतीप्रचेतय तिकेतुना ॥ धियोविश्वाविराजति ॥ ८६ ॥ इन्द्रायाहि ॥ चित्रभानोसुताऽइमेत्त्वायव÷ ॥ अण्वीभिस्तनापूतास÷ ॥ ८७ ॥ इन्द्रायाहि ॥ धियेषितोविप्रजूतꣳसुतावतꣳ ॥ उपब्रह्माणिवाघत÷ ॥ ८८ ॥ इन्द्रायाहि ॥ इन्द्रायाहितूतुजानऽउपब्रह्माणिहरिवः ॥ सुतेदधिष्व नश्चन÷ ॥ ८९ ॥ अश्विनापिबताम् ॥ अश्विनापिबतुम्मधुसरस्वत्यासुजोषंसा ॥ इन्द्र÷सुत्रामाव्रुत्रहाजुषन्तांꣳसोम्म्यम्मधु ॥ ९० ॥ १७३

[११] इतिवाजसनेयशुक्लयजुस्संहितापाठेविंशोऽध्यायः ॥ २० ॥

इयं वाजसनेयसंहितापूर्वार्द्ध मुम्बय्यां वैश्यकुलावतंसश्रीकृष्णदासात्मजेन खेमराजेन स्वकीये "श्रीवेङ्कटेश्वर" मुद्रणागारेऽङ्कितम्। संवत् १९५४ शके १८१९

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

॥ इति वाजसनेयसंहितापूर्वविंशतिःसमाप्ता ॥

॥ अथ वाजसनेयसंहिताउत्तरविंशतिप्रारंभः ॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

श्रीगणेशाय नमः ॥ हरिः ॐम् ॥ इमम्मेसमिद्धोअग्निरेकादशकौ
वसंतेनऋतुनाषड्डेतायक्षत्त्समीधाग्निंद्वादशाग्विनौछागस्यसप्तदेवं
वर्हिश्चतुर्दशषडेकषष्टिः ॥ इमम्मैवरुणश्रुधीहवंमुद्याचंमृडय ॥
त्वामवस्युराचंके ॥ १॥ तत्त्वा ॥ यामिब्रह्मंणावन्दमानस्तदाशा
स्तेयजंमानोहविर्भिः ॥ अहेडमानोवरुणेहबोद्धुरुशꣳसमानऽआ
युःप्रमोषीः ॥ २ ॥ त्वन्नः ॥ त्वन्नोऽअग्नेवरुणस्यविद्वान्देवस्यहे
डोऽअवयासिसीष्ठाः ॥ यजिष्ठोव्रह्नितमꣳशोशुचानोविश्वाद्वेषाꣳसि
प्रमुमुग्ध्यस्म्मत् ॥ ३ ॥ सत्त्वम् ॥ सत्त्वन्नोऽअग्नेवर्मीभवोतीने

दिष्टोअस्याऽउषसोव्युष्टौ ॥ अवंयक्ष्वनोवरुणꣳररांणोव्वीहिमृडीकꣳ
सुहवोनऽएधि ॥ ४ ॥ मुहीमूषु ॥ मातरꣳसुव्रतानामृतस्युपत्क्नी
मवंसेहुवेम ॥ तुविक्षत्रामुजरंन्तीमूरूचीꣳसुशर्म्माणुमादितिꣳसुप्र
णीतिम् ॥ ५ ॥ सुत्रामाणम्पृथिवीम् ॥ सुत्रामाणम्पृथिवीन्द्यामनेहसꣳसुशर्म्माणुमादितिꣳसुप्रणीतिम् ॥ दैवीन्नावꣳस्वरित्रामनागसमस्त्रवन्तीमारुहेमास्वस्तयें ॥ ६ ॥ सुनावुमारुहेयम् ॥ सुनावुमारुहेयमस्त्रवन्तीमनागसम् ॥ शुतारित्राꣳस्वस्तयें ॥ ७॥ आनः ॥ आनोमित्रावरुणाघृतैर्गव्यूतिमुक्षतम् ॥ मद्धारजाꣳसिसुक्रतू ॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

॥ ८ ॥ प्रबाहवा ॥ सिसृतश्रीवसेनऽआनोगव्यूतिमुक्षतद्भुतेन ॥ आ
माजनेश्श्रवयतंयुवानाश्श्रुतम्मेमित्रावरुणाहवेमा ॥ ९ ॥ शन्नः÷ ॥
शन्नोभवन्तुवाजिनोहवेषुदेवतातामितद्वंवऽस्वर्काऽ ॥ जुम्भयन्तोहिंवृ
कुर्द्दरक्षाꣳसिसनेम्म्यस्म्मद्युंयवन्नमीवाः॥ १० ॥वाजेवाजेवत ॥ वा
जिनोनोधनेषुविप्राऽअमृताऽऋतज्ञाऽ ॥ अस्यमद्धं÷पिबतमुदयंद्ध
न्तृप्तायांतपुथिभिर्द्देवयानैऽ ॥ ११ ॥ समिद्धोऽअग्निः ॥ सुमिधासुस
मिद्धोवरेण्यः ॥ गायत्रीच्छन्दऽइन्द्रियन्त्र्यविर्गौर्व्वयोदधुऽ ॥ १२ ॥
तनूनपाच्छुचिव्रतऽ ॥ तनूनपाच्छुचिव्रतस्तनूपाश्च्छुसरस्वती ॥ उ

ष्णिहाच्छन्दऽइन्द्रियन्दित्र्युवाड्गौर्व्वयोदधुः॥ १३ ॥ इडाभिरग्निः॥
इडाभिरग्निरीड्यऽसोमोदेवोऽअमर्त्त्यऽ ॥ अनुष्टुप्छन्दऽइन्द्रियम्प
ञ्चाविर्गौर्व्वयोदधुऽ ॥ १४ ॥ सुबर्हिरग्निऽ ॥ पूषण्वान्त्स्त्तीर्ण्णबर्हि
रमर्त्त्यऽ ॥ बृहतीच्छन्दऽइन्द्रियन्त्रिवत्त्सोगौर्व्वयोदधुः ॥ १५ ॥ दु
रोदेवीः ॥ दुरोदेवीर्दिशोमुहीर्ब्रह्मादेवोबृहस्पतिः÷ ॥ पङ्क्तिश्च्छ
न्दऽइहेन्द्रियन्तुर्य्यवाड्गौर्व्वयोदधुऽ ॥१६॥ उषेयुह्वीसुपेशंसाविश्वेदेवाऽ
अमर्त्त्याऽ॥त्रिष्टुप्छन्दऽइहेन्द्रियम्पष्ठवाड्गौर्व्वयोदधुऽ ॥ १७ ॥ देव्याहो
तारा ॥ भिषजेन्द्रेणसयुजाघुजा ॥ जगतीच्छन्दऽइन्द्रियमनुड्वा

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

न्नगौर्व्वयोदधुः ॥ १८ ॥ तिस्रऽइडा ॥ तिस्रऽइडासरस्वतीभारतीमुरु
तोव्विशः÷ ॥ विराट्छन्दऽइहेन्द्रियन्धेनुर्गौर्न्नव्वयोदधुः ॥ १९ ॥ त्वष्टा
तुरीपः÷ ॥ त्वष्टातुरीपोऽअद्भुतऽइन्द्राग्नीपुंष्टिवर्द्धना ॥ द्विपदाच्छन्द
ऽइन्द्रियमुक्षागौर्न्नव्वयोदधुः ॥ २० ॥ शुमिताः÷ ॥ शुमितानोव्वनुस्प
तिः÷सविताप्रसुवन्नभगम् ॥ कुकुप्छन्दऽइहेन्द्रियंव्वशाव्वेहद्धयोदधुः ॥
॥२१॥ स्वाहायुज्ञम् ॥ स्वाहायुज्ञंव्वरुणꣳसुक्षत्रोभैषजङ्करत् ॥ अति
च्छन्दाऽइन्द्रियम्बृहद्वेषभोगौर्व्वयोदधुः ॥ २२ ॥ [२२] व्वसुन्तेनऽऋ
तुना॥देवाव्वसवस्त्रिवृतास्तुताः ॥ रथन्तरेणतेजसाहविरिन्द्रेव्वयोदधुः

॥ २३ ॥ ग्रीष्म्मेणऽऋतुना ॥ देवारुद्राꣳपञ्चदशेस्तुताः ॥ बृहताय
शंसाबलंहविरिन्द्रेव्वयोदधुः ॥ २४ ॥ व्वर्षाभिर्ऋतुनादित्यास्तोमे
सप्तदशेस्तुताः ॥ व्वैरूपेणव्विशौजसाहविरिन्द्रेव्वयोदधुः ॥ २५ ॥ शा
रदेनऽऋतुना ॥ देवाऽएकविꣳशऽऋभवस्तुताः ॥ व्वैराजेनश्रिया
श्रियंहविरिन्द्रेव्वयोदधुः ॥ २६ ॥ हेमन्तेनऽऋतुना ॥ देवास्त्रिण
वेमरुतस्तुताः ॥ बलेनुशक्करीꣳसहोहविरिन्द्रेव्वयोदधुः ॥ २७ ॥ शै
शिरेणऽऋतुना ॥ देवास्त्रयस्त्रिꣳशेमृतास्तुताः ॥ सुत्त्येनरेवतीꣳक्षत्रꣳ
हविरिन्द्रेव्वयोदधुः ॥ २८ ॥ [६] होतायक्षत् ॥ होतायक्षत्सुमिधा

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

ग्निमिडस्प्पुद्रोश्विनेन्द्रꣳसरस्वतीमुजोधूम्म्रोनगोधूमैꣳकुवलैर्ब्भेषु
जम्मधुशष्पैर्न्नतेजऽइन्द्रियम्पयुꣳसोमं÷परिस्रुतांघृतम्मधुद्व्यन्त्वा
ज्ज्यंस्युहोतुर्य्यजं ॥ २९ ॥ होतांयक्षुत्तनूनपात्त्सरस्वतीम् ॥ होतां
यक्षुत्तनूनपात्त्सरस्वतीमविम्मेषोनभैषुजम्पुथामधुमतुभरन्नश्विव
नेन्द्रांयद्वीर्य्युम्बर्दरैरुपुवाकांभिर्ब्भेषुजन्तोक्षमांभिꣳपयुꣳसोमं÷परिस्रु
तांघृतम्मधुद्व्यन्त्वाज्ज्यंस्युहोतुर्य्यजं ॥ ३० ॥ होतांयक्षुन्नराशꣳसु
न्न ॥ सुम्नहुम्पतिꣳसुरयाभेषुजम्मेषꣳसरस्वतीभिषग्ग्रथोनचुन्द्रय
श्विनोर्व्वपाऽइन्द्रंस्यद्वीर्य्युम्बर्दरैरुपुवाकांभिर्ब्भेषुजन्तोक्षमांभिꣳपयुꣳ

सोमं÷ परिस्रुतांघृतम्मधुद्व्यन्त्वाज्ज्यंस्युहोतुर्य्यजं ॥ ३१ ॥ होतां
यक्षदिडेडितꣳ ॥ होतांयक्षदिडेडितऽआजुह्वानुꣳसरस्वतीमिन्द्रम्ब
लेनबृर्ह्बयन्नृषभेणगवेन्द्रियमश्विनेन्द्रांयभेषुजंष्यवै÷कुर्क्कन्धुभिर्म्म
धुलाजैर्न्नमासंरम्पयुꣳसोमं÷परिस्रुतांघृतम्मधुद्व्यन्त्वाज्ज्यंस्युहोतु
र्य्यजं ॥ ३२ ॥ होतांयक्षद्बर्हिरूर्ण्णम्म्रदाꣳ ॥ होतांयक्षद्बर्हिरू
र्ण्णम्म्रदाभिषङ्नासंत्त्याभिषजाश्विनाश्वाशिशुमतीभिषग्ग्धेनुꣳ
सरस्वतीभिषग्ग्दुहऽइन्द्रांयभेषुजम्पयुꣳसोमं÷परिस्रुतांघृतम्मधुद्व्य
न्त्वाज्ज्यंस्युहोतुर्य्यजं ॥ ३३ ॥ होतांयक्षुद्वरोदिशं÷ ॥कवुष्य्योन

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

द्यच्चंस्वतीरुश्विवभ्यान्नदुरोदिशऽइन्द्रोनरोदंसीदुघंदुहेधेनुꣳसरंस्व
त्त्युश्श्विनेन्द्रायभेषजꣳशुक्रन्नज्ज्योतिंरिन्द्रियम्पयुꣳसोमं÷परिस्रुता
घृतम्मधुव्यन्त्वाज्ज्यंस्युहोतुर्य्यजं ॥ ३४ ॥ होतांयक्षत्त्सुपेशंसोषे ॥
नक्कुन्दिवाश्श्विनासमंञ्जातेसरंस्वत्त्याऋषिमिन्द्रेनभेषुजꣳश्येनो
नरजंसाहुदाश्श्रियानुमासंरुम्पयुꣳसोमं÷परिस्रुतांघृतम्मधुव्यन्त्वा
ज्ज्यंस्युहोतुर्य्यजं ॥ ३५ ॥ होतांयक्षुद्दैव्याहोतांरा ॥ भिषजाश्श्विने
न्द्रन्नजागृंविदिवानक्कुन्नभेषुजैꣳशूषꣳसरंस्वतीभिषक्त्सीसेनदुहऽइ
न्द्रियम्पयुꣳसोमं÷परिस्रुतांघृतम्मधुव्यन्त्वाज्ज्यंस्युहोतुर्य्यजं ३६ ॥

होतांयक्षत्तिस्रोदेवीꣳ ॥ होतांयक्षत्तिस्रोदेवीर्न्नभेषुजन्त्रयस्त्रिधातं
वोपसोरूपमिन्द्रैहिरण्ययंमुश्श्विनेडानभारंतीव्वाचासरंस्वतीमहऽइ
न्द्रायदुहऽइन्द्रियम्पयुꣳसोमं÷ ॥ परिस्रुतांघृतम्मधुव्यन्त्वाज्ज्यंस्यु
होतुर्य्यजं ॥ ३७ ॥ होतांयक्षत्त्सुरेतंसमृषुभम् ॥ होतांयक्षत्त्सुरेतं
समृषुभन्नय्याँपसुन्त्वष्टारंमिन्द्रंमुश्श्विनाभिषजुन्नसरंस्वतीमोजोन
जूतिरिंन्द्रियंवृकोनरंभुसोभिषग्ग्यशुꣳसुरंयाभेषुजꣳश्श्रियानमासंरु
म्पयुꣳसोमं÷परिस्रुतांघृतम्मधुव्यन्त्वाज्ज्यंस्युहोतुर्य्यजं ॥ ३८ ॥
होतांयक्षुद्वनुस्पतिꣳशमितारंम् ॥ होतांयक्षुद्वनुस्पतिꣳशमितारꣳ

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

शुतक्रतुम्भीमन्नमुन्युꣳराजानंद्व्याघ्रन्नमंसाश्विनाभामुꣳसरंस्व
तीभिषागिन्द्रायदुहऽइन्द्रियम्पयुꣳसोमं÷ परिस्रुतांघृतम्मधुव्ययन्त्वा
ज्ज्यंस्युहोतुर्य्यजं ॥ ३९ ॥ होतांयक्षदग्निꣳस्वाहा ॥ होतांयक्षद
ग्निꣳस्वाहाज्ज्यंस्यस्तोकानाꣳस्वाहामेदंसाम्पृथुक्षस्वाहामच्छाग
मश्विभ्याꣳस्वाहामेषꣳसरंस्वत्यैस्वाहंऽऋषभमिन्द्रांयासिꣳहायु
सहंसऽइन्द्रियꣳस्वाहाग्निन्नभैषजꣳस्वाहासोमंमिन्द्रियꣳस्वाहेन्द्र
ꣳसुत्रामांणꣳसवितारंव्वरुणम्भिषजाम्पतिꣳस्वाहाव्वनुस्पतिंम्प्रिय
म्पाथोनभैषजꣳस्वाहादिवाऽआज्ज्यपाजुषाणोऽअग्निभैषजम्पयुःसो

मं÷परिस्रुतांघृतम्मधुव्ययन्त्वाज्ज्यंस्युहोतुर्य्यजं ॥ ४० ॥ [१२] हो
तांयक्षदश्विनौच्छागंस्य ॥ व्वपायामेदंसोजुषेताꣳहुविहोतुर्य्यजं ॥
होतांयक्षुत्सरंस्वतीम्मेषस्यंव्वपाया मेदंसोजुषताꣳहुविहोतुर्य्यजं ॥
होतांयक्षदिन्द्रंमृषभस्यंव्वपायामेदंसोजुषताꣳहुविहोतुर्य्यजं ॥४१ ॥
होतांयक्षदश्विनौसरंस्वतीम् ॥ होतांयक्षदश्विनौसरंस्वतीमिन्द्रꣳ
सुत्रामांणमिमेसोमाꣳसुरामांणश्छागैर्न्नमेषैर्ऋषभैꣳसुताꣳशष्पैर्न्नतो
क्षमंभिर्ल्भाजैर्म्महंस्वन्तोमदामासंरेणुपरिष्कृताꣳशुक्राꣳपयंस्वन्तोमृ
ताꣳप्रस्थितावोमधुश्च्युतस्तानश्विनासरंस्वतीन्द्रं÷सुत्रामांव्वृत्रहाजु

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

षन्ताꣳसोम्यम्मधुपिबन्तुमदन्तुव्यन्तुहोतुर्य्यजं॥४२॥होतायक्षदु
श्विनौच्छागस्य ॥ हविषऽआत्तांमुद्यमंद्धचुतोमेदऽउद्भृतम्पुराद्वेषौ
ब्भ्यꣳपुरापौरुषेय्यागृभोघस्तांन्नूनङ्घासेऽअंज्ज्राणांय्यवंसप्प्रथमाना
ꣳसुमत्क्षंराणाꣳशतरुद्रियांणामग्निष्ष्वात्तानुम्पीवोपवसनानाम्पा
श्र्श्वुतꣳश्रौणितꣳशितामुतऽउत्त्सादुतोङ्गांदङ्गादवत्तानाङ्करंतऽएवाश्वि
नांजुषेतांꣳहविर्होतुर्य्यजं॥ ४३ ॥ होतायक्षुत्त्सरंस्वतीम्मेषस्यंहवि
षऽआवंयदुद्यमंद्धचुतोमेदऽउद्भृतम्पुराद्वेषौब्भ्यꣳपुरापौरुषेय्यागृभो
घसंन्नूनङ्घासेऽअंज्ज्राणांय्यवंसप्प्रथमानाꣳसुमत्क्षंराणाꣳशतरुद्रि

यांणामग्निष्ष्वात्तानुम्पीवोपवसनानाम्पाश्र्श्वुतꣳश्रौणितꣳशितामु
तऽउत्त्सादुतोङ्गांदङ्गादवत्तानाङ्करंदेवꣳसरंस्वतीजुषतांꣳहविर्होतुर्य्य
जं ॥४४॥ होतायक्षुदिन्द्रंमृषुभस्यंहविषऽआवंयदुद्यमंद्धचुतोमेदऽ
उद्भृतम्पुराद्वेषौब्भ्यꣳपुरापौरुषेय्यागृभोघसंन्नूनङ्घासेऽअंज्ज्राणांय्यव
सप्प्रथमानाꣳसुमत्क्षंराणाꣳशतरुद्रियांणामग्निष्ष्वात्तानुम्पीवोप
वसनानाम्पाश्र्श्वुतꣳश्रौणितꣳशितामुतऽउत्त्सादुतोङ्गांदङ्गादवत्तानु
ङ्करंदेवमिन्द्रोजुषतांꣳहविर्होतुर्य्यजं॥ ४५ ॥ होतायक्षुद्वनुस्पतिंमु
भि ॥ हिपिष्टंतमयारभिष्टयारशुनयाधित ॥ यत्राश्विनोश्छागस्य

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

हुविषः÷प्रियाधामानियत्रुसरंस्वत्त्यामेषस्यंहुविषः÷प्रियाधामानिय
त्रेन्द्रंस्यऽऋषुभस्यंहुविषः÷प्रियाधामानियत्राग्नेः÷प्रियाधामानियत्र
सोमंस्यप्प्रियाधामानियत्रेन्द्रंस्यसुत्राम्म्णः÷प्रियाधामानियत्रंसवि
तुः÷प्प्रियाधोनियत्रुव्वरुंणस्याप्प्रियाधामानियत्रुव्वनुस्प्पतेः÷प्प्रियापाथा
ंसियत्रंदेवानांमाज्ज्युपानांप्प्रियाधामानियत्राग्नेहोंतुः÷प्प्रियाधामा
नितत्रैतान्प्रस्तुत्त्यैवोपुस्तुत्त्यैवोपावंस्त्रक्षुद्रभींयसऽइवकृत्त्वीकरंदेव
न्देवोव्वनुस्प्पतिर्ज्जुषतांꣳहुविर्होतुर्य्यजं॥४६॥होतांयक्षदुग्निꣳस्विष्टु
कृतम् ॥ होतांयक्षदुग्निꣳस्विष्टकृतुमयांडुग्निरुश्विनोश्छागंस्यहुवि

षः÷प्प्रियाधामान्ययाड्डंरस्वत्त्यामेषस्यंहुविषः÷प्प्रियाधामान्ययाडि
न्द्रंस्यऽऋषुभस्यंहुविषः÷ प्प्रियाधामान्ययांडुग्नेः÷प्प्रियाधामान्ययु
ड्डोमंस्यप्प्रियाधामान्ययाडिन्द्रंस्यसुत्राम्म्णः÷प्प्रियाधामान्ययांड्डवि
तुः÷प्प्रियाधामान्ययाऽरुंणस्यप्प्रियाधामान्ययाड्ढनुस्प्पतेः÷प्प्रियापा
थाꣳस्ययांड्डेवानांमाज्ज्युपानांम्प्प्रियाधामांनियक्षंदुग्नेहोंतुः÷प्प्रिया
धामांनियक्षुत्त्स्वम्मंहिमानुमायंजतामेज्ज्याऽइषः÷कृणोतुसोऽअंध्वरा
जातवेदाजुषतांꣳहुविर्होतुर्य्यजं ॥४७॥ [७] देवम्बर्हिः÷सरंस्वतीसुदे
वमिन्द्रेऽअश्विना ॥ तेजोनचंक्षुरक्ष्योर्ब्बर्हिषांदधुरिन्द्रियंव्वसुवनेव्व

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

सुधेयंस्यद्द्यन्तुयजं ॥ ४८ ॥ देवीर्द्वारः÷ ॥ देवीर्द्वारोऽअश्विनाभिषजे
न्द्रेसरस्वती ॥ प्राणन्नग्नीर्य्यन्नसिद्वारोदधुरिन्द्रियंव्वसुवनेव्वसुधेयंस्य
द्द्यन्तुयजं ॥४९॥ देवीऽउषासौ ॥ देवीऽउषासावश्विनासुत्रामेन्द्रेसर
स्वती ॥ बलुन्नव्वाचंमुस्यऽउषाब्भ्यान्दधुरिन्द्रियंव्वसुवनेव्वसुधेयंस्य
द्द्यन्तुयजं ॥ ५० ॥ देवीजोष्ट्रीं ॥ देवीजोष्ट्रीसरस्वत्त्युश्विनेन्द्रमवर्द्ध
यन् ॥ श्रोत्रन्नकर्ण्णयोर्य्यशोजोष्ट्रीब्भ्यान्दधुरिन्द्रियंव्वसुवनेव्वसुधेयं
स्यद्द्यन्तुयजं ॥ ५१ ॥ देवीऽऊर्ज्जाहुती ॥ देवीऽऊर्ज्जाहुतीदुघेसुदुघेन्द्रे
सरस्वत्त्युश्विनाभिषजावतः ॥ शुक्रन्नज्ज्योतिस्तनयोराहुतीधत्तऽ

इन्द्रियंव्वसुवनेव्वसुधेयंस्यद्द्यन्तुयजं ॥ ५२॥ देवादेवानाम् ॥ देवादेवा
नाम्भिषजाहोतारविन्द्रंमश्विना । व्वषट्कारैःसरस्वतीत्त्विषिन्नद्दद
येमुतिꣳहोतृब्भ्यान्दधुरिन्द्रियंव्वसुवनेव्वसुधेयंस्यद्द्यन्तुयजं ॥ ५३ ॥
देवीस्तिस्रः॥देवीस्तिस्रस्तिस्रोदेवीरश्विनेडासरस्वती॥शूषन्नमद्भ्ये
नाब्भ्युमिन्द्रायदधुरिन्द्रियंव्वसुवनेव्वसुधेयंस्यद्द्यन्तुयजं ॥ ५४ ॥
देवऽइन्द्रः÷ ॥ देवऽइन्द्रोनराशꣳसंस्त्रिवरूथःसरस्वत्त्युश्विब्भ्यांमी
यतेरथः÷ ॥ रेतोनरूपमुमृतंञ्जनित्रमिन्द्रायुत्त्वष्टादधंदिन्द्रियाणिव्व
सुवनेव्वसुधेयंस्यद्द्यन्तुयजं ॥ ५५ ॥ देवोदेवैः ॥ देवोदेवैर्व्वनुस्पति

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

र्हिरण्ण्यपर्णोऽअश्विवऽभ्याꣳसरस्वत्यासुपिप्पुलऽइन्द्रायपच्युतेम
धुं ॥ ओजोनजूतिर्ऋषभोनभामुंवनुस्पतिर्न्नोदधादिन्द्रियाणिंवसु
वनेवसुधेयंस्यद्यन्तुयजं ॥ ५६ ॥ देवम्बर्हिः ॥ देवम्बर्हिर्व्वारितीना
मद्धुरेस्त्तीर्ण्णमुश्विवऽभ्यामूर्ण्णम्म्रदाःसरस्वत्यास्योनामिन्द्रतेसदः÷
ईशायैमन्युर्दराजानम्बर्हिषादधुरिन्द्रियंवसुवनेवसुधेयंस्यद्यन्तुय
जं ॥ ५७ ॥ देवोऽअग्निः ॥ स्विष्टकृद्देवान्यक्षद्यथायुथर्दहोतारुविन्द्रं
मुश्विनावाचावाचुःसरस्वतीमग्निर्दसोमꣳस्विष्टकृत्स्विष्टऽइन्द्रः÷
सुत्रामासवितावरुणोभिषगिष्टोदेवोवनुस्पतिꣳस्विष्टादेवाऽआज्ज्यु

पाꣳस्विष्टोऽअग्निरग्निनाहोताहोत्रेस्विष्टकृद्यशोनदधादिन्द्रियमूर्ज्जु
मपांचित्तिꣳस्वधांवसुवनेवसुधेयंस्यद्यन्तुयजं ॥ ५८ ॥ अग्निमुद्य॥
होतारमवृणीतायंय्यजमानुꣳपचन्पक्कीꣳपचेन्पुरोडाशान्बद्धन्नाश्वि
वऽभ्याञ्छागुर्दसरस्वत्यैमेषमिन्द्रायऽऋषुभर्दसुन्वन्नुश्विवऽभ्याꣳसर
स्वत्याऽइन्द्रायसुत्राम्णेसुरासोमान्त्सूपस्थाऽअद्य॥५९॥ सूपस्थाऽ
अद्यदेवोवनुस्पतिरभवदश्विवऽभ्याञ्छागेनुसरस्वत्यैमेषेणेन्द्रायऽ
ऋषुभेणाक्षुँस्तान्मेदस्तꣳप्रतिपचुतागृभीषुतावींवृधन्तपुरोडाशैरपुर
श्विनासरस्वतीन्द्रः÷सुत्रामासुरासोमाँस्त्वामुद्य ॥ ६० ॥ त्वामु

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

द्यऽऋषऽआर्षेयऽऋषीणान्नपादवृणीतायंष्यजमानोबहुब्भ्युऽआसङ्गं
तेब्भ्यऽएषमेदेवेषुव्वसुव्वाष्र्यायंक्षेष्यतुऽइतितायादेवादेवुदानान्न्यदु
स्तान्न्यस्म्माऽआचुशास्वाचंगुरस्वेषितश्चंहोतुरसिंभद्रवाच्यायुप्प्रे
षितोमानुषंसूक्तवाकायंसूक्ताब्ब्रूहि ॥ ६१ ॥ इतिवाजसनेयशुक्लय
जुःसंहितायांएकविंशोऽध्यायः ॥ २१ ॥ तेजोसिपञ्चाग्नयएकाहिंका
रायद्वे तत्सवितुर्द्वशविभूर्मात्रैकाकायद्वे आब्रह्मँस्त्रयोदश शेषादेकै
कोन्नविंशतिश्चतुस्त्रिंशत्॥तेजोसि॥तेजोसिशुक्रमुमृतंमायुष्ट्वा
ऽआयुर्म्मेपाहि॥ देवस्यत्त्वासवितुःप्प्रसुवेश्विनोर्ब्बाहुब्भ्यांम्पूष्णोह

स्तांब्भ्यामादंदे ॥१॥ इमामंगृब्भ्णन् ॥ इमामंगृब्भ्णन्त्रशुनामृतस्यु
पूर्व्वऽआयुषिव्विदथेंषुकुव्या ॥ सानोंऽअस्म्मिन्त्सुतऽआबंभूवऽऋतस्यु
सामंन्त्सुरमारपंन्ती ॥२॥ अभिधाऽअंसि॥ अभिधाऽअंसि भुवंनमासि
युन्तासिंधुर्ता॥ सत्त्वमुग्ग्निव्वैश्श्वानुरंसप्प्रंथसङ्गच्छुस्वाहांकृतंऽ३॥
स्वुगात्त्वां ॥ देवेब्भ्यंःप्प्रजापंतयेब्रह्मुन्नश्श्वंम्भुन्त्स्यामिंदेवेब्भ्यंः
प्प्रजापंतयेतेनंराद्धचासम्।तम्बधानदेवेब्भ्यंःप्प्रजापंतयेतेनंराद्धंहि
॥४॥प्रजापंतयेत्त्वा॥ प्रजापंतयेत्त्वाजुष्टम्प्रोक्षांमीन्द्राग्निब्भ्यांन्त्वा
जुष्टम्प्रोक्षांमिव्वायवेत्त्वाजुष्टम्प्रोक्षांमिव्विश्श्वेब्भ्यस्त्वादेवेब्भ्योजुष्ट

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

म्प्रोक्षामिसर्व्वेभ्यस्त्वादेवेभ्योजुष्टम्प्रोक्षामि॥योऽअर्व्वन्तञ्जिघाꣳसति तमुभ्यमीतिव्वरुणꣳपुरोमर्त्तं÷पुरꣳइश्वा॥५॥[५] अग्नयेस्वाहा॥ अग्नयेस्वाहासोमायस्वाहापाम्मोदायस्वाहासवित्रेस्वाहाव्वायवेस्वाहाव्विष्णवेस्वाहेन्द्रायस्वाहाबृहस्पतयेस्वाहामित्रायस्वाहाव्वरुणायस्वाहा॥६॥[१] हिङ्कारायस्वाहा॥ हिङ्कृतायस्वाहाहिङ्कृतायस्वाहाक्रन्दतेस्वाहाव्वक्रन्दायस्वाहाप्प्रोथतेस्वाहाप्प्रप्प्रोथायस्वाहागन्धायस्वाहाग्घ्रातायस्वाहानिविष्टायस्वाहोपविष्टाय स्वाहासन्दिताय स्वाहाव्वल्गतेस्वाहासीनायस्वाहाशयानायस्वाहास्वपतेस्वाहाजाग्रतेस्वाहाकूजतेर गाहाप्प्रबुद्धायस्वाहाव्विजृम्भमाणायस्वाहाव्विचृत्तायस्वाहासङ्हानायस्वाहोपस्थितायस्वाहायतनायस्वाहाप्प्रायणायस्वाहा॥७॥ धृतेस्वाहा॥ धृतेस्वाहाधावतेस्वाहोद्द्रवायस्वाहोद्द्रुतायस्वाहाशूकायस्वाहाशूकृतायस्वाहानिषण्णायस्वाहोत्थितायस्वाहाजुवायस्वाहाबलायस्वाहाव्विवर्त्तमानायस्वाहाव्विवृत्तायस्वाहाव्विधून्वानायस्वाहाव्विधूतायस्वाहाशुश्रूषमाणायस्वाहाशृण्वतेस्वाहेक्षमाणायस्वाहेक्षितायस्वाहाव्वीक्षितायस्वाहानिमेषायस्वाहायदत्तितस्मैस्वाहायत्क्षिपतितस्मैस्वाहायन्नमूत्रङ्करोतितस्मैस्वाहा

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

कुर्व्वतेस्वाहाकृतायुस्वाहा॥८॥ [२] तत्सवितुर्व्वरेण्युम्भर्गोदेवस्यधी
महि॥धियोयोनः÷प्रचोदयात्॥९ हिरण्यपाणिमूतयेसवितारमुपह्व
ये॥सचेत्तादेवतापदम्१०देवस्युचेतंतः॥देवस्युचेततोमहीम्प्रसवितु
र्हवामहे॥सुमतिꣳसुत्त्यराधसम्॥११॥ सुष्टुतिꣳसुमतीवृधं÷॥ सुष्टुति
ꣳसुमतीवृधोरातिꣳसवितुरीमहे ॥ प्रदेवायमतीविदे ॥१२॥ रातिꣳस
त्त्पतिम्॥रातिꣳसत्त्पतिम्मुहेसवितारमुपह्वये॥आसुवन्देववीतये १३
देवस्यसवितुः ॥ देवस्यसवितुर्म्मतिमासुवंविश्ववदैव्यम् ॥ धियाभ
गम्मनामहे ॥ १४ ॥ अग्निꣳस्तोमेन । बोधयसमिधानोऽअमर्त्त्य

म् ॥ हव्यादेवेषुनोदधत् ॥ १५ ॥ सहव्युवाट् ॥ सहव्युवाडमर्त्त्योऽउ
शिग्दूतश्चनोहितः ॥ अग्निर्द्धियासमृण्वति ॥ १६ ॥ अग्निन्दूतम्॥
अग्निन्दूतम्पुरोदधेहव्युवाहमुपब्रुवे॥देवाः ॥ऽआसादयादिह॥१७॥
अजीजनोहि ॥ पवमानसूर्य्यांविधारेशक्मनापयः÷ ॥ गोजीरयारꣳह
माणःपुरन्ध्या ॥ १८ ॥ [९] विभूर्म्मात्रा ॥ प्रभूःपित्राश्वोसिह
योस्यत्त्योसिमयोस्यद्वौसिसप्तिरसिवाज्ज्यू सिवृषासिनृमणाऽअसि
ययुर्न्नामासिशिशुर्न्नामास्यादित्यानाम्पत्त्वान्निवहिदेवाऽआशापालाऽ
एतन्देवेभ्योश्वम्मेधायुप्प्रोक्षितꣳरक्षतेहरन्तिरिहरंमतामिहधृतिं

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

रिहस्वधृंतिꣳस्वाहा१९[२]कायुस्वाहा॥कायुस्वाहाकस्म्मैस्वाहांकतु
मस्म्मैस्वाहास्वाहाधिमाधींतायुस्वाहामनंꣳप्प्रजापंतयेस्वाहांचित्तं
ब्विज्ञांतायादित्त्यैस्वाहादित्त्यैमुह्यैस्वाहादित्त्यैसुमृडीकायैस्वाहास
रंस्वत्त्यैस्वाहासरंस्वत्त्यैपावुकायैस्वाहासरंस्वत्त्यैबृहुत्त्यैस्वाहांपू
ष्णेस्वाहांपूष्णेप्प्रंपत्थ्यायुस्वाहांपूष्णेनुरन्धिषायुस्वाहात्त्वष्ट्रेस्वा
हात्त्वष्ट्रेतुरीपांयुस्वाहात्त्वष्ट्रेपुरुरूपांयुस्वाहाब्विष्णंवेस्वाहाब्विष्णंवे
निभूयुपायुस्वाहाब्विष्णंवेशिपिविष्टायुस्वाहां ॥ २० ॥ विश्वोंद्देव
स्यं ॥ नेतुर्म्मर्त्तोंब्वुरीतसुक्रव्यम् ॥ब्विश्वोंरायऽइंषुद्धचतिद्युम्म्नंब्वृणी

तपुष्प्यसेस्वाहा२१[१]आब्रह्मंन् ॥ आब्रह्मंन्ब्राह्मुणोब्रह्मवर्च्चसी
जांयतामाराष्ट्रेराजन्य्युꣳशूरंऽइषुव्योतिव्याधीमंहारथोजांयतान्दोग्ध्रीं
धेनुब्वोंढानुड्वानाशुꣳसप्तिꣳपुरंन्धिर्ष्योषांजिष्णूरथेष्ठाꣳसुभेयोयुवास्य
यजंमानस्यब्वीरोजांयतान्निकामेनिंकामेनꣳपर्ज्जन्योंब्वर्षतुफलंवत्त्यो
नऽओऽषंधयऽꣳपच्च्यन्तांयोगक्षेमोनंꣳकल्पताम्॥२२॥[१]प्राणायु
स्वाहां ॥ पानायुस्वाहांव्यानायुस्वाहाचक्षुंषेस्वाहाꣳश्रोत्रांयुस्वाहां
ब्वाचेस्वाहामनंसेस्वाहां ॥ २३ ॥ [१॥ प्राच्च्यैंदिशे। स्वाहाउद्वाच्च्यै
दिशेस्वाहादक्षिणायैदिशेस्वाहाउद्वाच्यैंदिशेस्वाहांप्प्रतीच्च्यैंदिशेस्वा

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

ह्यु॒र्व्वाच्च्यै॒दिशे॒स्वाहो॒दीच्च्यै॒दिशे॒स्वाह्यु॒र्व्वाच्च्यै॒दिशे॒स्वाहो॒र्द्ध्वायै॒दि
शे॒स्वाह्यु॒र्व्वाच्च्यै॒दिशे॒स्वाहा॒र्व्वाच्च्यै॒दिशे॒स्वाह्यु॒र्व्वाच्च्यै॒दिशे॒स्वाहा ॥
॥ २४ ॥ [१] अ॒द्भ्यः॒स्वाहा ॥ व्या॒ब्भ्यः॒स्वाहो॒दका॒यु॒स्वाह्यु॒ति॒ष्ठ॒न्ती
भ्यु॑ꣳस्वाह्यु॒स्र॒व॒न्ती॒भ्यु॑ꣳस्वाह्यु॒स्य॒न्द॒मा॒ना॒भ्यु॑ꣳस्वाह्यु॒कू॒प्या॒भ्यु॑ꣳ
स्वाह्यु॒सू॒द्या॒भ्यु॑ꣳस्वाह्यु॒धा॒र्य्या॒भ्यु॑ꣳस्वाहा॑र्ण॒वा॒यु॒स्वाहा॑स॒मु॒द्रा॒यु॒स्वा
हा॑स॒रि॒रा॒यु॒स्वाहा ॥ २५ ॥ [१] व्वा॒ता॒यु॒स्वाहा ॥ धू॒मा॒यु॒स्वाह्यु
ब्भ्रा॒यु॒स्वाहा॑मे॒घा॒यु॒स्वाहा॑वि॒द्यो॒त॒मा॒ना॒यु॒स्वाहा॑स्त॒नय॒॑त्नु॒स्वाहा॑व॒स्फू
र्ज्ज॒॑त्नु॒स्वाह्यु॒व॒र्ष॒॑त्नु॒स्वाहा॑व॒व॒र्ष॒॑त्नु॒स्वाहो॒ग्र्यं॒व॒र्ष॒॑त्नु॒स्वाहा॑शु॒ग्र्यं॒व॒र्ष॒॑त्नु॒स्वाहौ

द्द्भ॒क्तेस्वाहोद्दृ॒॑हीता॒यु॒स्वाहा॑प्प्रु॒ष्ण॒तेस्वाहा॑शी॒का॒यु॒तेस्वाह्यु॒प्प्रु
ष्व॒ब्भ्यु॑ꣳस्वाहा॑ह्या॒दु॒नी॒ब्भ्यु॑ꣳस्वाहा॑नीहा॒रा॒यु॒स्वाहा ॥ २६ ॥ [१]
अ॒ग्न्न॒येस्वाहा ॥ अ॒ग्न्न॒येस्वाह्यु॒सो॒मा॒यु॒स्वाहेन्द्रा॒यु॒स्वाहा॑पृ॒थि॒व्यै॒स्वा
ह्यु॒न्त॒रि॒क्षा॒यु॒स्वाहा॑दि॒वे॒स्वाहा॑दि॒ग्भ्य॒॑स्वाहा॑शा॒ब्भ्यु॑ꣳस्वाहो॒र्द्ध्यै॒दि॒शे
स्वाह्यु॒र्व्वाच्च्यै॒दि॒शे॒स्वाहा ॥ २७ ॥ [१] नक्ष॑त्रे॒ब्भ्यु॑ꣳस्वाहा ॥ नक्षु॒त्रि
यै॒ब्भ्यः॒स्वाहा॑हो॒रा॒त्रे॒ब्भ्यु॑ꣳस्वाहा॑र्द्ध॒मा॒से॒ब्भ्यु॑ꣳस्वाह्यु॒मा॒से॒ब्भ्यु॑ꣳस्वाहꣳ
ऋ॒तु॒ब्भ्यु॑ꣳस्वाहा॑र्त्त॒वे॒ब्भ्यु॑ꣳस्वाहा॑सं॒व॒त्स॒रा॒यु॒स्वाह्यु॒द्यावा॑पृथि॒वी॒ब्भ्या
ꣳस्वाहा॑चु॒न्द्रा॒यु॒स्वाह्यु॒सू॒र्य्या॒यु॒स्वाहा॑र॒श्मि॒ब्भ्यु॑ꣳस्वाह्यु॒व॒सु॒ब्भ्यु॑ꣳ

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

स्वाहारुद्रेभ्युꣳस्वाहादित्येभ्युꣳस्वाहामरुद्भ्युꣳस्वाहाविश्वेभ्योदे
वेभ्युꣳस्वाहामूलेभ्युꣳस्वाहाशाखाभ्युꣳस्वाहावनस्पतिभ्युꣳस्वा
हापुष्पेभ्युꣳस्वाहाफलेभ्युꣳस्वाहौषधीभ्युꣳस्वाहा ॥ २८ ॥ [१]
शतम् १३०० पृथिव्यैस्वाहा ॥ पृथिव्यैस्वाहान्तरिक्षायुस्वाहादिवे
स्वाहासूर्य्यायुस्वाहाचन्द्रायुस्वाहानक्षत्रेभ्युꣳस्वाहाद्भ्यꣳस्वाहौष
धीभ्युꣳस्वाहावनस्पतिभ्युꣳस्वाहापरिप्लुवेभ्युꣳस्वाहाचराचरे
भ्युꣳस्वाहासरीसृपेभ्युꣳस्वाहा ॥ २९ ॥ [१] असंवेस्वाहा ॥ असं १९०
वेस्वाहावसंवेस्वाहाविभुवेस्वाहाविवस्वतेस्वाहागणश्रियेस्वाहागु

णपतयेस्वाहाभिभुवेस्वाहाधिपतयेस्वाहाशूषायुस्वाहौसϵसुर्प्पायु
स्वाहाचुन्द्रायुस्वाहाज्ज्योतिषेस्वाहामलिम्लुचायुस्वाहादिवापुतय
तेस्वाहा ॥ ३० ॥ [१] मधवेस्वाहा ॥ मधवेस्वाहामाधवायुस्वाहा
शुक्रायुस्वाहाशुचयेस्वाहानभसेस्वाहानभस्यायस्वाहेषायुस्वाहो
र्जायुस्वाहासहसेस्वाहासहस्यायुस्वाहातपसेस्वाहातपस्यायुस्वा
हांꣳसहस्पतयेस्वाहा ॥ ३१ ॥ [१] वाजायुस्वाहा ॥ प्रसुवायु
स्वाहापिजायुस्वाहाक्रतवेस्वाहास्रुꣳस्वाहामूर्ध्नेस्वाहाव्यश्नाविनेस्वा
हान्त्यायुस्वाहान्त्यायभौवनायुस्वाहाभुवनस्युपतयेस्वाहाधिपत

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

येस्वाहाप्प्रजापतयेस्वाहा ॥ ३२ ॥ [१] आयुर्य्यज्ञेन ॥ कल्पताꣳस्वाहाप्प्राणोयज्ञेनकल्पताꣳस्वाहापानोयज्ञेनकल्पताꣳस्वाहा व्यानोयज्ञेनकल्पताꣳस्वाहोदानोयज्ञेनकल्पताꣳस्वाहासमानो यज्ञेनकल्पताꣳस्वाहाचक्षुर्य्यज्ञेनकल्पताꣳस्वाहाश्श्रोत्रंयज्ञेन कल्पताꣳस्वाहावाग्यज्ञेनकल्पताꣳस्वाहामनोयज्ञेनकल्पताꣳ स्वाहात्त्वमायज्ञेनकल्पताꣳस्वाहाब्रह्मायज्ञेनकल्पताꣳस्वाहा ज्ज्योतिर्य्यज्ञेनकल्पताꣳस्वाहास्वर्य्यज्ञेनकल्पताꣳस्वाहापृष्ठंय ज्ञेनकल्पताꣳस्वाहायज्ञोयज्ञेनकल्पताꣳस्वाहा ॥ ३३ ॥ एकस्म्मै

स्वाहाद्वाभ्याꣳस्वाहाशुतायुस्वाहैकंशतायुस्वाहाव्युष्टयैस्वाहास्व र्ग्गायुस्वाहा ॥ ३४ ॥ [१ ॥ इति श्रीवाजसनेयशुक्लयजुःसंहितायांदी र्घपाठेद्वाविंशोऽध्यायः ॥ २२ ॥ हिरण्यगर्भोयःप्राणतोद्विकौयुअन्त्य ष्टौवायष्ट्वापञ्चप्राणायतिस्रउत्तमक्थ्याद्वादशगायत्रीकस्त्वाषट्कौकः स्विदष्टौकास्विद्दशसुभुःस्वयंभूस्तिस्रएकादशपंचषष्टिः॥ हिरण्युग र्ब्भःसम् ॥ हिरण्युगर्ब्भःसमवर्त्तताग्रेभूतस्यजातःपतिरेकऽआसी त् ॥ सदाधारपृथिवीन्द्यामुतेमाङ्कस्म्मैदेवायहविषाविधेम॥ १॥उपयु मगृहीतोसि॥प्रजापतयेत्त्वाजुष्टङ्गृह्णाम्येषतेयोनिꣳसूर्य्यस्तेमहिमा।

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

यस्तेहन्त्संव्वत्त्सुरेमहिमासंम्बुभूवुयस्तैव्वायावुन्तरिक्षेमहिमासंम्बु
भूवुयस्तेंदिविसूर्य्यैंमहिमासंम्बुभूवुतस्म्मैंतेमहिम्नेप्प्रुजापंतयेस्वा
हांदेवेब्भ्यं÷ ॥२॥ [२] षऽंप्प्राणुतोनिंमिषुतोमंहित्त्वैकुऽइद्राजाजगं
तोबुभूवं ॥ षऽईशेऽअस्यद्विपदुश्च्चतुंष्पदुःकस्म्मैंदेवायंहुविषांव्विधे
म ॥ ३ ॥ उपयामगृंहीतोसि ॥ प्प्रुजापंतयेत्त्वाजुष्टंङ्गृह्णाम्म्येषतेयो
निंश्च्चन्द्रमांस्तेमहिमा ॥ यस्तेरात्र्यौंसंवत्त्सुरेमंहिमासंम्बुभूवुयस्तें
पृथिव्यामुग्न्यौमंहिमासंम्बुभूवुयस्तेनक्षंत्रेषुचन्द्रमंसिमहिमासंम्बु
भूवुतस्म्मैंतेमहिम्नेप्प्रुजापंतयेदेवेब्भ्युऽस्वाहां ॥ ४ ॥ [२] युञ्ज

न्तिब्रुध्न्मंरुषञ्चरंन्तुम्परितुस्थुषं÷ ॥ रोचंन्तेरोचुनादिवि ॥ ५ ॥
युञ्जन्त्यंस्य ॥ युंजन्त्यंस्युकाम्म्युहरीव्विपंक्षसारथें ॥ शोणांधृष्णू
नृवाहंसा ॥ ६ ॥ यद्वातं÷ ॥ यद्वातोंऽअपोऽअगंनीगन्निंप्रयामिन्द्रंस्य
तुन्व्वं म् ॥ एतर्ँस्त्तौंतरुनेनंपथापुनुरश्व्वुमावंर्तयासिनऽं ॥ ७ ॥ व्व
संवस्त्त्वा ॥ अन्तुगायुत्रेणुच्छन्दंसारुद्रास्त्त्वांअन्तुत्रैष्टुंभेनुच्छन्दं
सादित्यास्त्त्वांअन्तुजागंतेनुच्छन्दंसा ॥भूर्ब्भुवुऽस्वुर्ल्लाजीँ३ञ्छाचीँ३
न्यद्ध्येगह्यंऽएतदन्नंमत्तदेवाऽएतदन्नंमद्धिप्प्रजापते॥८॥कꣳस्वित् ॥
कꣳस्विदेकाकीचंरतिकऽउंस्विज्जायतेपुनं÷॥ किꣳस्विद्धिमस्यंभेषुज

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

ङ्किम्म्वावपनम्मुहत् ॥ ९ ॥ सूर्य्यऽएकाकी ॥ चरतिचन्द्रमाजायते
पुनः॥ अग्निर्हिमस्यभेषजम्भूमिरावपनम्मुहत् ॥१०॥ कास्वित् ॥
कास्विदासीत्पूर्व्वचित्तिःकिꣳस्विदासीद्बृहद्वयः॥ कास्विदासीत्पि
लिप्पिलाकास्विदासीत्पिशङ्गिला ॥ ११ ॥ द्यौरासीत् ॥ द्यौरासी
त्पूर्व्वचित्तिरश्वꣳआसीद्बृहद्वयः॥ अविरासीत्पिलिप्पिलारात्रिरासी
त्पिशङ्गिला ॥ १२ ॥ [८] व्रायुष्टां ॥ पचुतैरवुत्त्वसितग्रीवश्छा
गैन्द्र्युग्र्योधश्चमुसैꣳशल्मुलिर्बृद्ध्यां ॥ एषस्यरात्थ्योवृषांपुड्डिश्च
तुर्ब्भिरेदंगन्ब्रह्मावृष्णश्चनोवतुनमोग्न्नयें ॥ १३ ॥ सꣳशितोरु

हिम्मनारथुꣳसꣳशितोरुहिम्मनाहयः॥ ॥ सꣳशितोऽअुप्स्व प्पसुजाब्रु
ह्मासोमंपुरोगवः ॥ १४ ॥ स्वयंव्वाजिन् ॥ स्वयंव्वाजिꣳस्तुन्नृ ङ्कल्प
यस्वंस्वयंष्यंजस्वस्वयꣳषस्व ॥ मुह्मिातेन्द्र्येनुनसुन्नशे ॥ १५ ॥
नवै ॥ नवाऽउंऽएतन्निम्नयसेनरिष्यसिदेवाꣳ ॥ ऽइदंषिपुथिभिः॥सुगे
भिः॥ ॥ यत्रासंतेसुकृतोयत्रतेययुस्तत्रंत्त्वादेवꣳसंवितादंधातु ॥ १६ ॥
अग्निꣳपुशुः ॥ अग्निꣳपुशुरासीत्तेनांयन्तुसऽएतँल्लोकमंजयुद्यस्मिन्न
ग्निꣳसतैंल्लोकोभंविष्यतित्तꣳषिष्यसिपिबैताऽअपः ॥ व्रायुꣳपुशुरा
सीत्तेनांयजन्तुसऽएतँल्लोकमंजयुद्यस्मिन्व्रायुꣳसतैंल्लोकोभांविष्यति

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

तञ्जैष्ट्यासुपिबैताऽअपꣳ ॥ सूर्य्यँ÷पशुरांसीत्तेनांयजन्तुसऽएतँल्लोक
मंजयुद्यास्मिन्त्सूर्य्युꣳसतैंल्लोकोभंविष्ट्यतितञ्जैष्ट्यासुपिबैताऽअपꣳ
॥ १७ ॥ प्राणायुस्वाहां ॥ पानायुस्वाहांव्यानायुस्वाहां ॥ अम्बेऽअ
म्बिकेम्बांलिकेनमांनयतिकश्चन ॥ ससंस्त्यश्श्वुकꣳसुभंद्रिकाङ्का
म्पीलवासिनींम् ॥ १८ ॥ गुणानांन्त्वा ॥ गुणपंतिꣳहवामहेप्रियां
णांन्त्वाप्रियपंतिꣳहवामहेनिधीनान्त्वांनिधिपतिंꣳहवामहेव्वसोमम
आहमंजानिगर्ब्भुधमात्त्वमंजासिगर्ब्भुधम् ॥ १९ ॥ ताऽउभौ ॥ चतु
रंः÷पदꣳसम्प्रसारयावस्वुर्गेलोकेप्प्रोर्ण्णुवाथुांव्वृषांव्वाजीरैतोधारेतोंद

धातु ॥ २० ॥ [३] उत्तंसक्थ्याऽअवं ॥ गुदन्धैंहिसमुञ्जिश्चांरयाव्वृ
षन् ॥ यस्त्रीणाञ्जींवुभोजंनꣳ ॥ २१ ॥ युकासुकौ ॥ शंकुन्तिकाह
लुगितिव्वश्चंति ॥ आहंन्तिगुभेपसोनिगंल्गलीतिधारंका ॥ २२ ॥ यु
कोसुकौ ॥ शंकुन्तुकऽआहलुगितिव्वश्चंति ॥ व्विवंक्षतऽइवतेमुखमद्ध
य्योंमानुस्त्वमुभिभांषथाꣳ ॥ २३ ॥ माताचं ॥ तेपिताचुतेग्र्यंव्वृक्ष
स्यंरोहतꣳ ॥ प्रतिलोमीतितेपितागुभेमुष्टिमंतर्ꣳसयत् ॥ २४ ॥ मा
ताचं ॥ तेपिताचुतेग्र्यैव्वृक्षस्यंक्रीडतꣳ ॥ व्विवंक्षतऽइवतेमुखम्ब्रह्मु
न्नमात्त्वंव्वंदोबुहु ॥ २५ ॥ ऊर्द्धामैनाम् ॥ ऊर्द्धामैनामुच्छ्रांपयगिरौ

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

भारऽहरन्निव ॥ अथास्यैमद्ध्यंमेधताꣳशीतेवातेपुनन्निव ॥ २६ ॥ ऊर्द्धमेनम् ॥ ऊर्द्धमेनमुच्छ्रयताद्द्विरौभारऽहरन्निव ॥ अथास्युमद्ध्यंमेजतुशीतेवातेपुनन्निव॥२७॥यदस्याः॥ यदस्याऽअऽहुभेद्ध्याःकुधुस्थूलमुपातंसत्॥मुष्काविदस्याऽएजतोगोशुफेशकुलाविव ॥२८॥ यद्देवासः॥यद्देवासोलुलामंगुम्प्रविष्टीमिनुमाविषुः॥ सुक्थनादेदिश्यतेनारीसुत्त्यस्यांक्षिभुवोयथा२९यद्धरिणः।यद्धरिणोयवुमत्तिनपुष्टम्पुशुमन्यंते॥शूद्रायदर्य्यजारुनपोषायधनायति ॥ ३० ॥यद्धरिणोयवुमत्तिनपुष्टम्बुहुमन्यंते॥ शूद्रोयदर्य्यायैजारोनपोषमनुमन्यते ॥ ३१ ॥

दधिक्राव्णोऽअकारिषञ्जिष्णोरश्वस्यवाजिनः ॥ सुरभिनोमुखाकरत्प्रणऽआयूꣳषितारिषत् ॥ ३२ ॥ [२२] गायत्रीत्रिष्टुब्जगत्यनुष्टुप्पङ्क्त्यासह ॥ बृहत्युष्णिहाककुप्सूचीभिःशम्म्यन्तुत्वा ॥ ॥ ३३ ॥ द्विपदायाः ॥ द्विपदायाश्चतुष्पदास्त्रिपदायाश्चषट्पदाः ॥ वित्छन्दायाश्चसच्छन्दाःसूचीभिःशम्म्यन्तुत्वा ॥ ३४ ॥ मुहानामन्योरेवत्त्यः॥ मुहानामन्योरेवत्त्योवित्श्वाऽआशाऽप्प्रभूवरीः ॥ मैघीर्विद्युतोवाचःसूचीभिःशम्म्यन्तुत्वा ॥ ३५ ॥ नार्य्यस्तेपत्कन्योलोमविचिन्वन्तुमनीषया ॥ देवानाम्पत्कन्योदिशःसूचीभिःशम्म्य

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

न्तुत्त्वा ॥ ३६ ॥ रुजुताहँरिंणीऽसीसायुजोंघुज्ज्यन्तेकम्मांभऽ ॥ अ
श्वंस्यवाजिनंस्त्वचिसिमांऽशम्म्यन्तुशम्म्यंन्तीऽ ॥ ३७ ॥ कुविदु
ङ्ग ॥ यवंमन्तोयवंश्चिद्यथादान्त्यंनूपूर्व्वंव्वियूयं ॥ इहेहैषाङ्कृणुहिभोज
नानियेबर्हिषोनमंऽउक्तिंव्यजन्ति ॥ ३८ ॥ [८] कस्त्वा ॥ कस्त्वा
च्छर्चंतिकस्त्वाव्विशांस्तिकस्तेगात्राणिशम्म्यति ॥ कऽउंतेशमिता
कविः ॥ ३९ ॥ ऋतवंस्ते ॥ ऋतवंस्तऽऋतुथापर्व्वंशमितारोव्विशांसतु ॥
संव्वत्सरस्यतेजंसाशुमीभिंःशम्म्यन्तुत्त्वा ॥ ४० ॥ अर्द्धमासाःप
रूऽषंतेमासाऽआच्छर्चंन्तुशम्म्यंन्तऽ ॥ अहोरात्राणिमरुतोव्वि

उ.अ.
२३

१९६

लिष्टंऽसूदयन्तुते ॥ ४१ ॥ दंव्याऽअद्धुर्य्यवस्त्वाच्छर्चंन्तुव्विचंशा
सतु ॥ गात्राणिपर्व्वशस्तेसिमाऽकृण्वन्तुशम्म्यंन्तीऽ ॥ ४२ ॥ द्यौस्तें ॥
पृथिव्युन्तरिंक्षंव्वायुश्छिद्रम्पृणातुते ॥ सूर्य्यंस्तेनक्षत्रैंऽसुहलोकङ्कृणो
तुसाधुया ॥ ४३ ॥ शन्तें ॥ शन्तेपरेंभ्योगात्रेंभ्युऽशमुस्त्ववरे
भ्यऽ ॥ शमुस्त्थभ्योमुज्जभ्युऽशम्म्वंस्तुतन्वैतवं ॥ ४४ ॥ [६] कꣳ
स्वित् ॥ कꣳस्विदेकाकीचंरतिकऽउंस्विज्जायतेपुनः ॥ किꣳस्विद्धिम
स्यंभेषजङ्किम्म्वावपंनम्मुहत् ॥ ४५ ॥ सूर्य्यंऽएकाकी ॥ चंरतिचन्द्र
मांजायतेपुनः ॥ अग्निर्हिमस्यंभेषजम्भूमिंरावपंनम्मुहत् ॥ ४६ ॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

किꣳस्वित् ॥ किꣳस्वित्सूर्य्यꣳसमुꣳओतिꣳकिꣳसमुद्रꣳसमु꣡ꣳसरꣳ÷ ॥ किꣳस्वित्पृथिव्यैव꣡र्षीयꣳकस्युमात्रानविद्यते ॥ ४७ ॥ ब्रह्मसूर्य्यꣳसमम् ॥ ब्रह्मसूर्य्यꣳसमुꣳयोतिर्द्यौ꣡ꣳसमुद्रꣳसमु꣡ꣳसरꣳ÷ ॥ इन्द्रꣳ÷पृथिव्यैव꣡र्षीयान्नगोस्तुमात्रानविद्यते ॥ ४८ ॥ पृच्छामित्वा ॥ चितयꣳदेवसखु यदित्त्वमत्रमनसाजुगन्थ ॥ येषुत्रिष्णुꣳस्त्रिषुपदेष्वेष्टुस्तेषुत्रि꣡श्वꣳवु म्भूवꣳनुमाविवेश ॥ ४९ ॥ अपितेषु ॥ त्रिषुपदेष्वꣳस्मिन्मुयेषुत्रि꣡श्वꣳवु म्भूवꣳनमाविवेशꣳ ॥ सुद्यꣳपर्य्यꣳमिपृथिवीमुतद्यामेकेनाङ्गेनदिवोअस्य पृष्ठम् ॥ ५० ॥ केष्वुन्तꣳ ॥ पुरुषꣳआविवेशुकान्युन्तꣳपुरुषेऽअर्प्पि꣡पं

तानि ॥ एतद्ब्रह्मुन्नुपवल्लामसित्त्वाुकिꣳस्विन्नुꣳप्रतिवोचास्यत्र ॥ ॥ ५१ ॥ पुच्छस्वुन्तꣳ ॥ पुरुषꣳआविवेशुतान्युन्तꣳपुरुषेऽअर्प्पि꣡तानि ॥ एतत्त्वात्रप्रतिमन्वानोऽअस्मिन्मुनमाययाभवस्युत्तरोमत् ॥ ५२ ॥ [८] कास्विवत् ॥ कास्विदासीत्पूर्व्वचित्तिꣳकिꣳस्विदासीद्बृहद्वयꣳ÷ ॥ कास्विदासीत्पिलिप्पिलाकास्विदासीत्पिशङ्गिला ॥ ५३ ॥ द्यौरासीत् ॥ द्यौरासीत्पूर्व्वचित्तिरश्वꣳआसीद्बृहद्वयꣳ÷ ॥ अविरासीत्पिलिप्पिलारात्रिरासीत्पिशङ्गिला ॥ ५४ ॥ काऽइ꣡मम् ॥ काऽइ꣡मरेपिशङ्गिला काऽइ꣡द्बुरुपिशङ्गिला ॥ कऽइ꣡मास्कन्दꣳमर्षतिकऽईम्पन्थांविसꣳर्पति ॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

॥ ५५ ॥ अजारै ॥ पिशङ्गिलाश्श्वाविक्कुरुपिशङ्गिला ॥ शुशऽआस्क
न्दंमर्षुक्त्यहिꣳपन्थांविसंर्प्पति ॥ ५६ ॥ कक्त्यंस्य ॥ विष्टाःकक्त्युक्षरा
णिकतिहोमांसꣳकतिधासमिद्धꣳ ॥ यज्ञस्यंक्त्वाविदथांपृच्छुमत्रकति
होतारऽऋतुशोर्यंजन्ति ॥ ५७ ॥ षडंस्य ॥ विष्टाःशतमुक्षरांण्यशी
तिर्होमाꣳसमिधौंहतिस्रः ॥ यज्ञस्यंतेविदथाप्प्रब्रंवीमिसुप्तहोतारऽ
ऋतुशोर्यंजन्ति ॥ ५८ ॥ कोऽअस्य ॥ वेंदुभुवंनस्युनाभिङ्कोद्यावांपृ
थिवीऽअन्तरिक्षम् ॥ कꣳसूर्य्यंस्यवेदबृहतोजुनित्रङ्कोवेंदचुन्द्रमंसंꣳय
तोजाः ॥ ५९ ॥ वेदाहम् ॥ वेदाहमस्यभुवंनस्युनाभिंवेदद्यावांपृथि

वीऽअन्तरिक्षम् ॥ वेदुसूर्य्यंस्यबृहतोजुनित्रमथोंवेदचुन्द्रमंसंꣳयतो
जाः ॥ ६० ॥ पृच्छामित्त्वा ॥ पृच्छामित्त्वापरमन्तम्पृथिव्याःपृच्छा
मियत्रभुवंनस्युनाभिः ॥ पृच्छामित्त्वावृष्णोऽअश्श्वंस्युरेतः पृच्छा
मिवाचꣳपरमंव्योम ॥ ६१ ॥ इयंवेदिः ॥ इयंवेदिꣳपरोऽअन्तः पृथि
व्याऽअयंꣳयज्ञोभुवंनस्युनाभिः ॥ अयꣳसोमोवृष्णोऽअश्श्वंस्युरे
तोब्रह्मायंवाचꣳपरमंव्योम ॥ ६२ ॥ [१०] सुभूꣳस्वयुम्भूꣳ ॥ प्रथ
मोन्तम्महित्यूर्ण्णुवे ॥ दुधेहगर्भंमृत्वियंꣳयतोजातःप्प्रजापतिꣳ ॥
॥ ६३ ॥ होतायक्षत् ॥ होतायक्षत्प्रजापतिꣳसोमंस्यमाहुम्नः ॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

जुषतुम्पिबंतुसोमुꣳहोतुर्य्यजं ॥ ६४ ॥ प्रजांपतेन ॥ त्वदेतान्यु
न्योविश्श्वारूपाणिपरिताबंभूव ॥ यत्कांमास्तेजुहुमस्तन्नोऽअस्तुव्व
यꣳस्यांमुपतयोरयीणाम् ॥ ६५ ॥ [३] इतिश्रीवाजसनेयशुक्ल
जुस्संहितायांदीर्घपाठेत्रयोविंशोऽध्यायः ॥ ॥ २३ ॥ अश्वस्तूपरो
धूम्रान्वसंतायसमुद्रायशिशुमारान्मयुःप्राजापत्योदशकाश्चत्वारश्च
त्वारिꣳशत् ॥ अश्श्वंस्तूपरः ॥ अश्श्वंस्तूपरोगोंमृमस्तेप्रांजापु
त्याऽकृष्णग्रींवऽआग्नेयोरुटाटैपुरस्तांत्सारस्वतीमेष्युधस्तात्रुद्र
न्वौराश्श्वुनावुधोरांमौबाह्वोःसौनापौष्णःश्यामोनाभ्यांꣳसौर्य्य

यामौश्श्वेतश्चंकृष्णश्चंपुश्श्वर्यौस्त्वाष्ट्रोलोमुशसंक्थौसुकथ्योर्व्वां
युक्ष्यु÷श्वेतःपुच्छुऽइन्द्रायस्वपुस्यायव्वेहद्वैष्णवोर्व्वांमुनꣳ॥ १॥रोहितो
धूम्म्ररौहितꣳ॥ कुर्कन्धुरोहितुस्तेसौम्म्याबुन्भ्रुरंरुणबंन्भ्रुःशुकबन्भ्रु
स्तेव्वांरुणाःशितिरन्ध्रोन्यत÷शितिरन्ध्रꣳसमुन्तशितिरन्ध्रुस्तेसांवि
त्राःशितिबाहुरन्यत÷शितिबाहुꣳसमुन्तशितिबाहुस्तेबांर्हस्प्पुत्त्याःपृ
षंतीक्षुद्रपृषतीस्त्थूलपृषतीतामैत्रावरुण्य÷ ॥ २ ॥ शुद्धबालꣳसुर्व्व
शुद्धबालोमणिबालुस्तऽआंश्श्वुनाःश्येत÷श्येताक्षोरुणस्तेरुद्रायंप
शुपतयेकुर्ण्णायुमाऽअंवलिप्तारौद्रानभौरूपाःपार्ज्जन्याः ॥ ३ ॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

पृश्निन्नस्तिरश्चीनंपृश्निन्नः ॥ पृश्निन्नस्तिरश्चीनंपृश्निन्नरूर्द्धंपृश्निन्नुस्ते
मारुताऽफुल्गगूल्लोहितोर्णीपलुक्षीताऽसारस्वत्त्य÷प्लीहाकर्ण÷शुण्ठा
कर्णोर्द्धचालोहकर्णुस्तेत्त्वाष्ट्राःकृष्णग्रीवऽशितिकक्षौञ्जिसुक्थस्त
ऽऐन्द्राग्नाःकृष्णाञ्जिरल्पाञ्जिर्म्मुहाञ्जिस्तऽउंषस्याः॥४॥शिल्पावैश्व
श्वदेव्य÷ ॥शिल्पावैश्वदेव्योरोहिण्युस्त्र्यवयोवाचोविज्ञाताऽअदि
त्त्यैसरूपाधात्रेवत्त्सतुर्य्योदेवानाम्पत्क्नीभ्यः ॥ ५ ॥ कृष्णग्रीवा
आग्नेयाः ॥ शितिभ्रवोवत्सूनाऽरोहिंतारुद्राणांऽश्वेताऽअवरोकि
णऽआदित्यानाम्नभौरूपाऽपार्ज्जन्याः ॥ ६ ॥ उन्नतऽऋषभः ॥ उन्न

तऽऋषभोवामुनस्तऽऐन्द्रावैष्णवाऽउन्नतःशितिबाहुःशितिपृष्ठस्तऽ
ऐन्द्राबार्हस्पत्त्याःशुकरूपावाजिनाःकुल्म्माषाऽआग्निमारुताःश्या
माःपौष्णाः ॥ ७ ॥ एताऽऐन्द्राग्नाः ॥ एताऽऐन्द्राग्नाद्विरूपाऽअ
ग्नीषोमीयावामुनाऽअनुड्वाहऽआग्नावैष्णवावृशामैत्रावरुण्योन्य
तऽएन्नयोमैत्र्य÷ ॥ ८ ॥ कृष्णग्रीवाऽआग्नेयाः ॥ कृष्णग्रीवाऽ
आग्नेयाबभ्रव÷सौम्म्याःश्वेतावायव्याऽअविज्ञाताऽआदित्त्यैसरूपा
धात्रेवत्त्सतुर्य्योदेवानाम्पत्क्नीभ्यः ॥ ९ ॥ कृष्णाभौमाः ॥ कृष्णा
भौमाधूम्राऽआन्तरिक्षाबृहन्तोदिव्याःशुबलाःवैद्युताःसिध्मास्तारु

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

काः ॥ १० ॥ [१० ॥ धूम्राऩ्वंसुन्तायं ॥ धूम्राऩ्वंसुन्तायालंभते
श्श्वेताऩ्ग्रीष्म्मायंकृष्णाऩ्वर्षाभ्योरुणाञ्छरदेपृषंतोहेमुन्तायंपि
शङ्गाञ्छिशिराय११त्र्यवंयोगायुत्र्यै ॥ पञ्चावयस्त्रिष्टुभैंदित्युवाहोजग
त्त्यैत्रिवृत्त्साऽअंनुष्टुभैंतुर्य्युवाहंऽउष्णिहैं ॥ १२ ॥ पुष्टुवाहौंविराजैं॥पु
ष्टुवाहौंविराजंऽउक्षाणौंबृहत्त्याऽऋंषभाःकुकुभैंनुड्वाहं÷पुङ्क्तैंचैधेनवो
तिंच्छन्दसे१३कृष्णग्रींवाऽआग्नेया॑ःकृष्णग्रींवाऽआग्नेयाबुब्भ्रवं÷
सौम्याऽउंपद्भुस्ता॑सांवित्राव्वंत्त्सतुर्य्यं÷सारस्वत्त्य÷श्यामाःपौष्णा॑ः
पृश्न्नयोमारुताबंहुरूपाव्वैश्वदेवाव्वशाश्चांवापृथिव्वीयां÷ ॥१४॥ उक्षा॑

संश्चराः ॥ उक्षा॑संश्चराऽएतांऽऐन्द्राग्नाःकृष्णावांरुणा॑पृश्न्नयोमा
रुताःकायास्त्तूपुराः ॥ १५ ॥ अग्नयेनींकवंते ॥ प्रथमुजानालंभते
मरुद्भ्यं÷सान्तपनेब्भ्यं÷सवात्त्यान्मरुद्भ्योगृहमेधिब्भ्योबष्किहा
न्मरुद्भ्यं÷क्रीडिब्भ्यं÷सꣳसृष्टान्मरुद्भ्युꣳस्वतंवद्भ्योनुसृष्टान् १६॥
उक्षा॑संश्चराः ॥ उक्षा॑संश्चराऽएतांऽऐन्द्राग्नाॅप्प्राशृङ्गामाहेन्द्राबंहु
रूपावैश्श्वकर्म्मणाः१७धूम्राबुब्भ्रुनींकाशाः॥पित्तृणाꣳसोमंवताम्बु
ब्भ्रवोधूम्म्रनींकाशाꣳ॥पित्तृणांबर्हिषदाङ्कृष्णाबुब्भ्रुनींकाशाःपित्तृणाम
ग्निष्ष्वात्तानाङ्कृष्णा॑पृषन्तस्त्रैयम्बुकाꣳ१८उक्षा॑संश्चरा॥ उक्षा॑सं

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

श्चुराऽएतांऽशुनासीरीयाःश्वेताव्वायुव्यायाःश्वेताःसौर्य्याः१९व्वसुन्तायं
कुपिञ्जलान्॥व्वसुन्तायंकुपिञ्जलानालभतेग्रीष्म्मायंकलुविङ्कान्वर्षा
ब्भ्यंस्तित्तिरींश्छरदेव्वर्त्तिकाहेमन्तायुककंरुञ्छिशिरायुव्विकंकरान्
॥ २० ॥ [१०] सुमुद्रायंशिशुमारान् ॥ सुमुद्रायंशिशुमारानाल
भतेपर्ज्जन्यायमुण्डूकानुद्व्रचोमत्स्यान्मित्रायंकुलीपयान्वरुणाय
नाक्रान् ॥ २१ ॥ सोमायहर्द्दःसान् ॥ सोमायहर्द्दःसानालभतेव्वायवै
बुलाकाऽइन्द्राग्निब्भ्युङ्कुश्चान्मित्रायंमद्गून्वरुणायचक्रवाकान् ॥
॥ २२ ॥ अग्नयैंकुटरून् ॥ अग्नयैंकुटरूनालभतेव्वनस्पतिंब्भ्युऽ

उलूकानुग्नीषोमाब्भ्युश्चाषानुश्विब्भ्यांम्मयूरान्मित्रावरुणाब्भ्या
ङ्कपोतान् ॥ २३ ॥ सोमायलुबानालभतेत्त्वष्ट्रेकौलीकान्गोषुदीर्द्दैवा
नाम्पत्क्नींब्भ्यऽकुलीकांदेवजामिब्भ्योग्नयैंगृहपतयेपारुष्णान् २४॥
अन्नहैंपुरावंतान् ॥ अन्नहैंपुरावंतानालभतेरात्र्यैंसीचुपूरंहोरात्रयोः
सुन्धिब्भ्योंजुतूर्म्मासैब्भ्योदात्त्यौहान्त्संव्वत्सरायंमहतःसुंपुर्णान् ॥
॥ २५ ॥ भूम्म्यांऽआखून् ॥ भूम्म्यांऽआखूनालभतेन्तरिक्षायपाङ्
क्त्रान्दिवेकशान्दिग्भ्योनकुलान्बब्भ्रुकानवान्तरदिशाब्भ्यः ॥ २६ ॥
व्वसुंब्भ्युऽऋश्यान् ॥ व्वसुंब्भ्युऽऋश्यानालभतेरुद्रेब्भ्योरुरूनादित्ये

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

ब्भ्योन्यङ्कून्निव॑श्च॑वैब्भ्योदेवेब्भ्य॑ः÷पृषतान्त्साद्ध्येब्भ्य॑ः÷कुलु॑ङ्गान् ॥ ॥ २७ ॥ ईशा॑नायुपर॑स्वत॒ऽ ॥ ईशा॑नायुपर॑स्वतु॒ऽआल॑भतेमित्रा॑य॑ गौरान्व॑रुणायमहि॒षान्बृ॒हुस्प्प॑तयेगवु॒याँस्त्वष्ट्रु॒ऽउष्ट्रा॑न् ॥ २८ ॥ प्रु॒ जाप॑तयेपुरु॒षान् ॥ प्रु॒जाप॑तयेपुरु॒षान्ह॒स्तिनु॒ऽआल॑भतेव्या॒घ्रचेप्प्लु॒षी॒ श्च॑ँक्षु॑षेमु॒शकु॒च्छ्रोत्रा॑यु॒भृङ्गा॑ः ॥ २९ ॥ शतम् १४०० प्रु॒जाप॑तयेच ॥ व्या॒घ्रय॑वैचगोमृ॒गोव्व॑रुणायारु॒ण्यो॑मे॒षोयु॒मायुकृ॒ष्ण्यो॑मनु॒ष्य्य॑रा॒जायं॑मु॒ र्क्क॑ट॑÷शार्दू॒लाय॑रो॒हिद॑ृषु॒भायं॑गवु॒यीक्षिप्प्र॑श्ये॒नायु॒व्वा॑त्तिकानील॑ङ्गो॑ऽङ्क्षि॒ मि॑÷स॒मु॒द्रायं॑शिशु॒मारो॑हिम॒व॑तेहु॒स्ती ॥ ३० ॥ [१०] मयु॑ष्प्रा॑जा

प॒त्त्य॑ः ॥ मयु॑ष्प्रा॑जापत्त्य॒ऽउलो॑हलिक्ष्णो॑व्वृषद॒ꣳशस्तेधात्रे॑दि॒शाकु॑ङ्को॒ धु॒ङ्गाग्ने॒यीक॑लुविङ्को॑लोहिताहि॑पुं॒ष्क॒रसा॒दस्तेत्त्वाष्ट्राव्या॒घ्रचेऋ॒श्य॑÷ ॥ ॥ ३१ ॥ सोमा॑यकुलु॒ङ्ग॑ः ॥ सोमा॑यकुलु॒ङ्ग॒ऽआर॒ण्यो॑जो नकु॒ल॑ः॒शका॒ तेपौ॒ष्णा॑ः॒क्रोष्टा॒मायो॑रिन्द्र॒स्यगौर॒मृग॑ः॒पिद्वो॒न्यङ्कु॑÷कक॒टस्तेनु॒मत्त्यै॒ प्रति॑श्च॒श्रुत्का॑यैच॒क्रवा॒क॑ः ॥ ३२ ॥ सौरी॒बलाका॑ ॥ शार्ग्ग॑ः॒सृजु॒ य॑ः॒शुयाण्ड॑कु॒स्तेमै॒त्रा॑ः॒सर॑स्वत्त्यै॒शारि॑÷पुरु॒षवाक्॑श्च॒वा॒विद्वौमी॒शाद्वृ॒ लो॒व्व॒कु॑ः॒पृदा॑कु॒स्तेमु॒न्य॒वे॒सर॑स्वतेशु॒क॑÷पुरु॒षवाक् ॥ ३३ ॥ सु॒प॒ र्ण॑ः॒पार्ज्ज॒न्य॑ः ॥ सु॒पु॒र्ण॑ः॒पार्ज्ज॒न्य॒ऽआ॒ति॒व्वा॑हु॒सो॒दर्व्वि॑दा॒तेव्या॒यवे॒बृ॒हु

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

स्प्पतयेत्वाचस्प्पतयेपैङ्गराज्ञोलुजऽआन्तरिक्षाय्प्लुवोमुद्गुर्म्मस्त्यु
स्तेनंदीपतयेद्यावापृथिवीर्य÷कूर्म्मः ॥३४॥पुरुषमृगश्च्चन्द्रमसः ॥
पुरुषमृगश्च्चन्द्रमसोगोधाकालकादार्व्वाघाटस्तेवनस्पतीनाङ्कुवा
कु÷सावित्रोहर्दिसोव्वातंस्यनाक्रोमकंरःकुलीपयुस्तेकूपारस्यह्रियै
शल्ययंकः ॥ ३५ ॥ एण्यन्ह÷ ॥ एण्यन्होमुण्डूकोमूषिकात्तित्तिरि
स्तेसुप्पर्णाल्लोपाशऽआश्विनःकृष्णोराज्याऽऋक्षोजुतूःसुंषिलीका
तऽइतरजनानाअहंकाव्वैष्णवी ॥ ३६ ॥ अन्यवापोर्द्धमासानामृश्यौ
मयूर÷सुपर्ण्णस्तेगन्धर्व्वाणांमुपामुद्रोमासाङ्कृष्यपौरोहित्तकुण्डृणाचीं

गोलत्तिकातेप्प्सुरसांम्मृत्त्यवैंसितः॥३७॥ व्वर्षाहूऋँतूनाम्॥व्वर्षाहूऋँ
तूनामाखुःकशोमान्थालस्तेपिंतृणाम्बलांयाजगुरोव्वसूनाङ्कपिञ्जलः
कपोतऽउलूकःशशस्तेनिर्ऋँत्त्यैव्वरुणायारण्योमेषः ३८ श्वित्रऽआदि
त्त्यानांम्॥श्वित्रऽआदित्यानामुष्ट्रोघृणींवान्वार्द्धीनसस्तेमुत्त्याऽअर
ण्यायसूमुरोरुरौद्रःक्रव्यि÷कुटरुर्द्दात्त्यौहस्तेव्याजिनाङ्कामायपिकः ॥
॥ ३९ ॥ खड्गोव्वैश्वदेवः ॥ श्वाकृष्णःकुर्णोगर्द्दभस्तुरक्षुस्तेरक्ष
सामिन्द्रायसूकरःसिंहोमारुतःकृकलासःपिप्पंकाशुकुनिस्तेशंर
व्यायैव्विश्वेषान्देवानांम्पृषतः ॥ ४० ॥ [४] इतिश्रीवाजसनेयशु

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

क्लयजुःसंहितायांदीर्घपाठेचतुर्विंशोऽध्यायः२४शादंदद्भिर्नवैकैकाहि
रण्यगर्भश्चतस्रआनोदशमानोमित्रोयदश्वस्याष्टकौयत्तेषाडिमानुकंद्धे
पंचदशसप्तचत्वारिꣳशत्॥ॐम्॥शादंन्दुद्भिः॥शादंन्दुद्भिरवंकान्दन्त
मूलैर्म्मृदम्बस्वैरंस्तेगान्दꣳष्ट्राभ्युꣳसरंस्वत्त्याऽअग्र्याजिह्वाꣳह्वायां
ऽउत्सादमंवक्रुन्देनुतालुवाजुर्हनुभ्यामुपऽआस्येऽनुवृषंणमाण्डा
भ्यांमादित्यौंश्मम्श्रुभिःपन्थांनम्भ्रूभ्यान्द्यावांपृथिवीवर्तीभ्यां
विद्युतंङ्कनीनंकाभ्याꣳशुक्लायुस्वाहाकृष्णायुस्वाहोपाऽर्य्याणिपक्ष्मां
ण्यवाऽर्य्याऽइक्षवौव्राऽर्य्याणिपक्ष्मांणिपाऽर्य्याऽइक्षवं÷१॥[१]व्रातंम्प्राणे

नं॥व्रातंम्प्राणेनापानेनुनासिकेऽउपयामधरेणौष्ठेनुसदुत्तरेणप्रकु
शेनान्तरमनूकाशेनुबाह्यंन्निवेष्प्यम्मूर्द्धास्त्तनयित्नुनिर्ब्बाधेनाशनि
म्मुस्तिष्कैणविद्युतंङ्कनीनंकाभ्याङ्कर्णाभ्याꣳश्रोत्रꣳ श्रोत्राभ्याङ्क
र्णौतेदुनीमंधरकुण्ठेनापशुष्ककुण्ठेनंचित्तम्मन्याभिरदितिर्द्धशीर्ष्णा
निर्ऋतिर्न्निर्ज्जर्ज्जल्पेयनशीर्ष्णासंङ्क्रोशैःप्राणान्त्रेष्माणꣳस्तुपे
नं॥२॥[१]मुशकान्केशैः॥मुशकान्केशैरिन्द्रꣳस्वपंसाव्वहेनुबृहस्प
तिर्द्धशकुनिसादेनकूर्म्माच्छफैराक्रमंणꣳस्थूराभ्यांमृक्षलाभिःकपि
ञ्जलाभ्रुवअङ्गाभ्यांमद्धानम्बाहुभ्याआम्बीलेनारण्यमुग्निमंतिरु

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

ग्भ्यांम्पूषणंन्दोब्भ्यांमुश्विनावर्ध्सांब्भ्याꣳरुद्रꣳरोराब्भ्याम् ॥ ३ ॥ [१] अग्नेꣳपंक्षुतिꣳ॥ अग्नेꣳपंक्षुतिर्व्वायोर्न्निपंक्षतिरिन्द्रंस्यतृतीयासो मंस्यचतुर्त्थ्यदित्त्यैपञ्चमीन्द्राण्यैषष्ठीमरुतांꣳसप्तमीबृहस्पतैरष्टम्यृर्ष्युम्मणोनंवमीधातुर्द्दशमीन्द्रंस्यैकादशीव्वरुंणस्यद्वादशीयुमस्यंत्रयोदशी ॥ ४ ॥ [१] इन्द्राग्न्योꣳपंक्षुतिꣳसरंस्वत्त्यैनिपंक्षतिर्म्मित्रस्यंतृतीयापाꣳचतुर्त्थीनिर्ऋत्त्यैपञ्चम्म्युग्नीषोमंयोꣳषष्ठीसुर्प्पाणांꣳसप्तमीव्विष्णोंरष्टमीपूष्णोनंवमीत्त्वष्टुर्द्दशमीन्द्रंस्यैकादशीव्वरुंणस्यद्वादशीयुम्म्यैत्रयोदशीद्यावांपृथिव्योर्द्दक्षिणम्पाꣳर्श्वंव्वि

ꣳर्श्वंवैषान्देवानामुत्तंरम् ॥ ५ ॥ [१] मरुतांꣳस्कुन्धाꣳ ॥ मरुतांꣳस्कुन्धाव्विꣳर्श्वंवैषान्देवानांम्प्रथुमाकीकसारुद्राणान्द्वितीयांदित्यानान्तृतीयांव्वायोꣳपुच्छंमुग्नीषोमंयोर्ब्भासंदौꣳक्रुꣳश्चौꣳश्रोणिब्भ्यामिन्द्राबृहस्पतीऽऊरुब्भ्यांम्मित्रावरुंणावुल्गाब्भ्यांमाꣳक्रमंणꣳस्थूराब्भ्याम्बलुङ्कुष्ठांब्भ्याम् ॥ ६ ॥ [१] पूषणंव्वनिष्ठूनान्धाहीन्त्स्थूलगुदयांसुर्प्पान्नगुदांभिर्व्विहृतंऽआन्त्रैरुपोव्वास्तिनाव्वृषणमाण्डाब्भ्यांव्वाजिनुꣳशेपैनप्प्रजाꣳरेतंसाचाषान्निपुत्तेनप्प्रदरान्नपायुनांकूश्म्माꣳछंकपिण्डैꣳ ॥ ७ ॥ [१] इन्द्रंस्यक्क्रोडꣳ ॥ इन्द्रंस्यक्क्रोडोदित्त्यैपाजु

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

स्यान्दिशांजुत्रवोदित्यैभुसञ्जीमूतान्हृदयौपुशेनान्तरिक्षम्पुरीततान
भंऽउदुस्र्यैर्णंचक्रवाकौमतंस्नाभ्यान्दिवंवृक्काभ्यांह्रिरीन्प्लुशिभिरु
पंलान्प्लीन्हावुल्मीकान्क्लोमभिंगुल्लौभिर्गुल्मान्हिराभिंस्रवन्ती
र्हृदान्कुक्षिभ्यांऽसमुद्रमुदरेणवैश्वानुरम्भस्म्मंना ॥ ८ ॥ [१]
विधृंतिन्नाभ्यां॥ घृतर्ष्टरसेनापोघृष्णामरीचीर्विप्रुड्भिर्न्नीहारमूष्म्मणा
शीनंवसंयाप्प्रुष्वाऽअश्रुभिर्हादुनींर्दूषीकाभिरस्न्नारक्षांऽसिचित्रा
ण्यङ्गैर्न्नक्षंत्राणिरूपेणंपृथिवीन्त्वचाजुम्बुकायुस्वाहा ॥ ९ ॥ [१]
हिरण्युगुर्भंःसम् ॥ हिरण्युगुर्भंःसमवर्त्तुताग्रेभूतस्यंजातंःपतिरेक

ऽआसीत् ॥ सदांधारपृथिवीन्द्यामुतेमाङ्कस्म्मैदेवायंहविषांविधेम ॥
॥ १० ॥ यंःप्राणुतंः ॥ यंःप्राणतोनिंमिषतोमंहित्वैकुऽइद्राजाजगंतो
बभूवं ॥ यऽईशेऽअस्यद्विपदश्चतुंष्पदुंकस्म्मैदेवायंहविषांविधेम ॥
॥ ११ ॥ यस्येमे ॥ हिमवन्तोमहित्वायस्यंसमुद्रंरसयांसहाहुः ॥
यस्यैमाःप्प्रदिशोयस्यंबाहूकस्म्मैदेवायंहविषांविधेम ॥ १२ ॥ यऽ
आत्त्कमुदाः ॥ यऽआत्त्कमुदाबंलुदायस्युविश्वेऽउपासंतेप्प्रशिषंय्य
स्यंदेवाः॥यस्यंच्छायामृतंय्यस्यंमृत्युंकस्म्मैदेवायंहविषांविधेम ॥
॥ १३ ॥ [४] आनंः ॥ आनोभुद्राःक्रतवोयन्तुविश्वतोदब्धासोऽअपं

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

रीतासऽउद्भिदं÷ ॥ देवानोयथासदमिद्वृधेऽअसन्नप्प्रायुवोरक्षितारोदि
वेदिवे ॥ १४ ॥ देवानाम्भद्रा ॥ सुमतिर्ऋजूयतान्देवानाꣳरातिरभि
नोनिवर्त्तताम् ॥ देवानाꣳसुक्ख्यमुपसेदिमाव्वयन्देवानुऽआयुꣳष्प्र
तिरन्तुजीवसे ॥ १५ ॥ तान्पूर्व्वयानिविदाहूमहेव्वयम्भगम्मित्रमदि
तिन्दक्षमस्रिधम् ॥ अर्य्यमणंव्वरुणꣳसोममश्विनासरस्वतीनꣳसुभ
गामयस्कर्त्॥ १६ ॥ तन्नं÷ ॥ तन्नोव्वातोमयोभुव्वातुभेषजन्तन्मातापृ
थिवीतत्पिताद्यौः ॥ तद्ग्रावाणःसोमसुतोमयोभुवस्तदश्विनाशृणुत
न्धिष्ण्यायुवम् ॥ १७ ॥ तमीशानम् ॥ तमीशानꣳजगतस्तस्थुषस्पप

तिन्धियञ्जिन्वमवसेहूमहेव्वयम् ॥ पूषानोयथाव्वेदसामसद्वृधेरक्षितापा
युरदब्धःस्वस्तयै ॥ १८ ॥ स्वस्तिन÷ ॥ स्वस्तिनऽइन्द्रोव्वृद्धश्रवाꣳस्व
स्तिन÷पूषाव्विश्ववेदाꣳ ॥ स्वस्तिनस्तार्क्ष्योऽअरिष्टनेमिꣳस्वस्तिनो
बृहस्पतिर्द्दधातु ॥ १९ ॥ पृषदश्वामरुत÷ ॥ पृषदश्वामरुतꣳपृश्निम
मातरꣳशुभंय्यावानोव्विदथेषुजग्मयꣳ ॥ अग्निजिह्वामनवꣳसूरचक्षसो
व्विश्वेनोदेवाऽअवसागमन्निह ॥ २० ॥ भद्रङ्कर्णेभिꣳशृणुयामदेवाभद्र
म्पश्येमाक्षभिर्य्यजत्राꣳ ॥ स्थिरैरङ्गैस्तुष्टुवाꣳसस्तनूभिर्व्यशेमे
हिदेवहितंय्यदायु÷ ॥ २१ ॥ शतमित् ॥ शतमिन्नुशरदोऽअन्तिदे

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

वायव्रांनश्च्छुक्राजुरसन्तुनूनाम् ॥ पुत्रासोयत्रपितरोभवन्तिमानोमु
द्धचारीरिषुतायुर्ग्गन्तोः ॥ २२ ॥ अदितिद्यौरदितिरुन्तरिक्षुमदितिं
र्म्मातासपितासपुत्रः ॥ विश्वेदेवाऽअदितिःपञ्चजनाऽअदितिर्ज्जात
मदितिर्जनित्त्वम् ॥ २३ ॥ [१०] मानः÷ ॥ मानोमित्रोवरुणोऽअ
र्य्यमायुरिन्द्रःऋभुक्षामुरुतःपरिक्ख्यन् । यद्वाजिनोदेवजातस्यसप्तेः
प्रवक्ष्यामोविदथेवीर्य्याणि ॥ २४ ॥ यन्निर्णिजांयन्निर्णिजारेकणं
साप्प्रावृतस्यरातिङ्गृभीताम्मुखतोनयन्ति ॥ सुप्राङजोमेम्मर्य्यङ्गि
श्वरूपऽइन्द्रापूष्णोःप्रियमप्येतिपाथः÷॥ २५॥ एषच्छागः÷ ॥पुरोऽ

अश्वेनवाजिनांपूष्णोभागोनीयतेविश्वदेव्यः ॥ अभिप्रियंयत्पुरो
डाशमर्वतात्त्वष्टेदेनꣳसौश्रवसायजिन्वति २६ यद्धविष्यमृ ॥ यद्ध
विष्यमृतुशोदेवयानन्त्रिर्म्मानुषाःपर्य्यश्वन्नयन्ति ॥ अत्रांपूष्णः
प्रथमोभागऽएतियज्ञन्देवेभ्यः÷प्रतिवेदयन्नजः ॥२७॥होतांध्वर्य्युः॥
होतांध्वर्य्युरावयाऽअग्निमिन्धोग्रांवग्राभऽउतशꣳस्तासुविप्रः ॥
तेनंयज्ञेनुस्वरङ्कृतेनुस्विष्टेनवक्षणाऽआपृणद्धम् ॥ २८ ॥ येपवस्काऽ
उत ॥ येयूपवाहाश्चषालंय्येऽअश्वयूपायुतक्षंति ॥ येचार्वतेपचंनꣳ
सुम्भरंन्त्युतोतेषामभिगूर्तिर्न्नऽइन्वतु ॥ २९ ॥ उपप्र ॥ उपप्रागां

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

त्त्सुमन्नमेधायिमन्नमदेवानामाशाऽउपवीतपृष्ठः ॥ अन्वेनंविप्प्राऽऋषयोमदन्तिदेवानाम्पुष्टेचक्रमासुबन्धुम् ॥ ३० ॥ यद्वाजिनः ॥ यद्वाजिनोदामसुन्दानुमन्वतोयाशीर्ष्ण्यारशनारज्जुरस्य ॥ यद्वाघास्युप्प्रभृतमास्येतृणꣳसर्व्वातातेऽअपिदेवेष्ववस्तु ॥ ३१ ॥ [८] यदश्वस्यक्रविषोमक्षिकाशयद्वास्वरौस्वधितौरिप्तमस्ति ॥ यद्धस्तयोःशमितुर्य्यन्नखेषुसर्व्वातातेऽअपिदेवेष्ववस्तु ॥ ३२ ॥ यदूवद्ध्यम् ॥ यदूवद्ध्यमुदरस्यापवातियऽआमस्यक्रविषोगन्धोऽअस्तिसुकृतात च्छमितारः कृण्वन्तमेधꣳशृतपाकम्पचन्तु ॥ ३३ यत्ते ॥ यत्तेगात्रा

दग्निनापच्यमानादभिशूलन्निहंतस्यावधावति ॥ मातद्भूम्यामाश्रिषन्मातृणेषुदेवेभ्युस्तदुशद्ध्योरुतमंस्तु ॥ ३४ ॥ येवाजिनम् ॥ येवाजिनम्परिपश्यन्तिपक्वंय्यऽईमाहुःसुरभिर्न्निर्हरेति ॥ येचार्वतोमाꣳसभिक्षामुपासंतऽउतोतेषामभिगूर्त्तिर्न्नऽइन्वतु ॥ ३५ ॥ यन्नीक्षणम् ॥ यन्नीक्षणम्माँस्पचन्न्याऽउखायायापात्राणियूष्णऽआसेचनानि ॥ ऊष्म्मुण्यापिधानाचरूणामुङ्काःसूनाःपरिभूषन्त्यश्वम् ॥ ३६ ॥ मात्त्वा ॥ मात्त्वाग्निर्द्धुनयीद्धूमगन्धिर्म्मोखाभ्राजन्त्यभिविक्तकुज गिंघ्रः ॥ इष्टंवीतमभिगूर्त्तंवषट्कृतन्तन्देवासःप्रतिगृभ्णन्त्यश्वम् ॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

॥ ३७ ॥ निक्रमंणन्निषदंनम् ॥ निक्रमंणन्निषदंनंव्विवर्तंनुंय्यच्चुपड्वीं शुमर्व्वतꣳ ॥ यच्चंपुपौयच्चंघासिꣳघासुसर्व्वंतातेऽअपिंदेवेष्ववंस्तु ॥ ॥ ३८ ॥ यदश्वांय ॥ यदश्वांयुव्वासंऽउपस्तृणन्त्यंधीवासंय्याहिरंण्यान्नयस्म्मै॥सुन्दानुमर्व्वन्तुम्पड्वींशम्प्रियादेवेष्वायांमयन्ति ३९॥ [८]यत्तै॥सादेमहंसाशूकृंतस्युपाष्ण्यांवाकशंयावातुतोदं ॥स्रुचेवुता हुविषोऽअद्धुरेषसर्व्वंतातेब्रह्मंणासूदयामि४०चतुंस्त्रिꣳशद्वाजिनं÷ ॥ चतुंस्त्रिꣳशद्वाजिनोदेवबंन्धोर्व्वङ्क्रीरश्वंस्यस्वधितिꣳसमेंति ॥ अ च्छिद्रागात्रांव्वयुनाकृणोतुपरुष्परुरनुघुष्यांव्विशंस्त४१एकुस्त्वष्टुं÷।

एकुस्त्वष्टुरश्वंस्याव्विशुस्ताद्वायुन्तारांभवतुस्तथंऽऋतुꣳ ॥ यातेगात्रां णामृतुथाकृणोमितातापिण्डांनाम्प्रजुंहोम्म्युग्नौ ॥ ४२ ॥ मात्त्वांतप त्तिप्रियऽआत्कामाप्रियन्तुम्मास्वधितिस्तुन्वुऽआतिष्ठिपत्ते ॥ मातेगृ ध्नूरंविशुस्तातिहार्यच्छिद्रागात्रांण्युसिनामिथूंकꣳ ॥ ४३ ॥ नवै ॥ न वाऽउऽएतन्म्रियसेनरिष्ष्यसिदेवाꣳ ॥ इदंषिपुथिभिं÷सुगेभिं÷ ॥ हरौ तेयुञ्जापृषंतीऽअभूतामुपांस्थाद्वाजीधुरिरासंभस्य ॥ ४४ ॥ सुगव्यं न्नꣳ॥सुगव्यंन्नोव्वाजीस्वश्व्यंम्पुꣳसःपुत्राꣳ ॥ ऽउतव्विश्वापुषंꣳरयिम् अनागास्त्वन्नोऽअदितिंःकृणोतुक्षत्रन्नोऽअश्वोव्वनताꣳहुविष्म्मान् ।

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

॥ ४५ ॥ [६] इमानु॥ कुम्भुवंनासीषधामेन्द्रश्चुविश्श्वैचदेवाः ॥ आदित्यैरिन्द्रꣳसगंणोमरुद्भिरस्म्मभ्यंम्भेषुजाकंरत् ॥ युज्ञश्चंनस्तुन्वश्चप्रजाश्चांदित्यैरिन्द्रं÷सहसींषधाति ॥ ४६ ॥ अग्नेत्त्वन्नेऽअन्तमऽउतत्रातांशिवोभंवावरूत्थ्य ÷ ॥ व्वसुरग्निर्व्वसुश्श्रवाऽअच्छांनक्षिद्युमत्तंमर्क्षयिन्दांꣳ ॥ तन्त्वांशोचिष्ठदीदिवꣳसुम्म्नायंनूनमींमहेसखिभ्यꣳ ॥४७॥ [२] इतिवाजसनेयशुक्लयजुःसंहितायांपंचविंशोऽध्यायः ॥ २५ ॥ [१५] अग्निश्चपंचदशोच्चातएकादशद्वौषड्विंशतिः ॥ अग्निश्च्चं ॥ पृथिवीचुसन्नंतेतेमेसन्नंमतामुदोव्वायुश्चान्तरिक्षञ्चुस

न्नंतेतेमेसन्नंमतामुदऽआंदित्यश्चुद्यौश्चुसन्नंतेतेमेसन्नंमतामुदऽआपंश्चुव्वरुंणश्चुसन्नंतेतेमेसन्नंमतामुदः ॥ सुप्तसुर्क्षसदोऽअष्टमीभूंतुसाधंनी ॥ सकांमाꣳ ॥ अद्धंनस्कुरुसुज्ञानंमस्तुमेमुनां ॥ १ ॥ यथेमाम् ॥ यथुमांव्वाचंङ्कल्ल्याणीमावदांनिजनेंभ्यꣳ॥ ब्रह्मरांजुन्न्याभ्याꣳशूद्रायुचार्य्यांयचुस्वायुचारंणायच ॥ प्प्रियोदेवानान्दक्षिणांयैदातुरिहभूंयासमुयम्मेकामꣳसमृंद्धचतामुपंमादोनंमतु ॥ २ ॥ बृहंस्प्पतेऽअतिं ॥ बृहंस्प्पतेऽअतियदुर्य्योऽअर्हांद्द्युमद्विभातिक्रतुंमुज्जनेंषु ॥ यद्दीदयुच्छवंसऽऋतप्प्रजातुतदुस्म्मासुद्रविंणन्धेहिचित्रम् ॥ उपयां

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

मगृंहीतोसिबृहुस्प्पतंयेत्त्वैषतेयोनिर्ब्बृहुस्प्पतंयेत्त्वा ॥ ३ ॥ इन्द्रगो
मंन्न ॥ इन्द्रगोमंन्निहायांहिपिबासोमंऽशतक्रतो ॥ विद्यद्विग्र्यावंभिः
सुतम् ॥ उपुयामगृंहीतोसीन्द्रांयत्त्वागोमंतऽएषतेयोनिरिन्द्रांयत्त्वा
गोमंते ॥ ४ ॥ इन्द्रायांहि ॥ इन्द्रायांहिवृत्रहुन्निपबासोमंऽशतक्रतो ॥
गोमांद्विग्र्यावंभिःसुतम् ॥ उपुयामगृंहीतोसीन्द्रांयत्त्वागोमंतऽएषते
योनिरिन्द्रांयत्त्वागोमंते ॥ ५ ॥ ऋतावांनंवैश्वानुरम् ॥ ऋतावांनंवै
श्वानुरमृतस्युज्ज्योतिषुस्प्पतिंम् ॥ अजंस्रदुर्म्ममींमहे ॥ उपुयाम
गृंहीतोसि वैश्वानुरायंत्त्वैषतेयोनिर्वैश्वानुरायंत्त्वा ॥६॥ वैश्वानुर

स्यंसूमुतौ ॥ स्यांमुराजुाहिकुम्भुवंनानामभिश्श्रीः ॥ इतोजातोवि
श्वांमिदंविचंष्टेवैश्वानुरोयंततेसूर्य्यंण ॥ उपुयामगृंहीतोसिवैश्वानु
रायंत्त्वैषतेयोनिंर्वैश्वानुरायंत्त्वा ॥ ७॥ वैश्वानुरोनंः ॥ वैश्वानुरो
नऽऊतयुऽआप्प्रयांतुपरावतंः ॥ अग्निरुक्थेनुवाहंसा ॥ उपुयामगृंही
तोसिवैश्वानुरायंत्त्वैषतेयोनिंर्वैश्वानुरायंत्त्वा ॥ ८ ॥ अग्निर्ऋषिंः ॥
अग्निर्ऋषिंःपवमानुःपाञ्चजन्यःपुरोहितः ॥ तमींमहेमहागुयम् ॥ उ
पुयामगृंहीतोस्युग्नयेंत्त्वाव्वर्च्चंसएषतेयोनिरुग्नयेंत्त्वाव्वर्च्चंसे ॥ ९ ॥ मु
हाः ॥ ऽइन्द्रंः ॥ मुहाः ॥ ऽइन्द्रोवज्रंहस्तःषोडुशीशम्मंयच्छतु ॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

हन्तुंपाप्मानुंय्योस्म्मान्द्वेष्टि ॥ उपयामगृंहीतोसिमहेन्द्रायंत्त्वैषतेयो निर्म्महेन्द्रायंत्त्वा ॥ १० ॥ तंव्वं÷ ॥ तंव्वौदस्म्ममृंतीषहुंव्वसौर्म्मन्दान मन्धंसः ॥ अभिवृत्त्सन्नस्वसंरेषुधेनवुऽइन्द्रंङ्गीर्भिर्नवामहे ॥ ११ ॥ यद्वाहिष्ठम् ॥ यद्वाहिष्ठुन्तदग्नयेबृहदंर्च्चविभावसो ॥ महिषीवुत्त्वद्वंयि स्त्त्वद्वाजाुऽउदीरते ॥ १२ ॥ एहिं ॥ एह्यूषुब्रवांणितेग्न्नंऽइत्थेतरा गिरं÷ ॥ एभिर्व्वर्द्धासुऽइन्दुभिः ॥ १३ ॥ ऋतवंस्त्ते ॥ ऋतवंस्त्तेयज्ञं व्वितंन्वन्तुमासांरक्षन्तुंतेहविं÷ ॥ संव्वत्त्सुरस्त्तैयज्ञन्दधातुनऽप्प्रजाश्च परिंपातुनः ॥ १४ ॥ उपुह्वरेगिरीणाम् ॥ उपुह्वरेगिरीणाꣳसंङ्गमेचं

नुदीनांम् ॥ धियाव्विप्रोंऽअजायत ॥ १५ ॥ [१५ ॥ उच्चातें ॥ उच्चा तैंजातमन्धंसोदिविसद्भूम्म्यार्ददे ॥ उग्रꣳशर्म्ममहिश्श्रवं÷ ॥ १६ ॥ सनं÷ ॥ सनुऽइन्द्रांयुज्ज्यंव्वेव्वरुंणायमरुद्भ्यं÷ ॥ व्वरिवोवित्त्परिंस्त्रव ॥ ॥ १७ ॥ एनाव्विश्श्वांनि ॥ एनाव्विश्श्वान्न्यर्य्यऽआद्युम्म्नानिमानुं षाणाम् ॥ सिषांसन्तोव्वनामहे ॥ १८ ॥ अनुंवीरैः ॥ अनुंवीरैरनुंपु ष्प्यास्म्मगोभिरन्वश्श्वैरनुसर्व्वेंणपुष्टैः ॥ अनुद्विपुदानुचतुंष्पदाव्वय यन्देवानौंयज्ञमृंतुथानंयन्तु ॥ १९ ॥ अग्नेपत्त्क्रीः ॥ अग्नेपत्त्क्रींरि हावंहदेवानांमुशुतीरुपं ॥ त्त्वष्टारुꣳसोमंपीतये ॥ २० ॥ अभियज्ञ

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

म् ॥ अभियुज्ञङ्गृणीहिनोग्न्नावोनेष्टृऽपिबऽऋतुना ॥ त्वऽहिरंत्क्रुधाऽ
असिं ॥ २१ ॥ द्रुविणोदाऽपिपीषति ॥ जुहोतुप्रचेतिष्ठत ॥ नेष्टाद्धतु
भिरिष्यत ॥ २२ ॥ तवायम् ॥ तवायऽसोमुस्त्वमेह्यृर्ब्वाङुदुश्श्व
त्तुमऽसुमनाऽअस्यपाहि ॥ अस्मिन्नयुज्ञेबर्हिष्यानिषद्यादधिष्ठवे
मऽउठरऽइन्दुमिन्द्र ॥ २३ ॥ अमेवंनऽ ॥ अमेवंनऽसुहवाऽआहिग
न्तंनुनिबर्हिषिसदतनारणिष्टन ॥ अथामन्दस्वजुजुषाणोऽअन्धंसु
स्त्वष्टर्दैवोभिर्ज्जनिभिऽसुमद्गंण ॥ २४ ॥ स्वादिष्ठया ॥ स्वादिष्ठया
मदिष्ठयापवस्वसोमुधार्रया ॥ इन्द्रायुपातवेसुतः ॥ २५ ॥ रक्षोहा

विश्श्वचर्षणिरुभियोनिमयोंहते ॥ द्रोणेसुधस्त्थुमासंदत् ॥ २६ ॥
[११] ॥ २ ॥ इतिशुक्लयजुःसंहितायांषड्विंशतितमोऽध्यायः ॥ २६ ॥
समास्त्वादशोर्द्धाअस्यपीवोअन्नाद्वादशकावभित्त्वैकादशचत्त्वारःपं
चचत्त्वारिऽशत् ॥ समांस्त्वा॥समांस्त्वाग्नऽऋतवोवर्द्धयन्तुसंवत्त्सु
राऽऋषंयोयानिसुत्त्या ॥ सन्दिद्यवेनंदीदिहिरोचुनेनुविश्श्वाऽआभांहि
प्रदिशुश्चतंस्रऽ ॥ १ ॥ सञ्चं ॥ सञ्चेद्धचस्वाग्नेप्रचंबोधयैनुमुच्चंतिष्ठ
महुतेसौभंगाय ॥ माचंरिषदुपसुत्तातैऽअग्नेब्रह्मांणस्तेयुशसंःसन्तु
मान्ये ॥ २ ॥ त्वामंग्ने ॥ त्वामंग्नेवृणतेब्राह्मणाऽइमेशिवोऽअंग्ने

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

सुंव्वरंणेभवानꣳ ॥ सुपुत्क्राहानौऽअभिमातिजिच्चस्वेगयेंजागृह्यप्प्र
युच्छन् ॥ ३ ॥ इहैव ॥ इहैवाग्नेऽअधिधारयारयिम्मात्त्वानिक्रंन्पू
र्व्वचितोनिकारिणं÷ ॥ क्षत्रमंग्नेसुयमंमस्तुतुभ्यंमुपसुत्तावर्द्धतान्तेऽ
अनिष्टृतꣳ ॥ ४ ॥ क्षत्रेणाग्ने ॥ क्षत्रेणाग्नेस्वायुꣳसꣳरंभस्वामित्रेणा
ग्नेमित्रधेयेंयतस्व ॥ सुजातानाम्मद्धचमुस्त्थाऽएधिराज्ञांमग्नेव्विहु
व्योदीदिहीह ॥ ५ ॥ अतिनिहं÷ ॥ अतिनिहोऽअतिस्त्रिधोत्यचित्ति
मत्त्यरातिमग्ने ॥ व्विश्वाह्यग्नेदुरितासहुस्वाथास्म्मन्भ्यंꣳसुहवीं
राꣳरयिन्दाꣳ ॥ ६ ॥ अनाधृष्ट्योजातवेदाꣳ ॥ अनाधृष्ट्योजातवे

दाऽअनिष्टृतोव्विराडग्नेक्षत्रभृद्दीदिहीह ॥ व्विश्वाऽआशाꣳप्रमुञ्च
न्मानुषीर्भ्यःशिवेभिरद्यपरिपाहिनोव्वृधे ॥ ७ ॥ बृहꣳस्पतेसवि
तः ॥ बृहꣳस्पतेसवितर्ब्बोधयैनꣳसꣳशितश्चित्सन्तुराꣳसꣳशिशाधि ॥
व्वर्द्धयैनम्महतेसौभगायुव्विश्वꣳऽएनमनुमदन्तुदेवाः ॥ ८ ॥ अमुत्रभू
यादधं ॥ अमुत्रभूयादधयद्युमस्युबृहꣳस्पतेऽअभिशꣳस्तेरमुञ्चꣳ ॥ प्र
त्त्यौहतामुश्विनामृत्युमंस्म्माद्देवानामग्नेभिषजाशचींभिꣳ ॥ ९ ॥
उद्वयम् ॥ उद्वयन्तमंसुस्परिस्वꣳ÷पश्यंन्तुऽउत्तरम् ॥ देवन्देवत्रासू
र्य्यमगंन्मज्ज्योतिरुत्तमम् ॥ १० ॥ [१०] ऊर्द्धाऽअस्यसमिधोभव

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

न्त्यूर्द्धाशुक्राशोचीꣳष्युग्नेः ॥ द्युमत्तंमासुप्रतीकस्यसूनोः ॥११॥ तनूनपादसुरः॥ तनूनपादसुरोविश्श्ववेदादेवोदेवेषुदेवः ॥ पृथोऽअ नक्कुमद्धांघृतेन ॥ १२ ॥ मद्धांयुज्ञम् ॥ मद्धांयुज्ञन्नंक्षसेप्रीणानोनरा शꣳसोऽअग्ने ॥ सुकृद्देवꣳसवितार्विश्श्ववारꣳ ॥ १३ ॥ अच्छायम् ॥ अच्छायमेति ॥ शवसाघृतेनेडानोवन्हिर्न्नमंसा ॥ अग्निꣳस्रुचोऽअ ध्वरेषुप्रयत्सु ॥ १४ ॥ सयक्षत् ॥ सयक्षदस्यमहिमानंमुग्नेꣳसऽईं म्मुन्द्रासुप्रयसः॥ वसुश्चेतिष्ठोवसुधातंमश्च ॥ १५ ॥ द्वारोदेवीः॥ द्वारोदेवीरन्वस्युविश्श्वेब्रतादंदन्तेऽअग्नेः ॥ उरुव्यचंसोधाम्म्नापत्त्यं

मानाः ॥ १६ ॥ शतम् १५०० तेऽअस्य ॥ तेऽअस्युयोषणेदिव्येनयो नांऽउषासानक्तां ॥ इमंꣳयुज्ञमंवतामध्वरन्नः॥ १७ ॥ दैव्याहोतारा ॥ ऽऊर्द्धमंध्वरन्नोग्नेर्जिह्वामुभिगृणीतम् ॥ कृणुतन्नुꣳस्विष्टिम्॥ १८ ॥ तिस्रोदेवीꣳ ॥ तिस्रोदेवीर्ब्बर्हिरेदꣳसदन्त्विडासरस्वतीभारती ॥ मही गृणाना ॥ १९ ॥ तन्नः॥ तन्नस्तुरीपमद्भुतम्पुरुक्षुत्वष्टासुवीर्य्यम् ॥ रायस्पोषंविष्ण्यंतुनाभिमुस्म्मे ॥ २० ॥ वनस्पतेवसृजाररांणु स्तमनादेवेषु ॥ अग्निर्हव्यꣳशमितासूदयाति ॥ २१ ॥ अग्नेस्वा हा ॥ कृणुहिजातवेदइऽन्द्रायहव्यम् ॥ विश्श्वेदेवाहविरिदꣳजुषन्ताम्

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

॥ २२ ॥ [१२ ॥ पीवोऽअन्नारयिवृधं÷ ॥ सुमेधाश्श्वेतꣳसिषक्ति
नियुतामभिश्श्रीः ॥ तेव्वायवेसमनसोव्वितंस्तथुर्व्विश्श्वेन्नरं÷स्वपत्त्या
निचक्रुः ॥२३॥ रायेनु ॥ यज्जुज्ञतूरोदंसीमेरायेदेवीधिषणांधातिदे
वम् ॥ अर्धंव्वायुन्नियुत्तं÷सश्चतस्वाऽउतश्श्वेतंव्वसुंधातिन्निरेके ॥२४॥
आपोह॥आपोहियद्बृहतीर्व्विश्श्वमायु न्नगर्भ्मुन्दधानाजुनयंन्तीरग्निम्॥
ततोदेवानाꣳसमवर्त्ततासुरेकुꣳकस्म्मैदेवायहविषाव्विधेम ॥ २५ ॥ य
श्चित्॥यश्चिदापोमहिनापुर्य्यपश्युदक्षुन्दधानाजुनयंन्तीर्य्यज्ञम् ॥
योदेवेष्ववधिदेवऽएकऽआसीत्कस्म्मैदेवायहविषाव्विधेम ॥ २६ ॥ प्र

याभिः÷ ॥ प्रयाभिर्य्यासिदाश्वाꣳसुमच्छानियुद्भिर्व्वायविष्टयेदुरो
णे॥निनोरयिꣳसुभोजंसंय्युवस्वनिवीरङ्गव्युमश्श्व्यंश्चराधः÷॥ २७ ॥
आनः÷ ॥ आनोनियुद्भिः÷शतिनीभिरध्वरꣳसहस्त्रिणीभिरुपयाहियज्ञ
म् ॥ व्वायोऽअस्म्मिन्त्सवनेमादयस्वयूयम्पातस्वस्तिभिꣳसदानः ॥
॥ २८ ॥ नियुत्त्वान्नवायो ॥ नियुत्त्वान्नवायुवागह्ययꣳशुक्रोऽअया
मिते ॥ गन्तासिसुन्वतोगृहम् ॥ २९ ॥ व्वायोशुक्रः ॥ व्वायोशुक्रोऽ
अयामितेमद्धोऽअग्ग्रुदिविष्टिषु ॥ आयाहिसोमंपीतयेस्प्पाहोर्देवनि
युत्वता ॥ ३० ॥ व्वायुरग्ग्रेगाः ॥ वायुरग्ग्रेगायज्ञप्प्रीःसाकङ्गन्मन

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

सायुज्ञम् ॥ शिवोनियुद्भिः÷शिवाभिः ॥ ३१ ॥ व्वायोये ॥ तैंसहस्रि
णोरथांसुस्तेभिरागंहि ॥ नियुत्त्वान्त्सोमंपीतये ॥ ३२ ॥ एकंयाच ॥
दशभिश्च्चस्वभूतेद्वाभ्यांमिष्टयैंव्विꣳशतीच्चं ॥ तिसृभिश्च्चव्वहंसोत्रेꣳ
शतांचनियुद्भिर्व्वायविहताव्विमुंञ्च ॥ ३३ ॥ तवंव्वायो ॥ तवंव्वायवृत
स्प्पतेत्त्वष्ट्टर्ज्जामारद्भुत ॥ अवाꣳस्यावृणीमहे ॥ ३४ ॥ [१२ ॥ अभि
त्त्वा ॥ शूरनोनुमोदुग्गधाऽइवधेनवः÷ ॥ ईशांनमुस्यजगतꣳस्वर्दृशमी
शांनामिन्द्रतुस्त्थुषः÷ ॥ ३५ ॥ नत्त्वावांन् ॥ नत्त्वावां ँ३ ॥ अन्योदि
व्यांनपार्त्थिवोनजातोनजनिष्ष्यते ॥ अश्श्वायन्तोमघवन्निन्द्रव्वा

जिनोंगुह्यन्तंस्त्वाहवामहे ॥ ३६ ॥ त्वामित् ॥ त्वामिद्धिहवांमहे
सातौव्वाजंस्यकारवः÷ ॥ त्वांवृत्रेष्विन्द्रसत्त्पंतिन्नरस्त्वाङ्काष्ठास्वर्व्वं
तꣳ ॥ ३७ ॥ सत्त्वम् ॥ सत्त्वन्नांश्च्चित्रव्वज्जहस्तधृष्णुयामुहस्तंवा
नोऽअद्रिवः ॥ गामश्श्वंरथ्यमिन्द्रसङ्किरसुत्रावाजुन्नजिग्ग्युषे ॥
॥ ३८ ॥ कयांनꣳ ॥ कयांनश्च्चित्रऽआभुवदूतीसुदावृधꣳसखा॥कया
शच्चिष्ठयावृता॥ ३९ ॥ कस्त्वां ॥ सुत्त्योमदांनाम्मꣳहिष्ठोमत्सुदन्धं
सः ॥ दृढाच्चिदारुजेव्वसु ॥ ४० ॥ अभीषुणः÷ ॥ अभीषुणꣳसखीना
मविताजरित्तृणाम् ॥ शतम्भवास्यूतयै ॥ ४१ ॥ घृज्ञायंज्ञावꣳ॥ घृज्ञा

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

यंज्ञावोऽअग्न्नयैंगिरागिंराचुदक्षसे ॥ प्रप्रंवुयमुमृतंञ्जातवेंदसम्प्रिय
म्मित्रन्नशंꣳसिषम् ॥ ४२ ॥ पाुहिनः÷ ॥ पाुहिनौऽअग्न्नुऽएकंयापाुह्यु
तद्वितीयंया ॥ पाुहिगीर्ब्भिस्तिसृभिरूर्ज्जाम्पतेपाुहिचंतुसृभिर्व्वसो
॥ ४३ ॥ ऊर्ज्जोंनपांतम् ॥ ऊर्ज्जोंनपांतुꣳसहिनायमंस्म्मुयुर्द्दाशेम
हव्ययदांतये ॥ भुवद्वाजैष्ष्वविताभुवद्धधऽउतत्रांतातुनूनाम् ॥ ४४ ॥
सुंव्वत्सुरोसि ॥ परिवत्सुरोसीदावत्सुरोसीद्वत्सुरोसिवत्सुरोसि ॥
उषसंस्त्तेकल्प्पन्तामहोरात्रास्त्तैकल्प्पन्तामर्द्धमासास्त्तैकल्प्पन्तु
म्मासांस्त्तेकल्प्पन्तामृतवंस्त्तेकल्प्पन्ताꣳसंव्वत्सुरस्त्तैकल्प्पताम् ॥

प्रेत्त्याऽएत्त्यैसञ्चाञ्चुप्रचंसारय ॥ सुपुर्णुचिदंसितयांदेवतंयाङ्गिरस्व
द्ध्रुवःसींद॥४५॥[११]इतिशुक्लयजुःसंहितायांसप्तविंशोध्यायः ॥२७॥
होतायक्षदेकादशदेवंबर्हिर्द्वादशपुनरप्येवंचत्त्वारःषट्चत्त्वारिꣳशत्॥
होतांयक्षत् ॥ होतांयक्षत्त्सुमिधेन्द्रंमिडस्पदेनाभांपृथिव्याऽअधि ॥
दिवोव्वष्म्मुन्त्सामिंद्धचतुऽओजिष्ठश्चर्षणीसहुंव्वित्त्वाज्ज्यंस्युहोतुर्य्य
जं ॥१॥ होतांयक्षुत्तनूनपांतमूतिभिः÷॥होतांयक्षुत्तनूनपांतमूतिभिर्ज्जे
तांरमपंराजितम् ॥इन्द्रंन्देवꣳस्वर्व्विदम्पृथिभिर्म्मधुमत्तमैर्न्नराशꣳसं
नुतेजंसाव्वित्त्वाज्ज्यंस्युहोतुर्य्यज॥२॥होतांयक्षुदिडाभिरिन्द्रम् ।होतां

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

यक्षुदिडाभिरिन्द्रमीडितमाजुह्वानुमम॑त्त्यम्॥ देवोदेवैᳬसवींऽर्य्योव्वज्ज्रं
हस्त्तᳬपुरन्दरोव्वेत्त्वाज्ज्यंस्युहोतुर्य्यजं ॥ ३ ॥ होतायक्षद्बर्हिषीन्द्रम् ॥
होतायक्षद्बर्हिषीन्द्रंन्निषद्वरंव्वृषभन्नर्य्याँपसम् ॥ व्वसुभीरुद्रैरादित्त्यैᳬ
सयुग्भिर्ब्बर्हिरासंदद्वेत्त्वाज्ज्यंस्युहोतुर्य्यजं ॥ ४ ॥ होतायक्षुदोजोनव्वी
र्य्युᳬसहोद्वारऽइन्द्रंमवर्द्धयन्॥ सुप्प्रायुणाऽअस्म्मिन्न्युज्ञेव्विᳬश्श्रंयन्ता
मृतावृधोद्वारऽइन्द्रायमीढुषेद्व्यन्त्वाज्ज्यंस्युहोतुर्य्यजं ॥ ५ ॥ होतायष
क्षदुषेऽइन्द्रस्य ॥ धेनूसुदुघेमातरामुही ॥ सुवातरौनतेजंसाव्वुत्त्समि
न्द्रंमवर्द्धतांव्वीतामाज्ज्यंस्युहोतुर्य्यजं ॥ ६ ॥ होतायक्षुद्दैव्यौहोतारा

भिषजासखायाहुविषेन्द्रम्भिषज्ज्यतᳬ॥ कुवीदेवौप्प्रचेतसाविन्द्रांय
धत्तऽइन्द्रियंव्वीतामाज्ज्यंस्युहोतुर्य्यजं ॥ ७ ॥ होतायक्षत्तिस्रोदेवीᳬ॥
होतायक्षत्तिस्रोदेवीर्न्नभैषुजन्त्रयंस्त्रिधातंव्वोपसुऽइडासरस्वतीभारं
तीमुहीᳬ॥ इन्द्रंपत्त्क्कीर्हुविष्म्मंतीर्य्यन्त्वाज्ज्यंस्युहोतुर्य्यजं ॥८॥ हो
तायक्षुत्त्वष्टारमिन्द्रम् ॥ होतायक्षुत्त्वष्टारमिन्द्रंन्देवम्भिषजंᳬसुयजं
ङ्कृतुᳬश्श्रियम् ॥ पुरुरूपंᳬसुरेतसम्मुघोनुमिन्द्रायुत्त्वष्टादधंदिन्द्रिया
णिव्वेत्त्वाज्ज्यंस्युहोतुर्य्यजं ॥ ९ ॥ होतायक्षुद्वनुस्प्पतिंᳬशमितारम्॥
होतायक्षुद्वनुस्प्पतिंᳬशमितारंᳬशृतङ्कृतुन्धियोजोष्टारमिन्द्रियम् ॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

मद्धांसमुञ्जन्पथिभिः सुगेभिस्स्वदांतियुज्ञम्मधुनाघृतेनुव्वे त्वाज्ज्यं स्युहोतुर्य्यजं ॥ १० ॥ होतायक्षुदिन्द्रꣳस्वाहा ॥ होतायक्षुदिन्द्रꣳ स्वाहाज्ज्यंस्युस्वाहामेदंसुꣳस्वाहास्तोकानाꣳस्वाहास्वाहाकृतीनाꣳ स्वाहाहुव्यसूक्षीनाम् ॥ स्वाहादेवाऽआज्ज्यपाजुषाणाऽइन्द्रऽआज्ज्यंस्युद्यन्तुहोतुर्य्यजं ॥ ११ ॥ [११] देवम्बर्हिरिन्द्रꣳसुदेवन्देवैर्व्वीरवंत्स्तीर्णंव्वेद्यामवर्द्धयत् ॥ व्वस्तोर्व्वृतम्प्राक्तोर्ब्भृतꣳरायाबर्हिष्म्मतोत्त्यंगाद्वसुवनेव्वसुधेयंस्यव्वेतुयजं ॥ १२ ॥ देवीर्द्वारः÷ ॥ देवीर्द्वारऽइन्द्रꣳसङ्घातेव्वीड्वीर्य्यामंन्नवर्द्धयन् ॥ आवुत्सेनुतरुणेनकुमारेणंचमीवुता

पाव्वाँणꣳरेणुकंकाटन्नुदन्तांव्वसुवनेव्वसुधेयंस्यव्वेतुयजं ॥ १३ ॥ देवीऽउषासानक्तां ॥ देवीऽउषासानक्तेन्द्रंय्यज्ञेप्प्रयुक्त्यव्हेताम् ॥ दैवीर्व्विशुꣳप्रायांसिष्टाꣳसुप्प्रीतेसुधितेव्वसुव्वनेव्वसुधेयंस्यव्वीतांय्यजं ॥ १४ ॥ देवीजोष्ट्रीं ॥ देवीजोष्ट्रीवसुधितीदेवमिन्द्रमवर्द्धताम् ॥ अयांव्युन्न्या घाद्वेषाꣳस्यान्न्याव्वंक्षुद्वसुव्वाय्याँणियजंमानायशिक्षितेव्वसुवनेव्वसुधेयं स्यव्वीतांय्यजं ॥ १५ ॥ देवीऽऊर्ज्जाहूंती ॥ देवीऽऊर्ज्जाहूंतीदुघैसुदुघेपयुसेन्द्रंमवर्द्धताम् ॥ इषमूर्ज्जंमुन्न्याव्वंक्षुत्त्सग्गिधुर्ꣳसपीतिमुन्न्या नवैनुपूर्व्वुन्दयंमानेपुराणेनुनवुमधांतामूर्ज्जंमूर्ज्जाहुंतीऽऊर्ज्जयंमानेव्वसु

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

व्वाऽर्य्याणिषजंमानायशिक्षितेव्वंसुवनेव्वसुधेयंस्यव्वीतुांऽयजं ॥ १६ ॥
देवादैव्या ॥ देवादैव्याहोतारादेवमिन्द्रंमवर्द्धताम् ॥ हुताघंशꣳसा
वाभांष्ट्रांव्वसुव्वाऽर्य्याँणियजंमानायशिक्षितौव्वंसुवनेव्वसुधेयंस्यव्वीतुांऽय
जं ॥ १७ ॥ देवीस्तिस्रः ॥ देवीस्तिस्रस्तिस्रोदेवीःपतिमिन्द्रंम
वर्द्धयन् ॥ अस्पृक्षद्धारंतीदिवंꣳरुद्रैर्य्युज्ञꣳसरंस्वतीड्वंसुमतीगृहा
न्व्वंसुवनेव्वसुधेयंस्यद्व्यन्तुयजं ॥ १८ ॥ देवऽइन्द्रः ॥ देवऽइन्द्रोन
राशꣳसंस्त्रिवरूथस्त्रिवन्धुरोदेवमिन्दंमवर्द्धयत् ॥ शुतेनांशितिपृष्ठा २२३
नामाहिंतꣳसुहस्त्रेणुप्प्रवंर्ततेमित्रावरुणेदंश्यहोत्रमर्हंतोबृहस्पतिं

स्तोत्रमुꣳश्विनाद्धंऽर्य्यवंव्वसुवनेव्वसुधेयंस्यव्वेतुयजं ॥ १९ ॥ देवोदे
वैः ॥ देवोदेवैर्व्वनुस्पतिर्हिरंण्यपर्णोमधुंशाखꣳसुपिप्पलोदेवमिन्द्रंम
वर्द्धयत् ॥ दिवुमग्र्येणास्पृक्षुदान्तरिक्षम्पृथिवीमंदृꣳहीद्वसुवनेव्वसुधे
यंस्यव्वेतुयजं ॥ २० ॥ देवम्बर्हिः ॥ देवम्बर्हिर्व्वारितीनान्देवमिन्द्रंम
वर्द्धयत् ॥ स्वासुस्थमिन्द्रेणासंन्नमुन्याबर्हीꣳष्युभ्यूभूद्वसुवनेव्वसु
धेयंव्वेतुयजं ॥ २१ ॥ देवोऽअग्निः ॥ देवोऽअग्निꣳस्विष्टकृद्देवमिन्द्र
मवर्द्धयत् ॥ स्विष्टङ्कृर्व्वन्त्स्विष्टकृत्स्विष्टमुद्यकरोतुनोव्वसुवनेव्वसुधेय
स्यव्वेतुयजं ॥ २२ ॥ अग्निमुद्य ॥ होतारमवृणीतायंऽयजंमानुꣳप

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

चुन्नपक्कीःपचन्नपुरोडाशम्बद्धन्निन्द्रायुच्छागम् ॥ सूपस्थाऽअद्यदे
वोवनुस्पतिरभवदिन्द्रायुच्छागैन ॥ अघुतम्मैदुस्त्तःप्प्रतिपचुता
ग्ग्रंभीदवींवृधत्तपुरोडाशैन ॥ त्वामुद्यऽऋषे ॥ २३ ॥ [१२] होता
यक्षत् ॥ होतायक्षत्त्सभिधानम्मुहद्यशुꣳसुसंमिद्धंवरैण्यमुग्निमिन्द्रं
ब्वयोधसंम् ॥ गायुत्रीञ्छन्दऽइन्द्रियन्त्र्यविङ्गांवयोदधद्वेत्त्वाज्ज्यस्यु
होतुर्य्यजं ॥२४॥ होतायक्षुत्तनूनपातमुद्भिदम् ॥ होतायक्षुत्तनूनपात
मुद्भिदंयङ्गन्भुमादितिर्दुधेशुचिमिन्द्रंब्वयोधसंम् ॥ डुष्णिहुञ्छन्दऽइ
न्द्रियन्दित्त्युवाहुङ्गांवयोदधद्वेत्त्वाज्ज्यस्युहोतुर्य्यजं ॥ २५ ॥ होता

यक्षदीडेन्यंमीडितम् ॥ होतायक्षदीडेन्यंमीडितंवृत्रुहन्तमुमिडाभि
रीडुचुर्ꣳसहुꣳसोमुमिन्द्रंब्वयोधसंम् ॥ अनुष्टुभुञ्छन्दऽइन्द्रियम्पञ्चा
विङ्गांवयोदधद्वेत्त्वाज्ज्यस्युहोतुर्य्यजं ॥ २६ ॥ होतायक्षत्त्सुबर्हिष
म्पूषण्वन्तंम् ॥ होतायक्षत्त्सुबर्हिषंम्पूषण्वन्तुमर्म्मर्त्युꣳसीदन्तम्बर्हि
षिंप्प्रियेमृतेन्द्रंब्वयोधसंम् ॥ बृहतीञ्छन्दऽइन्द्रियन्त्रिवृत्त्सङ्गांवयोद
धद्वेत्त्वाज्ज्यस्युहोतुर्य्यजं ॥ २७ ॥ होतायक्षुद्दचंस्वतीꣳसुप्प्रायु
णाꣳ॥ होतायक्षुद्दचंस्वतीꣳसुप्प्रायुणाऽऋतावृधोद्वारोदेवीर्हिरण्ययी
र्ब्रह्माणमिन्द्रंब्वयोधसंम् ॥ पङ्क्तिञ्छन्दऽइहेन्द्रियन्तुर्य्यवाहुङ्गांवयो

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

दधुद्वचन्त्वाज्ज्यस्युहोतुर्य्यजं ॥ २८ ॥ होतायक्षत्त्सुपेशंसासुशि
ल्पे ॥ बृहतीऽउभेनक्कोषासानदंर्शतेविश्श्वमिन्द्रंव्वयोधसम् ॥ त्रि
ष्टुभुच्छदंऽइहेन्द्रियम्पष्ठुवाहङ्गांव्वयोदधद्धीतामाज्ज्यस्युहोतुर्य्यजं ॥
॥ २९ ॥ होतायक्षुत्प्रचेतसादेवानांमुत्तमंय्यशोहोतांरादैव्यांकुवीसु
युजेन्द्रंव्वयोधसम् ॥ जगतीच्छन्दंऽइन्द्रियमनुड्वाहङ्गांव्वयोदधद्धीता
माज्ज्यस्युहोतुर्य्यजं ॥ ३० ॥ होतायक्षुत्पेशंस्वतीस्तिस्त्रः ॥ होता
यक्षुत्पेशंस्वतीस्तिस्त्रोदेवीर्हिरण्ययीर्भारंतीर्बृहतीर्म्मुहीःपतिमिन्द्रं
व्वयोधसम् ॥ विराजुच्छन्दंऽइहेन्द्रियन्धेनुङ्गान्नव्वयोदधद्धचन्त्वाज्ज्य

स्युहोतुर्य्यजं ॥ ३१ ॥ होतायक्षत्त्सुरेतंसुन्त्वष्टारम् ॥ होतायक्षत्त्सु
रेतंसुन्त्वष्टारम्पुष्टिवर्द्धनꣳरूपाणिबिभ्रंतम्पृथुक्षपुष्टिमिन्द्रंव्वयोधस
म् ॥ द्विपदुच्छन्दंऽइन्द्रियमुक्षाणङ्गान्नव्वयोदधद्धेत्त्वाज्ज्यस्युहोतुर्य्य
जं ॥ ३२ ॥ होतायक्षुद्वनुस्पतिꣳशमितारम् ॥ होतायक्षुद्वनुस्प
तिꣳशमितारꣳशुतक्रतुꣳहिरण्यपर्णमुक्तिथनꣳरशुनाम्बिभ्रंतंव्वृशि
म्भगुमिन्द्रंव्वयोधसम् ॥ कुकुभुच्छन्दंऽइहेन्द्रियंव्वृशांव्वेहतङ्गांव्वयोद
धद्धेत्त्वाज्ज्यस्यहोतुर्य्यजं ॥ ३३ ॥ होतायक्षुत्स्वाहाकृतीरुग्निम् ॥
होतायक्षुत्स्वाहाकृतीरग्निङ्गृहपतिम्पृथुग्गवरुणम्भेषजङ्कविङ्गुत्रामिन्द्रं

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

व्वयोधसंम् ॥ अतिच्छन्दसुच्छन्दऽइन्द्रियम्बृहद्दृषभङ्गांव्वयोदधुद्व्य
न्त्वाज्ज्यस्युहोतुर्य्यजं॥३४॥[११]देवम्बर्हिः ॥ देवम्बर्हिर्व्वयोधसंन्दे
वमिन्द्रंमवर्द्धयत् ॥ गायुत्र्याच्छन्दसेन्द्रियश्चक्षुरिन्द्रेव्वयोदधंद्वसुवनें
व्वसुधेयंस्यव्वेतुयजं ॥३५॥ देवीर्द्वारः÷ ॥ देवीर्द्वारोंव्वयोधसुꣳशुचिमिन्द्रं
मवर्द्धयन् ॥ उष्णिहाच्छन्दसेन्द्रियम्प्राणमिन्द्रेव्वयोदधंद्वसुवनेंव्वसु
धेयंस्यद्व्यन्तुयजं ॥ ३६ ॥ देवीऽउषासानक्ता ॥ देवमिन्द्रंव्वयोधस
न्देवीदेवमंवर्द्धताम् ॥ अनुष्टुभाच्छन्दसेन्द्रियम्बलमिन्द्रेव्वयोदधंद्व
सुवनेंव्वसुधेयंस्यव्वीतांयजं ॥ ३७ ॥ देवीजोष्ट्री ॥ देवीजोष्ट्रीव्वसुंधि

तीदेवमिन्द्रंव्वयोधसंन्देवीदेवमंवर्द्धताम् ॥ बृहत्त्याच्छन्दसेन्द्रियꣳ
श्रोत्रमिन्द्रेव्वयोदधंद्वसुवनेंव्वसुधेयंस्यव्वीतांयजं ॥ ३८ ॥ देवीऽऊर्ज्जाहु
ती ॥ देवीऽऊर्ज्जाहुतीदुघेसुदुघेपयुसेन्द्रंव्वयोधसंन्देवीदेवमंवर्द्धताम्॥
पङ्क्त्याच्छन्दसेन्द्रियꣳशुक्रमिन्द्रेव्वयोदधंद्वसुवनेंव्वसुधेयंस्यव्वीतां
ठ्यजं ॥ ३९ ॥ देवादैव्या ॥ देवादैव्याहोतारादेवमिन्द्रंव्वयोधसंन्देवौ
देवमंवर्द्धताम्॥ त्रिष्टुभाच्छन्दसेन्द्रियन्त्विषिमिन्द्रेव्वयोदधंद्वसुवनेंव्व
सुधेयंस्यव्वीतांयजं॥४०॥ देवीस्तिस्रः ॥ देवीस्तिस्रस्तिस्रोदेवीर्व्वयो
धसुम्पतिमिन्द्रंमवर्द्धयन् ॥ जगत्त्याच्छन्दसेन्द्रियꣳशूषमिन्द्रेव्वयोद

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

धंद्वसुवनैंव्वसुधेर्यस्यद्व्यन्तुयजं४१॥ देवोनराशꣳसं÷॥ देवोनराशꣳसो
देवमिन्द्रंव्वयोधसंन्देवोदेवमंवर्द्धयत् ॥ व्विराजुच्छन्दंसेन्द्रियꣳरूप
मिन्द्रेव्वयोदधंद्वसुवनैंव्वसुधेर्यस्यव्वेतुयजं ॥ ४२ ॥ देवोव्वनुस्प्पतिं÷॥
देवोव्वनुस्प्पतिंर्द्देवमिन्द्रंव्वयोधसंन्देवोदेवमंवर्द्धयत् ॥ द्विपंदुच्छन्दं
सेन्द्रियम्भगमिन्द्रेव्वयोदधंद्वसुवनैंव्वसुधेर्यस्यव्वेतुयजं ॥ ४३ ॥ देव
म्बुर्हिः ॥ देवम्बुर्हिर्व्वारितीनान्देवमिन्द्रंव्वयोधसंन्देवन्देवमंवर्द्धयत् ॥
कुकुभुच्छन्दंसेन्द्रियंय्यशुऽइन्द्रेव्वयोदधंद्वसुवनैंव्वसुधेर्यस्यव्वेतुयजं ॥
॥ ४४ ॥ देव्वोऽअग्निꣳ ॥ स्विष्टकृद्देवमिन्द्रंव्वयोधसंन्देवोदेवमंवर्द्ध

उ.अ. २८ २२७

यत् ॥ अतिच्छन्दसाुच्छन्दंसेन्द्रियङ्क्षुत्रमिन्द्रेव्वयोदधंद्वसुवनैंव्वसु
धेर्यस्यव्वेतुयजं ॥ ४५ ॥ अग्निमुद्य ॥ होतांरमवृणीतायंय्यजंमानुꣳ
पचुन्नपक्कीःपचंन्नपुरोडाशंम्बुद्धन्निन्द्रांयव्वयोधसेच्छागंम् ॥ सूपुस्त्था
ऽअुद्यदेवोव्वनुस्प्पतिंरभवुदिन्द्रांयव्वयोधसेच्छागैंन ॥ अघुत्तम्मैंदुस्तꣳ
प्प्रतिंपचुताग्ग्रंभीुदवींवृधत्तपुरोडाशैंन ॥ त्वामुद्यऽऋंषे ॥४६॥ [१२]
४ इति श्रीवाजसनेयशुक्लयजुःसंहितायामष्टाविंशोऽध्यायः ॥ २८ ॥
समिद्धोअअन्नेकादशयदक्रंदस्त्रयोदशसमिद्धोअद्यद्वादशकेतुंकृण्वं
श्चत्वारःषष्टिः ॥ समिद्धोऽअुअन् ॥ समिद्धोऽअुअन्कृदंरम्मतीनाꣳ

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

तमग्ने मधुमत्तिपन्नवमानꣳ ॥ व्राजीव्वहन्नवाजिनꣳआतवेदो देवानांव्वक्षि
प्रियमासुधस्त्थम् ॥ १ ॥ घृतेनाञ्जन् ॥ घृतेनाञ्जन्त्सम्पथोदेवया
नान्प्रजानन्नवाज्ज्यप्येतुदेवान् ॥ अनुत्त्वासप्तेप्रदिशꣳसचन्ताꣳ
स्वधामस्म्मैयजमानायधेहि ॥ २ ॥ ईड्यश्च ॥ ईड्यश्चासिवन्द्य
श्चव्वाजिन्नाशुश्चासिमेद्धर्यश्चसप्ते ॥ अग्निष्ट्वादेवैर्व्वसुभिꣳसुजोषाꣳ
प्रीतंव्वन्निंहव्वहतुजातवेदाꣳ ॥ ३ ॥ स्तीर्णम्बर्हिः ॥ सुष्टरीमाजुषाणो
रुपृथुप्प्रथमानम्पृथिव्यां ॥ देवेभिर्य्युक्तमदितिꣳसुजोषाꣳस्योनꣳ
ण्वानासुवितेदधातु ॥ ४ ॥ एताऽउवꣳ ॥ सुभगाव्विश्वरूपाव्विपक्षो

भिꣳश्रयमाणाऽउदातैꣳ ॥ ऋष्वाःसुतीःकुवपुꣳशुम्भमानाद्वारोदेवीः
सुप्प्रायुणाभवन्तु ॥ ५ ॥ अन्तुरामित्रावरुणा ॥ अन्तुरामित्रावरुणा
चरन्तीमुखंव्यज्ञानामभिसंव्विदाने ॥ उषासांवाꣳसुहिरण्ण्येसुशि
ल्पेऽऋतस्ययोनाविहसादयामि ॥ ६ ॥ प्रथुमावाम् ॥ प्रथुमावाꣳ
सरथिनासुवर्णादेवौपश्यन्तौभुवनानिव्विश्वा ॥ अपिप्प्रयुश्चोदना
वाम्मिमानाहोतारांज्ज्योतिःप्प्रदिशादिशन्ता ॥ ७ ॥ आदित्त्यैन्नः ॥
आदित्त्यैन्नौभारतीव्वष्टुयुज्ञꣳसरस्वतीसहरुद्रैर्न्नऽआवीत् ॥ इडोपहू
ताव्वसुभिꣳसुजोषायुज्ञन्नोदेवीरमृतेषुधत्त ॥ ८ ॥ त्त्वष्टाव्वीरम् ॥ त्त्व

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

ष्टांद्वीरन्देवकांमञ्जजानुत्त्वष्टुरद्वाँजायतऽआशुरश्श्वः÷॥त्त्वष्टेदंद्विश्श्वरु
म्भुवंनञ्जजानबृहोऽकुर्त्तारंमिहयंक्षिहोतꣳ ॥ ९ ॥ अश्श्वोंघृतेनुत्त्वम
न्यासमंक्तऽउपंदेवाꣳ ॥ ऽऋतुशꣳपाथंऽएतु ॥ द्वनुस्प्पतिंद्दैवलोकम्प्रं
जानन्नग्निमांहुद्व्यास्वंदितार्निवक्षत् ॥ १० ॥ प्रजापंतेस्त्तपंसा ॥ द्वा
वृधानꣳसुद्योजातोदंधिषेयुज्ञमंग्ने ॥ स्वाहांकृतेनहुविषांपुरोगायुहि
साद्धचाहुविरंदन्तुदेवाꣳ॥११॥[११]यदक्रन्दꣳ॥प्प्रथुमञ्जायंमानऽउद्द्य
न्त्संमुद्रादुतवापुरीषात् ॥ श्येनस्यंपक्षाहंरिणस्यंबाहूऽउपस्तुत्त्युम्म
हिंजातन्तैऽअर्व्वन्१२॥युमेनंदत्तम् ॥युमेनंदत्तान्त्रितऽएनमायुनगिन्द्रं

ऽण्णम्प्रथुमोऽअद्धचंतिष्ठत् ॥ गन्धुर्व्वोऽअंस्यरशुनामंगृभ्णात्सूरादं
श्श्वंद्वसवोनिरंतष्ट ॥ १३ ॥ असिंघुमꣳ ॥ असियुमोऽअस्यांदित्त्यो
ऽअर्व्वन्नसिंत्रितोगुह्यैनव्रतेनं ॥ असिसोमैनसुमयाद्विपृक्तऽआहुस्त्ते
त्रीणिंदिविबन्धंनानि ॥ १४ ॥ त्रीणिंते ॥ त्रीणितऽआहुर्द्दिविबन्धंना
नित्रीण्युप्प्सुत्रीण्युन्तꣳसंमुद्रे ॥ उतेवंमेव्वरुणश्छन्त्स्यर्व्वन्यत्रांतऽआ
हुꣳपरमञ्जनित्रंम् ॥ १५ ॥ इमातैं ॥ द्वाजिन्नवुमार्ज्जनानीमाशुफानां
ꣳसनितुर्न्निधानां ॥ अत्रांतेभुद्वारंशुनाऽअंपश्यमृतस्युथाऽअंभिरक्षं
न्तिगोपाꣳ ॥ १६ ॥ आत्त्कमानंन्ते ॥ आत्त्कमानंन्तेमनंसारादंजा

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

नामुवोदिवापुतयंन्तम्पतुङ्गम् ॥ शिरोऽअपश्यम्पृथिभिः सुगेभिररे
णुभिर्जेहमानम्पतुत्रि ॥ १७ ॥ अन्नांते ॥ रूपमुत्तममंपश्युञ्जिगीं
षमाणमिषऽआपुदेगोः ॥ घृदातेमत्तोंऽअनुभोगमानुडादिद्वसिष्ठऽओ
षंधीरजीगः ॥ १८ ॥ अनुत्त्वा ॥ अनुत्त्वारथोऽअनुमर्य्योऽअर्व्वन्ननु
गावोनुभगः कुनीनांम् ॥ अनुव्रातासुस्तवंसुक्रव्यमीयुरनुदेवामांमि
रेव्वीर्य्यन्ते ॥ १९ ॥ हिरंण्यशृङ्गोयं ॥ हिरंण्यशृङ्गोयोऽअस्युपां
दामनोजवाुअवंरुऽइन्द्रंआसीत् ॥ देवाऽइदंस्यहविरद्यंमायुन्योऽअ
र्व्वन्तम्प्रथुमोऽअुद्धचतिष्ठत् ॥ २० ॥ ईम्मान्तासुःसिलिकमद्धचमासुःसर्ः शूरंणासोदिव्यासोऽ

मासः ॥ ईम्मान्तासुःसिलिकमद्धचमासुःसर्ः शूरंणासोदिव्यासोऽ
अत्त्याः ॥ हृदिसाऽईवश्श्रेणिशोर्यतन्तेयदाक्षिषुर्द्विव्यमज्म्मुमश्वाः ॥
॥ २१ ॥ तवुशरीरम्॥ तवुशरीरम्पतयिष्णव्वर्व्वन्तवंचित्तंव्वातंऽइवुद्ध
जींमान् ॥ तवुशृङ्गांणिव्विष्ठिंतापुरुत्रारंण्येषुजभ्भुंराणाचरन्ति॥ २२॥
उपुप्प्र ॥ उपुप्प्रागुच्छसंनंव्वाज्ज्यवींदेवुद्रीचुमनसादीद्धचांनः ॥ अु
जःपुरोनींयतेनाभिरुस्यानुपुश्चात्कुवयोंयन्तिरेभाः ॥ २३ ॥ उपुप्प्र॥
उपुप्प्रागांत्परमंञ्यत्तसुधस्थुमर्व्वाः ॥ ऽअच्छांपितरंम्मातरंञ्च ॥
अुद्यादेवाञ्जुष्टतमोहिगुम्म्याऽअथाशांस्तेदाशुषेव्वार्य्याणि ॥ २४ ॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

[१३] समिद्धोऽअग्न॥ मनुषोदुरोणेदेवोदेवान्यंजसिजातवेदः ॥ आचुव्वहंमित्रमहश्चिकित्वान्त्वन्दूतःकुविरंसिप्रचेताः ॥ २५॥ शतम् ॥ १६०० ॥ तनूनपात्त्पथः ॥ तनूनपात्त्पथऽऋतस्ययानान्मद्धा समञ्जन्त्स्वदयासुजिह्व॥ मन्मानिधीभिरुतयज्ञमृन्धन्देवत्राचंकृणुह्यध्वरन्नः÷ ॥ २६ ॥ नराशꣳसंस्यमहिमानम् ॥ नराशꣳसंस्यमहिमानमेषामुपंस्तोषामयजुतस्यंयज्ञैः ॥ येसुक्रतवुःशुचंयोधियुन्धाः स्वदंन्तिदेवाऽउभयांनिहुव्या ॥२७॥ आजुह्वानुऽईड्यं÷॥आजुह्वानुऽईड्योन्नन्द्युश्चायांह्यग्नेवसुभिःसजोषाः ॥ त्वन्देवानांमसियह्वहो

तासऽएंनान्यक्षीषितोयजींयान् ॥ २८॥ प्राचीनम्बर्हिः ॥ प्प्रदिशा पृथिव्याव्वस्तोरुस्यावृंज्ज्यतेअग्नेऽअन्हांम् ॥ द्व्युंप्प्रथतेव्वितुरंव्वरींयो देवेभ्योऽअदितयेस्योनम् ॥ २९ ॥ द्व्यचंस्वतीरुर्व्विया ॥ व्विश्श्रंयन्ताम्पतिंभ्योनजनंयुꣳशुम्भमानाः ॥ देवीर्द्वारोबृहतीर्व्विश्व्वमिन्वादेवेभ्योंभवतसुप्प्रायुणाः ॥ ३० ॥ आसुष्ष्वयंन्ती ॥ यजुतेऽउपांकेऽउषासानक्तांसदतान्नियोनौ ॥ दिव्येयोषंणेबृहतीसुरुक्मेऽअधिश्श्रयंदꣳशुक्रपिशुन्दधाने ॥ ३१ ॥ दैव्याहोतारा ॥ प्प्रथमासुवाचामिमांनायुज्ञम्मनुषोयजद्धचै ॥ प्रचोदयंन्ताव्विदथेषुकारूप्प्राचीनꣳयोतिः÷

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

प्प्रदिशादिशन्ता ॥ ३२ ॥ आनः÷ ॥ आनौयुज्ञम्भारतीतूर्यमेत्त्वि
डांमनुष्ष्वद्दिहचेतयन्ती ॥ तिस्रोदेवीर्ब्बर्हिरेदꣳस्योनꣳसरस्वतीस्व
पंसꣳसदन्तु ॥ ३३ ॥ यऽइमे ॥ द्यावापृथिवीजनित्रीरूपैरपिꣳशद्भुव
नानिविश्वा ॥ तमुद्यहौतरिषितोयजीयान्देवन्त्वष्टारमिहयक्षिविद्वा
न् ॥ ३४ ॥ उपावसृजुत्त्मन्या ॥ समुञ्जन्देवानाम्पाथऽऋतुथाहवी
ꣳषि ॥ वनुस्पतिः÷शमितादेवोऽअग्निꣳस्वदन्तुहव्यम्मधुनाघृतेन ॥
॥ ३५ ॥ सुद्योजातः॥ सुद्योजातोद्यमिमीतयज्ञमुग्निर्द्देवानामभवत्पु
रोगाः॥ अस्यहोतु÷प्प्रदिशृतस्यवाचिस्वाहाकृतꣳहविरदन्तुदेवाः॥

॥ ३६ ॥ [१२] केतुङ्कृण्वन् ॥ केतुङ्कृण्वन्नकेतवेपेशोमर्य्याऽअपेश
सें ॥ समुषद्भिरजायथाः ॥ ३७॥ जीमूतस्येवभवति॥ जीमूतस्येव
भवतिप्प्रतीकंयद्यद्वम्मीयातिसुमदामुपस्त्थें॥ अनाविद्धयातुन्वाजयु
त्त्वꣳसत्त्वाव्वम्मँणोमहिमापिपर्त्तु ॥ ३८॥ धन्वंनागाः॥ धन्वंनागाध
न्वंनाजिञ्जयेमुधन्वंनातीव्राःसुमदोजयेम ॥ धनुःशत्रोरपकाममृक्ष्णो
तिधन्वंनासर्व्वा÷प्प्रदिशोजयेम॥३९॥व्वक्ष्यन्तीवेत्॥ व्वक्ष्यन्तीवेदा
गंनीगन्तिकर्ण्णम्प्रियꣳसखायम्परिषस्वजाना ॥ योषेवशिङ्कृण्व्वितना
धिधन्वज्याऽइयꣳसमंनेपारयन्ती४०॥ तेऽआचरन्ती॥तेऽआचरन्ती

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

समंनेवृयोषांमातेवंपुत्रम्बिभृतामुपस्त्थें ॥ अपशत्रून्निवद्धचताꣳसं
विदानेऽआत्क्रौंऽइमेविष्फुरन्तीऽअमित्रान् ॥ ४१ ॥ बह्वीनाम्पिता॥
बहुरस्यपुत्रश्चिश्च्याकृणोतिसमंनावुगत्यं ॥ इषुधिꣳशङ्कुꣳपृतंनाश्च
सर्व्वाँ÷पृष्ठेनिनद्धोजयतिप्रसूतꣳ ॥ ४२ ॥ रथेतिष्ठन् ॥ रथेतिष्ठन्नयति
ब्राजिनं÷पुरोयत्रंयत्रकामयतेसुषारथिꣳ ॥ अभीशूनाम्महिमानंम्पना
यतुमनं÷पुश्चादनुयच्छन्तिरश्मयं÷ ॥ ४३ ॥ तीव्रान्घोषान् ॥ तीव्रान्घोषान्कृण्वतेवृषपाणयोश्वारथेभिꣳ सहव्राजयन्तꣳ ॥ अवक्रामन्तꣳप्रपदैरमित्रान्क्षिणन्तिशत्रूँ॥ रनपव्ययन्तꣳ ॥ ४४ ॥ रथवाहं

णꣳहविꣳ ॥ रथवाहंणꣳहविरंस्यनामयत्रायुधन्निहितमस्यवर्म्मं ॥ त
त्रारथमुपशुग्मꣳसंदेमवित्र्वाहांवयꣳसुमनस्यमानाꣳ ॥ ४५ ॥ स्वा
दुषꣳसदं÷पितरं÷ ॥ स्वादुषꣳसदं÷पितरोवयोधाकृच्छ्रेश्रितꣳशक्ती
वन्तोगभीराꣳ ॥ चित्रसेनाऽइषुबलाऽअमृध्राꣳसुतोवीराऽउरवोव्रातसा
हाꣳ ॥ ४६ ॥ ब्राह्मंणासुःपितरꣳ ॥ ब्राह्मंणासुःपितरꣳसोम्यासꣳ
शिवेनोद्यावांपृथिवीऽअनेहसां ॥ पूषानं÷पातुदुरितादृतावृधोरक्षामा
किन्नोऽअघशꣳसऽईशत ॥ ४७ ॥ सुपर्णवस्ते ॥ मृगोऽअस्यादन्तोगो
भिꣳसन्नद्धापततिप्रसूता ॥ यत्रानरꣳसश्चवित्रुद्रवन्तितत्रास्म्मब्भ्यु

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

मिषंवः शर्म्मँयच्छ्सन् ॥ ४८ ॥ ऋर्जीतेपरिं ॥ वृङ्ङ्धिनोऽम्मांभवतुन
स्तनूः ॥ सोमोऽअधिब्रवीतुनोदितिः शर्म्मँयच्छतु ॥ ४९ ॥ आजङ्घ
न्ति ॥ आजङ्घन्तिसान्वेषाऽघनाः ॥ ऽउपजिग्घ्रते ॥ अश्वांजानि
प्रचेतुसोश्वान्त्सुमत्त्सुंचोदय ॥ ५० ॥ अहिंरिवभोगैः पर्य्येतिबाहु
ञ्याया हेतिम्पंरिबाधंमानः ॥ हस्तघ्नोविश्वांवयुनानिविद्वान्पुमान्पु
मांसंसुम्परिंपातुविश्वतः ॥ ५१ ॥ वनंस्पतेवीड्वङ्गः ॥ वनंस्पतेवीड्व
ङ्गोहिभूयाऽअस्म्मत्त्संखाप्प्रतरंणः सुवीरः ॥ गोभिः सन्नद्धोऽआसिवी
डयंस्वास्त्थातातेंजयतुजेत्वांनि ॥ ५२ ॥ दिवः पृथिव्याः ॥ दिवः

पृथिव्याःपर्य्योजऽउद्भृंतुंवनस्पतिभ्यः पर्य्याभृंतुर्हविषा सहः ॥ अपामो
ज्म्मानम्परिगोभिरावृंतुमिन्द्रंस्यवज्ज्रंर्हविषारथंर्य्यजं ॥ ५३ ॥ इ
न्द्रंस्यवज्ज्रः ॥ इन्द्रंस्यवज्ज्रौमरुतामनीकंमित्रस्यगर्भोवरुणस्यु
नाभिः ॥ सेमान्नोहव्यदातिअषाणोदेवरथुप्प्रतिहव्यागृंभाय ॥५४ ॥
उपश्श्वासय ॥ पृथिवीमुतद्याम्पुरुत्रातैमनुतांविष्टिंतुअगंत् ॥ सदुं
न्दुभेसुजूरिन्द्रेणदेवैर्दूराद्दवींयोऽअपसेधशत्रून् ॥ ५५ ॥ आक्रंन्दय ॥
आक्रंन्दयबलमोजोनऽआधांनिष्टंनिहिदुरिताबाधंमानः ॥ अपंप्प्रोथ
दुन्दुभेदुच्छुनाऽइतऽइन्द्रस्यमुष्टिरंसिवीडयंस्व ॥ ५६ ॥ आमूः ॥ आ

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

मूरंजप्प्रत्यावर्तयेमाऽकैतुमद्दुन्दुभिर्वावदीति ॥ समश्श्वपर्णाश्चरं
न्तिनोनरोस्म्माकमिन्द्ररथिनोजयन्तु ॥ ५७ ॥ आग्नेयऽकृष्णग्रीं
वꣳ ॥ सारस्वतीमेषिबन्भ्रुऽसौम्म्यऽपौष्णऽश्यामऽशितिपृष्ठोबार्हस्प्पु
त्यऽ शिल्प्पोवैश्श्वदेवऽऐन्द्रोरुणोमारुतऽकुल्म्माषऽऐन्द्राग्नऽसंहि
तोधोरामꣳसावित्रोर्व्वारुणऽकृष्णऽएकशितिपात्त्पेत्त्वः ॥ ५८ ॥ अ
ग्नयेनीकवते ॥ अग्नयेनीकवतेरोहिताञ्जिरनुष्ट्वानुधोरामौसावित्रौ
पौष्णौरजुतनाभीर्व्वैश्श्वदेवौपिशङ्गौतूपरौमारुतऽकुल्म्माषऽआग्ने
यऽकृष्णोजऽसारस्वतीमेषीर्व्वारुणऽपेत्त्वः ॥ ५९ ॥ अग्नयेगायत्रा

यं॥ त्रिवृतेरार्थन्तरायाष्टाकपालऽइन्द्रायत्रैष्टुभायपञ्चदशायबार्हतायै
कादशकपालोर्व्विश्श्वेभ्योदेवेभ्योजागतेभ्यऽसप्तदशेभ्योर्व्वैरूपे
भ्योद्वादशकपालोमित्रावरुणाभ्यामानुष्टुभाभ्यामेकविꣳशाभ्यां
वैराजाभ्यांपयस्यायाबृहस्प्पतयेपाङ्क्तायत्रिणवायशा क्व रायंचरुऽसावित्र
ऽऔष्णिहायत्रयस्त्रिꣳशायरैवतायद्वादशकपालऽप्प्राजापत्त्यश्चरुर
दित्त्यैविष्णुपत्त्कन्यैचरुरग्नयेर्व्वैश्श्वानरायद्वादशकपालोनुमत्त्याऽ
अष्टाकपालꣳ ॥ ६० ॥ [२४]॥४॥ इति श्रीशुक्लयजुःसंहितापाठे एकोन
त्रिंशोऽध्यायः ॥ २९ ॥ देवसवितःषट्तपसेकौलालꣳषोडशद्वौद्धाविꣳ

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

शतिः ॥ देवंसवितः ॥ देवंसवितुःप्रसुंवयुज्ञम्प्रसुंवयुज्ञपंतिम्भगायं ॥
दिव्योगन्धुर्व्वःकेतुपूःकेतन्नःपुनातुव्वाचस्प्पतिर्व्वाचंन्नःस्वदतु ॥ १ ॥ त
त्त्संवितुः ॥ तत्त्संवितुर्व्वरेण्युम्भर्गोदेवस्यधीमहि ॥ धियोयोनःप्र
चोदयात् ॥ २ ॥ विश्वांनिदेव ॥ सवितर्दुरितानिपरासुव ॥ यद्भद्रन्त
न्नऽआसुंव ॥ ३ ॥ विभुक्षारंꣳहवामहे ॥ विभुक्षारंꣳहवामहेव्वसोश्चित्र
स्युराधंसः ॥ सुवितारंन्नचक्षसम् ॥ ४ ॥ ब्रह्मंणेब्राह्मणम् ॥ ब्र
ह्मंणेब्राह्मणक्षत्त्रायंराजन्यम्मरुद्भ्योव्वैश्युन्तपंसेशूद्रन्तमंसेतस्कं
रन्नारकायंव्वीरहणम्पाप्मनेक्लीबमांक्रयायाऽअयोगङ्कामायपूंश्चलूम

तिंक्रुष्टायमागुधम् ॥ ५ ॥ नृत्तायंसूतम् ॥ नृत्तायंसूतङ्गीतायंशैलू
षन्धम्मांयसभाचुरन्नरिष्ट्यैभीमुलन्नम्मायंरेभꣳहसायुकारिंमानु
न्दायंस्त्रीषुखम्प्रमदैकुमारीपुत्रम्मेधायैरथकारन्धैष्ठ्यांयुतक्षांणम् ॥
॥ ६ ॥ [६ ॥ तपंसेकौलालम् ॥ तपंसेकौलालम्मायायैकुम्मांरंꣳरू
पायंमणिकारꣳशुभेवुपꣳशरव्यायाऽइषुकारꣳहेत्त्यैधनुष्कारङ्कर्म्मंणे
ज्ज्याकारन्दिष्टायंरज्जुसर्ज्जम्मृत्त्यवैमृगयुमन्तंकायश्वनिनम् ॥ ७ ॥
नदीभ्यंःपौञ्जिष्टम् ॥ नदीभ्यंःपौञ्जिष्टमृक्षीकाभ्योनैषादम्पुरुष
व्यांग्घायंदुर्म्मदङ्गन्धर्व्वाप्सरोभ्योव्रात्यम्प्रयुग्भ्यऽउन्मत्तꣳसर्प्पदे

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

वजुनेब्भ्योप्प्रातिपदुमयैब्भ्यश्कितवमीर्ष्यतायुाऽअकितवम्पिशुाचे
ब्भ्योबिदलकुारीर्ष्यातुधानेब्भ्यश्कण्टकीकुारीम् ॥ ८ ॥ सुन्धयैजुा
रम् ॥ सुन्धयैजुारङ्गेहायोपपुतिमात्यैुपरिवित्तुन्निर्ऋत्यैपरिविविदान
मराद्धचाऽएदिधिषुश्पुतिन्निष्कृत्यैपेशस्कुारीश्सुज्ञानायस्म्मरकुा
रीम्प्रकुामोद्धायोपुसदंव्वर्णायानुरुधुम्बलायोपुदाम् ॥ ९ ॥ उत्सुादे
ब्भ्यः÷कुब्जम् ॥ उत्सुादेब्भ्यः÷कुब्जम्प्रमुदैव्वामुनन्द्धुब्भ्यश्स्त्रामर्द्धस्व
म्प्रायुान्धमधर्म्मायबधिरम्पुवित्रायभिषजम्प्रज्ञानायनक्षत्रदुर्शमांशि
क्षायैप्प्रश्निनंमुपशिक्षायाऽअभिप्प्रश्निनम्मुर्ष्यादायैप्प्रश्नाविवाुक

म् ॥ १० ॥ अम्मैंब्भ्योहस्तिपम् ॥ अम्मैंब्भ्योहस्तिपश्चवायाश्श्वु
पम्पुष्टचैगोपालंव्वीर्य्यायाविपालन्तेजसेजपालमिरायैकीनाशंड्डीला
लायसुराकुारम्भद्रार्यगृहुपश्श्रेयंसेवित्तुधमाद्धचंक्ष्यायानुक्षुत्तारम्
॥ ११ ॥ भायैदार्व्वाहुारम् ॥ भायैदार्व्वाहुारम्प्रभायाऽअग्न्येधम्ब्रुद्ध्
स्यंव्विष्टपायाभिषेक्कारंव्वर्षिष्ठायुनाकायपरिवेष्टारंन्देवलोकायपेशितां
रंम्मनुष्यलोकायंप्प्रकरितारुंसर्व्वेब्भ्योलोकेब्भ्यंऽउपसेक्कारुमवऽ
ऋत्यैव्वुधायोपमन्थितारुम्मेधायव्वासऽपल्प्पूलीम्प्रकुामायंरजयित्री
म् ॥ १२ ॥ ऋुतयैस्तेनहृदयम् ॥ ऋुतयैस्तेनहृदयंव्वैरंहत्यायुपिशुं

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

नुंव्विविंक्त्यैक्षुत्तारुमौपद्रष्ट्रचायानुक्षुत्तारुम्बलायानुचुरम्भूम्म्नेपरिष्ष्कु
न्दम्प्रियार्यप्प्रियवादिनुमरिंष्टचाऽअश्श्वसादꣳस्वुग्गार्यलोकार्यभा
गदुघंव्वार्षिंष्टायुनाकांयपरिवेष्टारंम् ॥ १३ ॥ मुन्यवैयस्तापम् ॥ मु
न्यवैयस्तापङ्कोधांयनिसुरँष्योगांययोक्कारुꣳशोकांयाभिसुर्तारुङ्क्षेमां
यव्विमोक्कारंमुत्कूलनिकूलेब्भ्यंस्त्रिष्ठिनुंव्वर्षुंषेमानस्कृतꣳशीलांयाञ्च
नीकुरीन्निँऋत्यैकोशकुरींष्युमायुसूम् ॥ १४ ॥ घुमार्यंघमुसूम् ॥
घुमार्यंघमुसूमर्थर्व्वब्भ्योवंतोकाꣳसंव्वत्सुरार्यपर्ष्यायिणींम्परिवत्सुरा
यांविंजातामिदावत्सुरायातीत्वंरीमिद्वत्सुरायांतिष्कद्वंरींव्वत्सुरायु

व्विजर्ज्जराꣳसँव्वत्सुरायुपलिक्नीमुभुब्भ्योंजिनसुन्धꣳसाद्धचेब्भ्य
श्च्चर्म्मुम्मम् ॥ १५ ॥ सरौब्भ्योधैवुरम् ॥ सरौब्भ्योधैवुरमुपुस्त्था
वंराब्भ्योदार्शंव्वैशुन्ताब्भ्योंबैन्दन्नंडुलाब्भ्युꣳशौष्कलम्पुरार्यमार्ग्गार
मंवुरार्यकेवर्तन्तीर्थेंब्भ्यंऽआन्दंव्विषमेब्भ्योमैनालꣳस्वनेंब्भ्युꣳपर्ण्ण
कुङ्कुहांब्भ्युꣳकिरांतुꣳसानुंब्भ्योजम्भंकुम्पर्व्वतेब्भ्यꣳकिम्पूरुषम् ॥
॥ १६ ॥ बीभुत्सार्यैपौल्कुसम् ॥ बीभुत्सार्यैपौल्कुसंव्वर्ण्णार्यहिरण्य
कारन्तुलार्यैव्वाणिजम्पश्च्चादोषार्यग्गल्गविनुंव्विश्श्वैब्भ्योभूतेब्भ्यः÷
सिध्मुलम्भूत्यैजागरुणमभूत्यैस्वपुनमात्यैजनवादिनुंव्यृद्धचाऽअप

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

गुल्भर्द्सर्द्शुरायंप्प्रुच्छिदंम् ॥ १७ ॥ अक्षुराजायंकितुवम् ॥ अ
क्षुराजायंकितुवङ्कृतायांदिनवदुर्शन्त्रेतायैकुलिप्पनंन्द्वापरायाधिकु
लिप्पनंमास्कुन्दायंसभास्त्थाणुम्मृत्यवेंगोद्युच्छमन्तंकायगोघात
ङ्कुधेयोगांव्विकृन्तन्तुम्भिक्षंमाणऽउपुतिष्ठंतिदुष्कृतायुचरंकाचार्य्य
म्पाप्मनेंसैलुगम् ॥ १८ ॥ प्रुतिश्श्रुत्कांयाऽअर्तनम् ॥ प्रुतिश्श्रु
त्कांयाऽअर्तनङ्घोषांयभुषमन्तांयबहुवादिनंमनुन्तायमूकुर्द्शब्दांया
डम्बराघातम्महंसेव्वीणावादङ्कोशांयतूणवुध्मंमंवरस्प्पुरायंशङ्खुध्मंव्व
नांयव्वनुपमुन्म्यतौरण्यायदावुपम् ॥ १९ ॥ नुम्मायंपुँश्चुलूम् ॥ नुम्मा

यंपुँश्चुलूंश्हसांयुकारिंय्यादंसेशाबल्याङ्गांमुण्युङ्गणंकमभिक्रोशंकु
न्त्तान्महंसेव्वीणावादम्पाणिग्घ्नन्तूंणवुध्मन्तान्नृत्तायांनुन्दायंतलुवम्
॥ २० ॥ अग्न्नयेपीवांनम् ॥ अग्न्नयेपीवांनम्पृथिव्यैपीठसुर्प्पिणंव्वाय
वेंचाण्डालमुन्तरिक्षायव्वर्द्शनुर्तिनंन्दिवेखंलुतिर्द्सूय्यांयहर्य्यृक्षन्नक्षं
त्रेभ्यऽंकिर्म्मिरञ्चन्द्रमंसेकिलासुमन्हेशुक्लम्पिङ्गाक्षर्द्राःयैकृष्ण
म्पिङ्गाक्षम् ॥ २१ ॥ अथैतान् ॥ अथैतान् ॥ अथैतानुष्टौव्विरूपानालंभतेति
दीर्घंश्चातिह्रस्वश्चातिस्त्थूलश्चातिकृशश्चातिशुक्लश्चातिकृष्णुश्चाति
कुल्वश्चातिलोमशश्च ॥ अशूद्राऽअब्राह्मणास्तेप्प्राजापत्त्याः ॥ मा

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

गुधꣳपुँश्चुलीकितुवꣳक्लीबोशूद्राऽअब्राह्मणास्तेप्प्राजापत्याः ॥ २२ ॥
[१६] इति श्रीशुक्लयजुस्संहितापाठेत्रिंशत्तमोऽध्यायः ॥ ३० ॥
सहस्रशीर्षापोडशाभ्यःसंभृतःषट्द्वौद्वाविंशतिः ॥ सुहस्रंशीर्षापुरु
षः ॥ सहस्राक्षःसुहस्रंपात् ॥ सभूमिंविसुर्व्वतस्प्पृत्वात्त्यतिष्ठद्दशाङ्गु
लम् ॥ १ ॥ पुरुषऽएव ॥ पुरुषऽएवेदꣳसर्व्वुय्यद्भूतंय्यच्चभाव्यम् ॥ उ
तामृतत्त्वस्येशानोयदन्नेनातिरोहंति ॥ २ ॥ एतावानस्य ॥ महिमा
तोज्ज्यायाँश्चपूरुषः ॥ पादोस्यविश्वाभूतानित्रिपादस्यामृतंन्दि
वि ॥ ३ ॥ त्रिपादूर्द्धः ॥ त्रिपादूर्द्धऽउदैत्पुरुषꣳपादोस्येहाभवत्पुनः ॥

ततोव्विष्वङ्व्यक्रामत्साशनानशनेऽअभि ॥ ४ ॥ ततोव्विराट् ॥ ततो
व्विराडजायतव्विराजोऽअधिपूरुषः ॥ सजातोऽअत्यरिच्यतपश्चाद्भूमि
मथोपुरः ॥ ५ ॥ तस्मांद्यज्ञात् ॥ तस्मांद्यज्ञात्त्सर्व्वुहुतꣳसम्भृतम्पृष
दाज्ज्यम् ॥ पशूँस्ताँश्चक्रेवायव्यानारण्यान्ग्राम्याश्चये ॥ ६ ॥ त
स्म्मांद्यज्ञात् ॥ तस्म्मांद्यज्ञात्त्सर्व्वुहुतऽऋचꣳसामानिजज्ञिरे ॥ छन्दा
ꣳसिजज्ञिरेतस्म्माद्यजुस्तस्म्मादजायत ॥ ७ ॥ तस्म्मादश्वाः ॥
तस्म्मादश्वाऽअजायन्तुयेकेचौभुयादंतः ॥ गावोहजज्ञिरेतस्म्मा
त्तस्म्माज्जाताऽअजावयः ॥ ८ ॥ तंय्यज्ञम् ॥ तंय्यज्ञम्बर्हिषिप्प्रौक्षु

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

न्पुरुषꣳजातमग्र्यतः ॥ तेनदेवाऽअयजन्तसाद्ध्याऽऋषयश्चये ॥ ९ ॥
यत्पुरुषम् ॥ यत्त्पुरुषंव्यदधुःकतिधाव्यकल्पयन् ॥ मुखङ्किम
स्यासीत्किम्बाहूकिमूरूपादाऽउच्येते ॥ १० ॥ ब्राह्मणोस्य ॥ ब्रा
ह्मणोस्स्युमुखंमासीद्बाहूराजन्यःकृतः ॥ ऊरूतदस्ययद्वैश्यंःपद्भ्या
ꣳशूद्रोऽअजायत ॥ ११ ॥ चन्द्रमामनंसꣳ ॥ चन्द्रमामनंसोजात
श्चक्षोꣳसूर्य्योऽअजायत ॥ श्श्रोत्राद्वायुश्चंप्प्राणश्चमुखादग्निरंजाय
त ॥ १२ ॥ नाभ्यांऽआसीत् ॥ नाभ्यांऽआसीदन्तरिक्षꣳशीर्ष्णोद्यौः
समवर्त्तत ॥ पद्भ्याम्भूमिर्द्दिशꣳश्रोत्रात्तथालोकाꣳ ॥ ऽअकल्पयन्

॥ १३ ॥ यत्त्पुरुषेण ॥ हविषादेवायज्ञमतन्वत ॥ वसुन्तोस्स्यासीदा
ज्ज्यंग्रीष्म्मऽइध्मःशरद्धविः ॥ १४ ॥ सप्तास्स्यांसन् ॥ सप्तास्स्यांस
न्परिधयस्त्रिःसप्तसमिधंःकृताः ॥ देवायद्यज्ञन्तन्वानाऽअबध्नन्पु
रुषम्पशुम् ॥ १५ ॥ यज्ञेनयज्ञम् ॥ यज्ञेनयज्ञमयजन्तदेवास्तानिधर्म्माँ
णिप्प्रथुमान्यासन् ॥ तेहनाकंम्महिमानꣳसचन्तयत्रपूर्व्वेसाद्ध्याꣳस
न्तिदेवाः ॥ १६ ॥ [१६] अद्भ्यꣳसम्भृतः ॥ पृथिव्यैरसाच्चविश्वकर्म्म
णꣳसमवर्त्तताग्रे ॥ तस्यत्वष्टाविदधद्रूपमेतितन्मर्त्त्यस्यदेवत्व
माजानमग्रे ॥ १७ ॥ वेदाहम् ॥ वेदाहमेतम्पुरुषम्महान्तमादित्यव

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

र्ण्णुन्तमंसऽपुरस्तात् ॥ तमेवविद्विदित्वातिमृत्युमेतिनान्यः पन्थाविद्यु
तेयंनाय ॥१८॥ प्रजापतिश्चरति ॥ प्रजापतिश्चरतिगर्भेऽअन्तरजा
यमानोबहुधाविजायते ॥ तस्ययोनिम्परिपश्यन्तिधीरास्तस्मिन्नहं
तस्त्थुर्भुवनानिविश्वा ॥ १९ ॥ योदेवेभ्यः ॥ योदेवेभ्यऽआतपति
योदेवानाम्पुरोहितः ॥ पूर्व्योयोदेवेभ्योजातोनमोरुचायब्राह्मये ॥
॥२०॥रुचम्ब्राह्मम् ॥ रुचम्ब्राह्मञ्जनयन्तोदेवाऽअग्रेतदब्रुवन् ॥य
स्त्वैवम्ब्राह्मणोविद्यात्तस्यदेवाऽअसन्वशे ॥२१॥ श्रीश्च ॥ श्रीश्च २१२
तेलक्ष्मीश्चपत्न्यावहोरात्रेपार्श्वेनक्षत्राणिरूपमश्विनौव्यात्तम् ॥

इष्णन्निषाणामुम्मऽइषाणसर्व्वलोकम्मऽइषाण ॥ २२ ॥ [६] ॥२॥
इति श्रीशुक्लयजुःसंहितायांएकत्रिंशोऽध्यायः ॥ ३१ ॥ तदेवसप्तवेन
स्तन्नवद्यौषोडश ॥ तदेव ॥ तदेवाग्निस्तदादित्यस्तद्वायुस्तदुचन्द्र
माः ॥ तदेवशुक्रन्तद्ब्रह्मतऽआपुःसप्रजापतिः ॥ १ ॥ सर्व्वेनिमे
षाः ॥ सर्व्वेनिमेषाजज्ञिरेविद्युतःपुरुषादधि ॥ नैनंमूर्द्ध्नातिर्य्यञ्चन्नम
द्ध्येपरिजग्रभत् ॥ २ ॥ नतस्यं ॥ प्रतिमाऽअस्तियस्युनानामंमु
हद्यशः ॥ हिरण्यगर्भऽइत्येषमामाहिꣳसीदित्येषायस्म्मान्नजातऽइ
त्येषः ॥ ३ ॥ एषोह ॥ देवःप्रदिशोनुसर्व्वाःपूर्व्योहजातःसऽउगर्भेऽ

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

अन्तꣳ॥सऽएवजातꣳसर्जनिष्ष्यमाणꣳप्रत्यङ्ङास्तिष्ठतिसुव्वर्तोमुखꣳ
॥ ४॥ यस्म्माज्जातम् ॥ यस्म्माज्जातन्नपुराकिञ्चनैवयऽआबभूवुभु
वंनानिव्विश्वा ॥ प्रजापतिꣳप्रजयासꣳरराणस्त्रीणिज्ज्योतींꣳषिसच
तेसषोडशी ॥ ५॥ येनद्यौः ॥ येनद्यौरुग्रापृथिवीचदृढायेनुस्वस्त
भितंय्येनुनाकꣳ॥ योऽअन्तरिक्षेरजसोव्विमानꣳकस्मैदेवायहुविषाव्वि
धेम ॥ ६॥ यङ्क्रन्दसी ॥ यङ्क्रन्दसीऽअवंसातस्त्तभानेऽअभ्यैक्षेतान्म
नंसारेजमाने ॥ यत्राधिसूरऽउदितोव्विभातिकस्म्मैदेवायहुविषाव्विधे
म॥ आपोहुयद्बृहतीर्य्याश्चिदापꣳ॥ ७॥ [७] व्वेनस्तत् ॥ व्वेनस्त

त्पश्यन्निहितङ्गुहासद्यत्रव्विश्वम्भवत्येकनीडम् ॥ तस्म्मान्निदꣳस
श्चव्विचैतिसर्व्वꣳसऽओतुꣳप्रोतश्चव्विभूꣳप्रजासु ॥ ८॥ प्रतत् ॥ प्रतद्वो
चेदमृतन्नुव्विद्वान्गन्धुर्व्वोधामव्विभृतुङ्गुहासत् ॥ त्रीणिपदानिनिहितागु
हास्युयस्तानिव्वेदसपितुꣳपितासत् ॥ ९॥ सनः॥ सनोबन्धुर्ज्जनिता
सव्विधाताधामानिव्वेदभुवनानिव्विश्वा॥ यत्रदेवाऽअमृतमानशानास्तृ
तीयेधामन्नध्यैरयन्त ॥ १०॥ पुरीत्यंभूतानिं ॥ पुरीत्यंलोकान्पुरी
त्युसर्व्वाꣳप्प्रदिशोदिशश्च ॥ उपस्थायंप्प्रथमजामृतस्स्यात्क्मना
त्क्मानंमभिसंव्विवेश ॥ ११॥ परिद्यावांपृथिवी ॥ सद्यऽइत्त्वापरिं

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

लोकान्परिदिशुꣳपरिस्त्वः ॥ ऋतस्यतन्तुंवितंतंविचृत्युतदंपश्युत्त
दंभवुत्तदासीत् ॥ १२ ॥ सदंसुरुप्पतिंम् ॥ सदंसुरुप्पतिमद्भूतम्प्रिय
मिन्द्रंस्युकाम्म्यंम् ॥ सुनिम्मेधामंयासिषुꣳस्वाहां ॥ १३ ॥ याम्मे
धाम् ॥ याम्मेधान्दैवगुणाꣳपितरंश्चोपासंते ॥ तयामामुद्यमेधयाग्नें
मेधाविंनङ्कुरुस्वाहां ॥ १४ ॥ मेधाम्मैं ॥ मेधाम्मेव्वरुंणोददातुमेधा
मुग्निꣳप्प्रजापंतिꣳ ॥ मेधामिन्द्रंश्चवायुश्चंमेधान्धाताददातुमेस्स्वा
हां ॥ १५ ॥ इदम्मैं ॥ इदम्मेब्रह्मंचक्षुत्रश्चोभेश्श्रियंमश्नुताम् ॥

मयिंदेवादंधतुश्श्रियुमुत्तंमान्तस्स्यैंतेस्वाहां ॥ १६ ॥ [९] ॥ २ ॥
इति श्रीशुक्लयजुःसंहितायांद्वात्रिंशोऽध्यायः ॥ ३२ ॥ अस्याजरा
सःसप्तदशापश्चित्द्वादशविभ्राट्चतुर्दशप्रवावृजएकादशप्रवायुंप्रवीर
यापंचदशकावानस्त्रयोदशसप्तसप्तनवतिः ॥ अस्स्याजरांसꣳ ॥ अ
स्स्याजरांसोदुमामुरित्राऽअर्च्चद्धूमासोऽअग्न्नयंः÷पावुकाꣳ ॥ श्वेतीं
चयंः÷श्वात्रासौभुरण्यवौव्वनुर्षदौव्वायवोनसोमाꣳ ॥ १ ॥ हरंयोधूम
केंतवꣳ ॥ हरंयोधूमकेंतवोव्वातंजूताऽउपुद्यविं ॥ यतंन्तेव्वृथंगुग्न्नयंः÷ ॥
॥ २ ॥ यजांनꣳ ॥ यजांनोमित्रावरुंणायजांदिवाꣳ ॥ ऽऋतम्बृहत् ॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

अग्ग्नेषाक्षिस्स्वन्दंमम् ॥३॥युक्ष्वाहि ॥ देवुहूतमांꣳऽ॥ अश्श्वांꣳ ॥ऽ
अग्ग्नेरथीरिंव ॥ निहोतांपूर्व्यꣳसंदꣳ ॥ ४ ॥ द्वेव्विरूपे ॥ चरतꣳ
स्वर्त्थैंऽअन्याऩ्यांव्वुत्समुपंधापयेते ॥ हरिंरन्यस्युम्भवंतिस्वुधावां
ञ्छुक्रोऽअन्यस्यांन्दद्दृशेसुवर्च्चांꣳ ॥ ५॥ शतम् १७०० ॥ अयमिह ॥
प्प्रथुमोधांयिधात्तभिर्होतायजिंष्ठोऽअर्द्धरेष्ष्वीड्यꣳ ॥ यमप्पन्नंवानोभृ
गंवोव्विरुरुचुर्व्वनेंषुचित्रंव्विभ्वंव्विशेव्विशे ॥ ६ ॥ त्रीणिंशता ॥ त्रीसुह
स्राण्युग्ग्निन्त्रिꣳशच्चंदेवानर्वचासपर्य्यन् ॥ औक्षंन्घृतैरस्तृणन्बर्हिरं २४५
स्म्माऽआदिद्धोतांरन्न्यसादयन्त ॥ ७॥ मूर्द्धानंन्दिवꣳ ॥ मूर्द्धानंन्दि

वोऽअंरतिम्पृथिव्यावैꣳश्वानरमृतऽआजातमुग्ग्निम् ॥ कविꣳसुम्म्रा
जुमतिंथिञ्जनांनामासन्नापात्रंञ्जनयन्तदेवाꣳ ॥ ८ ॥ अग्ग्निर्व्वृत्राणिं ॥
जङ्घ्नद्रविणस्युव्विंपन्न्ययां ॥ समिद्धꣳशुक्रऽआहुतꣳ ॥ ९ ॥ व्विꣳश्वेभिꣳ
सोम्म्यम् ॥ व्विꣳश्वेभिꣳसोम्म्यम्मद्धुग्ऽइन्द्रेणव्वायुनां ॥ पिबांमित्र
स्युधामंभिꣳ ॥ १० ॥ आयत् ॥ आयदिषेनृपतिन्तेजऽआनुद्दशुचिरे
तोनिषिक्तुन्द्यौरभीकें ॥ अग्ग्निꣳशर्द्धंमनवुद्यंय्युवांनꣳस्वाद्धुयजनय
त्त्सूदयंच्च ॥ ११ ॥ अग्ग्नेशर्द्धं ॥ महतेसौभंगायतवंद्युम्म्नान्न्युत्तुमा
निंसन्तु ॥ सञ्जांस्प्पत्त्यꣳसुयमुमाकृंणुष्ष्वशत्रूयतामभितिंष्ठामहां

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

छंसि ॥ १२ ॥ त्वाछंहि ॥ मुन्द्रतममर्कशोकैर्व्वंवृमहेमहिनुऽश्रोष्ट्यं ग्ने ॥ इन्द्रन्नत्त्वाशवंसादेवतांव्वायुम्पृणन्तिराधंसानृतंमाऽ ॥ १३ ॥ त्त्वेऽअग्ने ॥ स्वाहुताप्प्रियासं÷सन्तुसूरयं÷ ॥ यन्तारोषेमघवांनोज नांनामूर्व्वान्दयंन्तुगोनांम् ॥ १४ ॥ श्रुधिश्श्रुंत्त्कर्ण्णु ॥ श्रुंधिश्श्रुंत्त्क र्ण्णुव्वन्निहभिर्द्दैवैरग्नेसुयावंभिऽ ॥ आसींदन्तुबर्हिषिमित्रोऽअर्य्यमा प्प्रातुर्य्यावांणोअद्धुरम् ॥ १५ ॥ व्विश्श्वेषांमदितिः ॥ व्विश्श्वेषांम दितिर्य्यज्ञियांनाँव्विश्श्वेषांमतिंथिर्म्मानुषाणाम् ॥ अग्निर्द्देवानांमवं ऽआवृणानऽसुमृडीकोभंवतुजातवेदाः ॥ १६ ॥ मुहोऽअग्नेऽ ॥ संमि

धुनस्युशर्म्मण्यनांगामित्रेव्वरुणेस्वस्तयें ॥ श्रेष्ठैस्यामसवितुऽसवींम निुतद्देवानांमवोऽअद्यावृंणीमहे ॥ १७ ॥ [१७] आपंश्चित् ॥ आ पंश्चित्पिप्पुस्तृष्यौंनगावोनक्षंन्नृतञ्जंरितारंस्तऽइन्द्र ॥ याहिव्वायुर्न्न नियुतोंनोऽअच्छात्त्वर्द्धहिधीभिर्द्दयंसेव्विवाजांन् ॥ १८ ॥ गावुऽउपं ॥ गावुऽउपांवतावुतम्मुहीयुज्ञस्यंरुप्प्सुदां ॥ उभाकर्ण्णाँहिरुण्ययां ॥ ॥ १९ ॥ यदुद्य ॥ सूरुऽउदितेनांगामित्रोऽअर्य्यमा ॥ सुवातिंसविता भगं÷ ॥ २० ॥ आसुतेसिंञ्चतुश्श्रियुर्द्रोदंस्योरभिश्श्रियंम् ॥ रसा दंधीतव्वृषभम् ॥ तम्प्रत्त्क्रथायंव्वेनः ॥ २१ ॥ आतिष्ठंन्तुम्परिं ॥ आ

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

तिष्ठँन्तुम्परिव्विश्वेऽअभूषुश्छ्रियोव्वसांनश्चरतिस्वरोंचिः ॥ मुहत्त
ष्टृष्णोऽऽअसुरस्युनामाँव्विश्श्वरूपोऽअमृतांनितुस्थौ ॥ २२ ॥ प्र
वेः ॥ प्रवोंमुहेमन्दमानायान्धसोच्चाँव्विश्श्वानरायव्विश्श्वाभुवे ॥ इ
न्द्रस्ययस्यसुमंखुः सहोमहिश्श्रवोनृम्मणश्चरोदंसीसपुर्य्यत ॥२३॥
बृहन्नित् ॥ बृहन्निदिध्मऽएंषाम्भूरिंशुस्तम्पृथुःस्वरुः ॥ येषामि
न्द्रोयुवासखा ॥ २४ ॥ इन्द्रेहि ॥ इन्द्रेहिमत्स्यन्धसोव्विश्श्वे
भिःसोमुपर्व्वभिः ॥ मुहाः ॥ ऽअभिष्टिरोजसा ॥ २५ ॥ इन्द्रोव्वृत्रम् ॥
इन्द्रोव्वृत्रमवृणोच्छर्द्धनीतिःप्रमायिनांममिनाद्वर्प्पणीतिः ॥ अहन्व्यं

ꣳसमुशधुग्ग्वनैष्ष्वाविर्द्धेनाऽअकृणोद्ब्रुम्म्याणाम् ॥ २६ ॥ कुतु
स्त्वम् ॥ कुतुस्त्वमिन्द्रमाहिनुःसन्नेकोंयासिसत्पतेकिन्तऽइत्थास
म्पृच्छसेसमराणःशंभुनैर्व्वोचेस्तन्नोहरिवोयत्तेऽअस्म्मे ॥ मुहाः ॥
ऽइन्द्रोयऽओजसाकुदाचुनस्तुरीरंसिकुदाचुनप्प्रयुच्छसि ॥२७॥ आ
तत्तऽइन्द्रायवःपनन्ताभियऽऊर्ब्बङ्गोमन्तुन्तितृत्सान् ॥ सुकृत्सुंख्ये
पुरुपुत्राम्मुहीꣳसुहस्त्रंधाराम्बृहतीन्दुदुक्षन् ॥ २८ ॥ इमान्ते ॥ इमा
न्तेधियुम्प्रभरेमुहोमुहीमुस्यस्तोत्रेधिषणायत्तऽआनुजे ॥ तमुत्त्सुवे
चंप्प्रसुवेचंसासुहिमिन्द्रंन्देवासुःशवंसामदुन्ननु ॥ २९ ॥ [१२] व्वि

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

व्भ्राड्बृहत्॥ व्विभ्राड्बृहत्पिबतुसोम्म्यम्मद्धायुर्द्धद्यज्ञपतावविंहुत
म्॥ व्वातंजूतोयोऽअभिरक्षतित्मनांप्प्रजाःपुपोषपुरुधाव्विरांजति ॥
॥ ३० ॥ उदुत्यम् ॥ उदुत्यञ्जातवेदसन्देवंव्वहन्तिकेतवः÷ ॥ दृशोव्वि
श्श्वांयुसूर्य्यम् ॥ ३१ ॥ येनांपावक ॥ येनांपावकचक्षसाभुरण्यन्तु
जनाꣳ॥ अनु ॥ त्वंव्वरुणपश्यसि ॥ ३२ ॥ दैव्यांवद्ध्वर्य्यूऽआगंतुर्द्धरथें
नुसूर्य्यंत्त्वचा॥ मद्धांयुज्ञर्द्धसमंआथे॥ तम्प्रत्नक्थायंव्वेनाश्चित्रन्देवा
नांम्॥ ३३ ॥ आनः÷ ॥ आनुऽइडाभिर्व्विदथेंसुशुस्तिव्विश्श्वानरःसवि
तादेवऽएतु ॥ अपिषथांयुवानोमत्त्संथानोव्विश्श्वञ्जगंदभिपित्वेमनी

षा ॥ ३४॥ यदुद्य ॥ कच्चंवृत्रहन्नुदगाऽअभिसूर्य्य ॥ सर्व्वन्तादिन्द्रते
व्वशें ॥ ३५॥ तुरणिर्व्विश्श्वदर्शतऽ॥ तुरणिर्व्विश्श्वदर्शतोज्ज्योतिष्कृदं
सिसूर्य्य॥ व्विश्श्वमाभांसिरोचनम् ॥३६॥ तत्त्सूर्य्यस्य॥ देवत्वन्त
न्मंहित्वम्मुद्धचाकत्तौर्व्वितंतुर्द्धसञ्जभार॥ युदेदयुक्षद्धरितः÷सधस्त्थु
दाद्रात्रीवासंस्तनुतेसिमस्म्मैं ॥ ३७॥ तन्मित्रस्यं॥ तन्मित्रस्युव्वरुण
स्याभिचक्षेसूर्य्योरुपङ्कृणुतेद्यौरुपस्थें ॥ अनुन्तमुन्यद्धुशंदस्युपाजः÷
कृष्णमुन्यद्धरितꣳसम्भंरन्ति ॥३८॥ बण्मुहान्॥ बण्मुहाꣳ॥अंसि
सूर्य्यबडादित्यमुहाꣳ ॥ऽअंसि ॥ मुहस्तेंसुतोमंह्यिमापंनस्यतेद्धादेंव

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

मुहाः ॥ ऽअंसि॥३९॥बट्सूर्य्यश्श्रवसामुहाः ॥ ऽअंसिसुत्रादेवमुहाः॥ ऽअंसि॥मुन्हादेवानांमसूर्य्य÷पुरोहितोव्विभुज्ज्योतिरदाᳬभ्यम् ४०॥ श्रायंन्तऽइवसूर्य्यंम् ॥ श्रायंन्तऽइवसूर्य्यंविश्श्वेदिन्द्रस्यभक्षत ॥ व्वसूं निजातेजनंमानुऽओजंसाप्प्रतिभागन्नदींधिम ॥ ४१ ॥ अुद्यादेवाः॥ अुद्यादेवाऽउदितासूर्य्यंस्यनिरꣳहंसꣳपिपृतानिरंवद्यात् ॥ तन्नोमित्रो व्वरुंणोमामहन्तामदितिꣳसिन्धुं÷पृथिवीऽउतद्यौः ॥ ४२ ॥ आकृ ष्णेनं ॥ आकृष्णेनरजंसाव्व्वर्त्तमानोनिवेशयंन्नमृतुम्मर्त्त्यंञ्च ॥ हिरुण्ययेनसवितारथेनादेवोयातिभुवंनानिपश्यंन् ॥ ४३ ॥ [१४] प्र

वांवृजे ॥ सुप्प्रयाबर्हिरेषामाविश्प्पतींवुवीरिट्ऽइयाते ॥ व्विशामुक्षो रुषसं÷पूर्व्वहूतौव्वायुꣳपूषास्वस्त्तयेंनियुत्त्वान् ॥ ४४ ॥ इन्द्रवायूबृहस्प्पतिम् ॥ इन्द्रवायूबृहस्प्पतिम्मित्राग्निम्पूषणम्भगंम्॥ आदित्त्यान्मारुंतङ्गणम् ॥ ४५ ॥ व्वरुंणꣳप्प्राविता ॥ भुंवन्मित्रोव्विश्श्वाभिरू तिभिः÷॥ करंतान्नꣳसुराधंसꣳ ॥ ४६ ॥ अधिंनः ॥ अधिनऽइन्द्रेषाँव्वि ष्णोंसजात्त्यानाम् ॥ इतामरुंतोऽअश्विना ॥ तम्प्रत्क्थायंव्वेनोये दैवासुऽआनुऽइडाभिर्व्विश्श्वेभिꣳसोम्म्यम्मद्धोमांसश्च्चर्षणीधृतः॥४७ अग्न्नुऽइन्द्र ॥ व्वरुंणुमित्रुदेवाꣳशर्द्धꣳप्प्रयंन्तुमारुंतोतव्विष्णो ॥ उभा

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

नासत्त्यारुद्रोऽअधुग्नाᳬपूषाभगᳬसरस्वतीजुषन्त ॥ ४८ ॥ इन्द्राग्नी मित्रावरुणा ॥ दितिᳬस्त्व÷पृथिवीन्द्याम्मरुतᳬपर्व्वताᳬ ॥ ऽअुपᳬ ॥ हुᳬ वेविष्णुंम्पूषणम्ब्रह्मंणस्प्पतिम्भगन्नुशᳫंसᳫंसवितारंम्मूतयें ॥ ४९ ॥ अस्म्मेरुद्राᳬ ॥ अस्म्मेरुद्रामेहनापर्व्वतासोवृत्रहत्त्येभरंहूतौसुजोषाᳫः ॥ यᳬशᳫंसंतेस्तुवतेधायिंपुऋज्रऽइन्द्रंज्ज्येष्ठाऽअस्म्माᳫं ॥ ऽअंवन्तुदेवाᳬः ॥ ५० ॥ अुर्व्वाश्चौऽअुद्य ॥ अुर्व्वाश्चौऽअुद्याभंवतायजत्राऽआवो हार्द्दिभयंमानोव्ययेयम् ॥ त्राद्धंन्नोदेवानिजुरोवृकंस्युत्राद्धंङ्कुर्तादंवुप दोंयजत्राᳬः ॥ ५१ ॥ विᳬश्वेंऽअुद्य ॥ मरुतोविᳬश्वेंऽऊतीविᳬश्वेंभवन्त्वु ग्न्नयुᳬसमिद्धाᳬः ॥ विᳬश्वेंनोदेवाऽअवुसागंमन्तुविᳬश्वंमस्तुद्रविंणुं वाजोंऽअुस्म्मे ॥ ५२ ॥ विᳬश्वेंदेवाᳬः ॥ शृणुतेमᳫंहवम्मेयेऽअुन्तरिक्षेयऽउपद्यविष्ट ॥ येऽअग्निजिह्वाऽउतवायर्जत्राऽआसाद्युस्मिन्बर्हिषिमादयद्ध्वम् ॥ ५३ ॥ देवेब्भ्योहि ॥ प्रंथुमंश्व्युज्ञियेब्भ्योमृतुत्वᳫंसुवसिंभागमुंत्तुमम् ॥ आदिद्यामानᳫंसवितुर्द्व्यूर्णुषेनूचीनाजींवितामानुंषेब्भ्यᳬः ॥ ५४ ॥ [११] प्रवायुम् ॥ प्रवांयुमच्छांबृहतीमनीषांबृहद्रयिंविᳬश्ववारᳫंरथुप्राम् ॥ द्युतद्यामानियुतᳬपत्त्यंमानᳫंकविᳫंकविमियक्षसिप्रयज्ज्यो ॥ ५५ ॥ इन्द्रंवायूऽइमे ॥ सुताऽउप

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

प्रयोभिरागंतम् ॥ इन्दवोवामुशन्तिहि ॥ ५६ ॥ मित्रꣳहुवे ॥ पू
तदक्षंवरुणꣳरिशादसम् ॥ धियंघृताचीꣳसाधन्ता ॥ ५७ ॥ दस्रा
युवाकंवꣳसुतानासंत्र्यावृक्तबर्हिषः ॥ आयातꣳरुद्रवर्त्तनी ॥ त
म्प्रत्नक्थायंवेनः ॥ ५८ ॥ विद्यादिं ॥ विद्यादीसुरमांरुगृणमद्रेर्म्म
हिपार्थ÷पूर्व्यꣳसुघ्न्यक्कꣳ ॥ अग्ग्रन्नयत्सुपद्यक्षराणामच्छारवंम्प्रथुमा
जानुतीगात् ॥ ५९ ॥ नुहिस्प्पशम् ॥ नुहिस्प्पशुमविदन्नन्यमुस्म्मा
द्वैश्वानुरात्पुरऽएतारमग्नेः ॥ एमैनमवृधन्नमृताऽअमर्त्त्यंवैश्वानुर
क्षत्रंजित्त्यायदेवाः ॥ ६० ॥ उग्राविंघनिनां ॥ उग्राविंघनिनामृधऽ

इन्द्राग्नीहवामहे ॥ तानोमृडातऽईदृशे ॥ ६१ ॥ उपास्म्मैगायतान
रꣳपवमानायेन्दवे ॥ अभिदेवाः ॥ ऽइर्यक्षते ॥ ६२ ॥ येत्त्वा ॥ हिह
त्त्यैमघवन्नवर्द्धन्न्येशाम्बुरेहरिवोयेगविष्टौ ॥ येत्त्वानूनमनुमदन्तिविं
प्राꣳपिबेन्द्रसोमुꣳसगणोमुरुद्भिः ॥ ६३ ॥ जनिष्ठाऽउग्रः ॥ सहसेतु
रायमुन्द्रऽओजिष्ठोबहुलाभिमानꣳ ॥ अवर्द्धन्निन्द्रम्मरुतश्चिदत्रंमा
तायद्वीरन्दधनुद्धनिष्ठा ॥ ६४ ॥ आतु ॥ आतूनऽइन्द्रवृत्रहन्नस्म्माकं
मुर्द्धमागंहि ॥ महान्महीभिरूतिभिः ॥ ६५ ॥ त्वमिन्द्र ॥ त्वमिन्द्र
प्रतूर्तिष्वभिविश्वाऽअसिस्पृधः ॥ अशुस्तुहाजनितारविश्वतूरं

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

सित्त्वन्तूर्य्यतरुष्प्युतꣳ ॥ ६६ ॥ अनुते ॥ अनुतेशुष्ममंन्तुरयन्तमी
यतुꣳक्षोणीशिशुन्नमातरा ॥ व्विश्वास्तेस्पृधः श्नथयन्तमुन्यवेवृत्रं
ष्यदिन्द्रतूर्व्वसि ॥ ६७ ॥ युज्ञोदेवानाम् ॥ युज्ञोदेवानाम्प्रत्येतिसु
म्नमादित्यासोभवंतामृडुयन्तः ॥ आवोर्व्वाचीसुमतिर्व्ववृत्यादꣳहो
श्चिद्यावरिवोवित्तुरासत् ॥ ६८ ॥ अदंब्धेभिः सवितः ॥ पायुभिष्ट्व
ꣳशिवेभिरद्यपरिपाहिनोगयम् ॥ हिरण्यजिह्वꣳसुवितायनव्यसेरक्षा
माकिन्नोऽअघशꣳसऽईशत ॥ ६९ ॥ [१५] प्रवीरया ॥ शुचयोदद्रिरे
वामध्वर्य्युभिर्म्मधुमन्तꣳसुतासः ॥ व्वहंव्वायोनियुतोयाह्यच्छापिबा

सुतस्यान्धसोमदाय ॥ ७० ॥ गावुऽउपं ॥ गावुऽउपावतावुतम्मुही
युज्ञस्यरुप्प्सुदा ॥ उभाकर्णाहिरुण्ययां ॥ ७१ ॥ काव्ययोराजानेषु ॥
काव्ययोराजानेषुक्रत्वादक्षस्यदुरोणे ॥ रिशादसासुधस्त्थुऽआ ॥
॥ ७२ ॥ दैव्यावध्वर्य्यू ॥ दैव्यावध्वर्य्यूऽआगंतुꣳरथेनसूर्य्यत्वचा ॥ म
ध्वायुज्ञꣳसमंञ्जाथे ॥ तम्प्रत्क्रथायंव्वेनः ॥ ७३ ॥ तिरश्चीनोव्वितं
तः ॥ तिरश्चीनोव्वितंतोरश्मिर्म्मेरेषामुधस्विदासी ३ दुपरिंस्विदासी
३ त् ॥ रेतोधाऽआसन्महिमानंऽआसन्त्स्वधाऽअवस्तात्प्रयंतिꣳप
रस्तात् ॥ ७४ ॥ आरोदसीऽअपृणदास्वंर्म्महज्ज्रातंव्यदैनमुपसोऽ

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

अधारयन् ॥ सोऽअंह्वुरायुपरिणीयतेकुविरत्त्योनद्वाजंसातयेचनोंहि
तꣳ ॥ ७५ ॥ उक्थेभिर्व्वृत्रहन्तंमा ॥ उक्थेभिर्व्वृत्रहन्तंमुग्रामंन्दानाचि
दागिरा ॥ आङ्गूषैरुविवासतꣳ ॥ ७६ ॥ उपनꣳ ॥ सूनवोगिरꣳशृण्व
न्त्वमृतंस्यये ॥ सुमृडीकाभंवन्तुनꣳ ॥ ७७ ॥ ब्रह्मांणिमे ॥ मुतयꣳ
शꣳसुतासुꣳशुष्म्मंऽइयर्त्तिप्रभृंतोमेऽअद्रिꣳ ॥ आशांसतेप्प्रतिहर्य्य
न्त्युक्थेमाहरोंद्वहतुस्तानोऽअच्छं ॥ ७८ ॥ अनुंत्तुमातें ॥ मघवन्न
किर्न्नुनत्वावांꣳ ॥ ऽअस्तिदेवत्रांद्विदांनꣳ ॥ नजायमानोनशतेनजातो
यानिकरिष्याकृंणुहिप्प्रवृद्ध ॥ ७९ ॥ तदित् ॥ तदिदांसुभुवंनेषुज्ज्ये

उ.अ. ३३

२५३

ष्ठꣳयतोंयुज्ञऽउग्रस्त्त्वेषनृंम्मणꣳ ॥ सुद्योजज्ञानोनिरिंणातिशत्रूननुयं
द्विश्श्वेमदन्त्यूमाꣳ ॥ ८० ॥ इमाऽउंत्त्वा ॥ पुरूवसोगिरोंद्वर्द्धन्तुया
मम ॥ पावकवंर्णाꣳशुचयोद्विपुश्चितोभिस्तोमैरनूषत ॥ ८१ ॥ यस्या
यम् ॥ यस्यायंद्विश्श्वऽआर्य्योयासꣳशेवधिपाऽअरिꣳ ॥ तिरश्चिद
र्य्येरुशमेपवीरवितुर्ब्भ्येत्त्सोऽअंज्ज्यतेरुषिꣳ ॥ ८२ ॥ अयर्ꣳसुहस्त्र
म् ॥ अयर्ꣳसुहस्त्रमृषिंभिꣳसहंस्कृतꣳसमुद्रऽइंवपप्प्रथे ॥ सुत्त्यꣳसोऽ
अंस्यमहिमागृंणेशवोंयुज्ञेषुंद्विप्प्रराज्ज्यें ॥ ८३ ॥ अदंब्धेभिꣳसवि
तꣳ ॥ पायुभिर्ष्ठर्ꣳशिवेभिरद्यपरिंपाहिनोगयंम् ॥ हिरंण्यजिह्वꣳसुवि

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

तायुनद्ध्यसेरक्षुमाकैन्नोऽअघशꣳसऽईशत ॥ ८४ ॥ [१५] आनः÷ ॥ आनोयुज्ञन्दिविस्पृशंव्वायोयाहिसुमन्मांभिः ॥ अन्तःपवित्रंऽउपरिं श्श्रीणानोयꣳशुक्रोऽअंयामिते ॥ ८५ ॥ इन्द्रवायूसुंसुन्दृशा ॥ सुह वेहहंवामहे ॥ यथानुꣳसर्व्वऽइज्जनोनमीवःसुङ्गमैसुमनाऽअसंत् ॥ ८६ ॥ ऋधंगित्था ॥ समर्त्यः÷शशुमेदेवतांतये ॥ योनूनम्मित्रावरुणावुभि ष्टयऽआचुक्रेहुव्यदांतये ॥ ८७ ॥ आयांतम् ॥ आयांतुमुपंभूषतुम्म द्धं÷पिबतमश्विना ॥ दुग्धम्पयोंव्वृषणाजेन्यावसूमानोमार्द्धिष्टमागं तम् ॥ ८८ ॥ प्रैतु ॥ प्रैतुब्रह्मंणस्पतिःप्रदेव्येतुसूनृता ॥ अच्छांव्वी

उ.अ. ३३

२५१

रन्नऽर्यंम्पुङ्क्तिरांधसन्देवायुज्ञन्नंयन्तुनः ॥ ८९ ॥ चुन्द्रमांऽअप्सु ॥ चुन्द्रमांऽअप्स्वुन्तरासुंपुण्णोंधांवतोदिवि ॥ रुयिम्पुशङ्गंम्बहुलम्पुरु स्पृहुद्धिरिंरेतिकनिंक्रदत् ॥ ९० ॥ देवन्दैवंव्वोः ॥ देवन्दैवंव्वोवंसेदेव न्दैवमुभिष्टंये ॥ देवन्दैवद्धुवेमुव्वाजंसातयेगृणन्तोंदेव्याधिया ॥ ९१ ॥ दिविपृष्टः ॥ दिविपृष्टोऽअंरोचताग्निर्व्वैश्श्वानरोबृहन् ॥ क्षमयांव्वृ धानऽओजंसाचनोंहितोज्ज्योतिषाबाधतेतमः÷ ॥ ९२ ॥ इन्द्राग्नीऽ अपात् ॥ इन्द्राग्नीऽअपादियम्पूर्व्वागांत्पुद्धतीभ्यः ॥ हित्वीशिरोंजि ह्वयाव्वावदच्चरंत्रिद्धिशत्पदान्यक्रमीत् ॥ ९३ ॥ देवासोंहिष्म्मा ॥ मनंवेस

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

मंन्नयद्योविश्वैसाकꣳसरांतयꣳ॥तेनोऽअद्यतेऽअंपुरन्तुचेतुनोभवन्तुव्व
रिवोविदꣳ॥ ९४ ॥ अपांधमत् ॥ अपांधमदभिशस्तीरशास्तिहाथे
न्द्रोद्युम्म्न्याभंवत् ॥ देवास्त्तंऽइन्द्रसुक्रय्यायंयेमिरेबृहद्भानोमरुद्गण
॥ ९५॥ प्रवꣳ॥ प्रवुऽइन्द्रांयबृहतेमरुतोब्रह्मार्च्चत ॥ वृत्रꣳहंनातिव्र
ह्मशुतक्रतुर्व्वज्र्ज्रेणशुतपर्व्वणा ॥ ९६ ॥ अस्येदिन्द्रोव्वावृधेव्वृष्ण्युꣳ
शवोमदेसुतस्युव्विष्ण्णंवि॥ अद्धातमंस्यमह्विमानंमायवोनुष्टुवन्तिपू
र्व्वथा॥ इमाऽउत्त्वायस्यायमुयꣳसुहस्त्रंमूर्द्धऽऊषुणꣳ॥ ९७ ॥ [१३]
इति श्रीशुक्लयजुःसंहितापाठेत्रयस्त्रिंशोऽध्यायः ॥ ३३ ॥ यज्जाग्रतःप

श्चनद्यःसोमोधेनुमाकृष्ण्णेनपूषंतवदशकानतदष्टौषडष्टापश्चाशत् ॥
यज्जाग्र्यंतꣳ॥ यज्जाग्र्यंतोदूरमूदैतिदैवुन्तदुसुप्तस्युतथैवैतिं॥ दूरङ्गम
ञ्योतिषाञ्योतिरेकुन्तन्मेमनंःशिवसंङ्कल्प्पमस्त्तु॥ १॥ येनुकम्माँ
णि ॥ येनुकम्माँण्युपसोमनीषिणोयुज्ञेकृण्वन्तिव्विदथेषुधीराꣳ ॥ य
दंपूर्व्वंय्युक्षमुन्तꣳप्प्रजानुन्तन्मेमनंःशिवसंङ्कल्प्पमस्त्तु ॥ २॥ यत्प्र
ज्ञानंम्॥ यत्प्रज्ञानंमुतचेतोधृतिश्चयज्ज्योतिरुन्तरमृतंम्प्रजासुं ॥
यस्म्मान्नऽऋतेकिञ्चुनकर्म्माँक्रियतेतन्मेमनंःशिवसंङ्कल्प्पमस्त्तु ॥३
येनेदम्॥ येनेदम्भूतम्भुवंनम्भविष्यत्परिंगृहीतमुमृतेंनुसर्व्वम्॥ ये

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

नंयुज्ञस्त्तायतैंसुप्तहोतातन्नमेमनं÷शिवसंङ्कल्प्पमस्त्तु ॥ ४ ॥ यस्मिम्रु
न्नृचं÷॥यस्मिन्नृचः सामुयजूंऽषियस्मिन्नप्रतिंष्ठितारथनाभाविवाराः
यस्मिँश्चित्तꣳसर्व्वमोतंम्प्रजानान्तन्नमेमनं÷शिवसंङ्कल्प्पमस्त्तु ॥ ५॥
सुषारथिरश्वांनिव ॥ सुषारथिरश्वांनिवुयन्नमनुष्ष्यान्नेनीयतेभीशु
भिर्व्वाजिनंऽइव ॥ हृत्प्रतिंष्ठंय्यदंजिरञ्जविंष्ठन्तन्नमेमनं÷शिवसंङ्कल्प्प
मस्त्तु ॥ ६ ॥ पितुन्नु ॥ स्त्तौषम्महोधुम्मांणुन्तविंषीम् ॥ यस्यंत्रितो
व्यौजंसाबृत्रंव्विपर्व्वमुर्द्दयंत् ॥ ७॥ अन्निवत् ॥ अन्निवदंनुमतेत्त्वम्मन्यां
सैंशश्चंनस्कृधि ॥ क्रत्त्वेदक्षांयनोहिनुप्प्रणुऽआर्यूंषितारिषः ॥ ८॥

शतम् १८०० अनुंनः ॥ अनुंनोद्यानुंमतिर्य्युज्ञन्देवेषुंमन्यताम् ॥
अग्निश्चंहव्यवाहंनोभवंतन्दाशुषेमयं÷ ॥ ९॥ सिनींवालिपृथुंष्टुके ॥
सिनींवालिपृथुंष्टुकेयादेवानामसिस्वसां ॥ जुषस्वंहुव्यमाहुंतम्प्रजा
न्दैंविदिदिद्भिनंः॥ १० [१०] पञ्चंनद्यु÷ ॥ पञ्चंनद्यु÷सरंस्वतीमपिंय
न्तिसस्रोंतसंः॥ सरंस्वतीतुपंञ्चधासोंदेशेभंवत्सुरित् ॥ ११ ॥ त्त्वमं
ग्ने ॥ प्प्रथुमोऽअङ्गिराऽऋषिंर्द्दैवोदेवानांमभवःशिवःसखा॥ तवंव्व्रतेकु
वयोंविद्मनापुसोजांयन्तमुरुतोब्भ्राजदृष्ट्टयंः ॥ १२ ॥ त्त्वन्नः÷ ॥ त्त्वन्नो
ऽअग्नेतवंदेवपायुभिर्म्मघोनोंरक्षतन्वश्चंव्वन्द्य ॥ त्रातातोकस्युतनं

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

येगवांमुस्यनिमेषꣳरक्षमाणुस्तवंव्रुते ॥ १३ ॥ उत्तानायामवं ॥ भरा
चिकित्वान्त्सुद्यꣳप्रवीतावृषंणञजान ॥ अरुषस्तूपोरुशंदस्युपाजु
ऽइडायास्पुत्रोव्रुयुनेजनिष्ट ॥ १४ ॥ इडायास्त्वा ॥ पुदेव्रुयन्ना
भांपृथिव्याऽअधि ॥ जातंवेदोनिधींमुह्यग्नेहव्यायुव्वोढवे ॥ १५ ॥
प्रमंन्महे ॥ शवसानायंशूषमांꣳषड्भिर्व्वेणसेऽअङ्गिरस्वत् ॥ सुव्रुक्ति
भिंस्तुवतऽऋग्मियायार्च्चांमार्कन्नरेविꣳश्रुंताय ॥ १६ ॥ प्रवꣳ÷ ॥ प्रवौ
मुहेमहिनमोंभरद्धमाꣳष्प्यꣳशवसानायुसामं ॥ येनांनुꣳपूर्व्वेंपितरं÷
पदज्ञाऽअर्च्चन्तोऽअङ्गिरसोंगाऽअविन्दन् ॥ १७ ॥ इच्छन्तित्वासो

उ.अ. ३४ २५७

म्म्यासुꣳसखांयꣳसुन्वन्तिसोमुन्दधंतिप्प्रयांꣳसि ॥ तितिक्षन्तेऽअ
भिशस्तिंअनांनुमिन्द्रेत्वदाकꣳच्चनाहिप्प्रंकेतꣳ ॥ १८ ॥ नतें ॥ दूरेप
रुमाचिद्रजुꣳस्यातुप्प्रयांहिहरिवोहरिंभ्याम् ॥ स्तिथुरायुव्वृष्ण्णेस
वंनाकृतेमायुक्ताग्ग्रावांणꣳसमिधानेऽअग्नौ ॥ १९ ॥ अषांढंय्युत्सु ॥
पृतंनासुपप्प्रिꣳस्वर्षामुप्प्सांव्वुजनंस्यगोपाम् ॥ भुरेषुजाꣳसुक्षिति
ꣳसुꣳश्रवंसुअयंन्तुन्त्वामनुंमदंमसोम ॥ २० ॥ [१०] सोमोंधेनुम् ॥
सोमोंधेनुꣳसोमोऽअर्व्वन्तमाशुꣳसोमोंव्वीरꣳकर्म्मुण्युन्ददाति ॥ सादु
न्यंव्विदत्थ्यꣳसुभेयंम्पितृꣳश्रवंणंय्योददाशदस्म्मै ॥ २१ ॥ त्वमि

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

माः ॥ त्वमिमाऽओषधीः सोमुविश्वास्त्वमपोऽअजनयस्त्वङ्गाः ॥ त्वमातंतन्थोर्व्वन्तरिक्षुन्त्वञ्ज्योतिषाव्वितमोव्ववर्त्थ ॥२२॥ देवेनंनः॥ देवेनंनोमनसादेवसोमरायोभागꣳसहसावन्नभियुद्धच ॥ मात्त्वातं नुदीशिषेव्वीर्य्यस्योभयेंब्भ्युःप्रचिकित्सागविष्टौ ॥ २३ ॥ अष्टौव्वि॥ अष्टौव्यंक्ख्यत्ककुभः पृथिव्यास्त्रीधन्वयोजंनासुप्तसिन्धून् ॥ हिरण्याक्षः सवितादेवऽआगाद्दधद्रत्नाꣳदाशुषेव्वार्य्याणि ॥ २४ ॥ हिरंण्यपाणिꣳसविता ॥ व्विचंर्षाणिरुभेद्यावापृथिवीऽअन्तरीयते ॥ अपामीं वाम्बाधंतेव्वेतिसूर्य्यंमुभिकृष्ण्णेनुरजसाद्यामृणोति ॥ २५ ॥ हिरंण्यहस्त्तोऽअसुरः ॥ सुनीथः सुमृडीकः स्ववांयात्त्वर्व्वाङ् ॥ अपसेधन्नक्षसोयातुधानानस्त्थाद्देवः प्रतिदोषङ्गृणानः ॥ २६ ॥ येतैं ॥ येतेपन्थाः सवितः पूर्व्यासैरेणवꣳसुकृताऽअन्तरिक्षे ॥ तेभिर्न्नोऽअद्यपथिभिः सुगेभीरक्षाचनोऽअधिचब्रूहिदेव ॥ २७ ॥ उभापिंबतम् ॥ उभापिंबतमश्विनोभानुः शर्म्मँयच्छतम् ॥ अविद्रियाभिरुतिभिः ॥ २८ ॥ अप्नं स्वतीमश्विनाव्वाचंमुस्म्मेकृतन्नोदस्त्रावृषणामनीषाम् ॥ अद्युत्त्येवं सेनिह्वयेवांव्वृधेचंनोभवतंव्वाजंसातौ ॥ २९ ॥ द्युभिरुक्तुभिः ॥ द्युभिरु क्तुभिꣳपरिपातमुस्म्मानरिष्टेभिरश्विनासौभगेभिः ॥ तन्नोमित्रोव्वरु

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

णोमामहन्तामदितिꣳसिन्धुं÷पृथिवीऽउतद्यौः ॥ ३० ॥ [१० ॥ आकृ
ष्णेन ॥ रजसावर्त्तमानोनिवेशयन्नमृतम्मर्त्यंञ्च ॥ हिरण्ययेनसवि
तारथेनादेवोयातिभुवनानिपश्यन् ॥ ३१ ॥ आरांत्रि ॥ पार्थिवꣳरजं÷
पितुरप्प्रायिधामभिः ॥ दिवꣳसदांꣳसिबृहतीवितिष्ठस ऽआन्त्वेषंवर्त्त
तेतमं÷ ॥ ३२ ॥ उषस्तत् ॥ उषस्तच्चित्रमाभरास्मभ्यंवाजिनीव
ति ॥ येनंतोकञ्चतनयञ्चधामहे ॥ ३३ ॥ प्रातरग्निम् ॥ प्रातरग्निम्प्रा
तरिन्द्रꣳहवामहेप्प्रातर्म्मित्रावरुणाप्प्रातरश्विना ॥ प्रातर्भगंम्पूषण
म्ब्रह्मणस्प्पतिम्प्रातꣳसोममुतरुद्रꣳहुवेम ॥ ३४ प्रातर्जितम्भगम् ॥ प्रा

तर्जितम्भगमुग्रꣳहुवेमवयम्पुत्रमदितेर्य्योविधर्त्ता ॥ आद्रश्चिद्ध्यम्म
न्यमानस्तुरश्चिद्राजाचिद्ध्यम्भगम्भक्षीत्याह ॥ ३५ ॥ भगप्प्रणेतः ॥
भगप्प्रणेतर्भगुसत्यराधोभगेमान्धियमुदवुददन्नः ॥ भगप्प्रनोजन
युगोभिरर्व्वैर्भगप्प्रनृभिर्न्नृवन्तं÷स्याम ॥ ३६ ॥ उतेदानीम् ॥ उ
तेदानिम्भगवन्तꣳस्यामोतप्प्रपित्वऽउतमद्धचेऽअन्हाम् ॥ उतोदिता
मघवन्त्सूर्य्यस्यवयन्देवानाꣳसुमतौस्याम् ॥ ३७ ॥ भगऽएवभग
वाꣳ ॥ ऽअस्त्तुदेवास्तेनवयम्भगवन्तꣳस्याम ॥ तन्त्वाभगसर्व्वऽइज्जो
हवीतिसनौभगपुरऽएताभवेह ॥ ३८ ॥ समध्वरायं ॥ समध्वरायोषसोन

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

मन्तदधिक्रावेवशुचंयेपदायं ॥ अर्व्वाचीनंवसुविदम्भगन्नोरथंमिवा
श्श्वांवाजिनऽआवहन्तु ॥ ३९ ॥ अश्वावतीर्गोमंतीः ॥ अश्श्वावती
र्गोमतीर्न्नऽउषासोवीरवंतीःसदमुच्छन्तुभद्राः ॥ घृतन्दुहांनाविश्श्व
तुःप्रपींतायूयंपांतस्वस्तिभिःसदानः ॥४०॥[१०]॥ पूषन्तवं ॥ व्र
तेवुयन्नरिंष्ष्येमुकदांचुन ॥ स्तोतारस्त्तऽइहस्म्मांसि ॥ ४१ ॥ पुथ
स्प्पंथुःपरिंपतिम् ॥ पुथस्प्पंथुःपरिंपतिंवचस्याकामेनकृतोऽअभ्या
नड्डर्कम् ॥ सनोंरासच्छुरुधंश्चन्द्राग्र्याधियंन्धियर्ढसीषधातिप्प्रपूषा
॥ ४२ ॥ त्रीणिपदाविचक्रमेविष्णुर्ग्गोपाऽअदाभ्यः ॥ अतोधम्मीं

णिधारयंन् ॥ ४३ ॥ तद्विप्प्रासः ॥ तद्विप्प्रासोविपुन्यवोंजागृवाꣳसः
समिन्धते ॥ विष्णोर्य्यत्प्परमम्पदम् ॥ ४४ ॥ घृतवंतीभुवंनाना
म् ॥ घृतवंतीभुवंनानामभिश्रियोर्व्वीपृत्थ्वीमधुदुघैसुपेशंसा ॥ द्यावा
पृथिवीवरुंणस्युधर्मंणाविष्कंभितेऽअजरेभूरिरेतसा ॥ ४५ ॥ येनः सु
पत्क्राऽअपतेभंवन्त्विन्द्राग्निभ्यामवंबाधामहेतान् ॥ व्वसंवोरुद्राऽ
आदित्याऽउंपरिस्पृशंम्मोग्रश्चेत्तारमधिराजमंक्रन् ॥ ४६ ॥ आनां
सत्त्या ॥ त्रिभिरेंकादशैरिहदेवेभिर्य्यातम्मधुपेयंमश्श्विना ॥ प्रायु
स्तारिंष्टन्नीरपांꣳसिमृक्षतुर्ढसेधंतुन्द्वेषोभवंतर्ढसचाभुवा ॥ ४७ ॥ ए

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

षवं÷॥ एषवुस्तोमौमरुतऽइयङ्गीम्मींन्दाुर्य्यस्यंमान्नयस्यंकारोꣳ ॥
एषायांसीष्टतन्नेवुयांविद्यामेषंवृजनंञ्जीरदानुम्॥ ४८॥ सुहस्तौमाऽ
सुहच्छंन्दसऽ ॥ सुहस्तौमाऽसुहच्छंन्दसऽआवृतं÷सुहप्प्रंमाऽऋष
यऽसुप्तदैव्या÷ ॥ पूर्व्वैषाम्पन्थांमनुदृश्यधीराऽअन्वालैंभिरेरुथ्योनरु
श्म्मीन्॥ ४९॥ आयुष्प्यंवर्च्चस्यांम्॥ आयुष्प्यंव्वर्च्चस्यऽरायस्प्पोषु
मौद्विदम्॥ इदऽहिरंण्यंव्वर्च्चस्वज्जैत्रायाविशदुमाम्॥ ५०॥ नतत्॥न
तद्रक्षाꣳसिनपिंशाचास्तंरन्तिदेवानामोजं÷प्प्रथमजꣳह्येतत्॥योवि
भर्त्तिदाक्षायुणऽहिरंण्युऽसदेवेषुकृणुतेदीग्घमायुꣳसमंनुष्येषुकृणुते

दीग्घमायुं÷॥५१॥यदाबंध्धन्॥ यदाबंध्धन्दाक्षायुणाहिरंण्यऽशुता
नीकायसुमनुस्यमानाऽ ॥ तन्नमुऽआबंध्धामिशुतशारदायायुष्म्मा
ञ्जरदंष्टिर्य्यथांसम् ॥ ५२ ॥ उुतनं÷ ॥ उुतनोहिंब्बुद्ध्न्य÷शृणो
त्त्वुजऽएकंपात्त्पृथिवीसंमुद्रꣳ॥ व्विश्व्वेंदेवाऽऋंतावृधोंहुवानास्तुुताम
न्त्रांꣳकविशुस्ताऽअंवन्तु ॥ ५३ ॥ इुमागिरं÷ ॥ इुमागिरंऽआदित्ये
ब्भ्योंघृतस्न्नूꣳसुनाद्राजंब्भ्योजुह्वाजुहोमि॥ शृणोतुंमित्रोऽअर्य्यमाभगों
नस्तुविजातोव्वरुंणोदक्षोऽअꣳशं÷ ॥ ५४ ॥ सुप्तऽऋषयऽ॥ सुप्तऽऋ
षयुऽप्प्रतिंहिताऽशरींरेसुप्तरंक्षन्तिसदुमप्प्रंमादम्॥ सुप्तापुꣳस्वपंतो

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

लोकमीयुस्तत्रंजागृतोऽअस्वप्नजौसत्रसदौचदेवौ ॥ ५५ ॥ उत्तिष्ठ ब्रह्मणस्पतेदेवयन्तस्त्वेमहे ॥ उपप्रयन्तुमरुतः सुदानवऽइन्द्र प्राशूर्भवासचा ॥ ५६ ॥ प्रनूनम् ॥ प्रनूनम्ब्रह्मंणस्पतिर्म्मन्त्रंवदत्युक्थ्यम् ॥ यस्मिन्निन्द्रोवरुणोमित्रोऽअर्य्यमादेवाऽओकांसि चक्रिरे ॥ ५७ ॥ ब्रह्मंणस्पते ॥ ब्रह्मंणस्पतेत्त्वमस्ययन्तासूक्त स्यबोधितनंयश्चजिन्व ॥ विश्वन्तद्भद्रंयदवन्तिदेवाबृहद्वदेमविदथेसुवीराः ॥ यऽइमाविश्वाविश्वकर्म्मायोनः पितान्नपतेन्नस्यनो देहि ॥ ५८ ॥ [१८] इति श्रीशुक्लयजुःसंहितापाठेचतुस्त्रिंशोऽध्यायः ॥ ३४ ॥

अपेतोयन्तुपुणयोसुम्म्नादेवपीयवः ॥ अस्यलोकःसुताावतः ॥ द्युभिरहोभिरक्तुभिर्व्यक्तंय्यमोदंदात्ववसानंमस्म्मै ॥ १ ॥ सुवितातै ॥ सुवितातेशरीरेभ्यःपृथिव्याँल्लोकमिच्छतु ॥ तस्म्मैघुज्ज्यन्तामुस्त्रियाः ॥ २ ॥ द्यायुःपुनातु ॥ सवितापुनात्त्वग्नेर्भ्राजसासूर्य्यस्यवर्च्चसा ॥ विमुंच्चयन्तामुस्त्रियाः ॥ ३ ॥ अश्वत्थेवः ॥ अश्वत्थेवोनिषदंनम्पर्णंवोवसतिष्कृता ॥ गोभाजऽइत्किलासथयत्सनवथपूरुषम् ॥ ४ ॥ सुवितातै ॥ शरीराणिमातुरुपस्त्थऽआवपतु ॥ तस्म्मैपृथि

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

विशम्भव ॥ ५ ॥ प्रजापतौत्त्वा ॥ देवतायामुपोदकेलोकेनिदंधाम्म्य
सौ ॥ अपनुꣳशोशुचदघम् ॥ ६ ॥ परंम्मृत्यो ॥ परंम्मृत्योऽअनुपरे
हिपन्थांꣳयस्तेऽअन्यऽइतरोदेवयानात् ॥ चक्षुष्म्मतेशृण्वतेतेब्रवीमि
मानं÷प्प्रजाꣳरीरिषोमोतवीरान् ॥ ७ ॥ शंवातु÷ ॥ शꣳहितेघृणिꣳश
न्तेंभवन्त्विष्टकाः ॥ शन्तेंभवन्त्वग्नयꣳपार्त्थवासोमात्त्वाभिशूशुच
न् ॥ ८ ॥ कल्पंन्तान्ते ॥ दिशुस्तुभ्युमापं÷शिवतंमास्तुभ्यंम्भव
न्तुसिन्धवः ॥ अन्तरिक्षꣳशिवन्तुभ्युङ्कल्पंन्तान्तेदिशुꣳसर्व्वा÷ ॥ ९ ॥ २६३
अश्म्मन्नवतीरीयतेसꣳरभद्धुमुत्तिष्ठतुप्प्रतरतासखायः ॥ अत्रांजहीमो

शिवायेऽअसंच्छिवान्वयमुत्तरेमाभिवाजान् ॥ १० ॥ [१०] अपाघ
म् ॥ अपाघमपकिल्बिषुमपंकृत्यामपोरपं÷ ॥ अपांमार्ग्गत्त्वमुस्म
दपंदुःष्वप्न्यꣳसुव ॥ ११ ॥ सुमित्रियानं÷ ॥ सुमित्रियानुऽआपुऽओ
षंधयꣳसन्तुदुर्म्मित्रियास्तस्म्मैसन्तुयोस्म्मान्द्वेष्टियञ्चंवयन्द्विष्म꣡ः ।
॥ १२ ॥ अनुद्वाहंमुन्नवारंभामहेसौरंभेयꣳस्वुस्तयें ॥ सनुऽइन्द्रंऽइ
वदेवेब्भ्योव्वन्निह÷सुन्तारंणोभव ॥ १३ ॥ उद्वयम् ॥ उद्वयन्तमंसुस्प
रिस्त्व÷पश्यन्तुऽउत्तरम् ॥ देवन्देवुत्रासूर्य्युमगंन्मुज्ज्योतिरुत्तमम् ॥
॥ १४ ॥ इमꣳजीवेब्भ्यं÷ ॥ परिधिन्दंधामिमैषान्नुगादपंरोऽअर्त्थंमेत

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

त् ॥ शुतश्चींवन्तुशुरदं÷पुरूचीरुन्तर्म्मृत्युन्दधतुम्पर्वतेन ॥ १५ ॥ अग्न्युऽआयूꣳषि ॥ पवसुऽआसुवोर्ज्जमिषञ्चनः ॥ आरेबाधस्वदुच्छुनाम् ॥ १६ ॥ आयुष्म्मानग्ने ॥ हविषाव्वृधानोघृतप्रतीकोघृतयोनिरेधि ॥ घृतम्पीत्त्वामधुचारुगव्यम्पितेवपुत्रमभिरक्षतादिमान्त्स्वाहा ॥ १७ ॥ परीमे ॥ गामनेषतपर्य्यग्निमहषत ॥ देवेष्ववक्रतुश्श्रवुः कऽइमाꣳ ॥ ऽआदधर्षति ॥ १८ ॥ क्रुद्ध्यादमुग्निम् ॥ क्रुद्ध्यादमुग्निम्प्राहिणोमि दूरंय्यमराज्ज्यङ्गच्छतुरिप्प्रवाहः ॥ इहैवायमितरोजातवेदादेवेभ्यौहुद्ध्यंव्वहतुप्प्रजानन् ॥ १९ ॥ व्वहंव्वपाम् ॥ व्वहंव्वपाऽआत

वेदꣳपितृभ्योयत्रैनान्वेत्थनिहितान्परांके ॥ मेदसꣳकुल्याऽउपुतान्त्स्रंवन्तुसुत्याऽएषामाशिषꣳसन्नमन्ताꣳस्वाहा ॥ २० ॥ स्योनापृथिवि ॥ नोभवानृक्षुरानिवेशनी ॥ यच्छानꣳशर्म्मसुप्रथाः ॥ अपनुꣳशोशुचदुघम् ॥ २१ ॥ अस्म्मात्त्वम् ॥ अस्म्मात्त्वमधिजातो सिस्त्वदुयञ्जायतुम्पुनः÷ ॥ असौस्वर्गायलोकायुस्वाहा ॥ २२ ॥ [१२] ॥ इति श्रीशुक्लयजुःसंहितापाठेपञ्चत्रिꣳशोऽध्यायः ॥ ३५ ॥ ऋचंव्वाचꣳषोडशद्यौःशांतिरष्टौद्यौचतुर्विꣳशतिः ॥ ३६ ॥ ऋचंव्वाचंम् ॥ ऋचंव्वाचम्प्रपद्येमनोयजुꣳप्प्रपद्येसामंप्प्राणम्प्रपद्येचक्षुश्श्रोत्र

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

म्प्रपद्ये ॥ व्वागोजः॑सुहौजोमयिप्प्राणापानौ ॥ १ ॥ यन्मे ॥ च्छिद्रं
द्रञ्चक्षुषोहृदयस्युमनसोव्वातितृणम्बृहस्पतिर्म्मेतद्दधातु ॥ शन्नोभ
वतुभुवनस्युयस्पतिः॑ ॥ २ ॥ भूर्भुवः॑ ॥ भूर्भुवुः॑स्वः॑ ॥ तत्सवि
तुर्व्वरेण्युम्भर्गोदेवस्यधीमहि ॥ धियोयोनः॑प्रचोदयात् ॥ ३ ॥ क
यानः॑ ॥ कयानश्चित्रऽआभुवदूतीसुदावृधः॑सखा ॥ कयाशचिष्ठया
व्वृता ॥ ४ ॥ कस्त्वा ॥ सुत्योमदानाम्मꣳहिष्ठोमत्सुदन्धसः॑ ॥ दृ
ढाचिदारुजेव्वसुं ॥ ५ ॥ अभीषुणः॑सखीनामविताजरितॄणाम् ॥ शु
तम्भवास्यूतिभिः॑ ॥ ६ ॥ कयात्त्वम् ॥ कयात्त्वन्नऽऊत्याभिप्प्रमं

न्देसव्वृषन् ॥ कयास्तोतृभ्युऽआभर ॥ ७ ॥ इन्द्रोव्विश्वस्यराज
ति ॥ शन्नोऽअस्तुद्विपदेशञ्चतुष्पदे ॥ ८ ॥ शन्नोमित्रः॑शंव्वरुणः॑शन्नो
भवत्त्वर्य्यमा ॥ शन्नऽइन्द्रोबृहस्पतिः॑शन्नोव्विष्णुरुरुक्रमः॑ ॥ ९ ॥
शन्नोव्वातः॑ ॥ पवतांशन्नस्तपतुसूर्य्यः॑ ॥ शन्नःकनिक्रदद्देवःपर्ज्ज
न्योऽअभिवर्षतु ॥ १० ॥ अहानिशम् ॥ अहानिशम्भवन्तुनः॑
शर्व्वरीःप्रतिधीयताम् ॥ शन्नःऽइन्द्राग्नीभवतामवोभिः॑शन्नऽइन्द्रा
वरुणारातहव्या ॥ शन्नःऽइन्द्रापूषणाव्वाजसातौशमिन्द्रासोमासुविता
युशंय्योः॑ ॥ ११ ॥ शन्नः॑ ॥ शन्नोदेवीरभिष्टयऽआपोभवन्तुपीतये ॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

शंय्योरभिस्रवन्तुनः ॥ १२ ॥ स्योनापृथिवि ॥ नोभवानृक्षुरानिवे
शंनी ॥ यच्छानुःशर्म्मसुप्रथाः ॥ १३ ॥ आपोहि ॥ ष्ठामयोभुव
स्तानऽऊर्ज्जेदधातन ॥ महेरणायचक्षसे ॥ १४ ॥ योवः÷शिवतमो
रसस्तस्यभाजयतेहनः÷ ॥ उशतीरिवमातरः÷ ॥ १५ ॥ तस्म्माऽअ
रंम् ॥ तस्म्माऽअरंङ्गमामवोयस्यक्षयायजिन्वथ ॥ आपोजनयथाच
नः ॥१६॥ [१६] द्यौःशान्तिः÷॥द्यौःशान्तिरन्तरिक्षुः शान्तिः÷पृथिवी
शान्तिरापुःशान्तिरोषधयुःशान्तिः÷ ॥ वनस्पतयुःशान्तिर्व्विश्वेदेवाः
शान्तिर्ब्बह्मुशान्तिःसर्व्वुः शान्तिःशान्तिरेवशान्तिःसामाशान्तिरेधि

॥१७॥ दृतेदृꣳहमामित्रस्यमाचक्षुषासर्व्वाणिभूतानिसमीक्षन्ताम् ॥
मित्रस्याहञ्चक्षुषासर्व्वाणिभूतानिसमीक्षे ॥ मित्रस्यचक्षुषासमीक्षा
महे ॥ १८॥ दृतेदृꣳहमा ॥ ज्योक्सेसुन्दृशिजीव्यासुꣳयोक्सेसुन्दृशि
जीव्यासम् ॥ १९ ॥ नमस्तेहरसेशोचिषेनमस्तेऽअस्त्वर्च्चिषे ॥ अ
न्याँस्तेऽअस्म्मत्तपन्तुहेतयः÷पावकोऽअस्म्मभ्यꣳशिवोभव ॥२०॥
नमस्ते ॥ ऽअस्तुविद्युतेनमस्तेस्तनयित्नवे ॥ नमस्तेभगवन्नस्तु
यतꣳस्वः÷समीहसे ॥ २१ ॥ यतोयतःसमीहसेततोनोऽअभयङ्कुरु ॥ श
न्नः÷कुरुप्रजाभ्योभयन्नःपशुभ्यः÷ ॥ २२ ॥ सुमित्रियानः÷ ॥ सुमि

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

त्रियानुऽआपुऽओषधयऽसन्तुदुर्म्मित्रियास्तस्म्मैसन्तुष्योस्म्मान्द्वे
ष्टियञ्चंवुयन्द्विष्म्मꣳ ॥ २३ ॥ तच्चक्षुः ॥ तच्चक्षुर्द्देवहितम्पुरस्ताच्छु
क्रमुच्चरत् ॥ पश्येमशुरदः शुतञ्जीवेमशुरदः शुतꣳशृणुयामशुरदः शु
तम्प्रब्रवामशुरदः शुतमदीनाऽस्यामशुरदः शुतम्भूयश्चशुरदः शुता
त् ॥ २४ ॥ [८] इति सं० दीर्घपाठेषट्त्रिंशोऽध्यायः ॥ ३६ ॥
देवस्यत्त्वादशयमायत्त्वैकादशद्भावेकविꣳशतिः ॥ देवस्यत्त्वा॥सवि
तुꣳप्रसुवेश्विनोर्ब्बाहुभ्यांम्पुष्णोहस्ताभ्याम् ॥ आददेनारिरसि
॥ १ ॥ युञ्जतेमनः ॥ युञ्जतेमनऽउतयुञ्जतेधियोविप्राविप्रस्यबृहु

तोविपश्चितः ॥ विहोत्रांदधेवयुनाविदेकऽइन्महीदेवस्यसवितुःपरिं
ष्टुतिः ॥ २ ॥ देवींद्यावापृथिवी ॥ मुखस्यंवामुद्यशिरौराद्धचासन्दे
वयजनेपृथिव्याः ॥ मुखायंत्त्वामुखस्यंत्त्वाशीष्णें ॥ ३ ॥ देव्यौव
म्म्यूः ॥ देव्यौवम्म्योभूतस्यंप्रथमजामुखस्यंवोद्यशिरौराद्धचास
न्देवयजनेपृथिव्याः ॥ मुखायंत्त्वामुखस्यंत्त्वाशीष्णें ॥ ४ ॥ शतम्
१९०० इयुत्त्यग्रै ॥ इयुत्त्यग्रंऽआसीन्मुखस्यंतेद्यशिरौराद्धचास
न्देवयजनेपृथिव्याः ॥ मुखायंत्त्वामुखस्यंत्त्वाशीष्णें ॥ ५ ॥ इन्द्र
स्यौजः ॥ इन्द्रस्यौजस्त्थमुखस्यंवोद्यशिरौराद्धचासन्देवयजनेपृ

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

थिद्द्याः ॥ मुखायंत्त्वामुखस्यंत्त्वाशीष्णेंर्ं ॥ मुखायंत्त्वामुखस्यंत्त्वा
शीष्णेंर्ं ॥ मुखायंत्त्वामुखस्यंत्त्वाशीष्णेंर्ं ॥ ६ ॥ प्रैतु ॥ प्रैतुब्रह्मंणु
स्पतिꣳप्प्रदेद्द्येतुसूनृता ॥ अच्छांव्वीरन्नर्य्यंम्पुङ्क्तिरांधसन्देवायज्ञन्न
यन्तुनꣳ ॥ मुखायंत्त्वामुखस्यंत्त्वाशीष्णेंर्ं ॥ मुखायंत्त्वामुखस्यंत्त्वा
शीष्णेंर्ं ॥ मुखायंत्त्वामुखस्यंत्त्वाशीष्णेंर्ं ॥ ७ ॥ मुखस्युशिरं÷ ॥ मु
खस्युशिरौंसि ॥ मुखायंत्त्वामुखस्यंत्त्वाशीष्णेंर्ं ॥ मुखस्युशिरौंसि ॥
मुखायंत्त्वामुखस्यंत्त्वाशीष्णेंर्ं ॥ मुखस्युशिरौंसि ॥ मुखायंत्त्वामु
खस्यंत्त्वाशीष्णेंर्ं ॥ मुखायंत्त्वामुखस्यंत्त्वाशीष्णेंर्ं ॥ मुखायंत्त्वामु

खस्यंत्त्वाशीष्णेंर्ं ॥ मुखायंत्त्वामुखस्यंत्त्वाशीष्णेंर्ं ॥ ८ ॥ अश्श्वं
स्यत्त्वा ॥ व्वृष्णं÷शुङ्क्नाधूंपयामिदेव्वयजंनेपृथिद्द्याः ॥ मुखायंत्त्वामु
खस्यंत्त्वाशीष्णेंर्ं ॥ अश्श्वंस्यत्त्वाव्वृष्णं÷शुङ्क्नाधूंपयामिदेव्वयजंनेपृ
थिद्द्याः ॥ मुखायंत्त्वामुखस्यंत्त्वाशीष्णेंर्ं ॥ अश्श्वंस्यत्त्वाव्वृष्णं÷शु
ङ्क्नाधूंपयामिदेव्वयजंनेपृथिद्द्याः ॥ मुखायंत्त्वामुखस्यंत्त्वाशीष्णेंर्ं ॥
मुखायंत्त्वामुखस्यंत्त्वाशीष्णेंर्ं ॥ मुखायंत्त्वामुखस्यंत्त्वाशीष्णेंर्ं ॥
मुखायंत्त्वामुखस्यंत्त्वाशीष्णेंर्ं ॥ ९ ॥ ऋजवेंत्त्वा ॥ साधवेंत्त्वासुक्षि
त्यैंत्त्वां ॥ मुखायंत्त्वामुखस्यंत्त्वाशीष्णेंर्ं ॥ मुखायंत्त्वामुखस्यंत्त्वा

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

शीष्र्णे ॥ मुखायंत्त्वामुखस्यंत्त्वाशीष्र्णे ॥१०॥ [१०] घृमायंत्त्वा ॥ मुखायंत्त्वासूऽर्यस्यत्त्वातपसे ॥ देवस्त्वांसवितामद्धांनक्कृपृथिव्याऽ सुऽंस्पृशंस्पाहि ॥ अर्च्चिरंसिशोचिरंसितपोंसि ॥ ११ ॥ अनांधृष्टा पुरस्तांत् ॥ अनांधृष्टापुरस्तांद्गग्नेराधिपत्त्युऽआयुंमैदाऽंपुत्रवंतीदक्षि णुतऽइन्द्रस्याधिपत्त्येप्प्रजाम्मैदाऽंसुखदांपुश्चाद्देवस्यंसावितुराधिप त्त्येचक्षुंम्मैदाऽआश्श्रुंतिरुत्तरुतोधातुराधिपत्त्येरायस्प्पोषंम्मेदाऽं ॥ व्विधृंतिरुपरिष्टाद्बृहस्प्पतेराधिपत्त्युऽओजोंमेदाव्विश्श्वांभ्योमानु ष्टाभ्यंस्प्पाहिमनोरश्श्वांसि ॥ १२ ॥ स्वाहांमरुद्भिः ॥ परिश्श्रीय

स्वदिवःसुऽंस्पृशंस्प्पाहि ॥ मधुमधुमधुं ॥ १३ ॥ गब्भौंदेवानांम् ॥ गब्भौंदेवानांम्पितामंतीनाम्पतिंःप्प्रजानांम् ॥ सन्देवोदेवेनंसवित्रा गंतुसऽंसूऽर्य्यैणरोचते ॥ १४ ॥ समुग्निः ॥ समुग्निरग्निनांगतुस न्दैवेनसवित्रासऽंसूऽर्य्यैणारोचिष्ट ॥ स्वाहासमुग्निस्तपंसागतुसन्दै व्यैनसवित्रासऽंसूऽर्य्यैणारूरुचत ॥ १५ ॥ धुर्तादिवः ॥ धुर्तादिवो व्विभांतितपंसस्पृथिव्यान्धुर्तादेवोदेवानाममंर्त्यस्तपोजाः ॥ व्वाचंमु स्म्मेनियच्छदेवायुवंम् ॥ १६ ॥ अपंश्यङ्गोपाम् ॥ अपंश्यङ्गोपाम निंपद्यमानुमाचुपरांचपथिभिश्चरंन्तम् ॥ ससुद्रीचीऽंसव्विषूंचीर्व्वसां

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

नुऽआवंरीवर्तिभुवंनेष्ठ्वन्तः ॥ १७ ॥ विश्श्वांसाम्भुवाम् ॥ विश्श्वां
साम्भुवाम्पतेविश्श्वंस्यमनसस्प्पतेविश्श्वंस्यव्वचसस्प्पतेसर्व्वस्यव्व
चसस्प्पते ॥ देवश्श्रुत्त्वन्दैवघर्म्मदेवोदेवान्पाह्यश्रुप्प्रावीरनुंवान्देव
वींतये ॥ मधुमाद्भ्यांब्भ्याम्मधुमाधूंचीब्भ्याम् ॥ १८ ॥ हुदेत्त्वा ॥ मनं
सेत्त्वादिवेत्त्वासूय्यांयत्त्वा ॥ ऊर्द्धोऽअंध्वरान्दिविदेवेषुंधेहि ॥ १९ ॥ पि
तानं÷ ॥ पितानौसिपितानौबोधिनमंस्तेऽअस्तुमामांहिर्ढ्सीः ॥ त्वष्टुं
मन्तस्त्वासपेमपुत्रान्पुशून्मयिंधेहिप्प्रजामुस्म्मासुंधेह्यरिंष्टाहर्ढ्सु
हपत्त्याभूयासम् ॥ २० ॥ अहं÷केतुना ॥ जुषताꣳसुज्ज्योतिज्ज्योंति

षास्वाहा ॥ रात्रि÷केतुनांजुषताꣳसुज्ज्योतिज्ज्योंतिषास्वाहा ॥ २१ ॥
[११] इति श्रीवाजसनेयशुक्लयजुःसंहितायांदीर्घपाठेसप्तत्रिर्ढ्शोऽ
ध्यायः ॥ ३७ ॥ देवस्यत्त्वाष्टौषमायत्त्वाक्षत्रस्यत्त्वादशकौत्रयोष्टावि
र्ढ्शतिः ॥ देवस्यंत्त्वा ॥ देवस्यंत्त्वासवितुःप्प्रंसुवेश्श्विनोर्ब्बाहुब्भ्यां
म्पूष्णोहस्तांब्भ्याम् ॥ आदुदेदित्त्यैरास्न्नांसि ॥ १ ॥ इडुएहिं ॥
इडुऽएह्यदितुऽएद्विसर्रस्वत्त्येहिं ॥ असावेह्यसावेह्यसावेहिं ॥ २ ॥
अदित्त्यैरास्न्नांसीन्द्राण्याऽउष्णीषं÷ ॥ पूषासिघुर्म्मायंदीष्ठ्व ॥ ३ ॥
अश्श्विब्भ्यांम्पिन्वस्वुसरस्वत्त्यैपिन्वुस्वेन्द्रांयपिन्वस्व ॥ स्वाहेन्द्रंवु

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

त्त्स्वाहेन्द्रंवुत्त्स्वाहेन्द्रंवत्॥४यस्तेस्तनंशशुयोयोमंयोभूर्य्योरंत्क्रुधा
व्वंसुविद्यꣳसुदत्रंः ॥ येनुव्विश्श्वापुष्ट्यंसिव्वाष्ट्याँणिसरंस्वतितामिहधा
तंवेकः॥ उर्व्वन्तरिक्षुमन्नवैमि ॥ ५ ॥ गायुत्रञ्छन्दंः ॥ गायुत्रञ्छन्दों
सित्रैष्टुभुञ्छन्दोंसिद्यावांपृथिवीभ्यांन्त्वापरिंगृह्णाम्म्युन्तरिक्षेणोपं
यच्छामि ॥ इन्दांश्श्वनामधुनꣳसारुघस्यंघुर्म्मम्पांतुव्वसंवोयजंतु
व्वाट्स्वाहासूर्य्यस्यरुश्श्मयैव्वृष्टिवनंये ॥ ६ ॥ सुमुद्रायंत्त्वा ॥ व्वातांयु
स्वाहांसरिरायंत्त्वाव्वातांयुस्वाहां ॥ अनाधृष्ट्यायंत्त्वाव्वातांयुस्वाहां
प्रतिधृष्ट्यायंत्त्वाव्वातांयुस्वाहां ॥ अवस्यवेंत्त्वाव्वातांयुस्वाहांशिमि

दायंत्त्वाव्वातांयुस्वाहां ॥ ७ ॥ इन्द्रांयत्त्वा ॥ व्वसुंमतेरुद्रवंतेस्वाहेन्द्रां
यत्त्वादित्यवंतेस्वाहेन्द्रांयत्त्वाभिमातिग्घ्नेस्वाहां ॥ सुवित्रेत्त्वंऽऋभु
मतैंव्विभुमतेव्वाजंवतेस्वाहाबृहुस्प्पतंयेत्त्वाव्विश्श्वदैव्यावतेस्वाहां ॥
॥ ८ ॥ [८] घुमायुत्त्वाङ्गिरस्वतेपितृमतेस्वाहां ॥ स्वाहांघुर्म्मायु
स्वाहांघुर्म्मꣳपित्रे ॥ ९ ॥ व्विश्श्वाऽआशांꣳ ॥ व्विश्श्वाऽआशांदक्षि
णुसद्विश्श्वान्देवानयांड्विह ॥ स्वाहांकृतस्यघुर्म्मस्युमधोꣳपिबतम
श्श्वना ॥ १० ॥ दिविधांꣳ ॥ दिविधांऽइमंष्युज्ञमिमंष्युज्ञान्दिविधांꣳ ॥
स्वाहाग्न्नयेंघुज्ञियायुशंय्यजुंन्भ्यꣳ ॥ ११ ॥ अश्श्वनाघुर्म्मम् ॥ अ

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

श्विनाघुर्म्मम्पांतुर्हार्द्वानुमहांर्द्दिवाभिरूतिभिः ॥ तुन्त्रायिणेनमो द्यावांपृथिवीब्भ्यांम् ॥ १२ ॥ अपांतामुश्विनां ॥ घुर्म्ममनुद्यावांपृथिवीऽअंमर्त्सातांम् ॥इहैवरातयंः सन्तु॥१३॥ इषेपिन्नवस्व ॥ इषेपिन्नवस्वोर्ज्जेपिन्नवस्वब्रह्मंणेपिन्नवस्वक्षत्रायंपिन्नवस्वद्यावांपृथिवीब्भ्यांम्पिन्नवस्व ॥ धर्म्मांसिसुधर्म्मांमैन्द्र्युस्म्मेनृम्णानिधारयब्रह्मंधारयक्षत्रन्धारयविशन्धारय ॥ १४ ॥ स्वाहांपूष्णे ॥ शरंसेस्वाहाग्र्यावंब्भ्युःस्वाहांप्प्रतिरवेब्भ्यंः ॥ स्वाहांपितृब्भ्यंऽऊर्द्ध्वबर्हिब्भ्योघर्म्मुपावंब्भ्युःस्वाहाद्यावांपृथिवीब्भ्याुंस्वाहाविश्वेब्भ्योदेवेब्भ्यंः १५॥

स्वाहांरुद्रायंरुद्रहूंतयेस्वाहासञ्ज्योतिंषाज्ज्योतिंः ॥ अहंः केतुनांजुषताꣳसुज्ज्योतिज्ज्योंतिंषास्वाहां ॥ रात्रिंः केतुनांजुषताꣳसुज्ज्योतिज्ज्योंतिंषास्वाहां ॥ मधुंहुतमिन्द्रंतमेऽअग्न्नावुश्श्यामंतंदेवघर्म्मुनमंस्तेऽअस्तुमामांहिꣳसीः ॥ १६ ॥ अभ्रीमम् ॥ अभ्रीममम्मंहिमादिवंब्विप्प्रोंबभूवसुप्प्रथाः ॥ उतश्श्रवंसापृथिवीꣳसꣳसींदस्वमुहाः ॥ ऽअंसिरोचंस्वदेवुवीतंमः ॥ ब्विधूमंमग्नेऽअरुषम्मिमेद्धचसुजप्प्रशस्तदर्शुतम् ॥ १७ ॥ यातेघर्म्मंदिद्यांशुग्यागांयुग्याꣳहांविर्द्धानैं ॥ सातुऽआप्प्यांयतान्निष्टचांयतान्तस्यैंतेस्वाहां ॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

यातेधर्म्मान्तरिक्षेशुग्ग्याव्रिष्टुब्भ्याग्न्नीद्धे ॥ सातुऽआप्प्यायतान्नि
ष्टचायतान्तस्यैतेस्वाहा ॥ यातेधर्म्मपृथिव्याꣳशुग्ग्याजगत्त्याꣳ
सदुस्स्या ॥ सातुऽआप्प्यायतान्निष्टचायतान्तस्यैतेस्वाहा ॥ १८ ॥
[१०] क्षुत्रस्यत्त्वा ॥ पुरस्पायुब्रह्मणस्पतुन्त्वुम्पाहि ॥ व्विशस्त्वा
धर्म्मणाव्वयमनुक्षामामसुवितायुनव्यसे ॥ १९ ॥ चतुꣳस्त्राक्तिर्न्नाभिः ॥ चतुꣳस्त्राक्तिर्न्नाभिर्कृतस्यसुप्रथाꣳसनोव्विश्ववायुꣳसुप्रथाꣳस
नꣳसुर्व्वायुꣳसुप्रथाꣳ ॥ अपद्वेषोऽअपह्वरोन्यव्व्रतस्यसश्चिम ॥ २० ॥ २७३
घर्म्मैतत् ॥ घर्म्मैतत्तेपुरीषुन्तेनुव्वर्द्धस्वचाचंप्प्यायस्व ॥ व्वर्द्धिषी

महिंचव्वयमाचंप्प्यासिषीमहि ॥ २१ ॥ अचिक्रदद्वृषाहरिर्म्मुहा
न्निमित्रोनदर्शुतꣳ ॥ सꣳसूर्य्यैणदिद्युतदुदधिर्न्निधिꣳ ॥ २२ ॥ सु
मित्रियानꣳः ॥ सुमित्रियानुऽआपुऽओषंधयꣳसन्तुदुर्म्मित्रियास्तस्म्मै
सन्तुयोस्मान्द्वेष्टियच्चंव्वयन्द्विष्म्मꣳ ॥ २३ ॥ उद्व्वयम् ॥ उद्व्वयन्तमंसु
स्परिस्व्वꣳपश्यन्तुऽउत्तरम् ॥ देवन्देवत्रासूर्य्यमगन्मज्ज्योतिरुत्त
म् ॥ २४ ॥ एधोसि ॥ एधोस्येधिषीमहिसुमिदंसितेजोसितेजोमयि
धेहि ॥ २५ ॥ यावंतीद्यावांपृथिवी ॥ यावंच्चसुप्तसिन्धंवोव्वितस्थिरे ॥
तावंन्तमिन्द्रतेग्रहंमूर्ज्जागृह्णाम्म्यक्षितम्मयिगृह्णाम्म्यक्षितम् २६ ॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

मयित्त्यत् ॥ मयित्त्यदिन्द्रियम्बृहन्मयिदक्षोमयित्क्रतुः ॥ घुर्म्मस्त्रि
शुग्विराजतिब्विराजुज्ज्योतिषासुहब्ब्रह्मणातेजसासुह ॥ २७ ॥ प
पयंसोरेत ॥ पयंसोरेतऽआभृतुन्तस्युदोहंमशीमुह्यूत्तरामुत्तराꣳस
मांम् ॥ त्विषः संब्वक्क्रत्वेदक्षस्यतेसुषुम्मणस्यंतेसुषुम्मणाग्निहुतः ॥
इन्द्रंपीतस्यप्प्रजापतिभक्षितस्युमधुमतुऽउपंहूतुऽउपंहूतस्यभक्षया
मि ॥ २८ ॥ [१०] इति श्रीशुक्लयजुःसंहितायामष्टत्रिंशोऽ
ध्यायः ॥ ३८ ॥ स्वाहाप्राणेब्भ्यःषडुग्रश्चसप्तद्वौत्रयोदश ॥ स्वाहा
प्प्राणेब्भ्यं ॥ स्वाहाप्प्राणेब्भ्युꣳसाधिपतिकेब्भ्यꣳ ॥ पृथिब्यैस्वाहाग्न

येस्वाहान्तरिक्षायुस्वाहाब्बायवेस्वाहा ॥ दिवेस्वाहासूर्य्यायुस्वाहा ॥
॥ १ ॥ दिग्भ्यःस्वाहा ॥ चन्द्रायुस्वाहानक्षत्रेब्भ्युꣳस्वाहाद्भ्यꣳस्वाहा
ब्वरुणायुस्वाहा ॥ नाब्भ्यैस्वाहापूतायुस्वाहा ॥ २ ॥ ब्वाचेस्वाहा ॥
प्प्राणायुस्वाहा प्प्राणायुस्वाहा ॥ चक्षुषेस्वाहाचक्षुषेस्वाहा ॥ श्श्रोत्रायु
स्वाहाश्श्रोत्रायुस्वाहा ॥ ३ ॥ मनसुꣳकामम् ॥ मनसुःकामुमाकू
तिंब्वाचःसुत्त्यमशीय ॥ पशूनाꣳरूपमन्नस्युरसोयशुःश्रीःश्रयतामम
ग्निस्वाहा ॥ ४ ॥ प्रजापतिꣳसम्भ्रियमाणꣳसुम्म्राट्सम्भृतोब्वैश्श्वदेवः
सर्ꣳसन्नोघुर्म्मःप्रवृक्क्तस्तेजुऽउद्यंतऽआश्श्वनःपयंस्यानीयमानेपौ

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

ष्णोव्विष्ण्युन्दमानेमारुतꣳक्रथंन् ॥ मैत्रꣳशरंसिसन्ताय्यमानेव्वायु
द्यो॒ह्विमा॑णऽआग्नेयोहूयमा॑नोव्वाग्घृतꣳ ॥ ५ ॥ सुवि॒ताप्प्रंथुमे ॥ ह॑
न्नग्निर्द्वितीयंव्वायुस्तृतीयंऽआदित्यश्चंतुर्थंचुन्द्रमा॑ꣳपञ्चमऽऋतुꣳषष्ठेमु
रुतꣳसप्तमेबृहुस्प्पतिरष्टमे ॥ मित्रोन॑वमेव्वरुणोदशमऽइन्द्रꣳएकादु
शेव्विश्व्वेदेवाद्वा॑दशे ॥ ६ ॥ उग्रश्चं ॥ भीमश्चुद्धान्तश्चुधुनिश्च ॥
सासुव्हाँश्चाभियुग्ग्वाचंव्विक्षिपुꣳस्वाहा॑ ॥ ७॥ अग्निर्ह्हृदयेन ॥अ
ग्निर्ह्हृदयेनाशनिर्ह्हृदयाग्ग्रेणपशुपतिर्ड्डक्त्स्नुहृदयेनभुवंष्यक्रा ॥
शुर्व्वम्मतस्न्नाभ्यामीशा॑नम्मुन्युनामहादेवम॑न्तꣳपर्शुव्येनोग्ग्रन्देवं

वंनिष्ठुना॑वसिष्ठुहनुꣳशिङ्गीनिकोश्याभ्यां॑म् ॥ ८॥ उग्ग्रँल्लोहि॑तेनामि
त्रर्ह्सौव्र॑त्येनरुद्रन्दौर्व्र॑त्येनेन्द्रंम्प्रक्रीडे॑नमरुतोबलेॅनसाद्ध्याम्प्रमु
दा॑ ॥ भवस्युकण्ठचंर्ह्रुद्रस्यान्तꣳपार्श्व्यम्मंहादे॒वस्युषकृच्छुर्व्वस्यंव
निष्टꣳपशुपतेॅपुरीतत् ॥ ९॥ लोमं॑भ्युꣳस्वाहा ॥ लोमं॑भ्युꣳस्वाहात्त्वु
चेस्वाहा॑त्त्वुचेस्वाहालोहि॑तायुस्वाहालोहि॑तायुस्वाहामे॑दोभ्युꣳस्वा
हामे॑दोभ्युꣳस्वाहा॑ ॥ माꣳसे॑भ्युꣳस्वाहा॑माꣳसे॑भ्युꣳस्वाहास्नावं॑भ्युꣳस्वाहास्नावं॑भ्युꣳस्वाहास्थभ्युꣳस्वाहास्थभ्युꣳस्वाहा॑मज्ज
भ्युꣳस्वाहा॑मज्जभ्युꣳस्वाहा॑ ॥ रेतसेस्वाहा॑पायवेस्वाहा॑ ॥१०॥आया

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

सायुस्वाहा ॥ प्प्रायुसायुस्वाहासंय्युसायुस्वाहाव्वियुसायुस्वाहौ
द्युसायुस्वाहा ॥ शुचेस्वाहाशोचंतेस्वाहाशोचंमानायुस्वाहाशोका
युस्वाहा ॥ ११ ॥ तपंसेस्वाहा ॥ तपंसेस्वाहातप्यंतेस्वाहातप्प्यंमा
नायुस्वाहातप्तायुस्वाहाघम्मांयुस्वाहा ॥ निष्कृत्यैस्वाहाप्प्रायश्चि
त्त्यैस्वाहाभेषुजायुस्वाहा ॥ १२ ॥ यमायुस्वाहा ॥ यमायुस्वाहान्त
कायुस्वाहामृत्यवेस्वाहा ॥ ब्रह्मणेस्वाहाब्रह्महत्यायैस्वाहाव्विश्वे
ब्भ्योदेवेब्भ्युःस्वाहाद्यावापृथिवीब्भ्याःस्वाहा ॥ १३ ॥ इति श्रीशु
क्लयजुःसंहितायांदीर्घपाठेएकोनचत्वारिंशतितमोऽध्यायः ॥ ३९ ॥ २७६

ईशावास्यमष्टाबंधंतमोनवद्धैसप्तदश ॥ ॐईशावास्यम् ॥ ईशाव्वा
स्यमिदꣳसर्व्वंय्यत्किञ्चजगत्त्यांजगत् ॥ तेनंत्त्यक्तेनंभुञ्जीथामागृधꣳ
कस्यंस्विद्धनंम् ॥ १ ॥ कुर्व्वन्नेव ॥ कुर्व्वन्नेवेहकम्मांणिजिजीविषेच्छ
तꣳसमाः ॥ एवन्त्वयिनान्यथेतोस्तिनकम्मंलिप्प्यतेनरे ॥ २ ॥
असुर्य्यानामतेलोकाऽअन्धेनतमसावृताः ॥ ताँस्तेप्प्रेत्त्यापिगच्छ
न्तियेकेचात्त्कमुहनोजनाः ॥ ३ ॥ अनेंयदेकंम् ॥ अनेंयदेकम्मनं
सोजवीयोनैनंद्देवाऽआप्नुवन्पूर्व्वमर्शत् ॥ तद्धावंतोन्यानत्त्यैतितिष्ठ त्त
स्मिन्मन्नपोमातुरिश्वांदधाति ॥ ४ ॥ तदेजति ॥ तन्नैजंतितद्दूरेतद्वंन्ति

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

के ॥ तदुन्तरंस्युसर्व्वंस्युतदुसर्व्वंस्यास्यबाह्युतः॥ ५ ॥ यस्त्तु॥ यस्त्तु
सर्व्वाणिभूतान्यात्त्कमन्नेवानुपश्यंति ॥ सुर्वभूतेषुंचात्त्कमानुन्ततोन
विचिकित्त्सति ॥ ६ ॥ यस्मिन्मुन्त्सर्व्वाणिभूतान्यात्त्कमैवाभूद्विजा
नुतः॥ तत्त्रकोमोहुःकःशोकंऽएकुत्त्वमंनुपश्यंतः॥७॥सपरिं॥सपर्य्यं
गाच्छुक्रमंकायमंव्व्रणमंस्नाविरंशुद्धमपांपविद्धम् ॥ कुविम्मंनीषी
पंरिभूःस्वंयुम्भूर्य्याथातथ्युतोर्त्थान्व्यदधाच्छाश्व्वतीभ्युःसमां
भ्यः ॥ ८ ॥ अन्धन्तमुः ॥ प्रविशन्तियेसंम्भूतिमुपासंते ॥ ततो
भूयंऽइवुतेतमोयऽउसम्भूत्त्याःरुताः ॥ ९ ॥ अन्यदेव ॥ अन्यदेवा

हुःसंम्भुवादुन्यदांहुरसंम्भवात् ॥ इतिशुश्रुमधीरांणाँय्येनुस्तद्विंच
चक्षिरे ॥ १० ॥ सम्भूतिञ्च ॥ व्विनाशञ्चयस्त्तद्वेदोभयंꣳसह ॥ व्विनाु
शेनंमृत्त्युन्तीर्त्त्वासम्भूत्त्यामृतंमश्नुते ॥ ११ ॥ अन्धन्तमुः ॥ प्रविं
शन्तियेविद्यामुपासंते ॥ ततोभूयंऽइवुतेतमोयऽउंव्विद्यायांःरुताः ॥
॥ १२ ॥ अन्यदेव ॥ अन्यदेवाहुर्व्विद्यायाऽअन्यदांहुरविद्यायाः ॥ इ
तिशुश्रुमधीरांणाँय्येनुस्तद्विंचचक्षिरे ॥ १३ ॥ व्विद्याञ्चं ॥ व्विद्याञ्चा
व्विद्याञ्चयस्त्तद्वेदोभयंꣳसह ॥ अव्विद्ययामृत्त्युन्तीर्त्त्वाव्विद्ययामृतंम
श्नुते ॥ १४ ॥ व्वायुरनिलम् ॥ व्वायुरनिलमुमृतुमथेदम्भस्म्मान्तुꣳ

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

शरीरम् ॥ ॐ३म् ॥ क्रतोस्स्मर ॥ क्लिबेस्स्मर ॥ कृतꣳस्स्मर ॥१५॥ अग्नेनय ॥ सुपथारायेऽअस्मान्विश्वानिदेववयुनानिविद्वान् ॥ युयोध्यस्मज्जुहुराणमेनोभूयिष्ठान्तेनमऽउक्तिम्विधेम ॥ १६ ॥ हिरण्मयेनपात्रेण ॥ सत्यास्यापिहितम्मुखम् ॥ योसावादित्येपुरुषः सोसावहम् ॥ १७ ॥ ॐ३म् ॥ खम्ब्रह्म ॥ १८ ॥ इति श्रीवाजसनेयसंहितायांदीर्घपाठेचत्वारिंशतितमोऽध्यायः ॥ ४० ॥ श्रीवेदपुरुषार्पणमस्तु ॥ ॥ ॐनमोभगवतेवासुदेवाय ॥ ॐनमोभगवतेशङ्करा य ॥ ॥ दशाध्यायेसमाख्यातानुवाकाःसर्वसङ्ख्यया ॥ शतंदशानु

श्रीगणेशाय नमः ॥ ॥ श्रीमद्वेङ्कटेशाय नमः ॥ ॥ अथ प्रतिज्ञा॥मन्त्रब्राह्मणयोर्वेदनामधेयं तस्मिञ्छुक्ले याजुषाम्नाये माध्यन्दिनीयके मन्त्रे स्वरप्रक्रिया ह्यनुदात्तो मूर्ध्न्युदात्तः श्रुतिमूलेस्वरितः एवं जात्यादयोभिहिता ब्राह्मणे तूदात्तानुदात्तौ भाषिकस्वारौ तानस्वराणि छन्दोवत्सूत्राणि ॥ १ ॥ अथान्तस्थाना माद्यस्य पदादिस्थस्यान्यहलसंयुक्तस्य संयुक्तस्यापि रेफोष्मान्त्याभ्यामृकारेण चाविशेषेणादिमध्यावसानेषूच्चारणे जकारोच्चारणं द्विर्भावेप्येवमथापरांतस्थस्यायुक्तान्यहलः संयुक्तस्योष्मऽऋकारै रेकारसहितोच्चार

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

वाकाश्चनवान्येचमनीषिभिः ॥ १ ॥ सप्तषष्ठिश्चितोज्ञेयासौत्रेद्वाविं
शतिस्तथा॥ अश्वएकोनपंचाशत्पंचत्रिंशत्खिलेस्मृताः ॥ २ ॥ शु
क्रियेषुतुविज्ञेयाएकादशमनीषिभिः॥ एकीकृत्यसमाख्यातंत्रिशतं
व्यधिकंमतम्॥ ३ ॥ इति वाजसनेयसंहितायामनुवाकाःसमाप्ताः॥

इदं श्रीयजुर्वेदीयसंहितापुस्तकं मुम्बय्याख्य राजधान्यां वैश्यकुलभूषण श्रीकृष्णदासा-
त्मज खेमराजेन स्वकीये "श्रीवेङ्कटेश्वर" नामक मुद्रणागारे मुद्रितम्।
संवत् १९५४, शके १८१९.

णमेवं तृतीयांतस्थस्य क्वचिद्दकारस्यतु संयुक्तासंयुक्तस्याविशेषेण
सर्वत्रैवमथान्त्यस्यान्तस्थानां पदादिमध्यान्तस्थस्य त्रिविधं गुरु
मध्यमलघुवृत्तिभिरुच्चारणमथो मूर्द्धन्योष्मणोऽसंयुक्तस्य टुमृतेसं
युक्तस्य च खकारोच्चारणमध्ययनादिकर्मस्वर्थवेलायां प्रकृत्या ॥
॥ २ ॥ अथानुस्वारस्यःइत्यादेशः शषसहरेफेषु तस्य त्रैविध्यमा
ख्यातं ह्रस्वदीर्घगुरुभेदैर्दीर्घात्परो ह्रस्वो ह्रस्वात्परो दीर्घो गुरौ परे
गुरुः परसवर्णेषत्प्रकृत्याचान्यत्र विसर्गेष्वीषद्विरामः पदाद्यस्य सं
युक्ताकारस्येषद्दीर्घता च भवतीषद्दीर्घता च भवति ॥ ३ ॥ इति का
त्यायनपरिशिष्टसूत्रं समाप्तम् ॥ ॥ श्रीरस्तु ॥ ॥ॐ॥ ॥ॐ॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

श्रीगणेशाय नमः ॥ ॥ अथवेदपारायणविधिः ॥ ॥ स्थंडिलंकल्प
यित्वाग्निमुपसमाधायसंपरिस्तीर्य्याज्येनैताभ्यो देवताभ्यो जुहोति
अग्नये सोमायेंद्राय विश्वेभ्योदेवेभ्यः ऋषिभ्यऋग्भ्योयजुर्भ्यःसाम
भ्यःश्रद्धायैप्रज्ञायैमेधायैधारणायैश्रियैह्रियैसावित्र्यैसवित्रे प्रजापत
येकांडऋषये सोमायकांडऋषयेअग्नयेकांडऋषये विश्वेभ्योदेवेभ्यः
कांडऋषिभ्यः संहिताभ्योदेवताभ्यः उपनिषद्भचोयाज्ञकीभ्योदेव
ताभ्य उपनिषद्भ्योवारुणीभ्योदेवताभ्य उपनिषद्भचो हव्यवाहायवि
श्वेभ्यऋग्गणेभ्योऽनुमत्यैस्विष्टकृतेचपृथक्स्वाहाकारेणहुत्वाव्या

हृतिभिश्च पुनःपरिषिंचाति॥समाप्तेचैतायजुषातर्प्पयति। एवमृग्वेद
स्यकांडऋष्यादिवर्ज्यमास्विष्टकृतस्तेषांस्थानेशतर्चिभ्योमाध्यमे
भ्यो गृत्समदाय विश्वामित्राय वामदेवायात्रये भरद्वाजाय जामद
ग्न्यायगौतमायवसिष्ठायप्रगाथेभ्यःपावमानीभ्योदेवताभ्यः क्षुद्रसूक्ते
भ्योमहासूक्तेभ्योमहानाम्नीभ्यइति ॥ ततोवेदादिमारभ्यसंततमधी
यीतेत्याहभगवान्बौधायनः॥इतिवेदपारायणोपक्रमविधिः॥अथवेद
पारायणेकलशप्रतिष्ठापनादिप्रकारः॥तीर्थे देवालये गेहे प्रशस्ते सुप
रिष्कृते॥ कलशंसुदृढंतत्र सुनिर्णिक्तं विभूषितम् ॥ पुष्पपल्लवमाला

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

भिश्चन्दनैःकुंकुमादिभिः ॥ मृत्तिकाचचसंमिश्रवेदिमध्येन्यसे
त्ततः॥ पंचाशद्भिःकुशैःकार्योब्रह्मापश्चान्मुखस्थितः ॥ स्नापितः स्था
पितः कुम्भेचतुर्बाहुश्चतुर्मुखः॥ वत्सजान्वाकृतिंदण्डमुत्तराग्रैःकुशैः
कृतम् ॥ ब्रह्मोपधानेदत्त्वातं ततःस्वस्त्ययनंपठेत् ॥ प्रतिष्ठांकारये
त्पश्चात्पूजाद्रव्यमथोच्यते ॥ यज्ञोपवीतनैवेद्यवस्त्रचन्दनकुंकुमैः ।
स्रग्धूपदीपतांबूलैरक्षतैश्चपितामहम् ॥ ब्रह्मयज्ञानामिति वागाय
त्र्यावाप्रपूजयेत् ॥ ऊपाध्यायश्चसंपूज्योयथापाठंपठेत्ततः॥ इति वेद
पारायणेकलशप्रतिष्ठापनादिप्रकारः ॥ ॥छ॥ ॥छ॥

अथानश्नत्पारायणविधिः ॥ अथातोनश्नत्पारायणविधिं व्याख्या
स्यामः॥आसमाप्तेर्नाश्नीयात् यथाशक्तिवाऽऽपःपयः फलान्योदनंवाह
विष्यमल्पं भुक्त्वातदाशेषमधीयीत ॥ग्रामात्प्राचीमुदीचींवादिशमु
पगम्याग्निमुपसमाधाय परिस्तीर्यैध्मं प्रदायाज्येनैताभ्योदेवताभ्यो
जुहोति॥अग्नये सोमायेन्द्राय प्रजापतये बृहस्पतयेविश्वेभ्यो देवेभ्यो
ब्रह्मणे ऋषिभ्यऋग्भ्यो यजुर्भ्यः श्रद्धायै मेधायै प्रज्ञायै धा
रणायै सदसस्पतये अनुमतये श्रियै ह्रियै सावित्र्यै सांवेत्रे प्रजापतये
कांडऋषये सोमाय कांडऋषये विश्वेभ्यो देवेभ्यः कांडऋषिभ्यः

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

साहितीभ्योदेवताभ्य उपनिषद्भ्यो याज्ञिकीभ्यो देवताभ्य उपनि
षद्भ्यो वारुणीभ्यो देवताभ्य उपनिषद्भ्योहव्यवाहाय विश्वेभ्यऋ
ग्गणेभ्य अनुमत्त्यै स्विष्टकृतेच पृथक् स्वाहाकारेणहुत्त्वा व्याहृति
भिश्च पुनःपरिषिञ्चति ॥ समाप्तेचैतायजुषा तर्पयतिएव मृग्वेदि
कानां कांडऋष्यादिवर्जमास्विष्टकृतस्तेषांस्थाने शतर्चिभ्यो
माध्यमेभ्यो गृत्समदाय विश्वामित्राय वामदेवायात्रये भरद्वाजाय
जामदग्न्याय गौतमाय वसिष्ठाय प्रगाथेभ्यः पावमानीभ्यः
क्षुद्रसूक्तेभ्योमहानाम्नीभ्य इति ॥ ततो वेदादिमारभ्य संतत

मधीयीत ॥ नास्यान्तरानध्यायो नास्यान्तराजननमरणेअशुची
नान्तराव्याहरेन्नान्तराविरमेत् यावदन्तमधीयीत ॥ यद्यन्तरावि
रमेत् त्रीन् प्राणायामानायम्य प्रणवं वा प्रणिधाय यावत्काल
मधीयीत॥ ततः सर्वं निशोनिशान्तरं संग्रामारण्यसलिलं प्रलोप्यपरि
दध्यात् ॥ आदावन्तेच ब्राह्मणभोजनं दक्षिणादानंच दद्यात् ॥ परा
तेन विधिनावेदमधीयीत सततः पूतोवेदोभवति मनः शुद्धश्चभवति
द्वाभ्यां पारायणाभ्यां ऋग्भिश्च भोजनइहाधीतेअनृतेभ्यः प्रमुच्यते
त्रिभिर्बहुभ्यः पातकोपपातकेभ्यः शूद्रायां रेतःसिक्तागंगासुनिम

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

ज्जंश्चभवति ॥ चतुर्भ्यः शूद्रान्नभोजनात्तत्सेवनात्तत्स्त्रीसेवनाच्च ॥
पञ्चभिरयाज्ययाजनात्पूतोभवति ॥ अग्राह्यग्रहणाद्ग्राह्या ग्रहणा
दभ्यासोपासनाच्च षड्भिर्ब्राह्मणस्य लोहितकरणात् स्त्रीलोहितक
रणात्पशुहननात्सुवर्णस्तेयात्पतित संप्रयोगाच्च सप्तभिः प्राजापत्या
नांहीनाचरणात् ॥ यज्ञोपवेधनाच्च अष्टभिश्चान्द्रायणस्यान्तराना
चरणाद्गुरुतल्पगमनाद्रजस्वलागमनाच्च नवभिः सुरापानाच्च दश
भिरश्रोत्रिययाजनात् असोमपानात् अन्यायतश्च एकादशभिर्ब्राह्म
णहननाद्भ्रूंहननाद्वादशभिःपूर्वजन्मेह जन्मकृतैः सर्वैः पापैः प्रमु

च्यते स्वर्गलोकं गच्छति पितॄन् स्वर्गलोकं गमयति अग्निष्टोमादीन्
ऋतून्यजति तैः ऋतुभिरिष्टंभवति ॥ वेदाध्यायी सदैवस्याद्यथास
त्यवाक्शुचिः॥यंयंकामयतेकामं तंतंवेदेन साधयेत्।असाध्यं नास्ति
यत्किंचिद्ब्रह्मणोहिफलंमहत् ॥ ब्रह्मणोहिफलंमहदिति समाप्तौ यजु
षातर्पयतीति ॥ समाप्ते वेदपारायणे समाप्ते एतादेवताःपूर्वोक्ताअ
ग्निसोमाद्यजुषातर्पयति यजुर्वेदपरायणे तस्यवेदस्यप्राधान्यमुच्य
ते अथवाभूरादिव्याहृतिचतुष्टयात्मकं यजुःशब्देनगृह्यते ॥ तेनैत
दुक्तंभवति ॥ भूर्देवांस्तर्पयामीति अनेनप्रकारेणतर्पयित्त्वा अग्नि

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

सोमादींस्तर्पयेदिति ॥ नास्यांतराजननमरणे ॥ अशुचीइतिनाशु
चिहेतुभूतेइत्यर्थः॥ नांतराव्याहरेदिति ॥ उपक्रांतवेदपारायणमध्ये
न व्याहरेन्नाध्यापयेत् तथा लौकिकवचनमपि न ब्रूयात् ॥ विहितं
नित्यनैमित्तिकं कर्मानुपयुक्त्वावक्तिं न कुर्यादित्यर्थः ॥ निशो
निशान्तरम् संग्रामारण्यसलिलं लोप्यपरिदध्यादिति लोप्यछि
त्त्वापरिहार्य्य वर्जयित्त्वेत्यर्थः इतियावत् ॥ परिदध्यात् समापयेत्॥
निशान्तरं निशीथः संध्यावा ॥ सलिलं वृष्टिरुदकसमीपभूमिका वा
निशादिकालान्देशांश्चवर्जयित्त्वा समापयेदित्त्यर्थः ॥ सततः पूतो

वेदोभवतीति वेदोभवति वेदात्मको भवति उत्कृष्टज्ञानवान्भवेदि
त्यर्थः ॥ द्वाभ्यां पारायणाभ्यां ऋग्भिश्चेति ऋग्भिः पावमानीभिः
पारायणद्वयं पावमान्यश्चमिलित्वोक्तफलायकल्प्येतेइत्यर्थः॥ एव
मुत्तरत्र पारायणत्रयं गंगास्नानंचमिलित्वा साधनम् ॥ निमज्जंश्च
भवति पूतोभवतीत्त्यर्थः ॥ प्रजापत्यानाचरणं प्रक्रान्त प्राजाप
त्यानाममनुष्ठानं एवं चान्द्रायणस्यानाचरणं यज्ञोपवेधनं यज्ञवि
नाशः ॥ इत्यनश्नत्पारायणविधिः ॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

विक्रय्यपुस्तकोंकी-संक्षिप्तसूची।

नाम.	की. रु. आ.	ट. म. रु. आ.
१ ऋग्वेदसंहिता ...	४—०	०—६
२ यजुर्वेदसंहिता (वाजिसनेयी) सर्वानुक्रमणिका याज्ञवल्क्यशिक्षा व स्वरसहित मोटे टैपमें शुद्धतापूर्वक उत्तम छपीहै	३—०	०—६
३ द्वादशउपनिषद् मूल स्थूलाक्षर शांतिसहित	३—०	०—६
४ अष्टादशोपनिषद् गुटका [अठारहों उपनिषद् पाठ करने योग्य] ...	१—०	०—२
५ मंत्रसंहिता शुक्ल यजुर्वेदी...	०—६	०—१
६ रुद्री शुक्ल यजुर्वेदी... ...	०—४	०—॥
७ दंडक शुक्ल यजुर्वेदी ...	०—४	०—॥
८ पितृसंहिता	०—१॥	०—॥
९ पारस्कराचार्यकृत गृह्यसूत्र हरिहरभाष्यसहित	१—८	०—४
१० पुरुषसूक्त श्रीसूक्त ...	०—१	०—॥
११ मंत्रार्थदीपिका सटीक वैदिक	१—८	०—२
१२ शारीरक (शांकरभाष्य) रत्नप्रभाटीका व्यासाधिकरणमाला और भक्तिसूत्र सभाष्य अक्षर बड़ा ...	१०—०	१—०
१३ ब्रह्मसूत्र (शारीरक) भाषाटीका	१—८	०—३
१४ वेदांतसार संस्कृतमूल और संस्कृतटीका तथा भाषाटीकासहित	०—१२	०—२
१५ पंचदशीसटीक	२—८	०—४
१६ पंचदशी पं० मिहिरचंद्रकृत अत्युत्तम भाषाटीका सहित ...	४—०	०—८
१७ पंचदशी भाषा—आत्मस्वरूपजीकृत	४—०	०—८
१८ गीता चिद्घनानंदस्वामिकृत गूढ़ार्थदीपिका मूल अन्वय पदच्छेदके सहित भाषाटीका ...	७—०	१—०
१९ गीता आनंदगिरिकृत भाषाटीका	३—०	०—६
२० श्रीमद्भगवद्गीता सान्वयब्रजभाषा दोहासहित ...	१—४	०—३
२१ गीतामृततरंगिणी भाषाटीका (रघुनाथप्रसादकृत) अक्षरबड़ा ...	१—४	०—३
२२ गीतामृततरंगिणी भाषाटीका		

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

नाम.	की. रु. आ.	ट. म. रु. आ.
पाकिटबुक	०—१२	०--१॥
२३ रामगीता मूल	०—२	०—॥
२४ श्रीरामगीता भाषाटीका--पदप्रकाशिका अनुवाद समुच्चय और विषम पदीके सहित	०--८	०--१
२५ श्रीमद्भगवद्गीता पंचरत्न अक्षर मोटा गुटकारेशमी ...	१--०	०--४
२६ पंचरत्न अक्षरबडा खुला-पत्रा छोटीसंची	१--८	०--३
२७ पंचरत्न अक्षरबडा लंबीसंची खुला	१--०	०—३
२८ पंचरत्न भाषाटीका ..	२--०	०--४
२९ गीता श्रीधरीटीका सहित	१—०	०--३
३० गीता बडे अक्षरकी १६ पेजी गुटका	०—१२	०—२
३१ गीता बडे अक्षरकी खुली १२ पेजी	०--१०	०--२
३२ गीतागुटकाविष्णुसहस्रनामसह	०—८	०—१

पुस्तक मिलनेका ठिकाना--खेमराज श्रीकृष्ण दास, "श्रीवेङ्कटेश्वर" छापाखाना--बम्बई.

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

[OrderDescription]
,CREATED=31.07.19 15:31
,TRANSFERRED=2019/08/01 at 10:51:55
,PAGES=314
,TYPE=STD
,NAME=S0001207
,Book Name=M-9-VAJSNEYSANHITA ANUKRMVIKESH
,ORDER_TEXT=
,[PAGELIST]
,FILE1=00000001.TIF
,FILE2=00000002.TIF
,FILE3=00000003.TIF
,FILE4=00000004.TIF
,FILE5=00000005.TIF
,FILE6=00000006.TIF
,FILE7=00000007.TIF
,FILE8=00000008.TIF
,FILE9=00000009.TIF
,FILE10=00000010.TIF
,FILE11=00000011.TIF
,FILE12=00000012.TIF
,FILE13=00000013.TIF
,FILE14=00000014.TIF
,FILE15=00000015.TIF
,FILE16=00000016.TIF
,FILE17=00000017.TIF
,FILE18=00000018.TIF
,FILE19=00000019.TIF
,FILE20=00000020.TIF
,FILE21=00000021.TIF
,FILE22=00000022.TIF
,FILE23=00000023.TIF
,FILE24=00000024.TIF
,FILE25=00000025.TIF
,FILE26=00000026.TIF

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

FILE27=00000027.TIF
,FILE28=00000028.TIF
,FILE29=00000029.TIF
,FILE30=00000030.TIF
,FILE31=00000031.TIF
,FILE32=00000032.TIF
,FILE33=00000033.TIF
,FILE34=00000034.TIF
,FILE35=00000035.TIF
,FILE36=00000036.TIF
,FILE37=00000037.TIF
,FILE38=00000038.TIF
,FILE39=00000039.TIF
,FILE40=00000040.TIF
,FILE41=00000041.TIF
,FILE42=00000042.TIF
,FILE43=00000043.TIF
,FILE44=00000044.TIF
,FILE45=00000045.TIF
,FILE46=00000046.TIF
,FILE47=00000047.TIF
,FILE48=00000048.TIF
,FILE49=00000049.TIF
,FILE50=00000050.TIF
,FILE51=00000051.TIF
,FILE52=00000052.TIF
,FILE53=00000053.TIF
,FILE54=00000054.TIF
,FILE55=00000055.TIF
,FILE56=00000056.TIF
,FILE57=00000057.TIF
,FILE58=00000058.TIF
,FILE59=00000059.TIF
,FILE60=00000060.TIF
,FILE61=00000061.TIF

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

FILE62=00000062.TIF
,FILE63=00000063.TIF
,FILE64=00000064.TIF
,FILE65=00000065.TIF
,FILE66=00000066.TIF
,FILE67=00000067.TIF
,FILE68=00000068.TIF
,FILE69=00000069.TIF
,FILE70=00000070.TIF
,FILE71=00000071.TIF
,FILE72=00000072.TIF
,FILE73=00000073.TIF
,FILE74=00000074.TIF
,FILE75=00000075.TIF
,FILE76=00000076.TIF
,FILE77=00000077.TIF
,FILE78=00000078.TIF
,FILE79=00000079.TIF
,FILE80=00000080.TIF
,FILE81=00000081.TIF
,FILE82=00000082.TIF
,FILE83=00000083.TIF
,FILE84=00000084.TIF
,FILE85=00000085.TIF
,FILE86=00000086.TIF
,FILE87=00000087.TIF
,FILE88=00000088.TIF
,FILE89=00000089.TIF
,FILE90=00000090.TIF
,FILE91=00000091.TIF
,FILE92=00000092.TIF
,FILE93=00000093.TIF
,FILE94=00000094.TIF
,FILE95=00000095.TIF
,FILE96=00000096.TIF

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

FILE97=00000097.TIF
,FILE98=00000098.TIF
,FILE99=00000099.TIF
,FILE100=00000100.TIF
,FILE101=00000101.TIF
,FILE102=00000102.TIF
,FILE103=00000103.TIF
,FILE104=00000104.TIF
,FILE105=00000105.TIF
,FILE106=00000106.TIF
,FILE107=00000107.TIF
,FILE108=00000108.TIF
,FILE109=00000109.TIF
,FILE110=00000110.TIF
,FILE111=00000111.TIF
,FILE112=00000112.TIF
,FILE113=00000113.TIF
,FILE114=00000114.TIF
,FILE115=00000115.TIF
,FILE116=00000116.TIF
,FILE117=00000117.TIF
,FILE118=00000118.TIF
,FILE119=00000119.TIF
,FILE120=00000120.TIF
,FILE121=00000121.TIF
,FILE122=00000122.TIF
,FILE123=00000123.TIF
,FILE124=00000124.TIF
,FILE125=00000125.TIF
,FILE126=00000126.TIF
,FILE127=00000127.TIF
,FILE128=00000128.TIF
,FILE129=00000129.TIF
,FILE130=00000130.TIF
,FILE131=00000131.TIF

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

FILE132=00000132.TIF
,FILE133=00000133.TIF
,FILE134=00000134.TIF
,FILE135=00000135.TIF
,FILE136=00000136.TIF
,FILE137=00000137.TIF
,FILE138=00000138.TIF
,FILE139=00000139.TIF
,FILE140=00000140.TIF
,FILE141=00000141.TIF
,FILE142=00000142.TIF
,FILE143=00000143.TIF
,FILE144=00000144.TIF
,FILE145=00000145.TIF
,FILE146=00000146.TIF
,FILE147=00000147.TIF
,FILE148=00000148.TIF
,FILE149=00000149.TIF
,FILE150=00000150.TIF
,FILE151=00000151.TIF
,FILE152=00000152.TIF
,FILE153=00000153.TIF
,FILE154=00000154.TIF
,FILE155=00000155.TIF
,FILE156=00000156.TIF
,FILE157=00000157.TIF
,FILE158=00000158.TIF
,FILE159=00000159.TIF
,FILE160=00000160.TIF
,FILE161=00000161.TIF
,FILE162=00000162.TIF
,FILE163=00000163.TIF
,FILE164=00000164.TIF
,FILE165=00000165.TIF
,FILE166=00000166.TIF

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

FILE167=00000167.TIF
,FILE168=00000168.TIF
,FILE169=00000169.TIF
,FILE170=00000170.TIF
,FILE171=00000171.TIF
,FILE172=00000172.TIF
,FILE173=00000173.TIF
,FILE174=00000174.TIF
,FILE175=00000175.TIF
,FILE176=00000176.TIF
,FILE177=00000177.TIF
,FILE178=00000178.TIF
,FILE179=00000179.TIF
,FILE180=00000180.TIF
,FILE181=00000181.TIF
,FILE182=00000182.TIF
,FILE183=00000183.TIF
,FILE184=00000184.TIF
,FILE185=00000185.TIF
,FILE186=00000186.TIF
,FILE187=00000187.TIF
,FILE188=00000188.TIF
,FILE189=00000189.TIF
,FILE190=00000190.TIF
,FILE191=00000191.TIF
,FILE192=00000192.TIF
,FILE193=00000193.TIF
,FILE194=00000194.TIF
,FILE195=00000195.TIF
,FILE196=00000196.TIF
,FILE197=00000197.TIF
,FILE198=00000198.TIF
,FILE199=00000199.TIF
,FILE200=00000200.TIF
,FILE201=00000201.TIF

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

FILE202=00000202.TIF
,FILE203=00000203.TIF
,FILE204=00000204.TIF
,FILE205=00000205.TIF
,FILE206=00000206.TIF
,FILE207=00000207.TIF
,FILE208=00000208.TIF
,FILE209=00000209.TIF
,FILE210=00000210.TIF
,FILE211=00000211.TIF
,FILE212=00000212.TIF
,FILE213=00000213.TIF
,FILE214=00000214.TIF
,FILE215=00000215.TIF
,FILE216=00000216.TIF
,FILE217=00000217.TIF
,FILE218=00000218.TIF
,FILE219=00000219.TIF
,FILE220=00000220.TIF
,FILE221=00000221.TIF
,FILE222=00000222.TIF
,FILE223=00000223.TIF
,FILE224=00000224.TIF
,FILE225=00000225.TIF
,FILE226=00000226.TIF
,FILE227=00000227.TIF
,FILE228=00000228.TIF
,FILE229=00000229.TIF
,FILE230=00000230.TIF
,FILE231=00000231.TIF
,FILE232=00000232.TIF
,FILE233=00000233.TIF
,FILE234=00000234.TIF
,FILE235=00000235.TIF
,FILE236=00000236.TIF

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

FILE237=00000237.TIF
,FILE238=00000238.TIF
,FILE239=00000239.TIF
,FILE240=00000240.TIF
,FILE241=00000241.TIF
,FILE242=00000242.TIF
,FILE243=00000243.TIF
,FILE244=00000244.TIF
,FILE245=00000245.TIF
,FILE246=00000246.TIF
,FILE247=00000247.TIF
,FILE248=00000248.TIF
,FILE249=00000249.TIF
,FILE250=00000250.TIF
,FILE251=00000251.TIF
,FILE252=00000252.TIF
,FILE253=00000253.TIF
,FILE254=00000254.TIF
,FILE255=00000255.TIF
,FILE256=00000256.TIF
,FILE257=00000257.TIF
,FILE258=00000258.TIF
,FILE259=00000259.TIF
,FILE260=00000260.TIF
,FILE261=00000261.TIF
,FILE262=00000262.TIF
,FILE263=00000263.TIF
,FILE264=00000264.TIF
,FILE265=00000265.TIF
,FILE266=00000266.TIF
,FILE267=00000267.TIF
,FILE268=00000268.TIF
,FILE269=00000269.TIF
,FILE270=00000270.TIF
,FILE271=00000271.TIF

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

FILE272=00000272.TIF
,FILE273=00000273.TIF
,FILE274=00000274.TIF
,FILE275=00000275.TIF
,FILE276=00000276.TIF
,FILE277=00000277.TIF
,FILE278=00000278.TIF
,FILE279=00000279.TIF
,FILE280=00000280.TIF
,FILE281=00000281.TIF
,FILE282=00000282.TIF
,FILE283=00000283.TIF
,FILE284=00000284.TIF
,FILE285=00000285.TIF
,FILE286=00000286.TIF
,FILE287=00000287.TIF
,FILE288=00000288.TIF
,FILE289=00000289.TIF
,FILE290=00000290.TIF
,FILE291=00000291.TIF
,FILE292=00000292.TIF
,FILE293=00000293.TIF
,FILE294=00000294.TIF
,FILE295=00000295.TIF
,FILE296=00000296.TIF
,FILE297=00000297.TIF
,FILE298=00000298.TIF
,FILE299=00000299.TIF
,FILE300=00000300.TIF
,FILE301=00000301.TIF
,FILE302=00000302.TIF
,FILE303=00000303.TIF
,FILE304=00000304.TIF
,FILE305=00000305.TIF
,FILE306=00000306.TIF

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

FILE307=00000307.TIF
,FILE308=00000308.TIF
,FILE309=00000309.TIF
,FILE310=00000310.TIF
,FILE311=00000311.TIF
,FILE312=00000312.TIF
,FILE313=00000313.TIF
,FILE314=00000314.TIF
,

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection